

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

ORUÇ BEG TARİHİ MANİSA NÜSHASI
(İNCELEME-METİN-DİZİN)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Selami KARADUMAN

BURSA 2010

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

ORUÇ BEG TARİHİ MANİSA NÜSHASI
(İNCELEME-METİN-DİZİN)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Selami KARADUMAN

Danışman

Prof. Dr. Hatice ŞAHİN

BURSA 2010

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Türk Dili Bilim Dalı'nda 700841001 numaralı Selami KARADUMAN'ın hazırladığı "Oruç Beg Tarihi Manisa Nüshası (İnceleme-Metin-Dizin)" konulu (Yüksek Lisans Tezi) ile ilgili tez savunma sınavı, 30/06/2010 günü 15.00-16.00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin başarılı/başarısız olduğuna oy birliği/oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Üye
(Tez Danışmanı)
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN
Uludağ Üniversitesi

Üye
Prof. Dr. Emine YILMAZ
Hacettepe Üniversitesi

Üye
Prof. Dr. Alev Sınar UĞURLU
Uludağ Üniversitesi

30/06/2010

ÖZET

Yazar	: Selami KARADUMAN
Üniversite	: Uludağ Üniversitesi
Anabilim Dalı	: Türk Dili ve Edebiyatı
Bilim Dalı	: Türk Dili
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: XIII + 371
Mezuniyet Tarihi	: / / 2010
Tez	: Prof. Dr. Hatice ŞAHİN
Danışman(lar)ı	

ORUÇ BEG TARİHİ MANİSA NÜSHASI

(İnceleme-Metin-Dizin)

Eski Anadolu Türkçesine ait bu çalışmanın giriş bölümünde; Osmanlı tarih yazıcılığı, Oruç Beg Tarihi ve bu metnin nüshaları, kaynakları ve etkileri, nüshalar üzerine araştırmalar, eserin yazarı, eserin hazırlanmasında kullanılan yöntem hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca 15. yüzyıl Türkçesinin daha iyi bir şekilde ortaya konabilmesine katkı sağlamak amacıyla eserin imlası, ses ve yapı bilgisi örneklendirilmeye çalışılmıştır.

İmla bölümünde öncelikle, eserdeki ünlülerin ve ünsüzlerin başta, ortada ve sonda nasıl yazıldıkları gösterilmiştir. Ünsüzlerin de kalın ve ince sıraya göre nasıl yazıldıkları belirtilmiştir.

Ses bilgisi bölümünde; ünlü-ünsüz uyumları ve fonetik hadiseler örneklendirilmiştir.

Biçim bilgisi başlığı altında ise; isim, fiil ve bunların aldıkları ekler, sıfat, zamir, zarf, edat, filimsiler örneklendirilmeye çalışılmıştır.

Metin bölümünde Oruç Beg Tarihi Manisa Nüshası'nın çeviri yazılı metni ortaya konulmuştur.

Dizin bölümünde de Eski Anadolu Türkçesinin söz varlığına katkı sağlamak ve eserin söz varlığını ortaya koymak için yaklaşık olarak 2810 madde başlı söz dizini hazırlanmıştır. Dizin bölümünden sonra ise, kişi ve yer adları dizini de oluşturulmuştur.

Eserin sonunda; sonuç bölümüyle birlikte, çalışmada başvurulan kaynaklara ve öz geçmişe yer verilmiştir.

En son olarak da; eserin tıpkıbasımı eklenmiştir.

Anahtar Sözcükler

Tevarih-i Al-i Osman

Eski Anadolu Türkçesi

Manisa Nüshası

Oruç Beg

ABSTRACT

Yazar	: Selami KARADUMAN
Üniversite	: Uludağ Üniversitesi
Anabilim Dalı	: Türk Dili ve Edebiyatı
Bilim Dalı	: Türk Dili
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: XIII + 371
Mezuniyet Tarihi	: / / 2010
Tez	: Prof. Dr. Hatice ŞAHİN
Danışman(lar)ı	

THE MANİSA MANUSCRIPT OF THE HISTORY OF ORUÇ BEG (Analysis-Text-Index)

In the introduction part of this study, which exhibits Ancient Anatolian Turkish form, some information about the history writing in Ottomans, The History of Oruç Beg and the manuscript of this text, the source and effects of it, the searches about the manuscript, the author of the manuscript and the method used in the formation of the manuscript is given. In order to contribute to a better presentation of the 15th century Turkish, some ortographic, phonetic and morphological examples are tried to exemplify.

In the ortography part, the writing of the vowels and consonants in the beginning, in the middle and at the end of the words are shown. The back and front series of consonants are also explained.

In the phonetics part, vowel-consonant harmonies and phonetic appearances are exemplified.

Under the title of morphology; nouns, verbs and their affixes, adjectives, pronouns, adverbs, prepositions and infinite verb forms are tried to exemplify.

In the text part, the translation of The Manisa Manuscript Of The History of Oruç Beg is put forth.

In the index part, approximately a 2810 item vocabulary index is prepared in order to make a contribution to the Ancient Anatolian Turkish vocabulary and to exhibit

the vocabulary in the manuscript. After this part, another index for people and place names is also placed.

At the end of the study together with the conclusion part, a list of reference and researchers CV take place.

Finally, the most accurate and exactcopy version of the manuscript is given.

Key Words

The History of The Ottoman Family

Ancient Anatolian Turkish

The Manisa Manuscript

Oruç Beg

ÖN SÖZ

Tarihimizi anlamlandıran, millî birlik ve beraberliğimizi güçlendiren kütüphaneler dolusu birbirinden seçkin eserlere sahip bulunuyoruz. Edebiyat, tarih, sosyoloji, felsefe, folklor vb. gibi millî bilinci geliştiren gerçek eserler elimizin altındadır. Ne var ki bu eserler henüz istenildiği düzeyde incelenememiştir.

Söz konusu seçkin eserlerimiz arasında yer alan Oruç Beg Tarihi Manisa Nüshası'nın dil açısından değerlendirilmesindeki genel amaç; Türk dili ve tarihi açısından büyük bir öneme sahip olan bu nüshayı bilim dünyasına tanıtmak ve bu çalışmanın sonucunda, Eski Anadolu Türkçesinin dil özelliklerini yansıtan örneklerle dönemle ilgili çalışmalara ve dilimizin tarihî gelişiminin daha iyi ortaya konabilmesine katkıda bulunmaktır.

Oruç Beg Tarihi, birçok bakımdan orijinal bilgilere sahip önemli bir kaynaktır. Bu tarih metni, diğer 15. yüzyıl Osmanlı tarihleri arasında, II. Bayezit devrinin kronolojisini detaylı olarak vermesi açısından özel bir önem taşır. Eserde, II. Bayezit'in İstanbul'dan eski Osmanlı başkenti Edirne'ye, ya da Edirne'den İstanbul'a hareketi ve bu şehirlere varışı ile fırtına, sel ve deprem gibi doğal âfetler, yangınlar ve salgın hastalıklar, ay ve güneş tutulması gibi astronomik olaylar ve diğer haberler büyük bir titizlikle ve kronolojik ayrıntılarıyla verilir. Bu özellikleriyle Oruç Tarihi, araştırmacıların daima ilgisini çeken bir eser olarak Osmanlı tarih bilimindeki seçkin yerini almıştır.

Osmanlı tarihinin ilk iki yüzyılında meydana gelen olayları, özellikle II. Bayezit devrini, aydınlatmak isteyen bir araştırmacının kullanacağı ilk kaynaklardan biri Oruç'un kroniğidir. Dolayısıyla, bu devirler için Oruç'un eserine dayanmayan bir araştırmanın eksik kalacağı göz ardı edilmemelidir.

Oruç Beg Tarihi Manisa Nüshası, giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Girişte genel bilgiler verilmiştir. Birinci bölümde inceleme başlığı adı altında eserin imlası, ses ve yapı bilgisi ile ilgili özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

İkinci bölüm, metin ve dizinden oluşmaktadır. Metin başlığı adı altında eserin çeviri yazılı tam metni ortaya konulmuştur. Dizin, metinde geçen bütün kelimeleri kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Dizine girmeyen Arapça ve Farsça kısımların anlamları dipnotlarda verilmiştir. Ayrıca kişi ve yer adları dizini de oluşturulmuştur.

Bu çalışma sırasında yardımlarını ve desteğini esirgemeyen saygıdeğer hocam Prof. Dr. Hatice ŞAHİN'e, ele aldığımız eserin teminindeki yardımlarından ve çalışma esnasındaki desteklerinden dolayı Bursa Yazma ve Eski Basma Eserler Kütüphanesi Müdürü Ömer S. KURMUŞ'a teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
TEZ ONAY SAYFASI.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	v
ÖN SÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR.....	xii
GİRİŞ	1
Osmanlı Tarih Yazıcılığı	1
Oruç Beg Tarihi	4
Eserin Yazarı Hakkında Bilgi	6
Metnin Nüshaları	8
Eserin Kaynakları ve Etkileri.....	10
Nüshalar Üzerine Araştırmalar	12
Çalışmada Kullanılan Yöntem.....	14

BİRİNCİ BÖLÜM (İNCELEME)

1. İMLA	18
1.1. Ünlülerin Yazılışı.....	18
1.1.1. a ünlüsünün yazılışı	18
1.1.2. e ünlüsünün yazılışı	19
1.1.3. ı ünlüsünün yazılışı	20
1.1.4. i ünlüsünün yazılışı	21
1.1.5. o ünlüsünün yazılışı	21
1.1.6. ö ünlüsünün yazılışı	22
1.1.7. u ünlüsünün yazılışı	22
1.1.8. ü ünlüsünün yazılışı	23
1.2. Ünsüzlerin Yazılışı	24
1.2.1. p ünsüzünün yazılışı.....	24
1.2.2. ç ünsüzünün yazılışı.....	25
1.2.3. t ünsüzünün yazılışı	26
1.2.4. s ünsüzünün yazılışı	26
1.2.5. k ünsüzünün yazılışı.....	27
1.2.6. g ünsüzünün yazılışı.....	28
1.2.7. ñ ünsüzünün yazılışı.....	29

2. SES BİLGİSİ (FONETİK).....	29
2.1. Ünlüler	29
2.1.1. Uzun ünlüler	30
2.1.2. Ünlü uyumları	30
2.1.2.1. Damak uyumu.....	30
2.1.2.2. Dudak uyumu.....	31
2.2. Ünsüzler	35
Ünsüz uyumu	35
2.3. Fonetik Hadiseler	35
2.3.1. Ötümlüleşme	35
2.3.2. Ötümsüzleşme.....	36
2.3.3. Sızıcılaşma	37
2.3.4. Düşme	37
2.3.5. Türeme	38
2.3.6. Nöbetleşme	39
2.3.7. Birleşme	39
2.3.8. Göçüşme	39
2.3.9. Geçişme	40
2.3.10. Ünsüz kaynaşması.....	40
3. BİÇİM BİLGİSİ (MORFOLOJİ).....	41
3.1. İsim Çekimi.....	41
3.1.1. Çokluk eki.....	41
3.1.2. İyelik ekleri	41
3.1.3. Durum ekleri	42
3.1.3.1. Yalın durum	42
3.1.3.2. İlgi durumu	42
3.1.3.3. Belirtme durumu	43
3.1.3.4. Yönelme durumu	43
3.1.3.5. Bulunma durumu	43
3.1.3.6. Ayrılma durumu.....	43
3.1.3.7. Eşitlik durumu.....	44
3.1.3.8. Araç durumu	44
3.1.3.9. Yön gösterme durumu	44
3.2. Sıfat.....	45
3.2.1. Niteleme sıfatları.....	45
3.2.2. Belirtme sıfatları	45
3.2.2.1. İşaret sıfatları	45
3.2.2.2. Sayı sıfatları	46
3.2.2.2.1. Asıl sayı sıfatları	46
3.2.2.2.2. Sıra sayı sıfatları	46

3.2.2.2.3. Üleştirme sayı sıfatları	46
3.2.2.3. Belirsizlik sıfatları.....	46
3.2.2.4. Soru sıfatları.....	47
3.3. Zamir.....	47
3.3.1. Kişi zamirleri	47
3.3.2. İşaret zamirleri	47
3.3.3. Dönüşlülük zamirleri	48
3.3.4. Belirsizlik zamirleri	48
3.3.5. Soru zamirleri	48
3.4. Zarf.....	48
3.4.1. Yer zarfları	48
3.4.2. Zaman zarfları.....	49
3.4.3. Miktar zarfları	50
3.4.4. Durum zarfları.....	51
3.4.5. Soru zarfları	51
3.5. Edat	51
3.5.1. Bağlama edatları	51
3.5.2. Son çekim edatları	52
3.5.3. Soru edatları	52
3.5.4. Berkitme edatları.....	52
3.5.5. Ünleme edatları.....	52
3.6. Fiil.....	52
3.6.1. Fiillerde olumsuzluk	52
3.6.2. Fiillerde soru	53
3.6.3. Kişi ekleri.....	53
3.6.3.1. Zamir kaynaklı kişi ekleri	53
3.6.3.2. İyelik kaynaklı kişi ekleri	54
3.6.4. Fiil çekimi	54
3.6.4.1. Basit çekim	54
3.6.4.1.1. Bildirme kipleri.....	54
3.6.4.1.1.1. Görülen geçmiş zaman.....	54
3.6.4.1.1.2. Öğrenilen geçmiş zaman.....	55
3.6.4.1.1.3. Gelecek zaman	55
3.6.4.1.1.4. Şimdiki zaman	56
3.6.4.1.1.5. Geniş zaman.....	56
3.6.4.1.2. Tasarlama kipleri	57
3.6.4.1.2.1. İstek kipi	57
3.6.4.1.2.2. Emir kipi	58
3.6.4.1.2.3. Gereklilik kipi	58
3.6.4.1.2.4. Dilek-şart kipi	58

3.6.4.2. Birleşik çekim	59
3.6.4.2.1. Hikaye	59
3.6.4.2.2. Rivayet	59
3.6.4.2.3. Şart	60
3.6.5. Ek-fiil	60
3.6.6. Birleşik fiiller	61
3.6.6.1. Tasvirî fiiller	61
3.6.6.1.1. Süreklilik bildirenler	62
3.6.6.1.2. Tezlik bildirenler	62
3.6.6.1.3. Yeterlilik bildirenler	62
3.6.6.2. Yardımcı fiiller	62
3.7. Fiilimsiler	63
3.7.1. İsim-fiiller	63
3.7.2. Sıfat-fiiller	63
3.7.3. Zarf-fiiller	64

İKİNCİ BÖLÜM (METİN-DİZİN)

METİN	67
DİZİN	156
KİŞİ VE YER ADLARI DİZİNİ	336
SONUÇ	364
KAYNAKÇA	367
ÖZ GEÇMİŞ	371
TIPKIBASIM	372

KISALTMALAR ve İŞARETLER

Kısaltmalar:

a.g.e.	: Adı geçen eser
Ar.	: Arapça
bkz.	: Bakınız
c.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
DTCF	: Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi
Far.	: Farsça
Fr.	: Fransızca
Haz.	: Hazırlayan
krş.	: Karşılaştırmamız
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Moğ.	: Moğolca
nu.	: Numara
Rum.	: Rumca
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfadan sayfaya
TDAY	: Türk Dilleri Araştırmaları Yıllığı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TM	: Türkiyat Mecmuası
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu
Yun.	: Yunanca
(as)	: Aleyhisselam
(sav)	: Sallallahü Aleyhi Vesellem

İşaretler:

A	: a, e
C	: c, ç
G	: g, ğ
I	: ı, i
K	: k, k̄
U	: u, ü
V	: ünlü (vokal)
-	: Fiile bağlanmayı gösterir.
+	: İsme bağlanmayı gösterir.
(?)	: Okunuşunda veya anlamında şüphe edilen sözcükleri gösterir.
>	: Okun içi ilk biçimi gösterir.

- >> : Birden çok ses olayını gösterir.
- 2a/01 : / işaretinden önceki bölüm sayfa numarasını, sonraki kısım ise satır numarasını gösterir.
- [] : Tahminî olarak okunan ve diğer nüshalardan karşılaştırma sonucunda tespit edilen sözcükler ile derkenarları gösterir.
- ... : Silik çıkmış ve okunamayacak durumda olan harf ve sözcükleri gösterir.
- : Silik çıkmış ve okunamayacak durumda olan satırları gösterir.

GİRİŞ

Osmanlı Tarih Yazıcılığı

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra P. Wittek, F. Giese, F. Kraelitz, Th. Seif, Th. Menzel, Fr. Babinger gibi Alman ve Avusturyalı oryantalistler ilk Osmanlı kaynakları üzerinde metin tenkidi ile önemli filolojik çalışmalar yapmışlardır. Bu çalışmalar Fr. Taeschner, J. H. Kissling, V. L. Menage, R. Anhegger, R. F. Kreutel gibi yine Batılı bilim adamları tarafından devam ettirilmiştir.

Osmanlı tarihçiliği, Türkçe anonim tevarihlerin önemini Giese'nin Batı kütüphanelerindeki anonimleri tanıtımı ve neşri ile öğrenmiştir. Giese, Aşık Paşazade'nin eserini de yayınlarak Osmanlı tarihi araştırmalarına katkılarını sürdürmüştür.

Necib Asım "Osmanlı Tarihnevîsleri ve Müverrihleri", "Düstûrname-i Enveri"; Hüseyin Namık Orkun "Tevarih-i Al-i Osmanlar Hakkında"; Ahmed Refik "Tevarih-i Al-i Osman" ve Köprülüzade Mehmed Fuad "Osmanlı Tarihçileri" gibi Türk bilim adamları da ilk iki yüzyıla ait Osmanlı kaynakları ve tarihçileri üzerine, daha sonraki çalışmalara ışık tutacak nitelikte önemli makaleler kaleme almışlardır.

15. yüzyılın önemli tarihçilerinden Aşık Paşazade'nin eseri üzerinde ilk çalışma Ali Bey'in Tevarih-i Al-i Osman'dır. Oruç Beg'in de kaynakları arasında yer alan Aşık Paşazade'nin bu tarih eseri, günümüze ulaşmayan eski menakıbnâme rivayetlerini de içermektedir. Eserin önemli özelliklerinden biri de yer adları ile ilgili doğru bilgiler vermesidir. Osmanlıların ilk dönemlerine dair onun eserinde geçen, özellikle Kuzeybatı Anadolu'daki bazı tarihî yer adları bugün de aynı adı taşımaktadır.

Nihal Atsız, 15. yüzyıla ait beş önemli tarih kaynağından üçünü (Ahmedî, Dasitan-ı Tevarih-i Mülûk-i Al-i Osman; Şükrullah, Behcetü't-tevarih; Aşık Paşazade

Tarihi) bizzat kendisi hazırlamıştır. Diğer ikisini (Karamanlı Nişancı Mehmed Paşa, Osmanlı Sultanları Tarihi; Bayatlı Mahmud oğlu Hasan, Cam-ı Cem-Ayîn) ise başkalarına hazırlatıp külliyat olarak yayınlamıştır.

Ahmedî'nin bu manzum Dasitan-ı Tevârih-i Mülûk-i Al-i Osman'ı günümüze ulaşan ilk tarih kaynağıdır. Ahmedî, hiçbir olayın kronolojisini vermemiştir. Onun eserindeki kimi beyitleri, daha sonraki pek çok tarihçi eserine almıştır.

Osmanlı tarihinin orijinal bilgiler sunan kaynaklarından biri olan tarihî takvimler üzerinde ilk çalışmayı Osman Turan yapmış ve II. Murad devrine ait iki takvimi neşretmiştir. Atsız da bu yüzyıla ait bazı Osmanlı takvimlerini yayınlamak kaynak çalışmalarına olan katkılarını sürdürmüştür.

H. İncelik-M. Oğuz, İzladi-derbendi yenilgisini (1443) ve Varna savaşını çok ayrıntılı anlatan bir Gazavatname'yi geniş bir değerlendirme ile neşretmişlerdir.

II. Murad zamanının renkli simalarından Mevlana Şükrullah'ın, Fatih devrinde yazdığı Farsça Behcetü't-tevârih'i Osmanlı kültürü sahasında ilk dünya tarihi örneğidir. Eserin Osmanlı tarihi kısmı üzerinde ilk çalışmayı Th. Seif yapmıştır. Behcetü't-tevârih'in Osmanlı tarihi bölümü daha sonra Atsız tarafından Farsçadan Türkçeye çevrilmiştir. Tarihçi Şükrullah, olayların kronolojisini ayrıntılı şekilde vermekte oldukça titiz davranmıştır.

Mükrimin Halil Yınanç, Fatih dönemi tarihçilerinden Enverî'nin eserini eski harflerle yayınlamak kaynak neşrinde ilk çalışmayı yapan isimlerden biri olmuştur.

Enverî'nin söz konusu manzum tarih eserinin 842 beyitten oluşan Osmanlı tarihi bölümü, giriş, özet, değerlendirme, yeni harfli metin ve dizin olarak, sonuna İzmir nüshasının metni eklemek suretiyle de Necdet Öztürk tarafından neşredilmiştir.

Fatih devri devlet, siyaset ve bilim adamlarından Karamanlı Nişancı Mehmed Paşa, Osmanlılarda ilk Arapça Osmanlı tarihini yazmıştır. Olayların kronolojisini

kaydetmede oldukça titiz davranan Nişancı Paşa'nın bu eseri konusunu Osmanlılara yönelten nesir türünde ilk tarih örneğidir.

Osmanlı tarih yazıcılığının ortaya çıktığı II. Murad devrinden sonra oğlu II. Mehmed saltanatında tarihçilik gelişmesini sürdürmüş ve çok fazla sayıda olmamakla birlikte önemli eserler kaleme alınmıştır. II. Bayezit devraldığı bu tarih birikiminin üzerine, yeni ve önemli eserler koymayı başarabilmiştir. Bu padişah zamanında ilim, sanat ve kültürde, özellikle tarihçilik alanında parlak bir devir yaşanmıştır. Saraya ve elit kesimin okuma zevkine hitap eden süslü bir dille yazılan tarih eserlerinin yanı sıra halk kesimine ve askerî zümreye hitap eden sade bir Türkçenin kullanıldığı popüler tarih kitapları da yazılmıştır.

II. Bayezit zamanı tarihçilerinden Mehmed Neşrî'nin Osmanlı tarihinin güvenilir kaynaklarından biri olan Kitab-ı Cihannüma'sı, F. Reşit Unat-M. Altay Köymen ve Fr. Taeschner tarafından yayınlanmıştır.

Kıvamî'nin, manzum ve mensur olarak yazdığı Fetihname-i Sultan Mehmed adlı eserini Fr. Babinger yayınlamıştır.

H. İnalçık, müellifi bilinen Osmanlı kronikleri ile anonim tevarihler ve tarihî Osmanlı takvimleri arasındaki kaynak kullanımı ilişkisini tespit edip Aşık Paşazade, Oruç, Neşrî ve anonim tevarihlerin ortak kaynakları üzerinde çalışmıştır.

Mertol Tulum, Osmanlılarda ilk saltanat tarihi yanında süslü nesrin de ilk örneği olan Tursun Bey'in, II. Bayezit döneminde yazdığı Tarih-i Ebü'l-Fethi'ni neşretmiştir.

II. Bayezit dönemi tarih kaynakları arasında önemli bir grubu oluşturan Türkçe anonim tevarihler, muhtemelen bu dönemde en çok okunan tarih eserleridir. Türkiye'deki kütüphanelerde de çok sayıda nüshası bulunan anonimlerden biri de Necdet Öztürk tarafından yayınlanmıştır (Anonim Osmanlı Kroniği). II. Bayezit döneminin şair ve tarihçilerinden Kemal'in 3029 beyitten oluşan manzum tarih eseri de

yine aynı yazar tarafından neşredilmiştir (Selatınname). Fars dili karşısında Türkçenin savunuculuğunu yapan ve Türk diliyle de güzel eserler yazılabileceğini ileri süren Kemal, eserinde Osmanlıların ilk zamanlarına ait önemli kayıtlar sunmaktadır.

Oruç Beg de anonim tevarih yazarları, Kemal, Aşık Paşazade, Mehmed Neşrî, Edirneli Ruhî Çelebi, İbn Kemal, İdrîs-i Bitlisi gibi, Sultan II. Bayezit devri tarihçilerindedir. 1500'lü yıllarda Osmanlı tarihçiliği, dönemin padişahı II. Bayezit'in yakın ilgi ve desteğiyle popüler tarihlerin yanında bilimsel tarihlerin de yazıldığı iyi bir düzeye ulaşmıştır.

Henüz yayınlanmamış kaynakların da bilim dünyasına sunulmasıyla, 14.-15. yüzyıla ait Osmanlı tarihinin kütüphane malzemesinin tamamına yakını ortaya konulacaktır. Osmanlı tarihi kaynak çalışmalarının bugün geldiği nokta düşünüldüğünde, Osmanlı tarihinin ilk devirleri üzerinde çalışan günümüz tarihçileri geniş malzeme imkânına sahiptirler. Türkçe kaynak malzemesinin arşiv belgeleri ile desteklenmesi ve yabancı kaynaklarla karşılaştırılarak değerlendirilmesi durumunda, Osmanlı tarihinin ilk iki yüzyıllık dönemi ile ilgili daha güvenilir bilimsel sonuçlara varılabilecektir.

Oruç Beg Tarihi

Oruç Beg, çağdaşı Aşık Paşazade ve bu dönemin diğer tevarih yazarları gibi, Osmanlı devletinin kuruluşundan kendi zamanına kadar gelen bir tarih eseri yazmıştır. Osmanlıların tarihini anlatan bu tür eserlere genel olarak "Tevarih-i Al-i Osman" adı verilmektedir. Oruç da bu geleneğe uyarak eserini "Tevarih-i Al-i Osman" biçiminde adlandırmıştır. Günümüzde ise bu isim altındaki tevarihler yaygın olarak yazarlarının adıyla tanınır: Aşık Paşazade Tarihi, Neşri Tarihi, Oruç Beg Tarihi/Oruç Tarihi gibi. Oruç'un bu tevarihinin dışında bir eserin olup olmadığı bilinmemektedir.

Oruç Beg, ilk önce böyle bir eser yazmasının nedenine kısaca değinmiştir. Ardından, Osmanlıların şeceresi, Cengiz Han'ın Belh, Horasan ve Irak vilayetlerini

harap etmesi, Ertuğrul Gazi'nin babası olarak gösterilen Süleyman Şah'ın Moğolların baskısı yüzünden Mahan şehrinden Rum'a göç etmek zorunda kalışı, üç oklar, boz oklar, Süleyman Şah'ın Fırat'ta boğulması ve sonrasındaki gelişmeler, Ertuğrul'un kahramanlıkları, rüyası ve bu rüyanın yorumu gibi Osmanlıların ilk zamanlarına dair rivayetleri naklettikten sonra Osman Gazi devri olaylarına geçer; padişah devirlerine göre anlatımına devam ederek İstanbul'un fethi ile Osmanlı tarihini anlatmayı geçici olarak keser. Oruç araya, Kostantiniye ve Ayasofya'nın efsanevî tarihi ile Hz. Peygamber, Dört Halife, Emeviler ve Abbasiler döneminin özet olarak anlatıldığı İslam tarihini eklemiştir. O, bundan sonra tekrar Osmanlı tarihine dönerek kalman yerden olayların anlatımını sürdürür.

Oruç Beg, bir olayı anlatıp bitirdikten sonra okuyucuya yeni bir olayı anlatacağını genellikle “defa”, “defa girü”, “girü”, “ve girü”, “defa ve girü” gibi ifadeler kullanarak haber verir.

Oruç Beg, 15. yüzyılın ikinci yarısına ait bir tarihçi olduğu için dili de Eski Anadolu Türkçesinin (13.-15. yüzyıllar) son devresine girer.

Oruç Beg'in dilindeki asıl önemli husus, onun Türk nesir dilinin gelişmesindeki önemli bir aşamayı yansıtmış olmasıdır. Oruç Beg ve çağdaşı Aşık Paşazade, Türkiye Türkçesi nesir dilinin gelişmesinde önemli kilometre taşlarıdır.

Oruç Beg'in dilindeki bir diğer özellik ise, zaman zaman Edirne ağzının, dolayısıyla da Balkan Türkçesinin onun eserine kısmen yansımış olmasıdır.

Oruç Beg'in kullandığı sade Türkçe, ilk saltanat tarihçisi, aynı zamanda süslü nesrin de ilk temsilcisi olan Tursun Bey ile Ahmed Sinan Çelebi'nin kullandıkları dil hariç tutulursa, 15. yüzyıl boyunca sürmüştür. Oruç Beg sade bir anlatımı tercih ederken, çağdaşı Tursun Bey süslü anlatımı tercih etmiştir. Tursun Bey'in dili ve anlatım tarzı, esas itibarıyla sonraki yüzyılda yazılacak tarihlerin üslubunun ne olacağı hakkında bir ön bilgi vermektedir.

Oruç, halk tarzındaki ve geniş tekrarlara yer veren yavan anlatımı tercih etmiştir. Savaş tasvirlerinde güçlü bir şiirsel dil kullanmış ve araya serpiştirdiği beyitlerle anlatıma canlılık vermeye çalışmıştır. Bu anlatım tarzı, bilimsel bir Osmanlı tarihçisinin zevkine uygun düşmemiştir.

16. yüzyıla gelindiğinde, ilmin birçok dallarında olduğu gibi tarihçilikte de bir birikim söz konusuydu. Gerçi Osmanlı tarihçiliği henüz yarım yüzyıllık bir gelişim çizgisine sahipti. Ancak tür, dil ve üslup bakımından tarihçiliğin gelişmesi ve yükselişi, diğer ilimlerle kıyaslandığında çok daha hızlı olmuştur. Artık yazılan eserlerde arkaik Türkçe yerine Arapça ve Farsça unsurların bolca kullanıldığı külfetli ve süslü bir dil tercih edilmeye başlanmıştır. Hatta bazı eserler doğrudan Farsça ya da Arapça olarak yazılmıştır. Nitekim, İran edebî tarihçiliğini Osmanlı ülkesine getiren ve II. Bayezit'in emriyle ilk sekiz Osmanlı padişahı devrini tasvir eden İdrîs-i Bitlisi Heşt Bihişt adlı eserini Fars dilinde yazmıştır. Bu yüzyılda, Türk dilinde sade nesirden süslü nesre geçişin öncüsü ise büyük bir üslup ustası olan ünlü bilgin İbn Kemal'dir.

Menkıbe ve destanî unsurlarla süslenen ve sade Türkçeyle yazılan kronikler halk kesimine ve askerî zümreye hitap ederken, İbn Kemal ve onu model alan tarihçilerin eserleri saraya ve elit zümrenin zevklerine hitap ediyordu. Artık manzum, mensur ya da bunların karışımı, renkli ve bol tasvire önem veren süslü bir üslupla yazılmış Osmanlı tarihlerini okumaktan hoşlanan yeni bir okuyucu kitlesi ortaya çıkmıştı. Bu seçkin zümreyi, kuşkusuz, saray ve çevresindekiler oluşturuyordu. Aydın kesimin beklentilerini karşılama endişesiyle kaleme alınan eserlerde kullanılan dil; imparatorluk bilim dilinin özelliklerini ve inceliğini yansıtan Arapça, Farsça ve Türkçenin harmanlandığı bir dil konumundaydı.

Eserin Yazarı Hakkında Bilgi

Oruç Beg'in hayatı hakkında Osmanlı biyografi kitapları ve tezkirelerinde herhangi bir bilgi mevcut değildir. Eserinde kendisini "Oruç bin Adil el-kazzaz katibü'l-

Edirnevi” şeklinde tanıtmaktadır. Bu bilgiden hareketle onun Edirne’de doğmuş olma olasılığı vardır. Doğum tarihi bilinmemekle beraber onun 15. yüzyılın ikinci çeyreğinde doğduğu tahmin edilebilir.

Oruç Beg’in nasıl bir eğitim aldığı, sosyal ve kültürel çevresinin ne olduğu konusunda kaynaklardan gelen herhangi bir bilgi yoktur. Eserinde kullandığı dil ve üsluba bakılırsa onun, devrin geçerli ilimlerini tahsil ettiği, Arapça ve Farsçayı bildiği söylenebilir.

Eski Osmanlı başkenti Edirne’de yetişen Oruç bu şehirde katiplik yapmıştır. Babası Adil adında biri olup, “kazzaz” yani ipekçidir. Babinger, onun babasının ipekçilik yapmasından dolayı ailesiyle birlikte Bursa’dan Edirne’ye göçmüş olabileceğini söyler. Doğum tarihi gibi ölüm tarihi de kesin olarak bilinmemektedir. Bu bilgilere göre Oruç Beg; II. Mehmed devrini (1451-1481) ve II. Bayezit saltanatının (1481-1512) ise 21 yıllık kısmını idrak etmiştir.

Oruç’un Edirne’deki vakıflarına dair Başbakanlık Osmanlı Arşivi’nde bulunan 1070 Nolu Tapu Tahrir Defteri’nde “Adil’in oğlu Oruç 905/1499-1500 yılında Edirne’de katip idi.” kaydı geçmektedir. Bu vakfiye kaydı, tarih yazarı Oruç’la uyuşmakta ve onun, II. Bayezit devrinde yaşayıp yaşamadığına dair kuşkuları ortadan kaldırmaktadır. Adı geçen belgedeki kayıtları değerlendiren İrene Beldiceanu-Steinherr, Oruç’un ekonomik durumu hakkında önemli bilgilere ulaşmıştır. O, Oruç’un 905/1499-1500 yılında sermayesi 4000 ve yıllık geliri 1848 akça olan bir vakıf kurduğunu, elde edilen gelirin bir kısmının Kur’an okuyucularına, özellikle Saruca Paşa ve Kerefisoğlu mescitlerinin imamlarına, sakalarına, vakfın idaresine ve hademelerine verildiğini, vakfın yöneticiliğini bizzat Oruç’un üstlendiğini bildirmektedir. Bu kayıtlarla Oruç’un ekonomik durumu ve iyiliksever kişiliği hakkında bilgi edinilmektedir.

Metnin Nüshaları

Oruç'a ait olduğu kesinlik kazanan altı yazma vardır. Bunlardan birisi Manisa'da, üçü Paris'te, diğer ikisi ise Londra'dadır.

1. Manisa Genel Kütüphanesi, (Muradiye nu. 5506/2):

Bu nüsha, bir derginin ikinci eseri olarak 143-236. yaprakları arasında yer alır. İlk sayfanın dört ve beşinci satırlarında “Oruç b. Adil el-[kazzaz] katibü'l-Edrenevî” kaydı yer alır. Bu kayıta, babasının meslek adının (kazzaz) geçmemesi müstensihin dalgınlığından kaynaklanan bir atlama olması mümkündür. Nesih ile yazılan eserin her sayfası genellikle 15 satırdan oluşmaktadır. Yazıldığı tarih belli olmayan, buna mukabil en eski nüsha olarak kabul edilen bu nüshanın sonu eksiktir. CD ve fotokopideki duruma göre dağınık olan yazmanın sayfaları düzene sokulmaya çalışılmış, ancak bu işlem, kronoloji ve olayların sırası dikkate alınmadan yapılmıştır. Sayfaların birkaç kez numaralandığı görülmektedir.

Bu yazmanın II. Bayezit devrinde kopya edildiğine dair önemli işaretler bulunmaktadır. Bayezit için kullanılan “zamanumuzun padişahı”, “padişahumuz” gibi ifadeler sıkça geçmektedir.

Bu nüshadaki ilk ve son kronoloji kaydı şöyledir: “hicrettin sene 687 altı yüz seksen yedi yılından ta hicrettin 906 tokuz yüz altısına gelince zamanumuzun padişahı”

2. Paris Bibliotheque Nationale, (Supplement Turc 1047):

149 yaprak, ilk sayfada 14, son sayfada 9 satır, diğer sayfalarda 19 satır, nesih. Birkaç istisna dışında bütün kronoloji rakamlarla gösterilmiştir.

Yazmanın, kimi sayfaları geniş ölçüde hasarlıdır. Bazı kelimeler, muhtemelen renkli mürekkeple yazılmış olması yüzünden, okunamayacak derecede kötü durumdadır.

Bu nüsha, II. Bayezit devrinde yazılmıştır.

3. Paris Bibliotheque Nationale, (ancien fonds Turc 99):

186 yaprak, birinci sayfada 12, son sayfada 10, diğer sayfalarda 13 satır, harekeli nesih. Bütün olayların kronolojisi, bir iki istisna ile yazıyla gösterilmiştir.

Her iki Paris nüshası karşılaştırıldığında tarihler, olaylar, sayı ve yer adları bilgilerinde farklılık olduğu görülür. Ayrıca olayların tasvirindeki sıralamada da uyumsuzluk söz konusudur. Her iki nüsha, imla bakımından, herhangi bir delile gerek olmaksızın değişiklik göstermektedir.

4. Paris Bibliotheque Nationale, (Supplement Turc nu. 922):

Roboly nüshası olarak da geçer. Kissling'in, anonim kabul ettiği bu yazma, İstanbul'da Etinne Roboly tarafından 1145/1732-33 yılında, öğrenci çalışması olarak, Fransızcaya çevrilmiştir. Kissling, ilk makalesinde kısa bir girişten sonra Roboly'nin çeviri hataları ve atlamalarına dair bazı örnekler üzerinde durur; makalesinin sonunda ise Roboly'nin kopya ettiği metnin Almanca çevirisini verir. Kissling, ikinci makalesinde ise, yine kısa bir girişten sonra, bu nüshanın, II. Bayezit devri ile ilgili kısmının transkripsiyonunu vermiştir.

Menage, Roboly'nin Fransızcaya çevirdiği metni diğer Oruç nüshalarıyla karşılaştırdıktan sonra, bunun son derece tahrif edilmiş ve aynı zamanda eksik bir Oruç yazması olduğu sonucuna varmıştır.

5. Oxford Bodleian Kütüphanesi (Ravel, or. 5):

6. Cambridge Üniversitesi Kütüphanesi (Dd. II, 15):

Oruç'a ait bu iki nüsha Alman Türkolog Fr. Babinger tarafından Arap harfleriyle yayınlanmıştır (Hannover 1925). Babinger, çalışmasının önsözünde Oruç yazmalarına nasıl ulaştığını belirttikten sonra girişte, genel olarak Tevarih-i Al-i Osmanlar, Oruç'un hayatı, eseri, nüshaları ve özellikleri, Oruç'tan ilk söz eden Türk tarihçileri gibi konular üzerinde durmuştur.

Babinger neşrinde Oxford nüshası 3-75. sayfaları içine almakta ve 872/1467-8'de sona ermektedir. Cambridge nüshası ise eserin 79-139. sayfalarını işgal etmekte olup 899/1493-4 yılına kadar gelmektedir. Babinger, kelime ve ifade farklılıkları son derece fazla olduğundan, iki nüsha arasındaki farkları göstermemiştir.

Babinger'in bu çalışması Atsız tarafından sadeleştirilerek yayınlanmıştır (İstanbul 1972). Atsız, Babinger'in Oxford nüshasını çalışmasına esas almış ve bu nüshanın bittiği yerden Cambridge nüshasıyla devam ederek çalışmasını tamamlamış ve sonuna, kötü durumdaki Manisa yazmasının fotokopisini de eklemiştir.

Bu iki nüsha ile Roboly nüshası ehil olmayan ve ihmalkâr müstensihler tarafından yazılmış olup, noksanlıkları yanında erken tarihte bitmeleri gibi özellikleri dolayısıyla bugün değerlerini yitirmişlerdir.

Oruç kroniğinin yazmaları, kuşkusuz, yukarıdakilerle sınırlı değildir. Babinger ve muhtemelen ondan aktaran Atsız, Oruç'un muhtasar ve tahrif edilmiş diğer nüshalarına işaret etmektedirler.

Eserin Kaynakları ve Etkileri

Elvan Çelebi Menakıbı: Oruç Beg, eserini yazarken kullandığı bazı kaynaklarını bize açıkça bildirmektedir. Bunlardan ilki Aşık Paşaoğlu Elvan Çelebi'nin menakıbıdır. Oruç, Moğolların Horasan bölgesinde yaptıkları mezalim sonucu Oğuz boylarının kitleler halinde Anadolu'ya göçleri ve buradaki tarihleri ile ilgili bilgilerin kaynağı olarak Elvan Çelebi'yi gösteriyor. İnalçık; Aşık Paşazade, Oruç ve anonim tevarihlerin 826/1422 yılına kadar, ortak kaynak kullandıklarını, 1422'den 889/1484 yılına kadar ise kaynakların farklılaştığını söylüyor. Bu ortak kaynaklardan en azından üçü bilinmektedir. Bunlar, Yahşi Fakih (Fakı)'in günümüze ulaşmayan menakıbı ile Elvan Çelebi'nin menakıbı ve tarihî takvimlerdir.

Takvimler: Oruç'un önemli kaynaklarından biri de 15. yüzyıl Osmanlı takvimleridir. Kronolojik listeler şeklinde düzenlenen takvimler Oruç tarafından da

kullanılmıştır. Takvimlerin bir kısmı müstakil olduğu gibi bazıları da anonim kroniklerin içindedir. Menage, bunlardan 889/1484 yılına kadar gelen birini, Aşık Paşazade, Oruç ve Giese'nin neşrettiği Türkçe anonim tevarih metinleri başta olmak üzere, bazı kaynaklarla özellikle kronoloji ve anlatım tarzı bakımından karşılaştırmıştır. Menage, II. Murat'ın 824/1421 yılında tahta çıkışından 852/1448 yılına kadarki olaylarının detaylı analizini yapmıştır. O, bu yıllığın 826-847/1422-1443 yılları arasının Oruç yazmalarına yakın benzerliğini tespit etmiş ve yıllıkları yazanların sık sık divan vezirlerinin adlarını kaydetmiş olduklarına işaret etmiştir. Menage, şimdiye kadar Oruç yazmalarına has bir durum olarak nitelendirilen bu hususun takvimlerden gelen bir özellik olduğunu ispatlamıştır. Dolayısıyla, Oruç'un kaynaklarından birinin orijinal bilgiler sunan takvimler olduğu kesinlik kazanmıştır. Az da olsa farklılıklar vardır. Örneğin, takvimlerde vezirlerle ilgili bilgi sürekli yıl kayıtlarının sonunda, fakat tarihten öncedir. Oruç'ta ise vezirler kaydı bazen tarihten önce gelmektedir.

İnalçık, Oruç ve anonim tevarihlerin ortak kaynağının takvimler olduğunu söyleyerek bunu bir örnekle açıklar; Oruç'un Yıldırım Bayezit'in oğlu Mustafa Çelebi'nin 825/1422'deki isyanında iki farklı anlatıma yer vermesini anlamlı bulur. İlki, anonim tevarihlere ve Aşık Paşazade'ye açıkça benzeyenidir; ikincisi ise, bu tarihten sonraki sıralamada Oruç ve anonimlerin ortak kaynağının takvimler olduğudur. İnalçık'ın vardığı bu sonuç Menage'ın yukarıda bildirdiği Oruç'ta yer alan divan vezirlerindeki değişiklik örneğiyle de teyit edilmiş olmaktadır.

Gazavatname: İnalçık, Oruç Beg'in Varna ve Kosova savaşları gibi büyük tarihî olaylar için takvimlerin yanında gazavatnamelerden de yararlanmış olabileceğini söyler; ancak herhangi bir gazavatname adı bildirmez.

Aşık Paşazade Tarihi: Oruç'un, Elvan Çelebi'den sonra adını verdiği ikinci kaynağının yazarı, yüz yaşlarında olduğunu söylediği Derviş Ahmed Aşıkî, yani ünlü tarihçi Aşık Paşazade'dir. Oruç, Aşık Paşazade'nin kaynağının da Orhan Gazi'nin

imamı İshak Fakı'nın oğlu Yahşı Fakı olduğunu söyler ve Aşık Paşazade'nin Çelebi Mehmed devrine kadar olan olayları ondan naklettiğini ifade eder. Daha sonra yazılan kimi tarihlere kaynaklık ettiği bilinen Yahşı Fakı'nın Menakıbname'si ise bugün ortada yoktur.

Oruç, eserinin yeni, yani ikinci versiyonunu yazdığı 908/1502 yılında, adını belirttiği meslektaşı Aşık Paşazade'nin sağ olduğu izlenimini vermektedir.

Raviler, Görgü Şahitleri ve Kendi Gözlemleri: Oruç Beg, eserinde tasvir ettiği olayları “raviler”e, “görgü şahitleri”ne ve “kendi gözlemleri”ne dayandırmaktadır. Ravilerinin adlarını kimi zaman veren Oruç Beg, bazı olaylara dair yazdıklarını sadece bir raviye dayandırmıyor; aynı konuda başka ravilerden edindiği bilgileri de aktarıyor.

Oruç Beg'in, Osmanlı ordusunun kimi askerî faaliyetleri hakkındaki bilgi kaynağı ise, akınlarda ya da seferlerde bulunmuş kimselerdir. Oruç, “vilayetümüz” ve “şehrümüz” derken eski başkent Edirne ve çevresini kastediyor. Dolayısıyla Edirne ve yöresinde ortaya çıkan ve halkı da yakından ilgilendiren pek çok olay hakkında yazdıklarını ya kendi gözlemlerine dayandırmakta ya da olayı bizzat yaşayan güvenilir kişilerden edindiği haberlere göre aktarmaktadır.

Dönemin Osmanlı tarih kaynakları listesinde ilk sıralarda yer alan Oruç yazmalarından Kemal Paşazade, Gelibolulu Mustafa Ali, İbn Kemal ve henüz Bayezit'in maiyetinde bulunan Ruhî ve Hoca Sadeddin doğrudan ya da dolaylı olarak yararlanmışlardır.

Nüshalar Üzerine Araştırmalar

Tarihçi Oruç Beg ve eserinden ilk söz eden “Şehrîzade” (İstanbuluoğlu) olarak bilinen Mehmed Said Efendi (ö. 1768)'dir. O, Osmanlı saltanatının başından 1592 yılına kadar gelen olayları yazdığı Nevpeyda adlı eserinin kaynakları arasında Oruç Beg'i de sayar. Sonra, Oruç'un adı bir kez daha unutulur ve ancak bir asır sonra

Tayyartzade Ata Bey'in (ö. 1880) sayesinde tekrar ortaya çıkar. Onun, Enderun Tarihi adındaki beş ciltlik eserinin üçüncü cildinde, kısa bir kayıt yer alır.

Ata Bey'den sonra Oruç'tan bahseden üçüncü isim Necib Asım olup, Oruç'tan en eski Osmanlı tarihçisi olarak söz eder. Asım, esas itibariyle Ata Bey'in söylediklerini tekrar etmekle yetinmiştir.

Osmanlı tarihinin kıymetli diğer bazı önemli eserleri gibi, Oruç Beg'in eseri de Batılı bilim adamlarının yorucu çalışmalarıyla tarih bilimine kazandırılmıştır. Osmanlı tarihçilerinin, Oruç'un iki yazmasını Babinger'in çalışmasından öğrendikleri (Hannover 1925) ve Babinger'in Oruç çalışmasının Atsız tarafından da yayınlandığı (İstanbul 1972) daha önce belirtilmişti.

Paris yazmaları üzerinde doktora çalışması yapan Sadettin Buluç anonim tevarih olarak kabul ettiği bu iki yazmayı, Babinger'in neşrettiği nüshalar ve Giese'nin kullandığı anonim nüshaları ile karşılaştırmıştır.

Babinger'den sonra Oruç'un eserinin değeri hakkında, güvenilir çalışmalar yapılmıştır. Bunların başında, derin alan bilgisi ve isabetli görüşleri ile Menage'ın yazdıkları gelmektedir. Menage, Buluç tarafından anonim olarak kabul edilen Paris'teki iki yazmanın Oruç'a ait olduğunu ileri sürmüştü ve bu tezini filolojik temellere oturtmuştur. Babinger tarafından yayınlanan ve 1494 yılına kadar gelen ilk versiyonun yanında, yine Oruç'un kendisi tarafından 1502 yılı sonuna kadar genişletilmiş ikinci versiyonunun varlığını ispat etmiştir. Ayrıca Oruç'un eserini II. Mehmed zamanında değil, II. Bayezit devrinde yazmış olduğunu ileri sürmüştür.

Ekrem Üçyiğit, Nihal Atsız'ın Oruç Beg Tarihi neşri dolayısıyla yazdığı kısa makalesinde söz konusu yayını bazı yönleriyle eleştirmiş ve Oruç Beg'in tarihçiliği ve eserinin özelliği hakkında kısa değerlendirmelerde bulunmuştur.

Necdet Öztürk, Oruç'un eserinin II. Bayezit saltanatı kronolojisi bakımından önemine ve anonim tevarihler arasındaki benzerliklerine işaret etmiştir.

Çalışmada Kullanılan Yöntem

İncelenmek üzere seçilen metin, tespit edilen altı Oruç Beg nüshası arasından Manisa nüshasıdır. Eser, Oruç bin Adil el-kazzaz tarafından yazıldığı için yazarının adını taşır. Bu nüsha, Osmanlının kuruluş döneminden başlayarak II. Bayezit devrine kadar olan zaman dilimini konu edinir.

Birçok değerli tarih araştırmacısı, Oruç Beg tarihleri üzerinde durmuştur. Bu araştırmacıların tarih açısından değerlendirmeleri; eserin güvenilirliğini, diğer önemli Osmanlı tarihi yazıcılarına etkisini ortaya koymuştur.

15. yüzyılda yazılan Manisa nüshası üzerinde herhangi bir çalışmanın yapıp yapılmadığının tespiti için YÖK Tez Tarama Merkezi taranmış ve burada yer alan Tevârih-i Âl-i Osmanlarla ilgili çalışmalar incelenmiştir. Araştırmalar sonucunda bu nüshanın çalışılmadığı görülmüştür.

İlk önce nüshanın çeviri yazılı metni ortaya konulmuştur. Sayfa ve satırlar numaralandırılmıştır. Satır numarası verilirken sözcük hangi satırda başlamışsa o satıra ait kabul edilmiştir. 2a/01'den 96b/15'e kadar sayfa ve satır numarası verilmiştir.

36, 77, 88 numaralı sayfalar 16; diğer sayfalar ise 15 satırdan oluşmaktadır. Nesir biçiminde yazılan eserin şu sayfa ve satır numaraları manzumdur: 34b/11, 34b/12, 52a/10, 52a/11, 52a/12, 52a/13, 52a/14, 52a/15, 52b/01, 52b/02, 52b/03, 52b/04, 52b/05, 52b/06, 52b/07, 52b/08, 52b/09, 52b/10, 52b/11, 52b/12, 52b/13, 62b/09, 64a/08, 68a/08, 73a/13, 73a/14, 73a/15, 73b/01, 73b/03, 73b/04, 73b/05, 73b/06, 73b/08, 73b/09, 77b/15, 77b/16

Dizine girmeyen Arapça ve Farsça kısımlar, ayetler *italik* olarak yazılmış ve bunların anlamları dipnotlarda belirtilmiştir. Ayrıca ayetler de sure adı, ayet numarası ve mealleriyle birlikte dipnotta yer almıştır.

Tıpkıbasımda kırmızı renkli olan sözcük ve sözcük grupları çeviri yazılı metinde koyu renkli olarak işaretlenmiştir. Satır sonundaki bazı sözcüklerin bölünerek diğer

satıra geçtiği görülmüştür. Bu şekilde bölünen sözcükler, satır sonuna ve başına kısa çizgi (-) konularak gösterilmiştir.

Metnin çeviri yazısı ortaya konulduğunda müstensih'in bazı sözcükleri eksik veya yanlış yazdığı görülmüştür. Hatta bazı cümlelerde eksikler vardır. Eksik veya yanlış yazılan sözcükler, diğer nüshalardan karşılaştırılıp sözlüklerden de yararlanılarak tamamlanmış ve düzeltilmiştir. Bu eksik ve yanlış yazılan sözcükler dipnotlarda verilmiştir.

Silik çıkmış ve okunamayacak durumda olan satırlar 6 nokta “.....”, harf ve sözcükler ise 3 nokta “...” ile gösterilmiştir. Tahminî olarak okunan ve diğer nüshalardan karşılaştırma sonucunda tespit edilen sözcükler ile derkenarlar köşeli parantez [] içinde yazılmıştır. Yeri tespit edilen derkenarlar uygun yerlere yerleştirilmiş, tespit edilemeyenler ise varak sonunda verilmiştir.

Daha sonra; “Cibakaya 2.2” dizin programından yararlanılarak metindeki sözcüklerin alfabetik sıraya göre dizini oluşturulmuştur. Dizinde; kök ve gövde halindeki sözcüklerin anlamları, hangi dile ait oldukları yazılmış ve sözcükler madde başı olarak verilmiştir. Adlara getirilen ekler, nokta (.) ve artı (+) işaretleriyle; fiillere getirilen ekler ise, nokta (.) ve kısa çizgi (-) işaretleriyle gösterilmiştir. Okunuşunda veya anlamında şüphe edilen sözcüklerin yanına soru işareti (?) konulmuştur. Dizindeki sözcüklerin hepsi, metindeki sayfa ve satır numarası ile numaralandırılmıştır.

Ardından kişi ve yer adları dizini hazırlanmıştır. Metinde geçen kişi ve yer adları; tarih metinlerinden, Osmanlıca kişi ve yer adları sözlüklerinden bulunup karşılaştırılmış ve bunların doğru imlaları vermeye çalışılmıştır. Yazılışları aynı anlamları farklı olan kişi ve yer adları için ayrı birer madde başı yapılmış ve bunların hangi adı karşıladıkları parantez içinde verilmiştir.

Tezin en sonuna nüshanın tıpkıbasımı konulmuştur.

Tez çalışması süresince; Eski Anadolu Türkçesi ile ilgili kitaplar ve bu dönemin dil özellikleri ile ilgili çalışmalardan; metnin çeviri yazısının gerçekleştirilmesi ve söz varlığının ortaya konulması aşamasında Arapça, Farsça ve Osmanlı Türkçesi sözlüklerden, Tarama ve Derleme sözlüklerinden yararlanılmıştır. Ayrıca çalışmada TDK'nın Yazım Kılavuzu (Türk Dil Kurumu, Ankara, 2009)'na bağlı kalınmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM
(İNCELEME)

İNCELEME

1. İMLA

1.1. Ünlülerin Yazılışı

İlk hecede yer alan o ve ö ünlüleri hariç bütün ünlüler; ön, iç ve son seste bulunabilirler.¹

1.1.1. a ünlüsünün yazılışı

Başta

- › medli elif (İ) ile kullanılanlar; ay آی 12b/04, ad آد 73b/09, aşırı آشرو 31b/01
- › üstünlü elif (أ) ile kullanılanlar; aralıkda أرلقده 88b/13, azdur أزدر 95a/10
- › elif (ا) ile kullanılanlar; ağaç اغاچ 12b/05, alup الوب 95b/08, avuç اوج 47a/05, ayurtup ايد ورتوب 26a/07

Ortada

- › medli elif (İ) ile kullanılanlar; varup واروب 68a/14, қалан қәлән 35a/10, taraş 90b/13, yılan یلان 31b/10
- › elif (ا) ile kullanılanlar; varup واروب 74a/15, başup باصوب 23b/10, қатında 35a/09, şal سال 19a/01, şaқladılar صدقلادي لار 42a/14, çağırup چاغيرب 63b/01
- › üstünlü elif (أ) ile kullanılanlar; nällanduğı نالّندوغي 84b/10, sıcak سجاج 86b/08
- › işaretsiz kullanılanlar; unutmayalar اندتم يالر 3a/03, andlaşup اندلاشوب 78b/15, anlar اندلر 71b/05, қомayasın قومياسين 36b/09, duymadin дуимдин 19a/06

¹ Gabain, A. Von, Çev. Mehmet Akalın, *Eski Türkçenin Grameri*, TDK Yayınları, Ankara, 2003, s. 36.

› üstün (ُ) ile kullanılanlar; yuvaladı يُوالدي 50b/03, qovmaqa قُوْمَغَا 51a/03, tavuq تُوْق 84b/10

› he (ه) ile kullanılanlar; andadur انده دور 15a/01, bulalum بولمه لوم 28a/15, oquyalum اوقمه لوم 37a/06

Sonda

› elif (ل) ile kullanılanlar; saña سنا 13a/01, ala الا 12b/13, ova اوا 91a/06

› he (ه) ile kullanılanlar; qatında قاتنده 35a/09, yola بولمه 8b/02, soñra صكره 34a/04, arpa ارپه 28b/14, taşra طاشره 2b/03

› işaretsiz kullanım; puşuda پُصود 91a/04

1.1.2. e ünlüsünün yazılışı

Başta

› elif (ل) ile kullanılanlar; eşigine اشكنه 88b/14, esirgedi اسيركدي 36b/11, esen اسن 47b/01

› üstünlü elif (أ) ile kullanılanlar; eyledi ائلدي 6b/04, el آل 8b/15

Ortada

› elif (ل) ile kullanılanlar; degenegile دگانگله 84b/08, beklediler بکلدلر 16b/14, geçürdmeyeler گچوردمه يالار 53b/15, iledeyim الدایم 19a/07, gelen گلان 11a/01, qulesinde قُلاسندَه 68b/09, yeñilenüp يکي لا نوب 34a/06

› üstün (ُ) ile kullanılanlar; geyek گيک 83a/01, gelin گلن 95b/07, diyen ديين 86a/11, leylek لئلهک 63a/10, dedesiyidi ددسييدي 20b/12, yere ير 14a/15

› işaretsiz kullanılanlar; diledügi لدکي 14b/12, güyegü گویگو 26b/03, diseler ديسلر 13a/13

› he (ه) ile kullanılanlar; deve ده و 11b/04, yülegü كو 31b/09, öğreneler لر ن اوكره 22b/14

Sonda

› elif (ل) ile kullanılanlar; eyle- لا 52b/11, gölge كا 24b/07

› he (ه) ile kullanılanlar; gice يجه ك 69b/14, içinde اي چ نده 65b/09, kulesinde قُلاسينده 68b/09

› işaretli kullanılanlar; deve ده و 11b/04, güneşde شد 14b/06

1.1.3. 1 ünlüsünün yazılışı

Başta

› elif ve ye (ي) ile kullanılanlar; ılanی ای لانی 63a/10, ısıuz ای 71b/07

› işaretli kullanılanlar; ırağdan اراقه دان 32a/02, ışmarladı اصمرل دي 12a/01, ırğad ارغاد 59b/14

Ortada

› esre () ile kullanılanlar; aşırı آشرو 31b/01, çık- چق 40a/12, sıcak سبأق 86b/08, şıyup صیوب 85b/05

› ye (ي) ile kullanılanlar; kız یز 95b/07, çıkup چ قوب 91a/15, çağırup چاغ یرب 63b/01, şakladılar لر قلادي 42a/14

› işaretli kullanılanlar; kığırdı قغري 28a/08, yapıdılar ی بدار 15a/15, kılıç 68b/10, şatdılar ص تدار 72b/04, یلج

Sonda

› ye (ي) ile kullanılanlar; bunu ب وذي 74a/09, çıkdı چ قدي 35b/05, ayağı ای اغي 50b/01

› esre () ile kullanılanlar; sancağı سنجاق 86/01, altı ألت 75a/06

1.1.4. i ünlüsünün yazılışı

Başta

- › esreli elif (ل) ile kullanılanlar; ideler اِدْلُرُ 80a/10, inledüpdür اِنْلِدْبُور 52b/06
- › elif ve ye (اي) ile kullanılanlar; idersem اِي دِر سَم 36b/12, irgürdiler اِي رِكُورْدِلَر 60b/03, irişür اِي ر شُور 60b/04, içinde اِي چِنْدِه 65b/09
- › işaretsiz kullanılanlar; imdi اِمْدِي 71b/03, içinde اِي چِنْدِه 95b/01, iletdi اِلْتَدِي 21a/12, ister اِسْتَر 73b/01

Ortada

- › esre () ile kullanılanlar; gelini گَلِنِي 9a/14, diri دِرِي 30b/11, kişisi كِچِسِي 8b/15, dinç دِنچ 65a/08, nireye نِرِيَه 93b/10, kulesinde قُلَسِنْدِه 68b/09
- › ye (ي) ile kullanılanlar; virüp وِي رُوب 66b/07, dirler دِير لَر 88a/02, işidüp اِسْكِرْدِيم 74a/09, deñiz دِك يَز 84a/12, yeñilenüp يَكِي لَا نُوب 34a/06, segirdim سَكِرْدِيم 70a/06
- › işaretsiz kullanılanlar; siñirini سَكِرْدِي 37b/11, bizüm بَزِم 65a/13, git- كِت 40a/12, yigirmi يِكْرِم 64a/02

Sonda

- › ye (ي) ile kullanılanlar; gitdi تَدِي 35b/05, evini اَوْنِي 73b/14
- › esre ve ye (ي) ile kullanılanlar; diri دِرِي 30b/11, kişisi كِچِسِي 8b/15

1.1.5. o ünlüsünün yazılışı

Başta

- › elif (ل) ile kullanılanlar; ocağum اِجَاغُوم 36b/06, oğlı اِغْلِي 4a/04
- › elif ve vav (او) ile kullanılanlar; oğudılar اِوَاغُودِلَر 37a/07, orta اَوْرْتَه 95a/05
- › ötreli elif (أ) ile kullanılanlar; on اُنُّ 29b/14, ova اَوَا 91a/06

› ötreli elif ve vav (و) ile; oق اوق 65b/03

Ortada

› vav (و) ile kullanılanlar; qomayasın قومياسين 36b/09, qoق 27b/02, tola طوله 10a/09

› ötre ve vav (و) ile kullanılanlar; boy بوئي 74b/14, bozuldi بوزلدي 8a/02, qovuşurken قووشوركن 38a/12

› ötre (و) ile; qovmağa قومغا 51a/03

› işaretsiz kullanım; toptolu ط بطلو 52a/12

1.1.6. ö ünlüsünün yazılışı

Başta

› elif (l) ile kullanılanlar; ötri اتری 47b/07, ölçdük اچدک 72a/01

› elif ve vav (و) ile kullanılanlar; öksük اوك سوك 2b/13, öñdin اوكدين 96b/04, ölüm اولوم 52a/13

Ortada

› vav (و) ile kullanılanlar; bork بورك 17a/15, gölge كولا كا 24b/07, ölüsini اولوسيني 37b/14,

› ötre ve vav (و) ile; sözi سوزي 7a/12

› ötre (و) ile kullanılanlar; götürüp كتورب 63a/10, gögüs كوكس 30b/01

› işaretsiz kullanılanlar; söyündürmeyesin سويدنرمياسين 36b/06, gömdügi كمدكي 58a/04, dört درت 3b/04

1.1.7. u ünlüsünün yazılışı

Başta

› elif ve vav (و) ile kullanılanlar; uyandüq اويداندق 9a/05, ulaşup اول شوب 91b/12,

- › ötreli elif ve vav (و) ile; ulu اولو 30b/07
- › ötreli elif (أ) ile; usturlābla أُسْطُرْلَابْلَه 63a/05
- › işaretsiz kullanılanlar; uğradı اغردي 5b/10, uğraş اغرش 51b/03, unutmayalar
تم ي لر 3a/03

Ortada

- › vav (و) ile kullanılanlar; ayurtup اي ورتة وب 26a/07, uyğudan اي قودن 12b/08,
panmuğ نموق 82a/11, sanculansa سه سنجولان 15a/02, başğunin صدغون 11a/04
- › ötre ve vav (و) ile kullanılanlar; yumup يۇمۇب 30b/02, koyup قۇيۇب 30a/01,
buşudan بۇسۇدن 91a/14, dut دۇت 85a/08, şıyup صیۇب 85b/05, kovuşurken قوۇشۇرکن 38a/12,
duymadin دۇيۇمدين 19a/06
- › ötre (ؤ) ile kullanılanlar; koyup قۇيۇب 87b/09, buşu بۇسو 91a/12, yuvaladı يۇوالدي
50b/03, kulesinde قۇلاسینده 68b/09, tavuğ تۇقۇ 84b/10
- › işaretsiz kullanılanlar; dutuldi دت لدي 66b/02, kulaç قلاج 72a/01, avuç اوج
47a/05

Sonda

- › vav (و) ile kullanılanlar; țaru طارو 30a/10, adlu ادلو 13a/07, añaru اكارو 92b/09,
buşu بۇسو 91a/12, kãmu قمو 25b/01, aşıru آشرو 31b/01
- › vav ve elif (وا) ile kullanılanlar; karşı ق ر شوا 14b/06, şatu صاتة وا 27a/01

1.1.8. ü ünlüsünün yazılışı

Başta

- › elif ve vav (او) ile kullanılanlar; üşüp او شوب 31b/02, üleşdürdi اول شدردي
17b/14

› ötreli elif ve vav (و) ile kullanılanlar; üşdügi اوشدوكي 30a/10, üzerine اوزرنه 72b/10

› elif (ل) ile kullanılanlar; üçüncü اچنجي 30b/14, üstün 72b/04 اسدون

Ortada

› vav (و) ile kullanılanlar; kütük كوتك 24b/07, irgürdiler ايركوردلر 60b/03, irişür ايرشور 60b/04, yürek يورك 52a/13

› ötre ve vav (و) ile kullanılanlar; götürüp كتورب 63a/10, bölük بلوك 7b/04, düş دوش 94a/02, kürekci كوركجي 29b/14

› ötre (ؤ) ile kullanılanlar; düşmez دشمز 88b/15, yürüdiler يوردلر 31a/13, tümen تومن 34a/09

› işaretli kullanılanlar; söyündürmeysin سويدنرمياسين 36b/06, degüldür دردل 81b/09

Sonda

› vav (و) ile kullanılanlar; güyegü كويكو 26b/03, yülegü كويكوي 31b/09, yedekli yedekli 26a/07, berü برو 85a/05

› ötre (ؤ) ile; kendü كندؤ 41b/12

› vav ve elif (وا) ile; kendü كندوا 51a/08

1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

Türkçedeki p, ç, g, ñ sesleri Arap alfabesinde karşılık bulamadığı için Arap harfleriyle yazılmış metinde bu seslerin fonetiğini tespit etmek son derece güçtür.

1.2.1. p ünsüzünün yazılışı

Türkçe ve Farsça sözcüklerin başında, düzenli olarak p (پ) işaretiyle gösterilmiştir.

pādiṣāh پادشاه 79b/15, pāre پاره 30a/03, panmuḡ نموق 82a/11, pāṣā پاشا 16a/13, pūti پوتی 58a/04, puṣuda پُصود 91a/04

İki ünlü arasında ve bir ünsüzün yanında p (پ) ve b (ب) işaretleriyle gösterilmiştir.

ḡapu قاپو 63b/11, yapıdılar بدلر 15a/15, arpa ارپه 28b/14, sipāhī سپاهی 29b/15, ṭoṭṭolu ططلو 72a/08

Sözcük sonunda p (پ) ve b (ب) işaretiyle gösterilmiştir.

ṣalup صلابو 79b/02, hep هب 15b/03, işidüp اشدیدوب 26a/05, ṭop طوب 30a/14, ḡopup قوپ 8b/09, yapıp یاپ 63b/08

1.2.2. ç ünsüzünün yazılışı

ç (چ) ve c (ج) işareti ile gösterilmiştir.

Başta

› ç (چ) ile kullanılanlar; çeri چری 23b/04, çevre چوره 90b/13, çık- چق 40a/12, çok چوق 27b/02, çağırıp چاغیرب 63b/01, çaldı چالدی 37b/12

› c (ج) ile kullanılanlar; çağırdı چاغردی 32b/11, çañlar چاڭلار 63a/02, çift چفت 22b/13

Ortada

› ç (چ) ile kullanılanlar; içinde چنده 65b/09, çeçleri چچلری 28b/11

› c (ج) ile kullanılanlar; kaçıp قچب 75a/01, göçdi گوجدی 28b/07

Sonda

› ç (چ) ile; iç چ 96a/13

› c (ج) ile kullanılanlar; kılıç قیلچ 72b/04, ağaç اغاچ 86a/07, dinç دنج 65a/08, avuç اوج 47a/05, kulaç قلاج 72a/01

1.2.3. t ünsüzünün yazılışı

t ünsüzü ince sıradan ünlülerin yanında t (ت), kalın sıradan ünlülerin yanında ı (ط) ile yazılmıştır.

Başta

› t (ت) ile kullanılanlar; tümen تُمَنُ 34a/09, tenk تَنك 52a/11, tüfek فَنك 32b/03

› ı (ط) ile kullanılanlar; ıaşra طَاشره 2b/03, ıola طوله 10a/09, ıoııolu ط بط لو 52a/12, ıoııuz طوكوز 31b/02

Ortada

› t (ت) ile kullanılanlar; gitdi تدي 14b/01, üstün ا س تون 72b/04

› ı (ط) ile kullanılanlar; usıurläbla أُسْطْرُلَابله 63a/05, sulıān س لطان 13b/09

Sonda

› t (ت) ile kullanılanlar; yigit ي كت 12b/10, ıift فت ج 22b/13, dört درت 3b/04

› ı (ط) ile kullanılanlar; eväsıı اوا س ط 79b/09, ğalaı عُلاط 72a/06

Ancak bazı durumlarda kalın sıradan ünlülerin yanında da (ت) işaretinin kullanıldığı görülür.

tavuı ı 84b/10, talayup ت الای ب 71b/05, ayurtup ای ورت و ب 26a/07, baturup ب ات و ب 30b/07, taraş ت آراش 90b/13, at ات 91a/07, dut دوت 85a/08

1.2.4. s ünsüzünün yazılışı

İnce sıradan ünlülerin yanında s (س), kalın sıradan ünlülerin yanında ş (ص) ile yazılmıştır.

Başta

› s (س) ile kullanılanlar; segirdim س كردیم 70a/06, sekmez س كمز 84b/08, siñek س كك 71a/06, seıılup سچ لوب 9b/09, söylenüp سوب لنب 87a/15

› k (ك) ile kullanılanlar; çıķup 91a/15, şakladılar 42a/14

Sonda

› k (ك) ile kullanılanlar; beglik 7a/06, bilmek 55b/07, bölük 7b/04, kiçirek 31a/14, kütük 24b/07, terslik 19a/12

› k (ك) ile kullanılanlar; sıcaķ 86b/08, panmuķ 82a/11, çok 27b/02, ayruķ 29a/04, azuķ 31a/02

1.2.6. g ünsüzünün yazılışı

İnce sıradan ünlülerin yanında g (ك), kalın sıradan ünlülerin yanında ğ (غ) ile yazılmıştır.

Başta

› g (ك) ile kullanılanlar; gölge 24b/07, gözinde 79b/03, güyegü 26b/03, gündüz 21a/07

› ğ (غ) ile kullanılanlar; ğijğirup 30a/13, ğavğa 87b/05

Ortada

› g (ك) ile kullanılanlar; begendi 57b/13, beglik 7a/06, göğüs 30b/01

› ğ (غ) ile kullanılanlar; ağladuğın 36b/10, çağırup 63b/01, başğunun 11a/04, kığırdı 28a/08, ağaç 12b/05

Sonda

› g (ك) ile kullanılanlar; beg 8a/01, çeng 40b/15

› ğ (غ) ile kullanılanlar; çoğ 26b/14, çağ 49b/07, sancağ 85b/02

Kalın sıradan ünlülere sahip olduğu halde “buluşmaga 74b/12” sözcüğü g (ك) ile yazılmıştır.

Arapça bir sözcük olan “cebbār” sözcüğüne isimden isim türeten +IİK eki iki farklı biçimde eklenmiştir: cebbārliğından جبارلغندن 50a/08, cebbārliğinden جبارلگندن 56a/07

1.2.7. ñ ünsüzünün yazılışı

ñ ünsüzü sözcük başında yer almaz. Sözcük içinde ve sonunda kullanılması durumunda (ك) ile gösterilmiştir.

Ortada

tañrı ت كرى 24a/14, saña سكا 27b/01, añmaqlıq اكمقلىق 2a/02, deñiz دىز 30a/13, şoñra صكره 34a/04, göñli كوكلى 14b/12, toñuz طوكوز 31b/02, yeñi يكي 83a/03, siñirini سكرنى 37b/11, siñek سلك 71a/06, öñce اوكجه 45b/08, öñdin اوكدىن 96b/04, yaña يكا 90b/13, beñzer بىز 34b/12, bıñar بكار 38b/05, iñledüpdür اىگلدبدور 52b/06

Sonda

biñ بىك 28a/15, halkuñ خلكوك 28b/03, yürüñ يورك 31a/12, çañuñ چاكو 63a/11

Türkiye Türkçesinin yazı dilinde gerek ilgi eklerinde gerekse iç ve son seslerde ñ'ler n olmuştur.²

2. SES BİLGİSİ (FONETİK)

2.1. Ünlüler

Türkçe ünlüleri bol bir dildir.³ Bu bolluğu eserin imlasından tespit edilebilen şu ünlülerde görebilmekteyiz: a, e, ı, i, o, ö, u, ü. Ancak, devre sonlarına doğru i'li şekillerin yanında kapalı e'li örneklere de rastlanmaktadır.⁴ Kapalı e'nin varlığından söz edilse de varlığı kabul gören bu ünlünün tespiti mümkün değildir. Eski Türkçeden bu

² Çağatay, Saadet, “Türkçede ñ-ğ sesine dair”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1954, s. 27.

³ Aksan, Doğan, *Türkiye Türkçesinin Dünü, Bugünü, Yarını*, Bilge Yayınevi, Ankara, 2001, s. 68.

⁴ Özkan, Mustafa, *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1995, s. 91.

yana i ve e ünlüleri, ikili gelişme göstermiştir. Aynı sözcükte hem i hem de e ünlüleri yer almıştır. Kapalı e'nin varlığı kesin bir sonuca bağlanabilmiş değildir.⁵

2.1.1. Uzun ünlüler

Eski Türkçede birincil uzun ünlülerin bulunduğu kesin olarak ispatlanmıştır ve kabul görmüştür.⁶ Bu uzunluklar; Yakutça, Halaçça ve Türkmencede devam etmektedir.⁷ Aradaki devreyi temsil eden Eski Anadolu Türkçesinde de bu uzunlukların bazılarının korunduğu tespit edilmiştir.⁸ Ancak her metinde hatta aynı metinde bile farklılık gösterebilen değişik imlalar verilebilmektedir.

Metinde Arap ve Uygur imlasının birlikte kullanılması, Türkçe sözcüklerdeki uzun ünlülerin ortaya konulmasını engellemektedir.

2.1.2. Ünlü uyumları

Türkçe kelimelerdeki ünlüler, kalınlık-incelik ve düzlük-yuvarlaklık bakımından belirli bir uyum içerisinde bulunurlar. Kalınlık-incelik uyumu, Türkçenin her devrinde kendisini gösterir. Ancak düzlük-yuvarlaklık uyumunun kural haline gelebilmesi, Osmanlıcanın sonlarında mümkün olabilmektedir. Bu uyum, kalınlık-incelik uyumuna göre zayıf bir uyumdur.⁹

2.1.2.1. Damak uyumu

Türkçe sözcüklerde var olan kalınlık-incelik uyumu, eserde tam olarak görülmektedir.

⁵ Korkmaz, Zeynep, “Eski Osmanlı Kaynaklarının Yayınında Transkripsiyonla İlgili Değerlendirmeler”, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, c. I, TDK Yayınları, Ankara, 2005, s. 483.

⁶ Tuna, Osman Nedim, “Köktürk Yazılı Belgelerinde ve Uygurcada Uzun Vokaller”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1960, ss. 213-282

⁷ Tekin, Talat, *Ana Türkçede Asli Uzun Ünlüler*, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1975, s. 220

⁸ Korkmaz, Zeynep, “Eski Anadolu Türkçesinde Asli Ünlü Uzunlukları”, *DTCF Dergisi XXVI/1-2*, ss. 49-84.

⁹ Karahan, Leyla, *Erzurumlu Darîr Kıssa-i Yûsuf (Yûsuf u Züleyhâ) İnceleme-Metin-Dizin*, TDK, Ankara, 1994, s. 45.

açdurmayup 31b/05, oğumışlar mıdur 28a/05, yuvaladı 50b/03, söylemişlerdür 2a/06, bilmezlerdi 26b/04, öğreneler 22b/14

i- fiiline eklenen -ken eki, eserdeki bazı Türkçe sözcüklerde damak uyumuna aykırı bir şekilde kullanılır.

kaçariken 91a/11, yoğiken 70a/06, oturmuş iken 23a/13, olmuş iken 23b/08

Arapça ve Farsça sözcüklerde kalınlık-incelik uyumu bozuktur. Uyuma girmeyen bazı örnekler:

zahmetinden 70b/06, vaşiyet 16a/10, zevvâk 27a/04, taḥayyür 96a/03, siliḥdârdan 29b/15, cebbârliginden 56a/07, kerâmet 12a/13, âhiryânlar 71a/01, âzîne 81a/08, bahâne 71b/11, cihânda 73a/15, çâresin 52a/15

2.1.2.2. Dudak uyumu

Eserdeki dudak uyumu bugünkü duruma göre epeyce bozuktur.¹⁰ Eski Anadolu Türkçesi metinlerinin fonetik bakımdan gösterdiği en önemli özellik, düzlük-yuvarlaklık bakımından vokal uyumunun zayıf olması ve vokallerde genellikle bir yuvarlaklaşma eğiliminin bulunmasıdır.¹¹ Ünlülerdeki genel yuvarlaklaşma eğilimi ve bazı eklerin devamlı düz veya yuvarlak ünlü ile kalıplaşması uyumu bozan asıl etkenlerdir. Dudak uyumunu bozan bu sebepler tabanlarda ve eklerde olmak üzere iki başlık altında incelenebilir.

Tabanlarda

Yuvarlaklık ve Yuvarlaklaşma

Bir sebebe bağlı kalmadan Eski Türkçe devresinden beri devam eden yuvarlaklık; eyü 14b/11, kendü 2a/01, getirüp 9b/15, girü 12b/04, karañuluḫ 22a/08,

¹⁰ Şahin, Hatice, *Eski Anadolu Türkçesi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2003. s. 38.

¹¹ Timurtaş, Faruk Kadri, Haz. Mustafa Özkan, *Makaleler (Dil ve Edebiyat İncelemeleri)*, TDK Yayınları, Ankara, 1997, s. 255.

karşu 30b/04, ağulanmış 86a/07, altun 86b/06, azuk 94a/12, berü 19b/09, incülü 58a/05, yılduz 65b/10, arşun 60a/01, yavsu 86a/04, çevük 27b/03, belürdi 9b/07, çarşu 41b/10, yaluñuz 47a/09, kemüklerini 34a/01, degül 33a/03, şınur 8a/04

Eski Türkçedeki G sesinin erimesi sonucu Eski Anadolu Türkçesinde ortaya çıkan yuvarlaklaşmalar; kapığ>kapu 84a/05, kamuğ>kamu 17a/15, beglig>beglü 35b/13, tillig>dillü 86a/07, gizlig>gizlü 94b/01

Bunun yanında az sayıda örnekte ünlünün düzlüğünü koruyarak uyuma girdiği de görülür; çerig>çeri 35b/02, tirig>diri 87a/12

+GARU ekindeki G'nin düşmesi sonucu oluşan yuvarlaklaşmalar; içgerü>içerüden 54b/01, ilgerü>ilerü 41b/08

Dudak ünsüzlerinin yanındaki ünlüyü yuvarlaklaştırması; demür 36a/10, tavuğ 84b/10, çevük 27b/03, çamura 37b/10, şovuğ 70b/04, panmuğ 82a/11

Düzlük ve Düzleşme

Eski Türkçeden beri devam eden ikinci hece düzlüğü; yürimez 84b/08, toğrı 12a/09

Bu sözcükler eserde yuvarlak ünlülü olarak da görülebilmektedir; yürüyen 2a/09, toğru 19a/11

Eklerde

Devamlı yuvarlak ünlü bulunduran ekler

İsimden isim türetme eki +CUGAz; yircügez 95b/02

İsimden isim türetme eki +CUK; çeşmecük 95b/02, aydıncuğ 58a/02, oğlāncuğlarını 87b/11

İsimden isim türetme eki +IU; yedeklü 26a/07, tüfeklü 72b/13, incülü 58a/05, başlu 7a/06, yasağlu 28b/12, kayğulu 36a/15, şoyğalu 85b/04

İsimden isim türetme eki +sUz; belürsüz 77b/03

Fiilden isim türetme eki -GUN; başgunın 11a/04, taşğundi 21b/12, azğun 84b/13

Fiilden isim türetme eki -GU; kayğulu 36a/15, yülegü 31b/09

Fiilden isim türetme eki +mUr; yağmur 81b/14

Fiilden isim türetme eki -UK; ayruğ 29a/04, delüğe 20b/01, eksügümüz 77a/12

Fiilden fiil türetme eki -GUr; irgürüp 79b/04

Fiilden fiil türetme eki -Ur; geçürüp 4a/01, baturup 30b/07, degşürüp 12a/09, kaçurup 32a/04, şığurınımayup 40a/08

Fiilden fiil türetme eki -dUr; yapdurdı 15a/12, yapışdurup 14b/06, üleşdüdügi 41a/14, indürür 31a/04, bildürdi 21b/10, çekdürüp 34a/11

Fiil çekim eki ile kişi eki -dUm; uyandum 10a/12, geldüm 62b/01, didüm 12b/09

Fiil çekim eki ile kişi eki -dUñ; alduñ 13a/13, bildüñ 13a/13, söyledüñ 36a/11

Fiil çekim eki ile kişi eki -dUñUz; varduñuz 18b/06, geldüñüz 62a/12

Fiil çekim eki ile kişi eki -dUK; uyanduk 9a/05, yetişdük 10b/04, geldük 15a/05

Geniş zaman eki -Ur; ańılur 18b/05, işlenür 36b/01, gösterür 37a/01

İlgi durum eki +(n)Uñ; oğlarınuñ 86a/08, birinüñ 6a/04, anlaruñ 10a/15, bunlaruñ 7a/04, deñizüñ 68a/02, tağlaruñ 84b/06, depelerüñ 84b/06

I. kişi iyelik eki +(U)m; ocağımı 36b/06, dilegüm 36b/06

Kişi eki -sUn; açsun 11b/10, gelsün 25b/05, neylesün 63b/01

Kişi eki -Uz; isterüz 37a/08, virürüz 13a/14

Kişi eki -(A)vUz; olavuz 80a/08, gelevüz 78b/05

Kişi eki -(y)AlUm; barışalum 37a/09, bulalum 28a/15, gelemüm 4b/15, gönderelüm 37a/09, dileyelüm 27b/12, okuyalum 37a/06

Ulaş eki -(y)Up; alup 45b/15, tağılup 46a/10, ışmarlayup 48a/03, siñirleyüp 50a/12

Ulaş eki -(y)U; diyü 36b/01, tolaşu 94b/06, sarmaşu 94b/06

Sıfat-fiil eki -dUK; okumaduğ 28a/10, ağladığım 36b/10, diledüği 14b/12, geldiği 27a/14

İsimden isim türetme eki +ndU; ikindü 73a/10

Devamlı düz ünlü bulunduran ekler

Fiil işletme eki -dI; boğuldı 5b/14, oturdı 6b/10, şodı 6b/15, düşdi 9b/13

İsim işletme eki +(y)IIA; şuyıla 71a/06

İsimden isim türetme eki +(U)nCI; onuncı 95a/02, üçüncü 30b/14

Fiil işletme eki -mIş; şopmiş 87b/07, görmiş 91b/06, doğmiş 4a/15

İyelik eki +(s)I; toğrusın 36a/05, ordusını 69a/10

İsim işletme eki +(y)I; şuyı 69b/15

Ulaş eki -(y)ICAK; öticek 63a/12

Ulaş eki -(y)InCA; olınca 21a/08

Fiilden isim türetme eki -(y)ICI; süricilerdür 2b/02, dutıcılardur 2b/01

Hem düz hem de yuvarlak ünlü ile gelebilen ekler

Fiilden fiil türetme eki -II; görilüp 76b/04

Fiilden fiil türetme eki -(I)n; görünüp 91a/15

2.2. Ünsüzler

Eserin imlasından tespit edilebilen ünsüzler şunlardır: b, c, ç, d, f, g, ğ, h, ĩ, ĵ, k, k, l, m, n, ñ, p, r, s, ş, ş, t, t, v, y, z, z, z, z.

Ünsüz uyumu

Ünsüzler arasındaki ötümlülük-ötümsüzlük uyumu Türkçenin eski dönemlerinde görülmemektedir. Aynı uyumsuzluk Eski Anadolu Türkçesinde de devam etmektedir. Ötümlü şekilleriyle kalıplaşmış olan ekler sözcüğün kök veya tabanı ötümsüz bir ünsüzle de bitse her zaman ötümlü olarak kullanılır.

Bulunma durum eki +dA; tarafda 5b/03, hayâtda 9a/02, vilâyetde 12a/15, güneşde 14b/06

Ayrılma durum eki +dAn; açıklıdan 15b/11, ağaçdan 24b/13, gökden 30b/03

Görülen geçmiş zaman III. tekil kişi eki -dİ; iletđi 35b/11, eyitdi 36a/04, çökdđi 37b/10, çıkdđı 38a/14, yıkdđı 16b/10

Görülen geçmiş zaman III. çoğul kişi eki -dİlAr; uğraşdılar 38b/15, barışdılar 39a/02, kesdiler 53b/15, ürkdiler 71b/06

Görülen geçmiş zaman I. tekil kişi eki ile kişi eki -dUm; itdüm 88a/11

Bildirme eki +dUr; yoğdur 28a/13, hağdur 52b/10, rivâyetdür 61b/10, gerekdür 73b/09

2.3. Fonetik Hadiseler

2.3.1. Ötümlüleşme

Eserde ünsüzlerin ötümlüleşmesi olayı; t/d, k/g, k/ğ, ç/c, p/b ünsüzleri arasında tespit edilmiştir. p, ç, t, k, k ötümsüz ünsüzleri ile biten Türkçe sözcükler, ünlü ile başlayan ek aldıklarında ötümlüleşmektedir.

git-üp>gidüp 69b/14, eşit-üp>>işidüp 24a/01, aqıt-up>akıdup 38b/06, gelmek+e>gelmege 5a/01, yok>yog+iken 70a/06, açmaq+a>açmağa 9a/09, yıkduq+ı>yıkduğı 24a/14, ayak+ı>ayağı 16a/04, kireç+ini>kirecini 59b/10, ağaç+ı>ağacı 24b/06, dip+inde>dibinde 86b/15, kılıç+ı>kılıcı 11b/08

Sözcük başında görülen ötümlüleşme örnekleri şunlardır:

ti->di-r 4b/11, tilek>dilek 36b/05, teg->deg-miş 24b/04, toğ->doğ-dı 65b/10, tütün>dütün+le 82a/07, keç->geç-üp 4a/01, köz>göz 77b/15, kötür->götür-üp 96a/15

Metinde; k ve g ünsüzlerini ayırmak için bazı Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde görülen üç noktalı, iki çizgili “kef”ler kullanılmamıştır. k ünsüzünün kelime başındaki durumu, Anadolu ağızlarında da farklılık göstermektedir.¹²

Eski Anadolu Türkçesinde ince ünlülü sözcüklerde özellikle t>d ve k>g biçiminde görülen ötümlüleşme kalın ünlülü sözcüklere göre daha yaygındır. Ayrıca kalın ünlülü sözcüklerde ötümlüleşme gerçekleşirken ötümlü ve ötümsüz ünsüzlü örnekler nöbetleşe kullanılmaktadır.

çok 27b/02 - çoğ 26b/14, tutmuş 4b/03 - dutmuş 24b/08, tırup 5b/03 - durup 2a/10, puşuda 91a/04 - buşu 91a/12, tã'iresini 15a/02 - dã'iresine 34a/11, sancağ 53b/11 - sancağ 85b/02, ayurtup 26a/07 - ayırd 34b/12

2.3.2. Ötümsüzleşme

Ötümsüzleşme olayı Eski Anadolu Türkçesinin genel eğilimine ters düşen bir olaydır.¹³ Bu yüzden Eski Anadolu Türkçesindeki ötümsüzleşme örnekleri ötümlüleşmeye göre azdır.

işid->işit-di 27a/07, aqca>aqça 22b/07, baş ağa>pâşâ 16a/13

¹² Caferoğlu, Ahmet, “Anadolu Ağızlarında Konson Değişmeleri”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1964, ss. 1-32

¹³ Şahin, Hatice, Hatiboğlu Ferahname, *Dil Özellikleri-Metin-Sözlük*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi), Malatya, 1993, s. 8.

2.3.3. Sızıcılışma

Bu ses olayının sebebi ünlü-ünsüz benzeşmesidir. Sızıcı ünsüzler, yanlarındaki patlayıcı ünsüzleri sızıcılaştırma eğilimindedir.¹⁴

bar>var 60a/06, bar->var- 10a/09, ber->vir- 52b/12, seb->sev-düğinden 56b/15, çebük>çevük 27b/03, eb>ev+de 27a/10, adağ+ı>>ayağı 16a/04, ked->giy- 17b/01, bod>boy 74b/14, edgü>>eyü 14b/11, kod->koy-up 87b/04, kadgu>kaygu+lu 36a/15, takı>dağı 36b/10, yoksa>yohsa 32b/02, akşam>aşşam 76a/15, kuduruğ>>kuyruğ+lu 65b/09, udıku>uyku+dan 12b/08, yalbar->yalvar-up 46b/11, yadağ>>yaya 25b/08, korğu>korğu 52a/12, maskara>maşara 27a/15

2.3.4. Düşme

Ses düşmesi olayı; sözcük başında, içinde ve sonunda ünlü ve ünsüz düşmesi biçiminde görülür. Hece düşmesi ise sözcük içinde benzer ya da eş hecelerin yan yana gelmesi durumunda bu hecelerden birinin düşmesidir.

Ünlü Düşmesi

Başta; Türkçede ilk sesin ve ilk hecenin düşmesi seyrek. Ön sesteki dar seslilerin düşmesi olayı, ön sesli düşmesi olur.¹⁵

uş ol>şol 3b/11, uş şöyle>şöyle 15b/03

Ortada; ağız+ını>ağzını 85a/15, oğul+ı>oğlı 47a/15, gönül+i>gönli 14b/12, buyuruğ+ı>buyruğı 22b/05, ayur-uk>ayruğ 29a/04, eyitür>eydür 22a/11, virür ise>virürse 96a/06, bilür idi>bilürdi 12a/11, kuduruğ>>kuyruğ+lu 65b/09, oğulan>oğlan 93a/10, teğiş-ürüp>>değşürüp 12a/09, biribiri>bir biri 78a/01

Sonda; takığı>>tavuk 84b/10

Ünsüz Düşmesi

¹⁴ Şahin, Hatice, a.g.e., s. 80.

¹⁵ Banguoğlu, *Tahsin Türkçenin Grameri*, TDK, Ankara, 2004, s. 65.

Başta; bol->ol- 10a/04, yıgaç>ağaç 12b/05, yılan>ılamı 63a/10

Ortada; keltür->>getür-üp 09b/15, birle>bile 10a/03, er->i-di 3b/09, oltur->otur-
dı 6b/10, kergek>gerek 40a/10, kılğak>kulağ 91b/04, olğan>olan 2a/02, kelgen>gelen
6a/02, yerge>yere 14a/15, bargınca>varınca 58b/06, kelgince>gelince 3a/07, şuwğar-
>şuvar-urlar 12b/07, olğalı>olalı+dan 54b/14, ilgerü>ilerü 41b/08, içgerü>içerü+den
54b/01, ısığcağ>>sıcağ 86b/08, temürgen>>demren+i 31b/09

Sonda; kuruğ>kuru+da 88a/10, sub>>su 90b/06, qatığ>qatı 40b/08, çerig>çeri
81a/02, açığ>acı+sından 31b/15, kamuğ>kamu 17a/15, uluğ>ulu 30b/07, qutluğ>qutlu
51a/13, yaylağ>yayla 6b/05, qapığ>qapu 35b/06, törlüğ>dürlü 31b/15,
qadğulıq>qadğulu 36a/15, yedeklig>yedeklü 26a/07, yadağ>>yaya 25b/08, yuğ->yu-
yanlarumuz 85b/15, qışlağ>qışla, 6b/04, puşuğ>puşu+da 91a/04

Hece Düşmesi

Hece düşmesi, benzer ya da eş hecelerden birinin düşmesidir.

tırur > durur > +dur / +dür

vardur 4b/04, meşhürdur 15a/04, heläldür 22a/12, kiçirekdür 31a/14

2.3.5. Türeme

Ses türemesi, düşme olayının tersine sözcüğü genişleten bir ses olayıdır.
Metinde genellikle sözcük içinde görülür.

Ünlüyle biten bir köke ünlüyle başlayan bir ek veya edat getirildiği zaman arada
“y” yardımcı sesi meydana gelmektedir.

diyen 86a/11, isteyen 41a/10, kendü ile>kendüyle 6a/01, qarındaşı
ile>>qarındaşıyla 96a/10, ne ise>neyise 37b/14, gaza ile>gazâyıla 45b/11

İyelik eki “-i”den sonra isim çekim eklerinden biri getirildiği zaman arada bir
yardımcı “n” sesi türemektedir.

yolına 2a/11, bunı 21a/10

Türeme, yabancı sözcükleri Türkçenin ses ve hece yapısına uydurmak amacıyla da ortaya çıkar. Türkçe kelimelerde iki ünlü yan yana bulunmadığı için, bu tür ödünç kelimelerde de iki ünlü arasına bir yardımcı ünsüz getirilir.¹⁶

‘acā’ib>‘acāyib 18b/01, cebre’īl>cebreyīl 62a/02, taire>ṭāyire+sini 75b/03, ṭāife>ṭāyife+si 4a/06

2.3.6. Nöbetleşme

Türkçe asıllı olmayan sözcüklerde, sonda yan yana bulunan çift ünsüzden biri Türkçeye uydurularak düşürülebilmektedir.

haḳḳ>ḳaḳ 2b/01, ḥāl>ḥāl 20a/01

Tekleşen ünsüz, sözcük ünlüyle başlayan bir ek aldığıda tekrar çift ünsüz olarak görülür; haḳḳuñ 2b/01, ḥāllince 59b/08, ḥacca 64b/09, cinne 56a/01

2.3.7. Birleşme

Her zaman bir arada kullanılan iki sözcüğün geçirdiği değişiklikten sonra yeni bir şekil alarak tek sözcük haline gelmesidir.

uṣ ol>şol 3b/11, uṣ şöyle>şöyle 15b/03, uṣ şimdi>şimdi 58b/01, tag ol>degül 77a/12, yalñ öz>yaluñuz 35b/06, sekiz on>seksen 45b/12

2.3.8. Göçüşme

Sözcük içinde seslerin yer değiştirmesi olayıdır. Eski Anadolu Türkçesinde yer değişme olayı yaygındır. Ancak bu olay yazı diline çok az yansımıştır.¹⁷ Ses aktarımı (metathese) olarak da bilinen bu olay yakın veya uzak sesler arasında gerçekleşebilir. Yer değiştiren sesler iki ünsüz ya da bir ünsüz bir ünlü olabilir. Fonetik bir olay olduğu

¹⁶ Gülensoy, Tuncer, *Türkçenin El Kitabı*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2000, s. 327.

¹⁷ Bayat, Fuzuli, *Türk Dili Tarihi (Başlangıçtan Günümüze Kadar Türk Dili)*, KaraM Yayınları, Çorum, 2006, s. 193.

kadar telaffuz cihazlarının fizyolojik örgüsünden de doğma bir dil gelişmesi olan metathese'in söz ve deyim zenginliği ve çeşnisi bakımından dilimiz için büyük bir önemi vardır.¹⁸ Ancak bu tanımlara rağmen metathese sözcüklerden kaide çıkarmak çok zordur.¹⁹

çömlük-çölmek 82b/11

2.3.9. Geçişme

Sürekli birlikte kullanılan iki sözcüğün birleşmesi olayıdır. Bu olayda ünlüyle biten bir sözcük, ünlüyle başlayan diğer bir sözcükle birleşir.

Türkçede sözcük köklerinde yan yana iki ünlünün bulunması mümkün olmadığından, ünlü ile sona eren bir sözcüğe ünlü ile başlayan bir ek veya sözcük eklendiği zaman ünlülerden biri düşmekte ve bir birleşme meydana gelmektedir. Bu birleşme geçici olabildiği gibi, kalıcı nitelikte sözcükler de ortaya çıkarmaktadır.²⁰ Bu hadisenin örnekleri Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde pek çoktur.²¹

ne ara>nere+den 13a/13, kendü özi>kendüzi 66a/09, ne eyle->neyle-sün 63b/01, ne idügin>nidügin 26b/04, ne itdi>nitdi 73a/13, ne ola>nola 58b/01, ne ise ne>nesne 18b/03, ne için>niçün 22a/13

2.3.10. Ünsüz kaynaşması

Kaynaşma, söz içinde yan yana bulunan iki ünsüzün birleşip tek foneme gelişmesi olayıdır.²² Eski Türkçeden beri n ve g sesleri arasında görülen kaynaşma Eski Anadolu Türkçesinde de kendini göstermiştir.

¹⁸ Caferoğlu, Ahmet, "Anadolu Ağızlarındaki Metathese Gelişmesi", *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1955, s. 1.

¹⁹ Eren, Hasan, "Türk Dillerinde Metathese", *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1953, s. 161.

²⁰ Timurtaş, Faruk Kadri, "*Küçük Eski Anadolu Türkçesi Grameri*", TM, XVIII (1976), s. 340.

²¹ Özkan, a.g.e., s. 98.

²² Tekin, Talat, *Orhon Türkçesi Grameri*, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi, İstanbul, 2003. s. 77.

sen+ge>saña 13a/01, ben+ge>baña 36b/07, anga>aña 14b/15, yanga>yaña
90b/13

3. BİÇİM BİLGİSİ (MORFOLOJİ)

3.1. İsim Çekimi

3.1.1. Çokluk eki

Eski Anadolu Türkçesinde çokluk eki +IAr biçimiyle gösterilmiştir.

bedenler 63b/09, çeşmeler 12b/08, dükkânlar 95a/09, ‘ arabalar 48a/10

Eski Türkçede kullanılan +An ve +z çokluk ekleri bu devrede işlek olmayıp, donmuş bir ek olarak birkaç sözcükte kalıplaşmıştır.

erenleri 31b/12, oğlân 93a/10, göz 77b/15

3.1.2. İyelik ekleri

Bu ekler, ismin karşıladığı nesnenin bir kişiye veya bir nesneye ait olduğunu bildiren eklerdir. Bir nesnenin başka bir nesnenin malı olduğunu ifade eder.²³ İyelik ekleri, getirildikleri adların dışında fakat o adlara ait olan, o adların malı sayılan nesnelere, kişi olarak gösteren eklerdir. Dolayısıyla iyelik ekleri bir nesnenin hangi kişiye ait olduğunu ve o kişilerin sahipliğini gösteren eklerdir.²⁴

Metinde iyelik eki almış sözcük örneklerinden bazıları şunlardır:

I. teklik kişi: +(U)m; adum 10a/07, kızum 12b/12, ‘ alemüm 10a/06, düşüm
12b/08 ğazām 84a/01, atam 7a/13

II. teklik kişi: +(U)ñ; maqşūduñ 27b/06, leşkerüñi 71a/13, neslün 10a/09

III. teklik kişi: +(s)I(n); adı 6a/05, qapusı 53b/07, añarusı 47b/08, yüzi 30a/14,
birisi 9b/09 uzunu 61b/12, adımı 23a/01

²³ Ergin, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul, 1989, s. 210.

²⁴ Korkmaz, Zeynep, *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, TDK Yayınları, Ankara, 2003, s. 259.

I. çokluk kişi: +(U)mUz; işümüz 48b/15, leşkerümüz 71b/07, pādīşāhumuz 29b/05, elçimiz 69b/08

II. çokluk kişi: +(U)ñUz; çiftümüz 47a/06, fikrümüz 18b/07, aramızda 9b/10

III. çokluk kişi: +lArI; i'tikādları 2b/06, ruhbānları 32a/13, keşīşleri 32a/13, kendüleri 94a/05

III. kişi iyelik eki almış bazı sözcüklerde ek aşınır ve işlerliğini kaybeder. Böylece sözcük kalıplaşarak taban haline gelir.²⁵ Bu durumda III. kişi iyelik ekini almış sözcük gerektiğinde bir kez daha aynı işlevdeki iyelik ekini alabilir. Bu olaya “iyelik eki yığılması” adı verilir. Eserden bazı örnekler:

begisi 49a/09, birisi 63a/12, ba' zısına 42b/14

3.1.3. Durum ekleri

İsim çekimi ekleri arasında en geniş ve çeşidi en fazla olan ekler, durum ekleridir.

3.1.3.1. Yalın durum

Yalın durum eksizdir. Bu durumdaki bir isim, yalnız çokluk ve iyelik eklerini alabilir.²⁶

evler 63b/12, 'arabalar 48a/10, geçit 5b/12, kafeş 36a/12, kapusu 94b/05, memleketümüz 87a/06, su'ālüm 36a/04, tavuğ 84b/10

3.1.3.2. İlgi durumu

Ünlüsü her zaman yuvarlak olan bu ek +(n)Uñ biçimindedir.

zamānuñ 60a/14, ādemüñ 82a/15, cum' anuñ 45b/06, çerinüñ 28b/13

²⁵ Gülsevin, Güner, *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, TDK Yayınları, Ankara, 1997, s. 16.

²⁶ Banguoğlu, Tahsin, *Türkçenin Grameri*, TDK Yayınları, Ankara, 1998, s. 327.

3.1.3.3. Belirtme durumu

Eski Türkçedeki +(I)G belirtme durum ekinden G sesinin düşmesi sonunda ortaya çıkan +(y)I eki Eski Anadolu Türkçesinde belirtme durumu eki olarak kullanılmıştır.

ğubbeyi 53b/09, elçiyi 69b/05, es̄iri 71b/10, banı 91b/03, bināyı 63a/03, fetvāyı 26b/15

Eski Anadolu Türkçesinde iyelik eki almış bazı sözcüklerin belirtme durum ekini almadan belirtme durumuna girdiği görülür. Böyle örneklerde sıfır “accusative” söz konusudur.

ğulağların 31b/14, ħandağın 59b/09, izin 93b/13, leşkerin 40b/07, mağberesin 92a/02

İyelik eki almış bazı sözcükler de belirtme durum ekini almıştır.

direğini 29a/12, ‘adlini 18a/08, ağzını 85a/15, ālāylarını 35a/11

3.1.3.4. Yönelme durumu

Eski Anadolu Türkçesinde, Eski Türkçe dönemindeki +GA ekinden gelen +(y)A yönelme durum eki kullanılmaktadır.

deñize 84a/13, cezīreye 56a/14, diyāra 14b/07, etrāfa 38a/10, aqıncıya 47a/07

3.1.3.5. Bulunma durumu

Eski Türkçe döneminden bu yana değişmeden gelen +dA eki Eski Anadolu Türkçesinde de bulunma durumu eki olarak kullanılmıştır.

evde 27a/10, derede 89a/10, adada 83b/14, mīrāşda 28a/15

3.1.3.6. Ayrılma durumu

Metinde ayrılma durumu eki +dAn biçimindedir.

deñizden 90a/05, depesinden 86a/06, maldan 70a/09, metâ' dan 54b/11

3.1.3.7. Eşitlik durumu

Metinde eşitlik durumu eki +cA biçimindedir.

dilince 72a/05, kavlince 62b/14, ardınca 29b/05, ağırınca 68b/10

3.1.3.8. Araç durumu

Eski Anadolu Türkçesinde araç durumu eki +(I)n biçimindedir. Eski Türkçeden beri Doğu ve Batı Türkçesinde kullanılan²⁷ bu ek, metinde şu şekilde görülmektedir.

yayan 65a/11

Ayrıca bu ek, metinde benzetme bildiren +layın ekini almış şu sözcükde de görülür: uğurlayın 45a/08

Araç durumu eki +(I)n, kalıplaşmış örnekler dışında, kaybolmuş; yerini ile'den ekleşen +(yI)lA biçimine bırakmıştır.²⁸ Bu biçim, metinde de yaygın olarak kullanılmıştır.

devletiyle 29a/03, dilile 86b/08, yeñiçeriyile 78a/07, âlâyıyla 35b/06, kıyāsıla 61a/01, pāşâyıla 30a/05, peymānla 6a/15, sa' ādetle 76b/12

Bunların dışında ile, bile ve birle edatları da araç işlevinde kullanılır.

ungurus ile 83b/01, mürīdi bile 3b/15, kāfir çerisi birle 15a/05

3.1.3.9. Yön gösterme durumu

Eski Türkçedeki +GARU yön gösterme durumu ekinden G sesinin düşmesi sonunda ortaya çıkan +ArU eki yön gösterme durumu ekidir. Bunun yanında +rU ve +rA ekleri de yön gösterme işlevinde kullanılmışlardır. Türkçenin tarihi devirlerinde

²⁷ Korkmaz, a.g.e., s.25

²⁸ Ercilasun, Ahmet Bican, *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2004, s. 459.

büyük bir yer işgal eden bu ekler, bugünkü Türk şivelerinde ancak kalıplaşmış şekilleri ile kullanılmaktadır.²⁹ Metinde de kalıplaşmış örnekler şunlardır:

taşra 2b/03, üzre 73b/08, añaru 92b/09, içerüden 54b/01, ilerü 41b/08

3.2. Sıfat

Asıl görevleri isimleri nitelemek ve belirtmek, yani tamamlamak olan sözcüklerdir. Sıfat takımlarında asıl kelime isimdir. Sıfatın görevi sadece tamamlamaktır. Türkçede bütün tamlayıcılar gibi sıfatlar da önce gelir.³⁰

3.2.1. Niteleme sıfatları

Önüne geldikleri isimlerin niteliğini bildirirler.

kara nerre ş̄irlerümüz 85b/15

ulu banāyıruları 96b/11

ağ bōrk 17b/06

eyü at 14b/11

kızıl bōrk 17a/15

mücrim orūc bin ‘ādil 2a/04

kıymetlü incülü la‘l 58a/05

kiçi bayrām namāzını 83b/08

eski ve yeñi on iki maħalle mescidleri 95a/07

i‘tikādlu yōrükler 5a/15

3.2.2. Belirtme sıfatları

İsimlerin önlerine gelerek onları işaret, sayı, soru ve belirsizlik yönlerinden belirtirler.

3.2.2.1. İşaret sıfatları

bu zulmle 4a/02

ol i‘tikādla 5a/15

o kosovaya 25b/11

işbu es̄irler 22a/15

şol zamān 84b/15

²⁹ Duran, Suzan, “Türkçede Cihet ve Mekan Gösteren Ek ve Sözcükler”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1956, s. 3.

³⁰ Gencan, Tahir Nejat, *Sıfat Birlikleri*, TDAY Belleten, TDK Yayınları, Ankara, 1954, s. 181.

3.2.2.2. Sayı sıfatları

İsimleri sayı yoluyla belirten sözcüklerdir. Türkiye Türkçesinde sayıların bugün kullandığımız şekilleri, Eski Anadolu Türkçesine dayanmaktadır.³¹

3.2.2.2.1. Asıl sayı sıfatları

<u>bir</u> ʿ azab 50a/11	<u>iki</u> yıl 72a/03	<u>üç</u> gün 73b/07
<u>dört</u> yıl 76a/09	<u>beş</u> ulu mā ʿuna 30b/15	<u>biş</u> baş 29a/01
<u>altı</u> bölük 60a/08	<u>yedi</u> yirde 60a/05	<u>sekiz</u> kerkes 61b/02
<u>tokuz</u> yıl 16a/06	<u>on</u> baş 29a/01	<u>biñ</u> aqçada 28a/15
<u>otuz</u> yıl 52a/05	<u>kırk</u> yıl 20b/05	<u>elli</u> kaṭār deve 11b/04
<u>altmış</u> kelisā 63b/11	<u>yetmiş</u> miqdārı 86b/02	<u>seksen</u> kişi 19a/09
<u>yüz</u> yaşında 13b/02	<u>yigirmi</u> qadırğa 72b/12	

3.2.2.2.2. Sıra sayı sıfatları

<u>birinci</u> gün 55a/04	<u>ikinci</u> kerkes 60b/09	<u>üçüncü</u> gün 30b/14
<u>dördüncü</u> gün 51a/15	<u>beşinci</u> günde 92b/07	<u>altıncı</u> bölük 60b/15
<u>yedinci</u> bölük 60b/15	<u>sekizinci</u> gün 29b/07	<u>onuncu</u> gününde 95a/02

3.2.2.2.3. Üleştirme sayı sıfatları

<u>birer</u> vezīrlere	<u>ikişer</u> yedeklü	<u>yedişer</u> kerkes
------------------------	-----------------------	-----------------------

3.2.2.3. Belirsizlik sıfatları

<u>bir</u> qazā 29a/03	<u>ba</u> ʿ zı rāvisi 13a/14	<u>bir kaç</u> sūvār 9b/08
<u>çok</u> qazālar 5b/03	<u>her</u> hiqāyetler 2a/05	<u>fülān</u> gün 94a/06

³¹ Kaymaz, Zeki, "Eski Anadolu Türkçesinde Sayı Adları ve Kullanılışları", *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1991, s. 10.

başka menâkıbı 38a/06

ayruk işleri 29a/04

kamu aḥvâlini 59a/05

3.2.2.4. Soru sıfatları

ne sebebden 5a/03

niçe baş 21b/09

nice ulu beglerini

11a/09

Bütün bunların dışında sıfatlardaki üstünlük derecesi +rAK eki ile belirtilir. Eski Türkçede ve Türkiye Türkçesinin ilk dönemlerinde kullanım sahası yaygın olan bir üstünlük bildirme ekidir.³² Metinde tespit edilen tek örnek vardır.

kiçirek olan gemilere 31a/14

3.3. Zamir

İsmin yerini temsil veya işaret yoluyla tutan sözcüklerdir.

3.3.1. Kişi zamirleri

I. teklik kişi: ben 19a/07, baña 36b/07, benden 27b/08, beni 57b/15, benüm10a/06

II. teklik kişi: sen 36a/07, saña 13a/01, senden 27b/09, seni 36a/10, senüñ 71a/11

III. teklik kişi: ol 7a/01, aña 7b/12, anuñ 6a/04, andan 12b/14

I. çokluk kişi: biz 39b/12, bize 77b/10, bizüm 31a/05

II. çokluk kişi: sizi 19a/07, sizüñ 9b/15, sizler 58a/08

III. çokluk kişi: anlar 8b/02, anları 3a/03, anlaruñ 10a/15, anlara 7b/06

3.3.2. İşaret zamirleri

Kişi zamirleri gibi bu zamirler de ne varlık, ne niteleme, ne de belirtme adıdırlar. Yalnız, varlıkların yerlerini işaret ederler.³³

³² Akalın, Mehmet, Haz. Recep Toparlı, *Dil Yazıları*, TDK Yayınları, Ankara, 2001, s. 147.

³³ Ediskun, Haydar, *Sesbilgisi-Biçimbilgisi-Cümlebilgisi Türk Dilbilgisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1999, s. 161.

bu 7a/12, budur 2a/08, bunda 6a/13, bundan 17b/12, bunu 21a/10, buña 6b/11, bunuñ 13a/14, bunlar 5a/07, bunları 19a/11, bunlaruñ 7a/04, bunlara 5a/03, bular 39a/07, bulardur 58b/15, şu 60b/03, şunuñ 54b/12, şol 79a/09, aña 5b/06, andan 8b/03, anda 19b/07, anlardan 26b/07

3.3.3. Dönüşlülük zamirleri

kendü 27b/15, kendüzi 66a/09, kendüyle 6a/01, kendüler 6b/01, kendüsi 6b/10, kendüye 6b/14, kendüyi 40b/09

3.3.4. Belirsizlik zamirleri

kimi 85a/02, biri 7b/08, birisi 22b/08, bir biri 78a/01, başka 25a/14, her biri 7a/06, her birisi 35a/09, hiç 2a/06, kamu 17a/15, kamusu 52a/14, ba' zılar 16a/11, ba' zısına 42b/14, çoğı 26a/10, kimse 32b/02, kimesne 35b/15

3.3.5. Soru zamirleri

ne 17a/14, nedür 62a/01, kim 78b/14, kimüñ 33b/09, kimler 55b/06, neydi 5a/01, neler 73a/15, nereden 13a/13, nireden 62a/01, nireye 62a/02, kandan 62a/04, kanda 62a/04

3.4. Zarf

Fiilleri niteleyen ve vasıflandıran sözcüklerdir. Bu özellikleriyle zarflar; yer, zaman, miktar, durum ve soru zarfları olarak kendi içinde türlere ayrılır.

3.4.1. Yer zarfları

aşağa deryā kenārında cimnik hişārı dirler 18b/14

kendü gelüp girü gāzī murād hān gelüp 23a/03

içerüden taşradan leşkerler yayan olup 65a/10

hağ yolından taşra olan tãğīleri kırıcılarıdur 2b/03

sözi ilerü geldi ol fetvâ virdi 41b/08

hişâra karşu yığılmış terslik vardı 19a/12

ol hâli görüp ırakdan kaçup gidüp 32a/02

hişâra yakın gelecekleri vaqt yelkenlerin indürür 31a/03

gelen kâfirlerden karşu varup kâfir leşkerini karşılayup 11a/01

iç ara ittifâk idüp allâhu ekber diyüp 96a/13

cân baş ortaya koyanlar ner ejderhâ tağa tırmanup 86a/02

köprünüñ berü başında oturdı 43a/11

3.4.2. Zaman zarfları

Zarf olarak kullanılan zaman isimleri şunlardır:

dün yarusunda kâfire beliñ düşüp 26a/09

bir birini kırup çoğı dünleyile tuna şuyına düşüp 26a/10

bir gice düş gördi bir ‘aceb vâkı‘ a 12a/06

hâcı ilbegi gündüz hişâra girirdi 21a/07

imdi iş çün böyle oldu 36b/02

bre ‘arab şimdi bu kâzîlar oğumışlar mıdur 28a/05

kaçan ol illerde at sanculansa getirür 15a/02

ağşam karanusında leşker her taraftan hücüm idüp 23b/06

tekür çayırında ikindü vaqtinde 73a/10

soñra orhânla şulh olunup hişârı virdiler 15b/14

despot öñce gelüp îzlâdî derbendinde buluşup 47a/02

bu gün baña ise yarın sañadur 36b/07

ol Şu ũzerinde ol gice ķonup yarındası gũn gidũp 69b/14

bre   arab bu gũn  evũk  ıķduń 27b/06

Tũrk e olmayan bazı szcũkler de zaman zarfı olarak kullanılabilir:

du    sı oķı niŐ ana degmiŐ  idi hem n bu nefesi itdi 24b/04

sult nunuń hemıŐ e dũŐ meninuń baŐ ı atı ayađı altında ğalt n olsun 50b/01

henũz bu araya Şimdi geldũm 62b/01

bu gice Şeb-i hũn idũp ũ  blũk olup 11a/02

dur Őab h ata sũv r ol fũl n yirden bir ğ zi vardur 10a/04

aŐŐamda ve subh vaķtinde z hiren grdũk diyũ Őeh det itdiler 96b/05

bu teŐviŐ de iken bir lahzadan haber geldi 24b/10

n g h rũm  arafından Őaħr  yũzinden toz belũrdi 9b/07

g h g h gelũp timũr h n yıldırım h nuń h tırın Őorar idi 36a/13

aķ brk gtũr didi evvel kendũ giydi 17b/05

pes k firler ğ filin haberleri yoķ 96b/14

mezķũr leylde altı s  at ge dũkde s  at-i zũhalde 75a/06

3.4.3. Miktar zarfları

tem Ő a idũp bir az  urdı hayr n olup fikre vardı 18b/02

bu keŐiŐ ler  ok oķumuŐ lardur bunca yıllar zaħmet  ekmiŐ lerdũr 28a/03

anuń zam nında d niŐ mendler  ođ oldılar 26b/14

hamid vil yetini ğ yet incitdi 28b/06

3.4.4. Durum zarfları

Fiili durum bildirerek niteleyen ve vasıflandıran bütün sözcükler durum zarfi olabilir. Bundan dolayı bu zarfların sayısı çoktur. Metinden bazı örnekler şunlardır:

lâz oğlından çün haber böyle geldi 25b/06

sögütcükde defn itdiler dirler hem eyle itdiler 16a/12

buluşdılar arada katı ceng oldu 40b/08

gice olunca eṭrāfuñ kāfirlerini râhat itmezlerdi 21a/08

evvelki beg oğlânlarını tîz tîz çıkarup bir bir ‘azl itdiler 8a/01

hişâr şöyle yaluñuz kaldı 15b/03

gelüp gine dönüp hicâza gitdi 64b/10

3.4.5. Soru zarfları

ķāzî ‘ asker eyitdi yâ niçe idelüm 22a/14

bişde biri pâdişahuñdur niçün alınmaz didi 22b/01

3.5. Edat

Tek başlarına anlamları olmayıp ancak cümledeki diğer sözcük ve sözcük grupları arasında çeşitli ilgiyi kurmaya yarayan alet sözlerdir.³⁴ Bu ilgi genel olarak zarf veya sıfat ilgisidir.³⁵

3.5.1. Bağlama edatları

ger 52b/03, eger 7a/12, zîrâ 11b/11, zîrâ kim 2a/03, çünkim 16a/05, çün 5b/14, meger 9b/11, ve illâ 93a/13, ki 12b/05, kim 14b/04, yâ 10b/11, yâhüd 32a/15, ile

³⁴ Hacıeminoğlu, Necmettin, *Karahanlı Türkçesi Grameri*, TDK Yayınları, Ankara, 2003, s. 75.

³⁵ Tiken, Kamil, *Eski Türkiye Türkçesinde Edatlar, Bağlaçlar, Ünlemler ve Zarf-Fiiller*, TDK Yayınları, Ankara, 2004, s. 1.

21a/14, ü 21a/12, nitekim 71a/03, şan 10b/15, sankim 82b/02, belki 19b/01, tâ 29b/12, kaçan kim 10b/14, ne 52a/13, ve 2b/06, veyâ 53b/09, hem 31a/03

3.5.2. Son çekim edatları

gibi 61b/13, bigi 63a/02, ile 48a/09, birle 15a/05, bile 15b/12, için 90b/01, üzere 73b/08, +a dek 10a/10, +a degin 11b/10, +dan berü 33a/09, +den girü 14a/14

3.5.3. Soru edatları

ne 58a/08, niçe 22a/14, neden 13a/13, nireye 62a/06, nereden 13a/13, niçün 28a/11, kıanda 62a/04, kıandan 62a/04

3.5.4. Berkitme edatları

dağı 3b/10, elbette 2a/01, hergiz 69b/15, ğod 86a/08, da 73a/14

3.5.5. Ünleme edatları

Bunlar her türlü duygu ve heyecanı ifade etmek için kullanılan sözlere dir. Menşe ve yapı bakımından ya tabiat seslerini taklit suretiyle, yahut da hislerin yorumlanarak “ses” şeklinde terennümü neticesinde meydana gelmiştir.³⁶

âh 52b/08, iy 17a/10, yâ 10a/01, işbu 22a/15

3.6. Fiil

Fiiler; hareket, oluş ve tavır bildiren sözlere dir.³⁷ Metinde hemen hemen bütün kiplere ait fiil çekimi örnekleri tespit edilmiştir. Örneklendirilen kip ekleri; görülen geçmiş zaman, öğrenilen geçmiş zaman, gelecek zaman, şimdiki zaman, geniş zaman; istek, emir, gereklilik ve şart kiplerine aittir.

3.6.1. Fiillerde olumsuzluk

Fiil çekiminde olumsuzluk, fiil kök ve gövdelerine getirilen -mA ekiyle yapılır.

³⁶ Hacıeminoğlu, Necmettin, *Türk Dilinde Edatlar*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1974, s. 293.

³⁷ Hacıeminoğlu, Necmettin, *Yapı Bakımından Türk Dilinde Fiiller*, Cönk Yayınları, 1984, s. 9.

incitmediler 6b/01 begenmedi 57b/15 bilmesünler 31a/05

çıkarmadı 6b/15 bulmadı 52a/15 kalmadı 27a/12

Geniş zamanın olumsuz çekiminde ise -mAz eki kullanılır.

geçilmez 37a/10, indürmezler 85a/10, dutmazlar 28a/11, varmaz 52b/01

3.6.2. Fiillerde soru

Fiillerin soru biçimi -mI ekiyle yapılır. Ekteki ünlü, daima düzdür. Ünlü uyumuna bağlı değildir. Fiil çekiminde ekin yeri, bugünkü kullanımla aynıdır.

Metinde öğrenilen geçmiş zaman ve bildirme ekiyle kullanılmıştır.

oğumışlar mıdur 28a/05, var mıdur 9b/10

3.6.3. Kişi ekleri

Dil, çekimli fiillerdeki kişi kavramını karşılamak için kişi zamirlerinden başka bir de iyelik eklerinden yararlanmıştır.

3.6.3.1. Zamir kaynaklı kişi ekleri

I. teklik kişi: -Am, işleyem 58a/09

-In; korkarın 27b/07, varurın 62b/02

II. teklik kişi: -sIn; ańılasın 17a/13, itmezsin 22a/13

III. teklik kişi: eksiz; olur 12b/06, virmez 52a/11

I. çokluk kişi: -Uz; virürüz 13a/14, isterüz 37a/08

-vUz; olavuz 80a/08, girevüz 19a/06

II. çokluk kişi: -sIz; giresiz 19a/08, buyurursuz 62a/10

III. çokluk kişi: -lAr; açalar 10a/11, öğreneler 22b/14

3.6.3.2. İyelik kaynaklı kişi ekleri

I. teklik kişi: -m; uyandum 10a/12, düşsem 36a/07

II. teklik kişi: -ñ; düşseñ 36a/09, alduñ 13a/13

III. teklik kişi: eksiz; didi 14a/15, yığılmış 19a/12

I. çokluk kişi: -k; uyanduk 9a/05, geçsek 18b/09

II. çokluk kişi: -ñUz; virseñüz 62a/08, varduñuz 18b/06

III. çokluk kişi: -lAr; vardılar 5a/08, diseler 13a/13

3.6.4. Fiil çekimi

3.6.4.1. Basit çekim

3.6.4.1.1. Bildirme kipleri

3.6.4.1.1.1. Görülen geçmiş zaman

Görülen geçmiş zaman eki -dI biçimindedir. I. ve II. kişi eklerinde ünlü her zaman yuvarlaktır.

I. teklik kişi: -dUm; uyandum 12b/08, gördüm 62a/03

II. teklik kişi: -dUñ; çıkdıñ 27b/06, söyledüñ 36a/11

III. teklik kişi: -dI; düzdürdi 36a/12, buyurdi 36a/11

I. çokluk kişi: -dUK; yetişdük 10b/04, uyanduk 9a/05

II. çokluk kişi: -dUñUz; geldüñüz 62a/12, varduñuz 18b/06

III. çokluk kişi: -dIlAr; dutdılar 19a/03, getürdiler 19a/04

Olumsuz biçimler: kalmadı 56a/02, gelmedi 16a/05, açdurmadılar 94b/03, öldürmediler 90a/15

3.6.4.1.1.2. Öğrenilen geçmiş zaman

Öğrenilen geçmiş zaman eki -mİş biçimindedir. Ekin ünlüsü daima düzdür. Metinde öğrenilen geçmiş zamanın I. ve II. kişi ekleri kullanılmamıştır.

III. teklik kişi: -mİş; bırakmış 92a/11, gelmiş 11b/05

-mİşdUr; dinilmişdür 2a/07, kopmuşdur 3b/10

-mİş тұrur; қазılmış тұрur 60a/12

III. çokluk kişi: mİşlAr; örtmişler 60a/07, yaradılmışlar 61a/09

mİşlAr-(dUr); durmuşlardur 2a/11, söylemişlerdür 2a/06

Metinde bu ekin yanında -UpdUr / -Up durur / -Up тұrur ekleri de öğrenilen geçmiş zaman eki olarak kullanılmıştır.

iñledüpdür 52b/06 olupdur 9a/06

ağladup durur 52b/06 gidüp dururdı 87a/03

қонup тұrurken 48b/12 қарār idüp тұrurken 95a/15

Olumsuz biçim: itmemişdür 57b/12

3.6.4.1.1.3. Gelecek zaman

Eski Anadolu Türkçesinde karakteristik gelecek zaman eki -(y)IsAr biçimindedir. Ancak metinde bu ekin tek örneği vardır.

olmayısardur 63b/04

-(y)A eki de gelecek zaman görevinde kullanılmıştır.

тoла 10a/09, oла 12b/11, ала 12b/13, геle 63a/01, геçүrdmeyeler 53b/15

3.6.4.1.1.4. Şimdiki zaman

Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metinde şimdiki zaman eki olarak özel bir ek yoktur. Ancak geniş zaman -(V)r ve istek kipi -(y)A eki şimdiki zaman görevinde kullanılmıştır.

-(V)r; dilerem 58a/08, yatur 28b/11, eydürsin 36b/11

-(y)A; yaqalar 90a/02, bile 70a/08

“Edirne İli Ağızlarında Zaman Çekimleri” adlı makalesinde Emin Kalay, -I ekini şimdiki zaman çekimi olarak vermektedir: bili, deyi, veriyi, gelmeyi, açılıyı, yapı, yapmayı³⁸. Eserin yazarı Edirneli Oruç Beg de kendi yöresinin bu ağız özelliğini metinde iki yerde yansıtmış olabilir: gönderi 59a/02, 59a/09

3.6.4.1.1.5. Geniş zaman

Geniş zaman eki, -(V)r biçimindedir. -Ur eki, Eski Anadolu Türkçesinde ünlüsü her zaman yuvarlak olan ektir.

I. teklik kişi: -(V)r-Am; dilerem 58a/08

-(V)r-In; qorqarın 27b/07

II. teklik kişi: -(U)r-sIn; eydürsin 36b/11, 62a/11 gidersin

III. teklik kişi: -(V)r; görür 2a/05, dutar 12b/05, içer 12b/07

I. çokluk kişi: -(U)r-Uz; isterüz 37a/08, virürüz 13a/14

II. çokluk kişi: -(A)r-sIz; geçersiz 18b/11, dirsiz 58a/08, gidersiz 62a/12, gelürsüz 62a/05, buyurursuz 62a/10

III. çokluk kişi: -(V)r-lAr; şuarurlar 12b/07, alurlar 94a/03, dirler 94a/05, gelürler 62a/02, çıkarlar 63b/10

³⁸ Kalay, Emin, “Edirne İli Ağızlarında Şimdiki Zaman Çekimleri”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1999, s. 141.

Olumsuz biçim: dutmazlar 28a/11, alınmaz 32a/14, geçilmez 37a/10, indürmezidi 56a/08, bilmezem 62a/04, bilmezüz 18b/07

Ayrıca istek kipi “-(y)A” eki de metinde geniş zaman anlamında kullanılmıştır.
öğreneler 22b/14, düşe 41a/05

3.6.4.1.2. Tasarlama kipleri

3.6.4.1.2.1. İstek kipi

İstek kipi günümüzde olduğu gibi Eski Anadolu Türkçesinde de -(y)A biçimindedir.

I. teklik kişi: -(y)A-m; işleyem 58a/09

-AyIm; iledeyim 19a/07

-AyIn; öldüreyin 85a/08, ideyin 27b/02

II. teklik kişi: -A-sIn; ańılasın 17a/13, gönderesin 59a/13

III. teklik kişi: -A; ola 72b/04, yıka 24b/03, dileye 36b/14

I. çokluk kişi: -A-vUz; olavuz 72b/04, girevüz 19a/06

-(y)AlUm; kıralum 27b/14, okuyalum 37a/06, geçelüm 37a/08, dileyelüm
27b/12

II. çokluk kişi: -A-sIz; giresiz 19a/08, idesiz 57a/08, viresiz 58a/10

III. çokluk kişi: -A-lAr; açalar 10a/11

Olumsuz biçim: kıomayasın 36b/09, unutmayalar 3a/03, görmeyeler 19a/06

3.6.4.1.2.2. Emir kipi

Her kişi için ayrı asıldan gelen ekler kullanılmıştır.³⁹ Metinde emir kipinin I. teklik ve çokluk çekimleri yoktur.

II. teklik kişi: eksizdir; dur 10a/04, aç 14a/15, giy 17b/01, götür 17b/05

III. teklik kişi: -sUn; açsun 11b/10, gelsün 25b/05

II. çokluk kişi: -(U)ñ; çoñ 16a/11, yürüñ 31a/12, buyuruñ 12b/09, getirüñ 42a/09

III. çokluk kişi: -sUnlAr; giysünler 17a/15, eylesünler 27b/14

Olumsuz biçim: bilmesünler 31a/05, korkma 27b/08

3.6.4.1.2.3. Gereklilik kipi

Gereklilik kipi için metinde ayrı bir ek yoktur.

-mek isim-fiilinden sonra “gerek” sözcüğü getirilerek yapılanlar:

gitmek gerekdür 71b/03, nitmek gerek 78a/05, zıkr itmeklik gerekdür 2a/02

Dilek-şart kipine “gerek” sözcüğü eklenerek de yapılabilir:

olsa gerek idi 40a/10

3.6.4.1.2.4. Dilek-şart kipi

Dilek-şart kipi günümüzde olduğu gibi Eski Anadolu Türkçesinde de -sA biçimindedir.

I. teklik kişi: -sA-m; düşsem 36a/07

II. teklik kişi: -sA-ñ; düşseñ 36a/09,

III. teklik kişi: -sA; eylese 28a/01, yazılsa 28b/01

³⁹ Timurtaş, Faruk Kadri, *Eski Türkiye Türkçesi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2005, s. 147.

I. çokluk kişi: -sA-k; geçsek 18b/9

II. çokluk kişi: -sA-ñUz; cevâb virseñüz 62a/08

III. çokluk kişi: -sA-lAr; diseler 13a/13, kaçd itseler 9a/04

Olumsuz biçim: olmasa 18b/09

Doğu Türkçesinde, aslen “olmasa, olmazsa” manasına gelen “bolmasa” fiil şeklinin cümle başına getirilerek çeşitli manaları ifade eden bir bağ veya zarf olarak da kullanıldığı görülür.⁴⁰

3.6.4.2. Birleşik çekim

Bileşik çekimler için “i-“ fiilinin hikaye, rivayet ve dilek-şart biçimleri kullanılır. Bazı örneklerde “i-“ fiilinin düştüğü görülür.

3.6.4.2.1. Hikaye

Hikaye tarzında anlatmak, fiil hangi zamanı gösteriyorsa gösterebilir, eski bir zaman çerçevesi içindedir. Metinde III. kişi örnekleri görülür.

getürmüşler idi 3b/09	doğmuş idi 4a/15	gelürlerdi 20a/12,
gitmişdi 93b/12	gelmişidi 94a/13	didiyidi 41b/09,
koymışdı 87b/12	qalmışdı 13b/11	olmazdı 26b/05
olsa gerek idi 40a/10		

3.6.4.2.2. Rivayet

Rivayet tarzında, eski zaman çerçevesine, anlatılan durumun vasıtalı bir bilgiye dayandığı, başkasından duyulduğu noktaları da eklenir. Metinde III. kişi örnekleri görülür.

dirler imiş 13b/06	qorlar imiş 60b/08	görmüş imiş 91b/06
--------------------	--------------------	--------------------

⁴⁰ Eckmann, Janos, “Bolmasa Kelimesine Dair”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1954, s. 33.

yaradurmuş 60b/13 gidermiş 31b/01 olurmuş 35a/03

râst gelmezmiş 31a/15

3.6.4.2.3. Şart

Şart tarzında ifadede ise, fiildeki hareket ve oluş, başka bir hareket ve oluş için şart olarak gösterilir. Metinde II. ve III. kişi örnekleri görülür.

dirseñ 17a/14 isterseñ 52b/12 ararsañ 87b/15

ķurtarursañ 27b/01 Őorarsañuz 32a/08 buyurursa 18b/10

3.6.5. Ek-fiil

İsimlerin sonuna gelerek onların fiil gibi kullanılmalarını sağlayan ve de basit çekimli fiilleri bileşik çekime sokan er->>i- ana yardımcı fiildir. Fiillerin birleşik çekimi, “birleşik çekim” maddesinde örneklendirilmiştir.

Ek-fiilin olumsuzu, degül edatıyla yapılır.

eksügümüz degül 77a/12 ma' lüm degüldür 40a/12

Ek-fiilin zarf-fiil biçimi olarak -ken eki görülür.

ma' müriken 64a/06 yoğiken 70a/06

İsimlerle birlikte kullanılan ek-fiil; geniş zaman, görülen geçmiş zaman, öğrenilen geçmiş zaman ve şart kipi biçiminde dört ayrı çekime girer:

Ek-fiilin geniş zamanı:

Geniş zamanın çekimi diğer zamanlara göre farklılık gösterir. I. ve II. kişi ekleri kişi zamirlerinden, III. kişi eki ise ya eksizdir ya da +dUr ve +dUrUr eklerinden oluşur.

Metinde ek-fiilin geniş zaman kişi ekleri şunlardır:

I. teklık kişi: +(y)Am; peygâberem 40a/04, oğlıyam 42b/05

II. teklık kişi: +sIn; melûsın 36a/16

III. teklik kişi: eksiz; yok 60a/05, var 60a/06

+dUr; meşhurdur 15a/04, vardur 22a/12, var mıdur 19a/06, kiçirekdür 31a/14, heläldür 22a/12, güyegüsidür 88a/04

+dUrUr; yok durur 62b/09

Metinde ek-fiilin görülen geçmiş zaman, duyulan geçmiş zaman ve şart çekimleri III. kişi ile görülür.

Ek-fiilin görülen geçmiş zamanı:

i- fiili -dI geçmiş zaman ekini alır.

neslinden idi 4a/09, pādışāh idiler 3b/10, yoğıdı 19a/13

Ek-fiilin duyulan geçmiş zamanı:

i- fiili -mIş geçmiş zaman ekini alır.

şarp imiş 72a/13, be-nāmlarından imiş 9b/12, buyımış 61a/04, varmış 91b/02

Ek-fiilin şartı:

i- fiili -sA şart ekini alır.

buyruğı ise 22b/05, neyise 37b/14

3.6.6. Birleşik fiiller

Eski Anadolu Türkçesinde birleşik fiil olarak tasvirî fiiller (süreklilik, tezlik, yeterlilik ve yaklaşma bildirenler) ve bir isim ve yardımcı fiilin birleşmesiyle oluşan fiiller kullanılır. Metinde kullanılan birleşik fiiller şunlardır:

3.6.6.1. Tasvirî fiiller

Tavirî fiiller, fiillerin -A, -I ve -U almış zarf-fiil biçimlerine belli başlı fiiller (gör-, gel-, git-, ço-, vir-, bil-) eklenerek oluşturulur.

3.6.6.1.1. Süreklilik bildirenler

Bu tasvir için birden çok tasvirî fiil kullanılabilir. Fiillerin zarf-fiil biçimine “gör-, gel-, git-, ço-“ yardımcı fiilleri getirilerek yapılır.

idegördi 35a/12, çıkageldi 9b/08, uyanugeldi 12a/07, kovagitdiler 25b/15, aluğodılar 90a/15, aşağodılar 41a/03

3.6.6.1.2. Tezlik bildirenler

Fiillerin zarf-fiil biçimine “vir-“ yardımcı fiili getirilerek yapılır.

kılıvire 3a/01, alıvireyin 7a/14, alıvirdi 9a/13, koyıvirüp 78b/12, koyuvirdiler 21a/13, yürüyüvirdi 35a/14

3.6.6.1.3. Yeterlilik bildirenler

Fiillerin zarf-fiil biçimine “bil-“ yardımcı fiili getirilerek yapılır. Metindeki tek örnek: açabildüğün 11b/10

Olumsuz çekimde ise, U- fiilinin olumsuz biçimi olan Uma- fiili kullanılır. Bu kullanım sırasında fiilin zarf-fiil biçimi ile U- fiili arasına yardımcı ses gelmez. Bu birleşme sonunda U- fiili düşer.

Metinde süreklilik ve tezlik bildiren tasvirî fiillerin olumsuz biçimleri görülmez. Yeterlilik bildiren fiilin olumsuzunda -I ve -A zarf-fiili görülmektedir.

bulımayup 57a/11, alımaz 32a/12, kırtarımaz 52b/02, idemeyüp 70b/06

3.6.6.2. Yardımcı fiiller

Daha çok yabancı kaynaklı isim soylu sözcüklerle kullanılıp ismin anlamıyla yüklü fiiller oluştururlar.⁴¹ Eski Anadolu Türkçesinde “eyle-, it-, ol- ve kıl-“ asıl yardımcı fiillerdir.

⁴¹ Şahin, Hatice, a.g.e., s. 66.

baħş eyledi 6b/04, ŧehīd eyledi 43a/03, tālān eyledi 44a/05, cem‘ idüp 2a/10, kör itdiler 31b/14, aħın idüp 44a/05, ħarār idüp 45a/04, naŧb idüp 64b/09, ibtidā olup 3a/04, ħutlu olsun 51a/13, ‘azl olup 45a/10, ħāzır olup 45b/14, māni‘ olmaz 63a/08, namāz ħılup 50b/09, ħarār ħıldı 15b/05, cülūs ħılup 74a/01

Asıl yardımcı fiil olmamakla beraber yardımcı fiil göreviyle kullanılan diğer örnekler: çift süreler 22b/13, ħılıç ħuşanup 29b/06, bel bağlayup 29a/15, baŧa ħıħıŧmađ 77b/11, göğüs gerüp 30b/01, ħaydını görüp 66b/09, el ŧunup 10b/07, nağl olunmıŧdı 14a/01, oda urdı 38b/05, rāst gelmedi 29a/04, elin ħeküp 51b/08, göz yumdı 43a/02, aħ kaldı 28b/14, ābdest alup 09b/03, güŧāyiŧ bula 52b/01, ŧevket dutsun 16a/06, nuŧret vir 49b/14, zaħmet ħekmiŧlerdür 28a/04

3.7. Fiilimsiler

Fiilden türeyip isim, sıfat ve zarf görevlerinde kullanılan sözcüklerdir. Bu görevlere bağlı olarak üç ana baŧlık altında incelenirler.

3.7.1. İsim-fiiller

Fiilleri isim biçimlerine sokan isim-fiil ekleri ŧunlardır:

-mA; yaratması 62b/06, gelmesine 12a/03

-mAK; ağırlamağ 87a/08, almağ 23a/15, giymek 25a/04, bilmek 55b/07, aħmađa 9a/09, incitmege 14b/11

-mAKIIK; añmađlıđ 2a/02, ölmeklik 52b/10

-(y)Iŧ; gidiŧde 71b/11, geliŧde 71b/13

3.7.2. Sıfat-fiiller

Fiil ve sıfatların özelliklerini birlikte gösteren eklerdir.⁴²

-ACAK; alınacağ 72a/15, alacağları 65a/05, dönecekleri 9b/06, gelecek 91a/02

⁴² Eker, Süer, *Ĉađdaŧ Türk Dili*, Grafiker Yayınları, Ankara, 2003, s. 304.

-(y)An; çıkan 12b/06, yuyanlarımız 85b/15, yürüyen 2a/09, gelen 11a/01

-dUK; buldukları 71b/09, olduğu 79a/14, bildükleri 57b/03, gömdüğü 58a/04, atdukları 86a/06

-mAdUK; okumaduk 28a/10

-mAz; uçmaz 84b/08, yürimez 84b/08, sekmez 84b/08, bilmez 5b/08

-mİş; ağulanmış 86a/07, bezenilmiş 58a/05

-(V)r; añılır 18b/05, konar 5a/08, göçer 6a/02

3.7.3. Zarf-fiiller

Fiilerin şahıs ve zamana bağlanmayan hareket halindeki zarf şekilleri demek olan zarf-fiiller⁴³, şu eklerle fiillere bağlanırlar:

-(y)A; boza 38a/14, yıka 38a/14

-AlI; yaradılalı 61b/04

-AlIdAn; okunalıdan 3a/05

-ArAK; kaçarak 43b/02, zıkr iderek 12a/07, fıkr iderek 12a/07

-dUGIndA; fetih olduğunda 16a/04

-dUKCA; durdukça 3a/03

-dUKdA; kazıldukda 60a/02, vardukda 61b/10, gitdukde 69b/04, geçdukde 75a/06

-ICAK; ötücek 63a/12, işidicek 40a/06

-(y)IncA; diyince 70a/06, varınca 2b/08, gelince 14a/01, olunca 21a/08

-iken; oturmuş iken 23a/13, germ iken 27b/05, cengde iken 38b/08

⁴³ Korkmaz, Zeynep, "Türkçede -°N Zarf-fiil eki ile -PAN/-PEN Eki ve Türemeleri", *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1984, s. 155.

-mAdIn; duymadın 19a/06, turmadın 19b/09, girmedin 7a/13, vefât itmedin
42a/05

-(y)Up; karşılayup 11a/01, varup 14b/01, yüzüp 14b/05, diyüp 23b/04

-(y)U; diyü 5a/06, tolaşu 94b/06, sarmaşu 94b/06

İKİNCİ BÖLÜM
(METİN-DİZİN)

METİN

(ORUÇ BEG TARİHİ MANİSA NÜSHASI)

2a

1. ‘**azîzler** elbette her kişiye lâzımdur kim kendü zamânında 2. olan pâzişâhları kışşasını aña añmaqlık ve zıkr itmeklik 3. gerekdür zîrâ kim *zıllu'llâh-ı fî'l-arzdu¹* imdi iy ‘azîz- 4. -ler bu faķır haķır za‘îf naķîf mücrim **orūc bin** 5. ‘**âdil** e'l-kâtibü'l-edirnevî görür kim her kışşalar kim her 6. hikâyetler kim söylemişlerdür ve illâ hiç tevârih-i **âl-i ‘oşmân** 7. **kışşası** tevâtürile dinilmişdür degüldür ‘**ale'l-ħuşûş** ehl-i 8. kışşa budur **âl-i ‘oşmân** kışşasıdur haķ buyruğı üzerine 9. yürüyen **gâzilerdür gâliblerdür gâzâ** yolında fî-sebîl- 10. -i'llâh durup gâzâdan gâzâ malını cem‘ idüp haķ 11. yolına viricilerdür **haķ yolına** durmuşlardur haķdan 12. yaña gidicilerdür dîn yolında ğayretlüdür dünyâya mağrūr 13. degüllerdür **şerî‘ at yolını** gözedicilerdür şerî‘ at 14. baħrına **ĝarķ** olıcılardur **ĝa[rķ]** ... intikâm 15.

2b

1. haķ tarafını gözedicilerdür haķ yolını dutıcılardur haķķuñ 2. emrine muṭi‘ olıcılardur haķķın haķķına süricilerdür haķ yolından 3. taşra olan **tâĝîleri** kırıcılardur haķķuñ kaħrını bilüp 4. haķķuñ keremine sıĝımcılardur **şarķdan** ĝarba ĝarbdan şarķa 5. islâm dînini açıcılardur **âl-i ‘oşmân** bir şulb-ı kavmdür kim 6. oĝuz neslinden **ve sâam** aşlındandur dirler i‘tikâdları 7. muħkem dîn yolında kavîlerdür **imdi ‘azîzler** elbette lâzımdur kim 8. **âl-i ‘oşmānuñ** ibtidāsından kim tâ intihāsına varınca 9. kışşalarını ve itdükleri **gâzâlarını** zıkr idüp tâ kıyâmete 10. degin añılmaķdur haķ ta‘âlānuñ ‘ināyeti ve raħmeti ve **muħammed** 11. muştafānuñ şefā‘ati ve enbiyālaruñ ve evliyālaruñ himmeti 12. ve şerî‘at yolını icrâ iden müştehidlerüñ ve ‘âlimlerüñ 13. du‘âsı üzerilerinden öksük olmayup ced-ber-ced 14. 15.

¹ Allah’ın gölgesi yeryüzündedir.

3a

1. nūrla münevver kılıvire haq ta‘ālānuñ raḥmeti ḥazret-i risāletüñ 2. şefā‘ati ol ‘**azīzlerüñ** ol gāzīlerüñ üzerine olsun 3. kim dünyā durduqça anları ḥayr du‘ādan unutmayalar āmīn yā *rabb*- 4. -ü'l-‘*ālemīn*² **tevārīḥ-i nesl-i āl-i ‘oşmān gāzī** ibtidā olup 5. adına ḥuṭbe oqunalıdan hicretüñ **sene** 687 altı yüz seksen 6. yedi yılından tā hicretüñ **sene** 906 toquz yüz altısına 7. gelince zamānumuzuñ pādişāhı *sultānü'l-islām ve'l-müslimīn* 8. *sultānü'l-mücāhidīn*³ sultān **bāyezīd ibn** sultān 9. muḥammed bin sultān murād bin sultān muḥammed bin bāyezīd bin merḥūm 10. sultān gāzī murād bin orḥān ibn ‘oşmān ibn er- 11. -tuqrul bin gāzī süleymān şāh ibn qaya alp ibn 12. kıızıl buğa ibn bayıntur ḥān ibn iltmulağ ibn toğar 13. ibn qaynitun ibn baysunqur ibn bāqī ağa ibn gök alp 14. ibn **oğuz ibn** qara ḥān ibn qutlu ağa ibn tuzaq ağa 15. ibn qara ḥān ibn baysuq ibn toğar ibn sevinç ağa

3b.

1. ibn qar buğa ibn qurtulmuş ibn qaraca ḥān ibn ‘amūd ibn qarlu oğlān 2. ibn süleymān ibn qarahoł ibn qolğay ibn baytemūr ibn toş 3. ibn çīn ibn māçīn ibn **yāfeş ibn nūḥ peygāmber ‘aleyh**- 4. **i's-selām** kırk dört neferdür ‘alā hazā ced-ber-ced ibn yāfeşe 5. çıkınca kim **nūḥuñ oğlıdur** ol nesldendür şarq tarafında 6. qonan efrāsyāb uruğundan oğuz neslinden kim ‘acem vilā- 7. -yetinde pādişāh oğuz aşlı oğuz tã’ifesi kim vardı 8. i‘tikādlu tã’ifeyidi ḥazret-i **risālete i‘tikādları** muḥkem 9. vardı i‘tikādla īmān getürmişler idi mähān şehrinde 10. pādişāh idiler **ebū'l-müslim-i mervī dahı** bu neslinden qopmışdur 11. dirler şol tārīḥde kim hicretüñ **sene** 622 altı yüz yigirmi 12. ikisinde kim cengīz ḥān kim ḥıṭāy vilāyetinden ḥurūc idüp 13. yigirmi kez yüz biñ erle gelüp belḥ vilāyeti ve şehrini ve ḥoraşan 14. ve ‘ırāq ol vilāyetleri ḥarāb idüp belḥ şehriniñ içinde necm- 15. -e'd-dīn-i kübrāyı tamām belḥüñ öñinde altı yüz mürīdi bile kılıçdan

² Alemlerin rabbi

³ İslam ve Müslümanların sultanı, mücahitlerin sultanı

4a

1. geçürüp andan geçüp semerķanda varup semerķanduñ içinde yüz biñ 2. kişiyi kılıçdan geçürdi dirler bu zulmle ‘ālemi ĥarāba virüp 3. belĥ şehrinüñ begini ĥurozımī şāhı memleketden çıkarup ol 4. ĥinde cengiz ĥān vefāt idüp *fī'n-nārī⁴ fī's-sakar⁵* oğlı 5. hülāgü ĥān ve bir oğlı ögetey ĥān ikisi yürüyüp memleketleri 6. ĥarāb idüp āl-i selçuk t̄ayifesi kılıçdan geçürüp memleketden 7. çıkarup ve andan baġdāda gelüp **āl-i ‘abbāsīleri** bulup 8. ol vaķt baġdāduñ pādīşāhı ĥalīfesi musta‘şam bi’llāh 9. idi āl-i ‘abbās neslinden idi gelüp musta‘şamı katl idüp 10. āl-i ‘abbāsīleri kılıçdan geçürüp taĥt āl-i ‘abbāsīlerden 11. alup memleketleri cengiz ĥānīler dutup ‘ālem ķarış 12. murış olmış idi ol vaķt kim cengiz ĥān belĥ şehrinı 13. ĥarāb itdüķde cengiz ĥān gelmezden yedi yıl öñdin belĥ şehrinüñ 14. içinde kim ĥurozım şāh zamānında *sulţānū'l-‘ārifīn⁶* 15. ĥazret-i mevlānā celāle'd-dīn doğmış idi cengiz ĥān

4b

1. gelmezden altı ay öñdin *sulţānū'l-‘ārifīn⁷* babası sulţān 2. bahāde'd-dīn olup baġdād tarafından ĥicāza gidüp ĥicāzdan 3. gelüp ķonyada vaţan t̄utmış idi ķudret ol yirde mekān 4. göstermiş idi anuñ daĥı ķışşası ĥikāyet vardur menāķıbında 5. zıkr ider bu tarafdān cengiz ĥān oğlı hülāgü ĥān memleketleri 6. dutup vilāyet ve vilāyet-i baġdādı gümistān ābilistān 7. vilāyet-i yūnān hep dutmuşlar idi ‘ālem ķarış murış 8. ol vaķt sulţān ‘alā‘e'd-dīn daĥı bu memleketlerüñ pādīşāhıydı 9. vilāyet-i ‘acemde cengiz ĥān ġavġasından çıkup vilāyetini ķoyup 10. gelüp rüm vilāyetine gelmiş idi vilāyet-i yūnāna pādīşāh 11. olmuşdı ya‘nī vilāyet-i ķaramandur dir vilāyet-i yūnān 12. dimekle meşhūrdur ol vaķt gelüp sivāzı ve ķonya 13. şehrinı binā itmiş idi anuñ daĥı başına bir menāķıbı vardur 14. ‘āşık pāşā oğlı elvān çelevi menāķıbında dimişdür ma‘lūm 15. itmişdür **biz girü āl-i ‘oşmān ķışşasına geledüm** ve hem ‘oşmān ġāzīnūñ

⁴ Metinde “fī'n-nā” biçimindedir.

⁵ Cehennemde ve kırmızı ateşte

⁶ Ariflerin sultanı

⁷ Ariflerin sultanı

5a

1. dedesi kim süleymān şāh rūm vilāyetine gelmege sebep neyidi 2. adana ve tarsūs ve sīn ve mīs ‘ arab elinde qaldığı neyidi 3. ve mışrlu bunlara ne sebebden hüküm itdilerdi ol vaqt kim cengiz 4. hān kim gelüp ‘ acem vilāyetini harāba virdükde ‘ acem begleri tefriqā 5. olmağın ‘ arab kavm-i ‘ acem üzerine gālib olup hüküm ider oldılar 6. ‘ acem begleri dağı ‘ ibret idüp ‘ arab bize hüküm ider oldu diyü 7. bunlar dağı varup süleymān şāh ol vaqt mähān şehrinde 8. pādīşāhdı konar göçer yörükler idi vardılar bu ‘ acem begleri 9. ittifāk itdiler cengiz hāndan qalmış konar göçer tatar evlerini 10. bulup çıkarup rūm vilāyetine ve ‘ arab diyārına havāle 11. olalar **āl-i selçuk ve āl-i ‘ abbās** tefriqā olmağın **süleymān** 12. **şāh dağı** ol elli biñ konar göçer tatar evleri ile mā- 13. - hān şehrinden göçdiler vilāyet-i rūma gelmege ‘ arab diyārına 14. niyyet itdiler ve hem işitdiler kim rūm vilāyetinde gāzā olur haber 15. alup bildiler bunlar ol i‘tikādla i‘tikādli yörükler idi

5b

1. ‘ acem vilāyetinden göçüp erzincāna geldiler erzincāndan göçüp 2. rūm vilāyetine geldiler amāsiyye tarafı kim rūmīlerdür ol 3. ol tarafda turup çok gāzālar itdiler rūm vilāyetinden göçüp ābilistān 4. ya‘nī dulqādir ili türkmen ili girü ābilistān vilāyetinden göçüp 5. **haleb qal‘ ası** öninde geldiler haleb qal‘ ası nāhiyesinde bir qal‘ a 6. vardur aña ca‘ber qal‘ ası dirler gelüp önine qondılar bir kaç 7. gün turup andan dağı göçdiler furāt ırmağı önlerine geldi 8. furāt ırmağını şuyını geçmek istediler yol iz bilmez yörükler 9. tayıfesi bun halk gāfilin furāt ırmağına uğradılar **süleymān** 10. **şāh** at depdi furāt ırmağına uğradı geçmek istedi 11. qazā-yı asmānī hüküm-i rabbānī ecele qarşu gelmez olmaz furāt 12. ırmağı geçit vire diyü **süleymān şāh** furāt ırmağına uğradı 13. öñi yarmış süleymān şāh atıyla furāt ırmağına 14. boğuldu şehid oldu çün süleymān şāh merhūm furāt 15. ırmağından çıkardılar ca‘ber qal‘ asınuñ öninde defn itdiler şimdi

6a

1. aña mezâr-ı türk dirler çün süleymân şehîd oldu kendüyle 2. bile gelen qonar göçer tatar evleri her tarafa tağıldılar bu tatar 3. begleri içinde **boz oqlu üç oqlu dağı dirler** bir ulu hân va- 4. -rdı bâçü hân dirlerdi anuñ altı oğı vardı birinüñ 5. adı **yüregir** birinüñ adı **koşun** birinüñ adı **varsak** 6. birinüñ adı **qara** 'isâ birinüñ adı **üzer** birinüñ adı 7. **gündüz** birinüñ adı **kuş temür dirler idi** bu mezkûr- 8. -lar göçerile göçdiler geldiler çukur ovaya geldiler çukur ova kim 9. vardur ol mezkûr olan şehirler çukur ovadadır 10. ve hem qal'aları bu vilâyetüñ tağlarındadır vilâyeti ve şehri 11. hep ermenilerdür irmenî tã'ifesi dutmışdı şâma ve halebe 12. harâc virilürdi bu **boz oqlu üç oqlu didüğümüz hân** 13. **vefât itdi** ulu oğı yüregir bunda baş oldu yüre- 14. -gir geldi evvel misin qal'asın aldı ve andan ațana ve dağı 15. tarsûs aldılar ermenilerden 'ahdla peymânla ermenileri

6b

1. incitmediler girü yirlü yirinde qodılar kendüler qal'aları alup 2. içine âdem qoydılar memleketi zabt itdiler 'âkıbet **yüregir** 3. **vefât itdi** bir oğı qaldı **ramazân adlu** bu ramazân 4. vardı bu illeri bahş eyledi **koşuna** eserkefi qışla 5. ve gülekde tekür belini yayla virdi ve **qara** 'isâya müllini 6. qışla ve alanqasını yayla virdi ve **kuş temüra** tarsûsı 7. qışla ve yulqar tağını yayla virdi ve **üzere pây-** 8. -bürdi ve iskenderiyyeyi qışla ve çöz tağını yayla virdi 9. ve **gündüze** misî qışla ve sîs yayla virdi **ramazân** 10. kendüsi ațananiyeyi taht idinüp oturdu ve bâqî bu adlar kim 11. vardur buña tâbi' oldılar yazların ve yayların yayladılar ve 12. qışların qışladılar bir nice yıl bunda qaldılar bu zıkr itdüğümüz 13. tã'ifeler bunda oldılar **ammâ koşun ve varsak** didüğümüz 14. yaylada olurken gülek qal'ası kendüye tapdurdı kâfir- 15. -lerin irmenilerin içinden çıkarmadı qodı ve **ramazân**

7a

1. sîsi kendüye tapdurdı ol dağı kâfirlerin çıkarmadı bir 2. gün ramazân vefât itdi bir kaç oğulları qaldı ammâ 3. ulu oğı **ibrâhîm adlu** yirinde qâyim maqâm oldu e'l-hâşıl-ı kelâm 4. [b]u mezkûr olan begler **allâh emrine** vardılar ve bunlaruñ her 5. [biri]nüñ çok oğulları qaldı üredi kendülerden soñra 6. her biri yirlerinde yirinde baş çekdiler başlu

başına beglik 7. [i]tdiler ol vaqt mışrda **sultān ḥasan dirlardi** ol 8. mışrda sultān idi bir gün üzerūñ dāvud adlu oğlu 9. qarındaşlarından kaçdı ḥalebe vardı ol vaqt melik 10. māreti daḥı **şeyḥ ḥasan** mışr sultānına ḥaber gönderdi 11. kim sultānum üzerūñ dāvud adlu bir oğlu kaçup ḥalebe 12. geldi qarındaşları arasından sözi bu kim eger sultān 13. baña himmet iderse atam üzerūñ cemī⁶ i ilini qarındaş girmedin 14. alıvireyin didi mışr sultān şeyḥ **ḥasan** daḥı ḥaleb 15. melik māresine ḥaber gönderdi kim emr itdi aña ‘azīm leşker

7b

1. koşdılar leşkerler cem⁶ olup dāvud ile bile varup üzerūñ 2. ilini qarındaşlarından aldılar ol vilāyeti fetḥ idüp **dāvuda** 3. **viridiler** ḥāşılını memleketini mışrlu zabṭ itdiler vardılar mışrlu 4. üzerūñ memleketi bir niçe kişiyē baḥş itdiler bölük bölük idüp 5. şubaşılık şubaşılık böldiler bu üzerūñ bākī⁷ oğulları 6. kim vardur anlara üleşdürdiler andan şoñra gündüz oğullarına 7. daḥı subaşılıklar viridiler idi qarar idüp otururken 8. bunlaruñ biri kaçdı mışra vardı ayās ḳal⁸ asını mışr- 9. -luya viridi mışrlu ayās ḳal⁸ asına içine ḳul bender 10. idindi andan şoñra **ramazānluya** il viridiler ramazān- 11. -ludan biri kaçdı ibrahīm adlu mışra vardı 12. mışrlu aña leşker koşdı gelüp aṭanayı aldı ḳardaşlarını 13. ḳodı ḳırdı çıkardı sīs ḳal⁸ asını mışrluya viridiler 14. mışrlu sīs ḳal⁸ asına daḥı ādem ḳodı **ḳuş temūr** 15. oğlu tarsūs mışrluya vardı bu mışrlular daḥı ol

8a

1. evvelki beg oğlanlarını tiz tiz çıkarup bir bir ‘azl itdiler bir birine 2. viridiler rişvetler bu rişvet sebeble ‘ālem bozuldı 3. bu begler hep yoḳsul oldılar vilāyetleri ḥarāb oldu 4. yıḳıldı āḥirü'l-emr güvlek şınur oldu güvleke ḳul 5. ḳodılar bu sebeble mışrlu bu vilāyetlere ḥükm ider oldılar 6. şimdi kim vardur **āl-i ‘oşmānuñ** da‘vāsı budur kim cevābları 7. aṭana ve tarsūs ve sīs ve mīs vilāyetlerini bizüm 8. didügümüz⁸ fetḥ itdi dirlar bu sebeddendür kim bu ḳışsa- 9. -lar kim ol vaqt idi kim hicretüñ **sene 632** idi biz girü 10. **āl-i ‘oşmān ḳışsasına** geledüm ol vaqt kim süleymān 11. merḥūm furāt

⁸ Metinde “didügümüz” biçimindedir.

ırmağında şehīd oldı süleymān 12. šāh furāt ırmağından çıkarup defn idüp gitdiler 13. ammā süleymān šahuñ üç oğlı qaldı birinüñ 14. adı sunķūr tekini birinüñ adı gün doğdı 15. [bi]rinüñ adı **ertuğrul** idi kim ‘oşmān gāzīnūñ

8b

1. atası durur qalan qardaşları gördiler kim ataları vefāt 2. itdi anlar dağı göçdiler geldükleri yola girdiler furāt 3. başından pāsīn ovasına geldiler ve andan sürmelü çuqura 4. geldiler sunķūr tekini ve gün doğdı bu iki qardaşlar 5. girü ‘acem vilāyetine gitdiler **ertuğrul** bir zamān ol 6. vilāyetlerde yürüdi ‘āķıbet ābilistān vilāyetinden 7. girüp qayşer tarafına yürüyüp haq gāzālar itdiler şol 8. vaqt idi kim sulţān ‘alā’ e’ d- dīn kim āl-i selçuk 9. neslindendür dirler ‘acem vilāyetinden qopup gelüp 10. qayşer-i rüm vilāyetine vilāyet-i yūnāna istiqlālī pādi- 11. -šāh olmışdı anuñ dağı başına bir kışşası 12. vardur ve girü bu taraftan **ertuğruluñ** dağı üç oğlı 13. oldı birinüñ adı **gündüz** ve birinüñ adı **şārūyatı** 14. kim aña şavcı dirler ve birinüñ adı ‘oşmān gāzī 15. el kişisi idi ‘oşmān gāzī bunda söğüdcükde doğdı

9a

1. āl-i ‘oşmān kışşasına geledüm ol vaqt ‘oşmān gāzī za- 2. -mānydı ertuğrul ol vaqt dağı hayātda idi ğıyāşe’ d- dīn 3. vefāt idüp memleketler tefriqa dağı olmağın vilāyet hālī 4. olduqda ertuğrul qaramana qaşd itseler alurlardı ve illā 5. dirlerdi kim biz ol ocaqdan uyandux ol ocağa qaşd 6. itmek olmaz ve bize haq tarafından ilhām olupdur kim gāzādan dönmek 7. gāzādan dönmek olmaz naşīb bize gāzā mālından şundurdu diyü 8. bu i’ tikādı muhkem dutup gāzādan dönmediler **fī-sebīli’llāh** 9. gāzā yolında durdılar çok gāzālar itdiler memleketler açmağa başladılar 10. şevket dutdılar bir gün ertuğruluñ göñline bu geldi kim 11. ol düş kim görmişdi evāyilde ol düş **şeyh** edebālī 12. ta’ bīr itmişdi haq ta’ alā şeyh edebālīnūñ kızını ‘oşmān 13. gāziye alıvirdi ‘ālī düğün idüp

konyadan rābi‘ a hātūn 14. alup gelüp konyanuñ⁹ ekābirleri gelini hep bile getürdiler 15. rābi‘ a hātūn nikāh idüp ‘ oşmān gāzīye virdiler ‘ oşmān

9b

1. gāzī murād virüp murād aldı yarındası yigit yeñil ekābir a‘ yān 2. ulu kiçi at koşusına çıktılar ‘ oşmān gāzī daħı şubħ vaħtin 3. durup ğusl idüp ābdest alup şubħ namāzını kılup rüstenvār 4. ata süvār olup dilāverler şīr-i nerler bahādırlar alp 5. erenler koşuya meydāna çıktılar at koşusını itdiler ‘ ādet 6. üzerine av şikār itdiler girü dönecekleri vaħt 7. nāgāh rūm tarafından şahrā yüzinden toz belürdi toz içinden 8. bir kaç süvār belürdi çıkageldi cebelü cevşenlü içlerinden 9. birisi sečilüp meydān ortasında cevelān kılup çağırđı kim 10. āvāzla eyitdi kim hiç arañuzda ‘ oşmān adlu kimesne var mıdur 11. diyü gāzīler daħı ‘ oşmān gösterdiler meger kāfir beglerinden koştanñinüñ 12. ulu benāmlarından imiş hemān sā‘ at kim ‘ oşmān gāzīyi görđi 13. bigi bigi atdan indi ‘ oşmānuñ atı ayağına düşđi *e’s-şelātü* 14. *ve’s-selāmu* ‘ *aleyke yā resūlu’llāh*¹⁰ didi kelīme-i şehādet 15. getürüp eyitdi kim yā ‘ oşmān gāzī düşümde sizüñ peygāmberi kim 10a

1. **muħammed muştafā** ‘ **aleyhi’s-selām** geldi baña eyitdi yā ‘ abdu’llāh diyü 2. islām dīnini telkīn itdi kelīme-i şehādet düşümde öğretđi 3. ve hem fātihayı ve sūre-i ihlāş bile öğretđi eyitdi yā ‘ abdu’llāh 4. dur şabāħ ata süvār ol fülān yirden bir gāzī vardur 5. anuñ adı ‘ oşmāndur işbu şeklī yigitdür aña var **fī-sebīl-** 6. **-i’llāh** gāzāya niyyet idüp gāzā ider ve benüm aħ ‘ alemüm anuñ 7. katındadır didi benüm adum miħāl idi **muħammed muştafā** şallū 8. ‘ aleyh benüm adımı ‘ abdu’llāh kodı didi sen daħı ‘ oşmānla 9. gāzāya var senüñ daħı neslün ve zürriyetün ‘ āleme tola 10. didi ced-ber-ced gāzālar ideler didi tā unğurus kopusına dek 11. islām dīnini aħalar didi islām sancāğını āşikāre ideler 12. didi çün düşümde uyandum yüzümde gözümde nūr 13. berk urdı daħı gelüp girü ‘ oşmānuñ öñinde kelīme-i şehādet 14. getürüp müselmān oldı şimdi kim

⁹ Metinde “konyuñ” biçimindedir.

¹⁰ Salat ve selam üzerine olsun ey Allah’ın resulü!

zamānumuzda miḥāl oğulları kim 15. vardur anuñ anlaruñ aşlı ve nesli ol miḥāl neslinden-

10b

1. -dür bu vāqı‘ayı kim cemī‘ ulular gördiler ḥaḳḳa çok çok şükrler itdiler 2. ‘oṣmān ḡāzīnūñ kayıntası şeyḥ edebālī ‘azīz daḥı bile gelmişdi 3. cümle ulular bu aḥvāl gördiler i‘tiḳādları daḥı muḥkem oldı 4. *e'l-ḥamdüli'llāh*¹¹ diyüp soñ demümüzde bu deme yetişdük didiler andan 5. geldiler mekānlarına ḳarār itdiler ‘iṣe ve nūṣa meşḡul oldılar 6. **nāḡāh ecel** ḳurdı yetişüp ertugrul bir gün ḳazā-yı ecel 7. aña daḥı el şunup anuñ daḥı menşürünü derüp dār-ı fenādan 8. dār-ı beḳāya rıḥlet itdi *innā li'llāhi ve innā ileyhi rāci‘ün*¹² ‘oṣmān 9. ḡāzī atası yirine ḳayim maḳām oldı ‘oṣmān ḡāzī tamām kemā- 10. -linde bir bahādır bir dilāver ve şīr-i ner ḳopdı kim ‘ālemde rüstem-i 11. zāl yā efrāsyāb yāḥūd nerīmāndı gicede ve gündüzde fī- 12. -sebīli'llāh diyüp ḡazā iderdi bahādırlıḳda dilāver- 13. -likde şol ḳadar ad ḳıḳarmışdı kim yigit yeñil arasında 14. ḥürmetlü ve ‘izzetlü ḳoydı ḳaçan kim ata süvār olsa üzerinde 15. şan sām süvār yā isfendiyār-ı rüy-ten idi andan

11a

1. gelen kāfirlerden ḳarşu varup kāfir leşkerini ḳarşu- 2. -layup bu gice şeb-i ḥūn idüp üç bölük olup 3. üç taraftan girüp serhoş ḳāfirler ḡāfil iken ḡāzīler 4. ṭavlunbāz ḳaçup dün başgunın eylediler kāfirlere belin 5. düşüp rüm ṭā’ifesi velveleye ḳoyup üç taraftan 6. ḳılıç ḳoyup kāfirleri ile ḳırdılar kim bī-nihāyet kāfir 7. leşkeri münhezim olup ḳılıçdan ḳurtulan ḳaçup 8. ḡāzīler ḡāyet ṭoyum olup kāfirlerūñ sancaḳlarını 9. alup bir nice ulu beglerini bile dutup ḳızlarını ḥazīnelerin 10. cem‘ idüp kāfirlerūñ sancaḳıyla tuḒıyla bir nice ulu 11. begleriyle bir başlarla sulṭān ‘alā’e’-d-dīne getürdi 12. sulṭān ‘alā’e’-d-dīne ḥaber vardı kim sulṭānum ol yörükler 13. ol ḡarībler ol himmet itdügūñüz

¹¹ Allah’a hamdolsun

¹² Bakara 156: “Biz bu dünyada Allah’a kulluk için varız. Vakti geldiğinde de O’na dönüp huzuruna çıkacağız.”

yigitler gelen kâfir 14. [le]şkerini kırıp helâk sultânuma sancaqları ile 15. hazînesiyle gönderdi didiler sultân ‘alâ’ e’ d- dîn dahı

11b

1. gelen sancaqları ve hazîneyi görüp şād oldı *e’l-ḥamdüli’llāh*¹³ diyüp 2. haḳḳa çok şükrler itdi sultân ‘alâ’ e’ d- dîn dahı buyurdı 3. kendü hazînesinden tuğ ve sancaḳ ve ‘alem çıkardı cebe 4. ve cevşen elli ḳaṭār deve elli ḳaṭār ḳatır esbābıyla ve 5. mışrdan sultāndan gelmiş ḥazret-i risāletüñ aḳ ‘alemini 6. çıkarup bile gönderdi *emîre’l-mü’minîn*¹⁴ ‘oşmānuñ idi 7. kim bu ḳılıç mışr sultānı sultân ‘alâ’ e’ d- dîn göndermiş idi 8. ol ḳılıç belinde getirür idi ol ḳılıcı belinden çıkarup bile 9. gönderdi istiḳlālî ol vilāyete pādīşāh olsun 10. açabildüğüñ yire degin açsun mübārek olsun didi 11. zīrā sultân ‘alâ’ e’ d- dînüñ ābilistān tarafından tatarla 12. cengi vardı ābilistān vilāyeti ve ‘acem vilāyeti cengiz ḥānlar 13. uğurından dutmışdı çaḡaṭāy leşkeri gelüp belürüp 14. sultân ‘alâ’ e’ d- dîne üzerine gelmişdi sultân ‘alâ’ e’ d- dîn 15. tatar leşkeri ile ceng itmege meşḡul idi ‘āḳıbet

12a

1. ol yolda oldı vilāyet-i rûm erṭugrula ışmarladı 2. erṭugrul dahı iki oḡlıyla her ṭarafa yürüyüp ḡazālar ider- 3. -lerdi erṭugruluñ oḡlı kim vücūda geldi gelmesine 4. ḳudret ne yüz gösterdi taḳdīrde vardı meger ‘oşmānuñ 5. gelmesi erṭugrula işāret neyidi meger erṭugrul 6. bir gice düş gördi bir ‘aceb vāḳı’ a ol vāḳı’ adan 7. uyanugeldi düşini fikr iderek allāh zıkr iderek 8. şabāḥ ṭurup şubḥ namāzını ḳılıp ata süvār olup 9. ṭoḡrı ḳonya geldi şūret degşürüp meger ḳonyada 10. bir mu’abbir şeyḥ vardı adına şeyḥ edebālî dirler idi 11. şāḥib-i kemāllerden idi kelîmi rü’ yāyı bilürdi 12. zamānında hemān rü’ yā ‘ilminde yūsuf-ı şānīyidi 13. kerāmet zāhir olmuşdı dünyāsı ve ni’ meti buldı 14. cem’ ī ḥaḳḳuñ mu’ teḳīdi dervīş ḳişıyidi ol 15. vilāyetde meşḥūr idi sultân ‘alâ’ e’ d- dîn

12b

¹³ Allah’a hamdolsun

¹⁴ Müminlerin emiri

1. dağı aña i‘ tikkadı vardı ertugrul toğrı ol 2. şeyhe geldi ol gördüği düři ol şeyhe didi 3. eyitdi yâ şeyh düşümde gördüm senüñ koynuñdan bir 4. ay çıkar gelür benüm koynuma girür girü göbegümden 5. bir ağaç biter ki gölgesi ‘älemleri dutar gölgesinüñ altında 6. tağlar olur her tađuñ dibinden şular çıkar bu çıkan 7. şulardan kimi içer ve kimi bāđlar ve bāđçeler şuvarurlar ve 8. çeşmeler ağıdurlar ol uyđudan uyandum düşüm budur kim 9. didüm didi ta‘biri buyuruñ didi **şeyh edebālī** 10. eyitdi iy yigit düřüñüñ ta‘biri budur kim senüñ 11. bir ođluñ ola adı ‘**ořmān ola** ve benüm dağı 12. bir kızum ola adı rābi‘a ola ol kızumı senüñ 13. ođluñ ala ol kızumdan anuñ çok oğulları ola 14. andan bir oğlı ola adı orđān ola ol orđān- 15. -dan ced-ber-ced pādiřāh olalar muştuluk olsun

13a

1. saña kim ve senüñ neslüñe kim pādiřāhlık virildi 2. didi mübārek olsun didi **ertugrul** düřünüñ 3. ta‘biri bilüp allāh şükr idüp girü gelüp yirinde 4. karar itdi bu şeyh **edebālī** didügümüz ‘azizüñ ‘ömri 5. yüz yigirmi biş yaşında idi cemi‘ ‘ömrinde iki hātün 6. aldı birini yigitliginde aldı ve birini pirliginde 7. aldı evvelki hātündan olan kızı rābi‘a adlu kim 8. ‘**ořmān gāziye** ve pirliginde olan hātündan olan 9. kızını tāce'd-dīn-i kürd kızından idi adı tāce'd-dīn-i 10. kürd kızından olan kızını hayre'd-dīn pāřāya viridi 11. virmişdi ‘**ořmān gāzi** hayre'd-dīn pāřā ile 12. bacanağ olmişdi **eger saña su’āl itseler** bu tevāriřleri 13. bu menākıbları neden bildüñ nireden alduñ diseler 14. biz fağır dağı cevāb virürüz kim bunuñ ba‘zı 15. rāvisi şehr-i řořāntinde¹⁵ bir ‘aziz vardı

13b.

1. derviş ağmed ‘ařıķī dirler idi cihān-dīde sāl- 2. -hürde yüz yaşında pīr idi sultān devrine 3. irmişdi baba ilyās ve muhliş pāřā ve ‘ařıķ pāřā 4. ve elvān çelebi neslinden ve muhiblerinden idi ol dağı 5. rivāyet itmişdür bu menākıbları anuñ rāvisi orđān 6. gāzinüñ bir imāmı varmiş iřhāk naķī dirler imiş 7. iřhāk naķinüñ bir oğlı varmiş bađřī faķī dirler 8. imiş ol bađřī faķī didügümüz kişi kim vardur 9. sultān murāduñ babası sultān muğammed devrine 10. şalmışdı ve dağı şeyh edebālīnüñ oğlı oğlı 11. şalmışdı

¹⁵ Metinde “řořāntide” biçimindedir.

şeyh maḥmūd dirler idi ol daḥı sultān 12. devrine ḳalmıḫıdı babaları şeyh edebālī yüz yigirmi 13. biş yaşındaydı şeyh maḥmūd daḥı yüz on 14. yaşındaydı sultān devrine ḳalmıḫıdı **bu āl-i ‘oḫmān** 15. tevārīḫleri ve menāḳıbları sultān muḥammed bin bāyezīd ḥān

14a

1. devrine ḳalmıḫıdı gelince andan naḳl olunmıḫıdı 2. biz girü **āl-i ‘oḫmān ḳıḫḫasına** gelemüm ‘oḫmān ḡāzī 3. vücūda geldükde sultān ‘alā’ e’ d- dīn vefāt idüp 4. oḫlı sultān ḡıyāşe’ d- dīn pādişāh olmıḫıdı 5. hicretüñ sene **658** meger sultān ‘alā’ e’ d- dīn daḥı ḥayātda 6. iken ḳara ḫıḫarı egirdürdi erḫugrul daḥı 7. bile gelüp almıḫıdı ol ḥinde meger kim cengīz ḥān 8. uruḫından tatar leḫkeri gelüp ābilistān vilā- 9. -yetini almıḫıdı ol vilāyetleri tatar leḫkeri 10. dutmıḫıdı gelüp ereḫlü ḫıḫarın alup ḫalkını 11. ḳırup yaḫma itmiḫıdı bu ḫarafdan sultān ‘alā’ e’ - 12. -d- dīne ḫaber oldı kim tatar leḫkeri memleketleri ḫarāb 13. itdi diyü sultān alad- dīn daḥı bu ḫarafdan rüm 14. vilāyeti erḫugrula ıḫmarlayup ḫimdiden girü aḫabildüḫüñ 15. yere dek aḫ senüñ olsun didi sultān ‘alā’ e’ d- dīn

14b

1. varup tatar cengine gitdi varup ābilistānla tatar leḫkerle 2. buluşup ‘aḫīm ceng itdiler iki ḫarafdan ḫaylī ādem helāk olup 3. ‘āḫıbet ḫaḫ ta’ ālā fırsat sultān ‘alā’ e’ d- dīne virdi 4. tatar leḫkeri mecmū’ ḳılıḫdan geçürüp yamaḫ itdi kim ḳırılan 5. tatar leḫkerinüñ ḫāyinlerini derisiyle yüzüp getürüp ḫiḫelere 6. yapıḫdurup bir ad iḫün ve güneḫde ḫarḫu sayvān itdürdi ḫimdiki 7. demde ol diyārda añılur ol diyāra ḫaḫaḫ yazusu dirler 8. ‘āḫıbet sultān ‘alā’ e’ d- dīn ol seferden döndükde vefāt idüp 9. oḫlı ḡıyāşe’ d- dīn pādişāh olmıḫıdı sultān ḡıyāşe’ d- dīn ḫükm-i 10. ḫükümet itdükde ḫoḫ zulmler itmege baḫladı ḫalkḫa zulmü ziyāde oldı 11. ḫalkı incitmege ḫaḫıder oldı kimde eyü at ve eyü metā’ 12. oḫlāndan ve ‘avretten ḫöñli diledüḫi nesnesi zulmle alurdi meger ol 13. ol zamānda bir **şeyh** vardı baba ilyās dirlerdi cengīz 14. ḥān ḫalḫalığından vilāyet-i ‘acemden gelmiḫı idi ve hem **ḫızı[r]** peyḫa- 15. -mber ‘aleyhi’ s- selām aña iḫāret itmiḫıdı kim rümde semā’ ...

15a

1. mezârları andadur aña mezâr-ı türk dirler üzerine taş yığdılar 2. çevirdiler tâ'iresini bellü itdiler kaçan ol illerde at sanculansa 3. götürür ol mezârûñ üzerine üç kez tolandururlar haq 4. ta'âlâ 'inâyetinde şifâ olur ol vilâyetde meşhûrdur 5. **biz girü geldük** islâm leşkeri kâfir çerisi birle ceng 6. idüp haq ta'âlâ 'inâyetinde **ve muhammed** muştafânûñ mu'cizât-ı 7. berekâtında kâfir leşkerine şikest olup şınup adranos 8. teküri kaçup burşa teküri kaçup küstel teküri 9. düşüp burşa teküri kaçup buruşada hişâra girdi 10. bu tarafından gâzîler toyum olup andan gelüp ulubadı 11. aldılar teküriyle şulh olunup gelüp 'oşmân gâzî burşa 12. üzerine havâle oldu bir havâle yapdurdı gördi kim alınmaz 13. girü karşusunda bir havâle dahı yapdurdı qarındaşı oğlı aq 14. temürî baş kodı gâyet bahâdırlardan idi ve aña yarar 15. yoldaşlar koşdı bir havâle dahı tağ tarafında yapdılar 15b

1. balabancık dirler bir yarar kulu vardı anı kodı iki havâleyi 2. bir yılda yapdılar burşayı egirdiler hişârdan taşra kimesne 3. çıkarmaz oldılar ilini ve vilâyetini hep aldılar hişâr söyle yalunuz 4. kaldı üzerine havâle oldılar bunlar bunda bu tarafından 'oşmân 5. **gâzî** yeñi şehrde geldi qarâr kıldı eţrafûñ kâfirleri 6. geldiler gâzîler ile uğraşdılar fırsat 'oşmân **gâzîñüñ** 7. oldu 'âkıbet ol vilâyetleri zabt itdiler gâzîler 'adl 8. inşâfla ol vilâyetleri ma'mûr itdiler gâzîler mâl-ı ganâyimle 9. ganî oldılar 'oşmân gâzî oğlı orhân burşa fethine 10. gönderdi burşayı hişâr itdiler egirdiler kâfirleri 11. 'âciz kalmışlardı açlıqdan köse mihâl kim adı 'abdu'llâh 12. idi ve turgud alp bile kavuşdı orhân burşa 13. üzerinde 'azîm ceng itdi burşa tekürine berasaq 14. dirler idi soñra orhânla şulh olunup hişârı 15. virdiler 'ahdla peymânla teküri çıkdı istanbula gitdi 16a

1. oğlıyla kızıyla bir habbesin almadılar orhân gâzî burşayı 2. feth itdi hicretüñ **sene 726** vâki' oldu orhân gâzî 3. burşayı feth itdükden soñra 'oşmân **gâzî** henüz hayâtda 4. idi 'oşmân gâzî burşa feth olduğında ayağı ağrıdı 5. gelmedi burşa gâzâsına anuñ çünkim **orhân** benüm zamânımda 6. şevket dutsun dirdi 'oşmân gâzî aşlı on tokuz 7. yıl beglik itdi kalan zamânı begliği orhâna ışmarlamışdı 8. 'oşmân gâzîñüñ 'ömri **sene 69** soñra

hak emrine vardı 9. *rahmeten vâsi'aten*¹⁶ oğlu **orhân gâzi** tahta cülüs 10. kıldı hicretün **sene 727** 'oşmân gâzi vaşiyet itmişdi kim 11. burşada gümüş kubbe altında koñ didi ba'zılar dirler 12. sögütcükde defn itdiler dirler hem eyle itdiler orhânuñ dağı 13. iki oğlu kalmışdı birinüñ adı **süleymân pâşâ** birinüñ 14. adı **murâd gâzi** kim vücûda geldi hicretün **sene 716** 15. **bâb** bu tarafından girü koñur alp ve gâzi rahmân ve

16b

1. akça koca ittifağ itdiler her biri tarafa yürüdiler koñur alp 2. gâzi akça yazı ovasını ve koñurpayı ve bolu ve mudurnı 3. vilâyetleriyle fetğ ideler kendülere musahğar ideler ve akça koca 4. dağı koca ilini fetğ itdi koca iline anuñ çün koca ili dirler 5. şoñra koñur alp ve akça koca dağı âhirete nağl itdiler *rahmete'*- 6. *-llâhu 'aleyh rahmeten vâsi'ân*¹⁷ **orhân gâzi** dağı ol vilâ- 7. -yetleri sancağıyla oğlu **süleymân pâşâ** vezîri inöni 8. sancağıyla oğlu **murâd gâziye** virdi murâd gâzi kiçi 9. oğlu idi orhân gâzi kendü gelüp iznikümidi fetğ 10. itdi kelisâlarını yıkdı mescidler ve medreseler itdürdi 11. şimdi henüz iznikümütde medresesi vardur kâra mürsel 12. dirler idi bir er vardı ol kenârı aña virdi vilâyeti 13. tîmâr üleşdürdiler tîmâr erlerini ol kenâra getürdiler istanbuldan 14. gemi çıkarmaz oldılar ol kenârı beklediler istanbul gemisi çıkup 15. ol kenârı virmeyeler ve yalağ ovayı akça kocaluyla bile gelen

17a

1. gâzilere virdiler tîmâr üleşdürdiler ermeni bâzârını bağş[iş] 2. virdiler kındır bâzârını vilâyetlerini ak başa virdiler 3. bunlaruñ neslinden şimdi henüz dağı vardur fazlu'llâh 4. kâzi kim gelibolıda tekyesi vardur akça koca neslindendür 5. ve koca ilinüñ ve koñurpanuñ ve bolu vilâyetini bunlar açmışlar 6. idi **bâb-1 orhân gâzi** kim tamâm memleketde pâ- 7. -dişâh oldı karındaşı 'alî pâşâ kim vardur begligi küllî terk idüp 8. orhâna ışmarladı meşâyih yolını dutup dervişlik 9. tariğına girmişdi bir gün 'alî pâşâ karındaşı orhâna 10. didi kim iy karındaş şimdiden girü leşkerüñ ziyâde oldı 11. islâm

¹⁶ Bol rahmet

¹⁷ Allah'ın rahmeti bolca üzerine olsun.

leşkeri arttı **muḥammed** dīni şevket dutup günden 12. güne arttı imdi sen daḥı ‘ālemde bir nişān ḳo kim 13. anuñla añılasın didi **orḥān** ḡāzī eyitdi iy 14. ḳarındaş sen ne dirseñ eyle olsun didi ‘alī pāşā 15. eyitdi ḳarındaş ḳamu leşkerüñ ḳızıl börk giysünler
17b

1. [se]n aḳ börk giy didi ve saña ta‘alluḳ ḳullaruñ aḳ 2. bör[k giysü]nler bu daḥı ‘ālemde bir nişān olsun didi 3. **orḥān ḡāzī** bu sözi ḳabül idüp ādem gönderdi 4. amāsiyyede ḥācı bekdāş e'l-ḥorasanīden icāzet alup 5. aḳ börk götür didi evvel kendü giydi andan şoñra 6. kendüye ta‘alluḳ ḳullar aḳ börk giydiler aḳ börk giymek 7. ol zamāndan ḳaldı ol zamānda olan pādişāhlar 8. ve begler ḳardaşları ile bile olup bilince danışık iderlerdi 9. bir birine ḥürmet ve ‘izzet iderlerdi bir birini öldürmezlerdi 10. tā yıldırım ḥān zamānına dek ḳardaş ḳardaşı öldürmek 11. yıldırım ḥān zamānında oldu anaḫolıda yaya yazmaḳ 12. orḥān zamānında oldu bundan şoñra **orḥān** ḡāzī 13. gelüp izniḳ feth itdi tevābi‘ yile ve bir ulu cāmi‘ yapdurdı 14. ve bir ‘imāret yapdı kendü eliyle aşını üleşdürdi evvel 15. bu vilāyetde ‘imāreti ol bünyād itdi izniki feth itdükden
18a

1. şoñra gelüp iznikümidı oḡlı süleymān pāşāya virdi 2. ḫaraḳçı yeñiceye göynüke ve mudurnıya ḫavāle olmışdı 3. aldı oḡlı murād ḡāzīye burşa sancaḡını virdi 4. ve ḳoca ili sancaḡını ‘ammusı oḡla gündüze virdi or- 5. -ḥān ḡāzīye kendü vilāyete nāzır oldu **süleymān pāşāya** 6. ḫaraḳçı yeñicesini ve göynüki virdi ve mudurnı feth itdi 7. ol vilāyetlerde ne ḳadar kāfir evi vardı süleymān pāşānuñ 8. ‘adlini dādını inşāfını gördiler mecmū‘ müselmān oldılar 9. il ve gün hep aña muḫī‘ oldılar bu ḫarafdān orḥān 10. ḡāzī ḳarası vilāyetini balıkesri ve bergamayı ve edremidi 11. nevāḫīsiyle feth itdiler şoñra gelüp ulubadı feth itdiler 12. tekürini içinde ḳomışlar idi şoñra ḥāyin oldu tekürini 13. ḳatlı itdiler **bāb-ı süleymān** pāşā rüm iline geçmege 14. [n]iyyet itdi bir gün süleymān pāşā vilāyetleri seyr 15. [i]tmege ḳıḳdı seyr iderken aydıncuḳda temāşālīga vardı
18b

1. temâşâlığı seyr itdi ‘acâyib ğarâyib binâlar gördi temâşâ 2. idüp bir az tırdı hayrân olup fikre vardı hiç 3. kimseye nesne dimedi tefekkür deñizinde hayrân iken ece beg 4. dirler idi bir bahâdır er vardı bir daħı ğâzî fâzıl beg dirlerdi 5. bu ikisi ğâyet añılur bahâdırlar idi bahâdırlardur alp erenlerden 6. idi eyitdiler iy hân ‘acâyib fikre varduñuz hayrân 7. kalduķ fikrñüz neyidi gibi bilmezüz dirler süleymân eyitdi 8. ne‘ am fikrüm budur kim bu deñizi öte geçmege fikr iderin şöyle 9. geçsek kim ammâ kâfirlerinñ haberi olmasa didi ece beg 10. fâzıl beg eyitdiler sulţānum buyurursa biz ikimiz geçelüm 11. didiler süleymân pâşâ eyitdi ne yirden geçersiz anlar eyitdiler 12. bunda yirler vardur kim geçmege yakındur sürdiler geldiler ol 13. yire kim adına vîrānca dirler bir hişâr vardur göreceden 14. aşāġa deryâ kenârında cimnik hişârı dirler bir hişârdur 15. anuñ muķābelesinde ece beg fâzıl beg ğâzîler ikisi bir

19a

1. şal düzdiler bindiler geçmege giceyile cimnik kal‘asınuñ 2. nevâhîsine çıkdılar bağlarınuñ arasında bir kâfir ele 3. getürdiler dutdılar gelüp şala binüp ‘ale’s-şabâh süleymân 4. pâşâya getürdiler süleymân pâşâ bu kâfiri gördi 5. hil‘ atledi bu kâfire eyitdi sizñ hişâra girmege 6. bir yir var mıdur kim küffâr duymadın hişâra girevüz görmeyeler 7. bu kâfir eyitdi ben sizi bir yirden iledeyim kim kimesne 8. duymadın hişâra giresiz didi hemân dem bir kaç şal 9. düzdiler **süleymân pâşâ** yetmiş seksen kişi ile yarar 10. güzîde bahâdırlar ile şala bindiler giceyile öte yakaya 11. geçdiler bu kâfir bunları toġru cimnik kal‘asına getürdi 12. hişâra karşı yıġılmış terslik vardı hişârdan 13. yüksek idi kal‘anuñ içinde kimesne yoġdı ġarmen 14. vaķtiydi hişâr hâliydi giceyile ol terslikden 15. kal‘anuñ içine girdiler hişârı aldılar ammâ kâfirlerini

19b

1. incitmediler belki kâfirlerine daħı in‘âmlar itdiler ve illâ içinden 2. bir kaç yarar kâfirlerini ulularını dutdılar hişârñ limonında 3. gemiler buldılar ol gemileri aldılar ol kâfirleri karşı tıran 4. leşkere gönderdiler girü ol leşkerden iki yüz miķdârı 5. âdem geçürdiler hişâra karşı geldiler **ece beg** hişârñ 6. atlarından bindi bolayır yanında aķça

limon dirler idi 7. anda haylî gemiler vardı ol gemileri varup oda yaqdılar 8. geldiler girü hişâra girdiler bu cimnik ƙal‘ asınuñ gemilerini 9. hıfz itdiler ırmadın berü yaqaya âdemler geçürdiler çok leşkerler 10. cem‘ itdiler rûm iline geçmege evvel yörede feth olundu 11. ol yirüñ kâfirlerini incitmediler istimâetler virdiler emn ü emân 12. içinde oldılar hâtûnlarını oğullarını ve kızlarını be-gâyet 13. hoş gördiler cimnik ƙal‘ asınuñ kâfirleri bu gâzîlerle 14. müttefik oldılar ayaşlona dirler bir hişâr dağı vardı 15. ol hişârı dağı aldılar hişâr ellerinde iki oldı ve bunuñ

20a

1. halkıyla dağı barışdılar çün hâl¹⁸ böyle aydıncuğdan haylî 2. âdemler geldiler gemilerle geçdiler rûm-ili **allâhu ekber¹⁹** üniyle 3. ırdı gâzîler **tekbîr âvâzını** rûm iline ırdurdılar 4. bundan şöıra gelibolu tã’iresine segirddiler gelibolu tekürî 5. karşı gelüp ceng itdi haylî âdem iki ıarafdan helâk 6. oldılar ‘âkıbet tekür şındı kaçdı hişâra girdi 7. andan dönüp tekür tağına geldiler ol arayı feth idüp 8. şöıra gelibolu cebren ıahren feth itdiler feth-i gelibolu hicretüñ 9. **sene** 758 gelibolu feth olunduğundan²⁰ şöıra **süleymân** 10. **pâşâ** hayraboluyı ve çorluyı ve vilâyetini akın idüp 11. idüp ıapup ıazup çalup çarpup girü gelibolıya 12. gelürlerdi **evrenos beg** dirlerdi bir bahâdır yigit 13. vardı **ve hâcı ilbegi** dirlerdi anlar dağı dimotoğa yöre- 14. -sini ve il-begi oğlı burğozını çalup çarpup girü gelibolıya 15. gelürlerdi ol hinde **süleymân pâşâ** merhûm av

20b

1. avlarken atı ayağı bir delüğe geçdi atıyla bile tekerlendi 2. ol arada haı emrine vardı şehîd oldı hicretüñ 3. **sene** 759 ba‘zılar dirler orhân gâzî dağı ol yılda 4. vefât itdi süleymân pâşâ merhûm orhândan 5. iki ay öñdin gitdi orhân beg kırık yıl beglik itdi 6. dirler bundan şöıra dağı orhânıñ ‘ömri **sene** 82 7. **murâd gâzî** burşada gelüp tahta geçdi pâdişâh 8. oldı oturdı andan şöıra leşkerler cem‘ idüp ıarası 9. vilâyetinden ve kendü vilâyetinden rûm iline geçmege ol 10. hinde cenderlü ıara halîl dirlerdi bilecük

¹⁸ Metinde “hâl” biçimindedir.

¹⁹ Allah en büyüktür.

²⁰ Metinde “olunduğundan” biçimindedir.

kāzīsıydı 11. ve iznike dağı k̄azī olmışdı vezīr ḥalīl pāşānuñ 12. dip dedesiyidi **murād ḡazī** çenderlü ḥalīli getürdüp 13. k̄azī ‘ asker idindi begler begisi lāla şāhīn dirlerdi 14. bile leşkerle gelüp gelibolıdan geçüp toğru buñnoz dirlerdi 15. bir qal‘ a vardı ol qal‘ ayı aldılar andan çor ḥişārına

21a

1. vardılar ḡāyet ceng itdiler şoñra yağmayıla aldılar andan misīn 2. qal‘ asını aldılar teküri kendü virdi andan geçüp burđoza 3. geldiler kāfirleri qaçmış idi ḥişār boş qalmış idi 4. ḡazīler ḥişārı oda oda urdılar bu tarafından ḥācı 5. ilbegiyle ḡazī evrenos geldiler ḥācı ilbegi merīc 6. kenārında bir burđoz vardur anı aldılar şimdiki ḥalde 7. aña il-begi oğlı burđozı dirler ḥācı ilbegi gündüz 8. ḥişāra girerdi gice olunca etrāfuñ kāfirlerini rāḥat 9. itmezlerdi şoñra dimetoqa teküri geldi kim ḥācı il- 10. -begi giceyile ele getüre ḥācı ilbegi dağı bunı çāsūs- 11. -lamış idi giceyile teküri ele getüredi dutdı dimetoqa 12. üzerine iletdi dimetoqa ḥalkıyla ‘ ahd ü peymān idüp 13. barışup şehri virdiler bunlar dağı teküri koyuvirdiler oğlı 14. ile kıızı ile mālı²¹ ve esbābıyla çıkdı inoza gitdi 15. ḥācı ilbegi oğlı dimetoqa fetḥ itdi hicretüñ **sene 760**

21b

1. ve girü evrenos beg keşān ilini fetḥ itdi ibşalayı dağı 2. döğüp yürürlerdi bu tarafından **murād ḡazī** dağı eski 3. ḥişārdan göçdi edirne fetḥine gelmege niyyet itdi lā- 4. -lası salulu şāhine leşker қоşdı edirneye 5. gönderdi lāla şāhīn edirneye geldi edirne teküri 6. leşkerle qarşuladı iki leşker bir birile ḡāyet 7. ‘ aẓīm ceng itdiler ‘ āqıbet edirne teküri münhezim olup 8. qaçdı gelüp ḥişāra girdi lāla şāhīn **murād ḡazīye** 9. bir niçe baş gönderdi kāfir leşkeri münhezim olduğunu 10. bildürdi ḥācı ilbegi oğlı ve evrenos beg geldiler 11. murād ḥān ḡazīnün öñine düşüp toğru edirneye 12. getürdiler ol vaqt merīc suyu taşgundı adranos 13. teküri giceyile bir qayığa bindi inoza qaçdı 14. gitdi ‘ ale’s- şabāḥ gelüp qal‘ asını ḥalī buldılar şehr 15. qavm qal‘ a qapusını açup qal‘ ayı virdiler ol yıl içinde

²¹ Metinde “mālu” biçimindedir.

22a

1. güneş dutulup yıldızlar tamām görindi hicretüñ **sene 762** 2. **edirne** feth olundu hicretüñ **sene 761** vâқи⁶ oldu 3. andan edirne feth olunduğdan sonra orhān oğlı **gāzī** 4. **murād hān** lāla şahini zağraya ve filibeye tarafına 5. gönderdi aqın virdi ol tarafı feth itdiler ve evrenos 6. beg dağı ibşalayı feth itdi bu begler her biri yirlü yirinde 7. uç begleri oldılar feth-i ibşala hicretüñ **sene 763** bu 8. yıl içinde küllī güneş dutuldu ‘ālem karañuluk oldu 9. ve girü kara rüstem dirlerdi bir dānişmend vardı ol 10. karamandan gelmiş idi çenderlü hālīl kim kāzī ‘ asker 11. olmuşdı kara rüstem aña eydür kāzī ‘ askere 12. bu gānīmet mālī kim vardur aqından çıkan hēlāldür 13. niçün beglik itmezsın beglik mālī niçün zāyi⁶ idersin 14. kāzī ‘ asker eyitdi yā niçe idelüm kara rüstem 15. eyitdi işbu esīrler kim gāzīler getürdiler teküri tañrı buyruğında

22b

1. bişde biri pādīşāhuñdur niçün alınmaz didi çenderlü 2. kāzī ‘ asker kara hālīl pāsā bu sözi varup 3. **gāzī murād hāna** didi pādīşāh²² eydür çünkim tañrı buyurduğdur niçün 4. alınmaz tañrı buyruğıymış aluñ²³ didi hükm itdi vardılar kara 5. rüstemi aqıncı üzerine kodılar mevlānā tañrı buyruğı ise eyit 6. vardı kara rüstem gelibolıda oturdu her esīrden yigirmi 7. bişer aqça aldı bu ihdās bu iki kişiden oldu birisi kara 8. rüstem ve birisi çenderlü kara hālīl kāzī ‘ askerden ve hem gāzī 9. evrenos bege dağı ızfarlalu ısmarladılar her aqında çıkan esīrden 10. yigirmi bişer aqça alalar dört esīri olanuñ dağı yigirmi bişer 11. aqçasın alalar bu tertīb üzerine vardılar oğlānlar divşürdiler 12. aqından çıkan esīrūñ bişde birin aldılar getürüp bu oğlānları ana- 13. -toluda türk kavmine virdiler hem çift süreler ve hem türkce 14. öğreneler üç dört yıldan sonra getürüp kapuda yeñiçeri eylediler aq 15. börk giydürdiler yeñiçerinüñ aşlı bünyādı budur ol vaqıtden

23a

²² Metinde “pād” biçimindedir.

²³ Metinde “oluñ” biçimindedir.

1. berü adını yeñiçeri qodılar şoñra **murād ġāzī hān** burşaya vardı 2. qarār itdi lāla şāhīni rūm ili begler begligini virdi evrenos 3. bege uç begligini virdi kendü gelüp girü **ġāzī murād hān** gelüp 4. gelibolıda qarār idüp oturdı cenderlü halīle istiklālī 5. pāşalık virdi çenderlü halīl ki vezīr oldı adını hayre'd-dīn 6. pāşā qodılar sultān murād ġāzī girü gelibolıdan göçüp 7. biġa tarafına vardılar andan göçüp girü burşaya geldiler bir kış 8. anda kışladılar qarār itdiler bu tarafda lāla şāhīni zaġrayı ve 9. eskiyi fetḥ itdi evrenos beg varup ol tarafda gümülceyni 10. fetḥ itdi hicretüñ çün yaz oldı **ġāzī murād hān** gelüp 11. biġayı fetḥ itdi hicretüñ **sene 766** bu yıl içinde oġlı yıldırım 12. bāyezīd vücūda geldi **sene 756** ve daġı ġāzī murād hān buruşada 13. qarār idüp oturmuş iken haber geldi kim serf leşkeri cem' 14. olup memleketleri ġarāba virüp edirneye gelmege aġır leşkerler cem' 15. idüp edirneyi almaq qaşdına gelüp andan hücūm gelüp çirmen [hi]şar qarşusunda

23b

1. qonup kendülere maġrūr olup tırurken bu taraftan lāla şāhīn 2. daġı **ġāzīler cem'** idüp leşkerini hāzır kıilup allāh tevekkül idüp 3. ġuzā şıġınup ġazret-i risāletüñ mu' cizāt-ı berekātında niyyet-i 4. ġazā diyüp tekbīr getürüp üç taraftan çeri üç baġş idüp 5. yürüyüp serf leşkeri ġāfil yaturken daġı lāla şāhīn 6. bir gice dün başġunun idüp tāv'lumbāz qaşup aġşam 7. karañusunda leşker her taraftan hücūm idüp serf leşkeri 8. çoqluk çeri serġoş yatup ġāfil olmuş iken haber oldı 9. kim türk leşkeri geldi diyü serf leşkeri uyqudan belin- 10. -leyüp bir birini başup kıрмаġ başladılar at ürkündisi oldı 11. atları bir birine toqunup boşandı fı'l-cümle ol gice ol kāfirler 12. bir birini kırdılar irteye dek kāfirler şınup münhezim oldılar qur- 13. -tulanları qaçdılar **ġāzīler ġālib** olup bunları gördiler 14. ardlarına düşüp qovdılar ġāyet toyum olup bu nice ġanīmetle 15. **murād ġāziye** bir niçe kāfir başlarını ve esīrler gönderdiler murād

24a

1. ġāzī bu fetḥi işidüp şād olup allāh şükr idüp girü dönüp 2. burşaya geldi qarār itdi hicretüñ **sene 767** ol 3. yıl burşada oġlanlarını yıldırım bāyezīdi ve ya' qūb çelebiiyi

düğün 4. idüp sünnet eyledi ve bilecükde bir ‘ālī cum‘ a yaptı ve 5. burşada dağı bir ‘ālī cāmī‘ ve medrese dağı yaptı ve germiyān 6. oğlunuñ kızını sultān bāyezīde düğün eyleyüp alıvirdi 7. everdi ve andan şoñra varup kütāhiyyeyi ve hamīd vilāyetini 8. ve aq şehri ve beg şehrini ve seydī şehrini ve yalavacı dağı 9. ve germiyān ilini fetḥ itdi hicretüñ **sene 784** ve andan şoñra 10. murād gāzī girü gelüp gelibolıdan geçüp miğalğaraya geldi ve evrenos 11. begi ve lāla şāhīni rūm ili çerisi ile varup terkozi 12. fetḥ itdiler gelüp murād ḥān gāzī ile buluşdılar andan geçüp 13. incügez tarafına vardılar **polunya dirler bir ḥiṣār** vardı 14. türkler aña tañrı yıķduğı dirler ol vilāyetüñ ḥalkı kaçup 15. ol ḥiṣāra girdiler şarp ḳal‘ ayıdı **murād gāzī** gelüp

24b

1. gāzīlerle ol ḥiṣāra düşdiler bir niçe gün ceng itdiler egirddiler 2. alınmadı sultān murād gāzī gördi kim cengle alınmaz şarp ḳal‘ adur 3. bir kerre ḥiṣāruñ üzerine nazar itdi meger bunu tañrı yıķa diyü bir āh 4. derdle nefes itdi du‘āsı oķı nişāna degmiş idi hemān 5. bu nefesi itdi ve ḥiṣār üzerinden göçüp gitdi vardı 6. devletlü ḳaba ağaç dirler idi bir ḳavaḳ ağacı vardı henüz 7. şimdiki demde dağı eşeri vardur kütük olmışdur gölge ḥaylī 8. yir dutmuş idi sultān **murād ḥān gāzī** ḥiṣārı almayup 9. gelüp devletlü ḳaba ağaca arḳasın virüp ṭayandı 10. oturdu bu teşvişde iken bir laḫzadan²⁴ ḥaber geldi kim sultānum 11. ḥiṣāruñ bir tarafı yıķıldı didiler ḥaḳ ta‘ālā ḳudretiyle zīr ü 12. zeber oldı didiler sultānum **murād gāzī** ol devletlü ḳaba 13. ağaca devletlü ḳademlü ḳaba ağaç diyü ad virdi ol ağaçdan 14. şimdi şimdi nişānı vardur ammā eskimişdür kütük olmış- 15. - dur **murād ḥān gāzī** lāla şāhīni gönderdi varup

25a

1. ol ḥiṣārı görüp esīrlerin mebālīga mälların cem‘ idüp getürdiler 2. ḥiṣāruñ ḥalkını girü istimāletle ‘ahd peymānla ḳoyuvirdiler ol 3. ḳal‘anuñ içinde altun taşlar buldılar ol taşları gāzīler 4. başlarına giyüp geldiler altun üsküf giymek başlara ol zamāndan 5. ḳaldı ‘ādet oldı girü **murād gāzī ḥān** andan göçüp 6. girü edirneye geldi vezīri ḥayre'd-

²⁴ Metinde “laḫzadan” biçimindedir.

dīn pāşayı ve evrenos 7. begi gönderdi varuñ iller vilāyetler feth idüñ didi **evrenos** 8. **beg varup** gümlüceineyi uç idinüp isketeyi ve marulyayı feth 9. itdi harācın aldı ve delü balaban dirlardi sancağ begiydi 10. siroz üzerine vardı sirozı hişār itdi ve 11. **şāhīn** lāla dağı vardı kavalayı ve dıramayı ve zıhımayı 12. ve sirozı feth itdiler andan kara feryeye vardılar anı 13. dağı feth itdiler ve sarhān ilinde göçer konar yörükler v- 14. -ardı başka ol bir ildi anları hep göçürdiler 15. siroz tarafına getürdiler ve andan şoñra varup manaşırı

25b

1. feth itdiler selangüke düşüp selaniki almayup vilāyetini kamu aldılar 2. ve andan girü varup kavala vilāyetini feth itdiler hicretüñ 3. ve andan şoñra sultān **gāzī murād** lāz oğlıyla ceng 4. ve harb itmege başladı lāz oğlı elçi göndürüp didi kim elbette 5. anuñla mukābele turup haber iderin gelsün diyü lāz oğlından 6. çün haber böyle geldi **gāzī murād** hān dağı çeriler 7. cem' itmege başladı anaolu ve rüm ili çerisin cem' idüp 8. anaolıdan on biñ yaya ve rüm ilinden on biñ ' azab 9. ve yaya hāzır idüp ve yigirmi biñ aķıncıyı çıkarup elli altmış biñ 10. leşkerler cem' idüp kosovaya varup çıkdı ittifaķı cem' iyyet 11. o kosovaya oldu lāz oğlı dağı serfden ve lāzdan ve ar- 12. -navuddan ve her tā' ifeden leşkerler cem' idüp ol dağı kos- 13. -ovaya çıkdı **gāzī murād hān** oğlı yıldırım bāyezīdi ve 14. ya' kúb çelebıyı ikisini bile aldı çün iki leşker bir birile buluşup 15. ' aźim ceng itdiler ' aķıbet kāfirleri şıyup kovagitdiler çeriler

26a

1. çevre illere aķın virdi **sene 794** ve bundan şoñra sultān 2. bāyezīd hān istanbula düşdi koşantını hişār itdi 3. bu hālde iken haber geldi kim sultānum unğurus kıral gelüp 4. nıgebolıdan geçüp nıgebolı üzerine düşdi didiler 5. sultān **bāyezīd hān** bu haberi işidüp koşantın 6. üzerinden göçüp atı yarar kendü yarar yigitlerle beş 7. on biñ kişiyile ikişer yedeklü ayurtup gelüp nıgebolı 8. üzerinde buluşup dün başğunun idüp serhoş kāfirler 9. türk geldi diyü belıñleyüp dün yarusında kāfire 10. belıñ düşüp bir birini kırup çoğı dünleyile tuna şuyına 11. düşüp helāk olup kıral kendüsi güçle kırtulup gitdi 12. gāzīler

girü gâyet toyum oldılar māl ü ğanâyimle girü 13. edirneye geldiler hicretüñ **sene 795** girü sulţān bāyezīd 14. istanbula düşdi ‘ākıbet şulh idüp içine ādem koydılar 15. ve kâzī dikdiler ʔaraķçı yeñicesinüñ hişār erlerini getürüp içine koydılar

26b

1. mescidler yapup bu bir maħalle itdiler hicretüñ **sene 795** sulţān bāye[zīd] 2. edirnece karār idüp vılķ oĝlı kızını sulţān bāyezīde alıvir[üp]- 3. -ler dūñür dūñüşü güyegü oldı tā vılķ kızını sulţān bāyez[īd] 4. gelmeyince şoħbet ve ‘işret nidüĝin bilmezlerdi ol vaķte dek 5. şarāb şoħbeti olmazdı ‘oşmān ve orħān zamānında 6. ‘ulemālar vardı **āl-i ‘oşmāndan** bir ĝünāh şādır olsa ‘ulemā[lar] 7. anlardan kaçarlardı pādīşāħ ķatına varmazlardı fesād 8. işler olmazdı tā çenderlü ħara ħalīl ve türk rüstem gelmeyince 9. ve türk rüsteme mevlānā rüstem didiler ululadılar²⁵ ol daħı ‘ālemi 10. ħīleyile ʔoldurdu şoñra çenderlü ħalīl vefāt itdi oĝlı 11. ‘alī pāşā babası yirine vezīr oldı sulţān bāyezīd edirnece 12. uzun köpri başında bir ‘imāret yapdurdu hicretüñ **se[ne]** [7]96 13. çün ‘alī pāşā vezīr oldı anuñ zamānında dānişmendler 14. çoĝ oldılar **āl-i ‘oşmān** bir şulb-ı kavmdi ħara rüstem ve d[ā]- 15. -nişmendler geldiler dürlü dürlü fetvāya ve ħīleye başladılar fetvāyı

27a

1. [ķ]odılar taķvāyı götürdiler vilāyetlere eski aķçaya şatu bāzār 2. itmegi anlar iħdās itdiler dürlü dürlü yasaķlar itdiler eski aķçaya 3. şatu bāzār itmeyeler ve daħı eski aķça ĝayrı memleketlere gitmeye 4. vezīr ‘alī pāşā daħı zevvāķ kişiyidi ħalkuñ daħı ekşeri 5. zevvāķ oldılar kâzīlaruñ daħı fesādı ziyāde oldı 6. kâzīlar daħı dürlü dürlü fesād işler ider oldılar sulţān 7. **bāyezīd ħān** işitdi kim kâzīlar dürlü dürlü fesād işler ider 8. oldı pādīşāħ daħı ħışm idüp ħükm kim ne ħadar kâzī varsa 9. hep getürdi ħaylī kâzīlar getürdiler yeñi şehrde bir 10. evde ħabs **yıldırım ħānı ħükm itdi** kâzīları ol evle 11. oda yaķuñ diyü cebra ħükm itdi vezīri ‘alī pāşā ‘āciz müteħayyir 12. ħaldı pādīşāħa söz söylemege mecālī ħalmadı zirā **yıldırım** 13. **ħān** ĝāyet tiz nefsi idi kimsenüñ mecālī

²⁵ Metinde “uladılar” biçimindedir.

yoğıdı kim ğazaba 14. geldügi vaqt söz söyleye ‘āciz ƣaldılar meger pādīšāhuñ bir nedīm maşhara 15. vardı habeşī ‘ arab idi ‘ alī pāşā ol maşhara ‘ araba eyitdi

27b

1. bre ‘ arab eger ƣāzīları pādīšāhuñ hışmından ƣurtarursañ saña 2. çoƣ nesne in‘ām ideyin didi maşhara ‘ arab hemān dem tırdı 3. varup ƣāzīları ƣurtar meger ‘ arab bir çevük fistān 4. giydi bir çevük babuƣ giydi peykvār sürdi pādīšāhuñ 5. şoşbetine geldi yıldırım **hān** ğāyet germ iken eyitdi 6. bre ‘ arab bu ğün çevük ƣıƣduñ peykivār maşşūduñ nedür 7. didi ‘ arab eyitdi sulţānumdan ƣorƣarın pādīşāh eyitdi 8. ƣorƣma benden ne dilerseñ dile didi maşhara ‘ arab eyitdi sulţānum 9. senden dileğüm budur kim beni istanbula elçilige gönderesin 10. pādīşāh eyitdi bre ‘ arab istanbulda neylersin didi 11. ‘ arab eyitdi sulţānum istanbul tekürinden keşīşler 12. dileyelüm pādīşāh eyitdi bre ‘ arab bu keşīşleri 13. neylersin ‘ arab eyitdi sulţānum bundağı ƣāzīları hep 14. ƣıralum bu keşīşleri ƣāzīlık eylesünler didi pādīşāh 15. eyitdi bre ‘ arab bu keşīşleri ƣāzī idince kendü ƣullarum

28a

1. ƣāzīlık eylese keşīşler ƣāzīlık idince ‘ arab eyitdi 2. sulţānum bu keşīşler oƣumışlardur bu ƣullar oƣumış 3. degüllerdür bu keşīşler çoƣ oƣumışlardur bunca yıllar 4. zahmet çekmişlerdür **yıldırım bāyezīd hān** eyitdi bre 5. ‘ arab şimdi bu ƣāzīlar oƣumışlar mıdur ‘ arab eyitdi 6. sulţānum yā oƣumayan ƣāzī mı olur didi yıldırım hān 7. eyitdi yā bre ‘ arab nice idelüm ‘ arab eyitdi anı 8. pāşālar bilür didi yıldırım hān ‘ alī pāşāyı ƣığırdı 9. eyitdi ‘ alī bu ƣāzīlar oƣumışlar mıdur ‘ alī pāşā eyitdi 10. sulţānum oƣumaduƣ kişi ƣāzī mı olur yıldırım hān eyitdi 11. yā oƣumışlardur niçün oƣudukların dutmazlar yaramazlıƣlar 12. iderler ‘ alī pāşā eyitdi sulţānum bunlaruñ düşelikleri 13. azdur cihetleri yoƣdur didi pādīşāh eydür imdi bunlara 14. yā nice idersin ‘ ālemi ‘ alī pāşā eyitdi sulţānum bunlara 15. bir cihet bulalum diyü vardı mirāşda biñ aƣçada

28b

1. yigirmi aqça resm qodı ve girü her mektüb şer'î yazılsa her 2. mektübdä iki aqça qodı her mektübdä iki aqça almaq ol 3. zamāndan qaldı bu resm 'alī pāşā qodı halkuñ dilinde 4. 'alī pāşā tarhı aqça didükleri bundandur yıldırım hān bu tarafda 5. ğazā tedbīrinde iken eger **girü kıaraman oğlı 'alī beg** hücum itdi 6. yürüdi yürüdi hamīd vilāyetini ğāyet incitdi gelüp yıldırım hān 7. haber virdiler şikāyet itdiler hemān dem yıldırım hān bu taraftan göçdi 8. anağolıya buruşaya çığdı andan göçdi teke ilinden kıaramana 9. çığdı hemān dem kıonyanuñ üzerine düşdi 'alī beg kaçdı taş 10. ile girdi ile girmedi girü sultān **bāyezīd** kıonya üzerine 11. döşekde ğarmen vağtiydi ğarmen çeçleri yığılmış yatur 12. idi yıldırım hān ğāyet yasaqlı idi kimesne bir 13. ğabbeye el vurmadı ğāyet yasaq itmiş idi çerinüñ 14. atları aç qaldı varup kıonya halkından arpa istediler kıonya 15. halkı eyitdiler ğişār içinden nice olur **yıldırım hān** destür

29a

1. oldı kim biş baş on baş esīr dutdılar allāhuñ 'ināyetiyle 2. peygāmerüñ mu'cizātıyla erenlerüñ himmetiyle sultān **bāyezīd**- 3. **-uñ devletiyle** bu dağı bir ğazā oldı kim kāfirüñ evvel bunları 4. bunda şındı ayruq işleri rāst gelmedi **mu'cizāt-ı** 5. **muğammeddür ve girü bu yıl** edirne ve dā'iresinde beş altı 6. yağmur yağmadı 'āķıbet şevvāl ayınuñ **on beş gün** 7. ayāruñ ya'nī mayıs ayınuñ **on sekiz güninde** bir 8. şā'ıķa belürüp ğāyet yağmurlar yağup şimşekler 9. şaķıyup berķ peydā olup üç yire yıldırım inüp 10. edirne kıyıķ dede mağallesinde üç kişiyi yıldırım urup 11. [bi]rini bāđında ve ikisini evinde vurdı ve edirne ğekīm-i lārī 12. [ya]pduğı mescidüñ mermer direğini urup kudretten 13. [bu] ğadeş vāķi' olup **ve girü bu taraftan düstür-ı a'zam** 14. **vezīri ya'ķüb** pāşā meger kim ğazāya niyyet idüp 15. [pā]dişāh emriyle ğazāya bel bağlayup **receb ayınuñ** 14 dūr

29b

1. -dinde cum'a güninde edirne çığup inebağtı tarafına 2. mora vilāyetine ğuruc idüp **ve girü rüm ili begler** 3. **begisi** muştafa pāşā dirler ol dağı şā'bān ayınuñ 4. **yigirmi altısında** cum'a güninde edirne çığup 5. ya'ķüb pāşā ardınca gitdi **ve girü**

pādişāhumuz ebbed-allāhu 6. devletehu²⁶ gāzā niyyetine bil bağlayup kılıç kuşanup ra-
7. -mazān ayınıñ **sekizinci gün düşenbih** gün 8. çıkup ‘alī pāşā vezīrleri ya‘ k̄ūb pāşā
mesīh pāşā 9. ve hersek oğlu aḥmed beg mora tarafına ḥurūc idüp 10. her tarafa nāmeler
gönderüp leşkerler cem‘ idüp anaṭoludan 11. on biñ ‘azab ve rūm ilinden daḥı sekiz biñ
‘azab 12. ve girü anaṭoludan tā sivās ḳapısına yigirmi biñ kürekci 13. ve rūm ilinden
daḥı on iki biñ kürekci cem‘ ān otuz 14. iki biñ kürekci ve on sekiz biñ ‘azab ve sekiz
biñ daḥı 15. yeñiçeri ve ḳapu ḥalkından siliḥdārdan ve sipāhī oḡlānlarından

30a

1. ve ḳapu ḥalkından kim gemilere ḳoyup ḥāzır ṭurmuşlardı 2. server-i ḡāzīyān düstūr-ı
a‘ zam ya‘ k̄ūb pāşāyı 3. mükerrrem yüz elli pāre gemilerle ve tīre sancaḡı begi muşṭafā
beg 4. dirler ve yular ḳısdı kim ‘azablar aḡası kim ḳaragöz beg 5. dirler bunlar pāşāyla
bile yürüdiler hemān kemāl re’is 6. geldi zīrā anuñ gemisi ḡāyet büyük gemiyidi dündār
eri 7. oldı ḳaldı kāfir gemilerinüñ üzerilerine yürüdiler **allāhu ekber**²⁷ 8. **üniyle** tekbār
getürüp deryā yüzini **allāhu ekber**²⁸ 9. āvāzıyla ṭoldurup ‘anḳā serçe üzerine ḥavāle
olduḡı 10. bigi zenbūr bala üşdüḡi bigi yā ḳarınca ṭaru dānesine 11. üşdüḡi bigi her
tarafından yürüdiler deryā yüzini kāfirlerüñ 12. gözlerine ṭar gösterdiler iki ṭarafdan
deryā ejderhāsi²⁹ bigi 13. ḡıjḡırup iki ṭarafdan ṭoplar tüfekler atılup deñiz 14. yüzi ṭop
āvāzından gök gürüldisi bigi gürüldeyüp der- 15. -yā yüzi duḡānla ṭuman bigi olup
ḡāzīlerümüz ṭoplara

30b

1. tüfeklere ḳalkān bigi göḡüs gerüp ceng itdiler göz 2. yumup kāfirüñ üzerine yürüdiler
sām yeli bigi esüp 3. ḳazā yağmurı bigi ṭoplar tüfekler oḡlar atılup gökden 4. yıldırım
indüḡi bigi eceli gelene ḳarşu gelüp şehīd olup 5. eceli gelmeyen ḡāzī olup bu vechile
bir ‘azīm ceng 6. itdiler ‘āḳıbet fırsat ḡāzīlerüñ olup kāfirlerüñ 7. iki ulu kökesin bir

²⁶ Allah hükümdarlığımı ebedî kılsın.

²⁷ Allah en büyüktür.

²⁸ Allah en büyüktür.

²⁹ Metinde “ejdeha” biçimindedir.

kökesini deñize baturup âdemîyle 8. helâk olup kalan kâfirler bu aḥvâl bilüp yüz kaçmağa 9. dutdılar kaçup gitdiler bunlar daḥı ol iki kökenüñ âde- 10. -mîlerinden yüz altmış üç baş ve yüz seksen daḥı 11. diri kâfirleri sancaḫları ile re'isiyle dergâh-ı 12. mu'allâya gönderdiler ya'küb pâşâ bu ğazâyı daḥı idüp 13. girü yirine varup qarâr itdi **ve girü muḫarrem ayınıñ** 14. **on** üçünci gün yekşenbih gün **nâĝâh** girü deryâ yüzinden 15. beş ulu mâ'una ve barça geldi içi pür-âdem tolu arnavud unĝurus

31a

1. ve bosna ve fireng azĝunları ceng erleri iki biñden ziyâde 2. gemilerinüñ içi pür-tołu ḫiṣâr yaraĝı ve azuḫ ya'nî gelüp 3. ḫiṣâra yaraḫ getürüp ve hem yardım ideler ḫiṣâra yakın 4. gelecekleri vaḫt yelkenlerin indürür bigi olup ya'nî 5. bilmesünler diyü yürüyüp yürüdiler **bu tarafdán** bizüm gemilerimiz kim 6. buşuda olan ĝazîler ĝâfil olup bilmeyüp şâmlu 7. oĝlı sancaḫ begi ve yular kısdı sancaḫ begi qaragöz 8. beg bunlar daḥı ĝâfil 'âḫıbet bunlar daḥı tıyup 9. kâfirlerüñ ḫîle itdüĝin bilüp bizüm ĝazîlerimiz daḥı 10. bu ḫaberi tedbîr idüp puşudan çıḫup kâfirlerüñ 11. üzerine yürüdiler bu tarafdán pâdişâh bilüp daḥı ḫışm 12. idüp gemilerde olan beglere elbette yürüñ diyüp 13. bunlar daḥı pâdişâh ḫışm itdüĝini bilüp yürüdiler tedbîr 14. idüp evvel anlara ḫayıḫlar şaldılar zîrâ ḫayıḫlar kiçirekdür kiçirek 15. olan gemilere tolu inen râst gelmezmiş atılan toplar

31b

1. aşırı gidermiş bu ḫayıḫlar gelüp kâfir gemilerinüñ çevre yanına 2. üşüp şankim mişe içinde toñuz egirdür bigi 3. her tarafdán egirdüp soñra bizüm bâḫî büyük gemilerümüz 4. bunlar daḥı buşudan çıḫup tîre sancaĝı begi muştafâ 5. beg dirler ve daḥı gelibolı ḫapudân **dâvud beg dirler** göz açdur- 6. -mayup yürüdiler sâmi yeli bigi esüp ebâbîl ḫuşı 7. ebreḫâ leşkeri üzerine seng-i düzaḫ yağdurur bigi bunlar 8. daḥı tolu ve tüfegi ve zenberegi yağdurup ḫazâ yağmuru 9. bigi dımışḫî yaylardan demreni yülegü ...i oḫlar atılıp göz 10. açdurmayup düşüp yavsı bigi yapışup yılan bigi 11. dolaşdılar bu vechile girü bir 'azîm ceng itdiler iki 12. tarafdán ḫaylî âdem helâk olup deñiz erenleri deñiz 13.

g̃az̃ileri g̃ulbang idüp tekb̃ir üniyle deryā yüzinde 14. kāfirlerüñ k̃ulaqların sağır
gözlerin kör itdiler kāfirler gör- 15. -diler kim h̃alleri bir dürlü oldı c̃an b̃az̃ar c̃an
acıısından

32a

1. hiş̃ar tarafına kenāra geldiler ol beş pāre geminüñ birisi 2. ol h̃ali görüp iraqdan kaçup
gidüp ve bir gemisini 3. dağı topla deñize baturdılar üç pāre gemisi ulu mā'unalar 4.
kaçurup hiş̃ara kenāra döküldiler gemilerini qodılar bizüm 5. g̃az̃ilerümüz varup ol
gemileri çatup alup ceng 6. iderken **q̃udret-i haq bir dürlü dağı yol gösterdi** 'ināyet-i 7.
haq bir dürlü dağı olup meger bu tarafdān qal'a-i moton hiş̃arı 8. kāfirleri aḥvālinden
şorarsañuz moton hiş̃arı kāfirleri 9. gördiler kim gelen gemilerini türk zebūn idüp alur
diyü 10. hiş̃arüñ qurudan yanı taraf gemilerine yardım itmege hiş̃arını 11. qoyup deñiz
kenārına geldiler kim gemilerine yardım ideler 12. i'tiqādları buyıdı kim hergiz bu
qal'ayı alımaz diyü 13. z̃irā keş̃şleri bıtr̃iqleri qas̃isleri ruhbānları 14. alınmaz meger
süleymān peygāmb̃er dirilüp gelüp divlerle 15. havā yüzinden görüp alalar ve yāḥūd lūt
peygāmb̃er şā-

32b

1. şa'ıqası bigi bir şā'ıqā olup zelzele olup aşığa 2. geqe dirlerdi yoḥsa bunu kimse
alımaz diyü i'tiqādları 3. bunun üzereneyidi kim qal'aları muḥkem top tufek 4. zenberek
her yaraq açıcı pür-ḥolu diyüp kendülere mađrūr 5. olup **haq ta'ālā tarafın hiç aḥmadılar**
pes eyle olsa 6. bu tarafdān bizüm g̃az̃ilerümüz dağı hiş̃arüñ bir tarafı h̃alī 7. qalduğını
bilüp ḥuzāya şığınup mu'cizāt-ı muḥammedür 8. diyüp tekb̃ir getürüp anaḥolu begler
begisi **arnavud sinān** 9. **beg dirler** anaḥolu leşkeriyle h̃azır olan 'azablarla yürüdiler 10.
allāh allāh diyüp g̃ulbang itdiler begler begisi sinān beqe 11. münādī idüp çağırdı kim
pādişāh başı çün allāh 12. yolına **ḥazret-i risālet** 'aşkına yağma diyüp 13. münādīler her
tarafdān çağırıldılar ehl-i islām leşkeri dağı 14. bu istimāleti işidüp yürüdiler ve tarafdān
rūm 15. ili 'azabı ve yeñiçeri dađı ve g̃azī begler ve yigitler ş̃ir-i merdler

33a

1. geldi burşada oturdu hicretüñ **sene 798 su'âl** hân 2. malâtıyyeyi türkmenden aldı divrigi dağı kürdlerden aldı 3. behistî dağı bunlar qadîmî pâzişâhlar degül idi ertanadan 4. şoñra ol vilâyet bunlaruñ ellerine girmiş idi hüküm itmişler 5. idi **yıldırım hân** ol vilâyetleri alıçaq ol türkmene 6. begleri kaçup 'arab vilâyetine varmışlar idi 'arab diyârında 7. olurlardı kaçan kim yıldırım hân tîmür vartaşına vâki' 8. oldu mışr sultân girü anlara virdi girü bunlar yir- 9. -lü yirine vardılar ol vaqıtden berü mışr lu bunlara hüküm ider 10. oldu ve andan şoñra şahirten beg ve germiyân oğı ve menteşe 11. oğı ve aydın oğı üzerine isfendiyâr begüñ elçisiyle 12. tîmür hâna vardılar hallerini i'lâm itdiler 'âkıbet tîmür 13. hânı yirinden qopardılar dürlü dürlü haberler ile tîmür hân 14. elçi gönderdi **yıldırım hâna** cevâblaşdılar 'âkıbet 15. şulh olunmayup tîmür hân 'azîm leşker cem' idüp efrâ-

33b

1. -syâbvâr vilâyet-i rûma hurûc idüp gelüp sivâs 2. şehrini harâb idüp halkını helâk idüp hişârını yaqup 3. göçüp andan şâma vardı mışr sultânı sultânı bir 4. melik eşref mışr çerisini ve şâm ve haleb çerisini ağır 5. leşkerler cem' idüp haleb yanında mecnûn tabâk yazusunda 6. uğraşdılar mışr çerisi hezîmet olup sultân melik eşref 7. kaçdı mışra gitdi tîmür hân vardı cebrle halebi aldı 8. ve hamûşı aldı hamûşda 'âlî maqbereler gördi zînetlü 9. şordı bu maqbereler kimüñ diyü eyitdiler **hazret-i risâlet** 10. şallâ'llâhu 'aleyhi ve sellem aşhâblarından hâlid bin velîd 11. ve ka'bu'l-ahbâr ve peyk 'amr ibn ümeyyedür didiler 12. tîmür hân bunlaruñ yüzi şuyına bu şehri âzâd 13. eyledi ve illâ mâllarını aldı virmedi ve andan göçüp ba'albeke 14. vardı anı dağı yağma eyledi ve andan şoñra şâma vardı 15. şâmuñ hişârına düşdi alınmadı 'âkıbet yağma kıldı

34a

1. cebrle aldı ve yezidüñ maqberesini buldurdı kemüklerini 2. çıkarup oda urdı maqberesinüñ içini necâsetle 3. taldurdu ve ne qadar yezidler varsa hileyile buldurup 4. kırdurdu şâmı fetih itdükden şoñra geldi 'acemde qara- 5. -bağda oturdu hicretüñ **sene 801** ve andan 6. şoñra çerisi girü yeñilenüp girü ağır leşkerler cem' idüp 7. vilâyet-i

rūma yıldırım bāyezīde elçi gönderüp bir birinüñ elçileri 8. gelüp gidüp şulh olunmayup
tīmār tīmūr hān 9. yedi tümen leşker her tümeni yüz biñ er olup evvel erzincān- 10. -dan
geçüp toğru engüri üzerine gelüp engüri ova- 11. -sında konup kandağ çekdürüp
dā`iresine oturup 12. bu tarafından dağı sultān **bāyezīd** hān eṭrāf-ı ‘āleme 13. nāmeler
gönderüp leşker cem‘ itmege başladı anaṭolıdan 14. ve rüm ilinden aqıncı çereḥordan ve
eflāk çerisinden 15. ve lāz ve serf çerisini bile ve lāz oğlını bile uydurup ve

34b

1. ‘azablar dağı dağı bile cem‘ idüp ağır leşkerler ḥāzır idüp 2. yürüdi ve oğullarını emīr
süleymān ve sultān muḥammed ve muştafā 3. çelebiyi bile alup ve deşt vilāyetinden
dağı çokluğ 4. tatar gelmiş idi aq tāv dirler idi begleri edirne de öldi 5. ol tatar çerisini
dağı aldı bunca leşker cem‘ idüp 6. sultān bāyezīd dağı yürüdi engüriyye ovasında 7.
tīmūr hānla buluşdılar pençşenbih gün şabāḥ tīmūr 8. konda ve yıldırım hān dađı cum‘ a
gün ‘ale’ş-şabāḥ 9. buluşdılar şöyle kim yıldırım hān dağı tīmūr ālāyına 10. ālāy düzdi
iki tarafından ceng muḥārebe oldu bir biriyle 11. ‘azīm ceng

bir neberd oldu ki hergiz rūzgār

12. görmemişdi aña beñzer tādār

iki leşker ayırd olmayup 13. ‘ākıbet yıldırım ḥānuñ tizliginden leşkeri incinmişdi 14.
evvelden gördiler ḥāl böyle ceng muḥārebe yüzinde her 15. tarafuñ her memleketüñ
begleri yüz dönderdiler şaflar³⁰ bağlayup

35a

1. ālāylar dermişdür iken muqābil olup kūsar çalınup ceng ḥarbi³¹ 2. muqāyil iken
nāgāḥ tatar leşkeri ḥāyin oldu tataruñ 3. begleri ođlı evvelden tīmūr hān katında olurmuş
tīmūr 4. hānı gördi kaçdı tīmūr hāna vardı erzincān 5. begi dađı ṭahirten beg dađı ertana
begüñ qarındaşı oğlıdur 6. ol dağı kaçdı tīmūra döndi germiyān leşkeri ve menteşe 7.
leşkeri ve aydın ili sancağı ve ḥamīd ili sancağı 8. her memleketüñ leşkeri kim vardur

³⁰ Metinde “şāflar” biçimindedir.

³¹ Metinde “ḥarbi” biçimindedir.

begleri t̄imūr³² h̄ān 9. atında olurlar idi her birisi beglerini g r p d ndiler biz m 10. alan leker daı evvelden incidd kleri sebebden anlar daı 11. alyalarını bozup taıldılar her arafa gittiler ve anaolu begleri 12. u u d ndiler vıl olı daı ceng ideg rdi olma- 13. -dı gyet ceng itdi g rdi kim hl bir d rl  oldu vıl 14. olı daı bir arafa gitdi orasanı aldı y r y virdi 15. leker kim her arafa taıldılar gittiler sultn muammed elebi daı

35b

1. r m erisiyle ol daı bir arafa mutafaa elebi atasından 2. ayrıldı eri iinde bel rs z oldılar al pa daı ve 3. alan palar daı avl g r p emri s leymn aradan 4. aldılar bir arafa ıdılar gittiler sultn muammed r m erisiyle 5. amasiyyeye ıdı gitdi varup ve anda arr itdi **yıldırım hn** 6. alyıyla yaluuz aldı yeierisiyle ve apu alkıyla 7. bet g rdiler hl b yle oldu anlar daı nar olup 8. apdılar bet yıldırım hnı dutup esr id p t̄im r 9. hna get rdiler t̄im r hn yıldırım hn g r p istikbl 10. id p aru vardı ta mle atdan ind rdi kend  11. adırına ilette ikisi bir alıa  zerinde oturdılar 12. obet itdiler arada o kelimt gedi ıa o 13. bet t̄im r hn her memleketi kim vardur begl  begine 14. virdi  led rdi t̄im r hn umardı kim oullarından 15. biri gele memleketi aa ımarlaya oullarından kimesne gelmedi

36a

1. tim r hn daı vilyet-i tatar beglerine ba itmege ad 2. itmi idi bu esnda t̄im r hn yıldırım hn ikisi 3. ouzlu ehrinde ammma girdiler ikisi bir urnada oturdılar 4. tim r hn eyitdi hey **yıldırım hn** saa bir su l m 5. vardur orusın diyessin yıldırım hn eyitdi 6. buyuru t̄im r hn eyitdi ikmet allhudur udret 7.  yle y z g sterdi eger bu varaya ben d sem sen 8. [n]ie ideyd  yıldırım hn gyet g n ll yidi tz nefis 9. idi eyitdi hey hn sen bu varaya sen d se 10. ben seni bir dem r afaa oyardum didi t̄im r hn 11. eyitdi hey hn yamn s yled  diy  buyurdı hemn dem 12. bir afa d zd rdi yıldırım hnı afaa oydı 13. bir deveye y kledti gh gh gel p t̄im r hn

³² Metinde “t̄im ” biimindedir.

yıldırım hānuñ 14. hātırın şorar idi bir vaqt geldi gördi yıldırım 15. hān gāyet kayğulu
tīmūr hān eyitdi hey hān 16. niçün melūlsın melūl olma haqqūñ kudretidür

36b

1. diyü işlenür melūl olmağ olmaz **yıldırım hān** eyitdi 2. hey hān haqqūñ işi böyle olsa
gerek idi imdi 3. iş çün böyle oldı ammā senden bir dilegüm var- 4. -dur eger qabūl
iderseñ tīmūr hān eyitdi hey hān ne 5. dilek dilerseñ qabūldür ideyin didi yıldırım hān
eyitdi 6. senden dilegüm budur kim benüm ocağımı söyündürmeysesin[n] 7. bu gün baña
ise yarın sañadur benüm ocağım söyün... 8. dilegüm senden budur kim iderem didi
tatar leş[kerini] 9. bu memleketden alup gidersin bu memleketlerde qomayasın 10. tīmūr
hān dağı bunuñ ağladuğın görüp gāyet 11. esirgedi eyitdi hey hān gerçek eydürsin bu
12. gün ben idersem yarın dağı baña iderler didi hemān [dem] 13. tīmūr hān tatar
leşkerini alup kendüyile bile gitdi 14. tīmūr hān diledi ki oğullarını dileye memleket
girü 15. anlara vire idi gelmediler ‘ākıbet tīmūr hān kırşeh[rini] 16. ve sivri hişarı ve
beg bāzārını qaraman oğlına

37a

1. [vi]re kim bu çarğ ne gösterür diyü bu taraftan **muḥammed bin bāyezīd hān** 2.
[di]ledi kim qarındaşı mūsayıla ceng ide sulṭān muḥammedūñ yanında 3. [bā]yezīd
pāşayıdı sulṭān muḥammed bāyezīde pāşaya eydür 4. [b]u rüm iline geçmege tedbīr
idūñ didi ol vaqt kör şāh 5. [m]elik istanbuldan çıkup sulṭān muḥammede geldi 6.
[bā]yezīd pāşā eydür kör şāh melikin oquyalum görelüm 7. ... dir kör şāh melikin
oqudılar geldi eyitdiler rüm iline 8. geçmege yir isterüz bundan geçelüm didiler kör şāh
melik 9. [e]ydür istanbul tekürine haber gönderelüm anuñla barı- 10. -şalum andan gayrı
yirden geçilmez didi vardılar zīrā 11. [ge]libolnuñ geçidi mūsā elindedür mūsānuñ
ādemleri turur 12. geçilmez didi vardılar gegivize qāzīsı fazlu'llāh istanbula 13. elçilige
gönderdiler fazlu'llāh qāzī tekürle gāyet dost 14. idi gelüp tekürle barışdı **sulṭān**
muḥammed dağı burşadan 15. [g]öçdi yurasa geldi istanbul tekürü gemiler gönderdi

37b

1. sultān muḥammedi rūm iline geĉürdiler mūsā işitdi kim sultān 2. muḥammed gelür mūsā edirnededen göĉdi lāz iline vardı bu tarafından 3. sultān muḥammed incügeze geldi evrenos ođlı ‘alī beg qarşu 4. geldi buluşdı miḥāl ođlı yaḥşī beg dađı geldi miḥāl hoz 5. mūsānuñ begler begisiydi ođlını kendü gönderdi e'l-ḥāşıl 6. **sultān muḥammed** edirneye geldi cemī‘i begler mūsādan yüz 7. dönderüp qaĉdılar sultān muḥammede geldiler mūsānuñ qatında 8. hemān aqıncı qaldı sultān muḥammed edirnededen göĉdi varup şamaqoda 9. mūsāyla buluşup uđraşdılar āḥir sultān muḥammed mūsā şıdı 10. mūsā qaĉdı qaĉarken atı çamura çökdi mūsānuñ bir qulı 11. vardı derzi şaruca dirler idi mūsānuñ atı siñirini 12. çaldı mūsā atdan düşdi şaruca mūsā dutdı 13. sultān **muḥammede** getürdi ol gün aḥşamın çadırda 14. gördiler qaydını maşlaḥat neyise gördiler ölüsini alup 15. burşaya dedesi yanına gönderdiler mūsā üç buçuk yıl beglik

38a

1. [i]tdi edirnedede eski cāmī‘i binā idüp bünyādı yir yüzine çıkmışdı 2. [ş]oñra gelüp sultān tamām itdürdi girü bu tarafından miḥāl 3. [be]gi dutdılar toqatda bedevī çardaqa gönderdiler ḥabs itdiler 4. ... şamavna qāzīsı oğlı şeyḥ bedre'd-dīn dağı oğlıyla ve kıızı- 5. -yla iznike getürdiler ayda biñ aqça ‘ulūfe itdiler şeyḥ bedre'd-dīnün 6. [da]ḥı başqa menāqıbbı vardur bunda dimek olmaz mūsā 7. [begü]ñ bir qulı vardı ‘azab beg dirler idi qaĉdı eflāğa 8. geĉdi gitdi anaṭolu ve rūm ili tamāmet sultān muḥammede 9. [fe]tḥ olundu istiqlālī taḥta geĉdi pādīşāḥ oldı 10. hicretün **sene 816** sultān muḥammed her etrāfa nāmeler gönderdi 11. [e]lçiler virdi her tarafından elçiler geldiler barışdılar ol vaqt 12. sultān mūsāyla qovuşurken bu tarafından qaraman oğlı ḥareket 13. [id]üp yürüdi sivri ḥişāra geldi sivri ḥişār anuñ 14. [eli]nde idi sivri ḥişārdan çıqdı yıqa boza memleketleri 15. [bu]rşaya geldi ḥacı ‘ivāz pāşā buruşada subaşı idi

38b

1. burşa ḥalkını getürüp meşveret itdi qaraman oğlı gelür diyü 2. ḥişār yarağını gördiler ḥişār yarağını gören ḥişāra girdi 3. yarağı olmayan kendü qaydını görsün didi ol kim ḥocalardur 4. mālıyla esbābiyla yarağı ile ḥişāra girdiler qaraman oğlı 5. geldi buruşa

şehrini oda urdı yaqdı gelüp biñar 6. başında lağımlar qazdurdı biñar başı şuyını aqıdup
hişarı 7. lağımlarla ala ‘ivâz pāşā tıydu hişardan çıqdı lağımlarını 8. oda urdı halkını
kırdı bunlar bu cengde iken mūsānuñ 9. ölüsini qapluca ‘imāretine getürdiler qaraman
oğlu anı gördi 10. girü qaramana qaçdı gitdi **sultān muḥammed** bunı işitdi 11. rüm
ilinden ve anaṭolıdan çeriler cem‘ idüp isfendiyār 12. oğlını ve ḥamīd oğlını ve
germiyān oğlını bile aldı 13. qaraman oğlu üzerine yürüdi aq şehre vardı kendü- 14. -ler
virdiler qonyaya vardı qaraman oğlu qarşuladı 15. qonya ovasında buluşup uğraşdılar
qaraman çerisi

39a

1. şındı qaraman oğlu muḥammed beg ele girdi ve büyük oğlu 2. muştafā çelebi ele girdi
‘ākıbet girü şulḥ idüp barışdılar 3. aq şehri ve sivri hişarı ve nigde ve seydī şehrini 4. ve
oqluğı ve kır şehrini ve beg şehrini bunları virüp şulḥ 5. olunup sultān muḥammed girü
qaraman oğlını ağır ḥil‘at 6. giydürüp girü sancağıyla yirine gönderdi cemī‘i
memleketüñ 7. begleri ‘oşmānlunuñ bular görüp işidüp ḥayrān qaldılar ve andan 8.
şoñra **sultān muḥammed** girü buruşaya geldi bir qaç gün 9. tırup qarār idüp andan
göçüp edirneye geldi eflāğ iline 10. geçmege ‘azm itdi qaraman oğlından ve isfendiyār
oğlından 11. [çe]ri istedi anlar daḥı oğullarını gönderdiler sultān muḥammed 12. ...n
kenārına geldi kendü anda tırdı yir gök hişarını 13. [ya]pdurdı aqıncılar virdi varup
eflāğ iline segirdüp 14. [ğā]yet toyum geldiler şoñra begi ile baruşup şulḥ olunup ḥarāca
15. [ke]sdiler ḥarācın gönderüp oğlını qapuya gönderdi ve bu yıl

39b

1. içinde girü buruşa şehrinde ‘azīm zelzele olup ve rüm 2. vilāyetinde daḥı ḥo zelzele
olalıdan berü hicretüñ **sene 820** 3. **sultān** muḥammed girü devletle rüm ilinden göçüp
anaṭoluya 4. varup şamşunı aldı oğlu sultān murād çelebiyi amāsiyyede 5. qodı çünkim
şamşunı aldı gelüp iskeleye uğradı 6. çok tatar evlerini gördi tımūr ḥān zamānından 7.
qalmışdı ol tatar evlerini sürdi rüm iline 8. göçürdi filibe yöresini ve konuş hişarı
yöresini 9. ol dā‘ireye tıldurdı ol aralıqları ma‘mūr itdiler 10. ol tatarlar anda qaldılar

minnet oğlı muḥammed beg dağı 11. konuşda bir ‘imâret ve bir kâr-vân sarây yapdurdı 12. ol yirler ma‘mûr olundı yirlenüp qaldılar biz girü bu tarafa 13. ol vaqt kim şamavna kâzîsı oğlı řeyḥ bedre'd-dîndür kâzî 14. ‘asker iken qatında kethüzâsı vardı börklüce muştafâ 15. dirler idi řeyḥ iken ḥâř mürîdi idi ve hem dağı ḥalifesiydi

40a

1. ol börkölüce muştafâ qara buruna řeyḥ olup dürlü dürlü 2. fesâd işlere başladı ḥaylî mürâyîlikler eyledi aydın ilini 3. kendüye dönderdi ve her nev‘a tertîbiler qodı ḥâřâ 4. [kend]üye peygâberem diyü ḥalka i‘tiqâd itdürüp bu tarafda 5. [da]đı şamâvna kâzîsı oğlı řeyḥ bedre'd-dîn iznikde qarâr 6. [itm]iş ki börklüce muştafâ işidicek börklüce 7. terakķidedür řeyḥân bunuñ gônline girüp vesvese 8. virüp ğalebe eyledi kendüye şıgırınımayup ḥareket 9. eylemek istedi taqđîrde ḥoz olacaq iş vardı 10. erenlerün şemâ‘ı şafâsı olsa gerek idi şamavna kâzîsı 11. ‘alî řeyḥ bedre'd-dîn iznikden sürdiler qaçdı dağı dirler 12. ma‘lûm degüldür ve illâ sürdiler memleketden çık git diyü 13. řeyḥ bedre'd-dîni iznikden sürdiler şamsuna qaçdı andan 14. varup isfendiyâr oğlına vardı anda dağı durmayup 15. kefeden geçdi andan tolaşup eflağ iline qaçdı gelmekde

40b

1. bu tarafdán börklüce muştafâyıla dağı ittifaķı vardı 2. dirler **sultân muḥammed** dağı vezîri bâyezîd pâşâyı ve 3. oğlı sultân murâdla rûm çerisiyle gönderdi qara 4. burunda vardılar börklüce muştafâyıla buluşdılar zir[â] 5. börklüce muştafânun qatında ḥaylî şüfîler vardı 6. iki üç biñ miqđarı cem‘ olmişlar idi bâyezîd pâşâyıla 7. sultân murâd leşkerin cem‘ idüp börklüce muştafâ üzerine 8. yürüdiler buluşdılar arada qatı ceng oldu ḥaylî âdem helâk 9. oldu kırıldı ‘âķîbet börklüce muştafâ şıdılar kendüyi 10. bulup yaraladılar ol uyan şüfîleri kırdılar ol vilâyet 11. zabt itdiler beg qullarına tîmâr üleşdürdiler bâyezîd pâşâ 12. girü sultân murâd ḥân çelebîyile ma‘nisaya geldiler **bu tarafdán** 13. **dağı** tořlaķ³³ ḥü kemâl dirlerdi ol dağı vardı çok 14. mürîd-i muḥîb uydı

³³ Metinde “toşla” biçimindedir.

kemāliler şüretinde başı 15. biñden ziyāde ol dağı mürīd idünüp çeng-i
çegāneyile illerde

41a

1. gezerdi ol dağı fesāda başladı haylī mürāyīlıklar eyledi 2. mülhidāne aydın ili
tarafında aña dağı leşker gönderdiler varup 3. 15. 16. kemālī dağı dutdılar aşakodılar
ol fesād dağı 4. [ara]dan gitdi **girü bu tarafdān** sultān muḥammed dağı siroz 5. [ta]rafına
vardı selānik üzerine düşe bu tarafdān 6. [şam]āvna k̄āzīsı oğlı şeyḫ bedre'd-dīn kefedēn
kara boğdāndan 7. eflāk iline gelmişdi eflāk ilinden göçüp silisreden 8. ağaç deñizinden
geldi bir kaç şūfīleri gönderdi kim her 9. tarafa pādīşāhlık benüm diyü baña virildi didi
taht 10. baña muḥarrerdür didi sancağ isteyen gelsün ḥurūc ideyin 11. didi aydın ilinde
börklüce muḥtafā³⁴ dağı ḥurūc itdi 12. ol ḥoz benüm ḥizmetkārımı idi aşısuz itdi şeyḫ
13. [ağaç] deñizinden çıkdı haylī ādemler uydı ḥadem ve ḥaşem 14. ve bed-baht şūfīler
ve k̄āzī 15. asker iken tīmār üleşdüdüğü 15. tīmār erleri 16. hepten hep katına cem 17. oldılar
fıkr idüp

41b

1. gördiler bunuñ işinde ḥayr yokdur mecmū 18. tağıldılar gitdiler 2. sirozda **sultān
muḥammede ḥaber** oldu sultān muḥammed 3. ḳapucı başıyla bir iki yüz ādem ḳavuşdılar
gönderüp 4. 19. āḳıbet gelüp zağrada dutdılar sirozda sultān muḥammede 5. getürdiler
mevlānā ḥaydar dirler idi ulu dānişmend idi 6. vilāyet-i 20. acemden gelmiş idi şeyḫle
haylī cidāl itdiler 7. su 21. 22. cevāb oldu 19. āḳıbet mevlānā ḥaydar sözi 8. ilerü geldi ol fetvā
virdi ḳanı helāl³⁵ mālī ḥarām 9. didiyidi şeyḫ dağı eyle fetvā virdi ikisi ittifāḳıyla 10.
sirozda bir çārşū başında aşakodılar berdār 11. itdiler 20. āḳıbet mezārı anda ḳodılar şoñra
iki cāmī 12. sultān murād tamām itdi kendü adına cüz oḳunur **sene 825** 13. ve andan
şoñra sultān **muḥammed** döndi buruşaya geldi 14. hicretüñ **sene 820** anda bir 23. ālī
24. imāret bünyād itdi aña 15. bir kaç köyler vaḳf itdi ve edirne de eski cāmī 25. i tamām

³⁴ Metinde “muḥtafā” biçimindedir.

³⁵ Metinde “helāl” biçimindedir.

42a

1. itmedin andan şoñra sultān muḥammed edirne de vefāt itdi 2. *rahmeten vāsi'an*³⁶ ḥaḳ emrine vardı vezīrleri ḥacı 'ivāz 3. pāşayıdı ve bāyezīd pāşā ve ibrahīm pāşayıdı hicretüñ sene 824 4. **sultān murād** taḥta geçdi henüz sultān muḥammed 5. vefāt itmedin çāşnigīr başı elvān begi amāsiyyeye gönder- 6. -diler sultān murādı amāsiyyeden getürdi sultānuñ 7. 'ömri **sene 48** taḥta geçürdi sultānuñ dört oğlı 8. ve yedi kıızı ḳaldı vezīrlere vaşiyet itmiş idi kim 9. sultān murādı getürüñ diyü çāşnigīr başı elvān beg 10. sultān murāda gitmiş idi vezīrlere ḥacı 'ivāz pāşā 11. ve bāyezīd pāşā ve ibrahīm pāşā bir yire cem' olup tedbīr 12. itdiler yeñiçeri anaḫoluya bir ḫarafa diyü gönderdiler kışşa 13. çoḳ 'ākıbet sultān **murād buruşaya** geldi meyyitini 14. kırık gün şaḳladılar şoñra sultānuñ meyyitini 15. buruşaya aldılar getürdiler³⁷ **sultān murād daḫı** buruşa

42b

1. taḫtında oturdu 'ālem ḫarış murış olmağa başladı 2. izmir oğlı ve menteşe oğlı ve aydın ve sarḫān ve ḥamīd 3. vilāyetinüñ begleri baş ḳaldurdılar fenāya vardı sultān 4. murād buruşada oturdu selanikden bir düzme muştafa 5. dirler ol çıḳdı yıldırım bāyezīd ḫān oğlıyam diyü vardar 6. yeñicesine geldi adranos begüñ oğulları yanına vardılar 7. siroza vardı ḫişārı virdiler andan göçdi 8. edirneye geldi edirneyi daḫı virdiler cemī' i rüm ili aña 9. döndiler vardı yeñicede durdu anaḫolıda **murāda** ḫaber 10. oldu sultān murād bāyezīd pāşā gönderdi bāyezīd pāşā 11. edirneye geldi ol daḫı aña döndi düzme muştafa girü 12. bāyezīd pāşayı vezīr idindi izmir oğlı cüneyd beg 13. geldi ol daḫı aña muştafaya döndi rüm ilinüñ 14. yayasını müsellemler itdiler ba'zısına ellişer aḳça ḫarḫık 15. virdiler şimdiki zamānda daḫı çeriye giden kişiyeye ellişer aḳça

43a

1. ḫarḫık andan ḳaldı ve daḫı 'azab beg dirler idi 'azab çağırdu 2. 'azab divşürdiler göz yumdu edirnedən çıḳdı muştafa 3. sazlu dere de ḳondı bāyezīd pāşayı anda şehīd eyledi

³⁶ Bol rahmet

³⁷ Metinde "getürler" biçimindedir.

4. fikri buyıdı kim buruşaya vara sultān **murād bunı işitdi** 5. vezīrleri ibrāhīm pāşā ve ‘ivāz pāşāyı ve temūr taş 6. beg oğulları ve umūr beg ve orūc beg ve ‘alī beg bunlar 7. tebdīr itdiler miḥāl oğlu ‘alī begi toḡatda ḥabsden çıkardılar 8. sultān **murāda** getürdiler sultān murād ve pāşalar buru- 9. -şadan göçdiler ulubad köprüsine geldiler sultān murād ulubad 10. köprüsini kesdi köpri başında oturdı düzme muştafa 11. daḡı köprünün berü başında oturdı ‘ākıbet miḥāl oğlu 12. ‘alī muḥammed beg geldi düzme muştafa çerisine giceyile çağırdı 13. rüm ili begleri miḥāl oğlını gördiler ulubad köprüsi 14. şuyını at yüzdürdiler geçdiler giceyile sultān **murād** 15. katına geldiler düzme muştafa anı gördi kaçdı turḡān

43b

1. beg kümülī oğlu ve evrenos beg rüm ili begleri hep 2. sultān murāda geldiler düzme muştafa kaçarak biḡa ş[uyına] 3. geldi biḡa kâzīsına ḡaylī filorī virdi vardı 4. gelibolıya iledüp geçürdi düzme muştafa gelibolı[da] 5. oturup gemiler hep ḡuruya çekdürdi sultān **mu[rād]** 6. daḡı gelüp labseküde oturdı ‘ākıbet sul[tān] 7. **murād** ece ovasında bir bāzergān gemisiyle geçürdile[r] 8. düzme muştafa sultān murād geçüp geldüğünü bilüp bolayır 9. yolından kaçup edirneye geldi sultān **murād** ardınca 10. geldi düzme muştafa kaçdı kızıl ağaç yeñicesinde dutdılar 11. edirneye getürdiler edirne de ḡişār burcından işḡā[1] 12. berdār itdiler sultān **murād edirne de** taḡtında ḡarār 13. itdi oturdı hicretün **sene 825** sultān murād ve l... 14. bir ḡarındaşı daḡı vardı muştafa adlu ol daḡı ana- 15. -tolıda ḡaylī işler ‘ākıbet şultān murād ana-

44a

1. -tolıya geçüp iznikde dutdı ḡaydını gördiler anı daḡı 2. atası yirine gönderdiler sultān murād girü gelüp edirne de 3. ḡarār idüp soñra eflaḡ iline sefer itdi eflaḡ begi 4. dırḡula kâfir ḡaylī iş itmişdi sultān vardı 5. eflaḡ aḡın idüp vurdı tālān eyledi ḡāyet 6. toyum geldiler gelüp edirne de ḡarār itdi hicretün 7. **sene 829** ve andan soñra sultān murād anaḡolıya 8. geçdi izmir oğlını ḡovup ve menteşe ilini ve aydın 9. ilini ve sarḡān ilini ve ḡamīd vilāyetini fetḡ itdi hicretün **sene 827** 10. ve sultān murād sefer itmeyüp edirne de

karār idüp isfendiyār 11. kızını getürüp düğün eyledi çevre illere aqın virdi 12. hi[c]retüñ **sene 828** ve andan şoñra lāz iline sefer 13. itdi lāz vilāyetini alup qoca despota memleketden çıkarup 14. ve bu tarafda anaolıda ibsili qal' asını fetḥ olup ve izmir 15. oqlı cüneyd beg vāqı' aya ugrayup helāk oldu

44b

1. hicretüñ **sene 829** ve andan şoñra girü sultān murā[d] 2. sefer itmeyüp saqar yaylaya çıqdı av eyledi kendü qa[rār] 3. idüp lāz ili vilāyetine aqıncılar virdi lāz ilini yaqup 4. bozup tālān eyleyüp bī-nihāyet gānīmetle geldi hicretüñ 5. **sene 830** ve andan şoñra sultān murād cān adası[n] 6. ve gügercinliki aldı ve lāz ilini vilāyetini tamām musahḥar 7. itdi ve qal' aların alup ve bu tarafda anaoluda yör- 8. -güc oqlı ḥızır beg cenük vilāyetini fetḥ itdi vezīrleri 9. muḥammed aqa ve şaruca pāşā ve ibrahīm pāşayıdı 10. hicretüñ **sene 831** ve sultān murād girü edirne de qa[rār] 11. itdi çökeye yaylaya çıqdı ve ḥalīl pāşā baba... 12. ibrahīm pāşā vefāt itdi hicretüñ **sene 832** yiri[ne] 13. ḥalīl pāşā vezīr oldu ve sultān murād aqr leşke[r] 14. cem' idüp gāzā-yı ekberdür diyüp **selanik** qal' asın[a] 15. düşüp 'azīm ceng idüp toplarla çevre yanını yıkdursa

45a

1. beg vezīrlar mezkūrlar ve girü sultān murāda sefer itmeyüp 2. [qar]ār idüp keşürlük yaylasına çıqup vebā-yı 3. [e]kber olup hicretüñ **sene 838** ve girü sultān murād 4. edirne de karār idüp vezīri şaruca pāşayı gönderüp 5. vılq oqlı kızını getürüp nikāḥ idüp ḥātün idinüp 6. vılq oqlı ile barışup ve daḥı vılq oqlı semendreye bünyād 7. itdi hicretüñ **sene 838** ve daḥı vılq oqlı ol semendreyi 8. binā idüp uqrulayın şaruca pāşā gelüp ḥişār 9. yapılduğın dimeyüp şoñra şaruca hem begler begi hem 10. vezīr iken 'azl olup ve evrenos beg oqlı ve ar- 11. -navud vilāyetine aqın eyleyüp gāyet toyum geldi 12. hicretüñ **sene 839** ve girü sultān murād qaramana varup 13. qaraman oqlı ibrahīm begle ceng muḥārebe idüp 14. ibrahīm beg qaçup sultān murād aq şehri ve beg 15. şehri alup şoñra ibrahīm begle şulḥ idüp

45b

1. barışlık olup gelüp rûm ilinde bu tarafda burc 2. hişârını fetḥ itdi hicretüñ **sene 840** [tārīḫ-i ḥammâr 841] vezîrler ḥa[lîl] 3. pâşâ şaruca pâşâ ve muḥammed ağa ‘azl olunup yir[ine] 4. fazlu'llâh geldi ve girü sulṭân murâd yeñi câmi‘i edi[rnede] 5. binâ idüp ergene köprüsini binâ idüp edirmeden 6. çıḳup cum‘a gün cum‘anuñ kendü eliyle binâsın 7. bargup şehrden çıḳup unğurus vilâyetine se[fer] 8. idüp eflaḳ begi dıraḳula kâfir önce ḳaraman çe[risi] 9. ve anaṭolu çerisi ve ‘azabı ve rûm çerisi ve ‘azabları ve is[hâḳ] 10. beg ve ṭurḥân ve evrenos oğlı ‘alî beg uç beg[leri] 11. ğâzî begler ğazâyıla gelmişler otuz kırḳ biñ aḳıncı 12. her birine yigirmişer biñ aḳıncılar ḳoşup yetmiş sekse[n biñ] 13. âdem olup ve sulṭân murâduñ ḳalan leşkeri ‘a[zab] 14. ve yeñiçeri ḥâzır olup severinden geḳüp altı pâ[re] 15. ḳal‘ aların alup anaṭolu begi güyegü ḳaraca rû[m]

46a

1. unğurus leşkeri ḥâzır gelüp yanḳo adlu bir mel‘ûn 2. üzerine düşüp mezîd begi şıyup merḥûm mezîd beg 3. anda şehîd olup aḳın râst gelmeyüp leşkere 4. şikest vâḳi‘ olup bu ḥadeş kim oldu 5. hicretüñ **sene 845** ve girü sulṭân **murâd** edirmede 6. ḳarâr idüp begler begi ḥâdım şahâbe'd-dîn pâşâyıla 7. rûm ili çerisiyle ve aḳıncıyıla ve daḫı iki biñ yeñi- 8. -çeri ile eflaḳ ilinden geḳüp unğurus vilâyetine 9. varup ḥâdım şahâbe'd-dîn pâşâ kendüye mağrûr 10. olup aḳıncıları girü ğâfilîn eṭrâfa taḳılup ḥâdım 11. pâşâ ḥalvet ḳılup girü ol unğurus la‘în 12. yanḳo pelîd mezîd begi taḳıtduğı bigi ‘ale'l-ġâfilîn 13. ḥâdım pâşâ üzerine yürüyüp ve yeñiçeri daḫı 14. taraşdayiken hücum idüp mezîd begi ğâfil bulduğı 15. bigi ḥadım pâşâ ġâfil bulup şahâbe'd-dîn pâşâ

46b

1. daḫı şikest vâḳi‘ oldu hicretüñ **sene 846** vezîrleri 2. ḥalîl pâşâ fazlu'llâh pâşâ ḳâsım pâşâyıdı 3. ve girü bu taraftan ḳaraman oğlı ibrahîm ḥurûc idüp 4. anaṭolu vilâyetini velveleye³⁸ ḳoyup sulṭân murâda 5. girü gelüp ḳaraman oğlı yürüdi geldi diyü sulṭân 6. murâd daḫı rûm ili leşkerini bunda ḳoyup kendü 7. ḳapu ḥalkıyla anaṭoluya³⁹ geḳüp ve

³⁸ Metinde “velvüleye” biçimindedir.

³⁹ Metinde “anaṭo” biçimindedir.

oğlu sulṭān ‘alā- 8. -’e’d-dīn rūm çerisiyle amāsiyyeden gelüp cem‘ o- 9. -lup ḳaraman oğlu üzerine yürüyüp ibrahīm beg 10. işidüp taş iline kaçup soñra elçiler gönderüp 11. yalvarup girü sulṭān murādla şulḥ olunup barışup 12. sulṭān murād andan dönüp girü gelüp edirne 13. ḳarār idüp dururken nāgāh sulṭān ‘alā’ e’d-dīnün 14. vefātı ḥaberi gelüp sulṭān murād işidüp bu mātem 15. içinde iken girü bu ṭarafdan lāz oğlu despot ve

1. ve ungurus leşkeri ve yanḳo mel‘ün leşkerler cem‘ idüp 2. despot önce gelüp izlādī derbendinde bulu- 3. -şup ceng muḥārebe idüp rūm ili begler begisi ḳāsım 4. pāşā rūm ili çerisiyle ve ṭurḥān beg aḳıncıyla ḳāsım varup iz- 5. -lādī üzerinde kāfir çerisiyle buluşup bir avuç kāfirdür bu- 6. -nları ṭağıdup soñra varup her birünüz çiftünüz süre- 7. -[g]idün diyüp aḳıncıya bu istimāleti virüp aḳıncı daḫı 8. ... ṭovucalar bu ḥaberi işidüp varımayup ḳāsım pāşā 9. yaluñuz ḳalup şikest vāḳi‘ olup sulṭān murāda 10. [ḥa]ber olup sulṭān murād daḫı edirnedden göçüp rūm 11. [i]li çerisi ve ‘azab ve yeñiçeri ve ḳapu ḥalkını ile ḳışın 12. zemherī vaḳtinde izlādī derbendinde buluşup sulṭān 13. [mu]rād pāşā⁴⁰ derbend başında irüşüp kāfiri girüsine 14. [dö]nderüp kāfir çerisi dönüp kaçup ṭurḥān beg 15. ...zlık idüp lāz oğluyla iç ara ḥaber olup lāz oğlu

47b

1. girü ungurus leşkerini sağ ve esen alup çıkup gidüp 2. sulṭān **murād** gine edirneye gelüp ḳarār itmiş iken girü bu 3. ṭarafdan ḳaraman oğlu ibrahīm beg girü hüçüm idüp anaṭo- 4. -lu vilāyetini velveleye ḳoyup sulṭān **murāda** ḥaber olup 5. sulṭān **murād** daḫı bu ṭarafdan vilḳ oğlu despotı ile barışup 6. ḥalīl pāşā ḳarındaşı maḥmūd çelebi izlādī derbendinde dutsaḳ 7. olmuş idi ol dutsaḳ olduḡı cihetden ötri alaca- 8. -ḥişāri ve andan añarusı ne varsa hep vilḳ oğlına 9. virüp girü memleketi virüp barışdılar ve andan soñra sulṭān 10. **murād** girü anaṭoluya geçdi yeñiçeri ve ḳapu ḥalkıyla ki rūm 11. ili çerisini rūm ilinde ḳalup anaṭolu çerisiyle varup 12. ḳaraman oğlu ibrahīm beg kaçup ‘aḳıbet

⁴⁰ Metinde “pā” biçimindedir.

efzal- 13. -ü'l-‘ulemā’ ve'l-fuzalā⁴¹ hazret-i mevlānā şaru ya‘kūb 14. hazretlerini gönderüp şulh u muşālaḥa idüp girü sultān 15. **murād** dönüp gelüp yeñiçeriye destūr virüp

48a

1. vesāyir ḥalkā daḥı kendü varup ma‘nisada oturup 2. bi'l-küllıye begligini terk idüp taḥtını sultān **muḥammed** çelediye 3. işmarlayup ḥalīl pāşā vezīri olup mevlānā ḥusrev 4. k̄āzī ‘asker olup hicretüñ **sene 847** ve girü kıral 5. la‘īn ve yanço pelīd hücum idüp ungurus ve şaş 6. ve alaman ve çeyḥ ve lāṭīn ve bosna ve liyh çerisi 7. ve eflāk mecmū‘ cem‘ olup ittifākı kıral ve yanço la‘īn 8. yetmiş biñ miḡdārı leşker cem‘ idüp kāfir çerisi üç 9. dört yüz ṭop ‘arabası ile çekilüp ṭoplar 10. ve ‘arabalar çekilüp ve leşkeri göm gök demüre ġarḡ 11. olup āhen-pūş pūlād içinde bunuñ bigi saṭvetle 12. heybetle belḡrāddan ve severinden geçüp maṭara 13. ve şumlu vilāyetin ḥarāba virüp ve gelüp nige- 14. -bolı üzerine düşüp ḥiṣār idüp alınmayup 15. üzerinden gidüp geçüp nigebolı sancağı begi

48b

1. fīrūz beg oḡlı muḥammed beg nigebolı çerisiyle ve ḥāzır 2. aḡıncı ile kāfir leşkerinüñ ardını başup bu nice kāfirlerini 3. dutup bu ṭarafa göndermekde bu ṭarafdan sultān **murāda** 4. ma‘nisada ḥaber olup gelmeyüp şoñra ‘alī cübe dirler 5. bir be-nām kimse pāşalar göndürüp ‘alī cübye varup 6. dürlü dürlü ḥüccetler ile sultān **murādı** yirinden koparup 7. ḡaldurup getürüp gelibolıda efrenc-i la‘īn ittifākı bile 8. olup gemiler gönderüp gelibolı boḡazını deryā yüzini 9. dutup yol virmeyüp geçmege yol bulunmayup ‘āḡıbet 10. ḡalaṭa düşinde yeñi ḥiṣār ṭarafında bir fireng gemisiyle 11. rüm iline geçüp anaṭolu çerisiyle geçüp ṭoḡru edirneye 12. gelüp edirne de puçuk depede konup ṭururken fīrūz beg 13. oḡlı muḥammed beg ol cebelü kāfirleri edirne de sultān **murāda** 14. gönderüp sultān **murād** bu kāfirleri görüp bu fāl-ı yom 15. dutup işümüz rāstdur diyüp ḥaḡḡuñ ‘ināyeti ve ḥazret-i

⁴¹ Alimlerin ve erdemli kimselerin en üstünü

49a

1. risāletüñ mu' cizāt-ı berekātında diyüp haq ta'ālāya çok 2. çok şükrler kılop fī-sebīli'llāh niyyet-i ğazā diyüp 3. ğazāya bil bağlayup edirnedən çıqup bu leşkerler cem' 4. olup rüm ilinüñ leşkerleri anaolu leşkeri ve kapu 5. halkı ve yeñiçeri ve 'azab anaolıdan ve rüm ilinden 6. otuz biñ 'azab ve çereğordan çıqup eṭrāf 7. 'älemlere nefīr-i 'āmmdur diyüp cihād-ı ekberdür diyüp 8. ehl-i islām bir yirden hüruc idüp rüm begler begisi 9. şahābe'd-dīn pāşā dirler ve anaolu begleri begisi güyegü 10. qaraca dirler idi sultān **murād** oğlu sultān muḥammedi 11. edirnedə qoyup vezīri ḥalīl pāşâyıla kendü edirnedən 12. çıqup vezīri ḥadım pāşâyıla hem begler begisi rüm 13. ilinüñ uç begleri 'īsā beg ve ishāq beg ve 'ömer beg ve 14. ṭurḥān beg 'īsā beg ve evronos beg ḥazretleri veled-i miḥāl 15. oğlu ḥamza beg çağırcı başı kāsım pāşā veled-i dūdurmezik bunca

49b

1. begler toğru sultān **murād** unğurus la'īnün üzerine hücüm 2. idüp varna üzerinde buluşup 'azīm ceng idüp 3. her taraftan toplar ve tüfekler ve zenberekler қаза yağmuru bigi ya- 4. -ğup bir birine atılup yanqo la'īn bir taraftan ve қара miḥāl 5. la'īn bir taraftan ve kıral üzerine göğüsde ṭurup sultān 6. **murād** üzerine yürüyüp hücüm idüp sultān 7. **murāduñ** sağ kolını ve şol kolını getürüp anaolu ve rüm 8. ili çerisi ve aqıncılar mecmū' tağılup perākende olup anaolu 9. begler begisi ṭayı qaraca şehīd olup *rahmeten vāsi'ān*⁴² 10. hemān sultān **murād** kendü yalunuz yanında kapu halkı dağı 11. tağılup biş yüz kişi miqdārı qalmayup sultān 12. **murād** gördi kim ḥāl böyle oldu yüz göge dutup haq 13. ta'ālā tarafına nefīr-i ğulüvv idüp eyitdi ilāhī seyyidī mevlāyī 14. islām dīnine sen kuvvet ve nuşret vir **muḥammed muştafā**- 15. **-nuñ** *efzalü's-şalavāt ve ekmelü't-taḥiyyātdur*⁴³ anuñ

50a

⁴² Bol rahmet

⁴³ Duaların en faziletlisi ve selamların en mükemmelidir.

1. [yü]zi nûrı berekâtı haqqı çün islâm dînine sen 2. [‘inā]yet it ümmet-i muḥammede diyü bu zârlığı kıldı du‘âsı 3. [o]kı nişâna irişüp haq ta‘âlâ du‘âsını müstecâb 4. [kıl]up **muḥammed** muştafânuñ mu‘cizât-ı berekâtında ğayb 5. [eren]lerüñ himmetinde ve ğâzîlerüñ i‘tikâdı berekâtında haq 6. ... ta‘âlâ nuşret virüp kıral la‘în kendüye mağrûr 7. [ol]up sulṭân **murâduñ** üzerine yürüyüp mağrûr- 8. -[lığın]dan çebbârlığından cebbârlığından sulṭân murâduñ âlâyına 9. [a]t depüp yaluñuz kal‘aya depindi haqquñ ‘inâyetidür 10. [ha]zret-i resûlüñ mu‘cizâtıdur haq ta‘âlânuñ fazlı 11. [yeti]şüp kıral mel‘ûnuñ atı sürçdi bir ‘azab ve bir 12. [yeñi]çeri ḥâzır bulunup ol arada kıraluñ atını siñirleyüp 13. [kırâ]lı atdan düşürdiler kıoca hıdır dirler alp erenlerden 14. [ş]îr bahâdurlardan añılur dilâverlerden idi def‘aten 15. [at]dan inüp kıraluñ başını kesüp sulṭân **murâda**

50b

1. getirüp sulṭânımuñ hemîşe düşmeninüñ başı atı ayağı 2. altında ğaltân olsun diyü sulṭânıñ öninde başı 3. yuvaladı hemîşe düşmen başı eyle olsun didi 4. çün sulṭân **murâd** ol başı gördi kıral leşkeri- 5. -nden bir kâfir getirüp gösterdiler ol kâfir ol başı görüp 6. ağladı kıral kendüdür didi andan bildiler kıral başıdur 7. sulṭân **murâd** yüz göge dutup haqqa çok çok şükrler 8. idüp atdan inüp yüzini toprağa virüp secdeye 9. varup iki rek‘at namâz kıilup haqqa tazarru‘lar 10. idüp başını secdeden kaldurup girü atına binüp 11. kıraluñ başını bir cidaya şaңçup kaldurup münâdî 12. kıldılar çağırdılar kıral başıdur diyü leşkerüñ içini 13. gezdürdiler mecmû‘ çeriye gösterdiler girü tağılan leşker 14. girü sulṭân **murâduñ** katına cem‘ oldılar kâfir çerisi 15. bu aḥvâli görüp yanço mel‘ûna haber virdiler yanço hemân

51a

1. [kaç]mağa yüz dutdı çün kâfir çerisi münhezim olup 2. [tağılma]ğa başlayup ehl-i islâm anı görüp her taraftan ğâlib 3. [olu]p kovmağa gitdiler ehl-i islâm kâfir üzerine ğâlib 4. ... anaṭolu ve rûm ili çerisi ve aḳıncılar daḫı ḥaberdâr olup 5. [kâfir]üñ ardınca hücûm idüp zenbûr bala üşer bigi 6. [kâfir le]şkerine üşdiler yanço pelîd hemân başını

aldı ve 7. [kaçd]ı kırtuldu çıkdı gitdi hemān maqşūdı 8. ... nuñ kıralı ele virüp kendü kıral olmaq idi 9. ... dı oldu çün kāfir leşkeri münhezim olup 10. ... ‘azab ve yeñiçeri mecmū‘ hāzır olan çeriler kāfirūñ 11. ... üzerine varup gāyet ceng ‘azīm olup 12. ... ‘arabasını yağma ve tālān idüp gāzīler gānīmet mālī 13. ... sultān **murāduñ** katına geldiler bayrām kutlu olsun 14. ... [mü]bārek ellerin sultān murāduñ elin öpüp bayrāmlaşdılar 15. [üç g]ün anda bayrām idüp dördünci gün varna

51b

1. gāzāsına gāzīler bu gāzāya gāzā-yı ilāhī didiler ferahlık 2. ile münādīlık ile göçüp edirneye geldiler ve edirne 3. uğraş kim ceng oldu receb ayınuñ yigirmi toquzında se- 4. -şenbih güninde hicretüñ **sene 848** ve girü sultān 5. **murād** edirne bir kaç gün durup şoñra begligi terk 6. idüp sultān **muḥammede** ışmarlayup istiqlālī sultān 7. muḥammedi tahta geçürüp kendüsi ma‘ nisada varup 8. ‘iş ‘işrete meşgöl olup dünyādan elin çeküp 9. fāriğü'l-bāl olup oturup bunda sultān **muḥammed** 10. edirne tahta geçüp kendü adına aqça kesdürüp qarār itdi 11. hicretüñ **sene 848** vezīrleri ḥalīl pāşā kāsım pāşā 12. ve şahābe'd-dīn pāşā girü begler begi oldu rüm iline 13. sultān muḥammed pādīşāh olup ḥüküm ḥükümet içinde 14. iken şehr-i edirne **ḥark** olup tamām yanup bezzāzis- 15. -tān⁴⁴ içinde kethüzā ḥoca kāsım ve bezzāzistāncılar hep

[veliyyu ḥırru? 848]

52a

1. idüp *innā li'llāhi ve innā ileyhi rāci‘ün*⁴⁵ *ṭayyibe'llāhu şerāhu* 2. ve *ce‘ale'l cennete meşvāhu*⁴⁶ muḥarrem ayınuñ evvelinde 3. çehārşenbih güninde ḥaq emrine vardı *rahmeten* 4. *vāsi‘aten*⁴⁷ hicretüñ **sene 855** sultān **murād** ḥān 5. merḥūm otuz yıl beglik

⁴⁴ Metinde "bezzāztān" biçimindedir.

⁴⁵ Bakara 156: “Biz bu dünyada Allah’a kulluk için varız. Vakti geldiğinde de O’na dönüp huzuruna çıkacağız.”

⁴⁶ Toprağı bol olsun ve mekânı cennet olsun.

⁴⁷ Bol rahmet

itdi *rahmetü'llāhi 'aleyh*⁴⁸ 6. **31 üç ay** 7. **tārīh** 8. sultān muḥammed bin sultān murād
tahta cülüs kıldı sene **855** 9. **mersiye-i sultān murād**

10. çün bu resme oldı hük-m-i pāzişāh

şeh murāda irdi fermān-ı ilāh

11. tenk görindi kim aña işbu fenā

dād virmez bī-gümān dārü'l-fenā

12. emn var şanma bu yirde iy ulu

kim ecel qorḥusu vardur toptolu

13. yürek ölüm guşşasından tolu bīm

ne nebī buldı ne çāre ne ḥekīm

14. qamusı bu miḥnetile öldiler

nār bād ü qahrla ḥāk oldılar

15. kimesne bu derde dermān bulmadı

çāresin bunuñ kimesne bilmedi

52b

1. hiç kimesne varmaz ol 'uhdeye

kim güşāyiş bula işbu 'uqdeye

2. kimse kimseyi ecelden iy aḥı

qurtarımaz kim tura bir gün daḥı

3. irdügi dem şehlere virmez amān

ger ferīdün ola ve ger nerīmān

4. iy nice çemşīdler ve ger yolın urur

iy nice [keyyūsılara]⁴⁹ qa[r]şu turur

5. iy nice qayşerlerüñ qaşrın yıqar

iy nice dārālaruñ dār[ın yıqar]⁵⁰

⁴⁸ Allah ona rahmet etsin.

⁴⁹ Manisa nüshasında silinmiş olan bu ifade, Paris nüshasından tamamlanmıştır.

6. nice zāḥḥāk aḡladup durur iy hem

nice kā`vus iñledüpdür zîr ü kem

7. nice rüstemleri ol başup durur

nice behrām yayını yasup durur

8. erd-şîrleri [k]ılıpdur bu rāh

āh bu ecel kim elinden āh ü āh

9. ne yirde adı añılsa yā şebāb

söz kesilür kimesne virmez cevāb

10. ḥaḡdur ölmeklik emān yoldaş ḥoş

tā ki bundan ḡitmeyesin eli boş

11. cümle ḥalkā daḡı iy *rabbū'l-`ibād*⁵¹

sen refîḡ eyle emānı i` tiḡād

12. *fā`ilātün fā`ilātün fā`ilāt*⁵²

vir şalavāt ondan isterseñ necāt

13. bu beyānsuz söze nice ḡalalum

şāh muḡammed ḡışşasına geledüm

14. çün sulṡān murād merḡūm vefāt itdi oḡlı sulṡān muḡammed 15. taḡta ḡeçdüḡi vaḡt
vezîrleri ḡalîl pâşā ve ḡādım pâşā şaruca

53a

1. pâşâyıdı ishāḡ pâşā `azl olup anaṡoluya 2. begler begi oldu ozḡur oḡlı `isā beg `azl
olundu çün 3. ḡāl⁵³ böyle olundu **çün sulṡān muḡammed bin sulṡān murād** 4. muḡarrem

ayınuñ on altısında pençşenbih ḡüninde taḡta cülūs 5. ḡılup ḡaraman oḡlı ibrahîm
ḡaramanda ḡareket idüp sulṡān 6. **muḡammed** işidüp leşkerini cem` idüp vezîrleri ḡalîl

7. pâşā şaruca pâşā şahābe'd-dîn pâşā anaṡolu 8. begler begisi ḡara beg leşkerler ḡazır

⁵⁰ Manisa nüshasında silinmiş olan bu ifade, Paris nüshasından tamamlanmıştır.

⁵¹ Kulların rabbi

⁵² Aruzun “fā`ilātün fā`ilātün fā`ilāt” kalıbı.

⁵³ Metinde “ḡāl” biçimindedir.

olup araman vilā- 9. -yetine yürüyüp araman oğlı ibrāhīm begle ceng 10. muārebe idüp araman oğlı ibrāhīm beg muāvemmet 11. idemeyüp Őoŕra Őul olunup gelüp edirne de 12. yeŕni sarāy binā itdi hicretüŕ **sene 855** ha ta‘ ālā kelām-ı 13. adīmde dağı buyurmıŐdur kim **855** *rahmete rabbihr*⁵⁴ sultān muammed 14. ol ayetüŕ ebced isābında tahta gemiŐdür ve girü 15. sultān **muammed** Şehr-i oŐantın yanında boğaz kesen

53b

1. iŐarı yapmağa aŐd eyledi anaolu ve rüm ili 2. erilerini cem‘ idüp anaolu begler begisi iŐhā pāŐā 3. rüm ili begler begisi araca beg vezirleri alil pāŐā 4. ve Şaruca pāŐā zağnos pāŐā hep pāŐalar begler 5. bir yire gelüp yeŕni iŐarı yapmağa başladılar bünyādını 6. tamām gereği bigi azdılar yigirmi ula midārı nāđāh bir 7. āhen menī ammām apusu ıkdı bilmediler anuŕ tārīhini 8. kim ne zamānda yapılmıŐdur hemān bir ammām apusıdur gö[r]- 9. -diler ādemden öŕdin veyā Őoŕra yapılmıŐdur ol ubbeyi 10. dağı bünyādınıŕn ızup azup ‘āıbet iŐaruŕn 11. bünyādın urdılar her taraftan sanca beglerine bağş 12. itdiler ü uleleri her birini birer vezirlere bağş 13. itdiler ü dört ayuŕ içinde iŐarı mukem yaptılar 14. tā’iresine toplar urdılar ara deŕizden a deŕizden 15. gemiler geürdmeyeler oŐantınüŕn boğazını kesdiler mec[āli]

54a

1. almadı hicretüŕ **sene 856** ve girü sultān muammed oŐantın 2. almağa aŐd eyledi etraf-ı ‘āleme nāmeler perākende ılıp 3. anaoludan ve rüm ilinden leşkerler cem‘ idüp begleri 4. ve subaşıları ve tımār erlerini anaoludan ‘azabından 5. ve rüm ili ‘azabından ve dağı on biŕ yeŕieri ğazā-yı 6. ekberdür diyüp ehl-i islāma hücum aber 7. olup Őeyhlerden ve tekye niÇin derviŐlerden 8. ve abdāllardan cümle āzır olup oŐantın 9. üzerine düşüp bī-nihāyet leşkerler cem‘ olunup 10. ve dağı edirne de ejderhā⁵⁵ peyker

⁵⁴ Rabbinin rahmeti

⁵⁵ Metinde “ejdeha” biçimindedir.

bigi toplar dökürüp 11. edirnedē⁵⁶ tüfekleri ve topları çekürüp 12. kendü dağı edirnedē çıkup ol topları çeküp 13. bunca âdemler çeriden ve ‘azabdan üşüp ol topları 14. koşantın üzerine iledüp topları kırdurup 15. her tarafından atılup şehri koşantınun burclarını

54b

1. ve bedenlerini yakup kâfirlerden ahrūd kâfirler içerüden cengle 2. zafer bulımayup teküri gayret idüp amân 3. dağı dilemeyüp ol gayretle ceng idüp ‘âkıbet 4. **muhammed bin sultân murād** gayrete düşüp haq yolına 5. **fi-sebîli'llâh** diyüp yağma buyurup cebren ve kahren 6. her tarafından leşker üşüp hişârün içine girüp 7. hişâr üzerinde kâfirlerini kılıçdan geçürüp ‘âkıbet 8. şehriün içine girü yağma ve tâlân kıldılar kızlarını 9. ve oğlanlarını ve ‘avretlerini esir idüp ve mâllarını 10. altundan ve incüden ve cevâhirden tenkden ve filoriden 11. ve aqçadan ve metâ‘dan her ne kim buldılar yağmayıla aldılar ve 12. evlerini dağı ol hinde dutan belâdan dutalar şunuñ 13. gibi ehl-i islâm ganîmet mâlına ğark oldılar koşantın 14. bünyâz olalıdan iki biñ üç yüz dört yüz yıldan berü 15. cem‘ olan mâl hep ğâzîlere naşîb olundu koşantın

55a

1. fetḥ olundu rebî‘ü'l-evvel ayınıñ yigirmi birinde seşenbih güninde 2. ve andan sultân **muhammed** koşantın fetḥ idüp mayıs 3. ayınıñ on yedisinde seşenbih gün elli gün egirdiler 4. elli birinci gün fetḥ olundu ve andan şoñra kalkup ibşaladan 5. göçüp varup inozı fetḥ itdi bu yıl varup inoz 6. kal‘asın fetḥ itdi hicretün **sene** 857 âyet-i kadîmde 7. dağı gelmişdür dirler koşantınun alınmasına haq 8. ta‘âlâ kelâm-ı kadîminde buyurmuşdur vardır 9. *beldetün tayyibetün*⁵⁷ târihinde vâkı‘ olmuşdur ve andan 10. şoñra koşantın aldığı demde vezîri ḥalîl pâ- 11. -şâyı ḥabs idüp şoñra gelüp edirnedē kule burğozında 12. ḥabs olup şoñra gelüp merḥûm maġfûr ḥalîl 13. pâşâyı şehîd itdi

⁵⁶ Metinde “edirnedē” biçimindedir.

⁵⁷ Güzel belde

*rahmeten vāsi'aten nevvera'llāhu kabrahu*⁵⁸ 14. ve girü sultān muḥammed bin sultān murād şehīd şehri 15. қошаңтин feth itdükden шоңра аyaşofyayı görüp

55b

1. ve ğarīb binālar görüp kelīsālar ve zīr-i zemennīler ve 2. ğarāyib 'acāyip reng-āmiz mermerler görüp görüp 3. temāşā itdi mütēhayyir ve ḥayrān olup qaldı diledi kim 4. ehl-i rūmdan firengistān ruhbānlardan ve қасīs 5. bıtrıqlerinden ve tevārīḥ bilenlerden қошаңтинün 6. bināsı kimler binā itdiler ve kimler gelüp ḥükm itdiler kimler pādīşāh 7. oldılar anı bilmek istedi **tevārīḥ** bilenler rūm 8. ve fireng tā'ifesinden bıtrıqler keşīşler қасīsler 9. ve ruhbānlardan cümlesini cem' su'āl itdi kim қошаңтин 10. kimler binā itdiler ve kimler ḥükm itdiler anlar daḥı bildüklerince kitā- 11. -blarında bulunanlardan ve tevātürle isnād⁵⁹ olan ḥaberlerden 12. sultān **muḥammede** ḥaberler virdiler **tārīḥ**-i қошаңтиніyye 13. aḥbārda şöyle gelmişdür kim rāvīler şöyle rivāyet 14. itdiler kim ḥaḳ ta'ālā **süleymān** peygāmber peygāmber- 15. -lik virdi süleymān peygāmber cemī' i inse 56a

1. ve cinne kim itdi dünyānuñ ne қadar pāzişāhları ve begler 2. varsa mecmū' süleymāna musaḥḥar olmuş idi hiç yir qalmadı kim süleymān 3. aña ḥükm itmeye meger kim maġrīb vilāyetinde bir cezīre 4. vardı ol cezīrenün bir pādīşāhı vardı adına 5. [ankūr] dirler idi ulu pādīşāh idi firengistān 6. [vilāyeti]nde andan ulu pādīşāhdı yoġıdı yüz 7. [bi]ñ ere güci yeter idi ammā cebbārliginden ve tekebbürliginden 8. kimesneye baş indürmezidi **süleymān peygāmber** 'aleyhi'- 9. -s-selām peygāmberliġin bilüp ve şevketin işidüp 10. ins ve cinne ḥükm itdüġin bilmiş idi ve illā muḳī' 11. olmazıdı süleymān peygāmber 'asm didiler kim fülān 12. cezīre pādīşāhı muḳī' olmaz serkeşlik ider didiler 13. **süleymān peygāmber** 'aleyhi's-selām dīvleri ve perrileri 14. ve ins ü cinni cem' idüp ol cezīreye vardı 15. 'ankūr bildi kim süleymān peygāmber gelür leşkerini cem' itdi

⁵⁸ Bol rahmetle Allah kabrini nurlandırısın.

⁵⁹ Metinde "isnād" biçimindedir.

56b

1. süleymân peygâmbere karşı vardı bir biriyle buluşup 2. ‘azîm ceng itdiler ‘âkıbet
‘ankûr başılıp leşkeri târ 3. mâr olup ‘ankûr cengde dut..... 4. peygâmbere getürdiler
süleymân peygâmbere 5. islâm ‘arz itdi ‘ankûr m..... 6. süleymân ‘ankûruñ başını
kesdiler er..... 7. itdiler aldılar ‘ankûruñ mālını ve hazînesini aldılar 8. **süleymân
peygâmbere** ‘âle[yhi's-selâm] 9. bahş itdi çün [‘ank]ûruñ işi tamâm o[ldı]10.
bir şâhib-i [cemâl]⁶⁰ kıızı vardı gâyet hasnâlardan 11. idi ... mergûb idi nazîri yoğıdı ol
adın 12. şemsiyye diyü ad kômışlar idi ol süleymân **peygâmbere** getürdiler 13.
süleymân peygâmbere ‘aleyhi's-selâm ol kıızı gördi hüsnine 14. ‘aşık oldu ol kıızı getürüp
kendüye nikâh itdürdi 15. ol kıızı gâyet sevdüğinden şöyle idi kim ol her ne

57a

1. [ma]kşûdı olsa **süleymân** katında maqbûldı bir sözi 2. [iki]⁶¹ olmazdı şemsiyye bir
gün süleymân peygâmbere ‘aleyhi'- 3. -s-selâm didi kim benüm için bir sarây bir ‘âlî
kaşr 4. ... bünyâd id kim anuñ gibi ‘âlî sarây köşk hiç ‘âlemi 5. ... [o]lmaya dünyâ
yüzinde kimesne bünyâd itmemiş ola 6. ... [**süleymân peygâmbere** ‘aleyhi's-selâm dağı
dîvlere 7. perrîlere ve inse ve cinne hüküm itdi kim bir havâsı hûb cennet 8. şıfat yir
buluñ kim anda bir ‘âlî bünyâd sarây idesiz didi 9. ...yü ve perrîler ‘âlemi geşt itdiler
‘arab ve ‘acem hind ve sind 10. hitây ve hotan çîn ve mâçîn ve vilâyet-i türkistândur 11.
şark tarafıdur gezdiler hiç bir yir bulımayup ‘âkıbet vilâyet-i 12. [r]üm kim añılır
yünânlar dimekle meşhûrdur aq deñiz 13. [kenâ]rında bir havâsı hûb yir buldılar
aydıncuk tağı dirler 14. [şim]diki ‘aşrda dağı vardır temâşalık kim aydıncukdadur 15.
[aş]l binâsı vardır ol temâşalığı gezdiler dîvler varup

57b

1. ol yiri begendiler ol yire binâ itmege meşgûl oldılar dîvler ve 2. perrîler ins ve cin
‘âlemi geşt idüp cezîrelerden küh-ı elbürz 3. tağından küh-ı kâfdan bildükleri buldukları

⁶⁰ Manisa nüshasında silinmiş olan bu ifade, Paris nüshasından tamamlanmıştır.

⁶¹ Manisa nüshasında silinmiş olan bu ifade, Paris nüshasından tamamlanmıştır.

yirlerden mermer ma‘deni 4. olan yirlerden envā‘ rengin mermerler bulup direkler kesüp 5. getürdiler bir yire cem‘ idüp hâzır itdiler şimdi kim [aya]- 6. -şofyada olan altı şomaķī mermer direkler kim vardur 7. anuñ ma‘deni kūh-ı kâfda olur dirler ğayrı yirde olmaz 8. dirler ve illā maġrīb zemīnle habeş vilāyeti aralığında v- 9. -ardur dirler vaķtühā mışra gemüyle getürürler imiş ve illā 10. bunuñ bigi cevherler degüldür dirler çün dīvler bulduķları 11. mermerleri bulup getürüp bir ‘ālī kaşr köşk bünyād itdiler kim 12. hiç dünyā yüzinde kimesne itmemişdür çünkim kaşr köşk 13. tamām oldu yapıldı şemsiyye hātūn gelüp köşki begendi qarār 14. itdi kıldı bir nice zamān ‘aķıbet şemsiyye ol yiri daķı 15. begenmedi **süleymān peygāmbere** didi kim beni beytül-muķaddese

58a

1. ...h daķı soñra hūkmi geçerdı ve ‘arabdan mışrdan ve şāmdan 2. ... harāc alurdı bir gün yanķo bin mādyān aydıncuķ tahtında 3. **[süley]mān peygāmbere** binā itdügi kaşr içinde qarār idüp oturu- 4. -[rdı] bir gün nāġāh ol sarāyda şemsiyye gömdügi pūtı buldı 5. ... idi kim dürr ü cevāhirle bezenilmiş kıymetlü incülü la‘l yāķūtla 6. ...[i]di çün bunu yanķo bulup getürüp vezīrlere virdi 7. [vez]īrleri çün ol pūtı görüp hayrān kıldılar yanķo bin 8. [mād]yān vezīrlere eyitdi sizler daķı ne dirsiz dilerem kim 9. ... daķı ‘ālemde bir ad işleyem didi benüm daķı ‘ālemde adum 10. ... didi sizler ne dirsiz cevāb viresiz didi meşveret itdi 11. ... yir ‘aķl-ı kāmīl dānā vezīri vardı adına 12. [anu]ñ katanvur dirler idi süleymān zamānında ‘ankūr cenginde 13. ...di hem süleymān **peygāmbere** ‘aleyhi's-selām kuds-ı mübārekde binā 14. [it]dügi mescidi görmiş idi katanvur vezīr eyitdi kim iy 15. şāh-ı ‘ālem şimdiki ‘ālemde sen daķı zamānuñda süleymānsın

58b

1. bu zamānuñ şimdi süleymānsın didi nola sen daķı bir şehr bünyād 2. it kim ‘ālemde añılasın didi yanķo bin mādyān er... 3. bir şehr binā itmege kaşd itdi yanķonuñ ili ve memleketi ve ... 4. idi kıyāsa gelmez idi tā hadda ungurus vilāyetine ve firen[gistān] 5. ve maġrībe tā ‘arab diyārına tā țarabulusa ve dımışķa ve ... 6. ve daķı ‘acem vilāyetine

tā semerķanda varınca hūkm ider idi [hind]- 7. -üstān deñizine varınca ve her memleket ve her vilāyet kim d... 8. ve bulġār ve kıpçak ve uygur ve moġol vaķtā ve tür- 9. -kistān ve hıtāy ve hotan ve çīn māçīn ve fā- 10. -rs ve ‘ırāk ve belh mecmū‘ türkistān vilāyetine varınca 11. ve deşt vilāyetinden berü kim çerkezdür ve kırımdur ve 12. kefedür ve liyh ve kıara boġdān aralıġı rūs ve hurūs 13. kıara boġdān ve eflāk ve unġurus ve çeyh ve alaman 14. ve andan añarusı moskosdur ol daħı bir tā’ifedür kim 15. bī-nihāyet tā hadda deñize varınca bulardur kim andan öte ādem zād

59a

1. diyü haylī teşvīş çeküp teftīş it... ‘ākıbet bu beg 2. kıayşerī beglerine haberler gönderi⁶² kim pādīşāh bundadır 3. diyü başına bununı bigi hāl gelmiş ... ve andan soñra 4. bildiler gelüp ... pādīşāhların buldılar pādīşāhı 5. ... pādīşāh daħı kıamu aħvālını didi vezīrler 6. daħı *sem’an ve tā’aten*⁶³ diyüp çün kıudret böyle 7. gösterdi didiler vezīrler begler daħı ol yiri begendiler 8. bünyād urmaġa meşġül oldılar yanķo bin mādyān 9. her tarafulı ve her memleketüñ pādīşāhlarına elçiler gönderi⁶⁴ 10. baña bununı gibi hāl vākī‘ oldı bir şehir bünyād it 11. diyü imdi sizler daħı himmet idüp vilāyet- 12. -lerüñüze ve memleketlerüñüzde olan bennālardan ve ırġad- 13. -lardan gönderesin dostlık idesiz diyü 14. haberler gönderdi **hindüñ ve sindüñ** hıtāy ve hotan 15. çīn ve māçīn ve kıpçak vaķtā ve bulġār ve tā’ife-i

59b

1. kenāniyyeden ve aşġāniyān ve sāsān ve sāmān 2. şafāriyye ve daħı ġūriyye ve salgūriyye ve şafāriyye 3. deylemūniyye ve deşt vilāyeti vardur bu memleketüñ begleri 4. ve pāzīşāhları ve daħı unġurus tā’ifesinden unġurus 5. ve çeyh ve alaman ve lātīn ve moskos ve kıar... 6. ve vilāyet-i maġrīb ve habeşden mekke ve medīne ve mışır 7. ve şām vilāyetine gelince ol tā’ifelerüñ pādīşāhları 8. ve begleri hāllü hāllince bennālardan ve ırġadlardan gönderdiler 9. geldiler ol bünyādını kıazmaġa başladılar çün hāndaķın 10.

⁶² -I ekinin işlevi için bkz. s. 56.

⁶³ Başım gözüm üstüne! Hizmetinizdeyim.

⁶⁴ -I ekinin işlevi için bkz. s. 56.

kazmağa el urdılar taşını ve kirecini ve cemī[̄] esbābını 11. hāzır itdileridi yıl tamāmet kaydını gördiler çün sekizinci 12. yıl oldı yanço bin mādyān bu memleketlerden gelen 13. bennāları ve daħı ırğadlarını hāzır olup cem[̄] itdi yüz 14. biñ bennā ve iki yüz biñ ırğad ve kırk kez yüz biñ ādem 15. cem[̄] olup geldiler çün qandaqı kazmağa başladılar
60a

1. yiri çün kırk arşun kazdılar kırk arşun 2. binā kazıldıqda nāgāh bir āhen menī qubbe çıqdı ol 3. qubbenüñ dā[̄]iresin kazdılar kırk arşun miqdārı 4. qubbenüñ boyı çıqdı ‘āqıbet qapusın bulup 5. [a]çdılar içinde deyyār nesne yok ammā yedi yirde yedi 6. [bölük]k yedişer kerkes şekl var mıqnātısdan düz- 7. -m[iş]ler üzerini elmāsıla örtmişler qapunüñ yedi 8. ...de bölük bölük turur ammā altı bölük kerkeslerüñ 9. [başlar]ı yok bir bölükde olan yedi kerkeslerüñ daħı başı 10. [beşi]nüñ başları yok ammā iki kerkesüñ başları var 11. ve her bölükde olan kerkeslerüñ üzerinde birer levh 12. var tārīhleri yazılmış kazılmış turur aşılı çün 13. [le]vħleri gördiler alup nażar itdiler gördiler ne tārīh 14. ...dügin bilmediler hayrān qaldılar ‘āqıbet ol zamānuñ 15. [‘uqa]laları kāmilleri fāzılları kim vardur eflāṭūn

60b

1. ḥekīm şakirdlerinden idi eflāṭūn daħı görmişdi 2. görmişdi vardı ol levħlerüñ tārīhlerin bilmeyüp 3. ‘aqlı şu ki ırğurdiler kim ḥaḥ ta‘ālā ulu pādīşāhdur 4. ne evveline ‘aql irişür ve ne ahirine ‘aql irişür 5. **bī-zamāndur bī-mekāndur bī-nişāndur kimesne** 6. ḥaḥquñ niteligine ‘aql irmez ḥaḥ ta‘ālā evvel bir ṭā[̄]ife 7. yaratmış girü kendü bilür ol ṭā[̄]ife gelüp biñ yılda bir ker- 8. -kes düzüp ol qubbenüñ içine qorlar imiş çün 9. biñ yıl tamām ola anuñ başını kesüp giderüp ikinci kerke[s] 10. qorlar imiş çün iki biñ yıl ola bir kerkes daħı qor- 11. -larımış ‘**alā hazā** her biñ yılda bir kerkes qorlar imiş 12. çün yedi biñ yıl tamām ola ol maḥlūḥ gidermiş 13. ḥaḥ ta‘ālā girü bir maḥlūḥ daħı yaradurımış ol maḥlūḥ 14. daħı gide bir şüretde daħı bir maḥlūḥ daħı gelürmiş bu 15. vechile yedinci bölük var altıncı kerkeslerüñ başları yok

61a

1. hemân bir kerkesüñ başı var bundan bildiler kim kıyâsıla altı 2. kerre altı tâ'ife taldı yedinci **âdem şafî** geldi 3. yûnus **emrem** altı kez dünyâ taldı yedinci âdem şafî 4. geldi didügi buyımış âdemüñ yaradılmasına ve dağı 5. 'arş ve kürsî ve levh ve kalem ve yedi gökler ve yedi 6. yirler ve ferîştehler ins ve cin vühûş ve 7. tûyür ve cemî'î yaradılmış kim vardur **hâzret-i risâlet** 8. **efzâlû's-şalavât ekmelü't-tahîyyât**⁶⁵ kim anuñ gözinden 9. yaradılmışdur ve bu mecmû' yaradılmışlar kim vardur anuñ 10. gelmesine sebep idi hâtemü'n-nebîdür hağ ta'âlânüñ 11. biñ bir adını ve kendüyi bilmek insânda hatm oldı 12. kıyâmet haşrı ve neşri insân hağğında olmışdur 13. cennet ve cehennem dağı insân içündür **âmennâ** 14. **ve şaddaknâ**⁶⁶ biz girü geldük kerkesler kışşa- 15. -sına kim 'uğalâ

61b

1. ol kerkesler **âdemi âdem şafî** devrine dek gelince kırk 2. sekiz kerkes her birisi biñ yıl üzerine **sene 48000** kırk 3. sekiz biñ olurmış andan ötesin bilmediler kim dünyâ 4. yaradılalı ne kadar yıldur allâhdan ğayrı kimesne bilmez bu- 5. -ña temşîl hâzret-i risâlet mefhar-ı mevcûdât 6. ve şıla-i şalavâtdur ol gice kim hâzret-i cebreyîl 'a[leyhi]- 7. -selâm hâzretiden burâğ getürüp getürüp hağ hâzretine 8. oğuyup mi'râc gicesi mi'râc 'urüc itdükde peyk-i cibrîl 9. bile seb'a-i semavât geçüp levh kalemî kürsî geçüp 10. 'arşe'l-'azîme varduğda imâm fahrî rāziden rivāyetdür 11. hâzret-i risâlet 'arşuñ bir köşesinde bir ulu deryâ bigi 12. melâ'ikeler ne eni var ne uzunı var ne ardı ve ne öñi 13. var şol katı yaydan oğ çıkmış gibi bir birine bağmayup 14. gürüh olup giderler hâzret-i risâlet bunlar 15.

62a

1. cebre'îl bu gürüh ferîştehleri kim vardur bunlar nedür nirden 2. gelürler ve nireye giderler didi hâzret-i cebreyîl eyitdi 3. **yâ muhammed** hağ ta'âlâ ben kulu yaradılalı bunları böyle gördüm 4. böyle giderler bilmezem kim kıandan gelürler ve kıanda giderler

⁶⁵ Duaların en faziletlisi, selamların en mükemmeli

⁶⁶ İmandık ve kabul ettik.

didi 5. **h azret-i muh ammed** bunlaru n birine  ordı kim nirden gel rsiz 6. ve nireye gidersiz diy  bunlaru n hi  birisi cev b virmedi 7. h azret-i cebrey l bunlara didi kim **h azret-i ris letd r** 8. **h atem 'n-neb d r** cev b virse n z ne didi bunlardan 9. biri durdu h azret-i muh ammede eyitdi y  res lu'll h 10. ne buyurursuz h azret-i res l eyitdi y  melek h a  11. ta'  l  seni yaradılalı ne  adar yıldıur kim gidersin nirden 12. geld n z ve nireye gidersiz didi ol melek eyitdi y  nebiyy '- 13. -ll h h a  s bh ne ve ta'  l  ben   l nı yaradılalı d rt 14. y z bi  yılda bir kevkeb yaratmı dur d rt y z bi  kevkeb 15. yaratmı dur kim h a  ta'  l  ol va tten ber  gezerin

62b

1. hen z bu araya  imdi geld m bilmezem kim  imdiden 2. gir  da ı nireye varurın bilmezem didi ve gitdi imdi 3. 'aziz  men d ny nu  evvelini ve  hirini h a  ta'  l dan 4.  ayrı kimesne bilmez **l  ya' lem 'l- aybe ill 'll hu**⁶⁷ all h b k d r⁶⁸ 5. hem ebedd r hem ezeld r hem  haddur hem  amed- 6. -d r bu melekleri hem yaratması hem bozması a a 7.  s ndur h a  ta'  l dan  ayrı hep fen dur 8. b k  all hdur kim a a zev l irmez 9. bird r ol birliğine  ek yok durur

ger i ya lı  s yleyenler  ok durur

10. biz gir   o ant n n bin sı kı  asına geled m 11.   n yedi yıl  a ını ve kerbi ini ve kirecini h zır itmi lerdi 12. sekizinci yılda kır  kez y z bi  er ve kır  bi  benn  13. ve iki y z bi  ır ad h zır dermi ler idi b ny dını 14. uralar idi m neccimler  avlince bir s ' at olurmı  otuz 15. yılda bir gel rmı  ol s ' ati g zley p dururlar idi ol

63a

1. s ' at gele diy  kim bin sın uralar idi ol  ehr n 2. i inde min re bigi m ller yaptılar her m l n  zerinde  a lar 3. a dılar ol s ' at gele ol bin yı uralar  a ları 4.  aldılar le ker yir n zden hi  aru n b ny dını barg lar 5. ol g ni g zley p usturl bla m neccimler d rmi lerdi 6. hen z ol s ' at gelmemi  idi  enbih g n 7. s ' at-i merri de

⁶⁷ Gaybı Allah'tan ba kası bilemez.

⁶⁸ Metinde "b k d r" bi imindedir.

każā-yı āsmānī hūkm-i rabbānī şöyle cārī 8. olmuş idi kim haķ ta‘ālānuñ işine kimesne mānī‘ olmaz 9. ādem oġlānı ne ķadar tedbīr iderse taķdīr anı men‘ 10. ider nāġāh havā yüzinden bir leylek bir ılanı götürüp 11. giderken yılan cān acısından⁶⁹ ol çañuñ 12. birine doķundı çañuñ birisi ötimek ol sā‘at 13. geldi diyü mecmū‘ çañları ķaldılar ol sā‘at geldi 14. diyü ol leşker bir uğurdan ol bināyı barķdılar henüz ol 15. sā‘at gelmemiş idi aşl-ı bennā gelüp pāzişāha

63b

1. çağırup feryād eyledi eyledi feryād neylesün taķdīrde 2. olsa gerek idi pāzişāh ġāyet melūl oldu 3. bildiler kim ol şehri ġarāb olmasınadur şoñı 4. ma‘mūr olmayıyardur nāġār bennālar bināyı bargup 5. yapmaġa başladılar hemān dem kırķ kez 6. ve kırķ biñ bennā iki yüz biñ ırġad kırķ 7. dā’iresin tamām itdiler kırķ günde ķal‘a ta[mā]m oldu 8. gün başına bir burġoz yapup üç yüz altmış burġoz 9. her burķozuñ aralığında otuzar bedenler itdiler ve altmış 10. ķapu itdiler her gün iki ķapudan girüp çıkarlar idi 11. bir ayda altmış ķapu devr olurdu ve yüz kelīsā ve altmış 12. biñ evler ve beş yüz kervān sarāy ve yüz ġammām 13. binā itdiler çün şehr tamām oldu gördiler mecmū‘ 14. ‘arab ve ‘acem ve vilāyet-i rūm ve ungurus ve firengden 15. her tā’ifeden çok evler sürdiler ve şehrlere sürdiler

64a

1. der-i ķoştañtinūñ tāriħ *beldetün tayyibetün*⁷⁰ ġisābınca olunmuş- 2. -dur rebī‘ü'l-evvelūñ yigirmi bir güninde seşenbih 3. gününde fetħ olundu **hārūnū'r-reşīdūñ** tāriħininūñ 4. **sene 257** yılında vīrān ķalmışdı şoñra gelüp efrenc-i 5. la‘īn alup hūkm itdiler altı yüz yıl fireng ve rūm ma‘mūr 6. itdiler ġāyet ma‘mūriken **sultān muħammed gelüp** fetħ itdi 7. *va'llāhu a‘lem lā ya‘lemū'l-ġaybe illā'llāhu*⁷¹

fetħ olundu 8. şehri-ķoştañtin zāhirūn

didiler tāriħin anuñ āħirūn

⁶⁹ Metinde “aczcusından” biçimindedir.

⁷⁰ Güzel belde

⁷¹ Allah en iyisini bilir. Gaybı Allah’tan başka kimse bilemez.

857 9. mayıs ayınıñ 17 gün *va'llāhu a'lem bi's-şavāb hüve*⁷² 10. çün sultān muḥammed bu tāriḥleri işidüp 11. ḥaḳḳuñ ḳudretine ḥayrān ḳalup ḥaḳ ta'ālāya çok 12. çok şükrler itdi kendü ilinde fetḥ olund⁷³- 13. -uğına bunca pādişāhlar ol şehrüñ alınmasına 14. ḥasret gitdiler şehr-i ḳoştantini almaduḳlarına 'āḳıbet 15. **sultān muḥammede** naşib oldı ol vaḳt vezīrleri

64b

1. ḥalīl pāşā ve şaruca pāşā zaḡnos pāşā rüm 2. ili begler begisi ḳaraca beg anaḫolu begler begisi işḥāḳ pāşā 3. dirlerdi anlarıdı **biz girü** geldük sultān **muḥammedüñ** 4. ḳalan ḳışşasına sultān muḥammed ḳoştantini fetḥ itdükden 5. soñra lāz eline vardı sivrice ḥişāri iz- 6. -vecen ve mul ḥişāri izvecen yellüc ḥişāri fetḥ 7. hicretüñ **sene 858** andan ş[oñra] 8. ḳarār itdi şaruca pāşāyı ma'zül idüp yirine maḥmūd 9. pāşāyı naşb idüp zaḡnos pāşā ḥacca icāzet virüp 10. bile gelüp gine dönüp ḥicāza gitdi veliyyü'd-dīn oğlı ol vaḳt 11. ḥoca idi ve devletle ḳazan köyinden göçüp novabri fetḥine 12. varduḳda vezīrleri nişāncı ibrahīm pāşāyıdı ve 13. maḥmūd pāşāyıdı faḳd ve novabri ḥişāri fetḥ itdi 14. tevābi'le hicretüñ **sene 859** gine vezīrleri nişāncı ib- 15. ibrahīm pāşāyıdı ve maḥmūd pāşāyıdı ve girü de[v]letle

65a

1. edirnededen ilk yaz novabri fetḥine ḳalḳup ḳazan köyine 2. dek zaḡnos pāşā ve novabri ḥişāri fetḥ itdi 3. tevābi'le hicretüñ **sene 859** def a belgrāda vardı 4. alınmadı çok ceng oldı ḫoplarla ḥişāruñ 5. bir tarafını yıḳup alacaḳları vaḳt begler begisi ḳaraca 6. beg merḥūm şehīd olup soñra ḥişāra yüriş 7. olduḳ vaḳt yanḳo mel'ün unḡurus ḳıral idi 8. dinç leşker ḥāzır ḳılıp nevbet nevbet getürüp 9. ḡāyet ceng olunup sultān muḥammed kendüsi bile 10. ḥişār cengine yürümeyüp iḫerüden taşradan leşkerler 11. yayan olup bir birini ḳırup kāfir leşkeri 12. mel'ünler çokluḳ gelüp yanḳo pelīd daḫı bile ḥişārdan 13.

⁷² Allah doğru olanı en iyi bilendir.

⁷³ Metinde "olundi" biçimindedir.

çıkup bizüm büyük topı başup şol kadar ceng 14. oldı kim müselmānlardan kāfirlerden
haylī ādem 15. helāk olup hişār⁷⁴ alınmayup sultān muḥammed daḥı

65b

1. anı görüp allāhuñ emriydi naşīb olmadı diyüp 2. hişār üstinden dönüp gidüp ol hinde
3. daḥı ceng içinde yanço mel'ūna oğ doḥunup zaḥmlı 4. olup bilinmeyüp bunlar reze-i
gāfilīn hişār üzerinden 5. gidilüp ol zaḥmdan yanço mel'ūn helāk olup bu 6. tarafından
sultān muḥammed gelüp qaraca beg merḥūm yirine 7. maḥmūd pāşayı hem hem begler
begi idüp zaḥnos pā- 8. -şā ve veliyyü'd-dīn oḥlı aḥmed pāşā vezīrleri anaḥolu begler 9.
begisi ishāḥ pāşayıdı ve hem bir yıl içinde iki kıyruḥlu 10. yıldız doḥdı gök yüzinde
biri maḥrīb ve biri maşrıḥ 11. tarafından hicretüñ **sene** 860 def a **muḥammed** sefer 12.
itmeyüp oturdı düḡün idüp sultān bāyezīdi 13. sünnet eyledi unḡurusa ve arnavuda aḥın
virdi 14. begler ve vezīrler mezkūr hicretüñ **sene** 861 def a sultān 15. **muḥammed** mora
vilāyetine vardı körföz hişārını

66a

1. ve vilāyetini fetḥ idüp vezīr hem begler begi maḥmūd pāşayı 2. rüm ili çerisiyle lāz
iline gönderdi güḡercinliki ve 3. vīrāncayı ve daḥı haylī ḡal'alar fetḥ itdi anaḥolu begler
4. begisi belḡrād ḡavālisin kāfir elinden aldı edirne de bit 5. pāzārı ve taḥt-ı ḡal'a yandı
bu yıl sarāydār ḡamza beg 6. vezīrleri mezkūr hicretüñ **sene** 862 def a sultān
muḥammed 7. leşkerler cem' idüp semendre üzerine vardı ḡoca 8. despot ḡavminden
bir be-nām kāfir dizdārmış semendreyi 9. ol kāfir kendüzi virdi ol vaḥt lāz ili sancaḡını
10. [mi]nnet oḥlı muḥammed beḡe virdi ḡasan beg oḥlı 'īsā beḡe 11. unḡurusı aḥın virdi
evrenos oḥlı 'īsā beḡe daḥı 12. arnavud vilāyetine aḥın virdi rüm ili begler begisi
maḥmūd 13. pāşā hem vezīr idi anaḥolu begi saraydār ḡamza beg hie- 14. -tüñ **sene**
863 def a sultān **muḥammed** moraya vardı 15. mora vilāyetini alup inebaḥtı hişārını aldı
ve ol

66b

⁷⁴ Metinde “hişār” biçimindedir.

1. yıl ramazānuñ **29** güninde cum'a gün gün şabāh gün 2. dutuldi vezīrleri mezkūr hicretüñ **sene 864** sultān cem 3. bu yıl vücūda geldi **sene 864** def a sultān **muḥammed** anaṭoluya 4. geṇüp rūm ili çerisiyle ve anaṭolu çerisi begler begi gedük 5. aḥmed idi varup kaṣtamoniya ve ōinop ōehrini ve daḥı 6. tırabozonı feth idüp kaṣtamoni begi ismā'īl begi getürüp filibeyi 7. virüp oḡlı ve kıızıyla filibede qarār idüp tā bunda [ve]fāt idicek 8. niceye dek ve tırabozan tekürini daḥı getürüp bir kaç gün durup 9. 'ākıbet ōoñra kaydını görüp rūm ili begler begisi maḥmūd 10. pāṣā hem vezīri isḥāk pāṣā ḥ..... 11. tırabozon *yevmü'l-erba'a eṣ-ṣālīs ve'l-iṣrīn*⁷⁵ mäh-ı rebī'ü'l-evvelüñ 12. mäh-ı rebī'ü'l-evvel *ve'l-iṣrīn*⁷⁶ feth olunup gelüp edirne de qarār itdi 13. hicretüñ **sene 865** def a sultān **muḥammed** eflāḡa 14. sefer idüp geṇüp tıraqul oḡlı kazuklu mel'ünla ceng idüp 15. kazuklu voyvoda la'ın yüze yüz gelmeyüp giceyile dön

67a

1. bosna ve hersek ve koca ilini tamām musaḥḥar itdi yayca ḥiṣārı 2. almayup rūm ili begi maḥmūd pāṣā vezīri isḥāk pāṣā 3. anaṭolu begi gedük aḥmed idi tamām bosnayı feth idüp gelüp 4. koṣtañtinde qarār itdi hicretüñ **sene 869** yayca ḥiṣārını 5. almayup ōoñra kāfirler gelüp üzerine düṣüp almayup kāfire ōikest vaḳi' 6. olup gitdi def a sultān **muḥammed** koṣtañtinde qarār-ı 7. sefer itmedi begleri vezīrleri mezkūr hicretüñ **sene 870** 8. def a sultān **muḥammed** arnavuda sefer itdi yuvan vilāyetini tamām 9. musaḥḥar idüp gelüp filibede qarār itdi ol yıl vebā-yı ekber 10. oldı filibede bir kaç gün tırup gelüp edirne de qarār daḥı 11. andan geṇüp koṣtañtinde qarār itdi hicretüñ **sene 871** def a 12. girü arnavuda sefer itdi yuvan illerin alup geldi koṣtañtinde 13. qarār itdi hicretüñ **sene 872** def a sultān muḥammed karamana 14. sefer itdi karaman vilāyetinde varup kavala ḥiṣārını feth 15. idüp gelüp gidüp girü ol yıl vezīri isḥāk pāṣāyı

67b

⁷⁵ Çarşamba günü yirmi üçüncü gün

⁷⁶ ve yirmi

1. kapurup anaṭolu begler begisi gedük aḥmedi anaṭolu⁷⁷ 2. çerisiyle varup eregli ve aḫsarāyı feth itdiler vezīrleri 3. iṣḥāk pāšā rūm muḥammed maḥmūd pāšā gelüp ‘azl oldı 4. hicretüñ **sene 873** tetebbu‘an def‘a sulṭān **muḥammed** sefer 5. itmeyüp ḫoṣṭanṭinde ḫarār idüp rūm muḥammed pāšā vezīri 6. ḫaramana gönderdi varup **mut** ḫiṣārını yapdurdı rūm 7. ili begler begisi ḫāṣ murād anaṭolu begler begisi gedük aḥmed vezīr- 8. -leri iṣḥāk pāšā rūm muḥammed hicretüñ **sene 874** def‘a 9. sulṭān muḥammed iḡribosa sefer itdi sulṭān muḥammed ḫurudan 10. vezīri maḥmūd pāšā gelibolıdan dört yüz yigirmi pāre gemi deñiz 11. yüzinden maḥmūd aḡa idi ‘azabilan gemilerle on on iki biñ ‘azab 12. bile iḡribos ḫal‘asına varup üzerine düşüp rūm ili begler 13. begi çerisi ḫāṣ murādla ve anaṭolu çerisi gedük aḥmedle iḡri- 14. -bos ḫal‘ası üzerine düşüp ‘azīm ceng olup ṭoplar ḫurulup ḫiṣāruñ 15. bir tarafını yıḫup ḫal‘a zebūn olup deñiz yüzinden fireng gemileri fir-

68a

1. firengistāndan yardıma gelüp sulṭān **muḥammed** gemileri ḫarṣulayup 2. deñizüñ iki tarafından ṭoplar ḫurdurup fireng gemilerini getürdmeyüp 3. iḡribos ḫal‘ası zebūn olup bu zebūnliḡla muṭī‘ olma- 4. -yup ‘āḫıbet sulṭān **muḥammed** fī-sebīli‘llāh diyüp 5. yaḡma buyurup ḡazā-yı ekberdür diyüp yürüş idüp ḫal‘ayı 6. cebrle alup feth idüp muḫarrem ayınuñ üçüncü gün cum‘a 7. gün feth-i iḡribos vilāyetle tamām musaḫḫar itdi hicretüñ **sene 875**

8. iḡribosuñ fethini dirseñ [hemān]⁷⁸

didiler tāriḫ aña ḫayr-ı deyyān

9. def‘a sulṭān **muḥammed** ḫoṣṭanṭinde ḫarār itdi aḫça kesdürdi 10. anaṭolu begler begisi gedük aḥmed vezīr oldı vardı ‘alāyyayı 11. ḫiṣārını feth itdi yirine anaṭolu begler begisi dāvud pāšā 12. rūm ili begler begisi ḫāṣ murād hicretüñ **sene 876** 13. def‘a sulṭān

⁷⁷ Metinde “anaṭoto” biçimindedir.

⁷⁸ Manisa nüshasında yazılmamış olan bu sözcük, Paris nüshasından alınmıştır.

muḥammed koştan̄inde qarār idüp vez̄iri 14. gedük aḥmedi qaramana gönderüp varup gevele ve görgöz hişā- 15 hişārlarını feth idüp gelüp ol yıl uzun ḥasan çerisi

68b

1. gelüp imirze beg didükleri begler begisi uzun ḥasanuñ qaḥbe zen 2. toqat şehrini yağma ve tālān idüp andan soñra bu taraftan 3. daḥı yūsufca beg didükleri kırklar çerisiyle qaraman vilāyetine 4. varup sultān **sultān** muḥammed oḡlı sultān muştafā 5. çelebiiyi qaraman leşkerle anaḥolu begler begisi dāvud pāşā ana- 6. -ḥolu leşkerle varup yūsufca beg üzerine şebḥūn idüp yūsufca 7. beg qaḥbe zeni çerisini şıyup kırup kovup yūsufca beg es̄ir 8. olup dutulup koştan̄inde sultān muḥammede getirildi andan 9. gelibolıdan qulesinde ḥabs olundı bir niçe müddet yatduqdan 10. soñra yūsufca begi ağırınca şatdılar toqat şehriniñ kinini aldılar 11. hicretüñ **sene 877** def a girü sultān **muḥammed** leşkerler cem' 12. idüp rüm ilinden anaḥoludan ve on biñ 'azab ve on 13. biñ yeñiçeri ve serf leşkerin bu sene ve maḥmūd aḡa 'azablar aḡa- 14. -sıydı ve mora leşkerini ve qaraman leşkerin ve rüm leşkerin 15. ve qaşamonı ve şinop ve tırabozon leşkerin ve on biñ daḥı

69a

1. [**muḥa**]mmedüñ vez̄iri maḥmūd pāşā ve anaḥolu begler begisi dāvud pāşā 2. kalan begler tedb̄ir idüp anaḥolu leşkeri ve rüm ili leşkeri 3. sultān **muḥammed** ve oḡlı sultān bāyez̄id ve sultān muştafā 4. her taraftan yürüyüp uzun ḥasan üzerine hücum idüp uzun 5. ḥasanuñ gözine 'ālemi tar gösterüp uzun ḥasan bir 6. ['a]zamet ceng görüp kaçup gidüp ve uzun ḥasan oḡlı 7. zeynelüñ başı kesilüp tatar leşkeri münhezim olup bunca 8. tatar leşkeri kılıçdan geçüp sultān muḥammed leşkeri uzun ḥasan 9. [le]şkerini ardınca kovagidüp uzun ḥasana irişmeyüp 10. [u]zun ḥasanuñ ordusına varup ordusını yağma ve tālān 11. idüp ve turḥān beg oḡlı 'ömer beg es̄ir olmuş iken ḥacı aḥmed 12. pāşā görür ki oḡlı bir kaç begler es̄ir olup gine ḥaḡ ta'ālā rāst 13. [ge]türüp uzun ḥasan ordusunda

bulunup ‘ömer beg halâş 14. olup uzun hasan hezîmet olup *ve yanşureka'llāhu naşran*

15. ‘*azîzen*⁷⁹ âyetüñ hisâb-ı hurûfında hurûf hisâbında târîh

[‘*addedeñ 878*]

69b

1. vaķi‘ oldı hezîmet uzun hasan rebî‘ ü'l-evvel ayınuñ on 2. toközında cum‘ a güninde hicretüñ **sene 878** mañmüd pâşâ 3. ‘azl olundu def‘ a sultân **muñammed** edirne ve koşantinde 4. karar idüp şöyle kim sultân muñammed uzun hasana gitdükte 5. ungurus elçisi gelmiş idi ol elçiyi bile alup gitmişleridi uzun 6. hasan işi tamâm olduķda elçi haķâret idüp göndermişlerdi 7. ol elçi bu tarafda olmağın ungurus vilâyeti emîn olup 8. oturlardı elçimüz türkdedür diyü mağrūr olmuşlardı 9. ol vaķt miñâl oğlı ‘alî beg perançova sancağın yirdi 10. ungurus elçisi gelüp belğrâda girdügi gün idi miñâl oğlı ‘alî beg yedi 11. biñ aķıncı ve rüm ili tovucaıarı biranocodan dañı üç biñ 12. kâfirler cem‘ idüp varup pojajan hişârı öñinden 13. geçüp ferñâl şuyı dirler bir şü var ol şü üzerinde ol 14. gice konup yarındaş gün gidüp ungurus vilâyetinde altı gün 15. yürüyüp kiriş şuyı dirler iki ulu şü vardur ol şuyı hergiz

70a

1. türk gelmiş degüldür ol iki şuları geçüp unğurusuñ bir tañtı dañı 2. var ol şehre **vırat dirler** ulu şehrden bâzergân şehri- 3. -dür mâllu mu‘ azzam şehrdür unğurusuñ varlığıdır dip firengistânda 4. bağlanan kumaş anda bağlanur bendergâhdur miñâl oğlı gâzî ‘alî beg 5. ol iki şuları geçdükdün soñra vırat **şehrinüñ** ardından gelüp 6. şehrüñ haberi yoğiken sekizinci gün diyince gâzîlere segirdim 7. virdi gelüp **vırat** şehrinı yağma ve tâlân idüp ve ilini 8. [vi]lâyetini harâba ol şehrdn ol mâl çıkardılar kim hisâbını allâh bile ve 9. [da]ñı mâldan filoriden ve envâ‘ kumaşlardan ğayrı gâzîler esirler dutdılar 10. ...nde geñurde ya‘ nî iskelede otuz iki biñ esirüñ bâcın aldılar dirler 11. **sene 879** ve girü sultân **muñammed** bu yıl begler begi hâdım süleymân pâşâyı 12. **sikenderiyye** üzerine gönderdi toplar ve tüfekler ve yeñiçeri ve ‘azabdan 13. ve rüm ili çerisi sikenderiyyenüñ

⁷⁹ “Allah ona güçlü bir şekilde yardım etsin.”

bir tarafını yıķup ĥarāb idüp 14. ve ol ĥinde sultān **muĥammed** kořantinde vezīri maĥmūd 15. pāřa merĥūm **řehīd** eyleyüp rebī'ü'l-evvelūñ üçüncü güninde yekřenbih 70b

1. gün ĥaķ emrine varup *raĥmeten vāsi'aten*⁸⁰ ve girü bu ĥarafdan süleymān 2. pāřa sikenderiyyeyi almayup üzerinden göçüp gelüp ĥara **boĥdāna** sefer 3. idüp varup ĥara boĥdān üzerinde ĥara boĥdān leşkerle buluşup 4. ĥāyet ceng idüp zemherī vaķti ĥiř ĥāyet řovuķ olup 5. zebūn olmiş yorĥun leşker sikenderiyye seferin çekilmişdür 6. āĥir zafer bulmayup ĥiř zaĥmetinden leşker muķāvemem idemeyüp şikeş 7. vāķi' olup süleymān pāřa gelüp *yevmü'l-erba'a eř'řāliř*⁸¹ māĥ-ı rāmazān- 8. -ü'l-mübārek ve sultān muřtafā ĥaramanda durup ĥavlaķ ĥiřārın fetĥ idüp 9. ol ĥinde gelüp vefāt idüp idüp *raĥmeten vāsi'an*⁸² cem ĥaraman 10. taĥtına geçüp sultān oldı **sene 879** bu def'a süleymān pāřa gelüp girü 11. edirne ve gedük **aĥmedi** ĥaramana gönderüp varup silifkeyi menyānı 12. ve irmeneki ĥiřārılar alup anaĥolu begler begisi dāvud pāřayıdı ĥicretüñ 13. **sene 879** def'a sultān muĥammed **muĥammed** koşantinde ĥarār 14. idüp vezīri gedük aĥmedi gemilerle deñiz yüzinden on biñ 15. 'azab ve on biñ yeñiçeri ve girü bunca leşker cem' olup kefeye

71a

1. ve türkmenden āĥiryānlar mezĥebsüzler leřkerümüzüñ 2. niř mıķdārı ol tā'ife idi anlaruñ řerrinden idi kim 3. leřkerümüze bunuñ bigi ĥādiře⁸³ oldı nitekim 4. ibrahīm peyĥāMBER zamānında nemrūd bigi ve mūsā zamānında 5. ĥıbtīler pādiřāĥı fir'avn bigi kim nemrūdla fir'avnuñ 'āřılıĥı 6. ucından bunca leřkeri kim siñek ile kimi řuyıla ĥarķ 7. olup helāk oldılar tā kim mūsā peyĥāMBERden řoñra yūřa' 8.riyle ĥazā iderdi bir vaķtde bir ĥazāya 9.ye niyyet itdiler ĥiç iřleri rāř 10.ĥ oldı yūřa' peyĥāMBER ĥaķ ta'ālāya 11.m eyitdi yā rabb ĥikmet nedür kim senüñ 12. emrüñ ile ĥazāya

⁸⁰ Bol rahmet

⁸¹ Çarşamba günü üçüncü gün

⁸² Bol rahmet

⁸³ Metinde "ĥādiře" biçimindedir.

geldük bu vâkı' a nedür didi haq tarafından 13. hitâb geldi leşkerüni teftiş it zinâ itmiş kimse vardur 14. anı bul didi yûşa' peygâmbere leşkerini hâzır itdi teftiş 15. itdiler 'âkıbet bir kişi buldılar kim ol leşker içinde zinâ itmişdi

71b

1. ol kişiyi bulup katl itdiler andan düşmene zafer buldılar imdi 2. 'azîz bir leşkerün içinde bunca fesâd ola ol gâzâ râst gelmez 3. imdi 'azîzler gâzâya giden kişi hayr niyyetle gitmek gerekdür 4. çün leşkerü[müz] bu gurûrluğla yürüdiler kara boğdân şınurından 5. girdiler anlar dağı talayup gidüp liyh vilâyetine girdiler 6. liyh vilâyeti kavmi dağı türk gelür diyü ürkdiler şarplık yirlere 7. girdiler vilâyeti ısuз kodılar leşkerümüz dağı vilâyet 8. ısuз buldılar evlerini ve köylerini vilâyetini yıkup... 9. ısuз kodılar buldukları olancasını alup ... 10. olanca esîri malçoğ oğlı dağı güci ... 11. elinden aldı cebrle ve gidişde ve gelişde dağı bir bahâne 12. idüp eyü atlar bulduklarını aldılar dağı niçe bunuñ bigi hâdişler 13. itdiler gelişde yolda âdemîleri durup gözi yeñdükleri 14. âdemîlerün kiminün atın kiminün esîrin aldılar esîrini atını 15. virmeyenleri katl itdiler göziyle görenler gelüp bunda şehâdet

72a

1. beş kulaç ve derinliğini dağı on kulaç ölçdük didiler ve 2. **kal' asınuñ** târihîni bulup okumuşlar görmişler biñ yüz on 3. iki yıl imiş dirler meger halîfeler zamânında mağrib pâdi- 4. -şâhı gelüp hişâr idüp almayup hazâ kal' a-i metin 5. diyü ad qomış ' arab dilince metin demek muhkem demek olur 6. sonra gâlağ moton dimişler fireng tâ'ifesi kal' a-i moton 7. dimişler bu muhkemlikle bu şarplığıyla içi taşu pür-yarağ 8. ve içi toptolu pür-âdem mâl ve hazîneye bî-nihâyet biñ yüz 9. on iki yıldan berü kimse anı fetih itmemiş dirler **imdi** 10. ' **azîzler nitekim** koştanin sultân muhammede naşib 11. olup aq kerme ve kili ve kal' a-i moton dağı sultân 12. **bâyezide** naşib oldu kal' a-i **moton** rivâyet iderler 13. şunuñ bigi şarp imiş kim meger kim haq ta'âlâ tarafından 14. bir hışm ola lût peygâmbere zamânındağı bigi bir zelzele ola 15. aşâğa geçe yoğsa cengle savaşıla alınacağ kal' a degöldür

72b

1. dirler **allāhuñ luṭfi ve keremi** ola ve peygāmbereñ mu' cizāt ve ere- 2. -nlerüñ himmeti ve müştehidlerüñ du' āsı sulṭān **bāyezīdūñ** devletiydi 3. ḥaḫ ta' ālā āsānlıgla virdi ḥaḫḫuñ luṭfi ve keremi çok hemīşe 4. ' isāyilerüñ başı aşağa ola gāzīlerüñ kılıç üstün ola 5. **inşā-allāhu ta'ālā**⁸⁴ imdi ' azizler çün leşkerümüz 6. ḫal' a-i moton kırk kırk beş gün egirdiler **zi'** 7. **-l-ḥicce** ayınuñ āhirine dek ḫal' a-i moton topla dögdiler **çün** 8. **māh-ı muḥarrem ayı girdi gurre-i seşenbih pādişāh-** 9. *ü'l-islām ve'l-müslimīn ebeddehu devletehu*⁸⁵ varup moton ḫal' ası 10. üzerine karşıusunda bir yüksek depe üzerinde ḫonup temā- 11. - şā idüp dururken **nāgāh** deryā yüzinden kāfirlerüñ 12. on yedi pāre mā'una ve barça ve yigirmi üç köke ve yigirmi ḫadırğa 13. cem' an altmış pāre gemiler pür-yaraḫlu toplu tüfeklü zenbirekli içi 14. kāfirler tolu gelüp ya' nī ḫişāra girüp yardım idelerdi 15. bu taraḫdan bizüm gāzīlerümüz daḫı bu aḫvāl bulup anaṭolu ' azabıyla

73a

1. ḫişāruñ bir taraḫfın yıḫup çok ceng idüp ḫişāra 2. yüriş idüp çok ādem helāk olup āhirü'l-emr ḫaḫḫuñ 3. emridür alınmayup gelüp gidüp bu **taraḫdan daḫı** vezīr 4. gedük aḫmedüñ aḫmed daḫı deñiz yüzinden avlonyadan gemilerle 5. varup polya adasını alup ḫal' asını fetḫ idüp anaṭolu 6. begler begisi rüm muḫammed rüm ili begler begisi dāvud pāşā 7. vezīrleri muḫammed çelevi veled-i molan ve ishāḫ pāşayıdı hicretüñ 8. **sene 885** ve girü sulṭān muḫammed merḫüm anaṭoluya geçüp ḫoştanṭinden 9. rebī' ü'l-evvelüñ üçüncü güninde pençşenbih günde hicretüñ **sene 886** 10. yılında tekür çayırında ikindü vaḫtinde sā' at-i merriḫde maḫfūr 11. merḫüm **sa' id şehīd** āhirete naḫl idüp *ṭayyibe'llāhu* 12. *şerāhu ve ce'ale'l-cennete meşvāhu nevvera'llāhu ḫabrahu raḫmeten* 13. *vāsi'an*⁸⁶ çarḫa şor kim şah muḫammedi nitdi
14. ecel ḫurdı gelüp anı da yutdı
15. neler ḫıldı cihānda gör ki nitdi

⁸⁴ Allah dilerse

⁸⁵ İslam ve Müslümanların padişahı. Allah hükümdarlığını ebedî kılsın.

⁸⁶ Toprağı bol olsun ve mekânı cennet olsun. Bol rahmetle Allah kabrini nurlandırsın.

cihân toymadı bu geldi gitdi

73b

1. kaçan kim hâlel bulmağ ister esās

ne dānende qalur ne dāneşinās

2. vezīrleri nişāncı muḥammed pāşā veled-i molan ma‘nisi çeledi muḥammed pāşā

3. şehr-i қоştanṭin kim ol itdi ğazāyı

virüp ‘uqbāda ol buldı beqāyı

4. raḥmet itsün ḥağ cümle anuñ evlādına

etbā‘ma eşyā‘ma ensābına

5. ecel ḥamrın içüp sulṭān muḥammed

6. kodı tāriḥini ‘ālemde maḥmūr **886**

7. sulṭān muḥammed bin sulṭān murād otuz bir yıl iki ay üç gün 8. beglik itdi

bu iş üzre çünkim döner rüzgār

9. eyü ad senden gerekdür yādigār

çün sulṭān muḥammed 10. dünyādan naql itdi yeñiçeri gelüp қоştanṭinde yahūdīler

evlerini 11. yağma ve tālān adına şehrūñ cimrīleri ve be-dev- 12. -letleri bunca bī-

sa‘ādetleri qarışup yağma itdiler ḥaylī müselmān 13. öldi ve dükkānları daḥı bile

yağmada gitdi ve vezīri manla 14. oğlı muḥammed pāşayı şehīd idüp evini yağma idüp

ve şoñra 15. rebī‘ü'l-evvelūñ on toқuzında şenbih güninde **sulṭān bāyezīd**

74a

1. ibn sulṭān muḥammed taḥta cülūs kılup bir kaç gün ṭurup rüm ili 2. begler begisi

dāvud pāşā ‘azl olup yirine yaḥya pāşā olup anaṭolu begler 3. begisi arnavud sinān dirler

şofya göndürüp varup şofyada 4. ṭurup bu ṭarafdan qarandaş cem sulṭān қaraman

taḥtında qarār 5. itmiş iken bir kaç müfsidler sözine uyup қaramandan gelüp 6. leşkerle

ḥurūc idüp bursa şehrine gelüp 7. qarār idüp burşada olan ḥazīneden bulduḡını alup 8.

ve daḥı ḥalkıñdan ḥaylī māl alup sulṭān bāyezīd daḥı 9. bunı işidüp vezīri gedük aḥmedi

polya arasından getürüp 10. sulṭān bāyezīd daḥı çeriler cem‘ idüp қаpu ḥalkıyyla ve yeñi-

11. -çeriyile қошаңтiнде гoçup султaн cem uzerine varup 12. cem султaнla beraber turup ceng муhारेbe idup arada bunca 13. ademler helak olup ‘aqibet cem султaна шikest vaki’ o- 14. -lup cem султaн buruшadan qaçup giru қaramana 15. varup султaн bāyezīd ardınca varup султaн

74b

1. cem қaraman vilāyetinden qaçarup султaн cem шоңra mışr 2. султaнına varup andan hicāza gidup султaн 3. bāyezīd giru gelup қошаңтiнде қарar idup veziri 4. geduk ahmed pāšāya leşkerler қошup қaramana қaraman 5. vilāyetine gonderup uzerindeyiken bu taraфdan efrenc-i la’in 6. leşkerin cem’ idup gelup polya қal’ asını hişar 7. idup cebrle қal’ ayı alup bunca müselmānlar esir olup 8. bu taraфdan geduk ahmed қaraman vilāyetini ve varsağı fetḥ idup 9. gelup edirneде ve қошаңтiнде қарar idup султaн 10. bāyezīdle hicretūñ **sene 886** def a giru султaн **bāyezīd ḥalleda’llāhu 11. salṭanatahu**⁸⁷ leşkerler cem’ idup қaramana sefer idup 12. қarandaş cemle buluшmaga⁸⁸ varup султaн cem hicāzdan 13. gelup giru қaraman vilāyetine varsaқ ve турgud oğulları 14. ve boy boy begler султaн cemle ittifaқ idup султaн 15. **bāyezīd**le giru ceng муhारेbe idup ‘aqibet cem султaн

75a

1. шikest vaki’ olup султaн cem qaçup deñiz yuzinden 2. firengistāna varup firengistān vilāyetinde fireng-i la’in 3. anı ḥabs idup қandalıgı bilinmeyup султaн bāyezīd giru 4. қошаңтiнде gelup қарar idup ramazānuñ evvelinde 5. edirneye gelup şevvāl ayınuñ altıncı güninde **yekşenbih** gicesinde 6. mezkūr leylde altı sâ’ at geçdukde sâ’ at-i zūḥalde 7. nefsi edirneде yeñi sarāyda vezirleri ve ekābirleri cem’ idup 8. ekābirleri ḥil’ atleyup bu maḥalde meclis-i şürbde merḥūm 9. mağfūr **sa’idü’ş-şehīd**⁸⁹ geduk ahmedi şehīd eyleyup 10. şühedā mertebesin bulup taқdirde ḥoz vardı 11. султaн bāyezīdüñ elinden ne

⁸⁷ Allah saltanatını ebedi kılsın.

⁸⁸ “ب و ل شمهكه” biçiminde yazılmıştır.

⁸⁹ Kutlu şehit

gelür hükm allāhuñdur *el-hükmü li'llāhi*- 12. -1-*aliyyi'l-kebir*⁹⁰ gedük aḥmed yirine dāvud pāşā geldi 13. anaṭolu begi arnavud sinān dirler ve rüm ili begler begisi 14. yaḥya pāşā vezīri ishāk pāşā ve dāvud pāşā hicretüñ **sene 887** 15. def a girü sulṭān bāyezīd *‘azze naşruhu*⁹¹ şofya tarafına

75b

1. çıkup şofyada durup rüm ili begler begisi yaḥya pāşā 2. ve anaṭolu begler begisi arnavud sinān iki begler begisi leşker ile 3. göndürüp morava üzerinde olan iki ḥişārı ve ṭāyiresini 4. yapdurup cemāziyü'l-ülānuñ evvelinde tamām olup gelüp sulṭān 5. bāyezīd şofyadan göçüp қоşantinde karar idüp vezīri 6. ishāk pāşā dāvud pāşā mesīḥ pāşā ve hem bu yıl içinde 7. sulṭān ‘abdu'llāh vefāt idüp anuñ yirine sulṭān 8. şehinşāh қaraman vilāyetine pādişāh oldu **sene 888** 9. ve қaraman oğlu қасım beg merḥūm daḥı muḥarrem ayınuñ evāsıtında ve- 10. -fāt idüp hicretüñ **sene 888** mäh-ı muḥarrem ğurre-i yekşenbih **889** 11. ve girü rebī‘ü'l-evvelüñ yigirmi bir güninde seşenbih gicesinde şehir-i edirne tamām 12. yanup ḥark olup bit bāzārı ve taḥt-ı kal‘a ve çarşular 13. bezzistān mecmū‘ ḥāk-yek olup ve sulṭān **bāyezīd** 14. қоşantinden çıkup gelüp rebī‘ü'l-āḥirüñ yigirmi altısında 15. seşenbih güninde edirne de olan yeñi sarāy şu kenārında olan *‘imāretüñ*

76a

1. ve bīmārḥānenüñ eliyle bünyād urup edirne den çıkup 2. қара boğdāna varup ağır leşkerler cem‘ idüp kili ḥişārın 3. vilāyetini alup fetḥ idüp cemāziyü'l-āḥirüñ **27** güninde 4. çehārşenbih güninde ve daḥı varup aқ **aқ kerme** 5. kal‘asını fetḥ idüp receb ayınuñ **20** güninde pençşenbih 6. güninde vāki‘ olup ve deşt vilāyetinden çokluk tatar 7. geldi beglerinüñ adı murtażā ḥāndur kili ile aқ kerme 8. aralığında vaṭan dutup vilāyet aқın bunca esirler 9. getürdilerdi bir üç dört yıl ṭurup girü yirlü yirine 10. gitdiler ve bu yıl rüm ili begi sikender pāşā anaṭolu 11. begler begisi arnavud sinān dirler ve vezīrleri

⁹⁰ Hüküm yüce Allah’ındır.

⁹¹ Yardımı kudretli olsun.

mesîh pâşâ 12. dāvud pâşâ muḥammed pâşâ veled-i hıızır beg kili aḳ kermenî feth idüp
13. gelüp edirne de ḳarâr itdi hicretüñ **sene 889** mâh-ı muḥarrem 14. ve girü muḥarrem
ayınıñ **890** ve şafer ayınıñ **29** âzaruñ sekizinci 15. güninde çehârşenbih güninde
ikindüyile aḥşam ortâsında

76b

1. gün dutulup üç baḥşuñ bir baḥşı ḳalup sultân 2. **bāyezīd** ‘azze naşruhu⁹² edirne den
çıkup çökeye yaylaya 3. anda olurken mışr elçisi ve hindüstân gelüp ve unğurus 4. elçisi
gelüp murādları neyise görilüp gidüp ve girü 5. sultân bāyezīd ‘azze naşruhu⁹³ ve kendü
ḳarâr idüp begler begi ḥādım 6. ‘alī beg rüm ili çerisiyle ve ḳapu ḥalkıyla ve aḳıncıyla
ve eflâḳ 7. çerisiyle otuz kırk biñ âdem leşker cem^ç olup 8. ḳara boğdân üzerine varup
ḳara boğdân begi ḳaçup 9. leşker ilini ve vilâyetini yağma ve tâlân idüp gelüp gidüp 10.
begler vezīrler mezkûr ramazân ayınıñ aḥirinde girü leşker ḳara 11. boğdândan gelüp
hicretüñ **sene 890** mâh-ı muḥarrem **sene 891** 12. ve girü sultân bāyezīd *ḥalleda'llāhu*
*salṭanatahu*⁹⁴ sa^ç âdetle ḳoştan- 13. -tinde ḳarâr idüp miḥâl oğlı ‘alī beg ve ḳarındaşı
sikender beg 14. ve malkoç oğlı balī beg ve eflâḳ çerisiyle girü ḳara 15. boğdâna varup
aḳın eyleyüp iki üç def^ç a allāh

77a

1. ‘inâyetinde ve **muḥammed** muştafānuñ mu^ç cizât-ı berekâtında râst 2. gelüp bî-
nihâyet bunca esīrlere ve mâl-ı ḡanâyimle gelüp 3. ve girü ‘arab diyârından mışr sultân
ḳayı bay beg leşkerler 4. cem^ç idüp dividdârı özbek ve temrez beg mışr ve şâm 5. ve
ḥaleb leşkerle göndürüp gelüp aṭanayı ve tarsus nâhiyesinde 6. ol yerde oturup ‘arab
leşkerleri cem^ç olup 7. bu ṭarafdan sultân **bāyezīd** anaṭolu çerisiyle ve sancaḳ begi 8.
ferhād beg ve ḳaragöz beg didükleri sancaḳ begi bunlar daḥı 9. leşkerlerini ḥâzır idüp
‘arab diyârına varup 10. aṭanayla tarsus⁹⁵ yanında ‘arab leşkeriyle buluşup 11. özbek ve

⁹² Yardımı kudretli olsun.

⁹³ Yardımı kudretli olsun.

⁹⁴ Allah saltanatını ebedî kılsın.

⁹⁵ Metinde “tarsun” biçimindedir.

temrez beg ‘ arab allāş⁹⁶ ‘ arab çoğıdı ferhād bege 12. ādem gönderüp ceng ve cidāl eksügümüz degül diyüp 13. [m]uşālaħa idelüm diyüp bunlar daħı ol sözle mağrūr 14. olup bir ħıleyile bunları ġāfil idüp ‘ ale'l-ġāfilīn 15. mışruñ ve şāmuñ ħalebüñ leşkerleri ħāzır olup 16. [b]unlar ġāfil iken özbek ve temrez beg gelüp bunlaruñ üzerilerine yürüyüp

77b

1. ‘ azīm cidāl olup iki tarafından ħaylī ādem helāk olup 2. sancaħ begi sulţān bāyezīdūñ güyegüsi ferhād beg 3. ceng arasında belürsüz olup rebī‘ ü'l-evvelūñ evve- 4. -linde leşkerümüz şikest vāķi‘ olup girü sulţān 5. bāyezīd güyegüsi daħı anaţolu begler begisi hersek oğlı ve rüm 6. leşkeri sancağı kimi ħızır beg oğlı muħammed beg bunca leşkerler 7. cem‘ olup varup girü aţanayıla tarsus sūrında⁹⁷ mışr 8. ve şām ve ħaleb çerisi girü ħāzır özbek ve temrez beg bunlaruñıla 9. buluşup bunları girü ġāfil idüp biz ceng itmezüz 10. sulţān bize ceng itmeñ didi ġāfil avlayup meşeldür kim 11. ‘ arab cu‘ aydııyla kimsene başa çıķışmaħ olmaz bađdād 12. ‘ ayyārları ‘ acem allāşları anlaruñ ħılesinden almışlardur 13. ‘ arab leşkeri girü bir ħıleyile bunlaruñ üzerilerine hücum 14. idüp azā-yı āsmānī şöyle yüz gösterdi kim girü azā 15. gelse azā gelse girü görmez göz iy yār

16. *izācā ‘e'l-azā ‘ amye'l-başar*⁹⁸ var

78a

1. [taħd]ırde girü olsa gerek idi eger leşker bir biri ile ceng 2. [ider]ken [be]gler begi hersek oğlı azā-yı āsmānī atdan tekerlendi 3. [her]sek oğlını dutup dirile özbege iletdiler bu tarafından girü 4. [leş]kerlere şikest vāķi‘ olup ve kıral oğlı işħāħ bege 5. ...nı nice begler bile dutulup ħaķķuñ emridür nitmek gerek çün iş 6. [bö]yle oldu ġanī sulţān **bāyezīd** bu ħaberleri işidüp vez- 7. -[ır]i dāvud pāşayı dört biñ yeñiçeriyle ve anaţoludan 8. rüm ilinden on biñ ‘ azab rüm ili leşkeri 9. [a]naţolu leşkeri bunca biñ

⁹⁶ Metinde “allās” biçimindedir.

⁹⁷ Metinde “şūrında” biçimindedir.

⁹⁸ “Kaza (takdir) gelince göz görmez.”

leşkerler cem^ç olup 10. top^ç arabaları ve tüfekler ve zenberekler çeküp⁹⁹ bunca^ç azīm
11. ...ğıla varup rüm ili begler begisi hādım^ç alī beg 12. azamet-i leşkerle gelibolıdan
geçüp^ç arab diyārına gitmekde 13. [bu] tarafından kara boğdān elçisi gelüp sultān
bāyezīdle 14. ...v muşālaḥa idüp ve bu tarafından dāvud pāşayı a^ç zam 15. ...yısıtla bu
ağır leşkerler^ç arab diyārına varup

78b

1. arab çerisi karşıu gelmeyüp ḥaleb üzerinden gidüp iç¹⁰⁰ 2. ile varup dāvud pāşā daḥı
ağır leşkerler var- 3. -mayup leşker ol diyāruñ havāsına döymeye 4. diyüp ḡāyet
issiliginden leşkerümüz ḥasāret ola 5. diyüp girü bir mevsümünde gelevüz diyüp ve
dulḳādir 6. oğlı^ç alī devle gelüp dāvud pāşayıla buluşup 7. dāvud pāşā aña ḥürmet-i
^ç izzet idüp dulḳā[dir] 8. oğlı^ç alā devle daḥı dāvud pāşāya mu^ç āvīn olup 9. ikisi bir
yirde buluşup ḥaylī^ç izzet olunup çün bu tarafından 10. arab çerisi gelmeyüp dāvud pāşā
girü dutup varsaḳ 11. vilāyetine girüp varsaḳ beglerini dutup ḥabs 12. idüp kimini
öldürüp kimini şulḥla koyıvirüp turgud 13. begleri kaçup her biri bir tarafa gidüp soñra
varsaḳ 14. begleri ve turgud begleri bākīsi kim varsa 15. gelüp dāvud pāşayıla buluşup
^ç ahd peymān idüp andlaşup şulḥ

79a

1. muşālaḥa olunup dāvud pāşā ol aradan gelüp çeriye 2. destūr virüp kendü rüm ili
çerisiyle gelüp gelibolıdan 3. geçüp rüm ili çerisine destūr virüp gelüp vize 4.
nāḥiyesinde sultān bāyezīd ḥānla *ḥalleda'llāhu ebbedehu devletehu*¹⁰¹ 5. buluşup şevvāl
ayında girü edirneye gelüp sultān 6. [bāyezīd] [ḳ]arār idüp şevvāl ayı ortasında unğurus
tarafından 7. [unğur]us elçisi yaḥşī oğlı dimekle meşhūrdur elçilikle gelüp 8. sultān
bāyezīd yaḥşī oğlı elçiye ḥaylī ḥürmet¹⁰² idüp 9. şol ki ^ç ādet-i pādīşāhāndur ^ç ādet
üzerine 10. elçi ḳonaḳlayup aḥir ḥil^ç at giydürüp bunca māl virüp 11. girü memleketine

⁹⁹ Metinde “çekküüp” biçimindedir.

¹⁰⁰ Metinde “içiç” biçimindedir.

¹⁰¹ Allah onun devletini, hakimiyetini sonsuza dek daim kılsın.

¹⁰² Metinde “ḥürmet” biçimindedir.

gönderüp elçi ardından çıkup 12. sağ ve selâmet semendre şınurında varup 13. istedikde ol diyârda **bir gâzî** dilâver şîr-i ner 14. niyyet-i gâzâ diyüp evvelden küdüreti olduğı sebebden ötri 15. **fî-sebîli'llâh** ‘ale'l-gâfilîn yahşî oğlı elçisinüñ üzerine
79b

1. sām süvâr bigi yâ rüstem-i nerimân bigi ejderhâ mişâli hücû[m] 2. idüp üzerine at şalup yahşî oğlı elçisi 3. tîğ-i şamâşâmla yüzinde gözinde ve başında z[aħm] 4. irgürüp ol zaħmdan helâk olup yahşî o[ğlı] 5. ol gâzî dahı ol arada ol **gâzî** dahı şeh[îd] 6. olup şehâdet mertebesin[zi']- 7. -lka' de ayınuñ evâsıtında [vâki]' oldu hicretü[ñ] 8. **sene 891** bu yıl ibrahîm p[âş]â veled ħâlîl pâşâ vez[îr] 9. oldu evâsıt rebî' ü'l-aħir **sene 891** ... muħarrem **891** yılında girü 10. sulţân bāyezîd *ħalledehu salţanatahu*¹⁰³ edirne de [k]arâr i[dü]p 11. bir kaç ay durağdan soñra şa' bân ayınuñ ... 12. beşinde edirne den çıkup varup ulu bayrâm 13. koştanţinde eyleyüp mütemekkin olup zi'l-ka' denüñ onında 14. edirne de olan yeñi 'imâretüñ konuqluğı olup 'ulemâ ve 15. ve fuğarâ ħanî ve fağîr bay yoğsul varup pâdişâh

80a

1. [gö]rüp tākāt getürmeyüp hezîmet olup 2. ...kadan iki leşker dönüp gidüp bir birile 3. ...lmayup ħādım 'alî pâşâ dahı bu ħâlî¹⁰⁴ görüp 4. ...ri berkidüp olan metrükâtı ħişâr 5. ... koyup leşker zebūnlığın bulup ħādım 6. ['alî pâşâ]nuñ fikrine bu düşüp hem ħişâr yapması 7. ...nlığı ve hem ceng dahı oldu bu zebūnlığıla 8. ...olavuz 'arab leşkeri ve dulğâdir oğlı 9. ...keri ve dahı turgud oğulları ve varsağ 10. ...leri ittifağ ideler diyü yüz şuyıyla gelüp 11. ...gidür diyüp bu tedbîri idüp gelüp gidüp 12. ... 'arab leşkeri gelüp aţana ve tarsus 13. [üze]rine düşüp ceng idüp alınmayup 'arab çerisine 14. [şikes]t vâki' olup gidüp def'a girü gelüp 15. ...kât yarağıla aţananuñ üzerine düşüp cebrle

80b

¹⁰³ Saltanatını ebedî kılsın.

¹⁰⁴ Metinde “ħâlî” biçimindedir.

1. alup hişarı yıķup gidüp ve girü bu taraf[dan] 2. zîl-hicce ayınıñ 24 dördinde Şenbih güninde ikindü 3. aħŐam aralıgında teŐrin-i aħirüñ **25** güninde Ő... 4. koŐantine içinde girü bu zelzele vâķi' olu[p] 5. bir kaç minâreler yıķılup ve yeñi cā[mi'] ... k... 6. yarılup vâķi' oldı hicretüñ **sene 893** mäh-ı muħa[rrem] **894** 7. ğurre ve girü def'a girü Şafer ayınıñ **13** gün pençŐe[nbih] 8. güninde kânün-ı aħirüñ yanarisüñ **14** güninde 9. vaķt-i zuħâda koŐantiniñ içinde girü bir 'azım 10. Şâ' iķa belürüp zelzele vâķi' olup girü minâreler 11. yıķılup ğalaçada bunca yıķılup ħarâb olup girü 12. rebî'ül-evvel ayınıñ evâyilinde buruşada od düşüp 13. yigirmi yigirmi beş maħalle yanup ħarâb olup ve dâħı 14. çeriler cem' idüp sultân **bâyezîd** miħâl oĝlı sikender 15. begle aķıncılar koŐup anaolu çerisiyle olup dulķadır

81a

1. oĝlı pîr budaĝı bile koŐup 'alâ devle üzerine varup 2. ['a]le'l-ĝâfilin bizüm çeri ĝâfil iken 'alî devle gelüp 3. [ce]ng idüp iki taraftan ħaylî âdem helâk olup 4. miħâl oĝlı sikender begün bir oĝlı düşüp ve kendü bir 5. [o]ĝlı ile cengde dutulup giriftâr olup 'alî 6. devle sikender begi oĝlıyla mışr sultânına gönderüp 7. [b]u ħadeŐ vâķi' oldı cemâziyü'l-ülânuñ içinde 8. hicretüñ **sene 894** mäh-ı muħarrem **895** ğurre-i âzîne def'a girü 9. sultân **bâyezîd** muħarrem ayınıñ evvelinde düĝün eyleyüp 10. [ü]ç maħtûme-zâdelerini birini uzun ħasan oĝlı 11. [u]ĝurlu oĝlına aħmed imîrzeve ve birini dâvud pâşâ 12. oĝlına ve birini naŐûħ beg dirler aña virdi ve hem uzun 13. ħasan oĝlı sultân ya'ķûb beg olduķda tebrîzde 14. sultân ya'ķûb diledi kim uĝurlu aħmedi öldürmek 15. istedi sultân aħmed on yaŐındayken sultân

81b

1. aħmed tıyup andan kaçup sultân bâyezîde geldi sultân bâyezîd 2. ħaramanda ilĝun üzerinde geldi sultân bâyezîd ħoŐ görüp 3. bir kızını virdi muħarrem ayında **sene 895** ve girü çeriler cem' olunup 4. Şâ'bân ayınıñ **15** güninde ve 'arab diyârından 'arab elçisi 5. ve 'alî devle elçisi gelüp 'alâ devle elçisine ħürmet olma- 6. -yup gidüp ve bizüm çerilerümüz daħı rüm ili çeri- 7. -siyle ve 'azabla begler begi yaħya pâşâ gelibolıda

varup 8. durup anaṭolu çerisi anaṭoluda cem^ç olup rûm 9. ili begleri ittifaḳ idüp sefer vaḳti degüldür diyüp 10. pâdişâhumuz *ḥalleda'llâhu salṭanatahu*¹⁰⁵ ç azablara ve çerilere 11. destûr virüp pâdişâh şehri-i ḳoşṭanṭin içinde 12. iken şa^ç bân ayınıñ 24 güninde yekşenbih gününde 13. şubḥ-ı şâdiḳda ḳoşṭanṭinüñ içinde girü bir şâ^ç iḳa 14. belürüp yağmur yağup yıldırımlar şaḳıyup ḳazâ-yı âsmâni 15. âfet-i semâvi irişüp yıldırımlar berḳ urup gün görmez

82a

1. kelîsânuñ üzerine yıldırım inüp içinde olan güher- 2. -çile daḫı bahâne olup ol şâ^ç iḳadan bād-ı şar- 3. -şar vâḳi^ç olup tûfân-ı **nūḥ** bigi yâ **hūdu**ñ 4. şâ^ç iḳası bigi yâḫūz **şu^ç ayb** peygâmbere zamânında 5. olan aşḫâb-ı eyketi^ç bigi ol ḳavm odla helâk oldılar 6. yâḫūz **ḥanṣala** peygâmbere zamânında olan ḫaḳ ta^ç âlâ 7. benî isrâ'îl ḳavmini kim dütünle helâk ḳıldıḡı bigi *ne^ç ūzū* 8. *bi'llâh*¹⁰⁶ veyâ **lūt** peygâmbere şâ^ç iḳası bigi bir şâ^ç iḳa 9. olup yıldırım şaḳıyup inüp ol güherçile üzerine 10. ol güherçile ḫarâretiyle ol kelîsâ zîr-i zeber oldı 11. rîze rîze olup panmuk bigi atılup havâyâ ve 12. dâ'iresinde olan evler ve ḫâniḳâḫlar bir nice maḫalleler 13. taḫmînen erden ve ç avretten ve oḡlândan ḫisâbsuz 14. ḫâk-yek¹⁰⁷ olup zelzele peyzâ olup ḳıyâsen beş 15. altı biñ âdem helâk oldı dirler helâk olan âdemüñ

82b

1. ḫisâbı bilinmeyüp şöyle âfet-i semâvi oldı kim ol 2. zelzelede olan evleri ve bu âdemîleri şankim dünyâyâ gelme- 3. -miş bigi ḫiç nişâni belürmeyüp bu âfeti sultân **bâyezîd** 4. *ḥalleda'llâhu salṭanatahu*¹⁰⁸ görüp şa^ç bân ayınıñ 24 pençşenbih 5. gününde ḳoşṭanṭinden çıkup edirne ṭarafına teveccüh¹⁰⁹ 6. idüp gelmekte girü bu ṭarafdan ç arab diyârından ç arab 7. hücüm idüp gelüp lârendeyi yıḳup yaḳup bir nice şehirleri 8. yağma ve tâlân idüp gidüp bu ḫadeş vâḳi^ç olup 9. bu ṭarafdan girü sultân **bâyezîd** zilhicce

¹⁰⁵ Allah saltanatını ebedî kılsın.

¹⁰⁶ Allah'a sığırız.

¹⁰⁷ Metinde "ḫâk-yek" biçimindedir.

¹⁰⁸ Allah saltanatını ebedî kılsın.

¹⁰⁹ Metinde "teveccüh" biçimindedir.

ayınıñ 13 10. güninde saķar yaylaya ıķup av avlayup avdan gelüp 11. edirne de ölmek köyinde bir kaç gün karar idüp 12. ve uzun Һasan oğlı sultān ya'ķüb vāķı'aya 13. uğrayup zehrle helāk olup şafer ayınıñ 12 güninde 14. vefāt idüp hicretüñ **sene 895** ve girü sultān 15. bāyezīd muħarrem **896** ayınıñ evvelinde gelüp gümülcine arafına

83a

1. geyek avına varup geyek temāşasını idüp andan gelüp 2. ibşala arafından edirneye gelüp şehir-i edirne de karar idüp 3. yeñi 'imāretüñ Һālini aħvālini görüp şadaķalar ķurbānlar idüp 4. andan geçüp girü ķoşantinde varup karar idüp ve ol 5. Ĩinde mışır elçisi gelüp Ĩürmet ve 'izzetile mışır elçisini 6. ağırlayup ve kendü dağı sultān bāyezīd elçi ķovup mışır elçisiyle 7. gönderüp şafer ayınıñ evāsıtında elçi gidüp varup 8. barışıklık olup girü Ĩişārları aģana ve tarsus ve ķalan 9. Ĩişārları virilüp iki arafdan şulħ u muşālaħa güvlek 10. didükleri bir şınur olup 'ālem refāhiyyet bulup 11. ve girü ungurus elçisi gelüp yanķo oğlı ķıral vefāt idüp 12. oğlı yirine ķıral olup bu arafda elçi gelmekde ol arafdan 13. lehüñ begi oğlı gelüp hücum idüp yanķo oğlını Ĩabs 14. itdiler kendü yirine ķıral olup taħta geçüp bu arafdan 15. sultān bāyezīd *ħalledehu salṭanatahu*¹¹⁰ elçi gönderüp ramazānda

83b

1. gelüp gidüp barışıklık olup ungurus ile ve girü bu 2. arafda şevvāl ayınıñ evvelinde ulu bayrām günü yekşenbih güninde girü 3. buruşaya şehrine ķuşluk vaķtinde od düşüp ķazā-yı āsmānī 4. olup bu Ĩadeş vāķi' olup arşūlar ve maħalleler 5. yanup helāk olup ve girü sultān **bāyezīdüñ Ĩalleda'llāhu** 6. *salṭanatahu*¹¹¹ mışırdan elçi gelüp girü mışır sultānı ķaytı beg 7. girü ağır elçisi gelüp zilħicce ayınıñ beşinde ve yedi 8. şehir-i ķoşantinde gelüp kii bayrām namāzını bile ķılup barışıklık 9. olup gitmekde hicretüñ **sene 896** anaťolu begler begisi hersek oğlı 10. rüm ili begler begisi yaħya pāşā vezīr

¹¹⁰ Saltanatını ebedi kılın.

¹¹¹ Allah saltanatını ebedi kılın.

dāvud¹¹² pāşā ibrahīm 11. pāşā sikender pāşā ‘alī pāşā **māh-ı muharrem 897** girü sultān
12. **bāyezīd** *halleda'llāhu salṭanatahu*¹¹³ devlet sa‘ādetle қоştantinden 13. çıkup
cemāzīyü'l-aḥirūn 7 pençşenbih güninde edirneye gelüp 14. adada қonup girü
cemāzīyü'l-aḥirūn **21 güninde** durup 15. ve girü receb ayınuñ 5 güninde pençşenbih
güninde edirmeden

84a

1. çıkup sefer niyyetine bil bağlayup ulu gāzām var diyüp 2. anaṭolu çerisi ve begler
begi hersek oğlı aḥmed beg ve rüm 3. ili çerisiyle begler begisi yaḥya pāşā ve vezīrleri
dāvud pāşā ibrahīm 4. [pā]şā ḥādım ‘alī pāşā ve sikender pāşā anaṭolu ve rüm ili çerisi
5. ve қapu ḥalkı sipāhī oğlanları ve siliḥdārları ve ‘ulūfecileri 6. ve bākī aқıncılar
‘azamet-i leşker ve bu heybet ve bu şevketle vi- 7. -lāyet-i ungurus diyüp gazā-yı
ekberdür diyüp şofyaya 8. çıkup ol sefer ungurus tedbīri rāst gelmeyüp anaṭolu 9. çerisi
ile hersek oğlı aḥmed beg şofyada қoyup dāvud 10. pāşā üsküb ṭarafına gidüp rüm ili
çerisi begler begi yaḥya 11. pāşā önce öñe düşüp varup manāştırda cümle leşker- 12. -
ler cem‘ olup ṭođru yuvan vilāyetine varup ve deñiz yüzinden 13. dağı gemiler gelüp
kāfirūn deñize қаçacađı yirlerini bağlayup 14. leşkerler ṭaraf ṭaraf olup yuvan vilāyetini
ya‘nī arnavud 15. vilāyetidür yuvan dimekle meşhürdur yirlerini bağlayup

84b

1. leşkerler ṭaraf ṭaraf olup yuvan vilāyetini ḥarābe virüp 2. ol vilāyetüñ dağı ḥalkı
pādişāh geldüğini bilüp şarplıқ 3. yirlere çıkup ṭađlar depesinde ṭaraf ṭaraf pençeneler
olup 4. ol vilāyetüñ şunuñ bigi yüksek ṭađları depeleri var kim 5. küh-ı elvend ṭađı ve
deñiz içinde olan semādirek 6. adası ol peçeneler olduğı ṭađlaruñ depelerüñ қatında şan
7. dāne-i ḥaşḥāş bigidür anuñ bigi şarplıқ ṭađlardur kim **қuş** 8. **uçmaz** қolan yürimez
қarğa sekmez albız-ı telbīs degenegile 9. çıkduğı yirlerdür şeyṭān-ı la‘īn çaruğın
yıpratduğı yirlerdür 10. tavuқ nāllanduđı yirlerdür menteşe ili ve sarḥān ve 11.

¹¹² Metinde “dāvāvud” biçimindedir.

¹¹³ Allah saltanatını ebedī kılsın.

germiyān ve varsaḳ ve cenük ili ve ifleḡān vilāyetinüñ 12. taḡlarından daḡı şarp yirlerdür yirleri şarp ādemīleri 13. azḡun ḡünḡorlardur dīn diyānet bilmezler amān virmez 14. īmān bilmezler īmānsuzlar mezḡhebsüzler ba‘zı dirler ar- 15. -navud ḡalḡını ‘arabuñ fellāḡlarından azmıŝlardur şol zamān kim

85a

1. aŝḡāb-ı uḡdūd bigi yā aŝḡāb-ı eyketī ḡavmi bigi ve buḡtunnaŝr 2. bigi ḡāyifeler kim vardur pādīŝāḡlarına ḡāyin olup kimi yemen 3. vilāyetinden ve kimi sa‘īd ilinden ve kimi maḡrīb ilinden ve kimi 4. firengistān vilāyetinden gelüp ḡiyānet cihetiyle vaḡan 5. ḡutmıŝlardur ŝarplıḡ yirlerde ol zamāndan berü azmıŝlar- 6. -dur bir dür ŝüret bir dürlü mezheb ve bir dürlü dil 7. söylemiŝlerdür ḡāyinlerdür **merrīklerdür** merrīk 8. dimeḡ ya‘nī dut öldüreyin dimeḡdür ŝunuñ bigi ḡāyin ḡā’ife- 9. -dür evvelden ḡiyānetle gelmiŝ pelīdlerdür kimseye baŝ 10. indürmezler ḡarāca muḡī‘ olmazlar olanı daḡı zarūrī 11. olurlar fırsatındalar bildükleri iŝi iŝlerler çün pādīŝāḡ 12. **sultān bāyezīd muḡammed ḡān** ‘azamet leŝker ile geldüḡini bilüp 13. ŝarplıḡ yirlerde çıḡup peceneler olup ‘avretlerini ve 14. oḡlānlarını bir bir peçene idüp ŝarp taḡlar depeler 15. baŝında yollarında ḡurup beçene aḡzını alup ya‘nī

85b

1. ḡalāŝ olavuz diyüp bir ḡaç kerre bunuñ bigi serkeŝlik- 2. -ler idüp sancaḡ beglerine ḡaylī iŝler itmiŝlerdür meŝelā sultān 3. muḡammed zamānında semendre bigi ŝimdi ḡādım süleymān pāŝāyı 4. ol ŝarplıḡ yirlerde ŝıyup atın ḡonın ḡullarını soyḡalu 5. altun üsküflerle bunca ādemīlerini ŝıyup ŝoyḡalayup 6. alup ḡādım süleymān pāŝāyı dutup ḡabs idüp 7. firengistāna göndermiŝlerdi polya teküri ferende adlu sultān 8. tevende gönderdi isfendiyār oḡlı maḡmūd beg oḡlı bāyezīd 9. çelediye gönderdi bunuñ bigi ḡadeŝ iŝleri bunlaruñ çoḡ 10. olmiŝ idi daḡı ol ŝoyḡalardan anlara ḡalup ol 11. ŝoyḡaları giyüp türk ŝüretinde gelüp ḡaylī iŝler 12. iderlerdi ŝimdi daḡı girü çerilerümüz türkçe bilir 13. āḡiryānlar gelüp çoḡ iŝler itdiler **ḡaḡ ta‘ālānuñ** ‘ināyeti 14. peyḡāmerüñ

mu^c cizāt-ı berekātında gāzīlerümüz alp erenler 15. qara nerre ŧirlerümüz¹¹⁴ gāzā qanıyla
elin yūzin yuyanlarımız

86a

1. **gāzā** yolında cāna baŧa qalmayanlar cān baŧa terkinini urup 2. cān baŧa ortaya qoyanlar
ner ejderhā taqa tırmanup 3. çıqduğı bigi gāzīler dağı ol qarğa sekmez yirlerde çıqup 4.
yavŧu bigi ol qayalara yapıŧup tağ depesinde **merrick-i dīn** 5. [a]mvud kāfirlerini
dīvlerini ‘ifritlerini ol mel‘unların 6. [ā]fet-i semāvīden inen qazā bigi tağ depesinden
atduqları taqlara 7. ve nebtiz yılan dillü ħarbelerine aqaç yaylarından atılan ađulanmıŧ 8.
oqlarınun demrenlerine qarŧu varup eceli gelen ħod 9. ħaq emridür gelür eceli gelmeyen
gāzīler dilāverler ŧir-i nerler 10. sām sūvār bigi rüstem-i nerīmān bigi alp erenler
kāfirlerinun 11. üzerilerine hücūm idüp ol merrick diyen dīn dūŧmenleri 12. kāfirleri
qılıçdan geqürüp bāqī ‘avretlerini ve oğlanlarını ve kıız- 13. -larını esir idüp bu ħinde
sulṭān **bāyezīd ħalleda'llāhu**¹¹⁵ 14. sulṭāna pāŧālarla depedilen ħiŧarda qarār idüp 15. ulu
bayrām anda idüp ve girü bu tarafdān pādīŧāhumuz

86b

1. edirnedēn göqduğı vaqt ‘azablar sancağı qalkduğından ŧoñra 2. ŧoñra ehl-i ‘ilm
ṭā’ifesinden altmıŧ ve yetmiŧ miqdārı 3. ṭālib-i ‘imler niyyet-i gāzā diyüp gāzā
niyyetine bel bađlayup i‘tiqādla 4. sancaq qaldurup ‘ulūfesüz fī-sebīli’llāh gāzā diyüp 5.
leŧerle bile gidüp anda iç ile girdükleri vaqt 6. benqeneler cenginde arnavud
martulosıları āħiryānları altun üsküf 7. ve emir-i āħūrī qaftanlarla müselmānlar
ŧüretinde bu ehl-i islām 8. bu ehl-i ‘ilm ṭā’ifesi sıcaq dilile e[y]ü avlayup bunları 9.
iledüp bir ŧarp bicenede ŧarplıq yirlerde varup 10. ol mel‘unlar bunları ortaya alup
cümlesin ŧehīd 11. qıldılar ħaq ta‘ālānun ‘ilminde anlara ŧehīdlik mertebesini 12. olsa
gerek idi ŧehīd oldılar ehl-i cennet oldılar **ve girü** 13. **bu tarafdān** gāzīler biceneleri ve

¹¹⁴ Metinde “ŧirelerimiz” biçiminde harekeli yazılmıŧtır.

¹¹⁵ Allah ebedi kılsın.

yağma ve tālān idüp ol 14. vilāyetüñ tuşında depesinde tağlar başında ve dereler 15. dibinde geyik avın avladılar bigi süzüp erkekden ve dişiden

87a

1. şehīd vefāt itdi ramazān ayınuñ içinde tamām ‘ömri 2. [o]tuz altı yıl içinde gitdi **sene 900** ve dağı şol ay içinde 3. [bi]züm elçimüz unğurusa gidüp dururdu unğurus 4. [kı]ral dağı bizüm elçi ile kendü elçisini göndürüp ağır elçisi 5. [g]elüp hattā bizüm elçiye bunca hürmet itdilerse anlar bizüm 6. dağı memleketümüz halkı dağı unğurus elçisine eyle hürmet¹¹⁶ 7. itdiler hattā edirne halkı aña karşı çıqup hürmet¹¹⁷ itdiler 8. [a]mmā kāfiri ağırlamaq yoqdur bir rivāyetde kim vardur pādişāhlaruñ 9. [‘ā]deti vardur unğurus elçisini koştanında varup pādişāhla 10. [b]uluşup evvelki ‘ādet-i pādişāhāndur elçi ağırlayup üç yıla dek 11. [barı]şdılar ve girü bu yıl mışrdan medīne seyyidleri geldiler 12. [ra]mazān ayı içinde bir diri zūrnapā getürdiler bu yıl bunlar 13. [vā]ki‘ oldı hicretüñ **sene 900 mäh-ı** muharrem **sene 901** ve 14. [ve] girü sulţān bāyezīd *halleda’llāhu saltanatahu*¹¹⁸ koştanında karar 15. [i]düp efrāhdan bu halk içinde dürlü dürlü haber söylenüp

87b

1. erācīf¹¹⁹ haberler deñiz yüzinden fireng bigi mağrīb vilāyetinden 2. frence dirler imiş firengistān vilāyetinüñ adalarını alup 3. rīm pāp vilāyetini aldı dirler kimini deñiz yüzinden kimi qurudan 4. dirler deñiz yüz velveleye¹²⁰ koyup polya vilāyetini dağı 5. bu yıl bu gāvğā deñiz yüzinden vardur dirler ve girü 6. bu yıl deñiz yüzinden kemāl re’is dirler imiş girü bu vilāyetden¹²¹ 7. qopmış qara burundan iğribosda ‘azab re’is imiş soñra 8. bundan deñiz yüzinde varup deñiz gāzāsını idüp 9. bir niçe yıllar firengistān vilāyetini velveleye koyup firengistānuñ 10. adalarında olan ol qadar gāzālar itmiş kim

¹¹⁶ Metinde “hürmet” biçimindedir.

¹¹⁷ Metinde “hürmet” biçimindedir.

¹¹⁸ Allah saltanatını ebedî kılsın.

¹¹⁹ Metinde “erācīf” biçimindedir.

¹²⁰ Metinde “velvüleye” biçimindedir.

¹²¹ Metinde “lāyetden” biçimindedir.

bî-nihâyet gemiler alup 11. adalarda olan beg oğlancuklarını ve kızlarını ve ‘avretlerini 12. esîr idüp cümle firengistân vilâyetini velveleye koymışdı 13. adalarından bir fireng beginüñ beginüñ oğlını giceyile çıkup 14. hişâr içinden çıkarup alup gelüp pâdişâha getürdi 15. şöyle rivâyet iderler kim firengistânda ve ğayrı yirlerde arar-

88a

1. -sañ andan maḥbûb olmaya dirler şöyle kim yûsuf-ı şânî 2. dirler deñiz yüzinden gelüp iğribosa gelüp iğribos 3. çapudân daḥı kemâl re’is mevlûd ayında rebî’ü’l-evvelde gelibolıya 4. göndürüp gelibolı bu begi ‘arnavud sinân dirler pâdişâh güye- 5. -güsidür aña geldi kemâl re’is devlet eşigine gönderdi 6. firengistân tuhfelerinden armağanlarla ol fireng begi oğlını 7. yûsuf-ı şânî pâdişâha çekdi pâdişâh daḥı hoş görüp 8. kemâl re’ise ‘izzetler ḥürmetler¹²² itdi bir râvî rivâyet itdi kim 9. kemâl re’is ağzından itdügi ğazâyı deñiz yüzinde deñizde ve 10. çuruda on iki biñden ziyâde kâfirleri kılıçdan geçürüp 11. gemilerini mâllarını ‘avretlerini oğlanlarını esîr itdüm didi 12. pâdişâh girü himmet idüp deñiz yüzine ğazâya gönderdi 13. ve girü bu yıl eflâk begi pâpâz didükleri kâfir vefât 14. [i]düp *fî’n-nâri ve’s-saḥar*¹²³ oğlı yirine beg oldı rebî’ü’l- 15. -[l-â]ḥir ayında ve girü miḥâl oğlı sikender ğâzî kim 16. vilâyet-i bosna ve unğurus ve liyh ve çara boğdân ve eflâk

88b

1. vilâyeti velveleye koyup çok ğazâlar idüp fî-sebîli’[l-lâh] 2. ḥaḫ yolına bunca ğazâlar itmiş ki nâğâh ecel çengâl ... 3. daḥı el şunup irişüp ecel yeli esüp ecel çurdu er... 4. ecel ejderhâsinuñ dâmina düşüp çarḥ daḥı anuñ [defterini]¹²⁴ 5. dürüp allâh rahmetine varup *rahmeten vâsi’ân*¹²⁵ ... 6. evvelüñ yedinci güninde yekşenbih gicesinde vefât id[üp] 7. merḥûmuñ meyyitini getürüp şehr-i edirnece babası miḥâl [imâ]¹²⁶ - 8. -retinde

¹²² Metinde “ḥürmetler” biçimindedir.

¹²³ Cehennemde ve kırmızı ateşte

¹²⁴ Manisa nüshasında silinmiş olan bu ifade, Paris nüshasından tamamlanmıştır.

¹²⁵ Bol rahmet

¹²⁶ Manisa nüshasında silinmiş olan bu ifade, Paris nüshasından tamamlanmıştır.

defn itdiler ve evrenos beg oğlı ağmed beg ... 9. yıl hicāza gitdi yirini ĥazīnedār¹²⁷ başı fīrüz ağaya ve ... 10. şevvāl ayınuñ on beşinde edirne de sancağıla çığdı 11. arnavud vilāyetine gitdi ve girü kiçi bayrāmda şehir-i қоştant[in] 12. bir ĥādişe vāķi^c oldu at meydānında at қоşarke[n] 13. aralıkda bir münāza^a olup siliĥdārlar ve yeñi-çeriler ĥay[lī] 14. ĥavġā ġalebe idüp ĥādişeler oldu devlet eşiġin[e] 15. düşmez nāmünāsip çirkinlikler¹²⁸ itdiler ĥaķ ta^c ālā şoñını ĥayr i[de] 16. allāh ta^c ālā ĥayrlusın yazılmış ola pādişāhumuz sa[ġ] olsun

89a

1. **māh-ı muĥarrem** 2. **sene 906** ve girü bu yıl şehir-i üsküp yandı muĥarrem ayınuñ 3. seşenbih ġün çehārşenbih gicesi be-nām kişilerden bezzāzi- 4. -stān ĥocaları on sekiz kişiyile yandı қalandan ġayrı 5. **ve girü** mışrdan ağır elçi geldi қanāz beg dirler muĥarrem 6. ayınuñ **28** edirneye ġelüp girdi düşenbih ġün **ve 7. girü** pādişāh edirne de bir ay beş ġün durup 8. cemāziyü'l-ülānuñ dördünci [cemāziyü'l-ülānuñ¹²⁹ dördünci pençşenbih 9. ġün edirne den ġöçüp қоştantine ġöçdi yolda 10. sükütlu dere dirler ol dere de çok ĥādişeler oldu 11. şovukdan ve seylden ādemler ve develer ve қatırlar şuda helāk 12. oldu dirler ve cemāziyü'l-ülānuñ on ikinci ġün āzīne 13. ġün pādişāhumuz қоştantine girdi қarār itdi **ve girü** 14. **bir ġazā** bu tarafından anabolı ĥişarı kāfirleri ittifaķ 15. idüp il urmaġa çıķmışlar her tarafından taġılmışken

89b

1. bu tarafından sancaķ begi ^calī pāşā cāsūsılayup kāfirlerü[n] 2. öñin ardın alup cemī^c kılıçdan ġeçürdi bir ġazā daĥı bunda 3. vāķi^c oldu cemāziyü'l-evvel evāyilinde **ve girü bir ĥādişe daĥı** rebī^c ü'- 4. -l-āĥir ayında mekke yolında beriyye ĥarāmīleri ġelüp ibrahīm ĥalī[l]- 5. -u'llāh yaġma ve tālān idüp ĥalīlu'llāh vilāyetini ĥarāb itdile[r] 6. **ve girü bir ġazā daĥı** bu senede cemāziyü'l-evvel ayında olundu 7. sikender pāşā fireng vilāyeti tarafına varup seġirdüp 8. ġāyet toyum olup geldiler **ve girü cemāziyü'l-evvel** ayınd[a]

¹²⁷ Metinde “ĥazīnedār” biçimindedir.

¹²⁸ Metindeki imlası bozuktur.

¹²⁹ Metinde “ü'l-ülānuñ” biçimindedir.

9. fireng tarafından fireng gemileri gelüp **kekaluya** adasına 10. üşüp ceng iderken bu tarafından ‘ālī pāşaya haber olup 11. ‘ālī pāşā gāzīlerle varup ol gemileri tağıdup bir kaç 12. pāre gemilerin alup ādemisiyle bu gāzā dağı bunda oldu 13. **ve girü cemāziyü'l-evvel** ayınıñ evvelinde fireng gemileri gelüp 14. adalarda **kefelüye’i adasında** olan **anavarbe hişarı** dirler 15. anı cebrle aldı **ve girü** bir gāzā dağı morada **avlonya**

90a

1. tarafından yigirmiden ziyāde fireng gemileri gelüp gelmişler kim 2. il iderler ve hem bizüm gemilerümüzi od urup yaqalar sancağ 3. begi muştafa pāşā dirler dāmād-ı pādişāh aña haber olup 4. ol dağı yüz yüz elli miqdāri ādemle hāzır olup 5. cāsūslayup kāfirler deñizden çıkup yayan gelüp 6. bizüm gemilerümüzi oda uralar bizüm gemiler içinde dağı 7. hāzır ādem varmış bu tarafından muştafa pāşā kāfirler 8. gemilerinden ayru düşdügi bigi kāfir gemileri üzerine varup 9. bir kaç varup pāre gemiler alup gemide olan kāfirler 10. gemilerinden çıkup çıkup taşrada olan kāfirlere haber 11. ideler gāzīler irişüp hemān dem kılıç koydılar kırdılar 12. on iki bellü kāfirlerini kapudānı ile dutup kırk kırk 13. beş kāfirlerini dirile yüz baş bile getürdiler dergāh-ı 14. mu‘ allāya **sulţān bāyezīd** devletinde gelen kāfirleri kırdılar 15. hemān kapudānın aluğodılar öldürmediler ol dağı baş

90b

1. kırtarmak için anabolı hişarını alıvireyin diyü da‘ v[ā] 2. itdi kapudān habs¹³⁰ itdiler bu gāzā vāki‘ oldu şa‘ bān 3. ayı āhirinde **ve girü** cemāziyü'l-ülā evāyilinde şehir-i üsküb[de] 4. bir hādişe dağı oldu vardar şuyı dirler taşup 5. şehir-i üskübüñ içinde hisāba gelen beş yüz kişi eviy[le] 6. şu alup gārğ oldılar **ve girü bir** hādişe dağı şa‘ bān 7. ayı içinde anaoludan şehir-i **kütāhiyye** yandı dirler 8. **ve girü** ramāzānuñ on beşinde yekşenbih gicesi buruşa şehri 9. oda yandı ağaç bāzārı balıq bāzārı tā cāmi‘e gelince hārğ 10. oldu hāq rızğ çok emlāk yandı **pādişāh** sağ olsun 11. iş başı pādişāh sağlığıyladur **ve girü bir gāzā** dağı hersek 12. ilinde meger unurus kāfirlerinden biñ beş

¹³⁰ Metinde “hps” biçimindedir.

yüz kâfirler cebelü cev- 13. -şenlü il urmağa gelmişler çevre yaña tağılıp taraş iderken
14. hersek ili sancağı begi yanında olan voyvoda muştafâ dirlermiş 15. ol dağı iki yüz
elli gâzîleriyle dilâverler ile bunlar dağı

91a

1. **çete akını** diyü dirilüp hâzır olmuşken kudretten bunlara 2. ilhâm haber olup bunlar
dağı bu hâli¹³¹ bilüp kâfirler gelecek 3. yirlerinde turup bir derbend içinde derbend
ağzında hâzır 4. turup iki yirde yüzer âdem puşuda koyup kâfirler illeri 5. yağma ve
taraş kendülere mağrūr olup gelürken voyvoda 6. muştafâ sehel-i âdemle göz göz bigi
olup bir ova yirde 7. süñüsini eline alup ‘anķā bigi kâfirlerüñ üzerine at 8. şalup yanında
gâzîler dağı bile at şalup kâfirlerüñ 9. üzerine yürüyüp kâfirler dağı gâyet toyum olup
10. gelüp berâber ardınca giderken kâfirler bunları görüp ve içlerine 11. velvele düşüp
ceng ider bigi bunlar şoñra kaçarıken begi ölüp 12. kâfirler türk şındı diyüp ardına
düşüp tamâm buşu 13. yirine geldiği bigi buşudan bunlar dağı çıkup gâzîler 14. her biri
kâfirlerüñ gözine ejderhâ bigi buşudan bunlar 15. dağı çıkup gâzîler her biri görünüp
kâfirler üzerine

91b

1. hemân kılıç koydılar kâfirleri ile kırdılar kim bî-nihâyet biñden ziyâde 2. kâfirleri
kılıçdan geçürdiler dört bân varmış ikisini dutdılar 3. ikisi kaçdı ol iki bânı dutup
sancağıyla tuğıyla bir 4. nice kâfirleri dutdılar yüz elliden ziyâde burun kulağ bile
dergâh-ı 5. mu‘ allâya koştantine getürdiler **evet ol** cengde voyvoda 6. muştafâ gâzî kim
vardur ol gice düşini görmüş imiş 7. şehîd olacağın bilürmiş ol ceng arasında ceng
iderlermiş 8. meger bir kaç kâfir buşudaymış bunlar buşudan çıkduğı bigi 9. voyvoda
muştafâ gâzî bunlara at şalmış bir kaç kâfir- 10. -leri gönderle yetüp mest deve kâfirler
içinde yürürken 11. ‘ākıbet ol gâzî ol arada şehîd itdiler şühedâ 12. mertebesin bulup
rahmeten vâsi‘ aten¹³² allâh rahmetine ulaşup 13. şoñra ol kâfirler münhezim olup ol

¹³¹ Metinde “hâli” biçimindedir.

¹³² Bol rahmet

demde dağı sancağ 14. begi yetişup olanca kâfirleri anlar dağı kırıp sancağ 15. begi ol voyvoda muřtafânuñ meyyitin bulup meydân yirinde

92a

1. alup gelüp ol voyvoda ol tarafda bir nişangâh 2. yirde defn idüp mağberesin bellü idüp gelüp gitdiler 3. bu ğazâ dağı vâkı‘ oldu **řa‘bân ayı âğirinde** ĥađ ta‘âlâ 4. ‘inâyetiyle ve peyğamberüñ mu‘cizâtıyla ve sultân bāyezīdüñ 5. devletiyle hemişe dūřmenlerüñ başı aşağa olsun 6. pâdişâhumuz sağ olsun **ve girü bir kışşa dağı** bu yıl meger 7. vilâyet-i ħaramanda varsağ içinde ħaraman oğlanlarından 8. muştafâ adlu bir kimse ĥurüc itmiş ħaraman oğlıyam diyü gelüp 9. ol varsağ iline girüp ve řař ili alup andan gelüp 10. lârende yöresini yağup yığup cerīme¹³³ alup çevre 11. illeri urup ĥalkı velveleye¹³⁴ birağmış idi ‘âkıbet sultân 12. bāyezīd *ĥalledehu devletehu*¹³⁵ pâdişâh dağı vezīri **mesīĥ pâşaya** 13. emr idüp siliĥdârlardan biñ beř yüz kiři şoşup 14. ve üç biñ yeñiçeri bile ve anağoludan dağı üç biñ ‘azab 15. ve anağolu leşkeri ve begler begi sinân beg pâřa ve ħaraman

92b

1. begi şehinşâh çelebi beg pâşası kemâl pâřa ħaraman leşkerle 2. bile olup **mesīĥ pâřa** ramazânuñ beşinde pençsenbih 3. ğüninde şoşantından çığup deñizi geçüp zıkr 4. itdüğümüz leşker ile ħaraman vilâyeti varsağ iline 5. yürüdi mesīĥ pâřa iznike vardı iznikden geçüp ermeni 6. deresinden ‘oşmânçukdan ħara ĥiřâra vardı ulu bayrâm 7. anda eyledi girü ħara ĥiřârdan göçüp beşinde beşinci ğünde 8. ağ şehre vardı leşker hep anda cem‘ olup andan 9. gidüp beşinci ħonađda lârendeyle vardı andan añaru bulĝâr 10. şağına ħondı bulĝâr şağında ğâyet kış oldu 11. şovuğdan ğâyet zaĥmet çekdiler bulĝâr şağından göçüp 12. **avĥad** şağına vardılar anda bir ĥiřâr yaptılar yigirmi beş 13. ğünde ĥiřârı tamâm itdiler ĥiřârüñ adını **avĥad diyü** ad 14. virdiler şevvâl ayı âğirinde ĥiřâr tamâm olup andan 15. řoñra üç biñ yeñiçeriyle ve ‘azab ile teke deresinden

¹³³ Metinde “çerīme” biçimindedir.

¹³⁴ Metinde “velvüleye” biçimindedir.

¹³⁵ Hükümdarlığını ebedî kılsın.

93a

1. göçdiler cānķurtaran deresine vardılar cānķurtaran 2. deresine ķaraman oğlı muştafā beg varsaķ beglerinden 3. **aķ taş oğlı** dirlermiş muştafā beg aķ taş oğlıyla 4. anda oturmuş bunları tıydılar kaçdı anlarıñ yirine 5. [bi]züm leşker ķondı ol ģinde teke deresinden ‘oşmān 6. [i]nişinden üç yüz miķdārı varsaķ¹³⁶ gelüp bir şarp 7. [yi]rde tırup ceng itdiler āģir şulģa ķāyil olmadılar 8. ‘āķıbet bunlar fırsat bulup yeñıçeri bir yirden yol 9. [b]ulup varup ol varsaķları kılıçdan geçürdiler erkek- 10. -[le]rini kırup ‘avret ođlān kıız gelin esır itdiler 11. [i]ki gün miķdārı ģabs idüp girü āzād itdiler çün 12. [ķa]raman oğlı muştafā beg kaçup ele girmedı ba‘zılar 13. [di]rler eger dutmaģa kaçdı itseler dutarlardı ve illā girü 14. ...lerinden oldu sebep kaçurmasına dirler hele ķudret 15. şöyle gösterdi ecel yoģıdı şoñı ģayr ola çün

93b

1. leşkerümüz altı gün ol yirde oturdılar çevre yañadan varsaķ 2. begleri bir bir gelüp haber virdi ģāllerin i‘lām idüp **mesīģ pāşā** 3. daģı ģāllü ģāline göre ģil‘atleyüp girü yirli yirine gönderdi- 4. -ler leşkerümüz tamām varsaķ vilāyetinde kırķ gün yürüdiler andan 5. gelüp saģlık selāmetliģıla gelüp gitdiler **mesīģ pāşā** muģarrem 6. ayıñ on ikisinde çēhārşenbih güninde gelüp şehr-i 7. ķoşantıne girdi ķarār itdi **ve girü bir ģazā daģı** şevvāl 8. ayıñ 11 güninde cum‘a güninde kemāl re’is otuz pāre 9. gemiyile aşup niyyet-i ģazā diyüp gelüp gelibolıdan çıkup 10. nireye gitdüğini bildürmeyüp gitmişidi **meger** ve anavirdi 11. ģişārı evvel bizüm idi gelüp fireng gemileriyle cebrle 12. almışlardı kemāl re’is meger ol niyyete gitmişdi yolda görđi kim 13. firengüñ gemileri çok kemāl re’is daģı izin azıdup 14. bir ģarafa gitdi kāfirler daģı tıyup bunlarıñ ardına düşüp 15. izin izleyüp ‘āķıbet bulmayup gitdiler bir ģarafa kemāl

94a

1. re’is daģı deñiz deryā yüzidür ģiñişlik deryā yüzinde seyr 2. iderken bir ulu fireng gemisine düş gelürler bular anda 3. ceng idüp cebrle alurlar andan gelüp kemāl re’is

¹³⁶ Metinde “vasaķ” biçimindedir.

anavirdi 4. hişârına yakın gelecegi vaqt şûret degşürüp fireng 5. şûretine girüp kendüleri tebdîl itdi dirler bu tarafından 6. qurudan ‘alî pâşaya dahı haber gönderüp fülân gün hişâr 7. üzerinde buluşup diyüp ‘alî pâşâ qurudan yürüyüp 8. bunlar denizden yürüyüp fireng şûretinde gemileri 9. nişânını fireng ‘alâmet bigi idüp hişâra yakın geldiler 10. hişâr halkı gördi kim girü çokluk gemi gelür kendülere yardıma 11. geldi diyü hişâr kapusun açup karşı çıktılar 12. kendülere yardım için hem hem azuk hem yarak getürdiler 13. diyü bu tarafından qurudan dahı leşker gelmişidi havfları 14. dahı vardı çün hişâr halkı karşı geldiler bunlar 15. [ge]milerinden çıktılar fireng şûretinde kılıçları yarakları

94b

1. kaftanları altında gizlü yürüdiler gelen kâfirlere yakın 2. geldükleri vaqt hemân **allâhu ekber**¹³⁷ diyüp **tekbîr** getürüp 3. kâfirlere kılıç koydılar göz açdurmadılar kâfirler bunları 4. böyle görüp kaçmağa yüz dutdılar bunlar dahı bile qarışup 5. kal‘anuñ iki kapusu vardı hişâruñ bir kapusını yaptılar 6. gâzîler bir kapudan tolaşu sarmaşu hişâra bile girdiler 7. hişâr içinde hişâr erini kılıçdan geçürdiler **bu tarafından** 8. **dahı** qurudan ‘alî pâşâ sancak begi ol dahı qurudan 9. geldi irişdi hişâra bile girdiler hişârı fetḥ itdiler 10. ve zî'l-ka‘de ayınuñ **23** güninde pençşenbih gicesi edirne de 11. sarrâclar yandı **evit** hişâruñ kulesinde üç yüzden 12. ziyâde fireng bâzergânları vardı anlar ceng itmediler gelüp 13. tapdılar bunlar dahı ol firengleri mâlıyla esbâbıyla âzâd 14. itdiler anlar dahı çıkup girü firengistâna gitdiler gâzîler 15. girü gâyet toyum olup ganî oldılar pâdişâh devletinde

95a

1. [**a**]naverdi hişârı fetḥ olundu zî'l-ka‘de 2. [a]yınuñ onuncı güninde cum‘a güninde vâki‘ oldı 3. [**ve**] girü bir **hâdişe dahı** zî'l-hicce ayınuñ yigirmi dördüncü 4. [gi]ce şenbih gicesi aḥşamdan şehr-i edirneye tamâm yandı 5. rûm ayınuñ ya‘nî **abrilüsüñ** temmuz ayınuñ orta yay 6. ayınuñ on üçüncü¹³⁸ gününde on kervân sarây iki 7. hammâm iki

¹³⁷ Allah en büyüktür.

¹³⁸ Metinde “üçüni” biçimindedir.

cāmi‘ eski ve yeni on iki maḥalle mescidleri 8. ve bezzāzistānuñ¹³⁹ dā’iresi evlerden ğayrı yedi biñden ziyāde 9. dükkānlar yandı dirler allāhuñ bir hışımıydı geldi ḥalkuñ 10. fi‘line göre ‘azīzler bu daḥı azdur hemān pādiřāhumuz 11. sađ olsun pādiřāhumuzuñ sağlığında girü şehrümüz 12. ma‘mūr olur bu vāqı‘alar oldu hicretüñ **sene 906** 13. **māh-ı muḥarrem ğurre-i şenbih** sene **907** 14. def‘a sultān bāyezīd *ḥalledehu salṭanatahu*¹⁴⁰ ḳořantinde 15. ḳarār idüp ṭururken meger bu ṭarafdan ḥādiře daḥı **muḥarrem ayı**

95b

1. içinde anaṭoludan mudrunı ṭarafından deñiz kenārında 2. çeşmecük dirler bir ḳařaba yircügez vardur efrenc-i la‘īn 3. ol ṭarafa çıḳup bir ḥīleyile deñiz kenārına gelüp ol kenāruñ 4. ḥalkı daḥı kimi geldi diyü deñiz kenārına gelüp ceng iderken efrenc-i 5. la‘īn bir ḥīle idüp bir ğayrı ṭarafdan ğafilīn üç yüz 6. miḳdārı atlasını çıḳarup bir ğayrı ṭarafdan bunlaruñ 7. ardını alup müselmānlaruñ ‘avretin ve ođlānın ḳız gelin 8. alup iki biñden ziyāde esīr idüp gitdiler řoñra ve 9. ol ḥinde il ṭuyup ardınca varup furātlusına ḳılıç 10. ḳoydılar shel-i kāfir ḳurtuldu dirler dirile dutulan kāfirleri 11. olancasın dergāh-ı mu‘allāya getürdiler ḳořantinde **ve** 12. **girü bir ğazā-yı ekber** daḥı vilāyet-i arnavudda **dıraç** 13. dirler bir şarp ḳal‘a varmış evvel gelen beglerden ol ḳal‘a 14. daḥı cehd idüp fetḥ itmemişler imiş şimdiki ḥālide 15. sultān **bāyezīd devletinde** ol vilāyet kim il başan dirler

96a

1. anuñ sancağı iřḥāk beg oğlı ‘īsā beg oğlı **muḥammed beg** 2. **çelebi** dirler e’ş-řehūr-ı řehr-i üskübi ol sancağı ol yirimiş 3. nāğāḥ bir ğün ḥalvetinde oturup taḥayyür¹⁴¹ baḥrına ğarḳ olmışken 4. ḥaḳ ṭarafından ğoñline ilhām-ı rabbānī olup **dıraç ḳal‘ası** 5. **öñine düşüp** ḳudret-i ḥaḳ bu **yoldan** yol ğösterüp 6. ḳudretten¹⁴² ḥoż olacak nesne nařīb olursa ḥaḳ virürse 7. ... ğazāyı fikri öñine gelüp **allāh şığınup** muḥammed 8.

¹³⁹ Metinde “bezzāstānuñ” biçimindedir.

¹⁴⁰ Saltanatını ebedī kılsın.

¹⁴¹ Metinde “taḥayyür” biçimindedir.

¹⁴² Metinde “ḳudredten” biçimindedir.

muştafānuñ mu‘cizāt-ı berekātında sultān **bāyezīdüñ** dev- 9. -[leti]nde niyyet-i ğazā diyüp ğazāya bel bağlayup qarındaşı 10. **hasan beg celebi ve muştafā beg celebi** muḥammed beg iki qarındaşıyla 11. ol vilāyetüñ ḥalkı begleri ve subaşıları ve aqıncıdan 12. daḥı cem‘ olup beş altı biñden ziyāde olup 13. iç ara ittifaḳ idüp *allāhu ekber*¹⁴³ diyüp tekbīr 14. getirüp yürüdiler berüde tedbīr idüp nerdbānlar düzdiler 15. beş altı yüz nerdbānlar ḥāzır idüp her biri götürüp

96b

1. gitdiler **rāvīler şöyle rivāyet itdiler** şāḥib-i 2. leşker muḥammed celebi beg daḥı ben daḥı gördüm didi 3. ve ğayrı kişiler şehādet itdiler kim ḥişāra daḥı varmaz¹⁴⁴ - 4. -dan öñdin beş altı gün öñdin **ğayb erenleri** öñce 5. yürüdiler aḥşamda ve şubḥ vaqtinde zāhiren gördük diyü 6. şehādet itdiler ılgımsalgım bigi gördük öñce āvāz- 7. -larını işidürdük didiler ğāzīler bu i‘tikādla yürüdiler 8. **muḥarrem ayınuñ** yigirmi sekizinde pençşenbih gün yürüdiler 9. cum‘a gicesi aḥşamdan ḥişāra varup nerdbānları 10. nerdbānlarını aḥşam qarañusunda ḥişāra dayadılar ḥişār 11. daḥı ḥalvet imiş **meger bir ulu** banāyırları varmış yılda bir 12. gün ḥişārdan çıqup bir gün bir gice anda olurlar imiş 13. nāğāḥ ol gün ol gice ol banāyırları günüymiş ğāzīler 14. daḥı ol gün gözedüp varmışlar imiş pes kāfırlar 15. ğāfilīn ḥaberleri yoḳ ğāzīler şubḥ¹⁴⁵ vaqtinde ḥişāra

¹⁴³ Allah en büyüktür.

¹⁴⁴ Metinde “vamaz” biçimindedir.

¹⁴⁵ Metinde “şubuh” biçimindedir.

DİZİN

A

abdāl: *Ar.* veli, sofı, derviş

a.+lardan 54a/08

ābdest: *Far.* abdest, el suyu

ā. 9b/03

abrilūs: *Rum.* nisan ayı

a.+üñ 95a/05

‘acāyib: *Ar.* acayip, garip, tuhaf *krş.* ğarāyib

‘a. 18b/01, 18b/06, 55b/02

‘aceb: *Ar.* şaşılacak şey

‘a. 12a/06

acı: acı

a.+sından 31b/15, 63a/11

‘āciz: *Ar.* yetersizlik

‘ā. 15b/11, 27a/11, 27a/14

aç: acıkmış olma

a. 28b/14

aç-: açmak

a. 14a/15

a.-alar 10a/11

a.-dılar 60a/05

a.-mağa 9a/09

a.-mışlar 17a/05

a.-sun 11b/10

a.-up 21b/15, 94a/11

açabil-: açabilmek, yeterlilik bildiren tasvirî fiil

a.-dügüñ 11b/10, 14a/14

açdur-: açdırmak

a.-madılar 94b/03

a.-mayup 31b/05, 31b/10

açıcı: açma işini yapan

a. 32b/04

a.+lardur 2b/05

açlık: açlık

a.+dan 15b/11

ad: ad, isim

a. 10b/13, 14b/06, 24b/13, 56b/12, 58a/09, 72a/05, 73b/09, 92b/13

a.+ı 6a/05, 6a/05, 6a/05, 6a/06, 6a/06, 6a/06, 6a/07, 8a/14, 8a/14, 8a/15, 8b/13, 8b/13, 8b/14, 10a/05, 12b/11,

12b/12, 12b/14, 13a/09, 15b/11, 16a/13,
16a/14, 52b/09, 76a/07

a.+ın 56b/11

a.+ına 3a/05, 12a/10, 18b/13,
41b/12, 51b/10, 56a/04, 58a/11, 73b/11

a.+ını 23a/01, 23a/05, 61a/11,
92b/13

a.+lar 6b/10

a.+um 10a/07, 58a/09

a.+umı 10a/08

ada: ada

a.+da 83b/14

a.+larda 87b/11, 89b/14

a.+larında 87b/10

a.+larından 87b/13

a.+larını 87b/02

âdem: *Ar.* insan, adam; *Hz.* Adem

â. 6b/02, 7b/14, 14b/02, 17b/03,
19b/05, 20a/05, 26a/14, 31b/12, 40b/08,
41b/03, 45b/13, 58b/15, 59b/14, 63a/09,
65a/14, 73a/02, 76b/07, 77a/12, 77b/01,
81a/03, 82a/15, 90a/07, 91a/04

â.+den 53b/09

â.+i 61b/01

â.+le 90a/04, 91a/06

â.+ler 19b/09, 20a/02, 41a/13,
54a/13, 74a/13, 89a/11

â.+leri 37a/11

â.+üñ 61a/04, 82a/15

âdemî: *Ar.* ademoğlu, insan

â.+leri 71b/13, 82b/02, 84b/12

â.+lerinden 30b/09

â.+lerini 85b/05

â.+lerüñ 71b/14

â.+siyle 89b/12

â.+yle 30b/07

‘âdet: *Ar.* âdet, görenek; huy, alışkanlık

‘â. 9b/05, 25a/05, 79a/09,
79a/09, 87a/10

‘â.+i 87a/09

‘adl: *Ar.* adalet, adillik

‘a. 15b/07

‘a.+ini 18a/08

adlu: adlı

a. 6b/03, 7a/03, 7a/08, 7a/11,
7b/11, 9b/10, 13a/07, 43b/14, 46a/01,
85b/07, 92a/08

âfet: *Ar.* büyük felaket, bela

â. 81b/15, 82b/01, 86a/06

ā.+i 82b/03
ağa: büyük, amir, efendi, ağa
a.+sı 30a/04
a.+sıydı 68b/13
ağaç: ağaç
a. 12b/05, 86a/07
a.+dan 24b/13
a.+ı (ağacı) 24b/06
ağır: değerli, şerefli, ağır; çok
a. 23a/14, 33b/04, 34a/06,
34b/01, 39a/05, 44b/13, 76a/02, 78a/15,
78b/02, 83b/07, 87a/04, 89a/05
ağırın: ağırlığında olanı, ağırlığındakini
a.+ca 68b/10
ağırla-: ağırlamak
a.-mağ 87a/08
a.-yup 83a/06, 87a/10
ağız: ağız
a.+ından (ağızından) 88a/09
ağız: uç, kenar, sınır
a.+ında (ağızında) 91a/03
a.+ını (ağızını) 85a/15
ağla-: ağlamak

a.-dı 50b/06
a.-duğın 36b/10
ağlat-: ağlatmak
a.-up durur (ağladup durur)
52b/06
ağrı-: ağrımak
a.-dı 16a/04
ağulan-: zehirlenmek
a.-miş 86a/07
āh: feryat, inilti, ah
ā. 24b/03, 52b/08, 52b/08,
52b/08
aḥad: *Ar.* bir, tek
a.+dur 62b/05
aḥbār: *Ar.* haberler, bilgiler
a.+da 55b/13
‘ahd: *Ar.* söz verme, yemin
‘a. 21a/12, 25a/02, 78b/15
‘a.+la 6a/15, 15b/15
āhen: *Far.* demir; sert, katı
ā. menī 53b/07, 60a/02
āhen-pūş: *Far.* demir kuşanmış, zırh
giymiş
ā. 48a/11

aḥı: arkadaş, dost

a. 52b/02

āḥir: *Ar.* son, sonraki, en son

ā. 37b/09, 70b/06, 79a/10,
93a/07

ā.+inde 76b/10, 90b/03, 92a/03,
92b/14

ā.+ine 60b/04, 72b/07

ā.+ini 62b/03

ā.+üñ 80b/03, 80b/08

āḥiret: *Ar.* öbür dünya

ā.+e 16b/05, 73a/11

āḥirūn: *Ar.* sonrakiler, en sonda olanlar

ā. 64a/08

āḥirūl-emr: *Ar.* nihayet, en sonunda

ā. 73a/02

āḥiryān: *Far.* kıymetli kumaş, parça

ā.+lar 71a/01, 85b/13

ā.+ları 86b/06

aḥrūd(?): *Ar.* kızgın(?)

a. 54b/01

aḥşam: akşam

a. 23b/06, 76a/15, 80b/03,
96b/10

a.+da 96b/05

a.+dan 95a/04, 96b/09

a.+ın 37b/13

āḥūrī: *Far.* güzel gözlü

ā. 86b/07

aḥvāl: *Ar.* hâller, durumlar, olaylar

a. 10b/03, 30b/08, 35b/03,
72b/15

a.+i 50b/15

a.+inden 32a/08

a.+ini 59a/05, 83a/03

aḥ: ak, beyaz

a. 10a/06, 11b/05, 17b/01,
17b/01, 17b/05, 17b/06, 17b/06, 22b/14,
76a/04

aḥça: küçük madenî para

a. 22b/07, 22b/10, 27a/03,
28b/01, 28b/02, 28b/02, 28b/04, 38a/05,
42b/14, 42b/15, 51b/10, 68a/09

a.+da 28a/15

a.+dan 54b/11

a.+sın 22b/11

a.+ya 27a/01, 27a/02

‘āḥıbet: *Ar.* son, bitim, sonuç

‘ā. 6b/02, 8b/06, 11b/15, 14b/03, 14b/08, 15b/07, 20a/06, 21b/07, 25b/15, 26a/14, 29a/06, 30b/06, 31a/08, 33a/12, 33a/14, 33b/15, 34b/13, 35b/07, 35b/08, 35b/13, 36b/15, 39a/02, 40b/09, 41b/04, 41b/07, 41b/11, 42a/13, 43a/11, 43b/06, 43b/15, 47b/12, 48b/09, 53b/10, 54b/03, 54b/07, 56b/02, 57a/11, 57b/14, 59a/01, 60a/04, 60a/14, 64a/14, 66b/09, 68a/04, 71a/15, 74a/13, 74b/15, 91b/11, 92a/11, 93a/08, 93b/15

aķın: savaş ve asker y¼r¼tme

a. 20a/10, 22a/05, 26a/01, 44a/05, 44a/11, 45a/11, 46a/03, 65b/13, 66a/11, 66a/12, 76a/08, 76b/15

a.+da 22b/09

a.+dan 22a/12, 22b/12

a.+ı 91a/01

aķıncı: h¼cum eden, sadıran

a. 22b/05, 34a/14, 37b/08, 45b/11, 47a/07, 48b/02, 69b/11

a.+dan 96a/11

a.+lar 39a/13, 44b/03, 45b/12, 49b/08, 51a/04, 80b/15, 84a/06

a.+ları 46a/10

a.+ya 47a/07

a.+yı 25b/09

a.+yıla 46a/07, 47a/04, 76b/06

aķıt-: akıtmak

a.-up (aķıdup) 38b/06

a.-urlar (aķıdurlar) 12b/08

‘āķl: *Ar.* akıl, us

‘ā. 58a/11, 60b/04, 60b/04, 60b/06

‘ā.+ı 60b/03

al-: almak

a.-a 12b/13, 38b/07

a.-acaķları 65a/05

a.-alar 22b/10, 22b/11, 32a/15

a.-dı 6a/14, 7b/12, 9b/01, 13a/06, 13a/06, 13a/07, 18a/03, 22b/07, 25a/09, 25b/14, 33a/02, 33a/02, 33b/07, 33b/08, 33b/13, 34a/01, 34b/05, 35a/14, 38b/12, 39b/04, 39b/05, 44b/06, 51a/06, 66a/04, 66a/15, 71b/11, 87b/03, 89b/15

a.-dılar 6a/15, 7b/02, 15a/11, 15b/03, 19a/15, 19b/03, 19b/15, 20b/15, 21a/01, 21a/02, 21a/06, 22b/12, 25b/01, 35b/04, 42a/15, 54b/11, 56b/07, 56b/07, 68b/10, 70a/10, 71b/12, 71b/14

a.-duğı 55a/10

a.-duń 13a/13

a.-ıçaķ 33a/05

a.-ımaz 32a/12, 32b/02

a.-madılar 16a/01
a.-maduğlarına 64a/14
a.-mağa 54a/02
a.-mağ 23a/15, 28b/02
a.-mayup 24b/08, 25b/01,
67a/02, 67a/05, 67a/05, 70b/02, 72a/04
a.-mışıdı 14a/07, 14a/09
a.-mışlardı 93b/12
a.-uñ 22b/04
a.-up 4a/11, 5a/15, 6b/01, 9a/14,
9b/03, 11a/09, 14a/10, 17b/04, 32a/05,
34b/03, 36b/09, 36b/13, 37b/14, 44a/13,
44b/07, 45a/15, 45b/15, 47b/01, 60a/13,
64a/05, 66a/15, 67a/12, 68a/06, 69b/05,
70b/12, 71b/09, 73a/05, 74a/07, 74a/08,
74b/07, 76a/03, 80b/01, 85a/15, 85b/06,
86b/10, 87b/02, 87b/10, 87b/14, 89b/02,
89b/12, 90a/09, 90b/06, 91a/07, 92a/01,
92a/09, 92a/10, 95b/07, 95b/08
a.-ur 32a/09
a.-urdu 14b/12, 58a/02
a.-urlar 94a/03
a.-urlardı 9a/04
‘alā: *Ar.* üst, üzere
‘a. 3b/04, 60b/11
‘alāmet: *Ar.* iz, nişan, belirti, işaret

‘a. 94a/09
ālāy: *Far.* alay
ā. 34b/10
ā.+ına 34b/09, 50a/08
ā.+ıyla 35b/06
ā.+lar 35a/01
ā.+larımı 35a/11
albız: şeytan, iblis *krş.* şeytān
a. 84b/08
‘ale'l-gāfilīn: *Ar.* gafiller üzerine
‘a. 46a/12, 77a/14, 79a/15,
81a/02
‘ale'l-ḥuṣūṣ: *Ar.* özellikle, bilhassa
‘a. 2a/07
‘ālem: *Ar.* dünya, alem, halk
‘ā. 4a/11, 4b/07, 8a/02, 22a/08,
42b/01, 58a/15, 83a/10
‘ā.+de 10b/10, 17a/12, 17b/02,
58a/09, 58a/09, 58a/15, 58b/02, 73b/06
‘ā.+e 10a/09, 34a/12, 54a/02
‘ā.+i 4a/02, 26b/09, 28a/14,
57a/04, 57a/09, 57b/02, 69a/05
‘ā.+lere 49a/07
‘ā.+leri 12b/05

‘alem: *Ar.* bayrak, sancak *krş.* tuğ

‘a. 11b/03

‘a.+ini 11b/05

‘a.+üm 10a/06

‘ale's-şabâh: *Ar.* sabah vaktinde

‘a. 19a/03, 21b/14, 34b/08

alın-: alınmak

a.-acağ 72a/15

a.-madı 24b/02, 33b/15, 65a/04

a.-masına 55a/07, 64a/13

a.-mayup 48a/14, 65a/15,
73a/03, 80a/13

a.-maz 15a/12, 22b/01, 22b/04,
24b/02, 32a/14

alıvir-: alıvermek, tezlik bildiren tasvirî
fiil

a.-di 9a/13, 24a/06

a.-eyin 7a/14, 90b/01

a.-üpler 26b/02

‘âlî: *Ar.* yüce, yüksek

‘â. 9a/13, 24a/04, 24a/05,
33b/08, 41b/14, 57a/03, 57a/04, 57a/08,
57b/11

‘âlim: *Ar.* bilgili, çok bilen, ilim sahibi

‘â.+lerüñ 2b/12

allâh: *Ar.* Hz. Allah

a. 7a/04, 12a/07, 13a/03, 23b/02,
24a/01, 32b/10, 32b/10, 32b/11, 62b/04,
70a/08, 76b/15, 88b/05, 88b/16, 91b/12,
96a/07

a.+dan 61b/04

a.+dur 62b/08

a.+uñ 29a/01, 65b/01, 72b/01,
95a/09

a.+uñdur 36a/06, 75a/11

alp eren: yiğit, bahadır, kahraman

a.+ler 9b/04, 85b/14, 86a/10

a.+lerden 18b/05, 50a/13

alt: alt

a.+ında 12b/05, 16a/11, 50b/02,
94b/01

altı: altı sayısı

a. 3a/05, 3b/11, 3b/15, 4b/01,
6a/04, 29a/05, 45b/14, 57b/06, 60a/08,
61a/01, 61a/02, 61a/03, 64a/05, 69b/14,
75a/06, 82a/15, 87a/02, 93b/01, 96a/12,
96a/15, 96b/04

a.+ncı 60b/15, 75a/05

a.+sına 3a/06

a.+sında 29b/04, 53a/04, 75b/14

altmış: altmış sayısı

a. 25b/09, 30b/10, 63b/08,
63b/09, 63b/11, 63b/11, 72b/13, 86b/02

altun: altın

a. 25a/03, 25a/04, 85b/05,
86b/06

a.+dan 54b/10

alūko-: alıkoymak, süreklilik bildiren
tasvirî fiil

a.-dılar 90a/15

amān: *Ar.* emnlik; korkusuzluk; yardım
isteme; Őikayet; rica

a. 52b/03, 54b/02, 84b/13

āmīn: *Ar.* öyle olsun

ā. 3a/03

‘āmm: *Ar.* genel, herkese ait

‘ā.+dur 49a/07

ammā: *Ar.* ama, ancak

a. 6b/13, 7a/02, 8a/13, 18b/09,
19a/15, 24b/14, 36b/03, 56a/07, 60a/05,
60a/08, 60a/10, 87a/08

‘ammu: amca

‘a.+sı 18a/04

anda: onda, orada

a. 19b/07, 23a/08, 35b/05,
39a/12, 39b/10, 40a/14, 41b/11, 41b/14,
43a/03, 46a/03, 51a/15, 57a/08, 70a/04,

76b/03, 86a/15, 86b/05, 92b/07, 92b/08,
92b/12, 93a/04, 94a/02, 96b/12

a.+dur 15a/01

andan: ondan, oradan

a. 4a/01, 4a/07, 5b/07, 6a/14,
7b/06, 7b/10, 8b/03, 10b/04, 10b/15,
12b/14, 14a/01, 15a/10, 17b/05, 20a/07,
20b/08, 20b/15, 21a/01, 21a/02, 22a/03,
23a/07, 23a/15, 24a/07, 24a/09, 24a/12,
25a/05, 25a/12, 25a/15, 25b/02, 25b/03,
28b/08, 33a/10, 33b/03, 33b/13, 33b/14,
34a/05, 37a/10, 39a/07, 39a/09, 40a/13,
40a/15, 41b/13, 42a/01, 42b/07, 43a/01,
44a/07, 44a/12, 44b/01, 44b/05, 46b/12,
47b/08, 47b/09, 50b/06, 55a/02, 55a/04,
55a/09, 56a/06, 58b/14, 58b/15, 59a/03,
61b/03, 64b/07, 67a/11, 68b/02, 68b/08,
71b/01, 74b/02, 81b/01, 83a/01, 83a/04,
88a/01, 92a/09, 92b/08, 92b/09, 92b/14,
93b/04, 94a/03

andlaŐ-: yemin ettirmek, ant içirmek

a.-up 78b/15

anı: onu

a. 15b/01, 21a/06, 25a/12,
28a/07, 33b/14, 38b/09, 43a/15, 44a/01,
51a/02, 55b/07, 63a/09, 65b/01, 71a/14,
72a/09, 73a/14, 75a/03, 89b/15

anlar: onlar

a. 8b/02, 18b/11, 20a/13, 27a/02,
35a/10, 35b/07, 39a/11, 55b/10, 71b/05,
87a/05, 91b/14, 94b/12, 94b/14

a.+a 7b/06, 31a/14, 33a/08,
36b/15, 85b/10, 86b/11

a.+dan 26b/07

a.+ı 3a/03, 25a/14

a.+ıdı 64b/03

a.+uñ 10a/15, 71a/02, 77b/12,
93a/04

anuñ: onun

a. 4b/04, 4b/13, 6a/04, 8b/11,
10a/05, 10a/06, 10a/15, 10b/07, 12b/13,
13b/05, 16a/05, 16b/04, 18b/15, 26b/13,
30a/06, 38a/13, 49b/15, 53b/07, 57a/04,
57b/07, 58a/12, 60b/09, 61a/08, 61a/09,
64a/08, 73b/04, 75b/07, 84b/07, 88b/04,
96a/01

a.+la 17a/13, 25b/05, 37a/09

añ-: anmak

a.-madılar 32b/05

a.-maqlık 2a/02

aña: ona

a. 2a/02, 5b/06, 6a/01, 7a/15,
7b/12, 8b/14, 10a/05, 10b/07, 12b/01,
14b/15, 15a/01, 15a/14, 16b/12, 18a/09,
21a/07, 22a/11, 24a/14, 34b/12, 35b/15,
41a/02, 41b/14, 42b/08, 42b/11, 42b/13,

52a/11, 56a/03, 62b/06, 62b/08, 68a/08,
78b/07, 81a/12, 87a/07, 88a/05, 90a/03

añaru: öte, ileriye doğru, öbür taraf

a. 92b/09

a.+sı 47b/08, 58b/14

añıl-: anılmak

a.-asın 17a/13, 58b/02

a.-mağdur 2b/10

a.-sa 52b/09

a.-ur 14b/07, 18b/05, 50a/14,
57a/12

ara: ara, boşluk, mesafe

a. 47a/15, 96a/13

a.+da 20b/02, 35b/12, 40b/08,
50a/12, 74a/12, 79b/05, 91b/11

a.+dan 35b/03, 41a/04, 79a/01

a.+ñuzda 9b/10

a.+sında 10b/13, 19a/02, 77b/03,
91b/07

a.+sından 7a/12, 74a/09

a.+ya 62b/01

a.+yı 20a/07

ara-: aramak

a.-rsañ 87b/15

‘araba: araba

‘a.+lar 48a/10

‘a.+ları 78a/10

‘a.+sı 48a/09

‘a.+sını 51a/12

aralık: aralık

a.+da 88b/13

a.+ı (aralığı) 58b/12

a.+ında (aralığında) 57b/08,
63b/09, 76a/08, 80b/03

a.+ları 39b/09

ard: arka taraf, sırt, geri, art

a.+ı 61b/12

a.+ın 89b/02

a.+ına 91a/12, 93b/14

a.+ınca 29b/05, 43b/09, 51a/05,
69a/09, 74a/15, 91a/10, 95b/09

a.+ından 70a/05, 79a/11

a.+ını 48b/02, 95b/07

a.+larına 23b/14

arğa: arka

a.+sın 24b/09

armağan: armağan

a.+larla 88a/06

arpa: arpa

a. 28b/14

‘arş: *Ar.* arş, dokuzuncu gök

‘a. 61a/05

‘a.+uñ 61b/11

‘arşe'l-‘az̄īm: *Ar.* göğün en yüksek
tabakası

‘a.+e 61b/10

arşun: bir adım boyu uzaklık

a. 60a/01, 60a/01, 60a/03

art-: artmak

a.-dı 17a/11, 17a/12

‘arz: *Ar.* arz, sunma

‘a. 56b/05

aş-: asmak

a.-dılar 63a/03

aşako-: asakoymak, süreklilik bildiren
tasvirî fiil

a.-dılar 41a/03, 41b/10

āsān: *Ar.* kolay

ā.+dur 62b/07

āsānliq: *Ar.+T.* kolaylık

ā.+la (asanlığıla) 72b/03

aşhâb: *Ar.* sahipler, dostlar

a.+larından 33b/10

aşıl-: asılmak

a.-u 60a/12

aşısuz: *Ar.+T.* uydurma, yalan, asılsız

a. 41a/12

‘âşilik: *Ar.+T.* isyan etme durumu

‘â.+1 (aşılığı) 71a/05

aşl: *Ar.* asıl, esas, temel

a. 57a/15

a.+1 3b/07, 10a/15, 16a/06,
22b/15, 63a/15

a.+ındandır 2b/06

âsmânî: *Far.* gökyüzüne ait

â. 5b/11, 63a/07, 77b/14, 78a/02,
81b/14, 83b/03

‘aşr: *Ar.* asır, yüzyıl

‘a.+da 57a/14

aş: yemek, yiyecek

a.+ını 17b/14

aş-: aşmak

a.-up 93b/09

aşağa: alt taraf, aşağı

a. 18b/14, 32b/01, 72a/15,
72b/04, 92a/05

‘âşik: *Ar.* aşırı sevgi duyan

‘â. 56b/14

aşırı: aşağı

a. 31b/01

âşikâre: *Far.* belli, açıkça, meydanda

â. 10a/11

‘aşk: *Ar.* aşk, sevgi

‘a.+ına 32b/12

at: at, binek hayvanı

a. 5b/10, 9b/02, 9b/05, 14b/11,
15a/02, 23b/10, 43a/14, 50a/09, 79b/02,
88b/12, 88b/12, 91a/07, 91a/08, 91b/09

a.+a 9b/04, 10a/04, 10b/14,
12a/08

a.+dan 9b/13, 35b/10, 37b/12,
50a/13, 50a/15, 50b/08, 78a/02

a.+1 9b/13, 20b/01, 26a/06,
37b/10, 37b/11, 50a/11, 50b/01

a.+ın 71b/14, 85b/04

a.+ına 50b/10

a.+ını 50a/12, 71b/14

a.+ıyla 5b/13, 20b/01

a.+lar 71b/12
a.+ları 23b/11, 28b/14
a.+larından 19b/06
at-: atmak
a.-dukları 86a/06
ata: ata, baba, cet
a.+ları 8b/01
a.+m 7a/13
a.+sı 10b/09, 44a/02
a.+sı durur 8b/01
a.+sından 35b/01
atıl-: atılmak
a.-an 31a/15, 86a/07
a.-up 30a/13, 30b/03, 31b/09,
49b/04, 54a/15, 82a/11
atlu: atlı, ata binmiş olan
a.+sını 95b/06
av: av
a. 9b/06, 20a/15, 44b/02, 82b/10
a.+dan 82b/10
a.+ın 86b/15
a.+ına 83a/01
āvāz: *Far.* ses, seda

ā.+ından 30a/14
ā.+ını 20a/03
ā.+ıyla 30a/09
ā.+la 9b/10
ā.+larını 96b/06
avla-: avlamak
a.-dılar 86b/15
a.-rken 20b/01
a.-yup 77b/10, 82b/10, 86b/08
‘avret: *Ar.* kadın, zevce
‘a. 93a/10
‘a.+den 14b/12, 82a/13
‘a.+in 95b/07
‘a.+lerini 54b/09, 85a/13,
86a/12, 87b/11, 88a/11
avuç: avuç, el içi
a. 47a/05
ay: ay, kamer *krş.* mäh
a. 12b/04
ay: otuz günden oluşan zaman dilimi
a. 4b/01, 20b/05, 52a/06, 73b/07,
79b/11, 89a/07
a.+da 38a/05, 63b/11

a.+uñ 53b/13

ay: yılın on iki bölümünden biri

a. 87a/02

a.+ı 72b/08, 79a/06, 87a/12, 90b/03, 90b/07, 92a/03, 92b/14, 95a/15

a.+ında 79a/05, 81b/03, 88a/03, 88a/15, 89b/04, 89b/06, 89b/08

a.+ınuñ 29a/06, 29a/07, 29a/15, 29b/03, 29b/07, 30b/13, 51b/03, 52a/02, 53a/04, 55a/01, 55a/03, 64a/09, 68a/06, 69b/01, 72b/07, 75a/05, 75b/09, 76a/05, 76a/14, 76a/14, 76b/10, 79b/07, 79b/11, 80b/02, 80b/07, 80b/12, 81a/09, 81b/04, 81b/12, 82b/04, 82b/09, 82b/13, 82b/15, 83a/07, 83b/02, 83b/07, 83b/15, 87a/01, 88b/10, 89a/02, 89a/06, 89b/13, 93b/06, 93b/08, 94b/10, 95a/02, 95a/03, 95a/05, 95a/05, 95a/06, 96b/08

ayağ: ayak

a.+ı (ayağı) 16a/04, 20b/01, 50b/01

a.+ına (ayağına) 9b/13

a^ç yān: *Ar.* bir memleketin ileri gelenleri

a. 9b/01

ayār: mayıs ayı

a.+uñ 29a/07

āyet: *Ar.* ayet

ā. 55a/06

ā.+üñ 53a/14, 69a/15

ayırd: ayırım, fark

a. 34b/12

ayrıl-: ayrılmak

a.-dı 35b/02

ayru: ayrı, diğer, başka

a. 90a/08

ayruç: başka

a. 29a/04

ayurt-: ayırtmak

a.-up 26a/07

‘ayyār: *Ar.* hileci, dolandırıcı

‘a.+ları 77b/12

az: az, yetersiz

a.+dur 28a/13, 95a/10

az-: azmak

a.-mışlardır 84b/15, 85a/05

‘azab: *Ar.* çeşitli işlerde kullanılan askerler hakkında genel bir ad

‘a. 25b/08, 29b/11, 29b/11, 29b/14, 43a/01, 43a/02, 45b/13, 47a/11, 49a/05, 49a/06, 50a/11, 51a/10, 67b/11, 68b/12, 70b/15, 78a/08, 87b/07, 92a/14, 92b/15

‘a.+dan 54a/13, 70a/12
‘a.+ı 32b/15, 45b/09
‘a.+ılan 67b/11
‘a.+ından 54a/04, 54a/05
‘a.+ıyla 72b/15
‘a.+la 81b/07
‘a.+lar 30a/04, 34b/01, 68b/13,
86b/01
‘a.+lara 81b/10
‘a.+ları 45b/09
‘a.+larla 32b/09
āzād: *Far.* hür, serbest
ā. 33b/12, 93a/11, 94b/13
a‘zam: *Ar.* büyük
a. 29a/13, 30a/02, 78a/14
‘azamet: *Ar.* büyüklük, ululuk
‘a. 69a/06, 78a/12, 84a/06,
85a/12
āzar: *Far.* mart ayı
ā.+uñ 76a/14
azğun: doğru yoldan ayrılmış, baştan
çıkılmış, sapkın
a. 84b/13
a.+ları 31a/01

azıt-: azıtmak

a.-up (azıdup) 93b/13

‘azīm: *Ar.* büyük, ulu, iri

‘a. 7a/15, 14b/02, 15b/13,
21b/07, 25b/15, 30b/05, 31b/11, 33a/15,
34b/11, 39b/01, 44b/15, 49b/02, 51a/11,
56b/02, 67b/14, 77b/01, 78a/10, 80b/09

āzīne: *Far.* cuma günü; bayram günü

ā. 81a/08, 89a/12

‘azīz: *Ar.* muhterem, sayın, aziz

‘a. 10b/02, 13a/15, 71b/02

‘a.+ler 2a/01, 2a/03, 2b/07,
71b/03, 72a/10, 72b/05, 95a/10

‘a.+lerüñ 3a/02

‘a.+üñ 13a/04

‘azīzī: *Ar.* aziz olan, saygıdeğer; ey
azizler

‘a. 62b/03

‘azl: *Ar.* işinden çıkarma, yol verme

‘a. 8a/01, 45a/10, 45b/03,
53a/01, 53a/02, 67b/03, 69b/03, 74a/02

‘azm: *Ar.* kasıt, niyet, karar

‘a. 39a/10

azuğ: azık, yiyecek

a. 31a/02, 94a/12

B

bāb: *Ar.* kapı, bölüm

b. 16a/15, 17a/06, 18a/13

baba: baba

b. 44b/11

b.+ları 13b/12

b.+sı 4b/01, 13b/09, 26b/11,
88b/07

babuç: *Far.* ayakkabı

b. 27b/04

bāc: *Far.* vergi, harç

b.+ın 70a/10

bacanağ: bacanak

b. 13a/12

bād: *Far.* yel, rüzgar

b. 52a/14, 82a/02

bāğ: *Far.* bağ, büyük bahçe, bostan

b.+ında 29a/11

b.+lar 12b/07

b.+larınıñ 19a/02

bāğçe: *Far.* küçük bağ, bahçe

b.+ler 12b/07

bağla-: bağlamak

b.-yup 29a/15, 29b/06, 34b/15,
49a/03, 84a/01, 84a/13, 84a/15, 86b/03,
96a/09

bağlan-: bağlanmak

b.-an 70a/04

b.-ur 70a/04

bahādır: *Far.* cesur, yiğit, kahraman *krş.*
bahādur

b. 10b/10, 18b/04, 20a/12

b.+lar 9b/04, 18b/05, 19a/10

b.+lardan 15a/14

b.+lardur 18b/05

bahādırlık: *Far.+T.* bahadır olma
durumu, kahramanlık, yiğitlik

b.+da 10b/12

bahādur: *Far.* cesur, yiğit, kahraman *krş.*
bahādır

b.+lardan 50a/14

bahāne: *Far.* vesile, sebep; kusur

b. 71b/11, 82a/02

baħr: *Ar.* deniz *krş.* deryā, deñiz

b.+ına 2a/14, 96a/03

baħş: *Far.* bağış, ihsan

b. 6b/04, 7b/04, 23b/04, 36a/01,
53b/11, 53b/12, 56b/09

b.+ı 76b/01
b.+uñ 76b/01
bahşış: *Far.* bahşış, bağış olarak verilen para
b. 17a/01
bak-: bakmak
b.-mayup 61b/13
bākī: *Ar.* kalıcı; artık; Allah
b. 6b/10, 7b/05, 31b/03, 62b/08, 84a/06, 86a/12
b.+dür 62b/04
b.+si 78b/14
bal: bal
b.+a 30a/10, 51a/05
bān: *Far.* yönetici, ileri gelen
b. 91b/02
b.+ı 91b/03
banāyır: *Rum.* büyük pazar
b.+ları 96b/11, 96b/13
baña: bana
b. 7a/13, 10a/01, 36b/07, 36b/12, 41a/09, 41a/10, 59a/10
barça: küçük savaş gemisi
b. 30b/15, 72b/12

barğ-(?):
b.-alar 63a/04
b.-up 45b/07, 63b/04
barış-: barışmak *krş.* baruş-
b.-alum 37a/09
b.-dı 37a/14
b.-dılar 20a/01, 38a/11, 39a/02, 47b/09, 87a/11
b.-up 21a/13, 45a/06, 46b/11, 47b/05
barışıklık: barışık olma durumu
b. 83a/08, 83b/01, 83b/08
barışlık: barış olma durumu
b. 45b/01
barķ-(?):
b.-dılar 63a/14
baruş-: barışmak *krş.* barış-
b.-up 39a/14
baş-: basmak, ezmek; yenmek; doldurmak
b.-up 23b/10, 48b/02, 65a/13
b.-up durur 52b/07
başgun: baskın, saldırı
b.+ın 11a/04, 23b/06, 26a/08

başıl-: basılmak

b.-up 56b/02

baş: baş; uç; temel, ilk

b. 6a/13, 7a/06, 15a/14, 21b/09,
29a/01, 29a/01, 30b/10, 42b/03, 56a/08,
85a/09, 86a/01, 86a/02, 90a/13, 90a/15

b.+a 77b/11, 86a/01

b.+ı 32b/11, 38b/06, 40b/14,
50b/01, 50b/02, 50b/03, 50b/04, 50b/05,
60a/09, 61a/01, 69a/07, 72b/04, 88b/09,
90b/11, 92a/05

b.+ıdur 50b/06, 50b/12

b.+ına 4b/13, 7a/06, 8b/11,
59a/03, 63b/08

b.+ında 26b/12, 38b/06, 41b/10,
43a/10, 43a/11, 47a/13, 79b/03, 85a/15,
86b/14

b.+ından 8b/03

b.+ını 50a/15, 50b/10, 50b/11,
51a/06, 56b/06, 60b/09

b.+ıyla 41b/03

b.+lara 25a/04

b.+ları 60a/09, 60a/10, 60a/10,
60b/15

b.+larına 25a/04

b.+larını 23b/15

b.+larla 11a/11

başka: başka, diğer

b. 25a/14, 38a/06

başla-: başlamak

b.-dı 14b/10, 25b/04, 25b/07,
34a/13, 40a/02, 41a/01, 42b/01

b.-dılar 9a/09, 23b/10, 26b/15,
53b/05, 59b/09, 59b/15, 63b/05

b.-yup 51a/02

başlu: başlı, başı olan

b. 7a/06

batur-: batırmak

b.-dılar 32a/03

b.-up 30b/07

bay: zengin, varlıklı

b. 79b/15

bayrām: bayram

b. 51a/13, 51a/15, 79b/12,
83b/02, 83b/08, 86a/15, 92b/06

b.+da 88b/11

bayrāmlaş-: bayramlaşmak

b.-dılar 51a/14

bāzār: *Far.* pazar, pazar yeri

b. 31b/15

bāzergān: *Far.* pazarcı, tacir, tüccar

b. 43b/07, 70a/02

b.+ları 94b/12

ba‘ zı: *Ar.* bazı, bir kısım

b. 13a/14, 84b/14

b.+lar 16a/11, 20b/03, 93a/12

b.+sına 42b/14

beçene: kulübe, sığımlan gizli yer; تنها ve korkunç bir yer; kayalık taşlık yer
krş. peçene, pecene, bençene, pençene, bicene

b. 85a/15

bed-baht: *Far.* bahtsız, talihsiz

b. 41a/14

beden: beden

b.+ler 63b/09

b.+lerini 54b/01

be-devlet: *Far.+Ar.* devletli, devlet sahibi; mutlu

b.+leri 73b/11

beg: bey, efendi, ileri gelen, amir

b. 8a/01, 20a/12, 20b/05, 21b/01, 21b/10, 22a/06, 23a/09, 25a/08, 40b/11, 43b/01, 45a/01, 49a/14, 59a/01, 68b/01, 76b/13, 87b/11, 88a/14, 92b/01, 93a/03

b.+e 22b/09, 23a/03

b.+i 24a/11, 25a/07, 30a/03, 31b/04, 35a/05, 39a/14, 44a/03, 45b/08, 45b/15, 48a/15, 66a/13, 66b/06, 67a/02, 67a/03, 75a/13, 76a/10, 76b/08, 81a/06, 83a/13, 88a/04, 88a/06, 88a/13, 90b/14, 91a/11, 92b/01

b.+ine 35b/13

b.+ini 4a/03

b.+inün 87b/13, 87b/13

b.+isi 49a/09

b.+ler 7a/04, 8a/03, 17b/08, 22a/06, 23a/02, 32b/15, 37b/06, 45b/11, 49b/01, 53b/04, 56a/01, 59a/07, 65b/14, 69a/02, 69a/12, 74b/14, 76b/10, 78a/05

b.+lerden 95b/13

b.+lere 31a/12

b.+leri 5a/04, 5a/06, 5a/08, 6a/03, 22a/07, 33a/06, 34b/04, 34b/15, 35a/03, 35a/08, 35a/11, 39a/07, 42b/03, 43a/13, 43b/01, 45b/10, 49a/09, 49a/13, 54a/03, 59b/03, 59b/08, 67a/07, 78b/14, 81b/09, 93b/02, 96a/11

b.+lerinden 9b/11, 93a/02

b.+lerine 36a/01, 53b/11, 59a/02, 85b/02

b.+lerini 11a/09, 35a/09, 78b/11

b.+lerinün 76a/07

b.+leriyle 11a/11
b.+ün 33a/11, 38a/07, 42b/06
be-ğāyet: *Far.+Ar.* son derece, pek çok
b. 19b/12
begen-: beğenmek
b.-di 57b/13
b.-diler 57b/01, 59a/07
b.-medi 57b/15
begler begi: beylerbeyi, sancak beylerinin başı
b. 45a/09, 46a/06, 51b/12, 53a/02, 65b/07, 66a/01, 66b/04, 67b/12, 70a/11, 76b/05, 78a/02, 81b/07, 84a/02, 84a/10, 92a/15
b.+si 20b/13, 29b/02, 32b/08, 32b/10, 47a/03, 49a/08, 49a/12, 49b/09, 53a/08, 53b/02, 53b/03, 64b/02, 64b/02, 65a/05, 65b/08, 66a/03, 66a/12, 66b/09, 67b/01, 67b/07, 67b/07, 68a/10, 68a/11, 68a/12, 68b/01, 68b/05, 69a/01, 70b/12, 73a/06, 73a/06, 74a/02, 74a/02, 75a/13, 75b/01, 75b/02, 75b/02, 76a/11, 77b/05, 78a/11, 83b/09, 83b/10, 84a/03
b.+siydi 37b/05
beglik: beylik, başkanlık
b. 7a/06, 16a/07, 20b/05, 22a/13, 22a/13, 37b/15, 52a/05, 73b/08

b.+i (begligi) 16a/07, 17a/07, 51b/05
b.+ini (begligini) 23a/02, 23a/03, 48a/02
beglü: beyli, beyi olan
b. 35b/13
beğā: *Ar.* devam, sebat
b.+ya 10b/08
b.+y1 73b/03
bekle-: beklemek
b.-diler 16b/14
bel: bel *krş.* bil
b. 29a/15, 86b/03, 96a/09
b.+inde 11b/08
b.+inden 11b/08
belā: *Ar.* gam, keder, ceza
b.+dan 54b/12
beliñ: korku, ürküntü, panik, dehşet
b. 11a/04, 26a/10
beliñle-: birden korku ile uyanmak, ürkmek, irkilmek
b.-yüp 23b/09, 26a/09
belki: olabilir ki, herhalde
b. 19b/01

bellü: belli, açık

b. 15a/02, 90a/12, 92a/02

belür-: belirlemek, ortaya çıkmak

b.-di 9b/07, 9b/08

b.-meyüp 82b/03

b.-üp 11b/13, 29a/08, 80b/10,
81b/14

belürsüz: belirsiz

b. 35b/02, 77b/03

ben: ben

b. 19a/07, 36a/07, 36a/10,
36b/12, 62a/03, 62a/13, 96b/02

b.+den 27b/08

b.+i 27b/09, 57b/15

b.+üm 10a/06, 10a/07, 10a/08,
12b/04, 12b/11, 16a/05, 36b/06, 36b/07,
41a/09, 41a/12, 57a/03, 58a/09

be-nām: *Far.* namlı, tanınmış, ünlü

b. 48b/05, 66a/08, 89a/03

b.+larından 9b/12

beçene: kulübe, sığınılan gizli yer;
tenha ve korkunç bir yer; kayalık taşlık
yer *Krş.* peçene, pecene, beçene,
pençene, bicene

b.+ler 86b/06

bender: *Far.* ticaret yeri

b. 7b/09

bendergāh: *Far.* liman şehri, ticaret
merkezi

b.+dur 70a/04

bennā: *Ar.* yapı yapan, mimar

b. 59b/14, 62b/12, 63a/15,
63b/06

b.+lar 63b/04

b.+lardan 59a/12, 59b/08

b.+ları 59b/13

beñzer: benzer

b. 34b/12

berāber: *Far.* birlikte bulunan, farksız

b. 74a/12, 91a/10

berdār: *Far.* asılmış, darağacına çekilmiş

b. 41b/10, 43b/12

berekāt: *Ar.* bolluklar; mutluluklar;
hayırlar

b.+ı 50a/01

b.+ında 15a/07, 23b/03, 49a/01,
50a/04, 50a/05, 77a/01, 85b/14, 96a/08

beriyye: *Ar.* halk, insanlar

b. 89b/04

berç: *Ar.* şimşek *krş.* şimşek
b. 10a/13, 29a/09, 81b/15

berkit-: sağlamlaştırmak, takviye etmek
b.-üp (berkidüp) 80a/04

berü: beri, beriye
b. 19b/09, 23a/01, 33a/09,
39b/02, 43a/11, 54b/14, 58b/11, 62a/15,
72a/09, 85a/05
b.+de 96a/14

beş: beş sayısı *krş.* biş
b. 26a/06, 29a/05, 29a/06,
30b/15, 32a/01, 63b/12, 72a/01, 72b/06,
80b/13, 82a/14, 89a/07, 90a/13, 90b/05,
90b/12, 92a/13, 92b/12, 96a/12, 96a/15,
96b/04
b.+inci 92b/07, 92b/09
b.+inde 79b/12, 83b/07, 88b/10,
90b/08, 92b/02, 92b/07
b.+inüñ 60a/10

beyânsuz: *Ar.+T.* açıklamasız
b. 52b/13

bezenil-: süslenmek
b.-miş 58a/05

bezzistân: *Ar.+Far.* bedesten, esnaf
çarşısı *krş.* bezzâzistân
b. 75b/13

bezzâzistân: *Ar.+Far.* bedesten, esnaf
çarşısı *krş.* bezzistân
b. 51b/14, 89a/03
b.+uñ 95a/08

bezzâzistâncı: *Ar.+Far.+T.* esnaf, kumaş
satıcısı
b.+lar 51b/15

bîñar: çeşme, pınar
b. 38b/05, 38b/06

bıraç-: bırakmak
b.-mış 92a/11

biṭrîk: *Far.* Ortodoks ve bazı Doğu
kiliselerinin başkanlarına verilen ad,
patrik
b.+ler 55b/08
b.+leri 32a/13
b.+lerinden 55b/05

bicene: kulübe, sığınılan gizli yer; تنها
ve korkunç bir yer; kayalık taşlık yer
krş. peçene, pecene, bençene, pençene,
beçene
b.+de 86b/09
b.+leri 86b/13

bigi: gibi *krş.* gibi
b. 9b/13, 9b/13, 30a/10, 30a/10,
30a/11, 30a/12, 30a/14, 30a/15, 30b/01,

30b/02, 30b/03, 30b/04, 31a/04, 31b/02,
31b/06, 31b/07, 31b/09, 31b/10, 31b/10,
32b/01, 46a/12, 46a/15, 48a/11, 49b/03,
51a/05, 53b/06, 54a/10, 57b/10, 59a/03,
61b/11, 63a/02, 71a/03, 71a/04, 71a/05,
71b/12, 72a/13, 72a/14, 79b/01, 79b/01,
82a/03, 82a/04, 82a/05, 82a/07, 82a/08,
82a/11, 82b/03, 84b/04, 84b/07, 85a/01,
85a/01, 85a/02, 85a/08, 85b/01, 85b/03,
85b/09, 86a/03, 86a/04, 86a/06, 86a/10,
86a/10, 86b/15, 87b/01, 90a/08, 91a/06,
91a/07, 91a/11, 91a/13, 91a/14, 91b/08,
94a/09, 96b/06

b.+dür 84b/07

bī-gümān: *Far.* şüphesiz

b. 52a/11

bil: bel *krş.* bel

b. 29b/06, 49a/03, 84a/01

bil-: bilmek

b.-di 56a/15

b.-diler 5a/15, 50b/06, 59a/04,
61a/01, 63b/03

b.-dükleri 57b/03, 85a/11

b.-düklerince 55b/10

b.-dün 13a/13

b.-e 70a/08

b.-enler 55b/07

b.-enlerden 55b/05

b.-ince 17b/08

b.-medi 52a/15

b.-mediler 53b/07, 60a/14,
61b/03

b.-mek 55b/07, 61a/11

b.-mesünler 31a/05

b.-meyüp 31a/06, 60b/02

b.-mez 5b/08, 61b/04, 62b/04

b.-mezem 62a/04, 62b/01,
62b/02

b.-mezler 84b/13, 84b/14

b.-mezlerdi 26b/04

b.-mezüz 18b/07

b.-miş 56a/10

b.-üp 2b/03, 13a/03, 30b/08,
31a/09, 31a/11, 31a/13, 32b/07, 43b/08,
56a/09, 84b/02, 85a/12, 91a/02

b.-ür 28a/08, 60b/07, 85b/12

b.-ürdi 12a/11

b.-ürmiş 91b/07

bildür-: bildirmek

b.-di 21b/10

b.-meyüp 93b/10

bile: birlikte, beraber

b. 3b/15, 6a/02, 7b/01, 9a/14, 10a/03, 10b/02, 11a/09, 11b/06, 11b/08, 14a/07, 15b/12, 16b/15, 17b/08, 20b/01, 20b/14, 25b/14, 30a/05, 34a/15, 34a/15, 34b/01, 34b/03, 36b/13, 38b/12, 48b/07, 61b/09, 64b/10, 65a/09, 65a/12, 67b/12, 69b/05, 73b/13, 78a/05, 81a/01, 83b/08, 86b/05, 90a/13, 91a/08, 91b/04, 92a/14, 92b/02, 94b/04, 94b/06, 94b/09

bilin-: bilinmek

b.-meyüp 65b/04, 75a/03, 82b/01

bi'l-küllîye: *Ar.* büsbütün

b. 48a/02

bīm: *Far.* korku, tehlike

b. 52a/13

bīmārḥāne: *Far.* hastahane

b.+nüñ 76a/01

bī-mekān: *Far.+Ar.* belli bir yeri olmayan

b.+dur 60b/05

bin: *Ar.* oğul *krş.* ibn

b. 3a/09, 3a/09, 3a/09, 3a/09, 3a/10, 3a/11, 13b/15, 37a/01, 52a/08, 53a/03, 54b/04, 55a/14, 73b/07

bin-: binmek

b.-di 19b/06, 21b/13

b.-diler 19a/01, 19a/10

b.-üp 19a/03, 50b/10

binā: *Ar.* yapı, ev

b. 4b/13, 38a/01, 45a/08, 45b/05, 45b/05, 53a/12, 55b/06, 55b/10, 57b/01, 58a/03, 58a/13, 58b/03, 60a/02, 63b/13

b.+lar 18b/01, 55b/01

b.+sı 55b/06, 57a/15, 62b/10

b.+sın 45b/06, 63a/01

b.+yı 63a/03, 63a/14, 63b/04

bī-nihāyet: *Far.+Ar.* nihayetsiz, sonsuz

b. 11a/06, 44b/04, 54a/09, 58b/15, 72a/08, 77a/02, 87b/10, 91b/01

bī-nişān: *Far.* nişansız, işaretiz

b.+dur 60b/05

biñ: bin sayısı

b. 3b/13, 4a/01, 5a/12, 25b/08, 25b/08, 25b/09, 25b/09, 26a/07, 28a/15, 29b/11, 29b/11, 29b/12, 29b/13, 29b/14, 29b/14, 29b/14, 34a/09, 38a/05, 40b/06, 45b/11, 45b/12, 45b/12, 46a/07, 48a/08, 49a/06, 54a/05, 54b/14, 56a/07, 59b/14, 59b/14, 59b/14, 60b/07, 60b/09, 60b/10, 60b/11, 60b/12, 61a/11, 61b/02, 61b/03, 62a/14, 62a/14, 62b/12, 62b/12, 62b/13, 63b/06, 63b/06, 63b/12, 67b/11, 68b/12,

68b/13, 68b/15, 69b/11, 69b/11, 70a/10,
70b/14, 70b/15, 72a/02, 72a/08, 76b/07,
78a/07, 78a/08, 78a/09, 82a/15, 90b/12,
92a/13, 92a/14, 92a/14, 92b/15

b.+den 31a/01, 40b/15, 88a/10,
91b/01, 95a/08, 95b/08, 96a/12

bir: sayı; tek; herhangi bir varlık

b. 2b/05, 4a/05, 4b/13, 5b/05,
6a/03, 6b/03, 6b/12, 7a/01, 7a/08, 7a/11,
7b/04, 8a/01, 8a/01, 8b/05, 8b/11,
9a/10, 10a/04, 10b/06, 10b/10, 10b/10,
11a/09, 11a/10, 11a/11, 12a/06, 12a/06,
12a/10, 12b/03, 12b/05, 12b/11, 12b/12,
12b/14, 13a/15, 13b/06, 13b/07, 14b/06,
14b/13, 15a/12, 15a/13, 15a/15, 15b/01,
15b/02, 16a/01, 16b/12, 17a/09, 17a/12,
17b/02, 17b/13, 17b/14, 18a/14, 18b/04,
18b/04, 18b/13, 18b/14, 18b/15, 19a/02,
19a/06, 19a/07, 19b/14, 20a/12, 20b/01,
20b/15, 21a/06, 21b/09, 21b/13, 22a/09,
23a/07, 23b/06, 23b/15, 24a/04, 24a/05,
24a/13, 24b/01, 24b/03, 24b/03, 24b/06,
24b/10, 24b/11, 25a/14, 26b/01, 26b/06,
26b/12, 26b/14, 27a/09, 27a/14, 27b/03,
27b/04, 28a/15, 28b/12, 29a/03, 29a/07,
30b/05, 30b/07, 31b/11, 31b/15, 32a/02,
32a/06, 32a/07, 32b/01, 32b/06, 33b/03,
34b/11, 35a/13, 35a/14, 35b/01, 35b/04,
35b/11, 36a/03, 36a/04, 36a/10, 36a/12,
36a/13, 36a/14, 36b/03, 37b/10, 38a/07,
39b/11, 39b/11, 41b/03, 41b/10, 41b/14,
42a/11, 42a/12, 42b/04, 43b/07, 43b/14,
46a/01, 47a/05, 48b/05, 48b/10, 49a/08,

49b/04, 49b/05, 50a/11, 50a/11, 50b/05,
50b/11, 52b/02, 53b/05, 53b/06, 53b/08,
56a/03, 56a/04, 56b/10, 57a/01, 57a/02,
57a/03, 57a/03, 57a/07, 57a/08, 57a/13,
57b/05, 57b/11, 57b/14, 58a/02, 58a/04,
58a/09, 58b/01, 58b/03, 58b/14, 59a/10,
60a/02, 60a/09, 60b/06, 60b/07, 60b/10,
60b/11, 60b/13, 60b/14, 60b/14, 61a/01,
61a/11, 61b/11, 61b/11, 62a/14, 62b/14,
62b/15, 63a/10, 63a/10, 63a/14, 63b/08,
63b/11, 64a/02, 65a/05, 65b/09, 66a/08,
67b/15, 68b/09, 69a/05, 69b/13, 70a/01,
70a/13, 71a/08, 71a/08, 71a/15, 71b/02,
71b/11, 72a/14, 72a/14, 72b/10, 73a/01,
73b/07, 75b/11, 76a/09, 76b/01, 77a/14,
77b/13, 78b/05, 78b/09, 78b/13, 79a/13,
80b/09, 81a/04, 81a/04, 81b/03, 81b/13,
82a/08, 82a/12, 82b/07, 83a/10, 85a/06,
85a/06, 85a/06, 85a/14, 85a/14, 86b/09,
87a/08, 87a/12, 87b/09, 87b/13, 88a/08,
88b/12, 88b/13, 89a/07, 89a/14, 89b/02,
89b/03, 89b/06, 89b/15, 90b/04, 90b/06,
90b/11, 91a/03, 91a/06, 91b/03, 92a/01,
92a/06, 92a/08, 92b/12, 93a/06, 93a/08,
93b/02, 93b/02, 93b/07, 93b/14, 93b/15,
94a/02, 94b/05, 94b/06, 95a/03, 95a/09,
95b/02, 95b/03, 95b/05, 95b/05, 95b/06,
95b/12, 95b/13, 96a/03, 96b/11, 96b/11,
96b/12, 96b/12

b.+dür 62b/09

b.+inci 55a/04

b.+inde 55a/01

b.+üñüz 47a/06

bir az: biraz

b. 18b/02

bir biri: birbir

b. 78a/01

b.+le 21b/06, 25b/14, 80a/02

b.+ne 8a/01, 17b/09, 23b/11,
49b/04, 61b/13

b.+ni 17b/09, 23b/10, 23b/12,
26a/10, 65a/11

b.+nüñ 34a/07

b.+yle 34b/10, 56b/01

birer: birer

b. 53b/12, 60a/11

biri: biri

b. 7b/08, 7b/11, 22b/01, 35b/15,
62a/09, 65b/10, 65b/10

b.+n 22b/12

b.+ne 62a/05, 63a/12

b.+ni 13a/06, 13a/06, 29a/11,
81a/10, 81a/11, 81a/12

b.+nüñ 6a/04, 6a/05, 6a/05,
6a/06, 6a/06, 6a/06, 6a/07, 7a/05, 8a/13,
8a/14, 8a/15, 8b/13, 8b/13, 8b/14,
16a/13, 16a/13

birisi: birisi

b. 9b/09, 22b/07, 22b/08,
32a/01, 63a/12

bir kaç: birkaç

b. 5b/06, 7a/02, 9b/08, 19a/08,
19b/02, 39a/08, 41a/08, 41b/15, 51b/05,
66b/08, 67a/10, 69a/12, 74a/01, 74a/05,
79b/11, 80b/05, 82b/11, 85b/01, 89b/11,
90a/09, 91b/08, 91b/09

birle: birlikte, beraber

b. 15a/05

birlik: birlik

b.+ine (birliğine) 62b/09

bī-sa' ādet: *Far.+Ar.* mutsuz

b.+leri 73b/12

biş: beş sayısı *krş.* beş

b. 13a/05, 13b/13, 29a/01,
49b/11

b.+de 22b/01, 22b/12

bişer: üleştirme sayı sıfatı, beşer

b. 22b/07, 22b/10, 22b/10

bit-: bitmek, meydana gelmek

b.-er 12b/05

biz: I. çokluk kişi zamiri, biz

b. 4b/15, 8a/09, 9a/05, 13a/14,
14a/02, 15a/05, 18b/10, 39b/12, 61a/14,
62b/10, 64b/03, 77b/09

b.+e 5a/06, 9a/06, 9a/07, 77b/10

b.+üm 8a/07, 31a/05, 31a/09, 31b/03, 32a/04, 32b/06, 35a/09, 65a/13, 72b/15, 81a/02, 81b/06, 87a/03, 87a/04, 87a/05, 87a/05, 90a/02, 90a/06, 90a/06, 93a/05, 93b/11

bī-zamān: *Far.+Ar.* zamansız

b.+dur 60b/05

boğaz: dar geçit, su geçidi

b.+ını 48b/08, 53b/15

boğul-: boğulmak

b.-dı 5b/14

boş: boş

b. 21a/03, 52b/10

boşan-: boşanmak

b.-dı 23b/11

boy: boy, beden

b. 74b/14, 74b/14

b.+ı 60a/04

boz-: bozmak, yıkmak; zarar vermek

b.-a 38a/14

b.-ması 62b/06

b.-up 35a/11, 44b/04

bozul-: bozulmak

b.-dı 8a/02

böl-: bölmek

b.-diler 7b/05

bölük: bölük, kısım

b. 7b/04, 7b/04, 11a/02, 60a/06, 60a/08, 60a/08, 60a/08, 60b/15

b.+de 60a/09, 60a/11

börk: başlık, külah, şapka

b. 17a/15, 17b/01, 17b/02, 17b/05, 17b/06, 17b/06, 22b/15

böyle: böyle

b. 20a/01, 25b/06, 34b/14, 35b/07, 36b/02, 36b/03, 49b/12, 53a/03, 59a/06, 62a/03, 62a/04, 78a/06, 94b/04

bre: ey, hey anlamında seslenme

b. 27b/01, 27b/06, 27b/10, 27b/12, 27b/15, 28a/04, 28a/07

bu: işaret zamiri, bu

b. 2a/04, 3b/10, 4a/02, 4b/05, 4b/08, 5a/08, 6a/02, 6a/07, 6a/10, 6a/12, 6b/03, 6b/04, 6b/10, 6b/12, 7a/04, 7a/12, 7b/05, 7b/15, 8a/02, 8a/03, 8a/05, 8a/05, 8a/08, 8a/08, 8b/04, 8b/12, 9a/08, 9a/10, 10b/01, 10b/03, 10b/04, 11a/02, 11b/07, 12b/06, 13a/04, 13a/12, 13a/13, 13b/05, 13b/14, 14a/11, 14a/13, 15a/10, 15b/04, 16a/15, 17b/02, 17b/03, 17b/15, 18a/09, 18b/05, 18b/08, 19a/04, 19a/05,

19a/07, 19a/11, 19b/08, 19b/13, 21a/04,
21b/02, 22a/06, 22a/07, 22a/12, 22b/02,
22b/07, 22b/07, 22b/11, 22b/12, 23a/08,
23a/11, 23b/01, 23b/14, 24a/01, 24b/05,
24b/10, 26a/03, 26a/05, 26b/01, 27b/06,
27b/12, 27b/14, 27b/15, 28a/02, 28a/02,
28a/03, 28a/05, 28a/09, 28b/03, 28b/04,
28b/07, 29a/03, 29a/05, 29a/13, 29a/13,
30b/05, 30b/08, 30b/12, 31a/05, 31a/10,
31a/11, 31b/01, 31b/11, 32a/07, 32a/12,
32b/06, 32b/14, 33b/09, 33b/12, 34a/12,
36a/02, 36a/07, 36a/09, 36b/07, 36b/09,
36b/09, 36b/11, 37a/01, 37a/01, 37a/04,
37b/02, 38a/02, 38a/12, 38b/08, 39a/15,
39b/12, 40a/04, 40b/01, 40b/12, 41a/04,
41a/05, 44a/14, 44b/07, 45b/01, 46a/04,
46b/03, 46b/14, 46b/15, 47a/07, 47a/08,
47b/02, 47b/05, 48b/02, 48b/03, 48b/03,
48b/14, 48b/14, 49a/03, 50a/02, 50b/15,
51b/01, 52a/10, 52a/12, 52a/14, 52a/15,
52b/08, 52b/08, 52b/13, 55a/05, 58b/01,
59a/01, 59b/03, 59b/12, 60b/14, 61a/09,
62a/01, 62b/01, 62b/06, 64a/10, 65b/05,
66a/05, 66b/03, 68a/03, 68b/02, 68b/13,
69b/07, 70a/11, 70b/01, 70b/10, 71a/12,
71b/04, 72a/07, 72a/07, 72b/15, 72b/15,
73a/03, 73a/15, 73b/08, 74a/04, 74b/05,
74b/08, 75a/08, 75b/06, 76a/10, 77a/07,
78a/03, 78a/06, 78a/13, 78a/14, 78a/15,
78b/09, 79b/08, 80a/03, 80a/06, 80a/07,
80a/11, 80b/01, 80b/04, 81a/07, 82b/02,
82b/03, 82b/06, 82b/08, 82b/09, 83a/12,
83a/14, 83b/01, 83b/04, 84a/06, 84a/06,
86a/13, 86a/15, 86b/07, 86b/08, 86b/13,
87a/11, 87a/12, 87a/15, 87b/05, 87b/05,

87b/06, 87b/06, 88a/04, 88a/13, 89a/02,
89a/14, 89b/01, 89b/06, 89b/10, 89b/12,
90a/07, 90b/02, 91a/02, 92a/03, 92a/06,
94a/05, 94a/13, 94b/07, 95a/10, 95a/12,
95a/15, 96a/05, 96b/07

b.+dur 2a/08, 8a/06, 12b/08,
12b/10, 18b/08, 22b/15, 27b/09, 36b/06,
36b/08

b.+lar 39a/07, 94a/02

b.+lardur 58b/15

b.+nca 28a/03, 34b/05, 49a/15,
54a/13, 64a/13, 69a/07, 70b/15, 71a/06,
71b/02, 73b/12, 74a/12, 74b/07, 76a/08,
77a/02, 77b/06, 78a/09, 78a/10, 79a/10,
80b/11, 85b/05, 87a/05, 88b/02

b.+nda 6a/13, 6b/12, 6b/13,
8b/15, 15b/04, 18b/12, 29a/04, 38a/06,
46b/06, 51b/09, 66b/07, 71b/15, 89b/02,
89b/12

b.+ndadur 59a/02

b.+ndağı 27b/13

b.+ndan 17b/12, 20a/04, 20b/06,
26a/01, 37a/08, 52b/10, 61a/01, 87b/08

b.+ndandur 28b/04

b.+nı 21a/10, 24b/03, 32b/02,
38b/10, 43a/04, 58a/06, 74a/09

b.+nlar 5a/07, 5a/15, 15b/04,
17a/05, 21a/13, 30a/05, 30b/09, 31a/08,
31a/08, 31a/13, 31b/04, 31b/07, 33a/03,

33a/08, 38b/08, 43a/06, 61b/14, 62a/01,
65b/04, 77a/08, 77a/13, 77a/16, 87a/12,
90b/15, 91a/02, 91a/11, 91a/13, 91a/14,
91b/08, 93a/08, 94a/08, 94a/14, 94b/04,
94b/13

b.+nlara 5a/03, 28a/13, 28a/14,
33a/09, 62a/07, 91a/01, 91b/09

b.+nlardan 62a/08

b.+nları 19a/11, 23b/13, 29a/03,
39a/04, 47a/05, 62a/03, 77a/14, 77b/09,
86b/08, 86b/10, 91a/10, 93a/04, 94b/03

b.+nlarıñ 7a/04, 7b/08, 17a/03,
28a/12, 33a/04, 33b/12, 62a/05, 62a/06,
77a/16, 77b/13, 85b/09, 93b/14, 95b/06

b.+nlarıñıla 77b/08

b.+nuñ 13a/14, 19b/15, 32b/03,
36b/10, 40a/07, 41b/01, 48a/11, 52a/15,
57b/10, 59a/03, 59a/10, 71a/03, 71b/12,
85b/01, 85b/09

b.+yıdı 32a/12, 43a/04

b.+yımış 61a/04

buçuk: buçuk, yarım, yarı

b. 37b/15

bul-: bulmak

b. 71a/14

b.-a 52b/01

b.-alum 28a/15

b.-dı 12a/13, 52a/13, 58a/04,
73b/03

b.-dılar 19b/03, 21b/14, 25a/03,
54b/11, 57a/13, 59a/04, 71a/15, 71b/01,
71b/08

b.-duğı 46a/14

b.-duğını 74a/07

b.-duğları 57b/03, 57b/10,
71b/09

b.-duğlarını 71b/12

b.-ımayup 54b/02, 57a/11

b.-madı 52a/15

b.-mağ 73b/01

b.-mayup 70b/06, 93b/15

b.-uñ 57a/08

b.-up 4a/07, 5a/10, 40b/10,
46a/15, 57b/04, 57b/11, 58a/06, 60a/04,
71b/01, 72a/02, 72b/15, 75a/10, 80a/05,
83a/10, 91b/12, 91b/15, 93a/08, 93a/09

buldur-: buldurmak

b.-dı 34a/01

b.-up 34a/03

bulun-: bulunmak

b.-anlardan 55b/11

b.-mayup 48b/09

b.-up 50a/12, 69a/13

buluş-: buluşmak

b.-dı 37b/04

b.-dılar 24a/12, 34b/07, 34b/09, 40b/04, 40b/08

b.-mağa 74b/12

b.-up 14b/02, 25b/14, 26a/08, 37b/09, 38b/15, 47a/02, 47a/05, 47a/12, 49b/02, 56b/01, 70b/03, 77a/10, 77b/09, 78b/06, 78b/09, 78b/15, 79a/05, 87a/10, 94a/07

bun: asıl, esas

b. 5b/09

buña: buna

b. 6b/11, 61b/04

burc: *Ar.* yuvarlak veya dört köşe kule

b.+ından 43b/11

b.+larını 54a/15

burğoz: *Yun.* kale, hisar; küçük şehir
krş. burğoz

b. 21a/06, 63b/08, 63b/08

b.+a 21a/02

b.+ında 55a/11

burğoz: *Yun.* kale, hisar; küçük şehir
krş. burğoz

b.+uñ 63b/09

burun: koku alma organı

b. 91b/04

buşu: birine saldırmak için hazırlıklı bekleme durumu *krş.* puşu

b. 91a/12

b.+da 31a/06

b.+dan 31b/04, 91a/13, 91a/14, 91b/08

b.+daymış 91b/08

buyruk: buyruk, emir, ferman, söz

b.+ı (buyruğı) 2a/08, 22b/05

b.+ında (buyruğında) 22a/15

b.+ıymış (buyruğıymış) 22b/04

buyur-: emretmek; söylemek

b.-dı 11b/02, 36a/11

b.-duğıdur 22b/03

b.-mışdur 53a/13, 55a/08

b.-uñ 12b/09, 36a/06

b.-up 54b/05, 68a/05

b.-ursa 18b/10

b.-ursuz 62a/10

bünyād: *Far.* asıl, esas, temel; bina, yapı
krş. bünyāz

b. 17b/15, 41b/14, 45a/06, 57a/05, 57a/08, 57b/11, 59a/08, 76a/01

b.+ı 22b/15, 38a/01

b.+ın 53b/11

b.+ını 53b/05, 59b/09, 62b/13, 63a/04

b.+ınıñ 53b/10

b. id 57a/04

b. it 58b/01, 59a/10

bünyāz: *Far.* asıl, esas, temel; bina, yapı
krş. bünyād

b. 54b/14

büyük: büyük

b. 30a/06, 31b/03, 39a/01, 65a/13

C

cāmi': *Ar.* içinde namaz kılınan ibadet yeri

c. 17b/13, 24a/05, 41b/11, 95a/07

c.+e 90b/09

cān: *Far.* can, ruh; hayat; gönül

c. 31b/15, 31b/15, 63a/11, 86a/01, 86a/02

c.+a 86a/01

cārī: *Ar.* cereyan eden, akan, geçen, yürüyen

c. 63a/07

cāsūs-la-: *Ar.+T.* casusluk etmek, gizli şeyleri araştırmak *krş.* cāsūs-la-

c.-yup 89b/01, 90a/05

cebbārлық: *Ar.+T.* cebredicilik, zorlayıcılık *krş.* cebbārlik, çebbārлық

c.+ından (cebbārlığından)
50a/08

cebbārlik: *Ar.+T.* cebredicilik, zorlayıcılık *krş.* cebbārлық, çebbārлық

c.+inden (cebbārliğinden)
56a/07

cebe: *Moğ.* zincirden veya halkadan örme zırh

c. 11b/03

cebelü: *Moğ.+T.* zırhlı

c. 9b/08, 48b/13, 90b/12

cebr: *Ar.* zor, zorlama; düzeltme

c.+le 33b/07, 34a/01, 68a/06, 71b/11, 74b/07, 80a/15, 89b/15, 93b/11, 94a/03

cebren: *Ar.* zorla, cebr ile

c. 20a/08, 54b/05

cebrī: *Ar.* zorla, zor altında

c. 27a/11
ced: *Ar.* dede, büyükbaba
c. ber-ced 2b/13, 3b/04, 10a/10, 12b/15
cehd: *Ar.* çalışma, çabalama
c. 95b/14
cehennem: *Ar.* ahirette günahkâr kulların gideceği azap yeri, tamu
c. 61a/13
cem^ç: *Ar.* toplama, yığma; birden fazla insan, hayvan ve esyayı gösteren isim
c. 2a/10, 7b/01, 11a/10, 19b/10, 20b/08, 23a/13, 23a/14, 23b/02, 25a/01, 25b/07, 25b/07, 25b/10, 25b/12, 29b/10, 33a/15, 33b/05, 34a/06, 34a/13, 34b/01, 34b/05, 38b/11, 40b/06, 40b/07, 41a/15, 42a/11, 44b/14, 46b/08, 47a/01, 48a/07, 48a/08, 49a/03, 50b/14, 53a/06, 53b/02, 54a/03, 54a/09, 54b/15, 55b/09, 56a/14, 56a/15, 57b/05, 59b/13, 59b/15, 66a/07, 68b/11, 69b/12, 70b/15, 74a/10, 74b/06, 74b/11, 75a/07, 76a/02, 76b/07, 77a/04, 77a/06, 77b/07, 78a/09, 80b/14, 81b/03, 81b/08, 84a/12, 92b/08, 96a/12
cemāl: *Ar.* yüz güzelliği
c. 56b/10
cem^ç an: *Ar.* bir yere toplamak suretiyle
c. 29b/13, 72b/13

cemāzīyü'l-aḥir: *Ar.* Arabi ayların altıncısı
c.+üñ 76a/03, 83b/13, 83b/14
cemāzīyü'l-evvel: *Ar.* Arabi ayların beşincisi *krş.* cemāzīyü'l-ülā
c. 89b/03, 89b/06, 89b/08, 89b/13
cemāzīyü'l-ülā: *Ar.* Arabi ayların beşincisi *krş.* cemāzīyü'l-evvel
c. 90b/03
c.+nuñ 75b/04, 81a/07, 89a/08, 89a/08, 89a/12
cemī^ç: *Ar.* cümle, hep, bütün
c. 10b/01, 12a/14, 13a/05, 59b/10, 89b/02
c.+i 7a/13, 37b/06, 39a/06, 42b/08, 55b/15, 61a/07
cem^ç iyyet: *Ar.* topluluk
c. 25b/10
ceng: *Far.* savaş, vuruşma
c. 11b/15, 14b/02, 15a/05, 15b/13, 20a/05, 21a/01, 21b/07, 24b/01, 25b/03, 25b/15, 30b/01, 30b/05, 31a/01, 31b/11, 32a/05, 34b/10, 34b/11, 34b/14, 35a/01, 35a/12, 35a/13, 37a/02, 40b/08, 44b/15, 45a/13, 47a/03, 49b/02, 51a/11, 51b/03, 53a/09, 54b/03, 56b/02, 65a/04, 65a/09, 65a/13, 65b/03, 66b/14, 67b/14,

69a/06, 70b/04, 73a/01, 74a/12, 74b/15,
77a/12, 77b/03, 77b/09, 77b/10, 78a/01,
80a/07, 80a/13, 81a/03, 89b/10, 91a/11,
91b/07, 91b/07, 93a/07, 94a/03, 94b/12,
95b/04

c.+de 38b/08, 56b/03, 81a/05,
91b/05

c.+i 11b/12

c.+inde 58a/12, 86b/06

c.+ine 14b/01, 65a/10

c.+le 24b/02, 54b/01, 72a/15

cennet: *Ar.* cennet, uçmak; bahçe

c. 57a/07, 61a/13, 86b/12

cerîme: *Ar.* para cezası

c. 92a/10

cevâb: *Ar.* cevap, yanıt

c. 13a/14, 41b/07, 52b/09,
58a/10, 62a/06, 62a/08

c.+ları 8a/06

cevâblaş-: *Ar.+T.* cevaplaşmak

c.-dılar 33a/14

cevâhir: *Ar.* cevherler, elmaslar; özler

c.+den 54b/10

c.+le 58a/05

cevelân: *Ar.* dolaşma, dolanma,
gezinme

c. 9b/09

cevher: *Ar.* cevher, elmas; öz

c.+ler 57b/10

cevşen: *Far.* örme zırh; savaş elbisesi

c. 11b/04

cevşenlü: *Far.+T.* zırh kuşanmış

c. 9b/08, 90b/12

cezîre: *Ar.* ada

c. 56a/03, 56a/12

c.+lerden 57b/02

c.+nüñ 56a/04

c.+ye 56a/14

cida: kargı, mızrak

c.+ya 50b/11

cidâl: *Ar.* karşılıklı kavga, savaş

c. 41b/06, 77a/12, 77b/01

cihād: *Ar.* din uğruna düşmanla
savaşma

c. 49a/07

cihân: *Far.* dünya, alem

c. 73a/15

c.+da 73a/15

cihān-dīde: *Far.* dünyayı gezip görmüş, tecrübeli

c. 13b/01

cihet: *Ar.* yön, taraf, sebep, vesile, ilgi; vazife, hizmet

c. 28a/15

c.+den 47b/07

c.+iyle 85a/04

c.+leri 28a/13

cimri: *Far.* soysuz, alçak; dilenci

c.+leri 73b/11

cin: *Ar.* gözle görünmez, latif cisimlerden ibaret bir yaratık

c. 57b/02, 61a/06

c.+e (cinne) 56a/01, 56a/10, 57a/07

c.+i (cinni) 56a/14

cu' ayd: *Ar.* ayak takımı, çapulcu

c.+ısıyla 77b/11

cum'a: *Ar.* cuma günü; toplanma

c. 24a/04, 29b/01, 29b/04, 34b/08, 45b/06, 66b/01, 68a/06, 69b/02, 93b/08, 95a/02, 96b/09

c.+nuñ 45b/06

cülūs: *Ar.* oturma, tahta çıkma

c. 16a/09, 52a/08, 53a/04, 74a/01

cümle: *Ar.* bütün, hep

c. 10b/03, 52b/11, 54a/08, 73b/04, 84a/11, 87b/12

c.+sin 86b/10

c.+sini 55b/09

cüz: *Ar.* kısım, parça, bölüm

c. 41b/12

Ç

çadır: *Far.* çadır

ç.+da 37b/13

ç.+ına 35b/11

çağır-: çağırmaq, bağırmaq

ç.-dı 9b/09, 32b/11, 43a/01, 43a/12

ç.-dılar 32b/13, 50b/12

ç.-up 63b/01

çal-: çalmak; hırsızlık yapmak; kesmek; bir aletle vurarak ses çıkartmak

ç.-dı 37b/12

ç.-dılar 63a/04, 63a/13

ç.-up 20a/11, 20a/14

çalın-: çalınmak; bir aletle vurularak ses çıkartılması

ç.-up 35a/01

çamur: çamur

ç.+a 37b/10

çañ: çan

ç.+lar 63a/02

ç.+ları 63a/03, 63a/13

ç.+uñ 63a/11, 63a/12

çāre: *Far.* çare, tedbir, yardım

ç. 52a/13

ç.+sin 52a/15

çarḫ: *Far.* felek, gök

ç. 37a/01, 88b/04

ç.+a 73a/13

çarp-: çarpmak, çalmak, yağma etmek

ç.-up 20a/11, 20a/14

çarşu: çarşı

ç. 41b/10

ç.+lar 75b/12, 83b/04

çaruḫ: çarık, ayakkabı

ç.+ın (çaruḫın) 84b/09

çāsūs-la-: *Ar.+T.* casusluk etmek, gizli şeyleri araştırmak *krş.* cāsūs-la-

ç.-miş 21a/10

çat-: çatmak; kavuşturup bağlamak

ç.-up 32a/05

çebbārlik: *Ar.+T.* cebredicilik, zorlayıcılık *krş.* cebbārlik, cebbārlik

ç.+ından (çebbārliğından)
50a/08

çeç: samanından ayrılmış tahıl yığını

ç.+leri 28b/11

çegāne: *Far.* çengi tefciği

ç.+yile 40b/15

çehārşenbih: *Far.* çarşamba günü

ç. 52a/03, 76a/04, 76a/15,
89a/03, 93b/06

çek-: çekmek

ç.-di 88a/07

ç.-diler 7a/06, 92b/11

ç.-mişlerdür 28a/04

ç.-üp 51b/08, 54a/12, 59a/01,
78a/10

çekdür-: çekdirmek

ç.-di 43b/05

ç.-üp 34a/11, 54a/11

çekil-: çekilmek

ç.-mişdür 70b/05

ç.-üp 48a/09, 48a/10

çelebi: efendi, bey; padişah oğulları

ç. 35a/15, 39a/02, 92b/01

ç.+ye 48a/02

ç.+yi 39b/04, 68b/05

ç.+yile 40b/12

çeng: *Far.* dik tutularak çalınan bir çeşit saz

ç. 40b/15

çengâl: *Far.* çengel; pençe

ç. 88b/02

çerehor: Osmanlılarda ordu hizmetinde kullanılan Hristiyanlara veya ücretle toplanmış askerlere verilen ad

ç.+dan 34a/14, 49a/06

çeri: asker

ç. 23b/04, 23b/08, 35b/02, 39a/11, 81a/02

ç.+den 54a/13

ç.+ler 25b/06, 25b/15, 38b/11, 51a/10, 74a/10, 80b/14, 81b/03

ç.+lere 81b/10

ç.+lerini 53b/02

ç.+lerümüz 81b/06, 85b/12

ç.+nüñ 28b/13

ç.+si 15a/05, 24a/11, 33b/06, 34a/06, 38b/15, 45b/08, 45b/09, 45b/09, 47a/11, 47a/14, 48a/06, 48a/08, 49b/08, 50b/14, 51a/01, 51a/04, 66b/04, 67b/13, 67b/13, 68a/15, 70a/13, 77b/08, 78b/01, 78b/10, 81b/08, 84a/02, 84a/04, 84a/09, 84a/10

ç.+sin 25b/07

ç.+sinden 34a/14

ç.+sine 43a/12, 79a/03, 80a/13

ç.+sini 33b/04, 33b/04, 34a/15, 34b/05, 47b/11, 68b/07

ç.+siyle 35b/01, 35b/04, 40b/03, 46a/07, 46b/08, 47a/04, 47a/05, 47b/11, 48b/01, 48b/11, 66a/02, 66b/04, 67b/02, 68b/03, 76b/06, 76b/07, 76b/14, 77a/07, 79a/02, 80b/15, 81b/06, 84a/03

ç.+ye 42b/15, 50b/13, 79a/01

çeşme: *Far.* çeşme, su kaynağı

ç.+ler 12b/08

çete: akıncı birliği; yasa dışı birlik

ç. 91a/01

çevir-: çevirmek

ç.-diler 15a/02

çevre: çevre

ç. 26a/01, 31b/01, 44a/11,
44b/15, 90b/13, 92a/10, 93b/01

çevük: çevik, canlı, atik

ç. 27b/03, 27b/04, 27b/06

çık-: çıkmak

ç. 40a/12

ç.-an 12b/06, 22a/12, 22b/09,
22b/12

ç.-ar 12b/04, 12b/06

ç.-arlar 63b/10

ç.-dı 15b/15, 18a/15, 21a/14,
25b/10, 25b/13, 28b/08, 28b/09, 35b/05,
38a/14, 38b/07, 40a/13, 40a/15, 41a/13,
42b/05, 43a/02, 44b/02, 44b/11, 51a/07,
53b/07, 60a/02, 60a/04, 88b/10

ç.-dılar 9b/02, 9b/05, 19a/02,
35b/04, 94a/11, 94a/15

ç.-duğı 84b/09, 86a/03, 91b/08

ç.-duñ 27b/06

ç.-inca 3b/05

ç.-ışmak 77b/11

ç.-miş 61b/13

ç.-mışdı 38a/01

ç.-mişlar 89a/15

ç.-up 4b/09, 16b/14, 29b/01,
29b/04, 29b/08, 31a/10, 31b/04, 37a/05,

45a/02, 45b/06, 45b/07, 47b/01, 49a/03,
49a/06, 49a/12, 54a/12, 65a/13, 75b/01,
75b/14, 76a/01, 76b/02, 79a/11, 79b/12,
82b/05, 82b/10, 83b/13, 84a/01, 84a/08,
84b/03, 85a/13, 86a/03, 87a/07, 87b/13,
90a/05, 90a/10, 90a/10, 91a/13, 91a/15,
92b/03, 93b/09, 94b/14, 95b/03, 96b/12

çıkagel-: çıkagemek, süreklilik bildiren
tasvirî fiil

ç.-di 9b/08

çıkâr-: çıkarmak

ç.-dı 7b/13, 11b/03

ç.-dılar 5b/15, 43a/07, 70a/08

ç.-madı 6b/15, 7a/01

ç.-maz 15b/03, 16b/14

ç.-mişdi 10b/13

ç.-up 4a/03, 4a/07, 5a/10, 8a/01,
8a/12, 11b/06, 11b/08, 25b/09, 34a/02,
44a/13, 74b/01, 87b/14, 95b/06

çift: tarımla uğraşma işi

ç. 22b/13

ç.+üñüz 47a/06

çirkinlik: *Far. T.* çirkin olma durumu

ç.+ler 88b/15

çoğ: çok, fazla *krş.* çok

ç. 26b/14

çoğı: çoğu

ç. 26a/10

çok: çok, fazla *krş.* çoğ

ç. 5b/03, 7a/05, 9a/09, 10b/01, 10b/01, 11b/02, 12b/13, 14b/10, 19b/09, 27b/02, 28a/03, 35b/12, 35b/12, 39b/06, 40b/13, 42a/13, 49a/01, 49a/02, 50b/07, 50b/07, 63b/15, 64a/11, 64a/12, 65a/04, 72b/03, 73a/01, 73a/02, 85b/09, 85b/13, 88b/01, 89a/10, 90b/10, 93b/13

ç. durur 62b/09

ç.+ıdı (çoğıdı) 77a/11

çokluğ: çokluk, fazlalık

ç. 23b/08, 34b/03, 65a/12, 76a/06, 94a/10

çök-: çökmek

ç.-di 37b/10

çün: *Far.* çünkü, için; gibi

ç. 5b/14, 6a/01, 10a/12, 16b/04, 20a/01, 23a/10, 25b/06, 25b/14, 26b/13, 32b/11, 36b/03, 50a/01, 50b/04, 51a/01, 51a/09, 52a/10, 52b/14, 53a/02, 53a/03, 56b/09, 57b/10, 58a/06, 58a/07, 59a/06, 59b/09, 59b/11, 59b/15, 60a/01, 60a/12, 60b/08, 60b/10, 60b/12, 62b/11, 63b/13, 64a/10, 71b/04, 72b/05, 72b/07, 73b/09, 78a/05, 78b/09, 85a/11, 93a/11, 93a/15, 94a/14

çünkim: *Far.* çünkü

ç. 16a/05, 22b/03, 39b/05, 57b/12, 73b/08

D

da: “de/da” bağlacı

d. 73a/14

dād: *Far.* adalet, doğruluk

d. 52a/11

d.+ını 18a/08

dağı: “de/da” bağlacı

d. 3b/10, 4b/04, 4b/08, 4b/13, 5a/06, 5a/07, 5a/12, 5b/07, 6a/03, 6a/14, 7a/01, 7a/10, 7a/14, 7b/07, 7b/14, 7b/15, 8b/02, 8b/11, 8b/12, 9a/02, 9a/03, 9b/02, 9b/11, 10a/08, 10a/09, 10a/13, 10b/02, 10b/03, 10b/07, 10b/07, 11a/15, 11b/02, 12a/02, 12b/01, 12b/11, 13a/14, 13b/04, 13b/10, 13b/11, 13b/13, 14a/05, 14a/06, 14a/13, 15a/13, 15a/15, 16a/12, 16b/04, 16b/05, 16b/06, 17a/03, 17a/12, 17b/02, 18b/04, 19b/01, 19b/14, 19b/15, 20a/01, 20a/13, 20b/03, 20b/06, 20b/11, 21a/10, 21a/13, 21b/01, 21b/02, 22a/06, 22b/09, 22b/10, 23a/12, 23b/02, 23b/05, 24a/05, 24a/05, 24a/08, 24b/07, 25a/11, 25a/13, 25b/06, 25b/11, 25b/12, 26b/09, 27a/03, 27a/04, 27a/04, 27a/05, 27a/06, 27a/08, 29a/03, 29b/03, 29b/11, 29b/13, 29b/14, 30b/09, 30b/10, 30b/12, 31a/08, 31a/08, 31a/09, 31a/11, 31a/13,

31b/04, 31b/05, 31b/08, 32a/03, 32a/06,
32a/07, 32b/06, 32b/13, 32b/15, 33a/02,
33a/03, 33b/14, 34a/12, 34b/01, 34b/01,
34b/03, 34b/05, 34b/06, 34b/08, 34b/09,
35a/05, 35a/05, 35a/06, 35a/10, 35a/10,
35a/12, 35a/14, 35a/15, 35b/01, 35b/02,
35b/03, 35b/07, 36a/01, 36b/10, 36b/12,
37a/14, 37b/04, 38a/04, 38a/06, 39a/11,
39b/02, 39b/10, 39b/15, 40a/05, 40a/11,
40a/14, 40b/01, 40b/02, 40b/13, 40b/13,
40b/15, 41a/01, 41a/02, 41a/03, 41a/03,
41a/04, 41a/11, 41b/09, 42a/15, 42b/08,
42b/11, 42b/13, 42b/15, 43a/01, 43a/11,
43b/06, 43b/14, 43b/14, 44a/01, 45a/06,
45a/07, 46a/07, 46a/13, 46b/01, 46b/06,
47a/07, 47a/10, 47b/05, 48a/01, 49b/10,
51a/04, 52b/02, 52b/11, 53a/13, 53b/10,
54a/05, 54a/10, 54a/12, 54b/03, 54b/12,
55a/07, 55b/10, 57a/06, 57a/14, 57b/14,
58a/01, 58a/08, 58a/09, 58a/09, 58a/15,
58b/01, 58b/06, 58b/14, 59a/05, 59a/06,
59a/07, 59a/11, 59b/02, 59b/04, 59b/13,
60a/09, 60b/01, 60b/10, 60b/13, 60b/14,
60b/14, 60b/14, 61a/04, 61a/13, 62b/02,
65a/12, 65a/15, 65b/03, 66a/03, 66a/11,
66b/05, 66b/08, 67a/10, 68b/03, 68b/15,
69b/11, 70a/01, 70a/09, 71b/05, 71b/06,
71b/07, 71b/10, 71b/11, 71b/12, 72a/01,
72a/11, 72b/15, 73a/03, 73a/04, 73b/13,
74a/08, 74a/08, 74a/10, 75b/09, 76a/04,
77a/08, 77a/13, 77b/05, 78b/02, 78b/08,
79b/05, 79b/05, 80a/03, 80a/07, 80a/09,
80b/13, 81b/06, 82a/02, 83a/06, 84a/13,
84b/02, 84b/12, 85a/10, 85b/10, 85b/12,
86a/03, 87a/02, 87a/04, 87a/06, 87a/06,

87b/04, 88a/03, 88a/07, 88b/03, 88b/04,
89b/02, 89b/03, 89b/06, 89b/12, 89b/15,
90a/04, 90a/06, 90a/15, 90b/04, 90b/06,
90b/11, 90b/15, 90b/15, 91a/02, 91a/08,
91a/09, 91a/13, 91a/15, 91b/13, 91b/14,
92a/03, 92a/06, 92a/12, 92a/14, 93b/03,
93b/07, 93b/13, 93b/14, 94a/01, 94a/06,
94a/13, 94a/14, 94b/04, 94b/08, 94b/08,
94b/13, 94b/14, 95a/03, 95a/10, 95a/15,
95b/04, 95b/12, 95b/14, 96a/12, 96b/02,
96b/02, 96b/03, 96b/11, 96b/14

dā'ire: *Ar.* daire, çember; sınır içi *krş.*
ṭā'ire, ṭāyire

d.+si 95a/08

d.+sin 60a/03, 63b/07

d.+sinde 29a/05, 82a/12

d.+sine 34a/11

d.+ye 39b/09

dām: *Far.* tuzak, ağ

d.+ına 88b/04

dāmād: *Far.* damat, güveyi

d. 90a/03

dānā: *Far.* bilen, bilici, bilgiç

d. 58a/11

dāne: *Far.* tane, tohum, çekirdek

d. 84b/07

d.+sine 30a/10

dānende: *Far.* bilen, bilgin, haberli *krş.*
dāneşinās

d. 73b/01

dāneşinās(?): *Far.* bilen, bilgin,
haberli(?) *krş.* dānende

d. 73b/01

dānişık: görüş sorma, fikir edinme;
istişare; anlaşma

d. 17b/08

dānişmend: *Far.* bilgili

d. 22a/09, 41b/05

d.+ler 26b/13, 26b/14

dār: *Ar.* ev; yer; yurt

d. 10b/07, 10b/08

d.+ın 52b/05

dārü'l-fenā: *Ar.* dünya

d. 52a/11

da' vā: *Ar.* mesele; şikayetçi olarak
mahkemeye başvurma

d. 90b/01

d.+sı 8a/06

daya-: dayamak

d.-dılar 96b/10

dede: dede

d.+si 5a/01, 37b/15

d.+siyidi 20b/12

def^ç a: *Ar.* kere, kez; yol

d. 65a/03, 65b/11, 65b/14,
66a/06, 66a/14, 66b/03, 66b/13, 67a/06,
67a/08, 67a/11, 67a/13, 67b/04, 67b/08,
68a/09, 68a/13, 68b/11, 69b/03, 70b/10,
70b/13, 74b/10, 75a/15, 76b/15, 80a/14,
80b/07, 81a/08, 95a/14

def^ç aten: *Ar.* bir defada, birden

d. 50a/14

defn: *Ar.* gömme, gömülme

d. 5b/15, 8a/12, 16a/12, 88b/08,
92a/02

defter: *Ar.* defter

d.+ini 88b/04

deg-: değmek, ulaşmak

d.-miş 24b/04

degenek: değnek, sopa

d.+ile (degenegile) 84b/08

degin: değin, kadar *krş.* dek

d. 2b/10, 11b/10

degşür-: değiştirmek

d.-üp 12a/09, 94a/04

degül: değil

d. 33a/03, 77a/12

d.+dür 2a/07, 40a/12, 57b/10, 70a/01, 72a/15, 81b/09

d.+lerdür 2a/13, 28a/03

dek: deġin, kadar *krş.* deġin

d. 10a/10, 14a/15, 17b/10, 23b/12, 26b/04, 61b/01, 65a/02, 66b/08, 72b/07, 87a/10

delük: delik

d.+e (delüğe) 20b/01

dem: *Far.* soluk, nefes; an, vakit, zaman

d. 19a/08, 27b/02, 28b/07, 28b/09, 36a/11, 36b/12, 52b/03, 63b/05, 90a/11

d.+de 14b/07, 24b/07, 55a/10, 91b/13

d.+e 10b/04

d.+ümüzde 10b/04

demren: okun ucuna geirilen demir ya da kemik para

d.+i 31b/09

d.+lerine 86a/08

demür: demir

d. 36a/10

d.+e 48a/10

deñiz: deniz *krş.* deryâ, baħr

d. 30a/13, 31b/12, 31b/12, 32a/11, 67b/10, 67b/15, 70b/14, 73a/04, 75a/01, 84a/12, 84b/05, 87b/01, 87b/03, 87b/04, 87b/05, 87b/06, 87b/08, 87b/08, 88a/02, 88a/09, 88a/12, 94a/01, 95b/01, 95b/03, 95b/04

d.+de 88a/09

d.+den 90a/05, 94a/08

d.+e 30b/07, 32a/03, 58b/15, 84a/13

d.+i 18b/08, 92b/03

d.+inde 18b/03

d.+ine 58b/07

d.+ün 68a/02

dep-: tepmek, atı üzengi ile dürterek ileri sürmek

d.-di 5b/10

d.-üp 50a/09

depe: tepe

d. 72b/10

d.+ler 85a/14

d.+leri 84b/04

d.+lerün 84b/06

d.+sinde 84b/03, 86a/04, 86b/14

d.+sinden 86a/06
depin-: tepinmek; saldırmak
d.-di 50a/09
der: *Far.* içinde anlamını veren ön ek
d. 64a/01
der-: derleyip toparlamak *krş.* dür-
d.-mişdür 35a/01
d.-mişler 62b/13
d.-üp 10b/07
derbend: *Far.* boğaz, dar geçit
d. 47a/13, 91a/03, 91a/03
derd: *Far.* dert, gam, keder, acı
d.+e 52a/15
d.+le 24b/04
dere: dere
d.+de 89a/10
d.+ler 86b/14
dergâh: *Far.* tekke
d. 30b/11, 90a/13, 91b/04,
95b/11
deri: deri
d.+siyle 14b/05
deriñlik: derinlik

d.+ini (deriñligini) 72a/01
dermân: *Far.* ilaç; çare; kuvvet
d. 52a/15
derviş: *Far.* derviş
d. 12a/14
d.+lerden 54a/07
dervişlik: *Far.+T.* dervişlik
d. 17a/08
deryâ: *Far.* deniz *krş.* baħr, deñiz
d. 18b/14, 30a/08, 30a/11,
30a/12, 30a/14, 30b/14, 31b/13, 48b/08,
61b/11, 72b/11, 94a/01, 94a/01
despot: *Fr.* Bizanslılarda yüksek bir
unvan
d. 47a/02
d.+ı 47b/05
destûr: *Far.* izin, ruhsat; kanun, töre
d. 28b/15, 47b/15, 79a/02,
79a/03, 81b/11
deve: deve
d. 11b/04, 91b/10
d.+ler 89a/11
d.+ye 36a/13
devlet: *Ar.* devlet; saadet

d. 83b/12, 88a/05, 88b/14
d.+inde 90a/14, 94b/15, 95b/15,
96a/08

d.+iydi 72b/02

d.+iyle 29a/03, 92a/05

d.+le 39b/03, 64b/11, 64b/15

devr: *Ar.* zaman, çağ; dönüp dolaşma

d. 63b/11

d.+ine 13b/02, 13b/09, 13b/12,
13b/14, 14a/01, 61b/01

deyyān: *Ar.* ödüllendiren ve
cezalandıran Tanrı

d. 68a/08

deyyār: *Ar.* biri, bir kimse

d. 60a/05

di-: demek, söylemek

d.-di 7a/14, 9b/14, 10a/07,
10a/08, 10a/10, 10a/10, 10a/11, 10a/12,
11b/10, 12b/02, 12b/09, 12b/09, 13a/02,
13a/02, 14a/15, 16a/11, 17a/10, 17a/13,
17a/14, 17b/01, 17b/02, 17b/05, 18b/09,
19a/08, 22b/01, 22b/03, 22b/04, 25a/07,
25b/04, 27b/02, 27b/07, 27b/08, 27b/10,
27b/14, 28a/06, 28a/08, 28a/13, 36a/10,
36b/05, 36b/08, 36b/12, 37a/04, 37a/10,
37a/12, 38b/03, 41a/09, 41a/10, 41a/11,
50b/03, 50b/06, 57a/03, 57a/08, 57b/15,
58a/09, 58a/10, 58a/10, 58b/01, 58b/02,

59a/05, 62a/02, 62a/04, 62a/07, 62a/08,
62a/12, 62b/02, 71a/12, 71a/14, 77b/10,
88a/11, 96b/02

d.-diler 10b/04, 11a/15, 18b/11,
24b/11, 24b/12, 26a/04, 26b/09, 33b/11,
37a/08, 51b/01, 56a/11, 56a/12, 59a/07,
64a/08, 68a/08, 72a/01, 96b/07

d.-diyidi 41b/09

d.-dügi 61a/04

d.-dügümüz 6a/12, 6b/13, 8a/08,
13a/04, 13b/08

d.-dükleri 28b/04, 68b/01,
68b/03, 77a/08, 83a/10, 88a/13

d.-düm 12b/09

d.-medi 18b/03

d.-mek 38a/06, 72a/05, 72a/05,
85a/08

d.-mekdür 85a/08

d.-mekle 4b/12, 57a/12, 79a/07,
84a/15

d.-meyüp 45a/09

d.-mişdür 4b/14

d.-mişler 72a/06, 72a/07

d.-p 70a/03

d.-r 4b/11, 37a/07

d.-rdi 16a/06

d.-rler 2b/06, 3b/11, 4a/02, 5b/06, 6a/01, 6a/03, 6a/07, 8a/08, 8b/09, 8b/14, 12a/10, 13b/01, 13b/06, 13b/07, 13b/11, 14b/07, 15a/01, 15b/01, 15b/14, 16a/11, 16a/12, 16b/04, 16b/12, 18b/04, 18b/07, 18b/13, 18b/14, 19b/06, 19b/14, 20b/03, 20b/06, 21a/07, 24a/13, 24a/14, 24b/06, 29b/03, 30a/04, 30a/05, 31b/05, 31b/05, 32b/09, 34b/04, 37b/11, 38a/07, 39b/15, 40a/11, 40b/02, 41b/05, 42b/05, 43a/01, 48b/04, 49a/09, 49a/10, 50a/13, 55a/07, 56a/05, 57a/13, 57b/07, 57b/08, 57b/09, 57b/10, 58a/12, 69b/13, 69b/15, 70a/02, 70a/10, 72a/03, 72a/09, 72b/01, 74a/03, 75a/13, 76a/11, 81a/12, 82a/15, 84b/14, 87b/02, 87b/03, 87b/04, 87b/05, 87b/06, 88a/01, 88a/02, 88a/04, 89a/05, 89a/10, 89a/12, 89b/14, 90a/03, 90b/04, 90b/07, 93a/13, 93a/14, 94a/05, 95a/09, 95b/02, 95b/10, 95b/13, 95b/15, 96a/02

d.-rlerdı 6a/04, 7a/07, 9a/05, 14b/13, 18b/04, 20a/12, 20a/13, 20b/10, 20b/13, 20b/14, 22a/09, 25a/09, 32b/02, 40b/13, 64b/03

d.-rlermış 90b/14, 93a/03

d.-rseñ 17a/14, 68a/08

d.-rsız 58a/08, 58a/10

d.-seler 13a/13

d.-yen 86a/11

d.-yesin 36a/05

d.-yince 70a/06

d.-yü 5a/06, 5b/12, 9a/07, 9b/11, 10a/01, 14a/13, 23b/09, 24b/03, 24b/13, 25b/05, 26a/09, 27a/11, 28a/15, 31a/05, 32a/09, 32a/12, 32b/02, 33b/09, 36a/11, 36b/01, 37a/01, 38b/01, 40a/04, 40a/12, 41a/09, 42a/09, 42a/12, 42b/05, 46b/05, 50a/02, 50b/02, 50b/12, 56b/12, 59a/01, 59a/03, 59a/11, 59a/13, 62a/06, 63a/01, 63a/13, 63a/14, 69b/08, 71b/06, 72a/05, 80a/10, 90b/01, 91a/01, 92a/08, 92b/13, 94a/11, 94a/13, 95b/04, 96b/05

d.-yüp 10b/04, 10b/12, 11b/01, 23b/04, 31a/12, 32b/04, 32b/08, 32b/10, 32b/12, 44b/14, 47a/07, 48b/15, 49a/01, 49a/02, 49a/07, 49a/07, 54a/06, 54b/05, 59a/06, 65b/01, 68a/04, 68a/05, 77a/12, 77a/13, 78b/04, 78b/05, 78b/05, 79a/14, 80a/11, 81b/09, 84a/01, 84a/07, 84a/07, 85b/01, 86b/03, 86b/04, 91a/12, 93b/09, 94a/07, 94b/02, 96a/09, 96a/13

dik-: dikmek

d.-diler 26a/15

dil: dil

d. 85a/06

d.+ile 86b/08

d.+ince 72a/05

d.+inde 28b/03

dilâver: *Far.* yiğit, yürekli

d. 10b/10, 79a/13

d.+ler 9b/04, 86a/09, 90b/15	d.+ine 49b/14, 50a/01
d.+lerden 50a/14	d.+ini 2b/05, 10a/02, 10a/11
dilāverlik: <i>Far.+T.</i> yiğitlik, yüreklilik	dinç: sağlıklı, güçlü; yorgun olmayan
d.+de 10b/12	d. 65a/08
dile-: dilemek	dinil-: denilmek, söylenmek
d. 27b/08	d.-mişdür 2a/07
d.-di 36b/14, 37a/02, 55b/03, 81a/14	dip: dip; kök; büyük
d.-dügi 14b/12	d. 20b/12
d.-meyüp 54b/03	d.+inde (dibinde) 86b/15
d.-rem 58a/08	d.+inden (dibinden) 12b/06
d.-rseñ 27b/08, 36b/05	direk: direk
d.-ye 36b/14	d.+ini (diregini) 29a/12
d.-yelüm 27b/12	d.+ler 57b/04, 57b/06
dilek: dilek, istek	diri: diri, canlı
d. 36b/05	d. 30b/11, 87a/12
d.+üm (dilegüm) 27b/09, 36b/03, 36b/06, 36b/08	diril-: dirilmek
dillü: dilli, dil sahibi	d.-üp 32a/14, 91a/01
d. 86a/07	dirile: diri iken, diri diri
d̄in: <i>Ar.</i> din	d. 78a/03, 90a/13, 95b/10
d. 2a/12, 2b/07, 84b/13, 86a/04, 86a/11	dişi: dişi, kadın
d.+i 17a/11	d.+den 86b/15
	d̄iv: <i>Far.</i> dev, şeytan, cin
	d.+ler 57a/15, 57b/01, 57b/10

d.+lere 57a/06
d.+leri 56a/13
d.+lerini 86a/05
d.+lerle 32a/14
dividdār: *Ar.+Far.* yazıcı, kâtip
d.+ı 77a/04
divşür-: toplamak, devşirmek
d.-diler 22b/11, 43a/02
diyānet: *Ar.* din; din duygusu
d. 84b/13
diyār: *Ar.* memleket, ülke
d.+a 14b/07
d.+da 14b/07, 79a/13
d.+uñ 78b/03
dizdār: *Far.* kale muhafızı
d.+mış 66a/08
doğ-: doğmak
d.-dı 8b/15, 65b/10
d.-mış 4a/15
doğun-: dokunmak
d.-dı 63a/12
d.-up 65b/03
dolaş-: dolaşmak

d.-dılar 31b/11
dost: *Far.* dost
d. 37a/13
dostlık: *Far.+T.* dostluk
d. 59a/13
dög-: ezmek; topa tutmak; baskın yapmak
d.-diler 72b/07
d.-üp 21b/02
dökdür-: döktürmek; akıtmak; atmak
d.-üp 54a/10
dökül-: dökülmek
d.-diler 32a/04
dön-: dönmek
d.-di 35a/06, 41b/13, 42b/11, 42b/13
d.-diler 35a/09, 35a/12, 42b/09
d.-dükde 14b/08
d.-ecekleri 9b/06
d.-er 73b/08
d.-mediler 9a/08
d.-mek 9a/06, 9a/07
d.-üp 20a/07, 24a/01, 46b/12, 47a/14, 47b/15, 64b/10, 65b/02, 80a/02

dönder-: döndürmek, çevirmek

d.-di 40a/03

d.-diler 34b/15

d.-üp 37b/07, 47a/14

dört: dört sayısı

d. 3b/04, 22b/10, 22b/14, 42a/07, 48a/09, 53b/13, 54b/14, 62a/13, 62a/14, 67b/10, 76a/09, 78a/07, 91b/02

d.+inde (dördinde) 80b/02

d.+ünci (dördüncü) 51a/15, 89a/08, 89a/08, 95a/03

döşek: ekime uygun tarla

d.+de 28b/11

döy-: dayanmak, katlanmak

d.-meye 78b/03

du‘ā: *Ar.* Allah’a yalvarma; birini çağırma

d.+dan 3a/03

d.+sı 2b/13, 24b/04, 50a/02, 72b/02

d.+sımı 50a/03

duhān: *Ar.* tütün; duman

d.+la 30a/15

dur-: durmak

d. 10a/04

d.-dı 42b/09, 62a/09

d.-dılar 9a/09

d.-duğça 3a/03

d.-mayup 40a/14

d.-mışlardır 2a/11

d.-up 2a/10, 9b/03, 51b/05, 66b/08, 70b/08, 71b/13, 75b/01, 81b/08, 83b/14, 89a/07

durağ: durma, çalışmaya ara verme

d.+dan 79b/11

dut-: tutmak *krş.* tut-

d. 85a/08

d.-alar 54b/12

d.-an 54b/12

d.-ar 12b/05

d.-arlardı 93a/13

d.-dı 21a/11, 37b/12, 44a/01, 51a/01

d.-dılar 9a/10, 19a/03, 19b/02, 29a/01, 30b/09, 38a/03, 41a/03, 41b/04, 43b/10, 70a/09, 91b/02, 91b/04, 94b/04

d.-mağa 93a/13

d.-mazlar 28a/11

d.-mış 24b/08

d.-mışdı 6a/11, 11b/13, 14a/10

d.-mışlar 4b/07

d.-sun 16a/06

d.-up 4a/11, 4b/06, 9a/08, 11a/09, 17a/08, 17a/11, 35b/08, 48b/03, 48b/09, 48b/15, 49b/12, 50b/07, 76a/08, 78a/03, 78b/10, 78b/11, 85b/06, 90a/12, 91b/03

dutıcı: tutma işini yapan; bir yola baş koyan

d.+lardur 2b/01

dutsağ: tutsak, esir

d. 47b/06, 47b/07

dutul-: tutulmak

d.-an 95b/10

d.-dı 22a/08, 66b/02

d.-up 22a/01, 68b/08, 76b/01, 78a/05, 81a/05

duy-: duymak

d.-madın 19a/06, 19a/08

dūzađ: *Far.* cehennem

d. 31b/07

dūgūn: dūgūn

d. 9a/13, 24a/03, 24a/06, 44a/11, 65b/12, 81a/09

dūkkān: *Ar.* dūkkan

d.+lar 95a/09

d.+ları 73b/13

dūn: gece *krř.* leyl, gice, řeb

d. 11a/04, 23b/06, 26a/08, 26a/09, 66b/15

dūndār: *Far.* ordunun arkasındaki kuvvet, artçı

d. 30a/06

dūnle: geceleyin

d.+yile 26a/10

dūnyā: *Ar.* dūnya

d. 3a/03, 57a/05, 57b/12, 61a/03, 61b/03

d.+dan 51b/08, 73b/10

d.+nuñ 56a/01, 62b/03

d.+sı 12a/13

d.+ya 2a/12, 82b/02

dūñūr: eřlerin anne ve babalarının birbirlerine gōre durumu

d. 26b/03

dūñūř: kaynanalar

d.+i 26b/03

dūr: tūr, çeřit

d. 85a/06

dür-: derleyip toparlamak *krş.* der-

d.-mişlerdi 63a/05

d.-üp 88b/05

dürlü: türlü, çeşitli

d. 26b/15, 26b/15, 27a/02,
27a/02, 27a/06, 27a/06, 27a/07, 27a/07,
31b/15, 32a/06, 32a/07, 33a/13, 33a/13,
35a/13, 40a/01, 40a/01, 48b/06, 48b/06,
85a/06, 85a/06, 87a/15, 87a/15

dürr: *Ar.* inci

d. 58a/05

düstür: *Ar.* kanun, kural; vezir

d. 29a/13, 30a/02

düş: düş, rüya

d. 9a/11, 12a/06

d.+i 9a/11, 12b/02

d.+ini 12a/07, 91b/06

d.+üm 12b/08

d.+ümde 9b/15, 10a/02, 12b/03

d.+ümden 10a/12

d.+ünün 13a/02

d.+ünün 12b/10

düş: rast gelmek, karşılaşmak; taraf, yol,
yön, cihet

d. 94a/02

d.+inde 48b/10

düş-: düşmek

d.-di 9b/13, 26a/02, 26a/04,
26a/14, 28b/09, 33b/15, 37b/12

d.-diler 24b/01

d.-dügi 90a/08

d.-e 41a/05

d.-mez 88b/15

d.-sem 36a/07

d.-señ 36a/09

d.-üp 11a/05, 15a/09, 21b/11,
23b/14, 25b/01, 26a/10, 26a/11, 31b/10,
44b/15, 46a/02, 48a/14, 54a/09, 54b/04,
67a/05, 67b/12, 67b/14, 80a/06, 80a/13,
80a/15, 80b/12, 81a/04, 83b/03, 84a/11,
88b/04, 91a/11, 91a/12, 93b/14, 96a/05

düşelik: memurlara ayrılan aylık; hisse

d.+leri 28a/12

düşenbih: *Far.* pazartesi günü

d. 29b/07, 89a/06

düşmen: *Far.* düşman

d. 50b/03

d.+e 71b/01

d.+inün 50b/01

d.+leri 86a/11

d.+lerüñ 92a/05
düşür-: düşürmek
d.-diler 50a/13
dütün: tütün
d.+le 82a/07
düz-: düzen vermek; hazırlamak;
donatmak; dizmek;
d.-di 34b/10
d.-diler 19a/01, 19a/09, 96a/14
d.-mişler 60a/06
d.-üp 60b/08
düzdür-: yaptırmak, hazırlatmak
d.-di 36a/12

E

ebced: *Ar.* ebced hesabı
e. 53a/14
ebed: *Ar.* sonu olmayan gelecek zaman
e.+dür 62b/05
ecel: *Ar.* ömrün sonu
e. 10b/06, 10b/06, 52a/12,
52b/08, 73a/14, 73b/05, 88b/02, 88b/03,
88b/03, 88b/04, 93a/15
e.+den 52b/02
e.+e 5b/11

e.+i 30b/04, 30b/05, 86a/08,
86a/09
efrâh: *Ar.* sevinmeler; piçler
e.+dan 87a/15
eger: *Far.* eğer, şayet
e. 7a/12, 13a/12, 27b/01, 28b/05,
36a/07, 36b/04, 78a/01, 93a/13
egird-: kuşatmak, sarmak *krş.* egirt-
e.-diler 15b/10, 24b/01
e.-üp 31b/03
e.-ür 31b/02
e.-ürdi 14a/06
egirt-: kuşatmak, sarmak *krş.* egird-
e.-diler 15b/02, 55a/03, 72b/06
ehl: *Ar.* usta, ehil; sahip; halk
e. 2a/07, 32b/13, 49a/08, 51a/02,
51a/03, 54a/06, 54b/13, 55b/04, 86b/02,
86b/07, 86b/08, 86b/12
ejderhâ: *Far.* büyük yılan
e. 54a/10, 79b/01, 86a/02,
91a/14
e.+sı 30a/12
e.+sınuñ 88b/04
ekâbir: *Ar.* büyükler, devlet ricali
e. 9b/01

e.+leri 9a/14, 75a/07, 75a/08
ekber: *Ar.* daha büyük
e. 45a/03, 67a/09, 95b/12
e.+dür 44b/14, 49a/07, 54a/06,
68a/05, 84a/07
ekşer: *Ar.* en çok
e.+i 27a/04
eksük: eksik *krş.* öksük
e.+ümüz (eksügümüz) 77a/12
el: el organı
e. 8b/15, 10b/07, 28b/13,
59b/10, 88b/03
e.+i 52b/10
e.+in 51a/14, 51b/08, 85b/15
e.+inden 52b/08, 75a/11
e.+ine 91a/07
e.+iyle 17b/14, 45b/06, 76a/01
e.+lerin 51a/14
el: sahiplik, mülkiyet, il
e.+e 19a/02, 21a/10, 21a/11,
39a/01, 39a/02, 51a/08, 93a/12
e.+inde 5a/02, 38a/14
e.+indedür 37a/11
e.+inden 66a/04, 71b/11

e.+lerinde 19b/15
e.+lerine 33a/04
elbette: *Ar.* elbette, mutlaka, eninde
sonunda
e. 2a/01, 2b/07, 25b/04, 31a/12
elçi: elçi
e. 25b/04, 33a/14, 34a/07,
69b/06, 69b/07, 79a/10, 79a/11, 83a/06,
83a/07, 83a/12, 83a/15, 83b/06, 87a/04,
87a/10, 89a/05
e.+ler 38a/11, 38a/11, 46b/10,
59a/09
e.+leri 34a/07
e.+müz 69b/08, 87a/03
e.+si 69b/05, 69b/10, 76b/03,
76b/04, 78a/13, 79a/07, 79b/02, 81b/04,
81b/05, 83a/05, 83a/11, 83b/07, 87a/04
e.+sine 81b/05, 87a/06
e.+sini 83a/05, 87a/04, 87a/09
e.+sinün 79a/15
e.+siyle 33a/11, 83a/06
e.+ye 79a/08, 87a/05
e.+yi 69b/05
elçilik: elçilik
e.+e (elçilige) 27b/09, 37a/13

e.+le 79a/07
e'l-ḥāşıl: *Ar.* kısaltması
e. 7a/03, 37b/05
elli: elli sayısı
e. 5a/12, 11b/04, 11b/04, 25b/09,
30a/03, 55a/03, 55a/04, 90a/04, 90b/15
e.+den 91b/04
ellişer: ellişer
e. 42b/14, 42b/15
elmās: *Yun.* değerli taş, elmas
e.+ıla 60a/07
emān: *Ar.* korkusuzluk; yardım isteme
e. 19b/11, 52b/10
e.+ı 52b/11
emīn: *Ar.* korkusuz; şüphe etmeyen;
kendisine güvenilen
e. 69b/07
emīr: *Ar.* emir, kumandan
e. 34b/02, 86b/07
e.+i 35b/03
emlāk: *Ar.* bir kimsenin sahip olduğu
taşınmazlar
e. 90b/10
emn: *Ar.* eminlik, korkusuzluk, rahatlık

e. 19b/11, 52a/12
emr: *Ar.* iş buyurma, buyruk; husus
e. 7a/15, 92a/13
e.+idür 73a/03, 78a/05, 86a/09
e.+ine 2b/02, 7a/04, 16a/08,
20b/02, 42a/02, 52a/03, 70b/01
e.+iydi 65b/01
e.+iyle 29a/15
e.+üñ 71a/12
en: yan, genişlik
e.+i 61b/12
enbiyā: *Ar.* peygamberler
e.+laruñ 2b/11
ensāb: *Ar.* atalar, soylar
e.+ına 73b/04
envā^c: *Ar.* çeşitler, türölür
e. 57b/04, 70a/09
er: er, cesur, yiğit; asker
e. 16b/12, 18b/04, 34a/09,
62b/12
e.+den 82a/13
e.+e 56a/07
e.+i 30a/06

e.+ini 94b/07
e.+le 3b/13
e.+leri 31a/01, 41a/15
e.+lerini 16b/13, 26a/15, 54a/04
erācīf: *Ar.* yalan sözler, uydurmalar, düzmeler
e. 87b/01
eren: eren, yiğit, ermiş, erkekler
e.+leri 31b/12, 96b/04
e.+lerüñ 29a/02, 40a/10, 50a/05, 72b/01
erkek: erkek
e.+den 86b/15
e.+lerini 93a/09
es-: esmek
e.-üp 30b/02, 31b/06, 88b/03
esās: *Ar.* asıl, temel; gerçek
e. 73b/01
esbāb: *Ar.* giyimler, giyecekler
e.+ımı 59b/10
e.+ıyla 11b/04, 21a/14, 38b/04, 94b/13
esen: sağlıklı ve huzurlu olarak
e. 47b/01

eşer: *Ar.* nişan, iz
e.+i 24b/07
esīr: *Ar.* esir, tutsak; kul, köle; düşkün
e. 29a/01, 35b/08, 54b/09, 68b/07, 69a/11, 69a/12, 74b/07, 86a/13, 87b/12, 88a/11, 93a/10, 95b/08
e.+den 22b/06, 22b/09
e.+i 22b/10, 71b/10
e.+in 71b/14
e.+ini 71b/14
e.+ler 22a/15, 23b/15, 70a/09, 76a/08, 77a/02
e.+lerin 25a/01
e.+üñ 22b/12, 70a/10
esirge-: esirgemek
e.-di 36b/11
eski: eski
e. 27a/01, 27a/02, 27a/03, 95a/07
eski-: eskimek
e.-mişdür 24b/14
eşnā: *Ar.* ara, aralık, vakit, sıra
e.+da 36a/02
eşik: eşik, giriş, başlama yeri

e.+ine (eşigine) 88a/05, 88b/14
eşyâ^c: *Ar.* bölükler, cemaatler, yardımcılar
e.+ına 73b/04
etbâ^c: *Ar.* birinin sözüne uyanlar; hizmetçiler; taraflılar
e.+ına 73b/04
etrâf: *Ar.* yanlar, uçalr, kıyılar
e. 34a/12, 49a/06, 54a/02
e.+a 38a/10, 46a/10
e.+uñ 15b/05, 21a/08
ev: ev
e.+de 27a/10
e.+i 18a/07
e.+inde 29a/11
e.+ini 73b/14
e.+iyle 90b/05
e.+le 27a/10
e.+ler 63b/12, 63b/15, 82a/12
e.+lerden 95a/08
e.+leri 5a/12, 6a/02, 82b/02
e.+lerini 5a/09, 39b/06, 39b/07, 54b/12, 71b/08, 73b/10

evâsıt: *Ar.* ortalar, ortada bulunanlar, orta zamanlar
e. 79b/09
e.+ında 75b/09, 79b/07, 83a/07
evâyil: *Ar.* evvel zamanlar
e.+de 9a/11
e.+inde 80b/12, 89b/03, 90b/03
ever-: evlendirmek
e.-di 24a/07
evet: evet *krş.* evit
e. 91b/05
evit: evet *krş.* evet
e. 94b/11
evlâd: *Ar.* çocuklar; nesil
e.+ına 73b/04
evliyâ: *Ar.* keramet sahibi olanlar, erenler; himaye edenler
e.+laruñ 2b/11
evvel: *Ar.* önce, ilk, birinci, başlangıç
e. 6a/14, 17b/05, 17b/14, 19b/10, 29a/03, 31a/14, 34a/09, 60b/06, 93b/11, 95b/13
e.+den 34b/14, 35a/03, 35a/10, 79a/14, 85a/09

e.+inde 52a/02, 75a/04, 75b/04,
77b/03, 81a/09, 82b/15, 83b/02, 89b/13

e.+ine 60b/04

e.+ini 62b/03

e.+ün 88b/06

evvelki: önceki

e. 8a/01, 13a/07, 87a/10

eyit-: söylemek, demek

e. 22b/05

e.-di 9b/10, 9b/15, 10a/01,
10a/03, 12b/03, 12b/10, 17a/13, 17a/15,
18b/07, 18b/11, 19a/05, 19a/07, 22a/14,
22a/15, 27a/15, 27b/05, 27b/07, 27b/07,
27b/08, 27b/10, 27b/11, 27b/12, 27b/13,
27b/15, 28a/01, 28a/04, 28a/05, 28a/07,
28a/07, 28a/09, 28a/09, 28a/10, 28a/12,
28a/14, 36a/04, 36a/05, 36a/06, 36a/09,
36a/11, 36a/15, 36b/01, 36b/04, 36b/05,
36b/11, 49b/13, 58a/08, 58a/14, 62a/02,
62a/09, 62a/10, 62a/12, 71a/11

e.-diler 18b/06, 18b/10, 18b/11,
28b/15, 33b/09, 37a/07

e.-ür (eydür) 22a/11, 22b/03,
28a/13, 37a/03, 37a/06, 37a/09

e.-ürsin (eydürsin) 36b/11

eyle: öyle

e. 16a/12, 17a/14, 32b/05,
41b/09, 50b/03, 87a/06

eyle-: eylemek, yapmak, etmek

e. 52b/11

e.-di 6b/04, 24a/04, 33b/13,
33b/14, 40a/02, 40a/08, 41a/01, 43a/03,
44a/05, 44a/11, 44b/02, 53b/01, 54a/02,
63b/01, 63b/01, 65b/13, 92b/07

e.-diler 11a/04, 22b/14

e.-mek 40a/09

e.-se 28a/01

e.-sünler 27b/14

e.-yüp 24a/06, 44b/04, 45a/11,
70a/15, 75a/09, 76b/15, 79b/13, 81a/09

eyü: iyi

e. 14b/11, 14b/11, 71b/12,
73b/09, 86b/08

ezel: *Ar.* öncesizlik

e.+dür 62b/05

F

faḫīr: *Ar.* yoksul; alçakgönüllülük
ifadesi

f. 2a/04, 13a/14, 79b/15

fāl: *Ar.* iyiye yorumlanan şey; talih

f. 48b/14

fāriḡü'l-bāl: *Ar.+Far.* başı dinç, gönlü
rahat

f. 51b/09

fātiḥa: *Ar.* başlangıç, giriş; fatiha suresi

f.+yı 10a/03

fāzıl: *Ar.* çok faziletli, çok erdemli

f.+ları 60a/15

fazl: *Ar.* fazla, ziyade, artık, baki; fazlalık, üstünlük; iyilik, fazilet, erdem, lütuf

f.+ı 50a/10

fellāḥ: *Ar.* çiftçi; zenci, siyah Arap

f.+larından 84b/15

fenā: *Ar.* yok olma, yokluk, geçip gitme

f. 52a/11

f.+dan 10b/07

f.+dur 62b/07

f.+ya 42b/03

ferahlık: *Ar.+T.* geniş ve rahat olma durumu

f. 51b/01

feriṣteh: *Far.* melek *krş.* melek

f.+ler 61a/06

f.+leri 62a/01

fermān: *Far.* emir, ferman

f. 52a/10

feryād: *Far.* feryat

f. 63b/01, 63b/01

fesād: *Ar.* bozukluk, kötülük, fesat

f. 26b/07, 27a/06, 27a/07, 40a/02, 41a/03, 71b/02

f.+a 41a/01

f.+ı 27a/05

feth: *Ar.* ele geçirme; açma, açılma

f. 7b/02, 8a/08, 16a/02, 16a/03, 16a/04, 16b/03, 16b/04, 16b/09, 17b/13, 17b/15, 18a/06, 18a/11, 18a/11, 19b/10, 20a/07, 20a/08, 20a/08, 20a/09, 21a/15, 21b/01, 22a/02, 22a/03, 22a/05, 22a/06, 22a/07, 23a/09, 23a/10, 23a/11, 24a/09, 24a/12, 25a/07, 25a/08, 25a/12, 25a/13, 25b/01, 25b/02, 34a/04, 38a/09, 44a/09, 44a/14, 44b/08, 45b/02, 55a/01, 55a/02, 55a/04, 55a/05, 55a/06, 55a/15, 64a/03, 64a/06, 64a/07, 64a/12, 64b/04, 64b/06, 64b/13, 65a/02, 66a/01, 66a/03, 66b/06, 66b/12, 67a/03, 67a/14, 67b/02, 68a/06, 68a/07, 68a/11, 68a/15, 70b/08, 72a/09, 73a/05, 74b/08, 76a/03, 76a/05, 76a/12, 94b/09, 95a/01, 95b/14

f.+i 24a/01

f.+ine 15b/09, 21b/03, 64b/11, 65a/01

f.+ini 68a/08

fetvâ: *Ar.* İslam hukuku ile ilgili görüş bildirme

f. 41b/08, 41b/09

f.+ya 26b/15

f.+yı 26b/15

fıkr: *Ar.* fikir, düşünce, akıl; inanma; niyet

f. 12a/07, 18b/08, 41a/15

f.+e 18b/02, 18b/06

f.+i 43a/04, 96a/07

f.+ine 80a/06

f.+üm 18b/08

f.+üñüz 18b/07

fı'1: *Ar.* iş, amel; eylem

f.+ine 95a/10

fî'l-cümle: *Ar.* nihayet, sonunda

f. 23b/11

filorî: *Far.* altından yapılmış madenî para

f. 43b/03

f.+den 54b/10, 70a/09

fî-sebîlî'llâh: *Ar.* Allal yolunda; hiçbir karşılık beklemeksizin

f. 2a/09, 9a/08, 10a/05, 10b/11, 49a/02, 54b/05, 68a/04, 79a/15, 86b/04, 88b/01

fistân: *Rum.* tek parça kadın elbisesi, entari

f. 27b/03

fuğarâ: *Ar.* fakirler, yoksullar

f. 79b/15

fuşat: *Ar.* fırsat, uygun zaman

f. 14b/03, 15b/06, 30b/06, 93a/08

f.+ındalar 85a/11

fülân: *Ar.* belirsiz bir şey, biri

f. 10a/04, 56a/11, 94a/06

G

ğâfil: *Ar.* gaflette bulunan, dalgın, tembел

ğ. 11a/03, 23b/05, 23b/08, 31a/06, 31a/08, 46a/14, 46a/15, 77a/14, 77a/16, 77b/09, 77b/10, 81a/02

ğâfilîn: *Ar.* gaflette bulunanlar, dalgınlar, tembeller

ğ. 5b/09, 46a/10, 65b/04, 95b/05, 96b/15

gâh: *Far.* zaman bildiren edat; bazen

ğ. 36a/13, 36a/13

ġalaṭ: *Ar.* yanlış, yanılma

ġ. 72a/06

ġalebe: *Ar.* galip gelme, yenme; çokluk

ġ. 40a/08, 88b/14

ġālib: *Ar.* üstün gelen, yenen; daha kuvvetli

ġ. 5a/05, 23b/13, 51a/02, 51a/03

ġ.+lerdür 2a/09

ġaltān: *Far.* yuvarlama, yuvarlanan, tekerlenen

ġ. 50b/02

ġanāyim: *Ar.* ganimetler

ġ.+le 15b/08, 26a/12, 77a/02

ġani: *Ar.* zengin, varlıklı, doygun

ġ. 15b/09, 78a/06, 79b/15, 94b/15

ġanīmet: *Ar.* emeksiz kazanç; dūsmandan alınan mal; beklenmeyen kazanç

ġ. 22a/12, 51a/12, 54b/13

ġ.+le 23b/14, 44b/04

ġarāyib: *Ar.* acayip, garip, tuhaf *krş.* ‘acāyib

ġ. 18b/01, 55b/02

ġarb: *Ar.* güneşin battığı taraf, batı

ġ.+a 2b/04

ġ.+dan 2b/04

ġarīb: *Ar.* kimsesiz, zavallı; gurbette bulunan, yabancı; tuhaf, şaşılacak şey

ġ. 55b/01

ġ.+ler 11a/13

ġarq: *Ar.* suya batma; batırma; boğma, boğulma

ġ. 2a/14, 2a/14, 48a/10, 54b/13, 71a/06, 90b/06, 96a/03

ġavġā: *Far.* kavga, dövüşme; savaş

ġ. 87b/05, 88b/14

ġ.+sından 4b/09

ġayb: *Ar.* gizli olan, kayıp, belirsiz

ġ. 50a/04, 96b/04

ġāyet: *Ar.* nihayet, uç, son; çok, son derece

ġ. 11a/08, 15a/14, 18b/05, 21a/01, 21b/06, 23b/14, 26a/12, 27a/13, 27b/05, 28b/06, 28b/12, 28b/13, 29a/08, 30a/06, 35a/13, 36a/08, 36a/15, 36b/10, 37a/13, 39a/14, 44a/05, 45a/11, 51a/11, 56b/10, 56b/15, 63b/02, 64a/06, 65a/09, 70b/04, 70b/04, 78b/04, 89b/08, 91a/09, 92b/10, 92b/11, 94b/15

ġayret: *Ar.* çalışma, çabalama

ġ. 54b/02

ğ.+e 54b/04

ğ.+le 54b/03

ğayretlü: *Ar.+T.* çalışan, çaba gösteren

ğ.+dür 2a/12

ğayrı: *Ar.* ayrı, başka, diğer

ğ. 27a/03, 37a/10, 57b/07, 61b/04, 62b/04, 62b/07, 70a/09, 87b/15, 89a/04, 95a/08, 95b/05, 95b/06, 96b/03

ğazā: *Ar.* din, vatan, millet uğruna savaş

ğ. 2a/09, 2a/10, 5a/14, 9a/07, 9a/09, 10a/06, 10b/12, 23b/04, 28b/05, 29a/03, 29b/06, 44b/14, 49a/02, 51b/01, 54a/05, 68a/05, 71a/08, 71b/02, 79a/14, 84a/07, 85b/15, 86a/01, 86b/03, 86b/03, 86b/04, 89a/14, 89b/02, 89b/06, 89b/12, 89b/15, 90b/02, 90b/11, 92a/03, 93b/07, 93b/09, 95b/12, 96a/09

ğ.+dan 2a/10, 9a/06, 9a/07, 9a/08

ğ.+lar 5b/03, 8b/07, 9a/09, 10a/10, 12a/02, 87b/10, 88b/01, 88b/02

ğ.+larını 2b/09

ğ.+m 84a/01

ğ.+sına 16a/05, 51b/01

ğ.+sını 87b/08

ğ.+ya 10a/06, 10a/09, 29a/14, 29a/15, 49a/03, 51b/01, 71a/08, 71a/12, 71b/03, 88a/12, 96a/09

ğ.+yı 30b/12, 73b/03, 88a/09, 96a/07

ğ.+yıla 45b/11

ğazab: *Ar.* darılma, kızma, hiddet, öfke

ğ.+a 27a/13

ğāzī: *Ar.* gazaya katılan, gazi

ğ. 3a/04, 3a/10, 3a/11, 8b/14, 8b/15, 9a/01, 9b/01, 9b/02, 9b/15, 10a/04, 10b/09, 10b/09, 13a/11, 14a/02, 15a/11, 15b/05, 15b/09, 16a/01, 16a/02, 16a/03, 16a/04, 16a/06, 16a/09, 16a/10, 16a/14, 16b/02, 16b/06, 16b/08, 16b/09, 17a/06, 17a/13, 17b/03, 17b/12, 18a/10, 18b/04, 20b/03, 20b/07, 20b/12, 21a/05, 21b/02, 22a/03, 22b/03, 22b/08, 23a/01, 23a/03, 23a/06, 23a/10, 23a/12, 24a/01, 24a/10, 24a/12, 24a/15, 24b/02, 24b/08, 24b/12, 24b/15, 25a/05, 25b/03, 25b/06, 25b/13, 30b/05, 32b/15, 45b/11, 79a/13, 79b/05, 79b/05, 91b/06, 91b/09, 91b/11

ğ.+ler 9b/11, 11a/03, 11a/08, 15a/10, 15b/06, 15b/07, 15b/08, 18b/15, 20a/03, 21a/04, 22a/15, 23b/02, 23b/13, 25a/03, 26a/12, 31a/06, 51a/12, 51b/01, 70a/09, 86a/03, 86a/09, 86b/13, 90a/11, 91a/08, 91a/13, 91a/15, 94b/06, 94b/14, 96b/07, 96b/13, 96b/15

ğ.+lerdür 2a/09

ğ.+lere 17a/01, 54b/15, 70a/06
ğ.+leri 31b/13
ğ.+leriyle 90b/15
ğ.+lerle 19b/13, 24b/01, 89b/11
ğ.+lerümüz 30a/15, 31a/09, 32a/05, 32b/06, 72b/15, 85b/14
ğ.+lerüñ 3a/02, 30b/06, 50a/05, 72b/04
ğ.+nüñ 4b/15, 8a/15, 10b/02, 13b/06, 15b/06, 16a/08, 21b/11
ğ.+ye 9a/13, 9a/15, 13a/08, 16b/08, 18a/03, 18a/05, 21b/08, 23b/15
ğ.+yi 9b/12
ğāziyān: Ar. gaziler
ğ. 30a/02
geç-: geçmek
g.-di 20b/01, 20b/07, 35b/12, 38a/08, 38a/09, 40a/15, 42a/04, 44a/08, 47b/10
g.-diler 19a/11, 20a/02, 43a/14
g.-dügi 52b/15
g.-dükde 75a/06
g.-dükden 70a/05
g.-e 32b/02, 72a/15
g.-elüm 18b/10, 37a/08

g.-erdi 58a/01
g.-ersiz 18b/11
g.-mege 18a/13, 18b/08, 18b/12, 19a/01, 19b/10, 20b/09, 37a/04, 37a/08, 39a/10, 48b/09
g.-mek 5b/08, 5b/10
g.-mişdür 53a/14
g.-sek 18b/09
g.-üp 4a/01, 20b/14, 21a/02, 24a/10, 24a/12, 26a/04, 34a/10, 43b/08, 44a/01, 45b/14, 46a/08, 46b/07, 48a/12, 48a/15, 48b/11, 48b/11, 51b/10, 61b/09, 61b/09, 66b/04, 66b/14, 67a/11, 69a/08, 69b/13, 70a/01, 70b/10, 73a/08, 78a/12, 79a/03, 83a/04, 83a/14, 92b/03, 92b/05
geçil-: geçilmek
g.-mez 37a/10, 37a/12
geçit: geçit
g. 5b/12
g.+i (geçidi) 37a/11
geçür-: geçirmek
g.-di 4a/02, 42a/07, 43b/04, 89b/02
g.-diler 19b/05, 19b/09, 37b/01, 43b/07, 91b/02, 93a/09, 94b/07
g.-üp 4a/01, 4a/06, 4a/10, 14b/04, 51b/07, 54b/07, 86a/12, 88a/10

geçürd-: geçirtmek

g.-meyeler 53b/15

gehurde(?):

g. 70a/10

gel-: gelmek

g.-di 5b/07, 6a/14, 7a/12, 9a/10, 10a/01, 12a/03, 12a/09, 12b/02, 15b/05, 16a/14, 21a/09, 21b/05, 23a/12, 23a/13, 23b/09, 24a/02, 24a/10, 24b/10, 25a/06, 25b/06, 26a/03, 26a/09, 27b/05, 30a/06, 30b/15, 33a/01, 34a/04, 36a/14, 37a/05, 37a/07, 37a/15, 37b/03, 37b/04, 37b/04, 37b/06, 38a/13, 38a/15, 38b/05, 39a/08, 39a/09, 39a/12, 41a/08, 41b/08, 41b/13, 42a/13, 42b/06, 42b/08, 42b/11, 42b/13, 43a/12, 43b/03, 43b/09, 43b/10, 44b/04, 45a/11, 45b/04, 46b/05, 61a/02, 61a/04, 63a/13, 63a/13, 66b/03, 67a/12, 71a/13, 73a/15, 75a/12, 76a/07, 81b/01, 81b/02, 88a/05, 89a/05, 94a/11, 94b/09, 95a/09, 95b/04

g.-diler 5b/01, 5b/02, 5b/05, 6a/08, 6a/08, 8b/03, 8b/04, 10b/05, 15b/06, 18b/12, 19b/05, 19b/08, 20a/02, 20a/07, 21a/03, 21a/05, 21b/10, 23a/07, 25a/04, 26a/13, 26b/15, 32a/01, 32a/11, 37b/07, 38a/11, 39a/14, 40b/12, 43a/09, 43a/15, 43b/02, 44a/06, 51a/13, 51b/02, 59b/09, 59b/15, 87a/11, 89b/08, 94a/09, 94a/14

g.-dügi 27a/14, 91a/13

g.-dügini 43b/08, 84b/02, 85a/12

g.-dük 15a/05, 61a/14, 64b/03, 71a/12

g.-dükde 14a/03

g.-dükleri 8b/02, 94b/02

g.-düm 62b/01

g.-düñüz 62a/12

g.-e 35b/15, 63a/01, 63a/03

g.-ecegi 94a/04

g.-ecek 91a/02

g.-ecekleri 31a/04

g.-elüm 4b/15, 8a/10, 9a/01, 14a/02, 52b/13, 62b/10

g.-en 6a/02, 11a/01, 11a/13, 11b/01, 16b/15, 32a/09, 59b/12, 86a/08, 90a/14, 90b/05, 94b/01, 95b/13

g.-ene 30b/04

g.-evüz 78b/05

g.-ince 3a/07, 14a/01, 59b/07, 61b/01, 90b/09

g.-işde 71b/11, 71b/13

g.-medi 16a/05, 29a/04, 35b/15

g.-mediler 36b/15

g.-mege 5a/01, 5a/13, 21b/03, 23a/14

g.-mekde 40a/15, 82b/06, 83a/12
g.-memiş 63a/06, 63a/15, 82b/02
g.-mesi 12a/05
g.-mesine 12a/03, 61a/10
g.-meyen 30b/05, 86a/09
g.-meyince 26b/04, 26b/08
g.-meyüp 46a/03, 48b/04,
66b/15, 78b/01, 78b/10, 84a/08
g.-mez 5b/11, 58b/04, 71b/02
g.-mezden 4a/13, 4b/01
g.-mezmiş 31a/15
g.-miş 4b/10, 11b/05, 14b/14,
22a/10, 34b/04, 41b/06, 59a/03, 69b/05,
70a/01, 85a/09
g.-mişdi 10b/02, 11b/14, 41a/07
g.-mişdür 55a/07, 55b/13
g.-mişidi 94a/13
g.-mişler 45b/11, 90a/01, 90b/13
g.-se 77b/15, 77b/15
g.-sün 25b/05, 41a/10
g.-üp 3b/13, 4a/07, 4a/09, 4b/03,
4b/10, 4b/12, 5a/04, 5b/06, 7b/12,
8b/09, 9a/14, 10a/13, 11b/13, 13a/03,
14a/07, 14a/08, 14a/10, 15a/10, 15a/11,
16b/09, 17b/13, 18a/01, 18a/11, 19a/03,
20a/05, 20b/07, 20b/14, 21b/08, 21b/14,

23a/03, 23a/03, 23a/10, 23a/15, 23a/15,
24a/10, 24a/12, 24a/15, 24b/09, 26a/03,
26a/07, 28b/06, 30b/04, 31a/02, 31b/01,
32a/14, 33b/01, 34a/08, 34a/10, 36a/13,
37a/14, 38a/02, 38b/05, 39b/05, 41b/04,
43b/06, 44a/02, 44a/06, 45a/08, 45b/01,
46a/01, 46b/05, 46b/08, 46b/12, 46b/14,
47a/02, 47b/02, 47b/15, 48a/13, 48b/12,
53a/11, 53b/05, 55a/11, 55a/12, 55b/06,
57b/13, 59a/04, 60b/07, 63a/15, 64a/04,
64a/06, 64b/10, 65a/12, 65b/06, 66b/12,
67a/03, 67a/05, 67a/09, 67a/10, 67a/15,
67b/03, 68a/01, 68a/15, 68b/01, 69b/10,
70a/05, 70a/07, 70b/02, 70b/07, 70b/09,
70b/10, 71b/15, 72a/04, 72b/14, 73a/03,
73a/14, 73b/10, 74a/05, 74a/06, 74b/03,
74b/06, 74b/09, 74b/13, 75a/04, 75a/05,
75b/04, 75b/14, 76a/13, 76b/03, 76b/04,
76b/09, 76b/11, 77a/02, 77a/02, 77a/05,
77a/16, 78a/13, 78b/06, 78b/15, 79a/01,
79a/02, 79a/03, 79a/05, 79a/07, 80a/10,
80a/11, 80a/12, 80a/14, 81a/02, 81b/05,
82b/07, 82b/10, 82b/15, 83a/01, 83a/02,
83a/05, 83a/11, 83a/13, 83b/01, 83b/06,
83b/07, 83b/08, 83b/13, 84a/13, 85a/04,
85b/11, 85b/13, 87a/05, 87b/14, 88a/02,
88a/02, 89a/06, 89b/04, 89b/09, 89b/13,
90a/01, 90a/05, 91a/10, 92a/01, 92a/02,
92a/08, 92a/09, 93a/06, 93b/02, 93b/05,
93b/05, 93b/06, 93b/09, 93b/11, 94a/03,
94b/12, 95b/03, 95b/04, 96a/07
g.-ür 12b/04, 37b/02, 38b/01,
56a/15, 71b/06, 75a/11, 86a/09, 94a/10
g.-ürken 91a/05

g.-ürler 62a/02, 62a/04, 94a/02
g.-ürlerdi 20a/12, 20a/15
g.-ürmiş 60b/14, 62b/15
g.-ürsüz 62a/05
gelin: gelin
g. 93a/10, 95b/07
g.+i 9a/14
gemi: gemi *krş.* gemü
g. 16b/14, 67b/10, 94a/10
g.+de 90a/09
g.+ler 19b/03, 19b/07, 37a/15,
43b/05, 48b/08, 53b/15, 72b/13, 84a/13,
87b/10, 90a/06, 90a/09
g.+lerde 31a/12
g.+lere 30a/01, 31a/15
g.+leri 19b/03, 19b/07, 32a/05,
67b/15, 68a/01, 89b/09, 89b/11, 89b/13,
90a/01, 90a/08, 93b/13, 94a/08
g.+lerimiz 31a/05
g.+lerin 89b/12
g.+lerinden 90a/08, 90a/10,
94a/15
g.+lerine 32a/10, 32a/11
g.+lerini 19b/08, 32a/04, 32a/09,
68a/02, 88a/11

g.+lerinüñ 30a/07, 31a/02,
31b/01
g.+leriyle 93b/11
g.+lerle 20a/02, 30a/03, 67b/11,
70b/14, 73a/04
g.+lerümüz 31b/03
g.+lerümüzü 90a/02, 90a/06
g.+nüñ 32a/01
g.+si 16b/14, 30a/06, 32a/03
g.+sine 94a/02
g.+sini 32a/02
g.+siyle 43b/07, 48b/10
g.+yidi 30a/06
g.+yile 93b/09
gemü: gemi *krş.* gemi
g.+yile 57b/09
ger: *Far.* “eğer” sözcüğünün kısaltılmışı
g. 52b/03, 52b/03, 52b/04
ger-: germek
g.-üp 30b/01
gerçek: gerçek
g. 36b/11
gerçi: *Far.* her ne kadar; ise de

g. 62b/09

gerek: gerek, lazım; sözcükleri, sözcük öbeklerini eşitlik ve istenilene seçme gibi anlamlarla bağlar

g. 36b/02, 40a/10, 63b/02, 78a/01, 78a/05, 86b/12

g.+dür 2a/03, 71b/03, 73b/09

g.+i (geregi) 53b/06

germ: *Far.* sıcak

g. 27b/05

geşt: *Far.* gezme, seyretme, dolaşma

g. 57a/09, 57b/02

getür-: getirmek

g.-di 11a/11, 19a/11, 27a/09, 37b/13, 42a/06, 87b/14

g.-diler 9a/14, 16b/13, 19a/03, 19a/04, 21b/12, 22a/15, 25a/01, 25a/15, 27a/09, 35b/09, 38a/05, 38b/09, 41b/05, 42a/15, 43a/08, 43b/11, 56b/04, 56b/12, 57b/05, 87a/12, 90a/13, 91b/05, 94a/12, 95b/11

g.-dilerdi 76a/09

g.-e 21a/10

g.-edi 21a/11

g.-meyüp 80a/01

g.-mişler 3b/09

g.-ün 42a/09

g.-üp 9b/15, 10a/14, 14b/05, 22b/12, 22b/14, 23b/04, 26a/15, 30a/08, 31a/03, 32b/08, 38b/01, 44a/11, 45a/05, 48b/07, 49b/07, 50b/01, 50b/05, 56b/14, 57b/11, 58a/06, 61b/07, 61b/07, 65a/08, 66b/06, 66b/08, 69a/13, 74a/09, 88b/07, 94b/02, 96a/14

g.-ür 11b/08, 15a/03

g.-ürler 57b/09

getürd-: getirtmek

g.-meyüp 68a/02

g.-üp 20b/12

getürül-: getirilmek

g.-di 68b/08

geyek: geyik *krş.* geyik

g. 83a/01, 83a/01

geyik: geyik *krş.* geyek

g. 86b/15

gez-: gezmek

g.-diler 57a/11, 57a/15

g.-erdi 41a/01

g.-erin 62a/15

gezdür-: gezdirmek

g.-diler 50b/13

ğijğır-: alevlenmek, harlanmak

ğ.-up 30a/13

gibi: gibi *krş.* bigi

g. 18b/07, 54b/13, 57a/04,
59a/10, 61b/13

gice: gece *krş.* dün, leyl, şeb

g. 11a/02, 12a/06, 21a/08,
23b/06, 23b/11, 61b/06, 69b/14, 91b/06,
95a/04, 96b/12, 96b/13

g.+de 10b/11

g.+si 61b/08, 89a/03, 90b/08,
94b/10, 95a/04, 96b/09

g.+sinde 75a/05, 75b/11, 88b/06

g.+yile 19a/01, 19a/10, 19a/14,
21a/10, 21a/11, 21b/13, 43a/12, 43a/14,
66b/15, 87b/13

gider-: gidermek, yok etmek

g.-üp 60b/09

gidici: gidici, giden

g.+lerdür 2a/12

gidil-: gidilmek

g.-üp 65b/05

gine: gene, yine, tekrar

g. 47b/02, 64b/10, 64b/14,
69a/12

giñişlik: genişlik

g. 94a/01

gir-: girmek

g.-di 15a/09, 20a/06, 21b/08,
28b/10, 38b/02, 39a/01, 39a/02, 72b/08,
89a/06, 89a/13, 93b/07

g.-diler 8b/02, 19a/15, 19b/08,
24a/15, 36a/03, 38b/04, 71b/05, 71b/05,
94b/06, 94b/09

g.-dügi 69b/10

g.-dükleri 86b/05

g.-erdi 21a/08

g.-esiz 19a/08

g.-evüz 19a/06

g.-medi 28b/10, 93a/12

g.-medin 7a/13

g.-mege 19a/05

g.-miş 33a/04

g.-mişdi 17a/09

g.-üp 8b/07, 11a/03, 40a/07,
54b/06, 63b/10, 72b/14, 78b/11, 92a/09,
94a/05

g.-ür 12b/04

giriftâr: *Far.* yakalanmış, esir; tutkun,
düşkün

g. 81a/05

girü: yine, tekrar, sonra; artık; başka;
geri

g. 4b/15, 5b/04, 6b/01, 8a/09,
8b/05, 8b/12, 9b/06, 10a/13, 12b/04,
13a/03, 14a/02, 14a/14, 15a/05, 15a/13,
16a/15, 17a/10, 19b/04, 19b/08, 20a/11,
20a/14, 21b/01, 22a/09, 23a/03, 23a/06,
23a/07, 24a/01, 24a/10, 25a/02, 25a/05,
25a/06, 25b/02, 26a/12, 26a/12, 26a/13,
28b/01, 28b/05, 28b/10, 29a/05, 29a/13,
29b/02, 29b/05, 29b/12, 30b/13, 30b/13,
30b/14, 31b/11, 33a/08, 33a/08, 34a/06,
34a/06, 36b/14, 38a/02, 38b/10, 39a/02,
39a/05, 39a/06, 39a/08, 39b/01, 39b/03,
39b/12, 40b/12, 41a/04, 42b/11, 44a/02,
44b/01, 44b/10, 45a/01, 45a/03, 45a/12,
45b/04, 46a/05, 46a/10, 46a/11, 46b/03,
46b/05, 46b/11, 46b/12, 46b/15, 47b/01,
47b/02, 47b/03, 47b/09, 47b/10, 47b/14,
48a/04, 50b/10, 50b/13, 50b/14, 51b/04,
51b/12, 53a/14, 54a/01, 54b/08, 55a/14,
60b/07, 60b/13, 61a/14, 62b/02, 62b/10,
64b/03, 64b/15, 67a/12, 67a/15, 68b/11,
70a/11, 70b/01, 70b/10, 70b/15, 73a/08,
74a/14, 74b/03, 74b/10, 74b/13, 74b/15,
75a/03, 75a/15, 75b/11, 76a/09, 76a/14,
76b/04, 76b/10, 76b/12, 76b/14, 77a/03,
77b/04, 77b/07, 77b/08, 77b/09, 77b/13,
77b/14, 77b/15, 78a/01, 78a/03, 78b/05,
78b/10, 79a/05, 79a/11, 79b/09, 80a/14,
80b/01, 80b/04, 80b/07, 80b/07, 80b/09,
80b/10, 80b/11, 81a/08, 81b/03, 81b/13,
82b/06, 82b/09, 82b/14, 83a/04, 83a/08,

83a/11, 83b/01, 83b/02, 83b/05, 83b/06,
83b/07, 83b/11, 83b/14, 83b/15, 85b/12,
86a/15, 86b/12, 87a/11, 87a/14, 87b/05,
87b/06, 88a/12, 88a/13, 88a/15, 88b/11,
89a/02, 89a/05, 89a/07, 89a/13, 89b/03,
89b/06, 89b/08, 89b/13, 89b/15, 90b/03,
90b/06, 90b/08, 90b/11, 92a/06, 92b/07,
93a/11, 93a/13, 93b/03, 93b/07, 94a/10,
94b/14, 94b/15, 95a/03, 95a/11, 95b/12

g.+sine 47a/13

git-: gitmek

g. 40a/12

g.-di 14b/01, 15b/15, 20b/05,
21a/14, 21b/14, 24b/05, 26a/11, 29b/05,
33b/07, 35a/14, 35b/05, 36b/13, 38a/08,
38b/10, 41a/04, 51a/07, 62b/02, 64b/10,
67a/06, 73a/15, 73b/13, 87a/02, 88b/09,
88b/11, 93b/14

g.-diler 8a/12, 8b/05, 30b/09,
35a/11, 35a/15, 35b/04, 41b/01, 51a/03,
64a/14, 71b/07, 76a/10, 92a/02, 93b/05,
93b/15, 94b/14, 95b/08, 96b/01

g.-dügini 93b/10

g.-dükde 69b/04

g.-e (gide) 60b/14

g.-en (giden) 42b/15, 71b/03

g.-erken (giderken) 63a/11,
91a/10

g.-erler (giderler) 61b/14,
62a/02, 62a/04, 62a/04

g.-ermiş (gidermiş) 31b/01,
60b/12

g.-ersin (gidersin) 36b/09,
62a/11

g.-ersiz (gidersiz) 62a/06, 62a/12

g.-işde (gidişde) 71b/11

g.-mek 71b/03

g.-mekde 78a/12, 83b/09

g.-meye 27a/03

g.-meyesin 52b/10

g.-miş 42a/10

g.-mişdi 93b/12

g.-mişidi 93b/10

g.-mişleridi 69b/05

g.-üp (gidüp) 4b/02, 32a/02,
34a/08, 47b/01, 48a/15, 65b/02, 67a/15,
69a/06, 69b/14, 71b/05, 73a/03, 74b/02,
76b/04, 76b/09, 78b/01, 78b/13, 80a/02,
80a/11, 80a/14, 80b/01, 81b/06, 82b/08,
83a/07, 83b/01, 84a/10, 86b/05, 92b/09

g.-üp dururdu (gidüp dururdu)
87a/03

giy-: giymek

g. 17b/01

g.-di 17b/05, 27b/04, 27b/04

g.-diler 17b/06

g.-mek 17b/06, 25a/04

g.-sünler 17a/15, 17b/02

g.-üp 25a/04, 85b/11

giydür-: giydirmek

g.-diler 22b/15

g.-üp 39a/06, 79a/10

gizlü: gizli

g. 94b/01

göbek: göbek

g.+ümden (göbegümden) 12b/04

göç: göç

g.+lerile 6a/08

göç-: göçmek

g.-di 21b/03, 28b/07, 28b/08,
37a/15, 37b/02, 37b/08, 42b/07, 89a/09

g.-diler 5a/13, 5b/07, 6a/08,
8b/02, 43a/09, 93a/01

g.-dügi 86b/01

g.-er 5a/08, 5a/09, 5a/12, 6a/02,
25a/13

g.-üp 5b/01, 5b/01, 5b/03, 5b/04,
23a/06, 23a/07, 24b/05, 25a/05, 26a/06,
33b/03, 33b/13, 39a/09, 39b/03, 41a/07,

47a/10, 51b/02, 55a/05, 64b/11, 70b/02,
74a/11, 75b/05, 89a/09, 92b/07, 92b/11

göçür-: göçürmek

g.-di 39b/08

g.-diler 25a/14

gögüs: göğüs

g. 30b/01

g.+de 49b/05

gök: gök, uzay

g. 30a/14, 65b/10

g.+den 30b/03

g.+e (göge) 49b/12, 50b/07

g.+ler 61a/05

gölge: gölge

g. 24b/07

g.+si 12b/05

g.+sinüñ 12b/05

göm gök: gömgök, masmavi; aşırı
derecede

g. 48a/10

göm-: gömmek

g.-dügi 58a/04

gönder: kargı, mızrak, sırık

g.+le 91b/10

gönder-: göndermek *krş.* göndür-

g.-di 7a/10, 7a/15, 11a/15,
11b/06, 11b/09, 15b/10, 17b/03, 21b/05,
21b/09, 22a/05, 24b/15, 25a/07, 33a/14,
37a/15, 37b/05, 38a/10, 39a/06, 39a/15,
40b/03, 41a/08, 42b/10, 59a/14, 66a/02,
67b/06, 70a/12, 85b/08, 85b/09, 88a/05,
88a/12

g.-diler 19b/04, 23b/15, 30b/12,
37a/13, 37b/15, 38a/03, 39a/11, 41a/02,
42a/05, 42a/12, 44a/02, 59b/08, 93b/03

g.-elüm 37a/09

g.-esin 27b/09, 59a/13

g.-i 59a/02, 59a/09

g.-mekde 48b/03

g.-miş 11b/07

g.-mişlerdi 69b/06, 85b/07

g.-üp 29b/10, 34a/07, 34a/13,
39a/15, 41b/03, 45a/04, 46b/10, 47b/14,
48b/08, 48b/14, 68a/14, 70b/11, 74b/05,
77a/12, 79a/11, 81a/06, 83a/07, 83a/15,
94a/06

göndür-: göndermek *krş.* gönder-

g.-üp 25b/04, 48b/05, 74a/03,
75b/03, 77a/05, 87a/04, 88a/04

gönül: gönül

g.+i (gönlü) 14b/12

g.+ine (gönlü) 9a/10, 40a/07,
96a/04

göñüllü: gönüllü; istekli

g.+yidi 36a/08

gör-: görmek

g. 73a/15

g.-di 9b/12, 12a/06, 15a/12,
18b/01, 19a/04, 24b/02, 33b/08, 35a/04,
35a/13, 36a/14, 38b/09, 39b/06, 43a/15,
49b/12, 50b/04, 56b/13, 93b/12, 94a/10

g.-diler 8b/01, 10b/01, 10b/03,
18a/08, 19b/13, 23b/13, 31b/14, 32a/09,
34b/14, 35b/07, 37b/14, 37b/14, 38b/02,
41b/01, 43a/13, 44a/01, 53b/08, 59b/11,
60a/13, 60a/13, 63b/13

g.-dügi 12b/02

g.-dük 96b/05, 96b/06

g.-düm 12b/03, 62a/03, 96b/02

g.-elüm 37a/06

g.-en 38b/02

g.-enler 71b/15

g.-memişdi 34b/12

g.-meyeler 19a/06

g.-mez 77b/15, 81b/15

g.-miş 58a/14, 91b/06

g.-mişdi 9a/11, 60b/01

g.-miş 60b/02

g.-mişler 72a/02

g.-sün 38b/03

g.-üp 11b/01, 25a/01, 32a/02,
32a/15, 35a/09, 35b/03, 35b/09, 36b/10,
39a/07, 48b/14, 50b/05, 50b/15, 51a/02,
55a/15, 55b/01, 55b/02, 55b/02, 58a/07,
65b/01, 66b/09, 69a/06, 80a/01, 80a/03,
81b/02, 82b/04, 83a/03, 88a/07, 91a/10,
94b/04

g.-ür 2a/05, 69a/12

göre: göre, gereğince

g. 93b/03, 95a/10

görin-: görünmek

g.-di 22a/01, 52a/11

g.-üp 91a/15

göril-: görülmek

g.-üp 76b/04

göster-: göstermek

g.-di 12a/04, 32a/06, 36a/07,
59a/07, 77b/14, 93a/15

g.-diler 9b/11, 30a/12, 50b/05,
50b/13

g.-miş 4b/04

g.-üp 69a/05, 96a/05

g.-ür 37a/01
götür-: götürmek
g. 17b/05
g.-diler 27a/01
g.-üp 63a/10, 96a/15
göz: göz
g. 30b/01, 31b/05, 31b/09,
43a/02, 77b/15, 91a/06, 91a/06, 94b/03
g.+i 71b/13
g.+inde 79b/03
g.+inden 61a/08
g.+ine 69a/05, 91a/14
g.+iyle 71b/15
g.+lerin 31b/14
g.+lerine 30a/12
g.+ümde 10a/12
gözed-: gözetmek
g.-üp 96b/14
gözedici: gözedici
g.+lerdür 2a/13, 2b/01
gözle-: gözlemek
g.-yüp 63a/05
g.-yüp dururlar 62b/15

ğulüvv: *Ar.* ileri gitme, taşkınlık;
saldırış

ğ. 49b/13

ğurre: *Ar.* aklık, parlaklık; Arabi ayın
birinci gecesi ve günü

ğ. 72b/08, 75b/10, 80b/07,
81a/08, 95a/13

ğurūrluğ: *Ar.+T.* gururlanmışlık,
onurluluk

ğ.+la 71b/04

ğusl: *Ar.* cünüplük, hayız ve nifas
hallerinden sonra din gereğince
yikanma, arınma

ğ. 9b/03

ğuşşa: *Ar.* keder, kaygı, tasa

ğ.+sından 52a/13

güç: güç, kuvvet, yetenek; müşkül

g.+i+(güci) 56a/07, 71b/10

g.+le 26a/11

güherçile: *Far.* tarımda gübre,
hekimlikte ilaç ve barut gibi patlayıcı
yapımında kullanılan birleşik madde

g. 82a/01, 82a/09, 82a/10

gülbang: *Far.* bir ağızdan yüksek sesle
bağırma; toplu halde dua etme veya
ilahi söyleme

g. 31b/13, 32b/10

gümüş: gümüş elementi

g. 16a/11

gün: 24 saatlik süre; gündüz

g. 5b/07, 24b/01, 39a/08, 42a/14, 51a/15, 51a/15, 51b/05, 55a/03, 55a/04, 63b/08, 63b/10, 66b/08, 67a/10, 69b/14, 70a/06, 72b/06, 73b/07, 74a/01, 82b/11, 89a/07, 93a/11, 93b/01, 93b/04, 96b/04, 96b/12

g.+de 63b/07, 92b/07, 92b/13

g.+den 17a/11

g.+e 17a/12

gün: günlerden bir gün; zaman, vakit

g. 7a/02, 7a/08, 9a/10, 10b/06, 17a/09, 18a/14, 52b/02, 57a/02, 58a/02, 58a/04, 94a/06, 96a/03, 96b/12

gün: içinde bulunulan zaman; tarih; özel gün

g. 27b/06, 29a/06, 29b/07, 29b/07, 30b/14, 30b/14, 34b/07, 34b/08, 36b/07, 36b/12, 37b/13, 45b/06, 55a/03, 63a/06, 64a/09, 66b/01, 66b/01, 68a/06, 68a/07, 69b/10, 69b/14, 70b/01, 80b/07, 89a/03, 89a/06, 89a/09, 89a/12, 89a/13, 96b/08, 96b/13, 96b/14

g.+de 73a/09

g.+i 63a/05, 83b/02

g.+inde 29a/07, 29b/01, 29b/04, 51b/04, 52a/03, 53a/04, 55a/01, 64a/02, 64a/03, 66b/01, 69b/02, 70a/15, 73a/09, 73b/15, 75a/05, 75b/11, 75b/15, 76a/03, 76a/04, 76a/05, 76a/06, 76a/15, 76a/15, 80b/02, 80b/03, 80b/08, 80b/08, 81b/04, 81b/12, 81b/12, 82b/05, 82b/10, 82b/13, 83b/02, 83b/13, 83b/14, 83b/15, 83b/15, 88b/06, 92b/03, 93b/06, 93b/08, 93b/08, 94b/10, 95a/02, 95a/02, 95a/06

g.+iymiş 96b/13

gün: güneş, güneş ışığı

g. 18a/09, 66b/01, 76b/01, 81b/15

günâh: *Far.* dince suç sayılan eylem

g. 26b/06

gündüz: gündüz

g. 21a/07

g.+de 10b/11

güneş: güneş

g. 22a/01, 22a/08

g.+de 14b/06

gürüh: *Far.* cemaat, bölük, takım

g. 61b/14, 62a/01

gürülde-: gürüldemek

g.-yüp 30a/14

gürüldi: gürültü

g.+si 30a/14

güşāyiş: *Far.* açılma, açıklık, açılış

g. 52b/01

güvegü: güvey, damat

g. 26b/03

g.+si 77b/02, 77b/05

g.+sidür 88a/04

güzīde: *Far.* seçkin, seçilmiş, beğenilmiş

g. 19a/10

H

ḥabbe: *Ar.* küçük, yuvarlak olan taneler

ḥ.+sin 16a/01

ḥ.+ye 28b/13

ḥaber: *Ar.* haber

ḥ. 5a/14, 7a/10, 7a/15, 11a/12, 14a/12, 23a/13, 23b/08, 24b/10, 25b/05, 25b/06, 26a/03, 28b/07, 37a/09, 41b/02, 42b/09, 47a/10, 47a/15, 47b/04, 48b/04, 50b/15, 54a/06, 87a/15, 89b/10, 90a/03, 90a/10, 91a/02, 93b/02, 94a/06

ḥ.+i 18b/09, 26a/05, 31a/10, 46b/14, 47a/08, 70a/06

ḥ.+ler 33a/13, 55b/12, 59a/02, 59a/14, 87b/01

ḥ.+lerden 55b/11

ḥ.+leri 78a/06, 96b/15

ḥaberdār: *Ar.+Far.* haberli

ḥ. 51a/04

ḥabs: *Ar.* hapis, alıkoyma, tutma

ḥ. 27a/10, 38a/03, 55a/11, 55a/12, 68b/09, 75a/03, 78b/11, 83a/13, 85b/06, 90b/02, 93a/11

ḥ.+den 43a/07

ḥac: *Ar.* İslam'ın beş şartından biri, Kâbe'yi ziyaret etme

h.+a (hacca) 64b/09

ḥad: *Ar.* sınır, kenar; bir şeyin sonu

ḥ.+a (ḥadda) 58b/04, 58b/15

ḥadem: *Ar.* hizmetçiler

ḥ. 41a/13

ḥadeş: *Ar.* yeni meydana gelme

ḥ. 29a/13, 46a/04, 81a/07, 82b/08, 83b/04, 85b/09

ḥādīs: *Ar.* çıkan, meydana gelen, yeni çıkan

ḥ.+ler 71b/12

ḥādīṣe: *Ar.* yeni bir şey, ilk defa ortaya çıkan; olay

ḥ. 71a/03, 88b/12, 89b/03, 90b/04, 90b/06, 95a/03, 95a/15

ḥ.+ler 88b/14, 89a/10

ḥaḳ: *Ar.* Allah; doğruluk; bir insana ait olan şey

ḥ. 2a/08, 2a/10, 2a/11, 2b/01, 2b/01, 2b/02, 2b/10, 3a/01, 8b/07, 9a/06, 9a/12, 14b/03, 15a/03, 15a/06, 16a/08, 20b/02, 24b/11, 32a/06, 32a/07, 32b/05, 42a/02, 49a/01, 49b/12, 50a/03, 50a/05, 50a/10, 52a/03, 52a/14, 53a/12, 54b/04, 55a/07, 55b/14, 60b/03, 60b/06, 60b/13, 61a/10, 61b/07, 62a/03, 62a/10, 62a/13, 62a/15, 62b/03, 62b/07, 63a/08, 64a/11, 69a/12, 70b/01, 71a/10, 71a/12, 72a/13, 72b/03, 73b/04, 75b/13, 82a/06, 85b/13, 86a/09, 86b/11, 88b/02, 88b/15, 90b/10, 92a/03, 96a/04, 96a/05, 96a/06

ḥ.+a (ḥaḳḳa) 10b/01, 11b/02, 50b/07, 50b/09

ḥ.+dan 2a/11

ḥ.+dur 52b/10

ḥ.+ı (ḥaḳḳı) 50a/01

ḥ.+ın (ḥaḳḳın) 2b/02

ḥ.+ına (ḥaḳḳına) 2b/02

ḥ.+ında (ḥaḳḳında) 61a/12

ḥ.+uñ (ḥaḳḳuñ) 2b/01, 2b/03, 2b/04, 36a/16, 36b/02, 48b/15, 50a/09, 60b/06, 64a/11, 72b/03, 73a/02, 78a/05

ḥaḳāret: *Ar.* hor görme, incitme, küçük düşürme

ḥ. 69b/06

ḥaḳīr: *Ar.* değersiz, aşağı, bayağı

ḥ. 2a/04

ḥāk-yek: *Far.* yerle bir olma

ḥ. 75b/13, 82a/14

ḥāl: *Ar.* hal, durum; şimdiki zaman

ḥ. 20a/01, 34b/14, 35a/13, 35b/07, 49b/12, 53a/03, 59a/03, 59a/10

ḥ.+de 21a/06, 26a/03, 95b/14

ḥ.+i 32a/02, 80a/03, 91a/02

ḥ.+ince (ḥāllince) 59b/08

ḥ.+ine 93b/03

ḥ.+ini 83a/03

ḥ.+iydi 19a/14

ḥ.+leri 31b/15

ḥ.+lerin 93b/02

ḥ.+lerini 33a/12

ḥalāṣ: *Ar.* kurtuluş, kurtulma

ḥ. 69a/13, 85b/01

ḥalel: *Ar.* bozukluk

ḥ. 73b/01

ḥālī: *Ar.* boş

ḥ. 9a/03, 21b/14, 32b/06

ḥalīfe: *Ar.* halife; kalfa

ḥ.+ler 72a/03

ḥ.+si 4a/08

ḥ.+siydi 39b/15

ḥalk: *Ar.* halk, insan topluluğu; icat; yaratma

ḥ. 5b/09, 87a/15

ḥ.+a 14b/10, 40a/04, 48a/01, 52b/11

ḥ.+ı 14b/11, 24a/14, 28b/15, 49a/05, 49b/10, 84a/05, 84b/02, 87a/06, 87a/07, 92a/11, 94a/10, 94a/14, 95b/04, 96a/11

ḥ.+ından 28b/14, 29b/15, 30a/01, 74a/08

ḥ.+ını 14a/10, 25a/02, 33b/02, 38b/01, 38b/08, 47a/11, 84b/15

ḥ.+ıyla 20a/01, 21a/12, 35b/06, 46b/07, 47b/10, 74a/10, 76b/06

ḥ.+uñ 12a/14, 27a/04, 28b/03, 95a/09

ḥällü: *Ar.+T.* halli, güçlü, kuvvetli; zengin

ḥ. 59b/08, 93b/03

ḥalvet: *Ar.* تنها; baş başa kalma

ḥ. 46a/11, 96b/11

ḥ.+inde 96a/03

ḥammām: *Ar.* hamam, banyo

ḥ. 53b/07, 53b/08, 63b/12, 95a/07

ḥ.+a 36a/03

ḥamr: *Ar.* şarap

ḥ.+ın 73b/05

ḥān: *Moğ.* han, kral, hükümdar

ḥ. 4a/05, 6a/03, 6a/12, 13b/15, 17b/10, 17b/11, 18b/06, 21b/11, 22a/04, 23a/01, 23a/03, 23a/10, 23a/12, 24a/12, 24b/08, 24b/15, 25a/05, 25b/06, 25b/13, 26a/02, 26a/05, 27a/07, 27a/13, 27b/05, 28a/04, 28a/06, 28a/08, 28a/10, 28b/04, 28b/06, 28b/07, 28b/12, 28b/15, 33a/01, 33a/05, 33a/07, 33a/13, 33a/15, 33b/07, 33b/12, 34a/08, 34a/12, 34b/08, 34b/09, 35a/03, 35a/08, 35b/05, 35b/09, 35b/09, 35b/13, 35b/14, 36a/01, 36a/02, 36a/02, 36a/04, 36a/04, 36a/05, 36a/06, 36a/08, 36a/09, 36a/10, 36a/11, 36a/13, 36a/15, 36a/15, 36a/15, 36b/01, 36b/02, 36b/04, 36b/04, 36b/05, 36b/10, 36b/11, 36b/13,

36b/14, 36b/15, 37a/01, 39b/06, 40b/12, 42b/05, 52a/04

h.+a 22b/03, 33a/12, 33a/14, 35a/04, 35b/09

h.+ı 27a/10, 33a/13, 35a/04, 35b/08, 36a/12

h.+la 34b/07, 79a/04

h.+uñ 34b/13, 36a/13

handağ: *Ar.* hendek, çukur *krş.* kandağ

h.+ın 59b/09

hâniqâh: *Ar.* tekke; pîr makamı

h.+lar 82a/12

harâb: *Ar.* yıkık, harap

h. 3b/14, 4a/06, 4a/13, 8a/03, 14a/12, 33b/02, 63b/03, 70a/13, 80b/11, 80b/13, 89b/05

h.+a 4a/02, 5a/04, 23a/14, 48a/13, 70a/08, 84b/01

harâc: *Ar.* haraç

h. 6a/12, 58a/02

h.+a 39a/14, 85a/10

h.+ın 25a/09, 39a/15

harâm: *Ar.* haram

h. 41b/08

harâmî: *Ar.* haramî, eşkiya

h.+leri 89b/04

harâret: *Ar.* hararet, sıcaklık

h.+iyle 82a/10

harb: *Ar.* harp, savaş

h. 25b/04

h.+i 35a/01

harbe: *Ar.* süngü

h.+lerine 86a/07

harclık: *Ar.+T.* ufak tefek kişisel giderleri karşılamak için ayrılan para

h. 42b/14, 43a/01

hareket: *Ar.* hareket, davranış

h. 38a/12, 40a/08, 53a/05

harq: *Ar.* yakma

h. 51b/14, 75b/12, 90b/09

hâş: *Ar.* has, özgü; saf, özel

h. 39b/15

hasâret: *Ar.* zarar, hasar

h. 78b/04

hâşıl: *Ar.* ortaya çıkan, var olan

h.+ımı 7b/03

hasnâ: *Ar.* güzel kız, güzel kadın

h.+lardan 56b/10

ḥasret: *Ar.* hasret, özlem

ḥ. 64a/14

ḥāṣā: *Ar.* uzak dursun anlamında

ḥ. 40a/03

ḥaṣem: *Ar.* maiyet; hademe

ḥ. 41a/13

ḥaṣḥāṣ: *Ar.* haṣḥaṣ

ḥ. 84b/07

ḥaṣr: *Ar.* kıyamet; toplanma, bir araya gelme

ḥ.+ı 61a/12

ḥāṭır: *Ar.* hatır, gönül

ḥ.+ın 36a/14

ḥatm: *Ar.* kapatma, sona erdirme; mühürleme

ḥ. 61a/11

ḥattā: *Ar.* hatta, üstelik

ḥ. 87a/05, 87a/07

ḥātūn: hatun; kadın; hakan eşi

ḥ. 9a/13, 9a/15, 13a/05, 45a/05, 57b/13

ḥ.+dan 13a/07, 13a/08

ḥ.+larını 19b/12

havā: *Ar.* hava

ḥ. 32a/15, 63a/10

ḥ.+sı 57a/07, 57a/13

ḥ.+sına 78b/03

ḥ.+ya 82a/11

ḥavāle: *Ar.* bir arsayı çevirmek amacıyla yapılan duvar

ḥ. 15a/12, 15a/13, 15a/15

ḥ.+yi 15b/01

ḥavāle: *Ar.* yollamak, göndermek; saldırmak

ḥ. 5a/10, 15a/12, 15b/04, 18a/02, 30a/09

ḥavf: *Ar.* korku *krş.* qorḥu

ḥ.+ları 94a/13

ḥayāt: *Ar.* hayat, yaşam

ḥ.+da 9a/02, 14a/05, 16a/03

ḥāyin: *Ar.* hain, acımasız

ḥ. 18a/12, 35a/02, 85a/02, 85a/08

ḥ.+lerdür 85a/07

ḥ.+lerini 14b/05

ḥaylī: *Far.* çok; oldukça

ḥ. 14b/02, 19b/07, 20a/01, 20a/05, 24b/07, 27a/09, 31b/12, 40a/02, 40b/05, 40b/08, 41a/01, 41a/13, 41b/06,

43b/03, 43b/15, 44a/04, 59a/01, 65a/14,
66a/03, 73b/12, 74a/08, 77b/01, 78b/09,
79a/08, 81a/03, 85b/02, 85b/11, 88b/13

ḥayr: *Ar.* iyilik, hayır

ḥ. 3a/03, 41b/01, 68a/08, 71b/03,
88b/15, 93a/15

ḥayrān: *Ar.* hayran; şaşkın; tutkun

ḥ. 18b/02, 18b/03, 18b/06,
39a/07, 55b/03, 58a/07, 60a/14, 64a/11

ḥayrlu: *Ar.+T.* hayırlı, yararlı

ḥ.+sın 88b/16

hazā: *Ar.* bu, şu, o

h. 3b/04, 60b/11, 72a/04

ḥāzır: *Ar.* huzurda; hazır, mevcut

ḥ. 23b/02, 25b/09, 30a/01,
32b/09, 34b/01, 45b/14, 46a/01, 48b/01,
50a/12, 51a/10, 53a/08, 54a/08, 57b/05,
59b/11, 59b/13, 62b/11, 62b/13, 65a/08,
71a/14, 77a/09, 77a/15, 77b/08, 90a/04,
90a/07, 91a/01, 91a/03, 96a/15

ḥazīne: *Ar.* hazine

ḥ.+den 74a/07

ḥ.+lerin 11a/09

ḥ.+sinden 11b/03

ḥ.+sini 56b/07

ḥ.+siyle 11a/15

ḥ.+ye 72a/08

ḥ.+yi 11b/01

ḥazīnedār: *Ar.+Far.* hazinenin birinci
derecede sorumlusu

ḥ. 88b/09

ḥazret: *Ar.* sayın, hazret

ḥ. 4a/15, 47b/13, 61b/06, 62a/02,
62a/05, 62a/07, 62a/09

ḥ.+den 61b/07

ḥ.+ine 61b/07

ḥ.+leri 49a/14

ḥ.+lerini 47b/14

ḥekīm: *Ar.* tıp doktoru, tabip

ḥ. 52a/13, 60b/01

helāk: *Ar.* yok olma; ölme

h. 11a/14, 14b/02, 20a/05,
26a/11, 30b/08, 31b/12, 33b/02, 40b/08,
44a/15, 65a/15, 65b/05, 71a/07, 73a/02,
74a/13, 77b/01, 79b/04, 81a/03, 82a/05,
82a/07, 82a/15, 82a/15, 82b/13, 83b/05,
89a/11

ḥelāl: *Ar.* helal; yasal

ḥ. 41b/08

ḥ.+dür 22a/12

hele: *Far.* hele

h. 93a/14

hem: *Far.* hem edatı

h. 4b/15, 5a/14, 6a/10, 10a/03, 14b/14, 16a/12, 22b/08, 22b/13, 22b/13, 31a/03, 39b/15, 45a/09, 45a/09, 49a/12, 52b/06, 58a/13, 62b/05, 62b/05, 62b/05, 62b/05, 62b/06, 62b/06, 65b/07, 65b/07, 65b/09, 66a/01, 66a/13, 66b/10, 75b/06, 80a/06, 80a/07, 81a/12, 90a/02, 94a/12, 94a/12, 94a/12

hemān: *Far.* hemen, derhal; öylece

h. 9b/12, 12a/12, 19a/08, 24b/04, 27b/02, 28b/07, 28b/09, 30a/05, 36a/11, 36b/12, 37b/08, 49b/10, 50b/15, 51a/06, 51a/07, 53b/08, 61a/01, 63b/05, 68a/08, 90a/11, 90a/15, 91b/01, 94b/02, 95a/10

hemīşe: *Far.* daima, her zaman

h. 50b/01, 50b/03, 72b/03, 92a/05

henüz: *Far.* henüz; ancak; daha

h. 16a/03, 16b/11, 17a/03, 24b/06, 42a/04, 62b/01, 63a/06, 63a/14

hep: hep

h. 4b/07, 6a/11, 8a/03, 9a/14, 15b/03, 18a/09, 25a/14, 27a/09, 27b/13, 41a/15, 43b/01, 43b/05, 47b/08, 51b/15, 53b/04, 54b/15, 62b/07, 92b/08

her: *Far.* her

h. 2a/01, 2a/05, 2a/05, 6a/02, 7a/04, 12a/02, 12b/06, 22b/06, 22b/09, 23b/07, 25b/12, 28b/01, 28b/01, 28b/02, 29b/10, 30a/11, 31b/03, 32b/04, 32b/13, 34a/09, 34b/14, 34b/15, 35a/08, 35a/11, 35a/15, 35b/13, 38a/10, 38a/11, 40a/03, 41a/08, 47a/06, 49b/03, 51a/02, 53b/11, 54a/15, 54b/06, 54b/11, 56b/15, 58b/07, 58b/07, 59a/09, 59a/09, 60a/11, 60b/11, 63a/02, 63b/09, 63b/10, 63b/15, 69a/04, 89a/15

her biri: her biri

h. 7a/06, 16b/01, 22a/06, 78b/13, 91a/14, 91a/15, 96a/15

h.+ne 45b/12

h.+ni 53b/12

her birisi: her birisi

h. 35a/09, 61b/02

hergiz: *Far.* asla

h. 32a/12, 34b/11, 69b/15

hey: haykırma anlatan kök

h. 36a/04, 36a/09, 36a/11, 36a/15, 36b/02, 36b/04, 36b/11

heybet: *Ar.* korku ile saygı duygularını birden uyandıran hal veya gösteriş

h. 84a/06

h.+le 48a/12

hez̄imet: *Ar.* hezimet, bozgun

h. 33b/06, 69a/14, 69b/01,
80a/01

hıfz: *Ar.* koruma; saklama

h. 19b/09

h̄armen: *Far.* harman

h. 19a/13, 28b/11, 28b/11

hışm: *Far.* hışım, öfke

h. 27a/08, 31a/11, 31a/13,
72a/14

h.+ından 27b/01

h.+ıydı 95a/09

hıyānet: *Ar.* hainlik

h. 85a/04

h.+le 85a/09

hicret: *Ar.* göç

h.+üñ 3a/05, 3a/06, 3b/11, 8a/09,
14a/05, 16a/02, 16a/10, 16a/14, 20a/08,
20b/02, 21a/15, 22a/01, 22a/02, 22a/07,
23a/10, 23a/11, 24a/02, 24a/09, 25b/02,
26a/13, 26b/01, 26b/12, 33a/01, 34a/05,
38a/10, 39b/02, 41b/14, 42a/03, 43b/13,
44a/06, 44a/09, 44a/12, 44b/01, 44b/04,
44b/10, 44b/12, 45a/03, 45a/07, 45a/12,
45b/02, 46a/05, 46b/01, 48a/04, 51b/04,
51b/11, 52a/04, 53a/12, 54a/01, 55a/06,
64b/07, 64b/14, 65a/03, 65b/11, 65b/14,

66a/06, 66a/13, 66b/02, 66b/13, 67a/04,
67a/07, 67a/11, 67a/13, 67b/04, 67b/08,
68a/07, 68a/12, 68b/11, 69b/02, 70b/12,
73a/07, 73a/09, 74b/10, 75a/14, 75b/10,
76a/13, 76b/11, 79b/07, 80b/06, 81a/08,
82b/14, 83b/09, 87a/13, 95a/12

hıç: *Far.* hiç, yok, pek az

h. 2a/06, 9b/10, 18b/02, 32b/05,
52b/01, 56a/02, 57a/04, 57b/12, 71a/09,
82b/03

hıç bir: hiçbir

h. 57a/11

h.+isi 62a/06

hikāyet: *Ar.* öykü, hikaye

h. 4b/04

h.+ler 2a/06

hikmet: *Ar.* bilgelik; sebep

h. 36a/06, 71a/11

hıl^c at: *Ar.* kaftan *krş.* kaftan

h. 39a/05, 79a/10

hıl^c atle-: *Ar.+T.* kaftan giydirmek

h.-di 19a/05

h.-yüp 75a/08, 93b/03

hıle: *Ar.* düzen, oyun, hile

h. 31a/09, 95b/05

h.+sinden 77b/12
h.+ye 26b/15
h.+yile 26b/10, 34a/03, 77a/14,
77b/13, 95b/03

himmet: *Ar.* çaba

h. 7a/13, 11a/13, 59a/11, 88a/12

h.+i 2b/11, 72b/02

h.+inde 50a/05

h.+iyle 29a/02

h̄in: *Ar.* zaman, vakit, esna

h.+de 4a/04, 14a/07, 20a/15,
20b/10, 54b/12, 65b/02, 70a/14, 70b/09,
83a/05, 86a/13, 93a/05, 95b/09

h̄isāb: *Ar.* hesap

h. 69a/15

h.+a 90b/05

h.+ı 82b/01

h.+ınca 64a/01

h.+ında 53a/14, 69a/15

h.+ını 70a/08

h̄isābsuz: *Ar.* +*T.* hesapsız

h. 82a/13

h̄işār: *Ar.* kale, hisar

h. 15b/03, 15b/10, 18b/13,
19a/14, 19b/14, 19b/15, 21a/03, 24a/13,
24b/05, 25a/10, 26a/02, 26a/15, 28b/15,
31a/02, 32a/01, 38b/02, 38b/02, 43b/11,
45a/08, 48a/14, 54b/07, 65a/10, 65a/15,
65b/02, 65b/04, 72a/04, 74b/06, 80a/04,
80a/06, 87b/14, 92b/12, 92b/14, 94a/06,
94a/10, 94a/11, 94a/14, 94b/07, 94b/07,
96b/10

h.+a 15a/09, 19a/05, 19a/06,
19a/08, 19a/12, 19b/05, 19b/08, 20a/06,
21a/08, 21b/08, 24a/15, 24b/01, 31a/03,
31a/03, 32a/04, 38b/02, 38b/04, 65a/06,
72b/14, 73a/01, 94a/09, 94b/06, 94b/09,
96b/03, 96b/09, 96b/10, 96b/15

h.+dan 15b/02, 19a/12, 38b/07,
65a/12, 96b/12

h.+dur 18b/14

h.+ı 15b/14, 19a/15, 19b/15,
21a/04, 24b/08, 25a/01, 38b/06, 42b/07,
53b/13, 80b/01, 92b/13, 94b/09

h.+ına 33b/15

h.+ını 32a/10, 33b/02, 68a/11

h.+ları 70b/12, 75b/03, 83a/08,
83a/09

h.+uñ 19b/02, 19b/05, 24b/03,
24b/11, 25a/02, 32a/10, 32b/06, 53b/10,
54b/06, 63a/04, 65a/04, 67b/14, 73a/01,
92b/13, 94b/05, 94b/11

h̄itāb: *Ar.* konuşma, hitap etme

ḥ. 71a/13

ḥizmetkār: *Ar. +Far.* hizmetçi, görevli

ḥ.+umı 41a/12

ḥo: o, şu

ḥ. 39b/02

ḥoca: hoca; sahip; efendi

ḥ. 64b/11

ḥ.+lardur 38b/03

ḥ.+ları 89a/04

ḥod: *Far.* kendi; bizzat *krş.* ḥoz

ḥ. 86a/08

ḥoş: *Far.* hoş, güzel, iyi

ḥ. 19b/13, 52b/10, 81b/02, 88a/07

ḥoz: *Far.* kendi; bizzat *krş.* ḥod

ḥ. 37b/04, 40a/09, 41a/12, 75a/10, 96a/06

ḥüb: *Far.* güzel, iyi

ḥ. 57a/07, 57a/13

ḥün: *Far.* kan

ḥ. 11a/02

ḥünhor: *Far.* kan içen, kan dökücü; zalim

ḥ.+lardur 84b/13

ḥurūc: *Ar.* çıkış; ayaklanma

ḥ. 3b/12, 29b/02, 29b/09, 33b/01, 41a/10, 41a/11, 46b/03, 49a/08, 74a/06, 92a/08

ḥurūf: *Ar.* harfler

ḥ. 69a/15

ḥ.+ında 69a/15

ḥuṭbe: *Ar.* cuma namazlarından önce, bayram namazlarından sonra hatibin minberde halka verdiği dinî öğüt

ḥ. 3a/05

ḥuzā: *Far.* Allah

ḥ. 23b/03

ḥ.+ya 32b/07

ḥüccet: *Ar.* delil, belge

ḥ.+ler 48b/06

ḥücūm: *Ar.* saldırı, akın

ḥ. 23a/15, 23b/07, 28b/05, 46a/14, 47b/03, 48a/05, 49b/01, 49b/06, 51a/05, 54a/06, 69a/04, 77b/13, 79b/01, 82b/07, 83a/13, 86a/11

ḥükm: *Ar.* hüküm; emir; kesin karar

ḥ. 5a/03, 5a/05, 5a/06, 5b/11, 8a/05, 22b/04, 27a/08, 27a/10, 27a/11, 33a/04, 33a/09, 51b/13, 52a/10, 55b/06, 55b/10, 56a/03, 56a/10, 57a/07, 58b/06, 63a/07, 64a/05, 75a/11

h.+i 14b/09, 58a/01
hükümet: *Ar.* hakimiyet; devlet
h. 14b/10, 51b/13
hürmet: *Ar.* saygı
h. 17b/09, 78b/07, 79a/08, 81b/05, 83a/05, 87a/05, 87a/06, 87a/07
h.+ler 88a/08
hürmetlü: *Ar.+T.* saygılı
h. 10b/14
hüsn: *Ar.* güzellik
h.+ine 56b/13
I
ılan: yılan *krş.* yılan
1.+1 63a/10
ilgımşalgım: serap
1. 96b/06
ırağ: uzak
1.+dan 32a/02
irğad: *Yun.* beden gücüyle çalışan işçi
1. 59b/14, 62b/13, 63b/06
1.+lardan 59a/12, 59b/08
1.+larımı 59b/13
ışmarla-: ısmarlamak

1.-dı 12a/01, 17a/08
1.-dılar 22b/09
1.-mişdi 16a/07
1.-ya 35b/15
1.-yup 14a/14, 48a/03, 51b/06
ısuз: تنها, boş, ıssız
1. 71b/07, 71b/08, 71b/09
ızfarlalu(?):
1. 22b/09

İ

i-: “i-“ cevherî fiili

i.-di 3b/09, 4a/09, 4a/09, 4a/12, 4a/15, 4b/03, 4b/04, 4b/07, 4b/10, 4b/13, 5a/08, 5a/15, 6a/07, 7a/08, 7b/07, 8a/09, 8a/09, 8a/15, 8b/08, 8b/15, 9a/02, 10a/07, 10b/15, 11b/06, 11b/07, 11b/08, 11b/15, 12a/10, 12a/11, 12a/15, 13a/05, 13a/09, 13b/01, 13b/02, 13b/04, 13b/11, 14b/14, 15a/14, 15b/12, 15b/14, 16a/04, 16b/09, 16b/12, 17a/06, 18a/12, 18b/04, 18b/05, 18b/06, 19a/13, 19b/06, 21a/03, 21a/03, 21a/11, 22a/10, 24b/04, 24b/06, 24b/08, 27a/13, 27a/15, 28b/12, 28b/12, 28b/13, 33a/03, 33a/04, 33a/05, 33a/06, 34b/04, 34b/04, 35a/09, 36a/02, 36a/09, 36a/14, 36b/02, 36b/15, 37a/14, 37b/11, 38a/07, 38a/14, 38a/15, 39b/15, 39b/15, 40a/10, 40b/06, 41a/12, 41b/05, 41b/05, 41b/06, 42a/08, 42a/10, 43a/01, 47b/07,

49a/10, 50a/14, 51a/08, 56a/02, 56a/05, 56a/05, 56a/07, 56a/10, 56b/11, 56b/11, 56b/12, 56b/15, 58a/05, 58a/06, 58a/12, 58a/14, 58b/04, 58b/04, 58b/06, 60b/01, 61a/10, 62b/13, 62b/14, 62b/15, 63a/01, 63a/06, 63a/08, 63a/15, 63b/02, 63b/10, 64b/11, 65a/07, 66a/13, 66b/05, 67a/03, 67b/11, 69b/05, 69b/10, 71a/02, 71a/02, 78a/01, 85b/10, 86b/12, 92a/11, 93b/11

i.-diler 3b/10

i.-ken 11a/03, 14a/06, 18b/03, 23a/13, 23b/08, 24b/10, 26a/03, 27b/05, 28b/05, 35a/01, 35a/02, 38b/08, 39b/14, 39b/15, 41a/14, 45a/10, 46b/15, 47b/02, 51b/14, 69a/11, 74a/05, 77a/16, 81a/02, 81b/12

i.-miş 9b/12, 13b/06, 13b/08, 57b/09, 60b/08, 60b/10, 60b/11, 72a/03, 72a/13, 87b/02, 87b/06, 87b/07, 91b/06, 95b/14, 96b/11, 96b/12, 96b/14

i.-se 22b/05, 36b/07

ibn: *Ar.* oğul *krş.* bin

i. 3a/08, 3a/10, 3a/10, 3a/11, 3a/11, 3a/12, 3a/12, 3a/12, 3a/13, 3a/13, 3a/13, 3a/13, 3a/14, 3a/14, 3a/14, 3a/14, 3a/15, 3a/15, 3a/15, 3a/15, 3b/01, 3b/01, 3b/01, 3b/01, 3b/02, 3b/02, 3b/02, 3b/02, 3b/02, 3b/02, 3b/03, 3b/03, 3b/03, 3b/03, 3b/04, 74a/01

‘ibret: *Ar.* hayat dersi

‘i. 5a/06

ibtidā: *Ar.* ilkin, önce, başlangıç, başlama

i. 3a/04

i.+sından 2b/08

icāzet: *Ar.* izin

i. 17b/04, 64b/09

icrā: *Ar.* yürütme, yerine getirme, yapma

i. 2b/12

iç: iç

i. 47a/15, 96a/13

i.+i 30b/15, 31a/02, 72a/07, 72a/08, 72b/13

i.+inde 3b/14, 4a/01, 4a/14, 6a/03, 18a/12, 19a/13, 19b/12, 21b/15, 22a/08, 23a/11, 25a/03, 31b/02, 35b/02, 39b/01, 46b/15, 48a/11, 51b/13, 51b/15, 53b/13, 58a/03, 60a/05, 63a/02, 65b/03, 65b/09, 71a/15, 71b/02, 75b/06, 80b/04, 80b/09, 81a/07, 81b/11, 81b/13, 82a/01, 84b/05, 87a/01, 87a/02, 87a/02, 87a/12, 87a/15, 90a/06, 90b/05, 90b/07, 91a/03, 91b/10, 92a/07, 94b/07, 95b/01

i.+inden 6b/15, 9b/07, 19b/01, 28b/15, 87b/14

i.+ine 6b/02, 7b/09, 19a/15, 26a/14, 26a/15, 54b/06, 54b/08, 60b/08

i.+ini 34a/02, 50b/12

i.+lerinden 9b/08

i.+lerine 91a/10

iç-: içmek

i.-er 12b/07

i.-üp 73b/05

içerü: içeri

i.+den 54b/01, 65a/10

içün: için

i. 14b/06, 57a/03, 90b/01, 94a/12

i.+dür 61a/13

idegör-: süreklilik bildiren tasvirî fiil

i.-di 35a/12

idin-: edinmek

i.-di 7b/10, 20b/13, 42b/12

i.-üp 6b/10, 45a/05

‘ifrit: *Ar.* masal ve efsanelerde geçen korkunç ve kötü bir cin

‘i.+lerini 86a/05

iḥdās: *Ar.* kurma, oluşturma, meydana getirme

i. 22b/07, 27a/02

iḥlās: *Ar.* içtenlik, samimiyet

i. 10a/03

iki: iki sayısı

i. 8b/04, 12a/02, 13a/05, 14b/02, 15b/01, 16a/13, 19b/04, 19b/15, 20a/05, 20b/05, 21b/06, 22b/07, 25b/14, 28b/02, 28b/02, 29b/13, 29b/14, 30a/12, 30a/13, 30b/07, 30b/09, 31a/01, 31b/11, 34b/10, 34b/12, 40b/06, 40b/14, 41b/03, 41b/11, 46a/07, 50b/09, 54b/14, 57a/02, 59b/14, 60a/10, 60b/10, 62b/13, 63b/06, 63b/10, 65b/09, 67b/11, 68a/02, 69b/15, 70a/01, 70a/05, 70a/10, 72a/03, 72a/09, 73b/07, 75b/02, 75b/03, 76b/15, 77b/01, 80a/02, 81a/03, 83a/09, 88a/10, 90a/12, 90b/15, 91a/04, 91b/03, 93a/11, 94b/05, 95a/06, 95a/07, 95a/07, 95b/08, 96a/10

i.+miz 18b/10

i.+nci 60b/09, 89a/12

i.+si 4a/05, 18b/05, 18b/15, 35b/11, 36a/02, 36a/03, 41b/09, 78b/09, 91b/03

i.+sinde 3b/12, 93b/06

i.+sini 25b/14, 29a/11, 91b/02

ikindü: ikinci; öteki; öğle ile akşam arasındaki sürenin ortası

i. 73a/10, 80b/02

i.+yile 76a/15

ikişer: ikişer

i. 26a/07

il: il, şehir, memleket

i. 7b/10, 18a/09, 89a/15, 90a/02,
90b/13, 95b/09

i.+di 25a/14

i.+e 28b/10

i.+i 58b/03

i.+inde 64a/12

i.+inden 85a/03

i.+ini 7a/13, 7b/02, 15b/03,
70a/07, 76b/09

i.+ler 25a/07

i.+lerde 15a/02, 40b/15

i.+lere 26a/01, 44a/11

i.+leri 6b/04, 91a/04, 92a/11

i.+lerin 67a/12

ilāh: *Ar.* Allah, ilah

i. 52a/10

ilāhī: *Ar.* Allah'a mensup; ey Allahım

i. 49b/13, 51b/01

i' lām: *Ar.* bildirme, bildirilme, anlatma

i. 33a/12, 93b/02

ile: birlikte, beraber

i. 5a/12, 7b/01, 11a/06, 11a/14,
11b/15, 13a/11, 15b/06, 17b/08, 19a/09,

19a/10, 21a/14, 21a/14, 24a/11, 24a/12,
30b/11, 33a/13, 38b/04, 39a/14, 45a/06,
46a/08, 47a/11, 47b/05, 48a/09, 48b/02,
48b/06, 51b/02, 51b/02, 71a/06, 71a/12,
75b/02, 76a/07, 78a/01, 81a/05, 83b/01,
84a/09, 85a/12, 87a/04, 90a/12, 90b/15,
91b/01, 92b/04, 92b/15

ilerü: ileri

i. 41b/08

ilet-: götürmek; ulaştırmak; eriştirmek

i.-di 21a/12, 35b/11

i.-diler 78a/03

i.-eyim (iledeyim) 19a/07

i.-üp (iledüp) 43b/04, 54a/14, 86b/09

ilhām: *Ar.* esin

i. 9a/06, 91a/02, 96a/04

ilk: ilk, birinci

i. 65a/01

ilm: *Ar.* bilim

◌i. 86b/02, 86b/08

◌i.+inde 12a/12, 86b/11

◌i.+ler 86b/03

imām: *Ar.* önder, lider; namaz kıldırın

i.+ı 13b/06

īmān: *Ar.* iman, inanma

ī. 3b/09, 84b/14
īmānsuz: *Ar. +T.* imansız; inançsız
ī.+lar 84b/14
‘imāret: *Ar.* aşevi; bayındırlık
‘i. 17b/14, 26b/12, 39b/11,
41b/14
‘i.+i 17b/15
‘i.+ine 38b/09
‘i.+ün 75b/15, 79b/14, 83a/03
imdi: şimdi
i. 2a/03, 2b/07, 17a/12, 28a/13,
36b/02, 59a/11, 62b/02, 71b/01, 71b/03,
72a/09, 72b/05
in-: inmek
i.-di 9b/13
i.-dügi 30b/04
i.-en 86a/06
i.-üp 29a/09, 50a/15, 50b/08,
82a/01, 82a/09
in‘ām: *Ar.* bağış, ihsan; bahşış
i. 27b/02
i.+lar 19b/01
‘ināyet: *Ar.* iyilik
‘i. 32a/06, 50a/02

‘i.+i 2b/10, 48b/15, 85b/13
‘i.+idür 50a/09
‘i.+inde 15a/04, 15a/06, 77a/01
‘i. it 50a/02
‘i.+iyle 29a/01, 92a/04
incid-: incitmek *krş.* incit-
i.-dükleri 35a/10
incin-: incinmek
i.-mişdi 34b/13
incit-: incitmek *krş.* incid-
i.-di 28b/06
i.-mediler 6b/01, 19b/01, 19b/11
i.-mege 14b/11
incü: inci
i.+den 54b/10
incülü: incili
i. 58a/05
indür-: indirmek
i.-di 35b/10
i.-mezidi 56a/08
i.-mezler 85a/10
i.-ür 31a/04
ins: *Ar.* insan

i. 56a/10, 56a/14, 57b/02, 61a/06
i.+e 55b/15, 57a/07
inşāf: *Ar.* insaf, acıma
i.+mı 18a/08
i.+la 15b/08
insān: *Ar.* adam; insan
i. 61a/12, 61a/13
i.+da 61a/11
intihā: *Ar.* son, sona erme
i.+sına 2b/08
intiḳām: *Ar.* intikam, öc
i. 2a/14
iñen: çok, pek fazla
i. 31a/15
iñlet-: inletmek
i.-üpdür (iñledüpdür) 52b/06
ir-: ermek, erişmek, varmak
i.-di 52a/10
i.-dügi 52b/03
i.-mez 60b/06, 62b/08
i.-mişdi 13b/03
irgür-: eriştirmek, ulaştırmak;
tamamlamak, başarmak

i.-diler 60b/03
i.-üp 79b/04
iriş-: erişmek, ulaşmak *krş.* irüş-
i.-di 94b/09
i.-meyüp 69a/09
i.-üp 50a/03, 81b/15, 88b/03,
90a/11
i.-ür 60b/04, 60b/04
irte: erte, yarın, gelecek; sabah erken
i.+ye 23b/12
irüş-: erişmek, ulaşmak *krş.* iriş-
i.-üp 47a/13
islām: *Ar.* müslümanlık, müslüman
i. 2b/05, 10a/02, 10a/11, 10a/11,
15a/05, 17a/11, 32b/13, 49a/08, 49b/14,
50a/01, 51a/02, 51a/03, 54b/13, 56b/05,
86b/07
i.+a 54a/06
isnād: *Ar.* dayama, yükleme
i. 55b/11
issilik: sıcaklık
i.+inden (issiliginden) 78b/04
iste-: istemek
i.-di 5b/10, 39a/11, 40a/09,
55b/07, 81a/15

i.-diler 5b/08, 28b/14
i.-dükde 79a/13
i.-r 73b/01
i.-rseñ 52b/12
i.-rüz 37a/08
i.-yen 41a/10
istikbâl: *Ar.* karşılama; gelecek
i. 35b/09
istiklâlî: *Ar.* bağımsızlığa ait
i. 8b/10, 11b/09, 23a/04, 38a/09, 51b/06
istimâlet: *Ar.* gönül çekme; teselli etme; meyletme
i.+i 32b/14, 47a/07
i.+le 25a/02
i.+ler 19b/11
iş: iş
i. 36b/03, 40a/09, 44a/04, 73b/08, 78a/05, 90b/11
i.+i 36b/02, 56b/09, 69b/06, 85a/11
i.+inde 41b/01
i.+ine 63a/08
i.+ler 26b/08, 27a/06, 27a/07, 43b/15, 85b/02, 85b/11, 85b/13

i.+lere 40a/02
i.+leri 29a/04, 71a/09, 85b/09
i.+ümüz 48b/15
iş: *Ar.* yaşama; eğlenme
iş: 51b/08
iş: +e 10b/05
işaret: *Ar.* işaret; gösterme; iz
i. 12a/05, 14b/15
işbu: işte bu
i. 10a/05, 22a/15, 52a/11, 52b/01
işgâl: *Ar.* meşgul etme; ele geçirme
i. 43b/11
işit-: işitmek
i.-di 27a/07, 37b/01, 38b/10, 43a/04
i.-diler 5a/14
i.-icek (işidicek) 40a/06
i.-üp (işidüp) 24a/01, 26a/05, 32b/14, 39a/07, 46b/10, 46b/14, 47a/08, 53a/06, 56a/09, 64a/10, 74a/09, 78a/06
i.-ürdük (işidürdük) 96b/07
işle-: işlemek
i.-rler 85a/11
i.-yem 58a/09

işlen-: işlenmek

i.-ür 36b/01

çişret: Ar. içki, içki alemi

çi. 26b/04

çi.+e 51b/08

it-: etmek, yapmak

i.-di 6a/13, 6b/03, 7a/02, 7a/15, 8a/08, 8b/02, 10a/02, 10b/08, 11b/02, 13a/04, 14a/13, 14b/04, 15b/13, 16a/02, 16a/07, 16b/04, 16b/10, 17b/13, 17b/15, 18a/06, 18a/14, 18b/01, 20a/05, 20b/04, 20b/05, 21a/15, 21b/01, 21b/03, 22a/06, 22b/04, 23a/02, 23a/09, 23a/10, 23a/11, 24a/02, 24a/09, 24b/03, 24b/04, 24b/05, 25a/09, 25a/10, 26a/02, 26b/10, 27a/10, 27a/11, 28b/05, 30b/13, 35a/13, 35b/05, 38a/01, 38b/01, 39a/10, 41a/11, 41a/12, 41b/12, 41b/14, 41b/15, 42a/01, 43b/13, 44a/03, 44a/06, 44a/09, 44a/13, 44b/07, 44b/08, 44b/11, 44b/12, 45a/07, 45b/02, 51b/10, 52a/05, 52b/14, 53a/12, 55a/05, 55a/06, 55a/13, 55b/03, 55b/09, 56a/01, 56a/15, 56b/05, 56b/09, 57a/07, 57b/14, 58a/10, 58b/03, 59b/13, 64a/06, 64a/12, 64b/08, 64b/13, 65a/02, 66a/03, 66b/12, 67a/01, 67a/04, 67a/08, 67a/09, 67a/11, 67a/12, 67a/13, 67a/14, 67b/09, 68a/07, 68a/09, 68a/11, 71a/14, 73b/03, 73b/08, 73b/10, 76a/13, 87a/01, 88a/08, 88a/08, 89a/13, 90b/02, 93b/07, 94a/05

i.-diler 5a/09, 5a/14, 5b/03, 5b/15, 6b/02, 7a/07, 7b/03, 7b/04, 8a/01, 8b/07, 9a/09, 9b/05, 9b/06, 10b/01, 10b/05, 14b/02, 15a/02, 15b/07, 15b/08, 15b/10, 16a/12, 16a/12, 16b/01, 16b/05, 18a/11, 18a/11, 18a/13, 19b/01, 19b/09, 19b/10, 20a/08, 21a/01, 21b/07, 22a/05, 23a/08, 24a/12, 24b/01, 25a/12, 25a/13, 25b/01, 25b/02, 25b/15, 26b/01, 27a/02, 27a/02, 28b/07, 30b/01, 30b/06, 31b/11, 31b/14, 32b/10, 33a/12, 35b/12, 38a/03, 38a/05, 39b/09, 40b/11, 41b/06, 41b/11, 42a/12, 42b/14, 43a/07, 43b/12, 53b/12, 53b/13, 55b/06, 55b/06, 55b/10, 55b/10, 55b/14, 56b/02, 56b/07, 57a/09, 57b/05, 57b/11, 60a/13, 63b/07, 63b/09, 63b/10, 63b/13, 64a/05, 64a/06, 67b/02, 71a/09, 71a/15, 71b/01, 71b/13, 71b/15, 73b/12, 83a/14, 85b/13, 87a/07, 87a/07, 88b/08, 88b/15, 89b/05, 90b/02, 91b/11, 92b/13, 93a/07, 93a/10, 93a/11, 94b/09, 94b/14, 96b/01, 96b/03, 96b/06

i.-dilerdi 5a/03

i.-dileridi 59b/11

i.-dilerse 87a/05

i.-dügi 58a/03, 58a/14, 88a/09

i.-dügin 31a/09, 56a/10

i.-dügini 31a/13

i.-dügümüz 6b/12, 92b/04

i.-dügünüz 11a/13

i.-dükde 4a/13, 14b/10, 61b/08
i.-dükden 16a/03, 17b/15,
34a/04, 55a/15, 64b/04
i.-dükleri 2b/09
i.-düm 88a/11
i.-dürdi 38a/02
i.-e (ide) 37a/02, 88b/15
i.-eler (ideler) 10a/10, 10a/11,
16b/03, 16b/03, 31a/03, 32a/11, 80a/10,
90a/11
i.-elerdi (idelerdi) 72b/14
i.-elüm (idelüm) 22a/14, 28a/07,
77a/13
i.-emeyüp (idemeyüp) 53a/11,
70b/06
i.-en (iden) 2b/12
i.-er (ider) 4b/05, 5a/05, 5a/06,
8a/05, 10a/06, 14b/11, 27a/06, 27a/07,
33a/09, 56a/12, 58b/06, 63a/10, 91a/11
i.-erdi (iderdi) 10b/12, 71a/08
i.-erek (iderek) 12a/07, 12a/07
i.-erem (iderem) 36b/08
i.-erin (iderin) 18b/08, 25b/05
i.-erken (iderken) 18a/15,
32a/06, 78a/02, 89b/10, 90b/13, 94a/02,
95b/04

i.-erler (iderler) 28a/12, 36b/12,
72a/12, 87b/15, 90a/02
i.-erlerdi (iderlerdi) 12a/02,
17b/08, 17b/09, 85b/12
i.-erlermiş (iderlermiş) 91b/07
i.-erse (iderse) 7a/13, 63a/09
i.-ersem (idersem) 36b/12
i.-erseñ (iderseñ) 36b/04
i.-ersin (idersin) 22a/13, 28a/14
i.-esiz (idesiz) 57a/08, 59a/13
i.-eydüñ (ideydüñ) 36a/08
i.-eyin (ideyin) 27b/02, 36b/05,
41a/10
i.-icek (idicek) 66b/07
i.-ince (idince) 27b/15, 28a/01
i.-inüp (idinüp) 25a/08
i.-medi 67a/07
i.-mediler 94b/12
i.-medin 42a/01, 42a/05
i.-mege 11b/15, 14b/10, 18a/15,
25b/04, 25b/07, 32a/10, 34a/13, 36a/01,
57b/01, 58b/03
i.-megi 27a/02
i.-mek 9a/06
i.-meklik 2a/02

i.-memiş 57a/05, 72a/09
i.-memişdür 57b/12
i.-memişler 95b/14
i.-meñ 77b/10
i.-meye 56a/03
i.-meyeler 27a/03
i.-meyüp 44a/10, 44b/02,
45a/01, 65b/12, 67b/05
i.-mezlerdi 21a/09
i.-mezsın 22a/13
i.-mezüz 77b/09
i.-miş 4b/13, 28b/13, 36a/02,
40a/06, 42a/08, 47b/02, 71a/13, 74a/05,
87b/10, 88b/02, 92a/08
i.-mişdi 9a/12, 14b/15, 16a/10,
44a/04, 71a/15
i.-mişdür 4b/15, 13b/05
i.-mişidi 14a/11
i.-mişler 33a/04
i.-mişlerdi 62b/11
i.-mişlerdür 85b/02
i.-seler 9a/04, 13a/12, 93a/13
i.-sün 73b/04
i.-ünüp (idünüp) 40b/15

i.-ün (idün) 25a/07, 37a/04

i.-üp (idüp) 2a/10, 2b/09, 3b/12,
3b/14, 4a/04, 4a/06, 4a/09, 5a/06, 7b/02,
7b/04, 7b/07, 8a/12, 9a/03, 9a/13, 9a/15,
9b/03, 10a/06, 11a/02, 11a/10, 13a/03,
14a/03, 14b/08, 15a/06, 17a/07, 17b/03,
18b/02, 20a/07, 20a/10, 20a/11, 20b/08,
21a/12, 23a/04, 23a/13, 23a/15, 23b/02,
23b/02, 23b/04, 23b/06, 23b/07, 24a/01,
24a/04, 25a/01, 25b/07, 25b/09, 25b/10,
25b/12, 26a/08, 26a/14, 26b/02, 27a/08,
29a/14, 29b/02, 29b/09, 29b/10, 30b/12,
31a/10, 31a/12, 31a/14, 31b/13, 32a/09,
32b/11, 33a/15, 33b/01, 33b/02, 33b/02,
33b/05, 34a/06, 34b/01, 34b/01, 34b/05,
35b/08, 35b/10, 38a/01, 38a/13, 38b/11,
39a/02, 39a/09, 40b/07, 41a/15, 44a/03,
44a/05, 44a/10, 44b/03, 44b/14, 44b/15,
45a/02, 45a/04, 45a/05, 45a/08, 45a/13,
45a/15, 45b/05, 45b/05, 45b/08, 46a/06,
46a/14, 46b/03, 47a/01, 47a/03, 47a/15,
47b/03, 47b/14, 48a/02, 48a/05, 48a/08,
48a/14, 49a/08, 49b/02, 49b/02, 49b/06,
49b/13, 50b/08, 50b/10, 51a/05, 51a/12,
51a/15, 51b/06, 52a/01, 53a/05, 53a/06,
53a/10, 53b/02, 54a/03, 54b/02, 54b/03,
54b/09, 55a/02, 55a/11, 56a/14, 57b/02,
57b/05, 58a/03, 59a/11, 64b/08, 64b/09,
65b/07, 65b/12, 66a/01, 66a/07, 66b/06,
66b/07, 66b/14, 66b/14, 67a/03, 67a/09,
67a/15, 67b/05, 68a/05, 68a/06, 68a/13,
68a/15, 68b/02, 68b/06, 68b/12, 69a/02,
69a/04, 69a/11, 69b/04, 69b/06, 69b/12,
70a/07, 70a/13, 70b/03, 70b/04, 70b/08,

70b/09, 70b/09, 70b/14, 71b/12, 72a/04,
73a/01, 73a/02, 73a/05, 73a/11, 73b/14,
73b/14, 74a/06, 74a/07, 74a/10, 74a/12,
74b/03, 74b/06, 74b/07, 74b/08, 74b/09,
74b/11, 74b/11, 74b/14, 74b/15, 75a/03,
75a/04, 75a/07, 75b/05, 75b/07, 75b/10,
76a/02, 76a/03, 76a/05, 76a/12, 76b/05,
76b/09, 76b/13, 77a/04, 77a/09, 77a/14,
77b/09, 77b/14, 78a/14, 78b/07, 78b/12,
78b/15, 79a/06, 79a/08, 79b/02, 79b/10,
80a/11, 80a/13, 80b/14, 81a/03, 81b/09,
82b/06, 82b/07, 82b/08, 82b/11, 82b/14,
83a/01, 83a/02, 83a/03, 83a/04, 83a/11,
83a/13, 85a/14, 85b/02, 85b/06, 86a/11,
86a/13, 86a/14, 86a/15, 86b/13, 87a/15,
87b/08, 87b/12, 88a/12, 88a/14, 88b/01,
88b/06, 88b/14, 89a/15, 89b/05, 92a/02,
92a/02, 92a/13, 93a/11, 93b/02, 94a/03,
94a/09, 95b/05, 95b/08, 95b/14, 96a/13,
96a/14, 96a/15

i.-üp dururken (idüp dururken)
46b/13, 72b/11

i.-üp tururken (idüp tururken)
95a/15

itdür-: ettirmek, düzenlemek

i.-di 14b/06, 16b/10, 56b/14

i.-üp 40a/04

i' tiqād: *Ar.* inanç

i. 40a/04, 52b/11

i.+ı 9a/08, 12b/01, 50a/05

i.+la 3b/09, 5a/15, 86b/03,
96b/07

i.+ları 2b/06, 3b/08, 10b/03,
32a/12, 32b/02

i' tiqādlu: *Ar.+T.* inançlı

i. 3b/08, 5a/15

ittifāq: *Ar.* birleşme, uyuşma, sözleşme

i. 5a/09, 16b/01, 74b/14, 80a/10,
81b/09, 89a/14, 96a/13

i.+ı 25b/10, 40b/01, 48a/07,
48b/07

i.+ıyla 41b/09

iy: ey

i. 2a/03, 12b/10, 17a/10, 17a/13,
18b/06, 52a/12, 52b/02, 52b/04, 52b/04,
52b/05, 52b/05, 52b/06, 52b/11, 58a/14,
77b/15

iz: iz, nişan, belirti

i. 5b/08

i.+in 93b/13, 93b/15

izle-: izlemek

i.-yüp 93b/15

izzet: *Ar.* değer; yücelik; saygı

i. 17b/09, 78b/07, 78b/09

i.+ile 83a/05

‘i.+ler 88a/08

‘izzetlü: *Ar.* +*T.* değerli; yüce

‘i. 10b/14

K

ķabūl: *Ar.* kabul etme; alma

ķ. 17b/03, 36b/04

ķ.+dür 36b/05

ķaç-: kaçmak

ķ.-acağı 84a/13

ķ.-araķ 43b/02

ķ.-ariken 91a/11

ķ.-arke 37b/10

ķ.-arlardı 26b/07

ķ.-dı 7a/09, 7b/08, 7b/11,
20a/06, 21b/08, 21b/13, 28b/09, 33b/07,
35a/04, 35a/06, 37b/10, 38a/07, 38b/10,
40a/11, 43a/15, 43b/10, 51a/07, 91b/03,
93a/04

ķ.-dılar 23b/13, 37b/07

ķ.-mağa 30b/08, 51a/01, 94b/04

ķ.-miş 21a/03

ķ.-up 7a/11, 11a/07, 15a/08,
15a/08, 15a/09, 24a/14, 30b/09, 32a/02,
33a/06, 43b/09, 45a/14, 46b/10, 47a/14,

47b/12, 69a/06, 74a/14, 75a/01, 76b/08,
78b/13, 81b/01, 93a/12

ķaçan: ne zaman; ne zaman ki; o kadar

ķ. 10b/14, 15a/02, 33a/07,
73b/01

ķaçur-: kaçırmak

ķ.-masına 93a/14

ķ.-up 32a/04

ķadar: *Ar.* kadar; gibi

ķ. 10b/13, 18a/07, 27a/08,
34a/03, 56a/01, 61b/04, 62a/11, 63a/09,
65a/13, 87b/10

ķadırğa: *Yun.* yelkenli ve iki direkli
savaş gemisi

ķ. 72b/12

ķadīm: *Ar.* eski, ezeli

ķ.+de 53a/13, 55a/06

ķ.+inde 55a/08

ķadīmī: *Ar.* eskiden beri; daimî

ķ. 33a/03

ķafaş: *Ar.* kafes

ķ. 36a/12

ķ.+a 36a/10, 36a/12

ķāfir: *Ar.* hakkı tanımayan, bilmeyen;
küfredici; nankör

k. 9b/11, 11a/01, 11a/06, 11a/13, 15a/05, 15a/07, 18a/07, 19a/02, 19a/07, 19a/11, 21b/09, 23b/15, 30a/07, 31b/01, 44a/04, 45b/08, 47a/05, 47a/14, 48a/08, 48b/02, 50b/05, 50b/05, 50b/14, 51a/01, 51a/03, 51a/06, 51a/09, 65a/11, 66a/04, 66a/08, 66a/09, 88a/13, 90a/08, 91b/08, 95b/10

k.+dür 47a/05

k.+e 19a/05, 26a/09, 67a/05

k.+i 19a/04, 47a/13, 87a/08

k.+ler 11a/03, 23b/11, 23b/12, 26a/08, 30b/08, 31b/14, 54b/01, 67a/05, 69b/12, 72b/14, 90a/05, 90a/07, 90a/09, 90b/12, 91a/02, 91a/04, 91a/09, 91a/10, 91a/12, 91a/15, 91b/10, 91b/13, 93b/14, 94b/03, 96b/14

k.+lerden 11a/01, 54b/01, 65a/14

k.+lere 11a/04, 90a/10, 94b/01, 94b/03

k.+leri 11a/06, 15b/05, 15b/10, 19b/03, 19b/13, 21a/03, 25b/15, 30b/11, 32a/08, 32a/08, 48b/13, 48b/14, 86a/12, 88a/10, 89a/14, 90a/14, 91b/01, 91b/02, 91b/04, 91b/09, 91b/14, 95b/10

k.+lerin 6b/14, 7a/01

k.+lerinden 90b/12

k.+lerine 19b/01

k.+lerini 19a/15, 19b/02, 19b/11, 21a/08, 48b/02, 54b/07, 86a/05, 90a/12, 90a/13

k.+lerinün 18b/09

k.+lerün 11a/08, 11a/10, 30a/11, 30b/06, 31a/09, 31a/10, 31b/14, 72b/11, 86a/10, 89b/01, 91a/07, 91a/08, 91a/14

k.+ün 29a/03, 30b/02, 51a/05, 51a/10, 84a/13

kaftan: *Far.* kaftan *krş.* hil'at

kaftan: *Far.* kaftan *krş.* hil'at

kaftan: *Far.* kaftan *krş.* hil'at

kaftan: *Ar.* fahişe; alçak, namuzsuz

kaftan: *Ar.* fahişe; alçak, namuzsuz

kaftan: *Ar.* yok etme; çok üzülme

kaftan: *Ar.* yok etme; çok üzülme

kaftan: *Ar.* yok etme; çok üzülme

kaftan: *Ar.* zorla, ezerek

kaftan: *Ar.* zorla, ezerek

kaftan: *Ar.* zorla, ezerek

kaftan: *Ar.* zorla, ezerek

kaftan: *Ar.* zorla, ezerek

kaftan: *Ar.* zorla, ezerek

ķ.-an 8b/01, 16a/07, 30b/08,
35a/10, 35b/03, 45b/13, 64b/04, 69a/02,
83a/08

ķ.-andan 89a/04

ķ.-dı 6b/03, 7a/02, 7a/05, 8a/13,
15b/04, 17b/07, 25a/05, 27a/12, 28b/03,
28b/14, 30a/07, 35b/06, 37b/08, 42a/08,
43a/01, 55b/03, 57b/14

ķ.-dılar 6b/12, 27a/14, 39a/07,
39b/10, 39b/12, 58a/07, 60a/14

ķ.-duğı 5a/02

ķ.-duğını 32b/07

ķ.-duķ 18b/07

ķ.-madı 27a/12, 54a/01, 56a/02

ķ.-mayanlar 86a/01

ķ.-mayup 49b/11

ķ.-mış 5a/09, 21a/03

ķ.-mışdı 13b/10, 13b/14, 14a/01,
39b/07

ķ.-mışıdı 13b/11, 13b/12,
16a/13, 64a/04

ķ.-mışlardı 15b/11

ķ.-mışlardur 77b/12

ķ.-up 47a/09, 47b/11, 64a/11,
76b/01, 85b/10

ķ.-ur 73b/01

ķal' a: *Ar*: kale

ķ. 5b/05, 20b/15, 21b/15,
63b/07, 67b/15, 72a/15, 95b/13, 95b/13

ķ.+dur 24b/02

ķ.+lar 66a/03

ķ.+ları 6a/10, 6b/01, 32b/03

ķ.+ların 44b/07, 45b/15

ķ.+nuñ 19a/13, 19a/15, 25a/03,
94b/05

ķ.+sını 21b/14, 73a/05

ķ.+sınıñ 72a/02

ķ.+ya 50a/09

ķ.+yı 20b/15, 21b/15, 32a/12,
68a/05, 74b/07

ķ.+yıdı 24a/15

ķaldur-: kaldırmak

ķ.-dılar 42b/03

ķ.-up 48b/07, 50b/10, 50b/11,
86b/04

ķalem: *Ar*: kalem

ķ. 61a/05

ķ.+i 61b/09

ķalıça: küçük halı

ķ. 35b/11

ķalk-: kalkmak

ķ.-duğından 86b/01

ķ.-up 55a/04, 65a/01

ķalkān: savunma aracı, kalkan

ķ. 30b/01

ķallāş: *Ar.* kalles

ķ. 77a/11

ķ.+ları 77b/12

kāmil: *Ar.* tam; olgun; bilgili

k. 58a/11

k.+leri 60a/15

ķamu: bütün, her, umum

ķ. 17a/15, 25b/01, 59a/05

ķamusı: hepsi

ķ. 52a/14

ķan: hayatın devamını sağlayan kırmızı renkli sıvı

ķ.+ı 41b/08

ķ.+ıyla 85b/15

ķanda: nerede, nereye

ķ. 62a/04

ķandaķ: hendek, çukur *krş.* ģandaķ

ķ. 34a/11

ķ.+ı 59b/15

ķandalıđı: nerede olduğu

ķ. 75a/03

ķandan: nereden

ķ. 62a/04

kānūn: *Ar.* aralık ve ocak ayları

k. 80b/08

ķap-: kapmak

ķ.-up 20a/11

ķapluca: kaplıca

ķ. 38b/09

ķapu: kapı; yüksek düzeydeki hükümet dairesi

ķ. 29b/15, 30a/01, 35b/06, 46b/07, 47a/11, 47b/10, 49a/04, 49b/10, 63b/10, 63b/11, 67b/01, 74a/10, 76b/06, 84a/05

ķ.+da 22b/14

ķ.+dan 63b/10, 94b/06

ķ.+nuñ 60a/07

ķ.+sı 53b/07, 94b/05

ķ.+sıdur 53b/08

ķ.+sın 60a/04, 94a/11

ķ.+sına 10a/10, 29b/12

ķ.+sını 21b/15, 94b/05
ķ.+ya 39a/15
ķapucı: kapıcı
ķ. 41b/03
ķapudān: Osmanlı saray kapılarını bekleyen sınıfın yöneticisi
ķ. 31b/05, 88a/03, 90b/02
ķ.+ı 90a/12
ķ.+ın 90a/15
ķara: kara
ķ. 85b/15
ķarandaş: kardeş *krş.* ķardaş, ķarındaş
ķ. 74a/04, 74b/12
ķarañu: karanlık *krş.* ķarañuluk
ķ.+sında 23b/07, 96b/10
ķarañuluk: karanlık *krş.* ķarañu
ķ. 22a/08
ķarār: *Ar.* durma; devamlılık; yeterli ölçü
ķ. 7b/07, 10b/05, 13a/04, 15b/05, 23a/02, 23a/04, 23a/08, 23a/13, 24a/02, 26b/02, 30b/13, 35b/05, 39a/09, 40a/05, 43b/12, 44a/03, 44a/06, 44a/10, 44b/02, 44b/10, 45a/02, 45a/04, 46a/06, 46b/13, 47b/02, 51b/10, 57b/13, 58a/03, 64b/08, 66b/07, 66b/12, 67a/04, 67a/06,

67a/09, 67a/10, 67a/11, 67a/13, 67b/05, 68a/09, 68a/13, 69b/04, 70b/13, 74a/04, 74a/07, 74b/03, 74b/09, 75a/04, 75b/05, 76a/13, 76b/05, 76b/13, 79a/06, 79b/10, 82b/11, 83a/02, 83a/04, 86a/14, 87a/14, 89a/13, 93b/07, 95a/15

ķardaş: kardeş *krş.* ķarandaş, ķarındaş

ķ. 17b/10

ķ.+ı 17b/10

ķ.+lar 8b/04

ķ.+ları 8b/01, 17b/08

ķ.+larını 7b/12

ķarga: karga

ķ. 84b/08, 86a/03

ķarınca: karınca

ķ. 30a/10

ķarındaş: kardeş *krş.* ķarandaş, ķardaş

ķ. 7a/13, 17a/10, 17a/14, 17a/15

ķ.+ı 15a/13, 17a/07, 17a/09, 35a/05, 37a/02, 43b/14, 47b/06, 76b/13, 96a/09

ķ.+ıyla 96a/10

ķ.+ları 7a/12

ķ.+larından 7a/09, 7b/02

ķarış-: karışmak

ķ.-up 73b/12, 94b/04

ķariř muriş: karmakarişık

ķ. 4a/11, 4b/07, 42b/01

ķarřu: karşı

ķ. 5b/11, 11a/01, 14b/06, 19a/12, 19b/03, 19b/05, 20a/05, 30b/04, 35b/10, 37b/03, 52b/04, 56b/01, 78b/01, 86a/08, 87a/07, 94a/11, 94a/14

ķ.+sında 15a/13, 23a/15, 72b/10

ķarřula-: karşılamak

ķ.-dı 21b/06, 38b/14

ķ.-yup 11a/01, 68a/01

ķārvān sarāy: *Far.* kervansaray *ķrř.* kervān sarāy

k. 39b/11

ķařaba: *Ar.* kasaba

ķ. 95b/02

ķařd: *Ar.* kasıt, niyet; saldırma

ķ. 9a/04, 9a/05, 14b/11, 36a/01, 53b/01, 54a/02, 58b/03, 93a/13

ķ.+ına 23a/15

ķasīs: *Far.* papaz, rahip *ķrř.* keşiş

ķ. 55b/04

ķ.+ler 55b/08

ķ.+leri 32a/13

ķařr: *Ar.* kōřk

ķ. 57a/03, 57b/11, 57b/12, 58a/03

ķ.+ın 52b/05

ķat: bir bŷyğŷn huzuru; makam; aralık

ķ.+ına 26b/07, 41a/15, 43a/15, 50b/14, 51a/13

ķ.+ında 35a/03, 35a/09, 37b/07, 39b/14, 40b/05, 57a/01, 84b/06

ķ.+ındadır 10a/07

ķatār: *Ar.* art arda sıralanmış hayvan sŷrŷsŷ

ķ. 11b/04, 11b/04

ķatı: sert; ok, fazla, aşırı

ķ. 40b/08, 61b/13

ķatır: katır

ķ. 11b/04

ķ.+lar 89a/11

ķatl: *Ar.* ŷldŷrme

ķ. 4a/09, 18a/13, 71b/01, 71b/15

ķavaķ: kavak ağacı

ķ. 24b/06

ķavī: *Ar.* gŷlŷ

ķ.+lerdŷr 2b/07

ķavl: *Ar.* söz

ķ.+ince 62b/14

ķavm: *Ar.* kavim, topluluk

ķ. 5a/05, 21b/15, 82a/05

ķ.+di 26b/14

ķ.+dür 2b/05

ķ.+i 71b/06, 85a/01

ķ.+inden 66a/08

ķ.+ine 22b/13

ķ.+ini 82a/07

ķavuş-: kavuşmak

ķ.-dı 15b/12

ķ.-dılar 41b/03

ķaya: kaya

ķ.+lara 86a/04

ķayd: *Ar.* bağ; zincir; kayıt

ķ.+ını 37b/14, 38b/03, 44a/01,
59b/11, 66b/09

ķayęulu: kaygılı

ķ. 36a/15

ķayıķ: kayık

ķ.+a (kayığa) 21b/13

ķ.+lar 31a/14, 31a/14, 31b/01

ķayınta: kayınpeder

ķ.+sı 10b/02

ķāyil: *Ar.* söyleyen; razı olan

ķ. 93a/07

ķāyim: *Ar.* ayakta; yerine geçen; dik

ķ. 7a/03, 10b/09

ķaz-: kazmak

ķ.-dılar 53b/06, 60a/01, 60a/03

ķ.-mağa 59b/09, 59b/10, 59b/15

ķ.-up 20a/11, 53b/10

ķazā: *Ar.* ilahî takdir

ķ. 5b/11, 10b/06, 30b/03,
31b/08, 49b/03, 63a/07, 77b/14, 77b/14,
77b/15, 78a/02, 81b/14, 83b/03, 86a/06

ķazdur-: kazdırmak

ķ.-dı 38b/06

ķazıl-: kazılmak

ķ.-duķda 60a/02

ķ.-mış ıurur 60a/12

ķāzī: *Ar.* kadı

ķ. 20b/11, 26a/15, 27a/08,
27b/15

ķ.+lar 27a/06, 27a/07, 27a/09,
28a/05, 28a/09

ķ.+ları 27a/10, 27b/01, 27b/03,
27b/13

ķ.+laruñ 27a/05

ķ.+mı 28a/06, 28a/10

ķ.+sı 38a/04, 39b/13, 40a/05,
40a/10, 41a/06

ķ.+sına 43b/03

ķ.+sıydı 20b/10

ķāzī^ˆ asker: *Ar.* kazasker

ķ. 20b/13, 22a/10, 22a/14,
39b/13, 41a/14, 48a/04

ķ.+den 22b/08

ķ.+e 22a/11

ķāzīlik: *Ar.+T.* kadılık

ķ. 27b/14, 28a/01, 28a/01

kelām: *Ar.* söz

k. 7a/03, 53a/12, 55a/08

kelimāt: *Ar.* kelimeler, sözcükler

k. 35b/12

kelīme: *Ar.* bir fikir anlatan söz

k. 9b/14, 10a/02, 10a/13

kelīm: *Ar.* söz söyleyen, konuşan

k.+i 12a/11

kelīsā: *Far.* kilise

k. 63b/11, 82a/10

k.+lar 55b/01

k.+larını 16b/10

k.+nuñ 82a/01

kem: *Far.* az, eksik; kötü, bozuk

k. 52b/06

kemāl: *Ar.* olgunluk, mükemmellik

k.+inde 10b/09

k.+lerden 12a/11

kemük: kemik

k.+lerini 34a/01

kenār: *Far.* kıyı, kenar, yan

k.+a 16b/13, 32a/01, 32a/04

k.+ı 16b/12, 16b/14, 16b/15

k.+ına 32a/11, 39a/12, 95b/03,
95b/04

k.+ında 18b/14, 21a/06, 57a/13,
75b/15, 95b/01

k.+uñ 95b/03

kendü: kendi

k. 2a/01, 11b/03, 16b/09,
17b/05, 17b/14, 18a/05, 20b/09, 21a/02,
23a/03, 26a/06, 27b/15, 35b/10, 37b/05,
38b/03, 39a/12, 41b/12, 44b/02, 45b/06,
46b/06, 48a/01, 49a/11, 49b/10, 51a/08,

51b/10, 54a/12, 60b/07, 64a/12, 76b/05,
79a/02, 81a/04, 83a/06, 83a/14, 87a/04

k.+dür 50b/06

k.+ler 6b/01, 38b/13

k.+lerden 7a/05

k.+lere 16b/03, 23b/01, 32b/04,
91a/05, 94a/10, 94a/12

k.+leri 94a/05

k.+si 6b/10, 26a/11, 51b/07,
65a/09

k.+ye 6b/14, 7a/01, 17b/06,
40a/03, 40a/04, 40a/08, 46a/09, 50a/06,
56b/14

k.+yi 40b/09, 61a/11

k.+yile 6a/01, 36b/13

kendüzi: kendisi

k. 66a/09

kerâmet: *Ar.* cömertlik, kerem; velilerin
gösterdikleri olağanüstü durum

k. 12a/13

kerbiç: kerpiç, ilkel tuğla

k.+ini 62b/11

kerem: *Ar.* cömertlik

k.+i 72b/01, 72b/03

k.+ine 2b/04

kerkes: *Ar.* akbaba

k. 60a/06, 60b/07, 60b/09,
60b/10, 60b/11, 61b/02

k.+ler 61a/14, 61b/01

k.+lerüñ 60a/08, 60a/09, 60a/11,
60b/15

k.+üñ 60a/10, 61a/01

kerre: *Ar.* kere, defa

k. 24b/03, 61a/02, 85b/01

kervân sarây: *Far.* kervansaray *krş.*
kârvân sarây

k. 63b/12, 95a/06

kes-: kesmek

k.-di 43a/10

k.-diler 39a/15, 53b/15, 56b/06

k.-üp 50a/15, 57b/04, 60b/09

kesdür-: kesdirmek

k.-di 68a/09

k.-üp 51b/10

kesil-: kesilmek

k.-üp 69a/07

k.-ür 52b/09

keşîş: *Far.* papaz, rahip *krş.* şâsîs

k.+ler 27b/11, 28a/01, 28a/02,
28a/03, 55b/08

k.+leri 27b/12, 27b/14, 27b/15,
32a/13

kethüzā: *Far.* zenginlerin ve devlet
büyüklerinin buyruğunda çalışan; kâhya

k. 51b/15

k.+sı 39b/14

kevkeb: *Ar.* yıldız

k. 62a/14, 62a/14

kez: kere, defa

k. 3b/13, 15a/03, 59b/14, 61a/03,
62b/12, 63b/05

ķıbtī: *Ar.* çingene

ķ.+ler 71a/05

ķıġır-: çağırmaq, davet etmek,
seslenmek, bağırmaq

ķ.-dı 28a/08

ķıl-: kılmak

ķ.-dı 15b/05, 16a/10, 33b/15,
50a/02, 52a/08, 73a/15

ķ.-dılar 50b/12, 54b/08, 86b/11

ķ.-duġı 82a/07

ķ.-ıpdur 52b/08

ķ.-up 9b/03, 9b/09, 12a/08,
23b/02, 46a/11, 49a/02, 50a/04, 50b/09,
53a/05, 54a/02, 65a/08, 74a/01, 83b/08

ķılıç: kılıç *krş.* tıġ

ķ. 11a/06, 11b/07, 11b/08,
29b/06, 72b/04, 90a/11, 91b/01, 94b/03,
95b/09

ķ.+dan 3b/15, 4a/02, 4a/06,
4a/10, 11a/07, 14b/04, 54b/07, 69a/08,
86a/12, 88a/10, 89b/02, 91b/02, 93a/09,
94b/07

ķ.+ı (ķılıcı) 11b/08

ķ.+ları 94a/15

ķılıvir-: kılıvermek, tezlik bildiren
tasvirî fiil

ķ.-e 3a/01

ķır-: kırmak; öldürmek; yok etmek

ķ.-alum 27b/14

ķ.-dı 7b/13, 38b/08

ķ.-dılar 11a/06, 23b/12, 40b/10,
90a/11, 90a/14, 91b/01

ķ.-maġ 23b/10

ķ.-up 11a/14, 14a/11, 26a/10,
65a/11, 68b/07, 91b/14, 93a/10

ķıral: kral

ķ. 26a/03, 26a/11, 48a/04,
48a/07, 49b/05, 50a/06, 50a/11, 50b/04,

50b/06, 50b/06, 50b/12, 51a/08, 65a/07,
83a/11, 83a/12, 83a/14, 87a/04

ķ.+ı 50a/13, 51a/08

ķ.+uñ 50a/12, 50a/15, 50b/11

ķırdur-: ķırdırmak; kestirmek;
boğazlatmak

ķ.-dı 34a/04

ķırıcı: kıran, öldüren

ķ.+lardur 2b/03

ķırıl-: kırılmak; ölmek; telef olmak

ķ.-an 14b/04

ķ.-dı 40b/09

ķırķ: kırk sayısı

ķ. 3b/04, 20b/05, 42a/14,
45b/11, 59b/14, 60a/01, 60a/01, 60a/03,
61b/01, 61b/02, 62b/12, 62b/12, 63b/05,
63b/06, 63b/06, 63b/07, 72b/06, 72b/06,
76b/07, 90a/12, 90a/12, 93b/04

ķ.+lar 68b/03

ķıřřa: *Ar.* öykü; fıkra; olay

ķ. 2a/08, 35b/12, 42a/12, 92a/06

ķ.+lar 2a/05, 8a/08

ķ.+larını 2b/09

ķ.+sı 2a/07, 4b/04, 8b/11

ķ.+sıdur 2a/08

ķ.+sına 4b/15, 8a/10, 9a/01,
14a/02, 52b/13, 61a/14, 62b/10, 64b/04

ķ.+sını 2a/02

ķıř: kış mevsimi

ķ. 23a/07, 70b/04, 70b/06,
92b/10

ķ.+ın 47a/11

ķ.+ların 6b/12

ķıřla: kışın barınılan yer

ķ. 6b/04, 6b/06, 6b/07, 6b/08,
6b/09

ķıřla-: kışı geçirmek

ķ.-dılar 6b/12, 23a/08

ķıyâmet: *Ar.* mahşer günü; gürültü
patırtı

ķ. 61a/12

ķ.+e 2b/09

ķıyâs: *Ar.* karşılaştırma, mukayese

ķ.+a 58b/04

ķ.+ıla 61a/01

ķıyâsen: *Ar.* kıyas yoluyla; benzeterek

ķ. 82a/14

ķıyemtlü: *Ar. +T.* kıymetli, değerli

ķ. 58a/05

kız: kız

ķ. 93a/10, 95b/07

ķ.+ı 13a/07, 21a/14, 42a/08,
56b/10, 56b/13, 56b/14, 56b/15

ķ.+ından 13a/09, 13a/10

ķ.+ını 9a/12, 13a/09, 13a/10,
24a/06, 26b/02, 26b/03, 44a/11, 45a/05,
81b/03

ķ.+ıyla 16a/01, 38a/04, 66b/07

ķ.+larını 11a/09, 19b/12, 54b/08,
86a/12, 87b/11

ķ.+um 12b/12

ķ.+umdan 12b/13

ķ.+umı 12b/12

ķız-: ısınmak; kızarmak

ķ.-up 53b/10

ķızıl: kızıl

ķ. 17a/15

ķi: *Far.* ki bağlacı *ķrş.* kim

k. 12b/05, 23a/05, 34b/11,
36b/14, 40a/06, 47b/10, 52b/10, 60b/03,
69a/12, 73a/15, 79a/09, 88b/02

ķiçe: keçe

k.+lere 14b/05

ķiçi: küçük

k. 9b/02, 16b/08, 83b/08, 88b/11

k.+si 8b/15

ķiçirek: daha küçük, küçükük, küçükçe

k. 31a/14

k.+dür 31a/14

ķim: ki bağlacı *ķrş.* ki

k. 2a/01, 2a/03, 2a/05, 2a/05,
2a/06, 2b/05, 2b/07, 2b/08, 3a/03,
3b/05, 3b/06, 3b/07, 3b/11, 3b/12,
3b/12, 4a/12, 4a/14, 5a/01, 5a/03, 5a/04,
5a/14, 5b/02, 6a/08, 6b/10, 7a/11, 7a/12,
7a/15, 7b/06, 8a/06, 8a/06, 8a/08, 8a/09,
8a/09, 8a/10, 8a/15, 8b/01, 8b/08,
8b/08, 8b/14, 9a/05, 9a/06, 9a/10, 9a/11,
9b/09, 9b/10, 9b/12, 9b/15, 9b/15,
10a/14, 10a/14, 10b/01, 10b/10, 10b/13,
10b/14, 11a/06, 11a/12, 11b/07, 12a/03,
12b/08, 12b/10, 13a/01, 13a/01, 13a/07,
13a/14, 13b/08, 14a/07, 14a/12, 14b/04,
14b/15, 15a/12, 15b/11, 16a/10, 16a/14,
17a/04, 17a/06, 17a/07, 17a/10, 17a/12,
18b/08, 18b/09, 18b/12, 18b/13, 19a/06,
19a/07, 21a/09, 22a/10, 22a/12, 22a/15,
23a/13, 23b/09, 24b/02, 24b/10, 25b/04,
26a/03, 27a/07, 27a/08, 27a/13, 27b/09,
29a/01, 29a/03, 29a/14, 30a/01, 30a/04,
30a/04, 31a/05, 31b/15, 32a/09, 32a/11,
32a/12, 32b/03, 32b/11, 33a/07, 34b/09,
35a/08, 35a/13, 35a/15, 35b/13, 35b/14,
36b/06, 36b/08, 37a/01, 37a/02, 37b/01,
38b/03, 39b/13, 41a/08, 42a/08, 43a/04,
46a/04, 49b/12, 51b/03, 52a/11, 52a/12,

52b/01, 52b/02, 52b/08, 53a/13, 53b/08,
54b/11, 55b/03, 55b/09, 55b/13, 55b/14,
56a/01, 56a/02, 56a/03, 56a/11, 56a/15,
56b/15, 57a/03, 57a/04, 57a/07, 57a/08,
57a/12, 57a/14, 57b/05, 57b/06, 57b/11,
57b/15, 58a/05, 58a/08, 58a/14, 58b/02,
58b/07, 58b/11, 58b/14, 58b/15, 59a/02,
60a/15, 60b/03, 61a/01, 61a/07, 61a/08,
61a/09, 61a/15, 61b/03, 61b/06, 62a/01,
62a/04, 62a/05, 62a/07, 62a/11, 62a/15,
62b/01, 62b/08, 63a/01, 63a/08, 63b/03,
65a/14, 69b/04, 70a/08, 71a/02, 71a/05,
71a/06, 71a/07, 71a/11, 71a/15, 72a/13,
72a/13, 73a/13, 73b/01, 73b/03, 77b/10,
77b/14, 81a/14, 82a/07, 82b/01, 84b/04,
84b/07, 84b/15, 85a/02, 87a/08, 87b/10,
87b/15, 88a/01, 88a/08, 88a/15, 90a/01,
91b/01, 91b/06, 93b/12, 94a/10, 95b/15,
96b/03

kim: kim, kimse, kimisi

k. 78b/14

k.+de 14b/11

k.+ler 55b/06, 55b/06, 55b/06,
55b/10, 55b/10

k.+ün 33b/09

kimesne: kimse *krş.* kimse

k. 9b/10, 15b/02, 19a/07, 19a/13,
28b/12, 35b/15, 52a/15, 52a/15, 52b/01,
52b/09, 57a/05, 57b/12, 60b/05, 61b/04,
62b/04, 63a/08, 77b/11

k.+ye 56a/08

kimi: kimisi, kimisini

k. 12b/07, 12b/07, 71a/06,
77b/06, 85a/02, 85a/03, 85a/03, 85a/03,
87b/03, 95b/04

k.+ni 78b/12, 78b/12, 87b/03

k.+nün 71b/14, 71b/14

kimse: kimse *krş.* kimesne

k. 32b/02, 48b/05, 52b/02,
71a/13, 72a/09, 92a/08

k.+nün 27a/13

k.+ye 18b/03, 85a/09

k.+yi 52b/02

kīn: *Far.* gizli düşmanlık, garaz

k.+ini 68b/10

kireç: kireç

k.+ini (kirecini) 59b/10, 62b/11

kişi: kişi

k. 13b/08, 19a/09, 28a/10,
49b/11, 71a/15, 71b/03, 90b/05, 92a/13

k.+den 22b/07

k.+ler 96b/03

k.+lerden 89a/03

k.+ye 2a/01, 7b/04, 42b/15

k.+yi 4a/02, 29a/10, 71b/01

k.+yidi 12a/14, 27a/04
k.+yile 26a/07, 89a/04
kitāb: *Ar.* kitap
k.+larında 55b/10
k̇o-: koymak, bırakmak; izin vermek;
serbest bırakmak; alıkoymak; etkilemek
krş. koy-
k̇. 17a/12
k̇.-dı 6b/15, 7b/13, 7b/14,
10a/08, 15a/14, 15b/01, 28b/01, 28b/02,
28b/03, 39b/05, 40a/03, 73b/06
k̇.-dılar 6b/01, 8a/05, 22b/05,
23a/01, 23a/06, 27a/01, 32a/04, 41b/11,
71b/07, 71b/09
k̇.-mayasın 36b/09
k̇.-miş 72a/05
k̇.-mişlar 18a/12, 56b/12
k̇.-ñ 16a/11
k̇.-rlar 60b/08, 60b/10, 60b/11
k̇.-rlarımış 60b/10
k̇ol: kol, el
k̇.+ını 49b/07, 49b/07
k̇olan: yaban eşegi
k̇. 84b/08
k̇on-: konmak; konaklamak

k̇.-an 3b/06
k̇.-ar 5a/08, 5a/09, 5a/12, 6a/02,
25a/13
k̇.-dı 34b/08, 43a/03, 92b/10,
93a/05
k̇.-dılar 5b/06
k̇.-mak 79a/12
k̇.-up 23b/01, 34a/11, 69b/14,
72b/10, 83b/14
k̇.-up ṫururken 48b/12
k̇onak: konuk olunan yer
k̇.+da 92b/09
k̇onakla-: misafir etmek, ağırlamak
k̇.-yup 79a/10
k̇onuqluq: misafirlik, ziyaret
k̇.+ı (k̇onuqluğı) 79b/14
k̇op-: ayrılmak; ayağa kalkmak;
meydana çıkmak; harekete geçmek
k̇.-dı 10b/10
k̇.-miş 87b/07
k̇.-mişdur 3b/10
k̇.-up 8b/09
k̇opar-: ayırmak, gidermek
k̇.-dılar 33a/13

ķ.-up 48b/06

ķorķu: korku *ķrř.* ģavf

ķ.+sı 52a/12

ķorķ-: korkmak

ķ.-arın 27b/07

ķ.-ma 27b/08

ķoř-: arkadaş olarak vermek, eklemek, artırmak; araba vb. ĉekecek hayvanı bağlayarak hazırlamak

k.-arķen 88b/12

k.-dı 7b/12, 15a/15, 21b/04

k.-dılar 7b/01

k.-up 45b/12, 74b/04, 80b/15, 81a/01, 92a/13

ķořu: koşu, yarış

ķ.+sına 9b/02

ķ.+sını 9b/05

ķ.+ya 9b/05

ķov-: kovalamak; izlemek; koşturmak

ķ.-dılar 23b/14

ķ.-mağa 51a/03

ķ.-up 44a/08, 68b/07, 83a/06

ķovagit-: sũreklilik bildiren tasvirî fiil

ķ.-ũp (ķovagidũp) 69a/09

ķ.-diler 25b/15

ķovuř-: koşmada yarış etmek; birbirini kovalamak

ķ.-urķen 38a/12

ķoy-: koymak, bırakmak; izin vermek; serbest bırakmak; alıkoymak; etkilemek *ķrř.* ķo-

ķ.-anlar 86a/02

ķ.-ardum 36a/10

ķ.-dı 10b/14, 36a/12

ķ.-dılar 6b/02, 26a/14, 26a/15, 90a/11, 91b/01, 94b/03, 95b/10

ķ.-mışdı 87b/12

ķ.-up 4b/09, 11a/05, 11a/06, 30a/01, 32a/11, 46b/04, 46b/06, 47b/04, 49a/11, 80a/05, 84a/09, 87b/04, 87b/09, 88b/01, 91a/04

ķoyın: sine, koyun, kucak

ķ.+uma (ķoynuma) 12b/04

ķ.+ũndan (ķoynuũndan) 12b/03

ķoyıvir-: koyuvermek, tezlík bildiren tasvirî fiil *ķrř.* ķoyuvir-

ķ.-ũp 78b/12

ķoyuvir-: koyuvermek, tezlík bildiren tasvirî fiil *ķrř.* ķoyıvir-

ķ.-diler 21a/13, 25a/02

köke: eskiden kullanılan bir tür savaş gemisi

k. 72b/12

k.+nüñ 30b/09

k.+sin 30b/07

k.+sini 30b/07

köpri: köprü *krş.* köprü

k. 43a/10

köprü: köprü *krş.* köpri

k.+nüñ 43a/11

k.+si 43a/13

k.+sine 43a/09

k.+sini 43a/10, 45b/05

kör: kör

k. 31b/14

köşe: köşe

k.+sinde 61b/11

köşk: *Far.* köşk, saray

k. 57a/04, 57b/11, 57b/12

k.+i 57b/13

köy: *Far.* köy

k.+ler 41b/15

k.+lerini 71b/08

ķubbe: *Ar.* kubbe, yarım küre

ķ. 16a/11, 60a/02

ķ.+nüñ 60a/03, 60a/04, 60b/08

ķ.+yi 53b/09

ķudret: *Ar.* güç, kuvvet; Allah'ın ezeli gücü; varlık; kabiliyet

ķ. 4b/03, 12a/04, 32a/06, 36a/06, 59a/06, 93a/14, 96a/05

ķ.+den 29a/12, 91a/01, 96a/06

ķ.+idür 36a/16

ķ.+ine 64a/11

ķ.+iyle 24b/11

ķuds: *Ar.* kutsallık; temizlik

ķ. 58a/13

ķul: Allah'a göre insan; uşak; esir

ķ. 7b/09, 8a/04

ķ.+ı 15b/01, 37b/10, 38a/07, 62a/03

ķ.+ımı 62a/13

ķ.+lar 17b/06, 28a/02

ķ.+larına 40b/11

ķ.+larını 85b/04

ķ.+larum 27b/15

ķ.+laruñ 17b/01

ķulaç: gerilerek açılmış iki kolun parmak uçları arasındaki uzaklık

ķ. 53b/06, 72a/01, 72a/01

ķulaķ: işitme organı

ķ. 91b/04

ķ.+ların 31b/14

ķule: kule; doruk

k. 55a/11

k.+leri 53b/12

k.+sinde 68b/09, 94b/11

ķumař: kumaş

ķ. 70a/04

ķ.+lardan 70a/09

ķur-: düzenlemek, hazırlamak; tasarlamak

ķ.-dılar 53b/14

ķurbān: *Ar.* Allah'ın rızasını kazanmaya vesile olan şey; dinin buyruğunu veya bir adağı yerine getirmek için kesilen hayvan

ķ.+lar 83a/03

ķurdur-: kurdurmak, hazırlatmak

ķ.-up 54a/14, 68a/02

ķurna: *Ar.* Hamam ve banyolarda musluk altında bulunan, içinde su biriktirilen, yuvarlak mermer tekne

ķ.+da 36a/03

ķurt: kurt

ķ.+ı (ķurdı) 10b/06, 73a/14, 88b/03

ķurtar-: kurtarmak

ķ. 27b/03

ķ.-ımaz 52b/02

ķ.-maķ 90b/01

ķ.-ursañ 27b/01

ķurtul-: kurtulmak

ķ.-an 11a/07

ķ.-anları 23b/12

ķ.-dı 51a/07, 95b/10

ķ.-up 26a/11

ķuru: kara, toprak, yer

ķ.+da 88a/10

ķ.+dan 32a/10, 67b/09, 87b/03, 94a/06, 94a/07, 94a/13, 94b/08, 94b/08

ķ.+ya 43b/05

ķurul-: hazırlanmak

ķ.-up 67b/14

kūs: *Far.* büyük davul

k.+lar 35a/01

kuş: kuş

ķ. 84b/07

ķ.+ı 31b/06

kuşan-: kuşanmak

ķ.-up 29b/06

kuşluķ: günün sabah ile öğle arasındaki bölümü

ķ. 83b/03

ķutlu: kutlu, uğurlu

ķ. 51a/13

ķuvvet: *Ar.* güç, kuvvet

ķ. 49b/14

ķuyruķlu: kuyruklu

ķ. 65b/09

ķudūret: *Ar.* bulanıklık; tasa

k.+i 79a/14

ķuffār: *Ar.* kâfirler

k. 19a/06

ķüllī: *Ar.* genel; çok; hep

k. 17a/07, 22a/08

ķürekci: kürek çeken kimse

k. 29b/12, 29b/13, 29b/14

ķürsī: *Ar.* kürsü; göğün en yüksek tabakası altında bir düzlükte olan yer

k. 61a/05, 61b/09

ķütük: ķütük

k. 24b/07, 24b/14

L

lağım: sahra veya düşman tesislerini patlayıcı ile uçurmak için yer ltından açılan geçit; bir yerleşim yerinde pis suların akıtılması için yer altında açılmış kanal

l.+lar 38b/06

l.+larını 38b/07

l.+larla 38b/07

lahza: *Ar.* an, lahza

l.+dan 24b/10

la' īn: *Ar.* lanetlenmiş

l. 46a/11, 48a/05, 48a/07, 48b/07, 49b/04, 49b/05, 50a/06, 64a/05, 66b/15, 74b/05, 75a/02, 84b/09, 95b/02, 95b/05

l.+ūñ 49b/01

la' l: *Ar.* kırmızı; değerli bir süs taşı

l. 58a/05

lāla: *Far.* bir çocuğu gezdiren, oyalayan
uşak; padişahların sadrazamlara hitap
ederken kullandıkları unvan

l.+sı 21b/03

lāzım: *Ar.* lazım, gerekli

l.+dur 2a/01, 2b/07

leşker: *Far.* asker; ordu

l. 7a/15, 7b/12, 21b/04, 21b/06,
23b/07, 25b/14, 33a/15, 34a/09, 34a/13,
34b/05, 34b/12, 35a/10, 35a/15, 41a/02,
44b/13, 48a/08, 50b/13, 54b/06, 63a/04,
63a/14, 65a/08, 70b/05, 70b/06, 70b/15,
71a/15, 75b/02, 76b/07, 76b/09, 76b/10,
78a/01, 78b/03, 80a/02, 80a/05, 84a/06,
85a/12, 92b/04, 92b/08, 93a/05, 94a/13,
96b/02

l.+den 19b/04

l.+e 19b/04, 46a/03

l.+i 11a/07, 11b/13, 11b/15,
14a/08, 14a/09, 14a/12, 14b/04, 15a/05,
17a/11, 21b/09, 23a/13, 23b/05, 23b/07,
23b/09, 23b/09, 31b/07, 32b/13, 34b/13,
35a/02, 35a/06, 35a/07, 35a/08, 45b/13,
46a/01, 47a/01, 48a/10, 49a/04, 51a/09,
56b/02, 65a/11, 69a/02, 69a/02, 69a/07,
69a/08, 69a/08, 71a/06, 77b/06, 77b/13,
78a/08, 78a/09, 80a/08, 80a/12, 92a/15

l.+in 40b/07, 68b/13, 68b/14,
68b/14, 68b/15, 74b/06

l.+inden 50b/04

l.+ine 15a/07, 51a/06

l.+ini 11a/01, 11a/14, 23b/02,
36b/08, 36b/13, 46b/06, 47b/01, 53a/06,
56a/15, 68b/14, 69a/09, 71a/14

l.+inüñ 14b/05, 48b/02

l.+iyle 32b/09, 77a/10

l.+le 14b/01, 20b/14, 21b/06,
68b/05, 68b/06, 70b/03, 74a/06, 77a/05,
78a/12, 86b/05, 92b/01

l.+ler 7b/01, 19b/09, 20b/08,
23a/14, 25b/10, 25b/12, 29b/10, 33b/05,
34a/06, 34b/01, 47a/01, 49a/03, 53a/08,
54a/03, 54a/09, 65a/10, 66a/07, 68b/11,
74b/04, 74b/11, 76a/02, 77a/03, 77b/06,
78a/09, 78a/15, 78b/02, 84a/11, 84a/14,
84b/01

l.+lere 78a/04

l.+leri 49a/04, 77a/06, 77a/15

l.+lerini 77a/09

l.+ümüz 71b/04, 71b/07, 72b/05,
77b/04, 78b/04, 93b/01, 93b/04

l.+ümüze 71a/03

l.+ümüzüñ 71a/01

l.+üñ 17a/10, 17a/15, 50b/12,
71b/02

l.+üñi 71a/13

levh: *Ar.* levha

l. 60a/11, 61a/05, 61b/09

l.+leri 60a/13

l.+lerüñ 60b/02

leyl: *Ar.* gece *krş.* dün, gice, şeb

l.+de 75a/06

leylek: leylek

l. 63a/10

limon: liman

l.+ında 19b/02

luḫf: *Ar.* iyilik; güzellik

l.+ı 72b/01, 72b/03

M

ma^ç den: *Ar.* mâden

m.+i 57b/03, 57b/07

mağfūr: *Ar.* Allah tarafından günahları affedilmesi için dua edilen; ölmüş

m. 55a/12, 73a/10, 75a/09

mağrīb: *Ar.* batı, batı tarafında olan memleketler

m. 56a/03, 57b/08, 59b/06, 65b/10, 72a/03, 85a/03, 87b/01

m.+e 58b/05

mağrūr: *Ar.* gururlu, kendini beğenmiş

m. 2a/12, 23b/01, 32b/04, 46a/09, 50a/06, 69b/08, 77a/13, 91a/05

mağrūrлық: *Ar.+T.* gururluluk, kendini beğenmişlik

m.+ından (mağrūrılığından)
50a/07

māh: *Far.* ay, kamer *krş.* ay

m. 66b/11, 66b/12, 70b/07, 72b/08, 75b/10, 76a/13, 76b/11, 80b/06, 81a/08, 83b/11, 87a/13, 89a/01, 95a/13

maḫal: *Ar.* yer

m.+de 75a/08

maḫalle: *Ar.* mahalle

m. 26b/01, 80b/13, 95a/07

m.+ler 82a/12, 83b/04

maḫbūb: *Ar.* sevilen, sevgili

m. 88a/01

maḫlūk: *Ar.* yaratık

m. 60b/12, 60b/13, 60b/13, 60b/14

maḫmūr: *Ar.* uykulu, baygın

m. 73b/06

maḫtūme-zāde: *Ar.+Far.* kız çocuğu, kız torun

m.+lerini 81a/10

maḳām: *Ar.* yer; kat, huzur

m. 7a/03, 10b/09

maḳbere: *Ar.* mezar

m.+ler 33b/08, 33b/09

m.+sin 92a/02

m.+sini 34a/01

m.+sinūñ 34a/02

maḳbūl: *Ar.* kabul edilen, beğenilen

m.+dı 57a/01

maḳşūd: *Ar.* istenilen, maksat

m.+ı 51a/07, 57a/01

m.+uñ 27b/06

māl: *Ar.* mal, servet

m. 15b/08, 26a/12, 54b/15,
70a/08, 72a/08, 74a/08, 77a/02, 79a/10

m.+dan 70a/09

m.+ı 21a/14, 22a/12, 22a/13,
41b/08, 51a/12

m.+ına 54b/13

m.+ından 9a/07

m.+ını 2a/10, 56b/07

m.+ıyla 38b/04, 94b/13

m.+ların 25a/01

m.+larını 33b/13, 54b/09, 88a/11

māllu: *Ar.+T.* malı olan, varlıklı

m. 70a/03

maʿlūm: *Ar.* bilinen

m. 4b/14, 40a/12

maʿmūr: *Ar.* bayındır, imar edilmiş

m. 15b/08, 39b/09, 39b/12,
63b/04, 64a/05, 95a/12

m.+iken 64a/06

māniʿ: *Ar.* engel olan, alıkoyan, geri bırakan

m. 63a/08

maʿnī: *Ar.* mana

m.+si 73b/02

māre: bey *krş.* māret

m.+sine 7a/15

māret: bey *krş.* māre

m.+i 7a/10

martulos: *Rum.* silahlanmış olan; Osmanlıda ordunun geri hizmetinde çalışmış Hristiyanlar

m.+ıları 86b/06

maşhara: maskara, soytarı, güldüren

m. 27a/15, 27b/02, 27b/08

m.+sı 27a/14
maşlahat: *Ar.* iş; dirlik, düzenlik
m. 37b/14
maşrıq: *Ar.* doğu
m. 65b/10
mātem: *Ar.* yas
m. 46b/14
mā'una: *Ar.* yük taşıyan büyük kayık
m. 30b/15, 72b/12
m.+lar 32a/03
mayıs: *Rum.* yılın beşinci ayı
m. 29a/07, 55a/02, 64a/09
ma' zül: *Ar.* görevden alınmış
m. 64b/08
mebāliğ: *Ar.* paralar, akçeler
m.+a 25a/01
mecāl: *Ar.* güç, kuvvet; fırsat
m.+i 27a/12, 27a/13, 53b/15
meclis: *Ar.* toplantı yeri
m. 75a/08
mecmū' : *Ar.* toplam, tümü

m. 14b/04, 18a/08, 41b/01,
48a/07, 49b/08, 50b/13, 51a/10, 56a/02,
58b/10, 61a/09, 63a/13, 63b/13, 75b/13
medrese: *Ar.* medrese
m. 24a/05
m.+ler 16b/10
m.+si 16b/11
mefhar: *Ar.* övünç kaynağı
m. 61b/05
meger: *Far.* meğer
m. 9b/11, 12a/04, 12a/05,
12a/09, 14a/05, 14a/07, 14b/12, 24b/03,
27a/14, 27b/03, 29a/14, 32a/07, 32a/14,
56a/03, 72a/03, 72a/13, 90b/12, 91b/08,
92a/06, 93b/10, 93b/12, 95a/15, 96b/11
mekān: *Ar.* yer; ev
m. 4b/03
m.+larına 10b/05
mektüb: *Ar.* yazılı; mektup
m. 28b/01
m.+da 28b/02, 28b/02
melā'ike: *Ar.* melekler
m.+ler 61b/12
melek: *Ar.* melek *krş.* ferişteh
m. 62a/10, 62a/12

m.+leri 62b/06
melik: *Ar.* melik, hükümdar
m. 7a/09, 7a/15
melûl: *Ar.* usanmış, bıkmış; mahzun
m. 36a/16, 36b/01, 63b/02
m.+sın 36a/16
mel'ûn: *Ar.* lanetlenmiş, kovulmuş
m. 46a/01, 47a/01, 65a/07,
65b/05
m.+a 50b/15, 65b/03
m.+lar 65a/12, 86b/10
m.+laruñ 86a/05
m.+uñ 50a/11
memleket: *Ar.* ülke, şehir
m. 36b/14, 58b/07
m.+de 17a/06
m.+den 4a/03, 4a/06, 36b/09,
40a/12, 44a/13
m.+i 6b/02, 7b/04, 35b/13,
35b/15, 47b/09, 58b/03
m.+ine 79a/11
m.+ini 7b/03
m.+ler 9a/03, 9a/09
m.+lerde 36b/09

m.+lerden 59b/12
m.+lere 27a/03
m.+leri 4a/05, 4a/11, 4b/05,
14a/12, 23a/14, 38a/14
m.+leruñ 4b/08
m.+leruñüzde 59a/12
m.+ümüz 87a/06
m.+üñ 34b/15, 35a/08, 39a/06,
59a/09, 59b/03
men(?):
m. 62b/03
men': *Ar.* yasaklama, durdurma;
esirgeme
m. 63a/09
menâkıb: *Ar.* menkıbeler, övgüye değer
özellikler
m.+ı 4b/13, 38a/06
m.+ında 4b/04, 4b/14
m.+ları 13a/13, 13b/05, 13b/15
menşür: *Ar.* dağıtılmış, yayılmış;
ferman
m.+ını 10b/07
merd: *Far.* adam; yiğit
m.+ler 32b/15

mergûb: *Ar.* rağbet edilen, aranılan, istenen

m. 56b/11

merhûm: *Ar.* ölü, rahmetli

m. 3a/09, 5b/14, 8a/11, 20a/15, 20b/04, 46a/02, 52a/05, 52b/14, 55a/12, 65a/06, 65b/06, 70a/15, 73a/08, 73a/11, 75a/08, 75b/09

m.+uñ 88b/07

mermer: mermer

m. 29a/12, 57b/03, 57b/06

m.+ler 55b/02, 57b/04

m.+leri 57b/11

merriḥ: *Ar.* gezegen adı, Mars

m.+de 63a/07, 73a/10

merrik: öldürülmesi gereken

m. 85a/07, 86a/04, 86a/11

m.+lerdür 85a/07

mersiye: *Ar.* ağıt, mersiye

m. 52a/09

mertebe: *Ar.* derece; miktar

m.+sin 75a/10, 79b/06, 91b/12

m.+sini 86b/11

mescid: *Ar.* mescit

m.+i 58a/14

m.+ler 16b/10, 26b/01

m.+leri 95a/07

m.+uñ 29a/12

meşel: *Ar.* örnek; özlü söz; öğretici hikaye

m.+dür 77b/10

meşelâ: *Ar.* örneğin

m. 85b/02

mest: *Far.* mest, sarhoş

m. 91b/10

meşâyiḥ: *Ar.* şeyhler

m. 17a/08

meşgûl: *Ar.* bir işle uğraşan; doldurulmuş; tutulmuş

m. 10b/05, 11b/15, 51b/08, 57b/01, 59a/08

meşhûr: *Ar.* ünlü, tanınmış, bilinen

m. 12a/15

m.+dur 4b/12, 15a/04, 57a/12, 79a/07, 84a/15

meşveret: *Ar.* danışma

m. 38b/01, 58a/10

metâ': *Ar.* mal, eşya

m. 14b/11	m.+in 91b/15
m.+dan 54b/11	m.+ini 42a/13, 42a/14, 88b/07
met̄in: <i>Ar.</i> sağlam, dayanıklı	mezār: <i>Ar.</i> ziyaret yeri; kabir
m. 72a/05	m. 6a/01, 15a/01
metrūkāt: <i>Ar.</i> geride bırakılanlar; miras olarak bırakılanlar	m.+ı 41b/11
m.+ı 80a/04	m.+ları 15a/01
mevcūdāt: <i>Ar.</i> varlıklar	m.+uñ 15a/03
m. 61b/05	mezheb: <i>Ar.</i> yol, mezhep, ekol
mevlānā: <i>Ar.</i> “hazret” anlamına gelen bir hitap	m. 85a/06
m. 22b/05	mezhebsüz: <i>Ar.+T.</i> mezhepsiz; başı boş
mevlāyī: <i>Ar.</i> “ey benim Allahım” hitabı	m.+ler 71a/01, 84b/14
m. 49b/13	mez̄kūr: <i>Ar.</i> zikredilen, adı geçen, anılan
mevlūd: <i>Ar.</i> mevlit; yeni doğmuş	m. 6a/09, 7a/04, 65b/14, 66a/06, 66b/02, 67a/07, 75a/06, 76b/10
m. 88a/03	m.+lar 6a/07, 45a/01
mevsüm: yılın dört bölümünden her biri	mıknātīs: <i>Ar.</i> mıknatıs
m.+inde 78b/05	m.+dan 60a/06
meydān: <i>Ar.</i> alan	miḥnet: <i>Ar.</i> sıkıntı, acı, dert
m. 9b/09, 91b/15	m.+ile 52a/14
m.+a 9b/05	mıqdār: <i>Ar.</i> miktar; değer; derece
m.+ında 88b/12	m.+ı 19b/04, 40b/06, 48a/08, 49b/11, 53b/06, 60a/03, 71a/02, 86b/02, 90a/04, 93a/06, 93a/11, 95b/06
meyyit: <i>Ar.</i> ölü	

mīl: *Ar.* iğne, ok, direk gibi uzunca ve değirmi olan bir alet

m.+ler 63a/02

m.+üñ 63a/02

mināre: *Ar.* minare

m. 63a/02

m.+ler 80b/05, 80b/10

mi' rāc: *Ar.* miraç; göğe çıkma

m. 61b/08, 61b/08

mīrās: *Ar.* ölen bir kimsenin yakınlarına bıraktığı mal, mülk

m.+da 28a/15

mişāl: *Ar.* örnek

m.+i 79b/01

mīşe: meşe; orman

m. 31b/02

mu'abbir: *Ar.* rüya yorumcusu

m. 12a/10

mu' allā: *Ar.* yüce, yüksek

m.+ya 30b/12, 90a/14, 91b/05, 95b/11

mu' āvīn: *Ar.* yardımcı

m. 78b/08

mu' azzam: *Ar.* azametli, ulu

m. 70a/03

mu' cizāt: *Ar.* mucizeler

m. 15a/06, 23b/03, 29a/04, 32b/07, 49a/01, 50a/04, 72b/01, 77a/01, 85b/14, 96a/08

m.+ıdur 50a/10

m.+ıyla 29a/02, 92a/04

muḥārebe: *Ar.* harp etme, savaş

m. 34b/10, 34b/14, 45a/13, 47a/03, 53a/10, 74a/12, 74b/15

muḥarrem: *Ar.* haram kılınmış; kamer takviminin birinci ayı

m. 30b/13, 52a/02, 53a/04, 68a/06, 72b/08, 75b/09, 75b/10, 76a/13, 76a/14, 76b/11, 79b/09, 80b/06, 81a/08, 81a/09, 81b/03, 82b/15, 83b/11, 87a/13, 89a/01, 89a/02, 89a/05, 93b/05, 95a/13, 95a/15, 96b/08

muḥib: *Ar.* seven

m. 40b/14

m.+lerinden 13b/04

muḥkem: *Ar.* sağlam kılınmış, kuvvetli

m. 2b/07, 3b/08, 9a/08, 10b/03, 32b/03, 53b/13, 72a/05

muḥkemlik: *Ar.+T.* sağlamlık, dayanıklılık

m.+le 72a/07

muḳābele: *Ar.* karşılık verme;
karşılama; karşı gelme; karşılaştırma

m. 25b/05

m.+sinde 18b/15

muḳābil: *Ar.* karşılığında; karşılık

m. 35a/01

muḳarrer: *Ar.* kararlaştırılmış; kesin

m.+dür 41a/10

muḳāvemet: *Ar.* karşı koyma, direnme

m. 53a/10, 70b/06

muḳāyil(?):

m. 35a/02

murād: *Ar.* istek, arzu

m. 9b/01, 9b/01

m.+ları 76b/04

musahḫar: *Ar.* ele geçirilmiş

m. 16b/03, 44b/06, 56a/02,
67a/01, 67a/09, 68a/07

muşālaḫa: *Ar.* barış

m. 47b/14, 77a/13, 78a/14,
79a/01, 83a/09

muştuluk: müjdelik

m. 12b/15

mu^ç teḳīd: *Ar.* inanan

m.+i 12a/14

muṭī^ç: *Ar.* itaat eden, boyun eğen

m. 2b/02, 18a/09, 56a/10,
56a/12, 68a/03, 85a/10

mübārek: *Ar.* kutlu, bereketli

m. 11b/10, 13a/02, 51a/14,
70b/07

m.+de 58a/13

mücrim: *Ar.* suçlu

m. 2a/04

müddet: *Ar.* süre

m. 68b/09

müfsid: *Ar.* bozucu

m.+ler 74a/05

mükerrem: *Ar.* muhterem, aziz, sayın

m. 30a/03

mülḫidāne: *Ar.+Far.* dinsizce

m. 41a/02

münādī: *Ar.* nida eden; tellal; müezzin

m. 32b/11, 50b/11

m.+ler 32b/13

münādīlık: *Ar.+T.* çığırkanlık; tellallık

m. 51b/02

münāza‘a: *Ar.* ağız kavgası, çekişme

m. 88b/13

müneccim: *Ar.* yıldız falına bakan kimse, falcı

m.+ler 62b/14, 63a/05

münevver: *Ar.* aydınlanmış, parlak; aydın fikirli

m. 3a/01

münhezim: *Ar.* bozguna uğramış

m. 11a/07, 21b/07, 21b/09, 23b/12, 51a/01, 51a/09, 69a/07, 91b/13

mürāyīlīk: *Ar.+T.* ikiyüzlülük

m.+lar 40a/02, 41a/01

mürīd: *Ar.* mürit; şeyhe bağlı kişi; buyuran

m. 40b/14, 40b/15

m.+i 3b/15, 39b/15

müsellem: *Ar.* teslim edilmiş, verilmiş

m. 42b/14

müselmān: *Ar.* müslüman

m. 10a/14, 18a/08, 73b/12

m.+lar 74b/07, 86b/07

m.+lardan 65a/14

m.+laruñ 95b/07

müstecāb: *Ar.* cevap verilmiş, kabul olunmuş

m. 50a/03

müştehid(?): şehit olan, şahit olan (?)

m.+leruñ 2b/12, 72b/02

müteḥayyir: *Ar.* şaşkın, şaşırmış

m. 27a/11, 55b/03

mütemekkin: *Ar.* yerleşen, yerleşmiş

m. 79b/13

müttefiḳ: *Ar.* birlik olmuş; ittifak yapmış

m. 19b/14

N

nāḩār: *Far.* çaresiz

n. 35b/07, 63b/04

nāgāh: *Far.* ansızın

n. 9b/07, 10b/06, 30b/14, 35a/02, 46b/13, 53b/06, 58a/04, 60a/02, 63a/10, 72b/11, 88b/02, 96a/03, 96b/13

naḩīf: *Ar.* zayıf

n. 2a/04

naḩl: *Ar.* nakil, taşıma; anlatma

n. 14a/01, 16b/05, 73a/11, 73b/10

nāllan-: öldürülmek

n.-duğı 84b/10

namāz: *Far.* namaz

n. 50b/09

n.+ını 9b/03, 12a/08, 83b/08

nāme: *Far.* mektup; kitap

n.+ler 29b/10, 34a/13, 38a/10,
54a/02

nāmünāsip: *Far.+Ar.* uygun olmayan,
münasebetsiz

n. 88b/15

nār: *Ar.* ateş

n. 52a/14

naşb: *Ar.* atama, tayin etme

n. 64b/09

naşīb: *Ar.* pay, hisse; Allah'ın kısmet
ettiğı şey

n. 9a/07, 54b/15, 64a/15, 65b/01,
72a/10, 72a/12, 96a/06

nazar: *Ar.* bakış, ilgi gösterme

n. 24b/03, 60a/13

nāzır: *Ar.* bakan, nezaret eden

n. 18a/05

naẓīr: *Ar.* benzer

n.+i 56b/11

ne: ne, nasıl

n. 5a/03, 12a/04, 17a/14, 18a/07,
18b/11, 27a/08, 27b/08, 34a/03, 36b/04,
37a/01, 47b/08, 52a/13, 52a/13, 52a/13,
52b/09, 53b/08, 54b/11, 56a/01, 56b/15,
58a/08, 58a/10, 60a/13, 60b/04, 60b/04,
61b/04, 61b/12, 61b/12, 61b/12, 61b/12,
62a/08, 62a/10, 62a/11, 63a/09, 73b/01,
73b/01, 75a/11

n.+dür 27b/06, 62a/01, 71a/11,
71a/12

n. itdi 73a/13, 73a/15

n. itmek 78a/05

n.+ler 73a/15

n.+yidi 5a/01, 5a/02, 12a/05,
18b/07

n.+yise 37b/14, 76b/04

ne' am: *Ar.* evet, pek güzel, hay hay;
öyledir

n. 18b/08

neberd: *Far.* savaş *krş.* savaş

n. 34b/11

nebi: *Ar.* peygamber; haberci

n. 52a/13

nebtiz: *Far.* çok keskin kılıç ya da bıçak

n. 86a/07
necâset: *Ar.* pislik
n.+le 34a/02
necât: *Ar.* kurtulma, kurtuluş
n. 52b/12
neden: neden, nereden
n. 13a/13
nedîm: *Ar.* padişahların ve yüksek rütbeli devlet ricalinin sohbet arkadaşı
n. 27a/14
nefer: *Far.* kişi; asker
n.+dür 3b/04
nefes: *Ar.* soluk
n. 24b/04
n.+i 24b/05
nefir: *Ar.* cemaat, topluluk
n. 49a/07, 49b/13
nefs: *Ar.* ruh, can, hayat; kendi; iç; asıl
n. 27a/13, 36a/08, 75a/07
ner: *Far.* er, erkek *krş.* nerre
n. 10b/10, 79a/13, 86a/02
n.+ler 9b/04, 86a/09
nerdbân: *Far.* merdiven

n.+lar 96a/14, 96a/15
n.+ları 96b/09
n.+larını 96b/10
nerimân: *Far.* pehlivan
n. 52b/03, 79b/01, 86a/10
n.+dı 10b/11
nerre: *Far.* er, erkek *krş.* ner
n. 85b/15
nesl: *Ar.* kuşak, nesil
n. 3a/04
n.+dendür 3b/05
n.+i 10a/15
n.+inden 2b/06, 3b/06, 3b/10, 4a/09, 13b/04, 17a/03
n.+indendür 8b/09, 10a/15, 17a/04
n.+üñ 10a/09
n.+üne 13a/01
nesne: cansız varlık, eşya; hiçbir şey
n. 18b/03, 27b/02, 60a/05, 96a/06
n.+si 14b/12
neşr: *Ar.* yayma; kıyamette bütün insanların dirilmesi

n.+i 61a/12
nev^ç: *Ar.* çeşit, tür, sınıf, cins
n.+a 40a/03
nevāhī: *Ar.* nahiyeler, bucaklar; yanlar, taraflar
n.+sine 19a/02
n.+siyle 18a/11
nevbet: *Ar.* nöbet, sıra
n. 65a/08, 65a/08
neyle-: ne yapmak
n.-rsin 27b/10, 27b/13
n.-sün 63b/01
nıf: *Ar.* yarı, yarım
n. 71a/02
nice: nasıl, çok, ne, ne zaman, kaç, hangi, ne kadar *krş.* niçe
n. 6b/12, 11a/09, 11a/10, 23b/14, 28a/07, 28a/14, 28b/15, 48b/02, 52b/04, 52b/04, 52b/05, 52b/05, 52b/06, 52b/06, 52b/07, 52b/07, 52b/13, 57b/14, 78a/05, 82a/12, 82b/07, 91b/04
n.+ye 66b/08
niçe: nasıl, çok, ne, ne zaman, kaç, hangi, ne kadar *krş.* nice

n. 7b/04, 21b/09, 22a/14, 23b/15, 24b/01, 36a/08, 68b/09, 71b/12, 87b/09
niçün: niçin
n. 22a/13, 22a/13, 22b/01, 22b/03, 28a/11, 36a/16
nidügi: ne
n.+n 26b/04
nikāh: *Ar.* nikâh
n. 9a/15, 45a/05, 56b/14
ni^ç met: *Ar.* iyilik; yiyecek; nimet
n.+i 12a/13
nire: nereye
n.+den 13a/13, 62a/01, 62a/05, 62a/11
n.+ye 62a/02, 62a/06, 62a/12, 62b/02, 93b/10
nişān: *Far.* iz, belirti, nişan
n. 17a/12, 17b/02
n.+a 24b/04, 50a/03
n.+ı 24b/14, 82b/03
n.+ımı 94a/09
nişāngāh: *Far.* nişan tahtası, hedef yeri
n. 92a/01
nitekim: nitekim

n. 71a/03, 72a/10

nitelik: nitelik, keyfiyet, mahiyet

n.+ine (niteligine) 60b/06

niyyet: *Ar.* niyet

n. 5a/14, 10a/06, 18a/14, 21b/03, 23b/03, 29a/14, 49a/02, 71a/09, 79a/14, 86b/03, 93b/09, 96a/09

n.+e 93b/12

n.+ine 29b/06, 84a/01, 86b/03

n.+le 71b/03

nola: ne olur, ne çıkar; şaşılır mı

n. 58b/01

nūr: *Ar.* ışık

n. 10a/12

n.+ı 50a/01

n.+la 3a/01

nuşret: *Ar.* Allah'ın yardımı, üstünlük

n. 49b/14, 50a/06

nüş: *Ar.* içki, iştret; tatlı, bal

n.+a 10b/05

O

o: o *krş.* ol

o. 25b/11

ocağ: yurt; soylu aile, hanedan

o.+a (ocağa) 9a/05

o.+dan 9a/05

o.+um (ocağum) 36b/07

o.+umı (ocağımı) 36b/06

od: ateş

o. 80b/12, 83b/03, 90a/02

o.+a 19b/07, 21a/04, 21a/04, 27a/11, 34a/02, 38b/05, 38b/08, 90a/06, 90b/09

o.+la 82a/05

oğlān: evlat; erkek çocuk

o. 93a/10

o.+dan 14b/12, 82a/13

o.+ı 63a/09

o.+ın 95b/07

o.+lar 22b/11

o.+ları 22b/12, 84a/05

o.+larından 29b/15, 92a/07

o.+larımı 8a/01, 24a/03, 54b/09, 85a/14, 86a/12, 88a/11

oğlāncuğ: küçük çocuk

o.+larımı 87b/11

oğul: erkek evlat, yavru

o.+a (oğla) 18a/04

o.+ı (oğlı) 4a/04, 4a/05, 4b/05, 6a/04, 6a/13, 6b/03, 7a/03, 7a/08, 7a/11, 7b/15, 8a/13, 8b/12, 12a/03, 12b/14, 13b/07, 13b/10, 13b/10, 14a/04, 14b/09, 15a/13, 15b/09, 16a/09, 16a/13, 16b/07, 16b/08, 16b/09, 18a/01, 18a/03, 21a/13, 21a/15, 21b/10, 22a/03, 23a/11, 25b/13, 26b/10, 35a/03, 38a/04, 39a/01, 39b/04, 39b/13, 40a/05, 40b/03, 41a/06, 42a/07, 46b/07, 49a/10, 52b/14, 66b/07, 68b/04, 69a/03, 69a/12, 81a/04, 81a/05, 83a/12, 83a/13, 88a/14

o.+ıdur (oğlıdur) 3b/05, 35a/05

o.+ına (oğlına) 81a/12

o.+ını (oğlını) 37b/05, 39a/15, 87b/13, 88a/06

o.+ıyam (oğlıyam) 42b/05, 92a/08

o.+ıyla (oğlıyla) 12a/02, 16a/01, 38a/04, 81a/06

o.+ları 7a/02, 7a/05, 7b/05, 10a/14, 12b/13, 42b/06, 43a/06

o.+larına 7b/06

o.+larından 35b/14, 35b/15

o.+larını 19b/12, 34b/02, 36b/14, 39a/11

o.+uñ (oğluñ) 12b/11, 12b/13

oķ: ok

o. 61b/13, 65b/03

o.+ı 24b/04, 50a/03

o.+lar 30b/03, 31b/09

o.+larınıñ 86a/08

oķu-: çağırmaq, davet etmek; söylemek; anmaq; okumak

o.-dılar 37a/07

o.-duķların 28a/11

o.-maduķ 28a/10

o.-mayan 28a/06

o.-mış 28a/02

o.-mışlar 72a/02

o.-mışlardur 28a/02, 28a/03, 28a/11

o.-mışlar mıdur 28a/05, 28a/09

o.-yalum 37a/06

o.-yup 61b/08

oķun-: denilmek, söylenmek, ad verilmek; çağrılmak; okunmak

o.-alıdan 3a/05

o.-ur 41b/12

ol: o *krş.* o

o. 3a/02, 3a/02, 3b/05, 3b/14, 4a/03, 4a/08, 4a/12, 4b/03, 4b/08, 4b/12, 5a/03, 5a/07, 5a/12, 5a/15, 5b/02, 5b/03, 6a/09, 7a/01, 7a/07, 7a/07, 7a/09, 7b/02, 7b/15, 8a/09, 8a/10, 8b/05, 9a/01, 9a/02, 9a/05, 9a/05, 9a/11, 9a/11, 10a/15, 11a/12, 11a/13, 11a/13, 11b/08, 11b/08, 11b/09, 12a/01, 12a/06, 12a/14, 12b/01, 12b/02, 12b/02, 12b/08, 12b/12, 12b/13, 12b/14, 13b/04, 13b/08, 13b/11, 14a/07, 14a/09, 14b/07, 14b/07, 14b/08, 14b/12, 14b/13, 15a/02, 15a/03, 15a/04, 15b/07, 15b/08, 16b/06, 16b/12, 16b/13, 16b/14, 16b/15, 17b/07, 17b/07, 17b/15, 18a/07, 18b/12, 19a/14, 19b/03, 19b/03, 19b/04, 19b/07, 19b/11, 19b/15, 20a/07, 20a/15, 20b/02, 20b/03, 20b/09, 20b/15, 21b/12, 21b/15, 22a/05, 22a/09, 22b/15, 23a/09, 23b/11, 23b/11, 24a/02, 24a/14, 24a/15, 24b/01, 24b/12, 24b/13, 25a/01, 25a/02, 25a/03, 25a/04, 25a/14, 25b/12, 26b/04, 26b/09, 27a/10, 27a/15, 28b/02, 29b/03, 30b/09, 32a/01, 32a/02, 32a/05, 33a/04, 33a/05, 33a/05, 33a/09, 34b/05, 35a/06, 35b/01, 37a/04, 37b/13, 38a/11, 38b/03, 39b/07, 39b/09, 39b/09, 39b/10, 39b/12, 39b/13, 40a/01, 40b/10, 40b/10, 40b/13, 40b/15, 41a/01, 41a/03, 41a/12, 41b/08, 42b/05, 42b/11, 42b/13, 43b/14, 45a/07, 46a/11, 47b/07, 48b/13, 50a/12, 50b/04, 50b/05, 50b/05, 52b/01, 52b/07, 53a/14, 53b/09, 54a/12, 54a/13, 54b/03, 54b/12, 56a/04, 56a/14, 56b/11, 56b/12, 56b/13, 56b/14, 56b/15, 56b/15, 57a/15, 57b/01, 57b/01, 57b/14, 58a/04, 58a/07,

58b/14, 59a/07, 59b/07, 59b/09, 60a/02, 60a/14, 60b/02, 60b/07, 60b/08, 60b/12, 60b/13, 61b/01, 61b/06, 62a/12, 62a/15, 62b/09, 62b/15, 62b/15, 63a/01, 63a/03, 63a/03, 63a/05, 63a/06, 63a/11, 63a/12, 63a/13, 63a/14, 63a/14, 63a/14, 63b/03, 64a/13, 64a/15, 64b/10, 65b/02, 65b/05, 66a/09, 66a/09, 66a/15, 67a/09, 67a/15, 68a/15, 69b/05, 69b/07, 69b/09, 69b/13, 69b/13, 69b/15, 70a/01, 70a/02, 70a/05, 70a/08, 70a/08, 70a/14, 70b/09, 71a/02, 71a/15, 71b/01, 71b/02, 73b/03, 73b/03, 77a/06, 77a/13, 78b/03, 79a/01, 79a/13, 79b/04, 79b/05, 79b/05, 79b/05, 82a/02, 82a/05, 82a/09, 82a/10, 82a/10, 82b/01, 83a/04, 83a/12, 84a/08, 84b/02, 84b/04, 84b/06, 85a/05, 85b/04, 85b/10, 85b/10, 86a/03, 86a/04, 86a/05, 86a/11, 86b/10, 86b/13, 87b/10, 88a/06, 89a/10, 89b/11, 90a/04, 90a/15, 90b/15, 91b/03, 91b/05, 91b/06, 91b/07, 91b/11, 91b/11, 91b/13, 91b/13, 91b/15, 92a/01, 92a/01, 92a/09, 93a/05, 93a/09, 93b/01, 93b/12, 94b/08, 94b/13, 95b/03, 95b/03, 95b/09, 95b/13, 95b/15, 96a/02, 96a/02, 96a/11, 96b/13, 96b/13, 96b/13, 96b/14

ol-: olmak

o. 10a/04

o.-a 12b/11, 12b/11, 12b/12, 12b/12, 12b/13, 12b/14, 12b/14, 52b/03, 57a/05, 60b/09, 60b/10, 60b/12, 71b/02, 72a/14, 72a/14, 72b/01, 72b/04, 72b/04, 78b/04, 88b/16, 93a/15

o.-acağın 91b/07
o.-acağ 40a/09, 96a/06
o.-alar 5a/11, 12b/15
o.-alıdan 39b/02, 54b/14
o.-an 2a/02, 2b/03, 6a/09, 7a/04, 13a/07, 13a/08, 13a/08, 13a/10, 17b/07, 31a/06, 31a/12, 31a/15, 32b/09, 51a/10, 54b/15, 55b/11, 57b/04, 57b/06, 59a/12, 60a/09, 60a/11, 74a/07, 75b/03, 75b/15, 75b/15, 79b/14, 80a/04, 82a/01, 82a/05, 82a/06, 82a/12, 82a/15, 82b/02, 84b/05, 87b/10, 87b/11, 89b/14, 90a/09, 90a/10, 90b/14
o.-anca 71b/10, 91b/14
o.-ancasın 95b/11
o.-ancasını 71b/09
o.-anı 85a/10
o.-anuñ 22b/10
o.-avuz 80a/08, 85b/01
o.-dı 5a/06, 5b/14, 6a/01, 6a/13, 7a/03, 8a/03, 8a/04, 8a/11, 8b/13, 10a/14, 10b/03, 10b/09, 11b/01, 12a/01, 14a/12, 14b/10, 14b/11, 15a/12, 15b/07, 16a/02, 17a/07, 17a/10, 17b/11, 17b/12, 18a/05, 18a/12, 19b/15, 20b/02, 20b/08, 22a/02, 22a/08, 22b/07, 23a/05, 23a/10, 23b/08, 23b/10, 24b/12, 25a/05, 25b/11, 26b/03, 26b/11, 26b/13, 27a/05, 27a/08, 29a/01, 29a/03, 30a/07, 31b/15, 33a/08,

33a/10, 34b/10, 34b/11, 35a/02, 35a/13, 35b/07, 36b/03, 38a/09, 40b/08, 40b/09, 41b/02, 41b/07, 42b/10, 44a/15, 44b/13, 46a/04, 46b/01, 49b/12, 51a/09, 51b/03, 51b/12, 52a/10, 53a/02, 56b/09, 56b/14, 57b/13, 59a/10, 59b/12, 61a/11, 63b/02, 63b/07, 63b/13, 64a/15, 65a/04, 65a/14, 67a/10, 67b/03, 68a/10, 69b/01, 70b/10, 71a/03, 71a/10, 72a/12, 75b/08, 78a/06, 79b/07, 79b/09, 80a/07, 80b/06, 81a/07, 82a/10, 82a/15, 82b/01, 87a/13, 88a/14, 88b/12, 88b/14, 89a/10, 89a/12, 89b/03, 89b/12, 90b/02, 90b/04, 90b/10, 92a/03, 92b/10, 93a/14, 95a/02, 95a/12

o.-dılar 5a/05, 6b/11, 6b/13, 8a/03, 8a/05, 10b/05, 15b/03, 15b/04, 15b/09, 16b/14, 18a/08, 18a/09, 19b/12, 19b/14, 20a/06, 22a/07, 23b/12, 26a/12, 26b/14, 27a/05, 27a/06, 35b/02, 41a/15, 50b/14, 52a/14, 54b/13, 55b/07, 57b/01, 59a/08, 71a/07, 82a/05, 86b/12, 86b/12, 90b/06, 94b/15

o.-duğı 30a/09, 47b/07, 65a/07, 79a/14, 84b/06

o.-duğında 16a/04

o.-duğını 21b/09

o.-duğda 9a/04, 69b/06, 81a/13

o.-ınca 21a/08

o.-ma 36a/16

o.-madı 35a/12, 65b/01

o.-madılar 93a/07

o.-mağa 42b/01

o.-mağın 5a/05, 5a/11, 9a/03,
69b/07

o.-mağ 36b/01, 51a/08

o.-masa 18b/09

o.-masınadır 63b/03

o.-maya 57a/05, 88a/01

o.-mayan 38b/03

o.-mayısardur 63b/04

o.-mayup 2b/13, 34b/12, 68a/03,
81b/05

o.-maz 5b/11, 9a/06, 9a/07,
36b/01, 38a/06, 56a/12, 57b/07, 63a/08,
77b/11

o.-mazdı 26b/05, 26b/08

o.-mazıdı 56a/11, 57a/02

o.-mazlar 85a/10

o.-miş 4a/12, 23b/08, 47b/07,
56a/02, 63a/08, 69a/11, 70b/05, 85b/10

o.-mişdi 4b/11, 8b/11, 12a/13,
13a/12, 14a/04, 14b/09, 18a/02, 20b/11,
22a/11

o.-mişdur 24b/07, 24b/14,
55a/09, 61a/12

o.-mişken 91a/01, 96a/03

o.-mışlar 40b/06

o.-mışlardı 69b/08

o.-sa 10b/14, 26b/06, 32b/05,
36b/02, 40a/10, 57a/01, 63b/02, 78a/01,
86b/12

o.-sun 3a/02, 11b/09, 11b/10,
12b/15, 13a/02, 14a/15, 17a/14, 17b/02,
50b/02, 50b/03, 51a/13, 88b/16, 90b/10,
92a/05, 92a/06, 95a/11

o.-up 3a/04, 4b/02, 5a/05, 7b/01,
9b/04, 11a/02, 11a/07, 11a/08, 12a/08,
14b/02, 15a/07, 15a/10, 17b/08, 18b/02,
21b/07, 23a/14, 23b/13, 23b/14, 24a/01,
26a/11, 29a/09, 29a/13, 30a/15, 30b/04,
30b/05, 30b/06, 30b/08, 31a/04, 31a/06,
31b/12, 32a/07, 32b/01, 32b/01, 32b/05,
33b/06, 34a/09, 35a/01, 35b/07, 39b/01,
40a/01, 42a/11, 44a/14, 45a/03, 45a/10,
45b/01, 45b/13, 45b/14, 46a/03, 46a/04,
46a/10, 46b/08, 47a/09, 47a/10, 47a/15,
47b/04, 48a/03, 48a/04, 48a/07, 48a/11,
48b/04, 48b/08, 49a/04, 49b/08, 49b/09,
50a/07, 51a/01, 51a/03, 51a/04, 51a/09,
51a/11, 51b/08, 51b/09, 51b/13, 51b/14,
53a/01, 53a/08, 54a/07, 54a/08, 55a/12,
55b/03, 56b/03, 59b/13, 59b/15, 61b/14,
65a/06, 65a/11, 65a/15, 65b/04, 65b/05,
67a/06, 67b/14, 67b/15, 68a/03, 68b/08,
69a/07, 69a/12, 69a/14, 69a/14, 69b/07,
70b/04, 70b/07, 70b/15, 71a/07, 72a/11,
73a/02, 74a/02, 74a/02, 74a/13, 74a/13,
74b/07, 75a/01, 75b/04, 75b/12, 75b/13,
76a/06, 76b/07, 77a/06, 77a/14, 77a/15,

77b/01, 77b/01, 77b/03, 77b/04, 77b/07,
78a/04, 78a/09, 78b/08, 79b/04, 79b/06,
79b/13, 79b/14, 80a/01, 80a/14, 80b/04,
80b/10, 80b/11, 80b/13, 80b/15, 81a/03,
81a/05, 81b/08, 82a/02, 82a/03, 82a/09,
82a/11, 82a/14, 82a/14, 82b/08, 82b/13,
83a/08, 83a/10, 83a/12, 83a/14, 83b/01,
83b/04, 83b/04, 83b/05, 83b/09, 84a/12,
84a/14, 84b/01, 84b/03, 85a/02, 85a/13,
88b/13, 89b/08, 89b/10, 90a/03, 90a/04,
91a/02, 91a/05, 91a/06, 91a/09, 91b/13,
92b/02, 92b/08, 92b/14, 94b/15, 96a/04,
96a/12, 96a/12

o.-updur 9a/06

o.-up  ururken 23b/01

o.-ur 5a/14, 12b/06, 15a/04,
28a/06, 28a/10, 28b/15, 57b/07, 72a/05,
95a/12

o.-urdu 63b/11

o.-urken 6b/14, 76b/03

o.-urlar 35a/09, 85a/11, 96b/12

o.-urlardı 33a/07

o.-urmiş 35a/03, 61b/03, 62b/14

o.-ursa 96a/06

olıcı: olan, yapan

o.+lardur 2a/14, 2b/02

olun-: olmak; yapılmak; meydana
getirilmek, yaratılmak

o.-dı 19b/10, 22a/02, 38a/09,
39b/12, 53a/02, 53a/03, 54b/15, 55a/01,
55a/04, 64a/03, 64a/07, 68b/09, 69b/03,
89b/06, 95a/01

o.-duğına 64a/12

o.-duğından 20a/09

o.-duğdan 22a/03

o.-mayup 33a/15, 34a/08

o.-mişdı 14a/01

o.-mişdur 64a/01

o.-up 15a/11, 15b/14, 39a/05,
39a/14, 45b/03, 46b/11, 53a/11, 54a/09,
65a/09, 66b/12, 78b/09, 79a/01, 81b/03

on: on sayısı

o. 13b/13, 16a/06, 25b/08,
25b/08, 26a/07, 29a/01, 29a/06, 29a/07,
29b/11, 29b/13, 29b/14, 30b/14, 53a/04,
54a/05, 55a/03, 67b/11, 67b/11, 68b/12,
68b/12, 68b/15, 69b/01, 70b/14, 70b/15,
72a/01, 72a/02, 72a/09, 72b/12, 73b/15,
78a/08, 81a/15, 88a/10, 88b/10, 89a/04,
89a/12, 90a/12, 90b/08, 93b/06, 95a/06,
95a/06, 95a/07

o.+dan 52b/12

o.+ında 79b/13

o.+uncı 95a/02

ordu: ordu

o.+sına 69a/10
o.+sında 69a/13
o.+sını 69a/10
orta: orta
o. 95a/05
o.+sında 9b/09, 76a/15, 79a/06
o.+ya 86a/02, 86b/10
otur-: oturmak; yer almak; geçmek;
ikamet etmek
o.-dı 6b/10, 20b/08, 22b/06,
23a/04, 24b/10, 33a/01, 34a/05, 42b/01,
42b/04, 43a/10, 43a/11, 43b/06, 43b/13,
65b/12
o.-dılar 35b/11, 36a/03, 93b/01
o.-miş 23a/13
o.-up 34a/11, 43b/05, 48a/01,
51b/09, 77a/06, 96a/03
o.-urdu 58a/03
o.-urken 7b/07
o.-urlardı 69b/08
o.-urmuş 93a/04
otuz: otuz sayısı
o. 29b/13, 45b/11, 49a/06,
52a/05, 62b/14, 70a/10, 73b/07, 76b/07,
87a/02, 93b/08

otuzar: otuzar

o. 63b/09

ova: ova

o. 91a/06

Ö

öğren-: ülfet etmek; alışmak

ö.-eler 22b/14

öğret-: alıştırmak

ö.-di 10a/02, 10a/03

öksük: eksik *krş.* eksük

ö. 2b/13

öl-: ölmek

ö.-di 34b/04, 73b/13

ö.-diler 52a/14

ö.-meklik 52b/10

ö.-üp 91a/11

ölç-: ölçmek

ö.-dük 72a/01

öldür-: öldürmek

ö.-eyin 85a/08

ö.-mediler 90a/15

ö.-mek 17b/10, 81a/14

ö.-mezlerdi 17b/09

ö.-üp 78b/12

ölü: ölü

ö.+sini 37b/14, 38b/09

ölüm: ölüm

ö. 52a/13

‘ömr: *Ar.* ömür, hayat

‘ö.+i 13a/04, 16a/08, 20b/06, 42a/07, 87a/01

‘ö.+inde 13a/05

öñ: önce, evvel; ileri

ö.+e 84a/11

ö.+i 5b/13, 61b/12

ö.+in 89b/02

ö.+inde 3b/15, 5b/05, 5b/15, 10a/13, 50b/02

ö.+inden 69b/12

ö.+ine 5b/06, 21b/11, 96a/05, 96a/07

ö.+lerine 5b/07

öñce: önce

ö. 45b/08, 47a/02, 84a/11, 96b/04, 96b/06

öñdin: ilk önce; avans

ö. 4a/13, 4b/01, 20b/05, 53b/09, 96b/04, 96b/04

öp-: öpmek

ö.-üp 51a/14

ört-: örtmek

ö.-mişler 60a/07

öt-: ötmek, ses çıkarmak

ö.-icek 63a/12

öte: sonra; öbür taraf; başka; ileri; uzak

ö. 18b/08, 19a/10, 58b/15

ö.+sin 61b/03

ötri: dolayı, sebebiyle

ö. 47b/07, 79a/14

P

pādişāh: *Far.* padişah *krş.* pāzişāh

p. 3b/07, 3b/10, 4b/10, 8b/10, 11b/09, 12b/15, 14a/04, 14b/09, 17a/06, 20b/07, 22b/03, 26b/07, 27a/08, 27b/07, 27b/10, 27b/12, 27b/14, 28a/13, 29a/15, 31a/11, 31a/13, 32b/11, 38a/09, 51b/13, 55b/06, 56a/05, 59a/02, 59a/05, 75b/08, 79b/15, 81b/11, 84b/02, 85a/11, 88a/04, 88a/07, 88a/12, 89a/07, 90a/03, 90b/10, 90b/11, 92a/12, 94b/15

p.+a 27a/12, 87b/14, 88a/07

p.+dı 5a/08, 56a/06

p.+dur 60b/03

p.+ı 3a/07, 4a/08, 56a/04,
56a/12, 59a/04, 71a/05, 72a/03

p.+ıydı 4b/08

p.+la 87a/09

p.+lar 17b/07, 64a/13

p.+ları 59b/07

p.+ların 59a/04

p.+larına 59a/09, 85a/02

p.+larıñ 87a/08

p.+umuz 29b/05, 81b/10,
86a/15, 88b/16, 89a/13, 92a/06, 95a/10

p.+umuzıñ 95a/11

p.+uñ 27a/14, 27b/01, 27b/04

p.+uñdur 22b/01

pādişāhān: *Far.* padişahlar

p.+dur 79a/09, 87a/10

pādişāhlık: *Far.+T.* padişahlık

p. 13a/01, 41a/09

panmuk: pamuk

p. 82a/11

pāpāz: *Yun.* papaz

p. 88a/13

pāre: *Far.* parça

p. 30a/03, 32a/01, 32a/03,
45b/14, 67b/10, 72b/12, 72b/13, 89b/12,
90a/09, 93b/08

pāşā: paşa

p. 16a/13, 16b/07, 18a/13,
18a/14, 18b/11, 19a/04, 19a/09, 20a/10,
20a/15, 20b/04, 37a/06, 40b/11, 42a/03,
42a/11, 42b/10, 42b/10, 46a/15, 47a/13,
49a/09, 51b/12, 53a/07, 67b/05, 70b/02,
70b/07, 70b/10, 76a/10, 83b/11, 84a/04,
89b/07, 92a/15

p.+lar 28a/08, 35b/03, 43a/08,
48b/05, 53b/04

p.+larla 86a/14

p.+nuñ 18a/07

p.+sı 92b/01

p.+ya 18a/01, 18a/05, 19a/04,
37a/03, 74b/04

p.+yı 40b/02, 42b/12, 43a/03

p.+yıdı 37a/03

p.+yıla 30a/05, 40b/06

pāşālık: paşalık

p. 23a/05

pāzişāh: *Far.* padişah *krş.* pādişāh

p. 52a/10, 63b/02

p.+a 63a/15

p.+lar 33a/03

p.+ları 2a/02, 56a/01, 59b/04

pecene: kulübe, sığınılan gizli yer; تنها ve korkunç bir yer; kayalık taşlık yer *krş.* peçene, beçene, bençene, pençene, bicene

p.+ler 85a/13

peçene: kulübe, sığınılan gizli yer; تنها ve korkunç bir yer; kayalık taşlık yer *krş.* beçene, pecene, bençene, pençene, bicene

p. 85a/14

p.+ler 84b/06

pelīd: *Far.* kirli; alçak, rezil

p. 46a/12, 48a/05, 51a/06, 65a/12

p.+lerdür 85a/09

pençene: kulübe, sığınılan gizli yer; تنها ve korkunç bir yer; kayalık taşlık yer *krş.* peçene, pecene, bençene, beçene, bicene

p.+ler 84b/03

pençşenbih: *Far.* perşembe günü

p. 34b/07, 53a/04, 73a/09, 76a/05, 80b/07, 82b/04, 83b/13, 83b/15, 89a/08, 92b/02, 94b/10, 96b/08

perākende: *Far.* dağınık; toptan olmayan

p. 49b/08, 54a/02

perri: *Far.* peri, cin

p.+ler 57a/09, 57b/02

p.+lere 57a/07

p.+leri 56a/13

pes: *Far.* şimdi; bunun üzerine; sonra; işte; kafi

p. 32b/05, 96b/14

peydā: *Far.* ortada, açıkta *krş.* peyzā

p. 29a/09

peygāber: *Far.* peygamber

p.+e 56b/04

p.+em 40a/04

p.+i 9b/15

p.+üñ 29a/02, 72b/01, 85b/14, 92a/04

peygāberlik: *Far.+T.* peygamberlik

p. 55b/14

p.+in (peygāberligin) 56a/09

peyk: *Far.* ulak

p. 33b/11, 61b/08

peyker: *Far.* yüz, çehre

p. 54a/10

peykivār: *Far.* ulak gibi, heberciye benzer biçimde *krş.* peykvār

p. 27b/06

peykvār: *Far.* ulak gibi, heberciye benzer biçimde *krş.* peykivār

p. 27b/04

peymān: *Far.* yemin, ant

p. 21a/12, 78b/15

p.+la 6a/15, 15b/15, 25a/02

peyzā: *Far.* ortada, açıkta *krş.* peydā

p. 82a/14

pīr: *Far.* yaşlı

p. 13b/02

pīrlık: *Far.+T.* yaşlılık

p.+inde (pirliğinde) 13a/06,
13a/08

pūlād: *Far.* polat, çelik

p. 48a/11

puşu: birine saldırmak için hazırlıklı bekleme durumu *krş.* buşu

p.+da 91a/04

p.+dan 31a/10

pūt: tapınılan nesne, put

p.+ı 58a/04, 58a/07

pür: *Far.* dolu, çok fazla; sahip

p. ādem 30b/15, 72a/08

p. ʔolu 31a/02, 32b/04

p. yarağ 72a/07

p. yarağlı 72b/13

R

rabb: *Ar.* Allah, Tanrı

r. 71a/11

rabbānī: *Ar.* Tanrısal, ilahî

r. 5b/11, 63a/07, 96a/04

rāh: *Far.* yol

r. 52b/08

rāhat: *Ar.* rahat, tasasız

r. 21a/08

raḥmet: *Ar.* acıma, merhamet

r. 73b/04

r.+i 2b/10, 3a/01

r.+ine 88b/05, 91b/12

ramazān: *Ar.* kamer takviminin dokuzuncu ayı, oruç ayı

r. 29b/06, 70b/07, 76b/10,
87a/01, 87a/12

r.+da 83a/15

r.+uñ 66b/01, 75a/04, 90b/08,
92b/02

râst: *Far.* doğru; düz; sağ

r. 29a/04, 31a/15, 46a/03,
69a/12, 71a/09, 71b/02, 77a/01, 84a/08

r.+dur 48b/15

rāvī: *Ar.* rivayet eden, anlatan

r. 88a/08

r.+ler 55b/13, 96b/01

r.+si 13a/15, 13b/05

rebī' ü'l-āḥir: *Ar.* Arabi ayların
dördüncüsü

r. 79b/09, 88a/14, 89b/03

r.+uñ 75b/14

rebī' ü'l-evvel: *Ar.* Arabi ayların
üçüncüsü

r. 55a/01, 66b/12, 69b/01,
80b/12

r.+de 88a/03

r.+uñ 64a/02, 66b/11, 70a/15,
73a/09, 73b/15, 75b/11, 77b/03

receb: *Ar.* Arabi ayların yedincisi

r. 29a/15, 51b/03, 76a/05,
83b/15

refāhiyyet: *Ar.* bolluk, rahatlık; bollukta
geçiniş

r. 83a/10

refīḳ: *Ar.* arkadaş, yoldaş

r. 52b/11

re'is: *Ar.* başkan

r. 87b/07

r.+iyle 30b/11

rek'at: *Ar.* namazda bir kıyam, bir rükû
ve iki secdeden oluşan bölüm

r. 50b/09

reng-āmiz: *Far.* renk renk, türlü renkli

r. 55b/02

rengin: *Far.* renkli; hoş, güzel

r. 57b/04

resm: *Ar.* resim; tören; usül; vergi

r. 28b/01, 28b/03

r.+e 52a/10

reze: *Far.* içerik, unsur; halka

r. 65b/04

riḥlet: *Ar.* göç; ölme

r. 10b/08

rızq: *Ar.* rızık, nimet

r. 90b/10

rişvet: *Ar.* rüşvet

r. 8a/02
r.+ler 8a/02
rivāyet: *Ar.* nakletme, hikaye etme;
söylenti
r. 13b/05, 55b/13, 72a/12,
87b/15, 88a/08, 96b/01
r.+de 87a/08
r.+dür 61b/10
rīze: *Far.* ufak parça, kırıntı
r. 82a/11, 82a/11
ruhbān: *Ar.* papazlar
r.+lardan 55b/04, 55b/09
r.+ları 32a/13
rūy-ten: *Far.* tunç vücutlu, güçlü
kuvvetli
r. 10b/15
rūzgār: *Far.* zaman; devir; yel
r. 34b/11, 73b/08
rū'yā: *Ar.* rüya, düş
r. 12a/12
r.+yı 12a/11
S
sa'ādet: *Ar.* mutluluk
s.+le 76b/12, 83b/12

sā'at: *Ar.* saat, vakit, zaman
s. 9b/12, 62b/14, 63a/01, 63a/03,
63a/06, 63a/07, 63a/12, 63a/13, 63a/15,
73a/10, 75a/06, 75a/06
s.+i 62b/15
şabāh: *Ar.* sabah *krş.* şubh
ş. 10a/04, 12a/08, 34b/07,
66b/01
şadaqa: *Ar.* sadaka
ş.+lar 83a/03
şādır: *Ar.* çıkan
ş. 26b/06
şaf: *Ar.* sıra, dizi
ş.+lar 34b/15
şafā: *Ar.* saflık; gönül rahatlığı, gönlün
şen olması
ş.+sı 40a/10
şafar: *Ar.* Arabi ayların ikincisi
ş. 76a/14, 80b/07, 82b/13,
83a/07
sağ: sağlıklı, sağlam, iyi, esen *krş.* sağ
s. 47b/01, 88b/16, 90b/10,
92a/06, 95a/11
sağ: sağlıklı, sağlam, iyi, esen *krş.* sağ
ş. 79a/12

şag: sol karşıtı	ş. 19a/01, 19a/08
ş. 49b/07	ş.+a 19a/03, 19a/10
şagır: kulakları duymayan	şal-: salmak
ş. 31b/14	ş.-dılar 31a/14
şaglık: şaglık	ş.-miş 91b/09
s. 93b/05	ş.-up 79b/02, 91a/08, 91a/08
s.+ında (şaglığında) 95a/11	şalavât: <i>Ar.</i> namazlar; Hz. Muhammet'e saygı bildirmek için okunan dua
s.+ıyladur (şaglığıyladur) 90b/11	ş. 52b/12
şahib: <i>Ar.</i> sahip	ş.+dur 61b/06
ş. 12a/11, 56b/10, 96b/01	sâlîhürde: <i>Far.</i> pek ihtiyar, çok yaşlı
şahrâ: <i>Ar.</i> çöl, kır	s. 13b/01
ş. 9b/07	şamâşâm: <i>Far.</i> keskin kılıç
şacîd: <i>Ar.</i> mutlu, uğurlu; ahiretini hazırlamış	ş.+la 79b/03
s. 73a/11	şamed: <i>Ar.</i> hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah; yüce
şacîka: <i>Ar.</i> yıldırım <i>krş.</i> yıldırım	ş.+dür 62b/05
ş. 29a/08, 32b/01, 80b/10, 81b/13, 82a/08	sâm yeli: çölden esen sıcak rüzgar
ş.+dan 82a/02	s. 30b/02, 31b/06
ş.+sı 32b/01, 82a/04, 82a/08	şan: sanki, güya
şakla-: saklamak	ş. 10b/15, 84b/06
ş.-dılar 42a/14	şan-: istemek, düşünmek
şal: ilkel su taşıtı	ş.-ma 52a/12

sancağ: bayrak; mıntika, bölge *krş.*
sancağ

s. 85b/02

s.+ı 77b/06, 96a/01, 96a/02

s.+ını 10a/11

s.+ıyla 11a/10, 16b/07, 39a/06,
91b/03

sancağ: bayrak; mıntika, bölge *krş.*
sancağ

s. 11b/03, 41a/10, 53b/11,
86b/04

s.+ı 86b/01

s.+ları 11a/14, 11b/01, 30b/11

s.+larını 11a/08

sancağ begi: sancak beyi; onbaşı

s. 31a/07, 31a/07, 77a/07,
77a/08, 77b/02, 89b/01, 90a/02, 91b/13,
91b/14, 94b/08

s.+ydi 25a/09

sanculan-: sancılanmak

s.-sa 15a/02

şaңç-: saplamak

ş.-up 50b/11

şankim: sanki

ş. 31b/02, 82b/02

saña: sana

s. 13a/01, 13a/12, 17b/01,
27b/01, 36a/04

s.+dur 36b/07

sarây: *Far.* saray, büyük konak

s. 57a/03, 57a/04, 57a/08

s.+da 58a/04

sarmaş-: sıkıca sarılmak, dolaşmak

s.-u 94b/06

şarp: çetin, güç, şiddetli, sert, keskin

ş. 24a/15, 24b/02, 72a/13,
84b/12, 84b/12, 85a/14, 86b/09, 93a/06,
95b/13

şarplık: güçlük

ş. 71b/06, 84b/02, 84b/07,
85a/05, 85a/13, 85b/04, 86b/09

ş.+ıyla (sarplığıyla) 72a/07

sarrâc: *Ar.* saraç

s.+lar 94b/11

şarşar: *Ar.* çok güçlü fırtına

ş. 82a/02

şat-: satmak

ş.-dılar 68b/10

şatu bâzâr: alışveriş

ş. 27a/01, 27a/03
saṭvet: *Ar.* güçlülük
s.+le 48a/11
savaş: savaş *krş.* neberd
s.+la 72a/15
sayvân: *Far.* gölge yapan siper, şemsiye
s. 14b/06
seb' a: *Ar.* yedi
s. 61b/09
sebeb: *Ar.* sebep, neden
s. 5a/01, 61a/10, 93a/14
s.+den 5a/03, 35a/10, 79a/14
s.+dendür 8a/08
s.+le 8a/02, 8a/05
secde: *Ar.* namaz kılariken alını, el ayalarını, dizleri ve ayak parmaklarını yere getirerek alınan durum
s.+den 50b/10
s.+ye 50b/08
seçil-: ayrılmak, serpilmek
s.-üp 9b/09
sefer: *Ar.* yolculuk; savaş; kez
s. 44a/03, 44a/10, 44a/12, 44b/02, 45a/01, 45b/07, 65b/11, 66b/14,

67a/07, 67a/08, 67a/12, 67a/14, 67b/04, 67b/09, 70b/02, 74b/11, 81b/09, 84a/01, 84a/08
s.+den 14b/08
s.+in 70b/05
segird-: koşmak; akın etmek
s.-diler 20a/04
s.-üp 39a/13, 89b/07
segirdim: akın, hücum; koşma
s. 70a/06
sehel: az, azıcık, pek basit
s. 91a/06, 95b/10
sek-: sekmek
s.-mez 84b/08, 86a/03
sekiz: sekiz sayısı
s. 29a/07, 29b/11, 29b/14, 29b/14, 61b/02, 61b/03, 89a/04
s.+inci 29b/07, 59b/11, 62b/12, 70a/06, 76a/14
s.+inde 96b/08
seksen: seksen sayısı
s. 3a/05, 19a/09, 30b/10, 45b/12
selâmet: *Ar.* korku ve endişeden uzak olma; iyi netice
s. 79a/12

selâmetlik: *Ar.+T.* eminlik, esenlik, salimlik

s.+ıla (selâmetlîğıla) 93b/05

semâ' : *Ar.* işitme, duyma

s. 14b/15

şemâ' : *Ar.* mevlevî dervîşlerinin yaptıkları ayin

ş.+ı 40a/10

semavât: *Ar.* gökler

s. 61b/09

semâvî: *Ar.* gök ile ilgili; ilahî

s. 81b/15, 82b/01

s.+den 86a/06

sen: sen

s. 10a/08, 17a/12, 17a/14, 17b/01, 36a/07, 36a/09, 36a/09, 49b/14, 50a/01, 52b/11, 58a/15, 58b/01

s.+den 27b/09, 36b/03, 36b/06, 36b/08, 73b/09

s.+i 36a/10, 62a/11

s.+üñ 10a/09, 12b/03, 12b/10, 12b/12, 13a/01, 14a/15, 71a/11

sene: *Ar.* yıl, sene *krş.* yıl

s. 3a/05, 3a/06, 3b/11, 8a/09, 14a/05, 16a/02, 16a/08, 16a/10, 16a/14, 20a/09, 20b/03, 20b/06, 21a/15, 22a/01,

22a/02, 22a/07, 23a/11, 23a/12, 24a/02, 24a/09, 26a/01, 26a/13, 26b/01, 26b/12, 33a/01, 34a/05, 38a/10, 39b/02, 41b/12, 41b/14, 42a/03, 42a/07, 43b/13, 44a/07, 44a/09, 44a/12, 44b/01, 44b/05, 44b/10, 44b/12, 45a/03, 45a/07, 45a/12, 45b/02, 46a/05, 46b/01, 48a/04, 51b/04, 51b/11, 52a/04, 52a/08, 53a/12, 54a/01, 55a/06, 61b/02, 64a/04, 64b/07, 64b/14, 65a/03, 65b/11, 65b/14, 66a/06, 66a/14, 66b/02, 66b/03, 66b/13, 67a/04, 67a/07, 67a/11, 67a/13, 67b/04, 67b/08, 68a/07, 68a/12, 68b/11, 68b/13, 69b/02, 70a/11, 70b/10, 70b/13, 73a/08, 73a/09, 74b/10, 75a/14, 75b/08, 75b/10, 76a/13, 76b/11, 76b/11, 79b/08, 79b/09, 80b/06, 81a/08, 81b/03, 82b/14, 83b/09, 87a/02, 87a/13, 87a/13, 89a/02, 95a/12, 95a/13

s.+de 89b/06

seng: *Far.* taş *krş.* taş

s. 31b/07

serçe: serçe kuşu

s. 30a/09

serhoş: *Far.* sarhoş

s. 11a/03, 23b/08, 26a/08

serkeşlik: *Far.* dikkafalı, inatçı

s. 56a/12

s.+ler 85b/01

server: *Far.* önder, lider, baş

s. 30a/02
seşenbih: *Far.* salı günü
s. 51b/03, 55a/01, 55a/03,
64a/02, 72b/08, 75b/11, 75b/15, 89a/03
sev-: sevmek
s.-düginden 56b/15
seyl: *Ar.* sel
s.+den 89a/11
seyr: *Ar.* seyir; yürüme; gezi; izleme
s. 18a/14, 18a/15, 18b/01,
94a/01
seyyid: *Ar.* Hz. Hasan'ın soyundan
gelen; efendi; ağa; başkan
s.+leri 87a/11
seyyidi: *Ar.* "ey benim efendim" hitabı
s. 49b/13
şı-: kırmak; bozmak; mağlup etmek;
aşağı görmek; harap etmek
ş.-dı 37b/09
ş.-dılar 40b/09
ş.-yup 25b/15, 46a/02, 68b/07,
85b/04, 85b/05
sıcağ: sıcak
s. 86b/08
şifat: *Ar.* özellik, vasıf

ş. 57a/08
şığın-: sığınmak
ş.-up 23b/03, 32b/07, 96a/07
şığınıcı: sığınan
s.+lardur 2b/04
şığurın-: sığdırılmak, içine almak
ş.-ımayup 40a/08
şıla: *Ar.* yakınlarını ziyarete gitme
özlemi
ş. 61b/06
şın-: kırılmak; parçalanmak; zayıf
düşmek; mağlup olmak; kaybolmak
ş.-dı 20a/06, 29a/04, 39a/01,
91a/12
ş.-up 15a/07, 23b/12
şınur: sınır, hudut
ş. 8a/04, 83a/10
ş.+ında 79a/12
ş.+ından 71b/04
silihdâr: *Ar.+Far.* silahları muhafaza
eden memur
s.+dan 29b/15
s.+lar 88b/13
s.+lardan 92a/13

s.+ları 84a/05

siñek: sinek

s. 71a/06

siñir: sinir

s.+ini 37b/11

siñirle-: hareket edemez hale koymak için vurup ayak sinirini kesmek

s.-yüp 50a/12

sipāhī: *Far.* tımar sahibi süvari askeri

s. 29b/15, 84a/05

siz: siz

s.+i 19a/07

s.+ler 58a/08, 58a/10, 59a/11

s.+üñ 9b/15, 19a/05

şoḥbet: *Ar.* konuşma, sohbet

ş. 26b/04, 35b/12

ş.+i 26b/05

ş.+ine 27b/05

şol: sağın karşıtı

ş. 49b/07

şomaḳī: *Ar.* gayet sert, parlak ve değerli bir taş

ş. 57b/06

şoñ: son

ş. 10b/04

ş.+ı 63b/03, 93a/15

ş.+ımı 88b/15

şoñra: sonra

ş. 7a/05, 7b/06, 7b/10, 15b/14, 16a/03, 16a/08, 16b/05, 17b/05, 17b/12, 18a/01, 18a/11, 18a/12, 20a/04, 20a/08, 20a/09, 20b/06, 20b/08, 21a/01, 21a/09, 22a/03, 22b/14, 23a/01, 24a/07, 24a/09, 25a/15, 25b/03, 26a/01, 26b/10, 31b/03, 33a/04, 33a/10, 33b/14, 34a/04, 34a/06, 38a/02, 39a/08, 39a/14, 41b/11, 41b/13, 42a/01, 42a/14, 44a/03, 44a/07, 44a/12, 44b/01, 44b/05, 45a/09, 45a/15, 46b/10, 47a/06, 47b/09, 48b/04, 51b/05, 53a/11, 53b/09, 55a/04, 55a/10, 55a/11, 55a/12, 55a/15, 58a/01, 59a/03, 64a/04, 64b/05, 64b/07, 65a/06, 66b/09, 67a/05, 68b/02, 68b/10, 70a/05, 71a/07, 72a/06, 73b/14, 74b/01, 78b/13, 79b/11, 86b/01, 86b/02, 87b/07, 91a/11, 91b/13, 92b/15, 95b/08

şor-: sormak

ş. 73a/13

ş.-ar 36a/14

ş.-arsañuz 32a/08

ş.-dı 33b/09, 62a/05

şovuk: soğuk

ş. 70b/04
ş.+dan 89a/11, 92b/11
şoyka: soyuntu, sırttan çıkarılan elbise,
elbise
ş.+lardan 85b/10
ş.+ları 85b/11
şoykala-: ganimet olarak almak
ş.-yup 85b/05
şoykalu: elbiseli
ş. 85b/04
söyle-: söylemek
s.-dün 36a/11
s.-mege 27a/12
s.-mişlerdür 2a/06, 85a/07
s.-ye 27a/14
s.-yenler 62b/09
söylen-: söylenmek
s.-üp 87a/15
söyün-: sönmek, parlaklığı gitmek
s. 36b/07
söyündür-: söndürmek
s.-meyesin 36b/06
söz: söz

s. 27a/12, 27a/14, 52b/09
s.+e 52b/13
s.+i 7a/12, 17b/03, 22b/02,
41b/07, 57a/01
s.+ine 74a/05
s.+le 77a/13
şu: su
ş. 69b/13, 69b/13, 69b/15,
75b/15, 90b/06
ş.+da 89a/11
ş.+lar 12b/06
ş.+lardan 12b/07
ş.+ları 70a/01, 70a/05
ş.+yı 69b/15
ş.+yıla 71a/06
ş.+yına 33b/12
ş.+yını 5b/08, 38b/06, 43a/14
ş.+yıyla 80a/10
su 'âl: Ar. soru
s. 13a/12, 33a/01, 41b/07,
55b/09
s.+üm 36a/04
subaşı: zabıt, komutan
s. 38a/15

s.+ları 54a/04, 96a/11

şubaşılık: zabıtlık, komutanlık *krş.*
şubaşılık

ş. 7b/05, 7b/05

şubaşılık: zabıtlık, komutanlık *krş.*
şubaşılık

s.+lar 7b/07

şubh: *Ar.* sabah *krş.* şabāh

ş. 9b/02, 9b/03, 12a/08, 96b/05,
96b/15

şubh-ı şādık: tan yerinin ağarması

ş.+da 81b/13

şūfī: *Ar.* mutasavvıf, sofu

ş.+ler 40b/05, 41a/14

ş.+leri 40b/10, 41a/08

şulb: *Ar.* döl, soy

ş. 2b/05, 26b/14

şulh: *Ar.* barış

ş. 15a/11, 15b/14, 26a/14,
33a/15, 34a/08, 39a/02, 39a/04, 39a/14,
45a/15, 46b/11, 47b/14, 53a/11, 78b/15,
83a/09

ş.+a 93a/07

ş.+la 78b/12

sulţān: *Ar.* hükümdar; sevgili

s. 3a/08, 3a/08, 3a/09, 3a/09,
3a/10, 4b/01, 4b/08, 7a/07, 7a/08, 7a/12,
7a/14, 8b/08, 11a/11, 11a/12, 11a/15,
11b/02, 11b/07, 11b/11, 11b/14, 11b/14,
12a/15, 13b/02, 13b/09, 13b/09, 13b/11,
13b/14, 13b/15, 14a/03, 14a/04, 14a/05,
14a/11, 14a/13, 14a/15, 14b/03, 14b/08,
14b/09, 23a/06, 24a/06, 24b/02, 24b/08,
25b/03, 26a/01, 26a/05, 26a/13, 26b/01,
26b/02, 26b/03, 26b/11, 27a/06, 28b/10,
29a/02, 33a/08, 33b/06, 34a/12, 34b/02,
34b/06, 35a/15, 35b/04, 37a/02, 37a/03,
37a/05, 37a/14, 37b/01, 37b/01, 37b/03,
37b/06, 37b/07, 37b/08, 37b/09, 37b/13,
38a/02, 38a/08, 38a/10, 38a/12, 38b/10,
39a/05, 39a/08, 39a/11, 39b/03, 39b/04,
40b/02, 40b/03, 40b/07, 40b/12, 41a/04,
41b/02, 41b/02, 41b/04, 41b/12, 41b/13,
42a/01, 42a/04, 42a/04, 42a/06, 42a/09,
42a/10, 42a/13, 42a/15, 42b/03, 42b/10,
43a/04, 43a/08, 43a/08, 43a/09, 43a/14,
43b/02, 43b/05, 43b/06, 43b/08, 43b/09,
43b/12, 43b/13, 43b/15, 44a/02, 44a/04,
44a/07, 44a/10, 44b/01, 44b/05, 44b/10,
44b/13, 45a/01, 45a/03, 45a/12, 45a/14,
45b/04, 45b/13, 46a/05, 46b/04, 46b/05,
46b/07, 46b/11, 46b/12, 46b/13, 46b/14,
47a/09, 47a/10, 47a/12, 47b/02, 47b/04,
47b/05, 47b/09, 47b/14, 48a/02, 48b/03,
48b/06, 48b/13, 48b/14, 49a/10, 49a/10,
49b/01, 49b/05, 49b/06, 49b/10, 49b/11,
50a/07, 50a/08, 50a/15, 50b/04, 50b/07,
50b/14, 51a/13, 51a/14, 51b/04, 51b/06,
51b/06, 51b/09, 51b/13, 52a/04, 52a/08,
52a/08, 52a/09, 52b/14, 52b/14, 53a/03,

53a/03, 53a/05, 53a/13, 53a/15, 54a/01,
54b/04, 55a/02, 55a/14, 55a/14, 55b/12,
64a/06, 64a/10, 64a/15, 64b/03, 64b/04,
65a/09, 65a/15, 65b/06, 65b/12, 65b/14,
66a/06, 66a/14, 66b/02, 66b/03, 66b/13,
67a/06, 67a/08, 67a/13, 67b/04, 67b/09,
67b/09, 68a/01, 68a/04, 68a/09, 68a/13,
68b/04, 68b/04, 68b/08, 68b/11, 69a/03,
69a/03, 69a/08, 69b/03, 69b/04, 70a/11,
70a/14, 70b/10, 70b/13, 72a/10, 72a/11,
72b/02, 73a/08, 73b/05, 73b/07, 73b/07,
73b/09, 73b/15, 74a/01, 74a/04, 74a/08,
74a/10, 74a/11, 74a/14, 74a/15, 74a/15,
74b/01, 74b/02, 74b/09, 74b/10, 74b/12,
74b/14, 74b/14, 74b/15, 75a/01, 75a/03,
75a/11, 75a/15, 75b/04, 75b/07, 75b/13,
76b/01, 76b/05, 76b/12, 77a/03, 77a/07,
77b/02, 77b/04, 77b/10, 78a/06, 78a/13,
79a/04, 79a/05, 79a/08, 79b/10, 80b/14,
81a/09, 81b/01, 81b/01, 81b/02, 82b/03,
82b/09, 82b/14, 83a/06, 83a/15, 83b/05,
83b/11, 85a/12, 85b/02, 85b/07, 86a/13,
87a/14, 90a/14, 92a/04, 92a/11, 95a/14,
95b/15, 96a/08

s.+a 74a/13, 86a/14

s.+dan 11b/05

s.+ı 11b/07, 33b/03, 33b/03,
83b/06

s.+ına 7a/10, 74b/02, 81a/06

s.+la 74a/12

s.+um 7a/11, 11a/12, 18b/10,
24b/10, 24b/12, 26a/03, 27b/08, 27b/11,

27b/13, 28a/02, 28a/06, 28a/10, 28a/12,
28a/14

s.+uma 11a/14

s.+umdan 27b/07

s.+umuñ 50b/01

s.+uñ 42a/06, 42a/07, 42a/14,
50b/02

şun-: el uzatmak

ş.-up 10b/07, 88b/03

şundur-: uzatmak; verdirmek

ş.-dı 9a/07

sūr: *Ar.* şehrin etrafına çekilen yüksek
duvar

s.+ında 77b/07

sūre: *Ar.* Kuran'ın ayrıldığı 114
bölümün her biri

s. 10a/03

şūret: *Ar.* yüz; biçim; tarz; çare

ş. 12a/09, 85a/06, 94a/04

ş.+de 60b/14

ş.+inde 40b/14, 85b/11, 86b/07,
94a/08, 94a/15

ş.+ine 94a/05

şuvar-: sulamak, su vermek

ş.-urlar 12b/07

sübhâne: *Ar.* “Allah’ı her türlü eksikliklerden tenzih ederim” anlamında

s. 62a/13

sünnet: *Ar.* erkek çocukta, erkeklik organının ucundaki derinin çepeçevre kesilmesi

s. 24a/04, 65b/13

süñü: süngü, kargı, mızrak

s.+sini 91a/07

sür-: yürümek, ilerlemek; izlemek, devam etmek; geçirmek, yaşamak; uzaklaştırmak; katmak

s.-di 27b/04, 39b/07

s.-diler 18b/12, 40a/11, 40a/12, 40a/13, 63b/15, 63b/15

s.-eler 22b/13

süregit-: süregitmek, süreklilik bildiren tasvirî fiil

s.-üñ (süregidüñ) 47a/06

sürç-: sürçmek, sendelemek

s.-di 50a/11

sürici: karıştıran, katan, ilave eden; ilerleyen

s.+lerdür 2b/02

süvâr: *Far.* binmiş, binen

s. 9b/04, 9b/08, 10a/04, 10b/14, 10b/15, 12a/08, 79b/01, 86a/10

süz-: süzgeçten geçirmek; gözden geçirmek; nişan almak

s.-üp 86b/15

Ş

şâ‘ bân: *Ar.* Arabi ayların sekizincisi

ş. 29b/03, 79b/11, 81b/04, 81b/12, 82b/04, 90b/02, 90b/06, 92a/03

şād: *Far.* sevinçli

ş. 11b/01, 24a/01

şāh: *Far.* padişah; İran şahı

ş. 3a/11, 5a/01, 5a/07, 5a/12, 5b/10, 5b/12, 5b/13, 5b/14, 8a/12, 52b/13, 58a/15, 73a/13

ş.+uñ 8a/13

şaqı-: şimşek ve yıldırım gibi çakmak, parlamak

ş.-yup 29a/09, 81b/14, 82a/09

şākird: *Far.* öğrenci; çırak

ş.+lerinden 60b/01

şarāb: *Ar.* şarap

ş. 26b/05

şarq: *Ar.* Doğu dünyası; doğu

ş. 3b/05, 57a/11

ş.+a 2b/04
ş.+dan 2b/04
şeb: *Far.* gece *krş.* dün, gece, leyl
ş. 11a/02
şebâb: *Ar.* gençlik
ş. 52b/09
şebhûn: *Far.* gece baskını
ş. 68b/06
şefâ' at: *Ar.* af için aracılık etme
ş.+i 2b/11, 3a/02
şeh: *Far.* şah, padişah
ş. 52a/10
ş.+lere 52b/03
şehâdet: *Ar.* tanıklık; şehitlik
ş. 9b/14, 10a/02, 10a/13, 71b/15,
79b/06, 96b/03, 96b/06
şehîd: *Ar.* şehit
ş. 5b/14, 6a/01, 8a/11, 20b/02,
30b/04, 43a/03, 46a/03, 49b/09, 55a/13,
55a/14, 65a/06, 70a/15, 73a/11, 73b/14,
75a/09, 79b/05, 86b/10, 86b/12, 87a/01,
91b/07, 91b/11
şehîdlik: *Ar.+T.* şehitlik
ş. 86b/11
şehr: *Far.* şehir, kent

ş. 21b/14, 58b/01, 58b/03,
59a/10, 63b/13
ş.+den 45b/07, 70a/02, 70a/08
ş.+dür 70a/03
ş.+e 70a/02
ş.+i 6a/10, 21a/13, 33b/12,
63b/03
ş.+idür 70a/02
ş.+ine 83b/03
ş.+ini 3b/13
ş.+ler 6a/09, 63b/15
ş.+leri 82b/07
ş.+ümüz 95a/11
ş.+üñ 54b/08, 63a/01, 64a/13,
70a/06, 73b/11
şek: *Ar.* şüphe, tereddüt
ş. 62b/09
şekl: *Ar.* şekil; tür; resim
ş. 60a/06
şeklî: *Ar.* şekle dayanan, biçimsel
ş. 10a/05
şenbih: *Far.* cumartesi; gün
ş. 63a/06, 73b/15, 80b/02,
95a/04, 95a/13

şer: *Ar.* kötülük

ş.+inden (şerrinden) 71a/02

şer'î: *Ar.* şeriatla ilgili, şeriata uyan

ş. 28b/01

şerî'at: *Ar.* doğru yol; Allah'ın emri; İslam'ın kuralları

ş. 2a/13, 2a/13, 2b/12

şevket: *Ar.* ululuk

ş. 9a/10, 16a/06, 17a/11

ş.+in 56a/09

ş.+le 84a/06

şevvâl: *Ar.* Arabi ayların onuncusu

ş. 29a/06, 75a/05, 79a/05, 79a/06, 83b/02, 88b/10, 92b/14, 93b/07

şeyh: *Ar.* yaşlı, ihtiyar; tarikat şeyhi

ş. 7a/10, 7a/14, 9a/11, 9a/12, 10b/02, 12a/10, 12a/10, 12b/03, 12b/09, 13a/04, 13b/10, 13b/12, 14b/13, 39b/15, 40a/01, 41a/12, 41b/09

ş.+e 12b/02, 12b/02

ş.+le 41b/06

ş.+lerden 54a/07

şeytân: *Ar.* şeytan, iblis *krş.* albız

ş. 40a/07, 84b/09

şifâ: *Ar.* şifa, iyileşme

ş. 15a/04

şikâr: *Far.* av; av hayvanı

ş. 9b/06

şikâyet: *Ar.* sızlanma, şikâyet

ş. 28b/07

şikest: *Far.* kırık; yenilgi; kırma; kırılma

ş. 15a/07, 46a/04, 46b/01, 47a/09, 67a/05, 70b/06, 74a/13, 75a/01, 77b/04, 78a/04, 80a/14

şimdi: şimdi

ş. 5b/15, 8a/06, 10a/14, 16b/11, 17a/03, 24b/14, 24b/14, 28a/05, 57b/05, 58b/01, 62b/01, 85b/03, 85b/12

ş.+den 14a/14, 17a/10, 62b/01

ş.+ki 14b/06, 21a/06, 24b/07, 42b/15, 57a/14, 58a/15, 95b/14

şimşek: şimşek *krş.* berç

ş.+ler 29a/08

şîr: *Far.* aslan

ş. 9b/04, 10b/10, 32b/15, 50a/14, 79a/13, 86a/09

ş.+lerümüz 85b/15

şol: şu, o

ş. 3b/11, 8b/07, 10b/13, 61b/13, 65a/13, 79a/09, 84b/15, 87a/02

şöyle: öyle, onun gibi, olduğu gibi

ş. 15b/03, 18b/08, 34b/09, 36a/07, 55b/13, 55b/13, 56b/15, 63a/07, 69b/04, 77b/14, 82b/01, 87b/15, 88a/01, 93a/15, 96b/01

şu: şu

ş. 60b/03

ş.+nuñ 54b/12, 72a/13, 84b/04, 85a/08

şühedā: *Ar.* şehitler

ş. 75a/10, 91b/11

şükr: *Ar.* şükür, teşekkür

ş. 13a/03, 24a/01

ş.+ler 10b/01, 11b/02, 49a/02, 50b/07, 64a/12

şürb: *Ar.* içme

ş.+de 75a/08

T

tā: *Far.* kadar, dek, değin

t. 2b/08, 2b/09, 3a/06, 10a/10, 17b/10, 26b/03, 26b/08, 29b/12, 52b/10, 58b/04, 58b/05, 58b/05, 58b/06, 58b/15, 66b/07, 71a/07, 90b/09

ta'ālā: *Ar.* “yüksek olsun!” anlamında, Allah adıyla birlikte kullanılan bir sözcük

t. 9a/12, 14b/03, 15a/04, 15a/06, 24b/11, 32b/05, 49b/13, 50a/03, 50a/06, 53a/12, 55a/08, 55b/14, 60b/03, 60b/06, 60b/13, 62a/03, 62a/11, 62a/13, 62a/15, 69a/12, 72a/13, 72b/03, 82a/06, 88b/15, 88b/16, 92a/03

t.+dan 62b/03, 62b/07

t.+nuñ 2b/10, 3a/01, 50a/10, 61a/10, 63a/08, 85b/13, 86b/11

t.+ya 49a/01, 64a/11, 71a/10

ta'alluḡ: *Ar.* asılı olma; ilgisi bulunma; sevme; ait olma

t. 17b/01, 17b/06

tābi': *Ar.* birine uyan, bağlı kalan, boyun eğen, birinin emri altında bulunan

t. 6b/11

ta'bir: *Ar.* anlatma; anlamı olan söz; deyim; rüya yorma

t. 9a/12

t.+i 12b/10

t.+ini 12b/09, 13a/03

tācdār: *Far.* taçlı, taç giyen; hükümdar

t. 34b/12

tağ: dağ

ṭ. 15a/15, 86a/04, 86a/06

ṭ.+a 86a/02
ṭ.+lar 12b/06, 84b/03, 85a/14,
86b/14
ṭ.+lardur 84b/07
ṭ.+ları 84b/04
ṭ.+larındadır 6a/10
ṭ.+larından 84b/12
ṭ.+larıñ 84b/06
ṭ.+uñ 12b/06
ṭāgī: *Ar.* azgın, isyan eden
ṭ.+leri 2b/03
ṭağıl-: dağılmak
ṭ.-an 50b/13
ṭ.-dılar 6a/02, 35a/11, 35a/15,
41b/01
ṭ.-mağa 51a/02
ṭ.-mışken 89a/15
ṭ.-up 46a/10, 49b/08, 49b/11,
90b/13
ṭağıt-: dağıtmak
ṭ.-duğı 46a/12
ṭ.-up (tağıdup) 47a/06, 89b/11
taḥayyür: *Ar.* hayranlık
t. 96a/03

taḥmīnen: *Ar.* tahminle, aşağı yukarı
t. 82a/13
taḥt: *Ar.* saltanat koltuğu, saltanat
makamı
t. 4a/10, 6b/10, 41a/09
t.+a 16a/09, 20b/07, 38a/09,
42a/04, 42a/07, 51b/07, 51b/10, 52a/08,
52b/15, 53a/04, 53a/14, 74a/01, 83a/14
t.+ı 70a/01
t.+ına 70b/10
t.+ında 42b/01, 43b/12, 58a/02,
74a/04
t.+ını 48a/02
ṭā'ife: *Ar.* zümre, tayfa, kavim *krş.*
ṭāyife
ṭ. 59a/15, 60b/06, 60b/07,
61a/02, 71a/02
ṭ.+den 25b/12, 63b/15
ṭ.+dür 58b/14, 85a/08
ṭ.+ler 6b/13
ṭ.+lerüñ 59b/07
ṭ.+si 3b/07, 6a/11, 11a/05,
72a/06, 86b/08
ṭ.+sinden 55b/08, 59b/04,
86b/02
ṭ.+yidi 3b/08

ṭā'ire: *Ar.* daire, çember; sınır içi *krş.*
ṭāyire, dā'ire

ṭ.+sine 20a/04, 53b/14

ṭ.+sini 15a/02

ṭāḳat: *Ar.* dayanma gücü

ṭ. 80a/01

taḳḏir: *Ar.* değerlendirme; beğenme;
Allah'ın isteği

t. 63a/09

t.+de 12a/04, 40a/09, 63b/01,
75a/10, 78a/01

taḳvā: *Ar.* haramdan kaçınma

t.+yı 27a/01

tala-: yağma etmek

t.-yup 71b/05

tālān: *Far.* talan, yağma

t. 44a/05, 44b/04, 51a/12,
54b/08, 68b/02, 69a/10, 70a/07, 73b/11,
76b/09, 82b/08, 86b/13, 89b/05

ṭalḡalık: karışıklık, kargaşalık

ṭ.+ından (talḡalığından) 14b/14

ṭālib: *Ar.* istekli

ṭ. 86b/03

tamām: *Ar.* tam, bütün; sona erme

t. 3b/15, 10b/09, 17a/06, 22a/01,
38a/02, 41b/12, 41b/15, 44b/06, 51b/14,
53b/06, 56b/09, 57b/13, 60b/09, 60b/12,
63b/07, 63b/07, 63b/13, 67a/01, 67a/03,
67a/08, 68a/07, 69b/06, 75b/04, 75b/11,
87a/01, 91a/12, 92b/13, 92b/14, 93b/04,
95a/04

tamāmet: *Ar.* tamamen, büsbütün

t. 38a/08, 59b/11

tañrı: tanrı

t. 22a/15, 22b/03, 22b/04,
22b/05, 24a/14, 24b/03

ṭap-: itaat etmek, boyun eğmek

ṭ.-dılar 35b/08, 94b/13

ṭapdur-: tabi kılmak

ṭ.-dı 6b/14, 7a/01

ṭar: dar

ṭ. 30a/12, 69a/05

tār mār: *Far.* darmadağınık, perişan

t. 56b/02

ṭaraf: *Ar.* yön; ülke; yer; muhatap iki
kişiden her biri

ṭ. 32a/10, 84a/14, 84a/14,
84b/01, 84b/01, 84b/03, 84b/03

ṭ.+a 6a/02, 12a/02, 16b/01,
29b/10, 35a/11, 35a/14, 35a/15, 35b/01,

35b/04, 39b/12, 41a/09, 42a/12, 48b/03,
78b/13, 89a/15, 93b/14, 93b/15, 95b/03

.da 5b/03, 23a/08, 23a/09,
28b/04, 40a/04, 44a/14, 44b/07, 45b/01,
69b/07, 83a/12, 83b/02, 92a/01

.dan 4b/05, 8b/12, 11a/03,
11a/05, 14a/11, 14a/13, 14b/02, 15a/10,
15b/04, 16a/15, 18a/09, 20a/05, 21a/04,
21b/02, 23b/01, 23b/04, 23b/07, 28b/07,
29a/13, 30a/12, 30a/13, 31a/05, 31a/11,
31b/03, 31b/12, 32a/07, 32b/06, 32b/13,
32b/14, 34a/12, 34b/10, 37a/01, 37b/02,
38a/02, 38a/11, 38a/12, 40b/01, 40b/12,
41a/04, 41a/05, 46b/03, 46b/15, 47b/03,
47b/05, 48b/03, 49b/03, 49b/04, 49b/05,
51a/02, 53b/11, 54a/15, 65b/06, 68b/02,
69a/04, 70b/01, 72b/15, 73a/03, 74a/04,
74b/05, 74b/08, 77a/07, 77b/01, 78a/03,
78a/13, 78a/14, 78b/09, 80b/01, 81a/03,
82b/06, 82b/09, 83a/09, 83a/12, 83a/14,
86a/15, 86b/13, 89a/14, 89b/01, 89b/10,
90a/07, 94a/05, 94a/13, 94b/07, 95a/15,
95b/05, 95b/06

.ı 5b/02, 22a/05, 24b/11,
32b/06

.ıdur 57a/11

.ın 32b/05, 73a/01

.ına 8b/07, 22a/04, 23a/07,
24a/13, 25a/15, 29b/01, 29b/09, 32a/01,
41a/05, 49b/13, 75a/15, 82b/05, 82b/15,
84a/10, 89b/07

.ında 3b/05, 15a/15, 41a/02,
48b/10, 65b/11

.ından 4b/02, 9a/06, 9b/07,
11b/11, 30a/11, 54b/06, 68a/02, 71a/12,
72a/13, 79a/06, 83a/02, 89b/09, 90a/01,
95b/01, 96a/04

.ını 2b/01, 65a/05, 67b/15,
70a/13

.uñ 34b/15, 59a/09

araş: yağma

t. 90b/13, 91a/05

t.dayiken 46a/14

arh: *Ar.* düzenleme, tertip; vergi koyma

t.ı 28b/04

ārīḥ: *Ar.* tarih

t. 52a/07, 55b/12, 60a/13,
64a/01, 68a/08, 69a/15

t.de 3b/11

t.in 64a/08

t.inde 55a/09

t.ini 53b/07, 72a/02, 73b/06

t.inüñ 64a/03

t.leri 60a/12, 64a/10

t.lerin 60b/02

arīḳ: *Ar.* yol; yöntem; meslek; tarikat

.+ma 17a/09
aru: darı
. 30a/10
as: tas, kase, kap
.+lar 25a/03
.+ları 25a/03
a: ta *kr.* seng
. 15a/01
.+ını 59b/10, 62b/11
.+lara 86a/06
a: dıı
.+ı 72a/07
a-: dıarı çıkmak, tamak
.-up 90b/04
aun: takın
.+dı 21b/12
ara: dı, dıarı, dıına
. 2b/03, 15b/02
.+da 90a/10
.+dan 65a/10
vlumbz: *Ar.+Far.* davul, ks *kr.*
avlunbz
. 23b/06

avlunbz: *Ar.+Far.* davul, ks *kr.*
vlumbz
. 11a/04
avu: tavuk
t. 84b/10
ayan-: dayanmak
.-dı 24b/09
yife: *Ar.* zmre, tayfa, kavim *kr.*
'ife
.+ler 85a/02
.+si 4a/06, 5b/09
yire: *Ar.* daire, ember; sınır ii *kr.*
'ire, d'ire
.+sini 75b/03
azarru^c: *Ar.* yalvarıp yakarma
t.+lar 50b/09
a^czm: *Ar.* saygı gsterme, hrmet
etme, ululama
t.+le 35b/10
ebdl: *Ar.* deitirme, kılık deitirme
t. 94a/05
edbr: *Ar.* tedbir, are, nlem
t. 31a/10, 31a/13, 37a/04,
42a/11, 43a/07, 63a/09, 69a/02, 96a/14
t.+i 80a/11, 84a/08

t.+inde 28b/05

tefekkür: *Ar.* düşünme

t. 18b/03

tefrīka: *Ar.* ayrılma, ayrılık

t. 5a/04, 5a/11, 9a/03

teftīş: *Ar.* teftiş, denetim

t. 59a/01, 71a/14

t. it 71a/13

tekbîr: *Ar.* Allah'ın yüceliğini belirtmek için söylenen "Allahü ekber" sözü

t. 20a/03, 23b/04, 30a/08, 31b/13, 32b/08, 94b/02, 96a/13

tekebbürlük: *Ar.+T.* kibir, gurur

t.+inden (tekebbürlüğinden) 56a/07

tekerlen-: yuvarlanarak düşmek

t.-di 20b/01, 78a/02

tekür: Bizanslıların müstakil valilerine ve Anadolu'nun bazı Hristiyan beylerine verilen unvan

t. 20a/06

t.+i 15a/08, 15a/08, 15a/08, 15a/09, 15b/15, 20a/04, 21a/02, 21a/09, 21a/11, 21a/13, 21b/05, 21b/07, 21b/13, 22a/15, 37a/15, 54b/02, 85b/07

t.+inden 27b/11

t.+ine 15b/13, 37a/09

t.+ini 18a/12, 18a/12, 66b/08

t.+iyle 15a/11

t.+le 37a/13, 37a/14

tekye nişîn: *Far.* tekkede oturan, derviş

t. 54a/07

telbîs: *Ar.* hile yapma, aldatma; kurnaz

t. 84b/08

telkîn: *Ar.* bir duygu veya düşünceyi söz ve öğretimle bir kimsenin belleğine yerleştirme

t. 10a/02

temâşâ: *Far.* seyretme, bakma

t. 18b/01, 55b/03, 72b/10

t.+sını 83a/01

temâşâlık: *Far.+T.* gezilecek, seyredilecek yer

t. 57a/14

t.+a (temâşâlığa) 18a/15

t.+ı (temâşâlığı) 18b/01, 57a/15

temmuz: yılın yedinci ayı

t. 95a/05

temşîl: *Ar.* benzetme; özümseme

t. 61b/05

tenk: eş, benzer, eş değer olmak

t. 52a/11

tenk: içi dolu çuval, hayvana karşılıklı yükletilen yükün her biri

t.+den 54b/10

teraķķī: *Ar.* ilerleme, gelişme

t.+dedür 40a/07

terk: *Ar.* bırakma, vazgeçme, ayrılma

t. 17a/07, 48a/02, 51b/05

t.+ini 86a/01

terslik: çöplük, gübrelik

t. 19a/12

t.+den 19a/14

tertib: *Ar.* düzen; dizme; hazırlama

t. 22b/11

tertibī: *Ar.* tertipçi; düzenleyici

t.+ler 40a/03

teşrīn: *Ar.* eskiden yılın onuncu ve on birinci aylarına verilen ortak ad

t. 80b/03

teşvīş: *Ar.* karıştırma, karmakarışık etme

t. 59a/01

t.+de 24b/10

tetebbu‘an: *Ar.* inceleyerek, araştırarak

t. 67b/04

tevābi‘: *Ar.* bir kimsenin hizmetinde bulunanlar; düşünce bakımından birine bağlı olanlar; bir merkeze bağlı olan yerler

t.+le 64b/14, 65a/03

t.+yile 17b/13

tevāriḥ: *Ar.* tarihler

t. 2a/06, 3a/04, 55b/05, 55b/07

t.+leri 13a/12, 13b/15

tevātür: *Ar.* yaygın söylenti

t.+ile 2a/07

t.+le 55b/11

teveccüh: *Ar.* yönelme, dönme, ilgi gösterme

t. 82b/05

tevekkül: *Ar.* işi Allah’a bırakıp kadere razı olma

t. 23b/02

tırman-: tırmanmak

ṭ.-up 86a/02

tīg: *Far.* kılıç *krş.* kılıç

t. 79b/03

tīmār: *Far.* bakım; tımar

t. 16b/13, 16b/13, 17a/01,
34a/08, 40b/11, 41a/14, 41a/15, 54a/04

t̄iz: *Far.* çabuk, tez, acele, hızlı

t. 8a/01, 8a/01, 27a/13, 36a/08

t̄izlik: *Far.+T.* çabukluk, hız

t.+inden (tizliginden) 34b/13

toğru: doğru *krş.* toğru

toğ. 12a/09, 12b/01

toğru: doğru *krş.* toğru

toğ. 19a/11, 20b/14, 21b/11,
34a/10, 48b/11, 49b/01, 84a/12

toğ.+sın 36a/05

toğkun-: dokunmak

toğ.-up 23b/11

toğkuz: dokuz sayısı

toğ. 3a/06, 16a/06

toğ.+ında 51b/03, 69b/02, 73b/15

toğl-: dolmak

toğ.-a 10a/09

toğ.-dı 20a/03, 61a/02, 61a/03

toğlandur-: dolandırmak, dolaştırmak

toğ.-urlar 15a/03

toğlaş-: dolaşmak

toğ.-u 94b/06

toğ.-up 40a/15

toğoldur-: doldurmak

toğ.-dı 26b/10, 34a/03, 39b/09

toğ.-dılar 20a/03

toğ.-up 30a/09

toğolu: dolu, tam, bütün

toğ. 30b/15, 52a/13, 72b/14

toğon: elbise, giyecek, don

toğ.+ın 85b/04

tođoñuz: domuz

toğ. 31b/02

toğop: geniş çaplı büyük silah, top *krş.* top

toğ. 30a/14, 31a/15, 31b/08,
32b/03, 48a/09, 78a/10

toğ.+ı 65a/13

toğ.+la 32a/03, 72b/07

toğ.+lar 30a/13, 30b/03, 31a/15,
48a/09, 49b/03, 53b/14, 54a/10, 67b/14,
68a/02, 70a/12

toğ.+lara 30a/15

toğ.+ları, 54a/12, 54a/13, 54a/14

toğ.+larla 44b/15, 65a/04

top: geniş çaplı büyük silah, top *krş.* toğop

t.+ları 54a/11
toplu: topu bulunan
t. 72b/13
toprak: toprak
t.+a (toprağa) 50b/08
toptolu: dopdolu
t. 52a/12, 72a/08
torlak: çıplak
t. 40b/14
tovuca: gönüllü asker *krş.* tovuca
t.+lar 41a/15
tovuca: gönüllü asker *krş.* tovuca
t.+lar 47a/08
t.+ları 69b/11
toy-: doymak
t.-madı 73a/15
toyum: doyum; ganimet
t. 11a/08, 15a/10, 23b/14,
26a/12, 39a/14, 44a/06, 45a/11, 89b/08,
91a/09, 94b/15
toz: toz
t. 9b/07, 9b/07

tūfān: *Ar.* Hz. Nuh zamanında yoldan
çıkışları cezalandırmak için yağdırılan
ve bütün dünyayı kaplayan su
t. 82a/03
tuğ: bayrak, sancak *krş.* 'alem
t. 11b/03
t.+ıyla 11a/10, 91b/03
tuğfe: *Ar.* hediye, armağan
t.+lerinden 88a/06
tuman: duman, sis
t. 30a/15
tur-: durmak, kalmak
t.-a 52b/02
t.-an 19b/03
t.-dı 18b/02, 27b/02, 39a/12
t.-madın 19b/09
t.-mişlardı 30a/01
t.-up 5b/03, 5b/07, 12a/08,
25b/05, 39a/09, 49b/05, 67a/10, 74a/01,
74a/04, 74a/12, 76a/09, 85a/15, 91a/03,
91a/04, 93a/07
t.-ur 37a/11, 52b/04, 60a/08
tuş: taraf, cihet
t. 35a/12, 35a/12
t.+ında 86b/14

ut-: tutmak *krş.* dut-

.-miş 4b/03

.-mışlardur 85a/05

uy-: duymak

.-dı 38b/07

.-dılar 93a/04

.-up 31a/08, 81b/01, 93b/14,
95b/09

uyūr: *Ar.* kuřlar

. 61a/07

tüfek: tüfek

t. 32b/03

t.+i (tüfegi) 31b/08

t.+ler 30a/13, 30b/03, 49b/03,
70a/12, 78a/10

t.+lere 30b/01

t.+leri 54a/11

tüfeklü: tüfek sahibi

t. 72b/13

tümen: on bin askerden oluşan askerî
birlik

t. 34a/09

t.+i 34a/09

uç: uç; son; baş; tepe

u. 22a/07, 23a/03, 25a/08,
45b/10, 49a/13

u.+ından (ucından) 71a/06

uç-: uçmak

u.-maz 84b/08

uğra-: yanından geçmek; rast gelmek;
bir olayla ve durumla karşılaşmak

u.-dı 5b/10, 5b/12, 39b/05

u.-dılar 5b/09

u.-yup 44a/15, 82b/13

uğraş: savaş, kavga, mücadele

u. 51b/03

uğraş-: savaşmak, çarpışmak;
çabalamak

u.-dılar 15b/06, 33b/06, 37b/09,
38b/15

uğur: kut; devlet; yol; zaman

u.+dan 63a/14

u.+ından 11b/13

uğurlayın: hırsız gibi; sessizce

u. 45a/08

‘uhde: *Ar.* sorumluluk; vazife

‘u.+ye 52b/01

U

‘uḳalā: *Ar.* akıl sahipleri

‘u. 61a/15

‘u.+ları 60a/15

‘uḳbā: *Ar.* ahiret

‘u.+da 73b/03

‘uḳde: *Ar.* düğüm; üzüntü; sorun

‘u.+ye 52b/01

ulaş-: ulaşmak; dahil olmak

u.-up 91b/12

‘ulemā: *Ar.* bilginler

‘u. 79b/14

‘u.+lar 26b/06, 26b/06

ulu: ulu, çok büyük, yüce

u. 6a/03, 6a/13, 7a/03, 9b/02, 9b/12, 11a/09, 11a/10, 17b/13, 30b/07, 30b/15, 32a/03, 41b/05, 52a/12, 56a/05, 56a/06, 60b/03, 61b/11, 69b/15, 70a/02, 79b/12, 83b/02, 84a/01, 86a/15, 92b/06, 94a/02, 96b/11

u.+lar 10b/01, 10b/03

u.+larını 19b/02

‘ulūfe: *Ar.* sipahilere, yeniçerilere verilen maaş

‘u. 38a/05

‘ulūfeci: *Ar.+T.* imparatorluk döneminde bir tür atlı asker sınıfına verilen ad

‘u.+leri 84a/05

‘ulūfesüz: *Ar.+T.* maaş almayan yeniçerilere verilen ad; ulufe almayan

‘u. 86b/04

ulula-: ulu saymak, yüceltmek, saygı göstermek, ağırlamak

u.-dılar 26b/09

um-: ummak, ümit etmek

u.-ardı 35b/14

unut-: unutmak

u.-mayalar 3a/03

ur-: vurmak; saldırmak; yerleştirmek; tahkim etmek; düzenlemek; bildirmek

u.-alar 62b/14, 63a/01, 63a/03, 90a/06

u.-dı 10a/13, 34a/02, 38b/05, 38b/08

u.-dılar 21a/04, 53b/11, 59b/10

u.-mağa 59a/08, 89a/15, 90b/13

u.-up 29a/10, 29a/12, 76a/01, 81b/15, 86a/01, 90a/02, 92a/11

u.-ur 52b/04

‘urūc: *Ar.* yükselme, yukarı çıkma

u. 61b/08

uruğ: nesil, kuşak, soy

u.+ından 3b/06, 14a/08

uşturlāb: *Ar.* gök cisimlerinin yüksekliğini ölçmekte kullanılan alet

u.+la 63a/05

uy-: hareketleri bakımından birine bağlı olmak

u.-an 40b/10

u.-dı 40b/14, 41a/13

u.-up 74a/05

uyan-: uyanmak

u.-duķ 9a/05

u.-dum 10a/12, 12b/08

uyanugel-: süreklilik bildiren tasvirî fiil

u.-di 12a/07

uydur-: bir şeyin başka bir şeye uygun hale gelmesini sağlamak; benzetmek

u.-up 34a/15

uyķu: uyku

u.+dan 12b/08, 23b/09

uzun: uzun

u.+ı 61b/12

Ü

ü: *Far.* ve *krş.* ve

ü. 19b/11, 21a/12, 24b/11, 26a/12, 47b/14, 52a/14, 52b/06, 52b/08, 56a/10, 56a/14, 57b/02, 58a/05, 61a/06, 83a/09

üç: üç sayısı

ü. 8a/13, 8b/12, 11a/02, 11a/03, 11a/05, 15a/03, 22b/14, 23b/04, 23b/04, 29a/09, 29a/10, 30b/10, 32a/03, 37b/15, 40b/06, 48a/08, 51a/15, 52a/06, 53b/12, 53b/13, 54b/14, 63b/08, 69b/11, 72b/12, 73b/07, 76a/09, 76b/01, 76b/15, 81a/10, 87a/10, 92a/14, 92a/14, 92b/15, 93a/06, 94b/11, 95b/05

ü.+ünci 30b/14, 68a/06, 70a/15, 73a/09, 95a/06

üleşdür-: paylaşmak

ü.-di 17b/14, 35b/14

ü.-diler 7b/06, 16b/13, 17a/01, 40b/11

ü.-dügi 41a/14

ümme: *Ar.* ümme, bir peygambere bağlı olanlar

ü. 50a/02

ün: ses, seda

ü.+iyle 20a/02, 30a/08, 31b/13

üre-: üremek; çoğalmak; doğmak; yetişmek

ü.-di 7a/05
ürk-: ürkmek, korkmak
ü.-diler 71b/06
ürküdi: aşırı korku, yoğun tedirginlik
ü.+si 23b/10
üsküf: başlık; ucu püsküllü yeniçeri
börkü
ü. 25a/04, 86b/06
ü.+lerle 85b/05
üst: üst
ü.+inden 65b/02
üstün: üstün
ü. 72b/04
üş-: bir yerde toplanmak; üşüşmek
ü.-diler 51a/06
ü.-dügi 30a/10, 30a/11
ü.-er 51a/05
ü.-üp 31b/02, 54a/13, 54b/06,
89b/10
üzeri: üstü, üzerinde, en yüksek konum
ü.+lerinden 2b/13
ü.+lerine 30a/07, 77a/16,
77b/13, 86a/11

ü.+nde 10b/14, 15b/13, 26a/08,
35b/11, 47a/05, 49b/02, 54b/07, 60a/11,
63a/02, 69b/13, 70b/03, 72b/10, 75b/03,
81b/02, 94a/07

ü.+nden 24b/05, 26a/06, 48a/15,
65b/04, 70b/02, 78b/01

ü.+ndeyiken 74b/05

ü.+ne 2a/08, 3a/02, 5a/05, 9b/06,
11b/14, 15a/01, 15a/03, 15a/12, 15b/04,
21a/12, 22b/05, 22b/11, 24b/03, 25a/10,
26a/04, 28b/09, 28b/10, 30a/09, 30b/02,
31a/11, 31b/07, 33a/11, 34a/10, 38b/13,
40b/07, 41a/05, 46a/02, 46a/13, 46b/09,
48a/14, 49b/01, 49b/05, 49b/06, 50a/07,
51a/03, 51a/11, 54a/09, 54a/14, 61b/02,
66a/07, 67a/05, 67b/12, 67b/14, 68b/06,
69a/04, 70a/12, 72b/10, 74a/11, 76b/08,
79a/09, 79a/15, 79b/02, 80a/13, 80a/15,
81a/01, 82a/01, 82a/09, 90a/08, 91a/07,
91a/09, 91a/15

ü.+neyidi 32b/03

ü.+ni 60a/07

üzre: üstte, üzerinde, üstünde

ü. 73b/08

V

vaqf: *Ar.* vakıf; adama

v. 41b/15

vâkıf a: *Ar.* olay; gerçek; rüya; savaş

v. 12a/06, 71a/12

v.+dan 12a/06

v.+lar 95a/12

v.+ya 44a/15, 82b/12

v.+yı 10b/01

vāki': *Ar.* olan, meydana gelen, gerçekleşmiş olan

v. 16a/02, 22a/02, 29a/13, 33a/07, 46a/04, 46b/01, 47a/09, 55a/09, 59a/10, 67a/05, 69b/01, 70b/07, 74a/13, 75a/01, 76a/06, 77b/04, 78a/04, 79b/07, 80a/14, 80b/04, 80b/06, 80b/10, 81a/07, 82a/03, 82b/08, 83b/04, 87a/13, 88b/12, 89b/03, 90b/02, 92a/03, 95a/02

vaqt: *Ar.* vakit, zaman

v. 4a/08, 4a/12, 4b/08, 4b/12, 5a/03, 5a/07, 7a/07, 7a/09, 8a/09, 8a/10, 8b/08, 9a/01, 9a/02, 9b/06, 21b/12, 27a/14, 31a/04, 36a/14, 37a/04, 38a/11, 39b/13, 52b/15, 64a/15, 64b/10, 65a/05, 65a/07, 66a/09, 69b/09, 80b/09, 86b/01, 86b/05, 94a/04, 94b/02

v.+de 71a/08

v.+den 22b/15, 33a/09, 62a/15

v.+e 26b/04

v.+i 70b/04, 81b/09

v.+in 9b/02

v.+inde 47a/12, 73a/10, 83b/03, 96b/05, 96b/15

v.+iydi 19a/14, 28b/11

vaqtā: *Ar.* olduğu vakit

v. 58b/08, 59a/15

vaqtühā: *Ar.* onun vakti

v. 57b/09

var: var

v. 52a/12, 60a/06, 60a/10, 60a/12, 60b/15, 61a/01, 61b/12, 61b/12, 61b/13, 69b/13, 70a/02, 77b/16, 84a/01, 84b/04

v.+dı 3b/07, 3b/09, 6a/03, 6a/04, 11b/12, 12a/10, 12b/01, 13a/15, 14b/13, 15b/01, 16b/12, 18a/07, 18b/04, 19a/12, 19b/07, 19b/14, 20a/13, 20b/15, 22a/09, 24a/13, 24b/06, 25a/13, 26b/06, 27a/15, 37b/11, 38a/07, 39b/14, 40a/09, 40b/01, 40b/05, 40b/13, 43b/14, 56a/04, 56a/04, 56b/10, 58a/11, 60b/02, 94a/14, 94b/05, 94b/12

v.+dur 4b/04, 4b/13, 5b/06, 6a/09, 6b/11, 7b/06, 8a/06, 8b/12, 10a/04, 10a/15, 13b/08, 16b/11, 17a/03, 17a/04, 17a/07, 18b/12, 18b/13, 21a/06, 22a/12, 24b/07, 24b/14, 35a/08, 35b/13, 36a/05, 36b/03, 38a/06, 52a/12, 55a/08, 57a/14, 57a/15, 57b/06, 57b/08, 59b/03, 60a/15, 61a/07, 61a/09, 62a/01, 69b/15,

71a/13, 85a/02, 87a/08, 87a/09, 87b/05,
91b/06, 95b/02

v.+mıdur 9b/10, 19a/06

v.+mış 13b/06, 13b/07, 90a/07,
91b/02, 95b/13

v.+sa 27a/08, 34a/03, 47b/08,
56a/02, 78b/14

var-: varmak, ulaşmak, yetişmek

v. 10a/05, 10a/09

v.-a 43a/04

v.-dı 6b/04, 7a/09, 7b/08, 7b/11,
7b/15, 11a/12, 12a/04, 16a/08, 18a/15,
18b/02, 20b/02, 22b/06, 23a/01, 24b/05,
25a/10, 25a/11, 28a/15, 33b/03, 33b/07,
33b/14, 33b/14, 35a/04, 35b/10, 37b/02,
38b/13, 38b/14, 40a/14, 41a/05, 42a/02,
42b/03, 42b/07, 42b/09, 43b/03, 44a/04,
52a/03, 56a/14, 56b/01, 64b/05, 65a/03,
65b/15, 66a/07, 66a/14, 68a/10, 75a/10,
92b/05, 92b/06, 92b/08, 92b/09

v.-dılar 5a/08, 7a/04, 7b/03,
21a/01, 22b/04, 22b/11, 23a/07, 24a/13,
25a/12, 33a/09, 33a/12, 37a/10, 37a/12,
40b/04, 42b/06, 92b/12, 93a/01

v.-duğda 61b/10, 64b/12

v.-duñuz 18b/06

v.-ımayup 47a/08

v.-ınca 2b/08, 58b/06, 58b/07,
58b/10, 58b/15

v.-mayup 78b/02

v.-maz 52b/01

v.-mazdan 96b/03

v.-mazlardı 26b/07

v.-mış 96b/11

v.-mışlar 33a/06, 96b/14

v.-uñ 25a/07

v.-up 4a/01, 5a/07, 7b/01,
11a/01, 14b/01, 14b/01, 19b/07, 22b/02,
23a/09, 24a/07, 24a/11, 24b/15, 25a/08,
25a/15, 25b/02, 25b/10, 27b/03, 28b/14,
30b/13, 32a/05, 35b/05, 37b/08, 39a/13,
39b/04, 40a/14, 41a/02, 45a/12, 46a/09,
47a/04, 47a/06, 47b/11, 48a/01, 48b/05,
50b/09, 51a/11, 51b/07, 55a/05, 55a/05,
57a/15, 66b/05, 67a/14, 67b/02, 67b/06,
67b/12, 68a/14, 68b/04, 68b/06, 69a/10,
69b/12, 70b/01, 70b/03, 70b/11, 72b/09,
73a/05, 74a/03, 74a/11, 74a/15, 74a/15,
74b/02, 74b/12, 75a/02, 76a/02, 76a/04,
76b/08, 76b/15, 77a/09, 77b/07, 78a/11,
78a/15, 78b/02, 79a/12, 79b/12, 79b/15,
81a/01, 81b/07, 83a/01, 83a/04, 83a/07,
84a/11, 84a/12, 86a/08, 86b/09, 87a/09,
87b/08, 88b/05, 89b/07, 89b/11, 90a/08,
90a/09, 93a/09, 95b/09, 96b/09

v.-urın 62b/02

varlık: var olma durumu

v.+ıdur (varlığıdur) 70a/03

varfa: *Ar.* uçurum; bataklık; mecazi anlamda yıkıma neden olabilecek tehlikeli durum

v.+sına 33a/07

v.+ya 36a/07, 36a/09

vaşiyyet: *Ar.* vasiyet

v. 16a/10, 42a/08

vağan: *Ar.* vatan, yurt

v. 4b/03, 76a/08, 85a/04

ve: *Far.* ve *krş.* ü

v. 2a/02, 2b/06, 2b/09, 2b/10, 2b/10, 2b/11, 2b/11, 2b/12, 2b/12, 3b/13, 3b/13, 3b/14, 4a/05, 4a/07, 4b/06, 4b/12, 4b/15, 5a/02, 5a/02, 5a/02, 5a/03, 5a/10, 5a/11, 5a/14, 6a/10, 6a/10, 6a/11, 6a/14, 6a/14, 6b/05, 6b/05, 6b/06, 6b/06, 6b/07, 6b/07, 6b/08, 6b/08, 6b/09, 6b/09, 6b/10, 6b/11, 6b/11, 6b/13, 6b/15, 7a/04, 8a/07, 8a/07, 8a/07, 8b/03, 8b/04, 8b/12, 8b/13, 8b/14, 9a/06, 10a/03, 10a/03, 10a/06, 10a/09, 10a/15, 10b/05, 10b/10, 10b/11, 10b/14, 11b/01, 11b/03, 11b/03, 11b/04, 11b/04, 11b/12, 12a/13, 12b/07, 12b/07, 12b/07, 12b/11, 13a/01, 13a/06, 13a/08, 13b/03, 13b/03, 13b/04, 13b/04, 13b/10, 13b/15, 14b/06, 14b/11, 14b/12, 14b/14, 15a/06, 15a/14, 15b/03, 15b/12, 16a/15, 16a/15, 16b/02, 16b/02, 16b/02,

16b/03, 16b/05, 16b/10, 16b/15, 17a/05, 17a/05, 17a/05, 17b/01, 17b/08, 17b/09, 17b/13, 17b/14, 18a/02, 18a/04, 18a/06, 18a/06, 18a/09, 18a/10, 18a/10, 19b/12, 19b/15, 20a/10, 20a/10, 20a/13, 20a/14, 20b/09, 20b/11, 21a/14, 21b/01, 21b/10, 22a/04, 22a/05, 22a/09, 22b/08, 22b/08, 22b/13, 23a/08, 23a/12, 23b/15, 24a/03, 24a/04, 24a/04, 24a/05, 24a/05, 24a/07, 24a/07, 24a/08, 24a/08, 24a/08, 24a/08, 24a/09, 24a/09, 24a/10, 24a/11, 24b/05, 25a/06, 25a/08, 25a/09, 25a/10, 25a/11, 25a/11, 25a/12, 25a/13, 25a/15, 25b/02, 25b/03, 25b/04, 25b/07, 25b/08, 25b/09, 25b/09, 25b/11, 25b/11, 25b/12, 25b/13, 26a/01, 26a/15, 26b/04, 26b/05, 26b/08, 26b/09, 26b/14, 26b/15, 27a/03, 28b/01, 29a/05, 29a/05, 29a/11, 29a/11, 29a/13, 29b/02, 29b/05, 29b/09, 29b/11, 29b/12, 29b/13, 29b/14, 29b/14, 29b/15, 29b/15, 30a/01, 30a/03, 30a/04, 30b/10, 30b/13, 30b/15, 31a/01, 31a/01, 31a/02, 31a/03, 31a/07, 31b/05, 31b/08, 31b/08, 32a/02, 32a/15, 32b/14, 32b/15, 32b/15, 32b/15, 33a/10, 33a/10, 33a/10, 33a/11, 33b/04, 33b/04, 33b/08, 33b/11, 33b/11, 33b/13, 33b/14, 34a/01, 34a/03, 34a/05, 34a/14, 34a/14, 34a/15, 34a/15, 34a/15, 34a/15, 34b/02, 34b/02, 34b/02, 34b/03, 34b/08, 35a/06, 35a/07, 35a/07, 35a/11, 35b/02, 35b/05, 35b/06, 36b/16, 36b/16, 38a/04, 38a/08, 38b/11, 38b/12, 38b/12, 39a/01, 39a/03, 39a/03, 39a/03, 39a/04, 39a/04, 39a/04, 39a/07, 39a/10, 39a/15, 39b/01, 39b/08, 39b/11, 39b/15, 40a/03, 40b/02,

41a/13, 41a/14, 41a/14, 41b/13, 41b/15,
42a/03, 42a/03, 42a/08, 42a/11, 42a/11,
42b/02, 42b/02, 42b/02, 42b/02, 43a/01,
43a/05, 43a/05, 43a/06, 43a/06, 43a/06,
43a/08, 43b/01, 43b/13, 44a/07, 44a/08,
44a/08, 44a/09, 44a/09, 44a/10, 44a/12,
44a/14, 44a/14, 44b/01, 44b/05, 44b/06,
44b/06, 44b/07, 44b/07, 44b/09, 44b/09,
44b/10, 44b/11, 44b/13, 45a/01, 45a/03,
45a/06, 45a/07, 45a/10, 45a/10, 45a/12,
45a/14, 45b/03, 45b/04, 45b/09, 45b/09,
45b/09, 45b/09, 45b/09, 45b/10, 45b/10,
45b/13, 45b/14, 46a/05, 46a/07, 46a/07,
46a/13, 46b/03, 46b/07, 46b/15, 47a/01,
47a/01, 47a/04, 47a/11, 47a/11, 47a/11,
47b/01, 47b/08, 47b/09, 47b/10, 48a/04,
48a/05, 48a/05, 48a/06, 48a/06, 48a/06,
48a/06, 48a/06, 48a/07, 48a/07, 48a/10,
48a/10, 48a/12, 48a/13, 48a/13, 48b/01,
48b/15, 49a/04, 49a/05, 49a/05, 49a/05,
49a/06, 49a/09, 49a/13, 49a/13, 49a/13,
49a/14, 49b/03, 49b/03, 49b/04, 49b/05,
49b/07, 49b/07, 49b/08, 49b/14, 50a/05,
50a/11, 51a/04, 51a/04, 51a/06, 51a/10,
51a/12, 51b/02, 51b/04, 51b/12, 51b/15,
52b/03, 52b/04, 52b/15, 53a/14, 53b/01,
53b/04, 54a/01, 54a/03, 54a/04, 54a/04,
54a/05, 54a/05, 54a/07, 54a/08, 54a/10,
54a/11, 54a/13, 54b/01, 54b/05, 54b/08,
54b/09, 54b/09, 54b/09, 54b/10, 54b/10,
54b/10, 54b/11, 54b/11, 54b/11, 55a/02,
55a/04, 55a/09, 55a/14, 55b/01, 55b/01,
55b/03, 55b/04, 55b/05, 55b/06, 55b/08,
55b/09, 55b/10, 55b/11, 56a/01, 56a/01,
56a/07, 56a/09, 56a/13, 56a/14, 56b/07,

57a/07, 57a/07, 57a/09, 57a/09, 57a/09,
57a/10, 57a/10, 57a/10, 57b/01, 58a/01,
58a/01, 58b/03, 58b/03, 58b/04, 58b/05,
58b/05, 58b/05, 58b/06, 58b/07, 58b/07,
58b/08, 58b/08, 58b/08, 58b/08, 58b/08,
58b/09, 58b/09, 58b/09, 58b/09, 58b/10,
58b/10, 58b/11, 58b/11, 58b/11, 58b/12,
58b/12, 58b/12, 58b/13, 58b/13, 58b/13,
58b/13, 58b/14, 59a/03, 59a/09, 59a/12,
59a/12, 59a/14, 59a/14, 59a/15, 59a/15,
59a/15, 59a/15, 59b/01, 59b/01, 59b/01,
59b/02, 59b/02, 59b/02, 59b/03, 59b/04,
59b/04, 59b/05, 59b/05, 59b/05, 59b/05,
59b/05, 59b/06, 59b/06, 59b/06, 59b/06,
59b/07, 59b/08, 59b/08, 59b/10, 59b/10,
59b/13, 59b/14, 59b/14, 60a/11, 60b/04,
61a/04, 61a/05, 61a/05, 61a/05, 61a/05,
61a/05, 61a/06, 61a/06, 61a/07, 61a/09,
61a/11, 61a/12, 61a/13, 61b/06, 61b/12,
62a/02, 62a/04, 62a/06, 62a/12, 62a/13,
62b/02, 62b/03, 62b/11, 62b/11, 62b/12,
62b/13, 63b/06, 63b/09, 63b/11, 63b/11,
63b/12, 63b/12, 63b/14, 63b/14, 63b/14,
63b/14, 63b/15, 64a/05, 64b/01, 64b/06,
64b/11, 64b/12, 64b/13, 64b/15, 64b/15,
65a/02, 65b/08, 65b/09, 65b/10, 65b/13,
65b/14, 66a/01, 66a/02, 66a/03, 66a/05,
66a/15, 66b/04, 66b/05, 66b/05, 66b/07,
66b/08, 67a/01, 67a/01, 67b/02, 67b/13,
68a/14, 68b/02, 68b/12, 68b/12, 68b/13,
68b/13, 68b/14, 68b/14, 68b/14, 68b/15,
68b/15, 68b/15, 68b/15, 69a/01, 69a/02,
69a/03, 69a/03, 69a/06, 69a/10, 69a/11,
69b/03, 69b/11, 70a/07, 70a/07, 70a/08,
70a/09, 70a/11, 70a/12, 70a/12, 70a/12,

70a/13, 70a/14, 70b/01, 70b/08, 70b/11, 70b/12, 70b/15, 70b/15, 71a/01, 71a/04, 71b/08, 71b/11, 71b/11, 72a/01, 72a/01, 72a/08, 72a/08, 72a/11, 72a/11, 72b/01, 72b/01, 72b/01, 72b/02, 72b/03, 72b/12, 72b/12, 72b/12, 73a/07, 73a/08, 73b/11, 73b/11, 73b/13, 73b/13, 73b/14, 74a/08, 74a/10, 74b/08, 74b/09, 74b/13, 74b/14, 75a/07, 75a/13, 75a/14, 75b/02, 75b/03, 75b/06, 75b/09, 75b/11, 75b/12, 75b/12, 75b/13, 76a/01, 76a/04, 76a/06, 76a/10, 76a/11, 76a/14, 76a/14, 76b/03, 76b/03, 76b/04, 76b/05, 76b/06, 76b/06, 76b/06, 76b/09, 76b/09, 76b/12, 76b/13, 76b/14, 76b/14, 77a/01, 77a/02, 77a/03, 77a/04, 77a/04, 77a/05, 77a/05, 77a/07, 77a/08, 77a/11, 77a/12, 77a/15, 77a/16, 77b/05, 77b/08, 77b/08, 77b/08, 78a/04, 78a/07, 78a/10, 78a/10, 78a/14, 78b/05, 78b/14, 79a/12, 79b/03, 79b/14, 79b/15, 79b/15, 80a/07, 80a/08, 80a/09, 80a/09, 80a/12, 80b/01, 80b/05, 80b/07, 80b/13, 81a/04, 81a/11, 81a/12, 81a/12, 81b/03, 81b/04, 81b/05, 81b/06, 81b/07, 81b/10, 82a/11, 82a/12, 82a/13, 82a/13, 82b/02, 82b/08, 82b/12, 82b/14, 83a/04, 83a/05, 83a/06, 83a/08, 83a/08, 83a/11, 83b/01, 83b/04, 83b/05, 83b/07, 83b/15, 84a/02, 84a/02, 84a/03, 84a/04, 84a/04, 84a/05, 84a/05, 84a/05, 84a/06, 84a/06, 84a/06, 84a/12, 84b/05, 84b/10, 84b/10, 84b/11, 84b/11, 84b/11, 85a/01, 85a/03, 85a/03, 85a/03, 85a/06, 85a/13, 86a/07, 86a/12, 86a/12, 86a/15, 86b/02, 86b/07, 86b/12, 86b/13, 86b/13, 86b/14, 86b/15, 87a/02, 87a/11,

87a/13, 87a/14, 87b/05, 87b/11, 87b/11, 87b/15, 88a/09, 88a/13, 88a/15, 88a/16, 88a/16, 88a/16, 88a/16, 88b/08, 88b/09, 88b/11, 88b/13, 89a/02, 89a/05, 89a/06, 89a/11, 89a/11, 89a/11, 89a/12, 89a/13, 89b/03, 89b/05, 89b/06, 89b/08, 89b/13, 89b/15, 90a/02, 90b/03, 90b/06, 90b/08, 90b/11, 91a/05, 91a/10, 92a/04, 92a/04, 92a/06, 92a/09, 92a/14, 92a/14, 92a/15, 92a/15, 92a/15, 92b/15, 93b/07, 93b/10, 94b/10, 95a/03, 95a/07, 95a/08, 95b/07, 95b/08, 95b/11, 96a/10, 96a/11, 96a/11, 96b/03, 96b/05

ve illā: *Ar.* yoksa; aksi takdirde

v. 2a/06, 9a/04, 19b/01, 33b/13, 40a/12, 56a/10, 57b/08, 57b/09, 93a/13

vebā: *Ar.* salgın hastalık, veba

v. 45a/02, 67a/09

vehile: belirtilen sebep dolayısıyla

v. 30b/05, 31b/11, 60b/15

vefāt: *Ar.* ölüm

v. 4a/04, 6a/13, 6b/03, 7a/02, 8b/01, 9a/03, 14a/03, 14b/08, 20b/04, 26b/10, 42a/01, 42a/05, 44b/12, 52b/14, 66b/07, 70b/09, 75b/07, 75b/09, 82b/14, 83a/11, 87a/01, 88a/13, 88b/06

v.+1 46b/14

veled: *Ar.* çocuk, oğul

v. 79b/08

velvele: *Ar.* gürültü, yaygara; şaşkınlık

v. 91a/11

v.+ye 11a/05, 46b/04, 47b/04, 87b/04, 87b/09, 87b/12, 88b/01, 92a/11

vesāyir: *Ar.* ve benzerleri

v. 48a/01

vesvese: *Ar.* kuruntu

v. 40a/07

veyā: “veya” bağlacı

v. 53b/09, 82a/08

vezīr: *Ar.* eskiden bakanlık, valilik gibi görevlerde bulunmuş ve paşalık unvanı almış olan kimse

v. 20b/11, 23a/05, 26b/11, 26b/13, 27a/04, 42b/12, 44b/13, 45a/10, 58a/14, 66a/01, 66a/13, 68a/10, 73a/03, 79b/08, 83b/10

v.+i 16b/07, 25a/06, 27a/11, 29a/14, 40b/02, 45a/04, 48a/03, 49a/11, 49a/12, 55a/10, 58a/11, 66b/10, 67a/02, 67a/15, 67b/05, 67b/10, 68a/13, 69a/01, 70a/14, 70b/14, 73b/13, 74a/09, 74b/03, 75a/14, 75b/05, 78a/06, 92a/12

v.+ler 42a/10, 45a/01, 45b/02, 59a/05, 59a/07, 65b/14, 76b/10

v.+lere 53b/12

v.+leri 29b/08, 42a/02, 43a/05, 44b/08, 46b/01, 51b/11, 52b/15, 53a/06, 53b/03, 58a/07, 64a/15, 64b/12, 64b/14, 65b/08, 66a/06, 66b/02, 67a/07, 67b/02, 67b/07, 73a/07, 73b/02, 75a/07, 76a/11, 84a/03

v.+lerine 42a/08, 58a/06, 58a/08

vilāyet: *Ar.* il, vilayet

v. 4b/06, 9a/03, 33a/04, 40b/10, 58b/07, 59b/06, 71b/07, 76a/08, 95b/15

v.+de 12a/15, 15a/04, 17b/15

v.+den 87b/06

v.+e 11b/09, 18a/05

v.+i 6a/10, 7b/02, 16b/12, 71b/07

v.+inde 56a/03

v.+inden 20b/09, 87b/01

v.+ine 44b/03

v.+ini 4b/09, 15b/03, 17a/05, 20a/10, 25b/01, 44b/06, 66a/01, 70a/08, 71b/08, 76a/03, 76b/09

v.+le 68a/07

v.+ler 25a/07

v.+lerde 8b/06, 18a/07

v.+lere 8a/05, 27a/01

v.+leri 3b/14, 8a/03, 14a/09,
15b/07, 15b/08, 16b/06, 18a/14, 33a/05

v.+lerini 8a/07, 17a/02

v.+leriyle 16b/03

v.+lerünüze 59a/11

v.+üñ 6a/10, 24a/14, 84b/02,
84b/04, 86b/14, 96a/11

vir-: vermek

v. 49b/14, 52b/12

v.-di 6b/05, 6b/06, 6b/07, 6b/08,
6b/09, 7b/09, 13a/10, 14b/03, 16b/08,
16b/12, 18a/01, 18a/03, 18a/04, 18a/06,
21a/02, 22a/05, 23a/02, 23a/03, 23a/05,
24b/13, 26a/01, 33a/08, 35b/14, 38a/11,
39a/13, 41b/08, 41b/09, 43b/03, 44a/11,
44b/03, 55b/15, 58a/06, 65b/13, 66a/09,
66a/10, 66a/11, 66a/12, 70a/07, 72b/03,
81a/12, 81b/03, 93b/02

v.-diler 7b/03, 7b/07, 7b/10,
7b/13, 8a/02, 9a/15, 15b/15, 17a/01,
17a/02, 17a/02, 19b/11, 21a/13, 21b/15,
22b/13, 28b/07, 38b/14, 42b/07, 42b/08,
42b/15, 50b/15, 55b/12, 92b/14

v.-dükde 5a/04

v.-e 5b/12, 36b/15, 37a/01

v.-esiz 58a/10

v.-medi 33b/13, 62a/06

v.-meyeler 16b/15

v.-meyenleri 71b/15

v.-meyüp 48b/09

v.-mez 52a/11, 52b/03, 52b/09,
84b/13

v.-mişdi 13a/11

v.-señüz 62a/08

v.-üp 4a/02, 9b/01, 23a/14,
24b/09, 39a/04, 40a/08, 47a/07, 47b/09,
47b/09, 47b/15, 48a/13, 50a/06, 50b/08,
51a/08, 64b/09, 66b/07, 73b/03, 79a/02,
79a/03, 79a/10, 81b/11, 84b/01

v.-ürse 96a/06

v.-ürüz 13a/14

v̄irān: *Ar.* yıkık, harap olmuş

v. 64a/04

virici: verme eğilimi gösteren

v.+lerdür 2a/11

viril-: verilmek

v.-di 13a/01, 41a/09

v.-üp 83a/09

v.-ürdi 6a/12

voyvoda: hükümdar; bey

v. 92a/01

vur-: vurmak; çarpmak; değdirmek

v.-dı 29a/11, 44a/05

v.-madı 28b/13

vücūd: *Ar.* var olma, varlık; beden

v.+a 12a/03, 14a/03, 16a/14,
23a/12, 66b/03

vühūş: *Ar.* yabani hayvanlar

v. 61a/06

Y

yā: ey, hey; o halde, öyle ise; veya

y. 3a/03, 9b/15, 10a/01, 10a/03,
10b/11, 10b/15, 12b/03, 22a/14, 28a/06,
28a/07, 28a/11, 28a/14, 30a/10, 52b/09,
62a/03, 62a/09, 62a/10, 62a/12, 71a/11,
79b/01, 82a/03, 85a/01

yādigār: *Far.* anı, hatıra

y. 73b/09

yağ-: akmak, yağmak

y.-madı 29a/06

y.-up 29a/08, 49b/03, 81b/14

yağdur-: yağdırmak

y.-up 31b/08

y.-ur 31b/07

yağma: yağma, çapul, talan

y. 14a/11, 32b/12, 33b/14,
33b/15, 51a/12, 54b/05, 54b/08, 68a/05,
68b/02, 69a/10, 70a/07, 73b/11, 73b/12,

73b/14, 76b/09, 82b/08, 86b/13, 89b/05,
91a/05

y.+da 73b/13

y.+yıla 21a/01, 54b/11

yağmur: yağmur

y. 29a/06, 81b/14

y.+ı 30b/03, 31b/08, 49b/03

y.+lar 29a/08

yāhūd: *Far.* yahut *krş.* yāhūz

y. 10b/11, 32a/15

yāhūz: *Far.* yahut *krş.* yāhūd

y. 82a/04, 82a/06

yağ-: yakmak

y.-alar 90a/02

y.-dı 38b/05

y.-dılar 19b/07

y.-uñ 27a/11

y.-up 33b/02, 44b/03, 54b/01,
82b/07, 92a/10

yağa: uç, kıyı, sınır

y.+ya 19a/10, 19b/09

yağın: yakın

y. 31a/03, 94a/04, 94a/09,
94b/01

y.+dur 18b/12

yāķūt: *Ar.* saydam ve değerli bir taş, yakut

y.+la 58a/05

yaluñuz: yalnız

y. 15b/03, 35b/06, 47a/09, 49b/10, 50a/09

yalvar-: yalvarmak

y.-up 46b/11

yamaķ: yardımcı, uşak

y. 14b/04

yamān: kötü, hoş olmayan

y. 36a/11

yan: yan, taraf *krş.* yaña

y.+ı 32a/10

y.+ına 31b/01, 37b/15, 42b/06

y.+ında 19b/06, 33b/05, 37a/02, 49b/10, 53a/15, 77a/10, 90b/14, 91a/08

y.+ını 44b/15

yan-: yanmak

y.-dı 66a/05, 89a/02, 89a/04, 90b/07, 90b/09, 90b/10, 94b/11, 95a/04, 95a/09

y.-up 51b/14, 75b/12, 80b/13, 83b/05

yanaris: *Rum.* ocak ayı

y.+üñ 80b/08

ya' nī: *Ar.* sözün kıtası, doğrusu; şu demek

y. 4b/11, 5b/04, 29a/07, 31a/02, 31a/04, 70a/10, 72b/14, 84a/14, 85a/08, 85a/15, 95a/05

yaña: yan, taraf *krş.* yan

y. 2a/12, 90b/13

y.+dan 93b/01

yañlış: yanlış

y. 62b/09

yap-: yapmak

y.-dı 17b/14, 24a/04, 24a/05

y.-dılar 15a/15, 15b/02, 53b/13, 63a/02, 92b/12, 94b/05

y.-duğı 29a/12

y.-mağa 53b/01, 53b/05, 63b/05

y.-ması 80a/06

y.-up 26b/01, 63b/08

yapdur-: yaptırmak

y.-dı 15a/12, 15a/13, 17b/13, 26b/12, 39a/13, 39b/11, 67b/06

y.-up 75b/04

yapıl-: yapılmak

y.-dı 57b/13
y.-duğın 45a/09
y.-mışdur 53b/08, 53b/09
yapış-: yapışmak
y.-up 31b/10, 86a/04
yapışdur-: yapışdırmak
y.-up 14b/06
yâr: *Far.* dost, sevgili, arkadaş
y. 77b/15
yar-: deniz, göl vb. içinde hızla ilerlemek
y.-miş 5b/13
yaradıl-: yaratılmak
y.-alı 61b/04, 62a/03, 62a/11, 62a/13
y.-masına 61a/04
y.-miş 61a/07
y.-mişdur 61a/09
y.-mişlar 61a/09
yarağ: silah; gerekli araçlar; olanak
y. 31a/03, 32b/04, 94a/12
y.+ı (yarağı) 31a/02, 38b/03, 38b/04
y.+ıla (yarağıla) 80a/15

y.+ını (yarağını) 38b/02, 38b/02
y.+ları 94a/15
yarala-: yaralamak
y.-dılar 40b/10
yaramazlık: kötülük, fenalık;
yaramazlık
y.+lar 28a/11
yarar: uygun, işe yarar, faydalı
y. 15a/14, 15b/01, 19a/09, 19b/02, 26a/06, 26a/06
yarat-: yaratmak
y.-ması 62b/06
y.-miş 60b/07
y.-mişdur 62a/14, 62a/15
y.-urumış (yaradurumış) 60b/13
yardım: yardım
y. 31a/03, 32a/10, 32a/11, 72b/14, 94a/12
y.+a 68a/01, 94a/10
yarıl-: yarılmak
y.-up 80b/06
yarın: yarın, ertesi gün
y. 36b/07, 36b/12
yarındası: yarından sonra, öbür gün

y. 9b/01, 69b/14
yaru: yarım, yarı
y.+sında 26a/09
yas-: eğmek; yaymak
y.-up durur 52b/07
yasağ: yasak; kanun, yasa
y. 28b/13
y.+lar 27a/02
yasağlu: yasak konulmuş
y. 28b/12
yaş: yaş, yaşıanan yılların toplamı
y.+ında 13a/05, 13b/02
y.+ındaydı 13b/13, 13b/14
y.+ındayken 81a/15
yat-: yatmak; hapiste kalmak
y.-duğdan 68b/09
y.-up 23b/08
y.-ur 28b/11
y.-urken 23b/05
yavsu: bit, böcek yavrusu
y. 31b/10, 86a/04
yay: ok fırlatma aracı
y.+dan 61b/13

y.+ını 52b/07
y.+lardan 31b/09
y.+larından 86a/07
yay: ilkbahar, yaz, sıcak mevsim
y.+ların 6b/11
yay: Gregoryen takviminde, sonbaharın buręlar kuşıağındaki son burcu
y. 95a/05
yaya: piyade; yaya
y. 17b/11, 25b/08, 25b/09
y.+sını 42b/14
yayan: yürüyerek
y. 65a/11, 90a/05
yayla: yazlık yer; vadilerle ayrılmış oldukça düz ya da meyilli engebeli arazi parçası
y. 6b/05, 6b/06, 6b/07, 6b/08, 6b/09
y.+da 6b/14
y.+ya 76b/02
yayla-: yazı geçirmek
y.-dılar 6b/11
yaz: bahar mevsimi, ilk yaz
y. 23a/10, 65a/01

y.+ların 6b/11

yaz-: yazmak

y.-mağ 17b/11

yazıl-: yazılmak

y.-miş 60a/12, 88b/16

y.-sa 28b/01

yedeklü: yedeği bulunan; yedekte götürülen atı bulunan

y. 26a/07

yedi: yedi sayısı

y. 3a/06, 4a/13, 34a/09, 42a/08, 60a/05, 60a/05, 60a/07, 60a/09, 60b/12, 61a/05, 61a/05, 62b/11, 69b/10, 72b/12, 83b/07, 95a/08

y.+nci 60b/15, 61a/02, 61a/03, 88b/06

y.+sinde 55a/03

yedişer: yedişer

y. 60a/06

yekşenbih: *Far.* pazar günü

y. 30b/14, 70a/15, 75a/05, 75b/10, 81b/12, 83b/02, 88b/06, 90b/08

yel: esinti, rüzgar

y.+i 88b/03

yelken: yelken

y.+lerin 31a/04

yeñ-: yenmek, alt etmek

y.-dükleri 71b/13

yeñi: yeni

y. 79b/14, 83a/03, 95a/07

yeñiçeri: imparatorluk döneminde Türk ordusunun ücretli ve sürekli piyade ordusuna verilen ad

y. 22b/14, 23a/01, 29b/15, 32b/15, 42a/12, 45b/14, 46a/07, 46a/13, 47a/11, 47b/10, 49a/05, 50a/12, 51a/10, 54a/05, 68b/13, 70a/12, 70b/15, 73b/10, 92a/14, 93a/08

y.+ler 88b/13

y.+nüñ 22b/15

y.+siyle 35b/06

y.+ye 47b/15

y.+yile 74a/10, 78a/07, 92b/15

yeñil: kolay; hafif

y. 9b/01, 10b/13

yeñilen-: yenilenmek; yeniden meydana gelmek

y.-üp 34a/06

yer: yer *krş.* yir

y.+de 77a/06

y.+e 14a/15

yet-: yeterli olmak; erişmek; ulaşmak

y.-er 56a/07

y.-üp 91b/10

yetiş-: ulaşmak; erişmek; vasıl olmak

y.-dük 10b/04

y.-üp 10b/06, 50a/11, 91b/14

yetmiş: yetmiş sayısı

y. 19a/09, 45b/12, 48a/08, 86b/02

yığ-: yığmak

y.-dılar 15a/01

yıgıl-: yığılmak, çok sayıda birikmek

y.-miş 19a/12, 28b/11

yık-: yıkmak

y.-a 24b/03, 38a/14

y.-ar 52b/05, 52b/05

y.-dı 16b/10

y.-duğı 24a/14

y.-up 65a/05, 67b/15, 70a/13, 71b/08, 73a/01, 80b/01, 82b/07, 92a/10

yıkıdur-: yıkdırmak

y.-sa 44b/15

yıkıl-: yıkılmak

y.-dı 8a/04, 24b/11

y.-up 80b/05, 80b/11, 80b/11

yıl: yıl, sene *krş.* sene

y. 4a/13, 6b/12, 16a/07, 20b/05, 21b/15, 22a/08, 23a/11, 24a/03, 29a/05, 37b/15, 39a/15, 52a/05, 55a/05, 59b/11, 59b/12, 60b/09, 60b/10, 60b/12, 61b/02, 62b/11, 64a/05, 65b/09, 66a/05, 66b/01, 66b/03, 67a/09, 67a/15, 68a/15, 70a/11, 72a/03, 73b/07, 75b/06, 76a/09, 76a/10, 79b/08, 87a/02, 87a/11, 87a/12, 87b/05, 87b/06, 88a/13, 88b/09, 89a/02, 92a/06

y.+a 87a/10

y.+da 15b/02, 20b/03, 60b/07, 60b/11, 62a/14, 62b/12, 62b/15, 96b/11

y.+dan 22b/14, 54b/14, 72a/09

y.+dur 61b/04, 62a/11

y.+ında 64a/04, 73a/10, 79b/09

y.+ından 3a/06

y.+lar 28a/03, 87b/09

yılan: yılan *krş.* ılan

y. 31b/10, 63a/11, 86a/07

yıldırım: yıldırım *krş.* şâ' ika

y. 29a/09, 29a/10, 30b/04, 82a/01, 82a/09

y.+lar 81b/14, 81b/15

yılduz: yıldız

y. 65b/10

y.+lar 22a/01

yıprat-: yıpratmak, aşındırmak, eskitmek

y.-duğı 84b/09

yigirmi: yirmi sayısı

y. 3b/11, 3b/13, 13a/05, 13b/12, 22b/06, 22b/10, 22b/10, 25b/09, 28b/01, 29b/04, 29b/12, 51b/03, 53b/06, 55a/01, 64a/02, 67b/10, 72b/12, 72b/12, 75b/11, 75b/14, 80b/13, 80b/13, 92b/12, 95a/03, 96b/08

y.+den 90a/01

yigirmişer: yirmişer

y. 45b/12

yigit: genç erkek, delikanlı, güçlü, cesur

y. 9b/01, 10b/13, 12b/10, 20a/12

y.+dür 10a/05

y.+ler 11a/13, 32b/15

y.+lerle 26a/06

yigitlik: yiğit olma durumu, yüreklilik, cesaret

y.+inde (yigitliginde) 13a/06

yir: yer *krş.* yer

y. 19a/06, 24b/08, 37a/08, 38a/01, 56a/02, 57a/08, 57a/11, 57a/13

y.+cügez 95b/02

y.+de 4b/03, 52a/12, 52b/09, 57b/07, 60a/05, 78b/09, 91a/04, 91a/06, 92a/02, 93a/07, 93b/01

y.+den 10a/04, 18b/11, 19a/07, 37a/10, 49a/08, 93a/08

y.+di 69b/09

y.+e 11b/10, 18b/13, 29a/09, 42a/11, 53b/05, 57b/01, 57b/05

y.+i 57b/01, 57b/14, 59a/07, 60a/01

y.+imiş 96a/02

y.+inde 6b/01, 7a/03, 7a/06, 13a/03, 22a/06, 91b/15

y.+inden 33a/13, 48b/06

y.+ine 10b/09, 26b/11, 30b/13, 33a/09, 39a/06, 44a/02, 44b/12, 45b/03, 64b/08, 65b/06, 68a/11, 74a/02, 75a/12, 75b/07, 76a/09, 83a/12, 83a/14, 88a/14, 91a/13, 93a/04, 93b/03

y.+ini 88b/09

y.+ler 18b/12, 39b/12, 61a/06

y.+lerde 85a/05, 85a/13, 85b/04, 86a/03, 86b/09, 87b/15

y.+lerden 57b/03, 57b/04

y.+lerdür 84b/09, 84b/09, 84b/10, 84b/12

y.+lere 71b/06, 84b/03

y.+leri 84b/12

y.+lerinde 7a/06, 91a/03

y.+lerini 84a/13, 84a/15

y.+ün 19b/11

y.+ünüzden 63a/04

yirlen-: yer edinmek, yurt edinmek, yerleşmek

y.-üp 39b/12

yirlü: sabit

y. 6b/01, 22a/06, 33a/08, 76a/09, 93b/03

yoğsa: yoksa

y. 32b/02, 72a/15

yok: yok

y. 60a/05, 60a/09, 60a/10, 60b/15, 96b/15

y.+dur 28a/13, 41b/01, 87a/08

y.+durur 62b/09

y.+ıdı (yoğıdı) 19a/13, 27a/13, 56a/06, 56b/11, 93a/15

y.+iken (yoğiken) 70a/06

yoksul: yoksul, fakir

y. 8a/03, 79b/15

yol: yol

y. 5b/08, 32a/06, 48b/09, 48b/09, 93a/08, 96a/05

y.+a 8b/02

y.+da 12a/01, 71b/13, 89a/09, 93b/12

y.+dan 96a/05

y.+ın 52b/04

y.+ına 2a/11, 2a/11, 32b/12, 54b/04, 88b/02

y.+ında 2a/09, 2a/12, 2b/07, 9a/09, 86a/01, 89b/04

y.+ından 2b/02, 43b/09

y.+ını 2a/13, 2b/01, 2b/12, 17a/08

y.+larında 85a/15

yoldaş: arkadaş, dost, yoldaş

y. 52b/10

y.+lar 15a/15

yom: uğur, talih, iyi haber, kut

y. 48b/14

yorgun: yorgun

y. 70b/05

yöre: yöre, çevre

y.+de 19b/10

yörük: göçebe olarak yaşayan ve hayvancılıkla geçinen Türklere on dördüncü yüzyıldan itibaren verilen ad

y.+ler 5a/08, 5a/15, 5b/08, 11a/12, 25a/13

yu-: yıkamak, temizlemek

y.-yanlarımız 85b/15

yum-: kapalı duruma getirmek

y.-dı 43a/02

y.-up 30b/02

yut-: bir şeyi içine alıp kaybetmek

y.-dı 73a/14

yuvala-: yuvarlamak

y.-dı 50b/03

yüklet-: yükletmek

y.-di 36a/13

yüksek: yüksek

y. 19a/13, 72b/10, 84b/04

yülegü: ustura; bıçkı

y. 31b/09

yürek: yürek, kalp

y. 52a/13

yüri-: yürümek *krş.* yürü-

y.-mez 84b/08

yürüş: yürüyüş

y. 65a/06, 68a/05, 73a/02

yürü-: yürümek *krş.* yürü-

y.-di 8b/06, 28b/06, 28b/06, 34b/02, 34b/06, 38a/13, 38b/13, 46b/05, 92b/05

y.-diler 16b/01, 30a/05, 30a/07, 30a/11, 30b/02, 31a/05, 31a/11, 31a/13, 31b/06, 32b/09, 32b/14, 40b/08, 71b/04, 93b/04, 94b/01, 96a/14, 96b/05, 96b/07, 96b/08

y.-meyüp 65a/10

y.-ñ 31a/12

y.-rken 91b/10

y.-rlerdi 21b/02

y.-yen 2a/09

y.-yüp 4a/05, 8b/07, 12a/02, 23b/05, 31a/05, 46a/13, 46b/09, 49b/06, 50a/07, 53a/09, 69a/04, 69b/15, 77a/16, 91a/09, 94a/07, 94a/08

yürüyüvir-: yürüyüvermek, tezlük bildiren tasvirî fiil

y.-di 35a/14

yüz: yüz sayısı

y. 3a/05, 3a/06, 3b/11, 3b/13, 3b/15, 4a/01, 13a/05, 13b/02, 13b/12, 13b/13, 19b/04, 30a/03, 30b/10, 30b/10, 34a/09, 41b/03, 48a/09, 49b/11, 54b/14, 54b/14, 56a/06, 59b/13, 59b/14, 59b/14, 62a/14, 62a/14, 62b/12, 62b/13, 63b/06, 63b/08, 63b/11, 63b/12, 63b/12, 64a/05, 67b/10, 72a/02, 72a/08, 90a/04, 90a/04, 90a/13, 90b/05, 90b/12, 90b/15, 91b/04, 92a/13, 93a/06, 95b/05, 96a/15

y.+den 94b/11

yüz: çehre, surat, sima

y. 12a/04, 30b/08, 34b/15, 36a/07, 37b/06, 49b/12, 50b/07, 51a/01, 66b/15, 77b/14, 80a/10, 94b/04

y.+e 66b/15

y.+i 33b/12, 50a/01

y.+in 85b/15

y.+inde 79b/03

y.+ini 50b/08

y.+ümde 10a/12

yüz: yüzey; bir şeyin ön tarafta bulunan bölümü

y. 87b/04

y.+i 30a/14, 30a/15

y.+idür 94a/01

y.+inde 31b/13, 34b/14, 57a/05, 57b/12, 65b/10, 87b/08, 88a/09, 94a/01

y.+inden 9b/07, 30b/14, 32a/15, 63a/10, 67b/11, 67b/15, 70b/14, 72b/11, 73a/04, 75a/01, 84a/12, 87b/01, 87b/03, 87b/05, 87b/06, 88a/02

y.+ine 38a/01, 88a/12

y.+ini 30a/08, 30a/11, 48b/08

yüz-: soyarak çıkarmak

y.-üp 14b/05

yüzdür-: suyun yüzünde ilerlemesini sağlamak

y.-diler 43a/14

yüzer: üleştirme sayı sıfatı, yüzer

y. 91a/04

Z

zabt: *Ar.* tutma; ele geçirme; kavrama

z. 6b/02, 7b/03, 15b/07, 40b/11

zād: *Far.* doğmuş; doğum

z. 58b/15

zafer: *Ar.* üstünlük kazanma, zafer

z. 54b/02, 70b/06, 71b/01

zāhir: *Ar.* ortaya çıkan, görünen

z. 12a/13

zāhiren: *Ar.* görünüşte, görünüşe göre

z. 96b/05

zāhirūn: *Ar.* açık, net, belli

z. 64a/08

zaḥm: *Far.* yara

z. 79b/03

z.+dan 65b/05, 79b/04

z.+lu 65b/03

zaḥmet: *Ar.* sıkıntı; eziyet; güç

z. 28a/04, 92b/11

z.+inden 70b/06

za^c if: *Ar.* zayıf, güçsüz

z. 2a/04

zamān: *Ar.* zaman, vakit; çağ, devir

z. 8b/05, 57b/14, 84b/15

z.+da 14b/13, 17b/07, 42b/15,
53b/08

z.+dan 17b/07, 25a/04, 28b/03,
85a/05

z.+ı 16a/07

z.+ına 17b/10

z.+ında 2a/01, 4a/14, 12a/12,
17b/11, 17b/12, 26b/05, 26b/13, 58a/12,
71a/04, 71a/04, 72a/03, 82a/04, 82a/06,
85b/03

z.+ındağı 72a/14

z.+ından 39b/06

z.+ıydı 9a/01

z.+umda 16a/05

z.+umuzda 10a/14

z.+umuzuñ 3a/07

z.+uñ 58b/01, 60a/14

z.+uñda 58a/15

zārлік: *Far. +T.* inilti; perişanlık

z.+ı (zarlığı) 50a/02

zarūrī: *Ar.* zorunlu

z. 85a/10

zāyī': *Ar.* elden çıkan; kaybolan; zarar

z. 22a/13

zeber: *Far.* üst

z. 24b/12, 82a/10

zebūn: *Far.* zayıf, güçsüz, aciz

z. 32a/09, 67b/15, 68a/03,
70b/05

zebūnлік: *Far. +T.* güçsüzlük, acizlik

z.+ıla (zebūnlığıla) 80a/07

z.+ın (zebūnlığın) 80a/05

z.+ıla 68a/03

zehr: *Far.* zehir

z.+le 82b/13

zelzele: *Ar.* deprem

z. 32b/01, 39b/01, 39b/02,
72a/14, 80b/04, 80b/10, 82a/14

z.+de 82b/02

zemennī(?): zemin, yer (?)

z.+ler 55b/01

zemherī: *Ar.* şiddetli soğuk

z. 47a/12, 70b/04

zemīn: *Ar.* yer; dünya; alan

z.+le 57b/08

zen: *Far.* kadın

z. 68b/01

z.+i 68b/07

zenberek: *Far.* çelik veya pirinçten
yapılmış ok; hayvan sırtında taşınabilen
küçük top

z. 32b/04

z.+i (zenbereği) 31b/08

z.+ler 49b/03, 78a/10

zenbereklü: *Far.+T.* zembereği olan

z. 72b/13

zenbūr: *Ar.* eşek arısı

z. 30a/10, 51a/05

zevāl: *Ar.* yok olma

z. 62b/08

zevvāk: *Ar.* bir şeyi çok fazla tadan,
deneyen

z. 27a/04, 27a/05

zīkr: *Ar.* zikir, anma

z. 2a/02, 2b/09, 4b/05, 6b/12,
12a/07, 92b/03

zī'l-hicce: *Ar.* Arabi ayların on ikincisi

z. 72b/06, 80b/02, 82b/09,
83b/07, 95a/03

zī'l-ka' de: *Ar.* Arabi ayların on birincisi

z. 79b/06, 94b/10, 95a/01

z.+nüñ 79b/13

zinā: *Ar.* nikahsız cinsel ilişki

z. 71a/13, 71a/15

zīnetlü: *Ar.+T.* süslü, ziynetli

z. 33b/08

zīr: *Far.* alt, aşağı

z. 24b/11, 52b/06, 55b/01,
82a/10

zīrā: *Far.* çünkü, şundan dolayı ki

z. 2a/03, 11b/11, 27a/12, 30a/06,
31a/14, 32a/13, 37a/10, 40b/04

ziyāde: *Ar.* fazla, çok

z. 14b/10, 17a/10, 27a/05,
31a/01, 40b/15, 88a/10, 90a/01, 91b/01,
91b/04, 94b/12, 95a/08, 95b/08, 96a/12

zuḥā: *Ar.* kuşluk vakti

z.+da 80b/09

zulm: *Ar.* cefa, eziyet

z.+ı 14b/10

z.+le 4a/02, 14b/12

z.+ler 14b/10

zürnapā: *Ar.* zürafa

z. 87a/12

zūḥal: *Ar.* Satürn gezegeni

z.+de 75a/06

zürriyet: *Ar.* soy, zürriyet

z.+üñ 10a/09

KİŞİ VE YER ADLARI DİZİNİ

A

‘abdu'llāh, 10a/01, 10a/03, 10a/08, 15b/11

ābilstān, 4b/06, 5b/03, 11b/11, 14b/01

ā. vilāyeti, 5b/04, 8b/06, 11b/12, 14a/08

‘acem, 5a/04, 5a/05, 5a/06, 5a/08, 34a/04, 57a/09, 63b/14, 77b/12

‘a. vilāyeti, 3b/06, 5a/04, 5b/01, 8b/05, 8b/09, 11b/12, 58b/06

adana, 5a/02

ādem şafī, 61a/02, 61a/03, 61b/01

adranos, 15a/07, 21b/12, 42b/06

ağaç bāzārı, 90b/09

ağaç deñizi, 41a/08, 41a/13

aḥmed, *krş.* gedük aḥmed, 73a/04

aḥmed imīrze, 81a/11

aḳ baş, 17a/02

aḳça ḳoca, 16b/01, 16b/03, 16b/05, 17a/04

aḳça ḳocalu, 16b/15

aḳça limon, 19b/06

aḳça yazı ovası, 16b/02

aḳ deñiz, 53b/14, 57a/12

aḳ kerme, *krş.* aḳ kermen, 72a/11, 76a/07

a. ḳal‘ ası, 76a/04

aḳ kermen, *krş.* aḳ kerme, 76a/12

aḳsarāy, 67b/02

aḳ şehir, 24a/08, 38b/13, 39a/03, 45a/14, 92b/08

aḳ taş oğlı, 93a/03, 93a/03

aḳ tāv, 34b/04

aḳ temūr, 15a/13

‘alā devle, *krş.* ‘alī devle, 81a/01, 81b/05

alaca ḥiṣār, 47b/07

alad-dīn, *krş.* ‘alā’e’d-dīn (Selçuklu sultanı), 14a/13

‘alā’e’d-dīn (Selçuklu sultanı), *krş.* alad-dīn, 4b/08, 8b/08, 11a/11, 11a/12, 11a/15, 11b/02, 11b/07, 11b/11, 11b/14, 11b/14, 12a/15, 14a/03, 14a/05, 14a/11, 14a/15, 14b/03, 14b/08

‘alā’e’d-dīn (II. Murat’ın oğlu), 46b/07, 46b/13

alaman, 48a/06, 58b/13, 59b/05
alankışı, 6b/06
‘alāyya, 68a/10
‘alī, *krş.* ‘alī pāşā (I. Bayezit’in veziri),
‘ālī pāşā (I. Bayezit’in veziri), 28a/09
āl-i ‘abbās, 4a/09, 5a/11
āl-i ‘abbāsī, 4a/07, 4a/10, 4a/10
‘alī beg (Karaman oğlu), 28b/09
‘alī beg (Temurtaş bey oğlu), 43a/06
‘alī cübe, *krş.* ‘alī cübye, 48b/04
‘alī cübye, *krş.* ‘alī cübe, 48b/05
‘alī devle, *krş.* ‘alā devle, 81a/02,
81a/05, 81b/05
āl-i ‘oşmān, 2a/06, 2a/08, 2b/05, 2b/08,
3a/04, 4b/15, 8a/06, 8a/10, 9a/01,
13b/14, 14a/02, 26b/06, 26b/14
āl-i selçuk, 4a/06, 5a/11, 8b/08
‘alī pāşā (Orhan Gazi’nin kardeşi),
17a/07, 17a/09, 17a/14
‘alī pāşā (I. Bayezit’in veziri), *krş.* ‘alī,
‘ālī pāşā (I. Bayezit’in veziri), 26b/11,
26b/13, 27a/04, 27a/11, 27a/15, 28a/08,
28a/09, 28a/12, 28b/03, 28b/04, 35b/02
‘alī pāşā (sancak beyi), *krş.* ‘ālī pāşā
(sancak beyi), 29b/08, 83b/11, 89b/01,
94a/06

‘ālī pāşā (I. Bayezit’in veziri), *krş.* ‘alī,
‘alī pāşā (I. Bayezit’in veziri) 28a/14
‘ālī pāşā (sancak beyi), *krş.* ‘alī pāşā
(sancak beyi), 89b/10, 89b/11, 94a/07,
94b/08
‘alī şeyh bedre'd-dīn, *krş.* şeyh bedre'd-
dīn, 40a/11
amasiyye, 5b/02, 17b/04, 35b/05,
39b/04, 42a/05, 42a/06, 46b/08
‘amr ibn ūmeyye, 33b/11
‘amūd, 3b/01
anabolı hişārı, 89a/14, 90b/01
anaṭolı, *krş.* anaṭolu, 17b/11, 25b/08,
28b/08, 34a/13, 38b/11, 42b/09, 43b/14,
44a/07, 44a/14, 49a/05
anaṭolu, *krş.* anaṭolı, 22b/12, 25b/07,
29b/10, 29b/12, 32b/08, 32b/09, 35a/11,
38a/08, 39b/03, 42a/12, 43b/15, 44b/07,
45b/09, 45b/15, 46b/07, 47b/10, 47b/11,
48b/11, 49a/04, 49a/09, 49b/07, 49b/08,
51a/04, 53a/01, 53a/07, 53b/01, 53b/02,
54a/03, 54a/04, 64b/02, 65b/08, 66a/03,
66a/13, 66b/03, 66b/04, 67a/03, 67b/01,
67b/01, 67b/07, 67b/13, 68a/10, 68a/11,
68b/05, 68b/05, 68b/12, 69a/01, 69a/02,
70b/12, 72b/15, 73a/05, 73a/08, 74a/02,
75a/13, 75b/02, 76a/10, 77a/07, 77b/05,
78a/07, 78a/09, 80b/15, 81b/08, 81b/08,
83b/09, 84a/02, 84a/04, 84a/08, 90b/07,
92a/14, 92a/15, 95b/01

a. vilâyeti, 46b/04, 47b/03

anavarbe hişârı, 89b/14

anaverdi hişârı, *krş.* anavirdi hişârı, 95a/01

anavirdi hişârı, *krş.* anaverdi hişârı, 93b/10, 94a/03

‘anqâ, 30a/09, 91a/07

‘ankür, 56a/05, 56a/15, 56b/02, 56b/03, 56b/05, 56b/06, 56b/07, 56b/09, 58a/12

‘arab, 5a/02, 5a/05, 5a/06, 27a/15, 27a/15, 27b/01, 27b/02, 27b/03, 27b/06, 27b/07, 27b/08, 27b/10, 27b/11, 27b/12, 27b/13, 27b/15, 28a/01, 28a/05, 28a/05, 28a/07, 28a/07, 57a/09, 58a/01, 63b/14, 72a/05, 77a/06, 77a/10, 77a/11, 77a/11, 77b/11, 77b/13, 78b/01, 78b/10, 80a/08, 80a/12, 80a/13, 81b/04, 82b/06, 84b/15

‘a. diyârı, 5a/10, 5a/13, 33a/06, 58b/05, 77a/03, 77a/09, 78a/12, 78a/15, 81b/04, 82b/06

‘a. vilâyeti, 33a/06

arnavud, 25b/11, 30b/15, 65b/13, 67a/08, 67a/12, 84b/14, 86a/05, 86b/06

a. vilâyeti, 45a/10, 66a/12, 84a/14, 88b/11

arnavud sinân, *krş.* arnavud sinân beg, 74a/03, 75a/13, 75b/02, 76a/11, 88a/04

arnavud sinân beg, *krş.* arnavud sinân, 32b/08

aşhâb-ı eyketî, 82a/05, 85a/01

aşhâb-ı uhdüd, 85a/01

aşgâniyân, 59b/01

‘âşık pāşā, 13b/03

‘âşık pāşā oğlu elvân çelevi, 4b/14

aţana, *krş.* aţananiye, 6a/14, 7b/12, 8a/07, 77a/05, 77a/10, 77b/07, 80a/12, 80a/15, 83a/08

aţananiye, *krş.* aţana, 6b/10

avqad, 92b/13

a. tağı, 92b/12

avlonya, 73a/04, 89b/15

ayās kal‘ası, 7b/08, 7b/09

ayaşofya, 55a/15, 57b/05

ayaşlona, 19b/14

aydın, 42b/02

a. ili, 40a/02, 41a/02, 41a/11, 44a/08

a. ili sancağı, 35a/07

aydın oğlu, 33a/11

aydıncuq, 18a/15, 20a/01, 57a/14, 58a/02

a. tağı, 57a/13

‘ azab beg, 38a/07, 43a/01

B

ba‘ albek, 33b/13

baba ilyās, 13b/03, 14b/13

bāçū ḥān, 6a/04

bağdād, 4a/07, 4a/08, 4b/02, 77b/11

bahāde'd-dīn, 4b/02

baḥşī faķī, 13b/07, 13b/08

bāķī aġa, 3a/13

balabancık, 15b/01

balık bāzārı, 90b/09

balıkesr, 18a/10

bāyezīd (I. Bayezit), *krş.* yıldırım, 3a/09, 13b/15, 23a/11, 24a/03, 24a/06, 25b/13, 26a/02, 26a/05, 26a/13, 26b/01, 26b/02, 26b/03, 26b/11, 27a/07, 28a/04, 28b/10, 29a/02, 34a/07, 34a/12, 34b/06, 37a/01, 42b/05

bāyezīd (II. Bayezit), 3a/08, 65b/12, 69a/03, 72a/12, 72b/02, 73b/15, 74a/08, 74a/10, 74a/15, 74b/03, 74b/10, 74b/10, 74b/15, 75a/03, 75a/11, 75a/15, 75b/05, 75b/13, 76b/02, 76b/05, 76b/12, 77a/07, 77b/02, 77b/05, 78a/06, 78a/13, 79a/04, 79a/06, 79a/08, 79b/10, 80b/14, 81a/09, 81b/01, 81b/01, 81b/02, 82b/03, 82b/09, 82b/15, 83a/06, 83a/15, 83b/05, 83b/12,

85a/12, 86a/13, 87a/14, 90a/14, 92a/04, 92a/12, 95a/14, 95b/15, 96a/08

bāyezīd (vezir), 37a/03, 37a/03, 37a/06, 40b/02, 40b/06, 40b/11, 42a/03, 42a/11, 42b/10, 42b/10, 42b/12, 43a/03

bayıntur ḥān, 3a/12

baysuķ, 3a/15

baysunķur, 3a/13

baytemūr, 3b/02

bedevī çardaķ, 38a/03

beg bāzārı, 36b/16

beg şehr, 24a/08, 39a/04, 45a/14

behistī, 33a/03

behrām, 52b/07

belġrād, 48a/12, 65a/03, 69b/10

b. ḥavālisi, 66a/04

belḥ, 3b/15, 58b/10

b. şehri, 3b/14, 4a/03, 4a/12, 4a/13

b. vilayeti, 3b/13

benī isrā’il, 82a/07

berasaķ, 15b/13

berġama, 18a/10

beytü'l-muķaddes, 57b/15

biranoco, 69b/11
biġa, 23a/07, 23a/11, 43b/03
 b. şuyı, 43b/02
bilecük, 20b/10, 24a/04
bit bāzārı, *krş.* bit pāzārı, 75b/12
bit pāzārı, *krş.* bit bāzārı, 66a/04
boġaz kesen hişārı, 53a/15
bolayır, 19b/06, 43b/08
bolu, 16b/02, 17a/05
bosna, 31a/01, 48a/06, 67a/01, 67a/03
boz oġlu, 6a/03, 6a/12
börklüce, *krş.* börklüce muştafā,
börkülüce muştafā, 40a/06
börklüce muştafā, *krş.* börklüce,
börkülüce muştafā, 39b/14, 40a/06,
40b/01, 40b/04, 40b/05, 40b/07, 40b/09,
41a/11
börkülüce muştafā, *krş.* börklüce,
börklüce muştafā, 40a/01
buġtunnaşır, 85a/01
bulġār, 58b/08, 59a/15
 b. taġı, 92b/09, 92b/10, 92b/11
burāk, 61b/07
burc hişārı, 45b/01

burşa, *krş.* buruşa, 15a/08, 15a/09,
15a/11, 15b/02, 15b/09, 15b/10, 15b/12,
15b/13, 16a/01, 16a/03, 16a/04, 16a/05,
16a/11, 20b/07, 23a/01, 23a/07, 24a/02,
24a/03, 24a/05, 33a/01, 37a/14, 37b/15,
38a/15, 38b/01, 74a/07

b. sancaġı, 18a/03

b. şehri, 74a/06

buruşa, *krş.* burşa, 15a/09, 23a/12,
28b/08, 38a/15, 39a/08, 41b/13, 42a/13,
42a/15, 42a/15, 42b/04, 43a/04, 43a/08,
74a/14, 80b/12, 83b/03

b. şehri, 38b/05, 39b/01, 90b/08

buġnoz, 20b/14

C

cān adası, 44b/05

cānġurtaran deresi, 93a/01, 93a/01

cebre ʿīl, *krş.* cebreyīl, cibrīl, 62a/01

cebreyyīl, *krş.* cebre ʿīl, cibrīl, 62a/02,
62a/07

c. (as), 61b/06

cem, 66b/02, 70b/09, 74a/04, 74a/11,
74a/12, 74a/13, 74a/14, 74b/01, 74b/01,
74b/12, 74b/12, 74b/14, 74b/15, 75a/01

cenderlü ħalīl, *krş.* cenderlü ħara ħalīl,
çenderlü ħalīl, çenderlü ħara ħalīl,
çenderlü ħāzī ʿ asker ħara ħalīl pāşā,
23a/04

cenderlü qara halil, *krş.* cenderlü halil,
cenderlü halil, cenderlü qara halil,
cenderlü qazi ' asker qara halil pasha,
20b/10, 22b/08

cengiz han, 3b/12, 4a/04, 4a/11, 4a/12,
4a/13, 4a/15, 4b/05, 4b/09, 5a/03, 5a/09,
11b/12, 14a/07, 14b/13

cenuk ili, *krş.* cenuk vilayeti, 84b/11

cenuk vilayeti, *krş.* cenuk ili, 44b/08

cibril, *krş.* cebre'il, cebreyil, 61b/08

cimnik hisari, 18b/14

cimnik qal'asi, 19a/01, 19a/11, 19b/08,
19b/13

Ç

caqatay, 11b/13

caqirci basi qasim pasha, 49a/15

car buqa, 3b/01

qasnigir basi elvan beg, 42a/05, 42a/09

celebi muhammed pasha, 73b/02

cemsid, 52b/04

cenderlü halil, *krş.* cenderlü qara halil,
cenderlü halil, cenderlü qara halil,
cenderlü qazi ' asker qara halil pasha,
20b/12, 22a/10, 23a/05, 26b/10

cenderlü qara halil, *krş.* cenderlü qara
halil, cenderlü halil, cenderlü halil,

cenderlü qazi ' asker qara halil pasha,
26b/08

cenderlü qazi ' asker qara halil pasha, *krş.*
cenderlü halil, cenderlü qara halil,
cenderlü halil, cenderlü qara halil,
22b/01

cerkez, 58b/11

cesmecuk, 95b/02

ceyh, 48a/06, 58b/13, 59b/05

cin (Çin ülkesi), 57a/10, 58b/09, 59a/15

cin (Osmanlıların efsanevi atası), 3b/03

cirmen hisar, 23a/15

cor hisari, 20b/15

corlu, 20a/10

coke, 76b/02

coke yayla, 44b/11

colmek koyi, 82b/11

coz tagi, 6b/08

cuqur ova, 6a/08, 6a/08, 6a/09

D

darā, 52b/05

dāvud, 7a/08, 7a/11, 7b/01, 7b/02

dāvud beg, 31b/05

dāvud pāšā (Anadolu beylerbeyi),
68a/11, 68b/05, 69a/01, 70b/12

dāvud pāšā (Rumeli beylerbeyi),
73a/06, 74a/02

dāvud pāšā (vezir), 75a/12, 75a/14,
75b/06, 76a/12, 78a/07, 78a/14, 78b/02,
78b/06, 78b/07, 78b/08, 78b/10, 78b/15,
79a/01, 81a/11, 83b/10, 84a/03, 84a/09

delü balaban, 25a/09

depedilen hişār, 86a/14

dervīş aḥmed ‘āşīkī, 13b/01

derzi şaruca, 37b/11

deşt vilāyeti, 34b/03, 58b/11, 59b/03,
76a/06

devletlü ḳaba ağaç, *krş.* devletlü
ḳademlü ḳaba ağaç, 24b/06, 24b/09,
24b/12

devletlü ḳademlü ḳaba ağaç, *krş.*
devletlü ḳaba ağaç, 24b/13

deylemūniyye, 59b/03

dımışk, *krş.* dımışkī, 58b/05

dımışkī, *krş.* dımışk, 31b/09

dıraç, 95b/12

d. ḳal‘ ası, 96a/04

dıraḳula, *krş.* dırḳula, 45b/08

dırama, 25a/11

dırḳula, *krş.* dıraḳula, 44a/04

dimetoḳa, 21a/09, 21a/11, 21a/12,
21a/15

d. yöresi, 20a/13

divriḡi, 33a/02

dulḳādir ili, 5b/04

dulḳādir oḡlı, 80a/08

dulḳādir oḡlı ‘alā devle, *krş.* dulḳādir
oḡlı ‘alī devle, 78b/07

dulḳādir oḡlı ‘alī devle, *krş.* dulḳādir
oḡlı ‘alā devle, 78b/05

dulḳādir oḡlı pīr budaḡ, 80b/15

düzme muştafā, 42b/04, 42b/11, 43a/10,
43a/12, 43a/15, 43b/02, 43b/04, 43b/08,
43b/10

E

ebābīl, 31b/06

ebrehā, 31b/07

ebū'l-müslim-i mervī, 3b/10

ece beg, 18b/03, 18b/09, 18b/15, 19b/05

ece ovası, 43b/07

edebālī, 9a/11, 9a/12, 10b/02, 12a/10,
12b/09, 13a/04, 13b/10, 13b/12

edirne, 21b/03, 21b/04, 21b/05, 21b/05,
21b/07, 21b/11, 22a/02, 22a/03, 23a/14,

23a/15, 25a/06, 26a/13, 26b/02, 26b/11,
29a/05, 29a/10, 29a/11, 29b/01, 29b/04,
34b/04, 37b/02, 37b/06, 37b/08, 38a/01,
39a/09, 41b/15, 42a/01, 42b/08, 42b/08,
42b/11, 43a/02, 43b/09, 43b/11, 43b/11,
43b/12, 44a/02, 44a/06, 44a/10, 44b/10,
45a/04, 45b/04, 45b/05, 46a/05, 46b/12,
47a/10, 47b/02, 48b/11, 48b/12, 48b/13,
49a/03, 49a/11, 49a/11, 51b/02, 51b/02,
51b/05, 51b/10, 53a/11, 54a/10, 54a/11,
54a/12, 55a/11, 65a/01, 66a/04, 66b/12,
67a/10, 69b/03, 70b/11, 74b/09, 75a/05,
75a/07, 75b/15, 76a/01, 76a/13, 76b/02,
79a/05, 79b/10, 79b/12, 79b/14, 82b/05,
82b/11, 83a/02, 83b/13, 83b/15, 86b/01,
87a/07, 89a/06, 89a/07, 89a/09, 94b/10

e. sancağı, 88b/10

edremid, 18a/10

eflâğ, *krş.* eflâk, 38a/07, 66b/13

e. ili, 39a/09, 39a/13, 40a/15

eflâk, *krş.* eflâğ, 34a/14, 44a/03, 44a/05,
45b/08, 48a/07, 58b/13, 76b/06, 76b/14,
88a/13

e. ili, 41a/07, 41a/07, 44a/03,
46a/08

e. vilâyeti, 88a/16

eflâṭün, 60a/15, 60b/01

efrâsyâb, 3b/06, 10b/11, 33a/15

efrenc, 48b/07, 64a/04, 74b/05, 95b/02,
95b/04

elvân çelebi, 13b/04

engüri, 34a/10

engüri ovası, *krş.* engüriyye ovası,
34a/10

engüriyye ovası, *krş.* engüri ovası,
34b/06

erdşîr, 52b/08

eregli, 67b/02

ereglü hişârı, 14a/10

ergene, 45b/05

ermenî, *krş.* irmenî, 6a/11, 6a/15, 6a/15

e. bâzârı, 17a/01

e. deresi, 92b/05

ertana, *krş.* ertana beg, 33a/03

ertana beg, *krş.* ertana, 35a/05

ertugrul, 3a/10, 8a/15, 8b/05, 8b/12,
9a/02, 9a/04, 9a/10, 10b/06, 12a/01,
12a/02, 12a/03, 12a/05, 12a/05, 12b/01,
13a/02, 14a/06, 14a/14

erzincân, 5b/01, 5b/01, 34a/09, 35a/04

eserkef, 6b/04

eski, 23a/09

eski câmi^c, 38a/01, 41b/15

eski hişâr, 21b/02

e'ş-şehür-ı şehr-i üsküb, 96a/02

evrenos, *krş.* evronos, 20a/12, 21a/05, 21b/01, 21b/10, 22a/05, 22b/09, 23a/02, 23a/09, 24a/10, 25a/06, 25a/07, 43b/01

evrenos beg oğlu, 45a/10

evrenos beg oğlu ağmed beg, 88b/08

evrenos oğlu ʿalī beg, 37b/03, 45b/10

evrenos oğlu ʿīsā beg, 66a/11

evronos, *krş.* evrenos, 49a/14

F

fağd(?), 64b/13

fārs, 58b/09

fażıl beg, 18b/04, 18b/10, 18b/15

fażlu'llāh, 45b/04

fażlu'llāh k̄āzī, 17a/03, 37a/13

fażlu'llāh pāşā, 46b/02

ferende, 85b/07

ferhād beg, 77a/08, 77a/11, 77b/02

ferhāl şuyı, 69b/13

ferīdūn, 52b/03

filibe, 22a/04, 66b/06, 66b/07, 67a/09, 67a/10

f. yöresi, 39b/08

fırʿavn, 71a/05, 71a/05

fireng, 31a/01, 48b/10, 55b/08, 63b/14, 64a/05, 67b/15, 68a/02, 72a/06, 75a/02, 87b/01, 87b/13, 88a/06, 89b/09, 89b/09, 89b/13, 90a/01, 93b/11, 93b/13, 94a/02, 94a/04, 94a/08, 94a/09, 94a/15, 94b/12, 94b/13

f. vilāyeti, 89b/07

firengistān, 55b/04, 58b/04, 68a/01, 70a/03, 75a/02, 85b/07, 87b/09, 87b/15, 88a/06, 94b/14

f. vilāyeti, 56a/05, 75a/02, 85a/04, 87b/02, 87b/09, 87b/12

fīrūz ađa, 88b/09

fīrūz beg ođlu muđammed beg, 48b/01, 48b/12

frence, 87b/02

furāt, 8b/02

f. ırmağı, 5b/07, 5b/08, 5b/09, 5b/10, 5b/11, 5b/12, 5b/13, 5b/14, 8a/11, 8a/12

furātlu, 95b/09

G

đalađa, 48b/10, 80b/11

đāzī rađmān, 16a/15

gedük ağmed, *krş.* ağmed, 66b/04, 67a/03, 67b/01, 67b/07, 67b/13, 68a/10, 68a/14, 70b/11, 70b/14, 73a/04, 74a/09, 74b/04, 74b/08, 75a/09, 75a/12

gegivize k̄azīsı faẓlu'llāh, 37a/12

gelibolı, *krş.* gelibolu, 20a/04, 20a/08, 20a/08, 20a/09, 20a/11, 20a/14, 20b/14, 22b/06, 23a/04, 23a/06, 24a/10, 31b/05, 37a/11, 43b/04, 43b/04, 48b/07, 48b/08, 67b/10, 68b/09, 78a/12, 79a/02, 81b/07, 88a/03, 88a/04, 93b/09

g. tekyesi, 17a/04

gelibolu, *krş.* gelibolı, 20a/04

germiyan, 35a/06, 84b/11

g. ili, 24a/09

germiyān oğlı, 24a/05, 33a/10, 38b/12

gevele, 68a/14

ğiyāşe'd-dīn, 9a/02, 14a/04, 14b/09, 14b/09

gök alp, 3a/13

görece, 18b/13

görgöz hişār, 68a/14

göynük, 18a/02, 18a/06

ğūriyye, 59b/02

gügercinlik, 44b/06, 66a/02

gülek, 6b/05

g. ƙal' ası, 6b/14

gümistān, 4b/06

gümülcine, 23a/09, 25a/08, 82b/15

gün doğdı, 8a/14, 8b/04

gündüz (Baçu Han'ın oğlu), 6a/07, 6b/09, 7b/06

gündüz (Ertuğrul Gazi'nin oğlu), 8b/13, 18a/04

güvlek, 8a/04, 8a/04, 83a/09

güyegü ƙaraca, 45b/15, 49a/09

H

habeş, *krş.* habeşī, 59b/06

h. vilāyeti, 57b/08

habeşī, *krş.* habeş, 27a/15

hācı aħmed pāşā, 69a/11

hācı bekdāş e'l-ħorasani, 17b/04

hācı ilbegi, 20a/13, 21a/04, 21a/05, 21a/07, 21a/09, 21a/10, 21a/15, 21b/10

hācı 'ivāz pāşā, 38a/15, 42a/02, 42a/10

hādım 'alī beg, 76b/05, 78a/11

hādım 'alī pāşā, 80a/03, 80a/05, 84a/04

hādım pāşā, 46a/10, 46a/13, 46a/15, 49a/12, 52b/15

hādım süleymān pāşā, 70a/11, 85b/03, 85b/06

hādım şahābe'd-dīn pāşā, 46a/06, 46a/09

haleb, 6a/11, 7a/09, 7a/11, 7a/14,
33b/04, 33b/05, 33b/07, 77a/05, 77a/15,
77b/08, 78b/01

h. kal' ası, 5b/05

h. kal' ası nâhiyesi, 5b/05

hâlid bin velîd, 33b/10

halîl pâşâ, 20b/11, 44b/11, 44b/13,
45b/02, 46b/02, 47b/06, 48a/03, 49a/11,
51b/11, 52b/15, 53a/06, 53b/03, 55a/10,
55a/12, 64b/01, 79b/08

halîlu'llâh vilâyeti, 89b/05

hamîd ili sancağı, 35a/07

hamîd oğlu, 38b/12

hamîd vilâyeti, 24a/07, 28b/06, 42b/02,
44a/09

hamûş, *krş.* hamûş, 33b/08

hamûş, *krş.* hamûş, 33b/08

hanzala peygâmbere, 82a/06

hârûnû'r-reşîd, 64a/03

hasan, 7a/07, 7a/10, 7a/14

hasan beg çelevi, 96a/10

hasan beg oğlu 'isâ beg, 66a/10

hâş murâd, 67b/07, 67b/13, 68a/12

hâtemü'n-nebî, *krş.* hâzret-i resûl,
hâzret-i risâlet, nebîyyü'llâh, resûlu'llâh,
61a/10, 62a/08

hayrabolu, 20a/10

hayre'd-dîn pâşâ, 13a/10, 13a/11,
23a/05, 25a/06

hâzret-i resûl, *krş.* hâtemü'n-nebî,
hâzret-i risâlet, nebîyyü'llâh, resûlu'llâh,
50a/10, 62a/10

hâzret-i risâlet, *krş.* hâtemü'n-nebî,
hâzret-i resûl, nebîyyü'llâh, resûlu'llâh,
3a/01, 3b/08, 11b/05, 23b/03, 32b/12,
48b/15, 61a/07, 61b/05, 61b/11, 61b/14,
62a/07

h. (sav), 33b/09

hekîm-i lâri, 29a/11

hersek, 67a/01

h. ili, 90b/11

h. ili sancağı, 90b/14

hersek oğlu, 77b/05, 78a/02, 78a/03,
83b/09

hersek oğlu ahmed beg, 29b/09, 84a/02,
84a/09

hitây, 57a/10, 58b/09, 59a/14

h. vilâyeti, 3b/12

hızır beg oğlu muhammed beg, 77b/06

hızır peygâmbere (as), 14b/14

hicâz, 4b/02, 4b/02, 64b/10, 74b/02,
74b/12, 88b/09

hind, 57a/09, 59a/14

hindüstān, 58b/06, 76b/03

hoca kı̄sım, 51b/15

horaşan, *krş.* horasan, 3b/13

horasan, *krş.* horaşan, 35a/14

hotan, 57a/10, 58b/09, 59a/14

hūd, 82a/03

hurozım şāh, *krş.* hurozımī şāh, 4a/14

hurozımī şāh, *krş.* hurozım şāh, 4a/03

hurūs, 58b/12

hülāgü hān, 4a/05, 4b/05

I

ılğun, 81b/02

‘ırāk, 3b/14, 58b/10

İ

ibrāhīm, 7a/03, 7b/11

ibrāhīm beg, 45a/14, 45a/15, 46b/09

ibrāhīm ḥalīlu'llāh, 89b/04

ibrāhīm pāşā, 42a/03, 42a/11, 43a/05, 44b/09, 44b/12, 79b/08, 83b/10, 84a/03

ibrāhīm peygāmbere, 71a/04

ibşala, 21b/01, 22a/06, 22a/07, 55a/04, 83a/02

ibsili kı̄al‘ası, 44a/14

iç il, 78b/01, 86b/05

iflegān vilāyeti, 84b/11

iğribos, 67b/09, 68a/07, 68a/08, 87b/07, 88a/02, 88a/02

i. kı̄al‘ası, 67b/12, 67b/13, 68a/03

il başan, 95b/15

il-begi oğlı burğozı, 20a/14, 21a/07

iltmulağ, 3a/12

imām faḥrī rāzī, 61b/10

imirze, 68b/01

incügez, 24a/13, 37b/03

inebaḥtı, 29b/01

i. ḥişāri, 66a/15

inoz, 21a/14, 21b/13, 55a/05

i. kı̄al‘ası, 55a/05

inöni sancağı, 16b/07

irmenek, 70b/12

irmenī, *krş.* ermenī, 6a/11, 6b/15

‘isā beg, 49a/13, 49a/14

‘isāyi, 72b/04

isfendiyār (Candarogulları beyi), 33a/11, 44a/10

isfendiyār (İran'ın mitolojik kahramanı), 10b/15

isfendiyār oğlu, 38b/11, 39a/10, 40a/14

isfendiyār oğlu maḥmūd beg oğlu bāyezīd çelebi, 85b/08

ishāk beg, 45b/09, 49a/13

ishāk beg oğlu 'īsā beg oğlu muḥammed beg çelebi, 96a/01

ishāk naḳī, 13b/06, 13b/07

ishāk pāšā (vezir), 53a/01, 66b/10, 67a/02, 67a/15, 67b/03, 67b/08, 73a/07, 75a/14, 75b/06

ishāk pāšā (Anadolu beylerbeyi), 53b/02, 64b/02, 65b/09

iskele, 39b/05, 70a/10

iskenderiyye, 6b/08

iskete, 25a/08

istanbul, 15b/15, 16b/13, 16b/14, 26a/02, 26a/14, 27b/09, 27b/10, 27b/11, 37a/05, 37a/09, 37a/12, 37a/15

'ivāz pāšā, 38b/07, 43a/05

īzlādī, 47a/04

ī. derbendi, 47a/02, 47a/12, 47b/06

izmir oğlu, 42b/02, 44a/08

izmir oğlu cüneyd beg, 42b/12, 44a/14

iznik, 17b/13, 17b/15, 20b/11, 38a/05, 40a/05, 40a/11, 40a/13, 44a/01, 92b/05, 92b/05

iznikümid, *krş.* iznikümüt, 16b/09, 18a/01

iznikümüt, *krş.* iznikümit, 16b/11

izvecen, 64b/05

i. yellüc ḥişārı, 64b/06

K

ka' bu'l-aḥbār, 33b/11

ḳal' a-i metīn, *krş.* ḳal' a-i moton, 72a/04

ḳal' a-i moton, *krş.* ḳal' a-i metīn, 72a/06, 72a/11, 72a/12, 72b/06, 72b/07

ḳ. ḥişārı, 32a/07

ḳanāz beg, 89a/05

ḳarabağ, 34a/04

ḳara beg, 53a/08

ḳara boğdān, 41a/06, 58b/12, 58b/13, 70b/02, 70b/03, 70b/03, 71b/04, 76a/02, 76b/08, 76b/08, 76b/10, 76b/14, 78a/13, 88a/16

ḳara burun, 40a/01, 40b/03, 87b/07

ḳaraca beg, 53b/03, 64b/02, 65a/05, 65b/06

ḳaraca ḥān, 3b/01

qara deñiz, 53b/14

qara ferye, 25a/12

qaragöz beg, 30a/04, 31a/07, 77a/08

qara hân, 3a/14, 3a/15

qara hişâr, 14a/06, 92b/06, 92b/07

qaraqol, 3b/02

qara ʿisâ, 6a/06, 6b/05

qaraman, 9a/04, 22a/10, 28b/08, 38b/10, 38b/15, 45a/12, 45b/08, 53a/05, 67a/13, 67b/06, 68a/14, 68b/05, 68b/14, 70b/08, 70b/09, 70b/11, 74a/04, 74a/05, 74a/14, 74b/04, 74b/11, 81b/02, 92a/07, 92a/08, 92a/15, 92b/01

q. vilâyeti, 53a/08, 67a/14, 68b/03, 74b/01, 74b/04, 74b/08, 74b/13, 75b/08, 92b/04

qaraman oğlı, 36b/16, 38a/12, 38b/01, 38b/04, 38b/09, 38b/13, 38b/14, 39a/05, 39a/10, 46b/05, 46b/09

qaraman oğlı ʿalî beg, 28b/05

qaraman oğlı ibrahîm, 46b/03, 53a/05

qaraman oğlı ibrahîm beg, 45a/13, 47b/03, 47b/12, 53a/09, 53a/10

qaraman oğlı kâsim beg, 75b/09

qaraman oğlı muqammed beg, 39a/01

qaraman oğlı muştafâ beg, 93a/02, 93a/12

qara miqâl, 49b/04

qara mürsel, 16b/11

qara rüstem, 22a/09, 22a/11, 22a/14, 22b/04, 22b/06, 22b/07, 26b/14

qarası vilâyeti, 18a/10, 20b/08

qarlu oğlan, 3b/01

qâsim, *krş.* qâsim pâşâ, 47a/04

qâsim pâşâ, *krş.* qâsim, 46b/02, 47a/03, 47a/08, 51b/11

qaştamonı, 66b/05, 66b/06, 68b/15

qatanvur, 58a/12, 58a/14

qavala, 25a/11

q. hişârı, 67a/14

q. vilâyeti, 25b/02

qavlaq hişârı, 70b/08

kâ ʿvus, 52b/06

qaya alp, 3a/11

qaynitun, 3a/13

qayşer, 8b/07, 8b/10, 52b/05

qayşeri, 59a/02

qaytı bay beg, *krş.* qaytı beg, 77a/03

qaytı beg, *krş.* qaytı bay beg, 83b/06

qazan köyi, 64b/11, 65a/01

kazuklu voyvoda, 66b/15

kefe, 40a/15, 41a/06, 58b/12, 70b/15

kefelüye'i adası, 89b/14

kekaluya adası, 89b/09

kemālī, 40b/14

kemāl pāšā, 92b/01

kemāl re'is, 30a/05, 87b/06, 88a/03, 88a/05, 88a/08, 88a/09, 93b/08, 93b/12, 93b/13, 93b/15, 94a/03

kenāniyye, 59b/01

keşān ili, 21b/01

keşürlük yaylası, 45a/02

keyyūs, 52b/04

ķındır bāzārı, 17a/02

ķıpçaķ, 58b/08, 59a/15

ķıral oğlı ishāķ beg, 78a/04

ķırım, 58b/11

ķır şehir, 36b/15, 39a/04

ķıyık dede maħallesi, 29a/10

ķızıl ağaç yeñice, 43b/10

ķızıl buğa, 3a/12

ķili, 72a/11, 76a/07, 76a/12

k. ģişārı, 76a/02

ķiriş şuyı, 69b/15

ķoca despot, 44a/13, 66a/07

ķoca ģızır, 50a/13

ķoca ili, 16b/04, 16b/04, 16b/04, 17a/05, 67a/01

ķ. sancağı, 18a/04

ķolđay, 3b/02

ķonuş, 39b/11

ķ. ģişārı yöresi, 39b/08

ķonya, 4b/03, 9a/13, 9a/14, 12a/09, 12a/09, 28b/09, 28b/10, 28b/14, 28b/14, 38b/14

ķ. ovası, 38b/15

ķ. şehir, 4b/12

ķoñur alp, 16a/15, 16b/01, 16b/05

ķoñurpa, 16b/02, 17a/05

ķosova, 25b/10, 25b/11, 25b/12

ķoştanģin, *krş.* ķoştanģiniyye, 9b/11, 26a/02, 26a/05, 53b/15, 54a/01, 54a/08, 54a/14, 54b/13, 54b/15, 55a/02, 55a/07, 55a/10, 55b/05, 55b/09, 62b/10, 64a/01, 64b/04, 67a/04, 67a/06, 67a/11, 67a/12, 67b/05, 68a/09, 68a/13, 68b/08, 69b/03, 70a/14, 70b/13, 72a/10, 73a/08, 73b/10, 74a/11, 74b/03, 74b/09, 75a/04, 75b/05, 75b/14, 76b/12, 79b/13, 80b/04, 80b/09, 81b/13, 82b/05, 83a/04, 83b/12, 87a/09,

87a/14, 89a/09, 89a/13, 91b/05, 92b/03,
95a/14, 95b/11

koşantiniyye, *krş.* koşantın, 55b/12

kosun, 6a/05, 6b/04, 6b/13

körföz hişarı, 65b/15

kör şah melik, 37a/04, 37a/06, 37a/07,
37a/08

köse mihāl, 15b/11

kūh-ı elbürz tağı, 57b/02

kūh-ı elvend tağı, 84b/05

kūh-ı kaf, 57b/03, 57b/07

kırtulmuş, 3b/01

kuş temūr, 6a/07, 6b/06, 7b/14

kuşlu ağa, 3a/14

kümüli oğlu, 43b/01

kürd, 33a/02

küstel, 15a/08

kütahiyye, 24a/07

L

labsekü, 43b/06

lāla şahīn, 20b/13, 21b/05, 21b/08,
22a/04, 23a/02, 23a/08, 23b/01, 23b/05,
24a/11, 24b/15

lārende, 82b/07, 92b/09

l. yöresi, 92a/10

lāṭīn, 48a/06, 59b/05

lāz, 25b/11, 34a/15

l. eli, 64b/05

l. ili, 37b/02, 44a/12, 44b/03,
44b/03, 44b/06, 66a/02

l. ili sancağı, 66a/09

l. vilāyeti, 44a/13

lāz oğlu, *krş.* lāz oğlu despot, 25b/03,
25b/04, 25b/05, 25b/11, 34a/15, 47a/15,
47a/15

lāz oğlu despot, *krş.* lāz oğlu, 46b/15

leh, 83a/13

liyh, 48a/06, 58b/12, 88a/16

l. vilāyeti, 71b/05, 71b/06

lūṭ peygāmbere, 32a/15, 72a/14, 82a/08

M

māçīn (Maçin diyarı), 57a/10, 58b/09,
59a/15

māçīn (Osmanlıların efsanevi atası),
3b/03

māhān şehri, 3b/09, 5a/07, 5a/12

maḥmūd ağa, 67b/11, 68b/13

maḥmūd çelevi, 47b/06

maḥmūd pāšā, 64b/08, 64b/13, 64b/15,
65b/07, 66a/01, 66a/12, 66b/09, 67a/02,
67b/03, 67b/10, 69a/01, 69b/02, 70a/14

malāṭıyyeyi, 33a/02

malḳoç oğlı, 71b/10

malḳoç oğlı balī beg, 76b/14

manaştır, 25a/15, 84a/11

ma' nisa, 40b/12, 48a/01, 48b/04,
51b/07

manla ođlı muḥammed pāšā, 73b/13

marulya, 25a/08

maṭara, 48a/12

mecnūn ṭabāḳ yazusu, 33b/05

medīne, 59b/06, 87a/11

mekke, 59b/06, 89b/04

melik eşref, 33b/04, 33b/06

menteşe, 35a/06

m. ili, 44a/08, 84b/10

menteşe oğlı, 33a/10, 42b/02

menyān, 70b/11

merīc, 21a/05

m. şuyı, 21b/12

mesīḥ pāšā, 29b/08, 75b/06, 76a/11,
92a/12, 92b/02, 92b/05, 93b/02, 93b/05

mevlānā celāle'd-dīn, 4a/15

mevlānā ḥaydar, 41b/05, 41b/07

mevlānā ḥusrev, 48a/03

mevlānā rüstem, 26b/09

mevlānā şaru ya' ḳüb, 47b/13

mezīd beg, 46a/02, 46a/02, 46a/12,
46a/14

mışr, 7a/07, 7a/08, 7a/10, 7a/14, 7b/08,
7b/11, 11b/05, 11b/07, 33a/08, 33b/03,
33b/04, 33b/06, 33b/07, 57b/09, 58a/01,
59b/06, 74b/01, 76b/03, 77a/03, 77a/04,
77a/15, 77b/07, 81a/06, 83a/05, 83a/05,
83a/06, 83b/06, 83b/06, 87a/11, 89a/05

mışrılı, 5a/03, 7b/03, 7b/03, 7b/08,
7b/09, 7b/12, 7b/13, 7b/14, 7b/15,
7b/15, 8a/05, 33a/09

miğalgara, 24a/10

miḥāl, 10a/07, 10a/14, 10a/15, 37b/04

miḥāl beg, 38a/02

miḥāl imāreti, 88b/07

miḥāl oğlı, *krş.* miḥāl oğlı 'alī beg,
miḥāl oğlı 'alī muḥammed beg, miḥāl
oğlı gāzī 'alī beg, 43a/13

miḥāl oğlı 'alī beg, *krş.* miḥāl oğlı,
miḥāl oğlı 'alī muḥammed beg, miḥāl
oğlı gāzī 'alī beg, 43a/07, 69b/09,
69b/10, 76b/13

miḥāl oğlı ‘alī muḥammed beg, *krş.*
miḥāl oğlı, miḥāl oğlı ‘alī beg, miḥāl
oğlı ġāzī ‘alī beg, 43a/11

miḥāl oğlı ġāzī ‘alī beg, *krş.* miḥāl oğlı,
miḥāl oğlı ‘alī beg, miḥāl oğlı ‘alī
muḥammed beg, 70a/04

miḥāl oğlı sikender beg, 80b/14, 81a/04

miḥāl oğlı sikender ġāzī, 88a/15

miḥāl oğlı yaḥşī beg, 37b/04

minnet oğlı muḥammed beg, 39b/10,
66a/10

mīs, 5a/02, 6b/09, 8a/07

misīn ḳal‘ ası, 6a/14, 21a/01

moğol, 58b/08

mora, 29b/09, 66a/14, 68b/14, 89b/15

m. vilāyeti, 29b/02, 65b/15,
66a/15

morava, 75b/03

moşkos, 58b/14, 59b/05

moton, 72a/06

m. ḥişāri, 32a/08

m. ḳal‘ ası, 72b/09

mudrunı, 95b/01

mudurnı, 16b/02, 18a/02, 18a/06

muḥammed (Hz. peygamber), 17a/11,
29a/05, 32b/07, 50a/02, 62a/03, 62a/05,
62a/09

m. muştafā, 2b/10, 15a/06,
49b/14, 50a/04, 77a/01, 96a/07

m. muştafā (as), 10a/01

m. muştafā (sa), 10a/07

muḥammed (I. Mehmet), 3a/09, 13b/09,
13b/15, 34b/02, 35a/15, 35b/04, 37a/01,
37a/02, 37a/03, 37a/05, 37a/14, 37b/01,
37b/02, 37b/03, 37b/06, 37b/07, 37b/08,
37b/09, 37b/13, 38a/08, 38a/10, 38b/10,
39a/05, 39a/08, 39a/11, 39b/03, 40b/02,
41a/04, 41b/02, 41b/02, 41b/04, 41b/13,
42a/01, 42a/04

muḥammed (II. Mehmet), 3a/09,
48a/02, 49a/10, 51b/06, 51b/07, 51b/09,
51b/13, 52a/08, 52b/13, 52b/14, 53a/03,
53a/06, 53a/13, 53a/15, 54a/01, 54b/04,
55a/02, 55a/14, 55b/12, 64a/06, 64a/10,
64a/15, 64b/03, 64b/04, 65a/09, 65a/15,
65b/06, 65b/11, 65b/15, 66a/06, 66a/14,
66b/03, 66b/13, 67a/06, 67a/08, 67a/13,
67b/04, 67b/09, 67b/09, 68a/01, 68a/04,
68a/09, 68a/13, 68b/04, 68b/08, 68b/11,
69a/01, 69a/03, 69a/08, 69b/03, 69b/04,
70a/11, 70a/14, 70b/13, 70b/13, 72a/10,
73a/08, 73a/13, 73b/05, 73b/07, 73b/09,
74a/01, 85b/03

muḥammed ağa, 44b/09, 45b/03

muḥammed beg, 96a/10

muḥammed çebebi beg, 96b/02

muḥammed çebebi veled-i molan,
73a/07

muḥammed ḥān, 85a/12

muḥammed pāṣā veled-i ḥızır beg,
76a/12

muḥliṣ pāṣā, 13b/03

mul ḥiṣāri, 64b/06

murād (I. Murat), 3a/10, 16a/14, 16b/08,
16b/08, 18a/03, 20b/07, 20b/12, 21b/02,
21b/08, 21b/11, 22a/04, 22b/03, 23a/01,
23a/03, 23a/06, 23a/10, 23a/12, 23b/15,
23b/15, 24a/10, 24a/12, 24a/15, 24b/02,
24b/08, 24b/12, 24b/15, 25a/05, 25b/03,
25b/06, 25b/13

murād (II. Murat), 3a/09, 13b/09,
39b/04, 40b/03, 40b/07, 40b/12, 41b/12,
42a/04, 42a/06, 42a/09, 42a/10, 42a/13,
42a/15, 42b/04, 42b/09, 42b/10, 43a/04,
43a/08, 43a/08, 43a/09, 43a/14, 43b/02,
43b/05, 43b/07, 43b/08, 43b/09, 43b/12,
43b/13, 43b/15, 44a/02, 44a/07, 44a/10,
44b/01, 44b/05, 44b/10, 44b/13, 45a/01,
45a/03, 45a/12, 45a/14, 45b/04, 45b/13,
46a/05, 46b/04, 46b/06, 46b/11, 46b/12,
46b/14, 47a/09, 47a/10, 47a/13, 47b/02,
47b/04, 47b/05, 47b/10, 47b/15, 48b/03,
48b/06, 48b/13, 48b/14, 49a/10, 49b/01,
49b/06, 49b/07, 49b/10, 49b/12, 50a/07,
50a/08, 50a/15, 50b/04, 50b/07, 50b/14,
51a/13, 51a/14, 51b/05, 52a/04, 52a/08,

52a/09, 52a/10, 52b/14, 53a/03, 54b/04,
55a/14, 73b/07

murtaẓā ḥān, 76a/07

mūsā (şehzade), 37a/02, 37a/11, 37a/11,
37b/01, 37b/02, 37b/05, 37b/06, 37b/07,
37b/09, 37b/09, 37b/10, 37b/10, 37b/11,
37b/12, 37b/12, 37b/15, 38a/06, 38a/12,
38b/08

mūsā (peygamber), 71a/04

m. peygāmbere, 71a/07

muṣṭafā (şehzade), 39a/02, 43b/14

muṣṭafā (Düzme Mustafa), 42b/13,
43a/02

muṣṭafā (Karaman oğlu), 92a/08, 93a/03

muṣṭafā beg, 30a/03, 31b/04

muṣṭafā beg çebebi, 96a/10

muṣṭafā çebebi, 34b/02, 35b/01

muṣṭafā pāṣā (beylerbeyi), 29b/03

muṣṭafā pāṣā (sancak beyi), 90a/03,
90a/07

musta' şam, 4a/09

m. bi'llāh, 4a/08

mut ḥiṣāri, 67b/06

müllin, 6b/05

N

naşūh beg, 81a/12

nebiyyü'llāh, *krş.* hâtemü'n-nebî, hâzret-i resûl, hâzret-i risâlet, resûlu'llāh, 62a/12

necme'd-dîn-i kübrâ, 3b/14

nemrûd, 71a/04, 71a/05

nigde, 39a/03

nigebolı, 26a/04, 26a/04, 26a/07, 48a/13, 48b/01

n. sancağı, 48a/15

nişâncı ibrahîm pâşâ, 64b/12, 64b/14

nişâncı muhammed pâşâ veled-i molan 73b/02

novabri, 64b/11, 65a/01

n. hişâri, 64b/13, 65a/02

nūh, 3b/05, 82a/03

n. peygâmbere (as), 3b/03

O

oğuz, 2b/06, 3a/14, 3b/06, 3b/07, 3b/07

oğluğ, 39a/04

orhân, 3a/10, 12b/14, 12b/14, 13b/05, 15b/09, 15b/12, 15b/14, 16a/01, 16a/02, 16a/05, 16a/07, 16a/09, 16a/12, 16b/06, 16b/09, 17a/06, 17a/08, 17a/09, 17a/13, 17b/03, 17b/12, 17b/12, 18a/04, 18a/09,

20b/03, 20b/04, 20b/05, 20b/06, 22a/03, 26b/05

orûc beg, 43a/06

orûc bin 'âdil e'l-kâtibü'l-edirnevî, 2a/04

'oşmân (Osman Gazi), 3a/10, 4b/15, 8a/15, 8b/14, 8b/15, 9a/01, 9a/12, 9a/15, 9a/15, 9b/02, 9b/10, 9b/11, 9b/12, 9b/13, 9b/15, 10a/05, 10a/08, 10a/13, 10b/02, 10b/08, 10b/09, 12a/04, 12b/11, 13a/08, 13a/11, 14a/02, 15a/11, 15b/04, 15b/06, 15b/09, 16a/03, 16a/04, 16a/06, 16a/08, 16a/10, 26b/05

'oşmân (halife), 11b/06

'oşmânçuk, 92b/06

'oşmân inişi, 93a/05

'oşmânlu, 39a/07

ozğur oğlu 'îsâ beg, 53a/02

Ö

ögetey, 4a/05

'ömer beg, 49a/13, 69a/13

özbek, 77a/04, 77a/11, 77a/16, 77b/08, 78a/03

P

pâsîn ovası, 8b/03

pâybürd, 6b/07

perançova sancağı, 69b/09

pojajan hişarı, 69b/12

polunya, 24a/13

polya, 74a/09, 85b/07

p. adası, 73a/05

p. al'ası, 74b/06

p. vilāyeti, 87b/04

puuk depe, 48b/12

R

rābi' a, 9a/13, 9a/15, 12b/12, 13a/07

ramazān, 6b/03, 6b/03, 6b/09, 6b/15, 7a/02

ramazānlu, 7b/10, 7b/10

resūlu'llāh, *krř.* nebīyyü'llāh, hātemü'n-nebī, hāzret-i resūl, hāzret-i risālet, 62a/09

rīm pāp vilāyeti, 87b/03

rūm, *krř.* rūmī, 9b/07, 11a/05, 14b/15, 35b/01, 35b/04, 40b/03, 45b/09, 45b/15, 46b/08, 49a/08, 55b/04, 55b/07, 64a/05, 68b/14, 77b/05, 95a/05

r. ili, 18a/13, 19b/10, 20a/02, 20a/03, 20b/09, 23a/02, 24a/11, 25b/07, 25b/08, 29b/02, 29b/11, 29b/13, 32b/14, 34a/14, 37a/04, 37a/07, 37b/01, 38a/08, 38b/11, 39b/03, 39b/07, 42b/08, 42b/13, 43a/13, 43b/01, 45b/01, 46a/07, 46b/06, 47a/03, 47a/04, 47a/10, 47b/10, 47b/11,

48b/11, 49a/04, 49a/05, 49a/12, 49b/07, 51a/04, 51b/12, 53b/01, 53b/03, 54a/03, 54a/05, 64b/01, 66a/02, 66a/12, 66b/04, 66b/09, 67a/02, 67b/06, 67b/12, 68a/12, 68b/12, 69a/02, 69b/11, 70a/13, 73a/06, 74a/01, 75a/13, 75b/01, 76a/10, 76b/06, 78a/08, 78a/08, 78a/11, 79a/02, 79a/03, 81b/06, 81b/08, 83b/10, 84a/02, 84a/04, 84a/10

r. vilāyeti, 4b/10, 5a/01, 5a/10, 5a/14, 5b/02, 5b/03, 8b/10, 14a/13, 39b/01

rūmī, *krř.* rūm, 5b/02

rūm muḥammed, 67b/03, 67b/05, 67b/08, 73a/06

rūs, 58b/12

rüstem, *krş.* rüstem-i zāl, 9b/03, 52b/07, 79b/01, 86a/10

rüstem-i zāl, *krş.* rüstem, 10b/10

S

řafāriyye, 59b/02, 59b/02

sa'īd ili, 85a/03

saar yayla, 44b/02, 82b/10

salgūriyye, 59b/02

salulu řāhin, 21b/04

sām (Zal'ın babası), 10b/15, 79b/01, 86a/10

sām (Nuh'un oğlu), 2b/06

şamaço, 37b/08

sāmān, 59b/01

şamavna, 38a/04, 39b/13, 40a/05,
40a/10, 41a/06

şamşun, *krş.* şamsun, 39b/04, 39b/05

şamsun, *krş.* şamşun, 40a/13

sarāydār ḥamza beg, 66a/05, 66a/13

sarḥān, 42b/02, 84b/10

s. ili, 25a/13, 44a/09

şaruca (Derzi Saruca), 37b/12

şaruca (vezir), 45a/09

şaruca pāşā, 44b/09, 45a/04, 45a/08,
45b/03, 52b/15, 53a/07, 53b/04, 64b/01,
64b/08

şārūyatı, 8b/13

şaş, 48a/05

sāsān, 59b/01

şavcı, 8b/14

sazlu dere, 43a/03

selangük, *krş.* selanik, 25b/01

selanik, *krş.* selangük, 25b/01, 41a/05,
42b/04

s. ƙal^ç ası, 44b/14

semādirek adası, 84b/05

semendre, 45a/06, 45a/07, 66a/07,
66a/08, 79a/12, 85b/03

semerƙand, 4a/01, 4a/01, 58b/06

serf, 23a/13, 23b/05, 23b/07, 23b/09,
25b/11, 34a/15, 68b/13

severin, 45b/14, 48a/12

sevinç ağa, 3a/15

seydī şehr, 24a/08, 39a/03

sikender, 76a/10, 76b/13, 81a/06,
83b/11, 84a/04, 89b/07

sikenderiyye, 70a/12, 70a/13, 70b/02,
70b/05

silifke, 70b/11

silisre, 41a/07

sīn, 5a/02

sinān beg, 32b/10, 92a/15

sind, 57a/09, 59a/14

şinop, 68b/15

ş. şehri, 66b/05

siroz, 25a/10, 25a/10, 25a/12, 25a/15,
41a/04, 41b/02, 41b/04, 41b/10, 42b/07

sīs, 6b/09, 7a/01, 8a/07

s. ƙal^ç ası, 7b/13, 7b/14

sivās, *krş.* sivāz, 29b/12

s. şehri, 33b/01
sivâz, *krş.* sivâs, 4b/12
sivrice hişârı, 64b/05
sivri hişâr, 36b/16, 38a/13, 38a/13,
38a/14, 39a/03
şofya, 74a/03, 74a/03, 75a/15, 75b/01,
75b/05, 84a/07, 84a/09
sögüdcük, *krş.* sögütcük, 8b/15
sögütcük, *krş.* sögüdcük, 16a/12
sulţân ‘abdu’llâh, 75b/07
sulţân aĥmed, 81a/15, 81a/15
sulţân muştafâ, 68b/04, 69a/03, 70b/08
sulţân ya‘ kûb, 81a/14
sunĥûr tekin, 8a/14, 8b/04
sükûtlü dere, 89a/10
süleymân (Ertuĥrul Gazi’nin babası),
3a/11, 5a/01, 5a/07, 5a/11, 5b/09, 5b/12,
5b/13, 5b/14, 6a/01, 8a/10, 8a/11, 8a/13
süleymân (Osmanlıların efsanevi atası),
3b/02
süleymân (Orhan Gazi’nin oĥlu),
16a/13, 16b/07, 18a/01, 18a/05, 18a/07,
18a/13, 18a/14, 18b/07, 18b/11, 19a/03,
19a/04, 19a/09, 20a/09, 20a/15, 20b/04
süleymân (peygamber), 56a/02, 56a/02,
56b/06, 57a/01, 58a/12, 58a/15, 58b/01

s. peygâmbere, 32a/14, 55b/14,
55b/15, 56a/15, 56b/01, 56b/04, 56b/12,
57b/15, 58a/03

s. peygâmbere (as), 56a/08,
56a/13, 56b/08, 56b/13, 57a/02, 57a/06,
58a/13

s. peygâmbere (asm), 56a/11

süleymân (I. Bayezit’in oĥlu), 34b/02,
35b/03

süleymân (beylerbeyi), 70b/01, 70b/07,
70b/10

sürmelü çuĥur, 8b/03

Ş

şahâbe’d-dîn, 46a/15, 49a/09, 51b/12,
53a/07

şâhîn lâla, 25a/11

şâm, 6a/11, 33b/03, 33b/04, 33b/14,
33b/15, 34a/04, 58a/01, 77a/04, 77a/15,
77b/08

ş. vilâyeti, 59b/07

şâmlu oĥlu, 31a/06

şehinşâh, 75b/08, 92b/01

şehr-i edirne, 51b/14, 75b/11, 83a/02,
88b/07, 95a/04

şehr-i қоştanĥin, 13a/15, 53a/15, 54a/15,
55a/14, 64a/08, 64a/14, 73b/03, 81b/11,
83b/08, 88b/11, 93b/06

şehr-i kütāhiyye, 90b/07
şehr-i üsküb, *krş.* şehr-i üsküp, 90b/03,
90b/05
şehr-i üsküp, *krş.* şehr-i üsküb, 89a/02
şemsiyye, 56b/12, 57a/02, 57b/13,
57b/14, 58a/04
şeyh bedre'd-dīn, *krş.* ʿalī şeyh bedre'd-
dīn, 38a/04, 38a/05, 39b/13, 40a/05,
40a/13, 41a/06
şeyh maḥmūd, 13b/11, 13b/13
şuʿayb peygāmbere, 82a/04
şumlu vilāyeti, 48a/13

T

tāce'd-dīn-i kürd, 13a/09, 13a/09
ṭahirten beg, 33a/10, 35a/05
taht-ı kalʿa, 66a/05, 75b/12
ṭarabulus, 58b/05
ṭaraqçı yeñice, 18a/02, 18a/06, 26a/15
tarsūs, 5a/02, 6a/15, 6b/06, 7b/15,
8a/07, 77a/10, 77b/07, 80a/12, 83a/08
t. nāhiyesi, 77a/05
ṭaşak yazusu, 14b/07
ṭaş il, 28b/09, 46b/10, 92a/09
tatar, 5a/09, 5a/12, 6a/02, 6a/02, 11b/11,
11b/15, 14a/08, 14a/09, 14a/12, 14b/01,

14b/01, 14b/04, 14b/05, 34b/04, 34b/05,
35a/02, 35a/02, 36b/08, 36b/13, 39b/06,
39b/07, 39b/10, 69a/07, 69a/08, 76a/06
ṭayı qaraca, 49b/09
tebriz, 81a/13
teke deresi, 92b/15, 93a/05
teke ili, 28b/08
tekür beli, 6b/05
tekür çayırı, 73a/10
tekür tağı, 20a/07
temrez beg, 77a/04, 77a/11, 77a/16,
77b/08
temür taş beg, 43a/05
terkoz, 24a/11
tevend(?), 85b/08
ṭırabozan, *krş.* ṭırabozon, 66b/08
ṭırabozon, *krş.* ṭırabozan, 66b/06,
66b/11, 68b/15
ṭıraḳul oğlu ḳazuḳlu melʿün, 66b/14
ṭimür, 33a/07, 33a/12, 33a/12, 33a/13,
33a/15, 33b/07, 33b/12, 34a/08, 34b/07,
34b/07, 34b/09, 35a/03, 35a/03, 35a/04,
35a/06, 35a/08, 35b/08, 35b/09, 35b/13,
35b/14, 36a/01, 36a/02, 36a/04, 36a/06,
36a/10, 36a/13, 36a/15, 36b/04, 36b/10,
36b/13, 36b/14, 36b/15, 39b/06

t̄ire sancağı, 30a/03, 31b/04
toğar, 3a/12, 3a/15
toğat, 38a/03, 43a/07
 t. şehri, 68b/02, 68b/10
toñuzlu şehri, 36a/03
torlağ hū kemāl, 40b/13, 41a/03
toş, 3b/02
tuna şuyı, 26a/10
tuğud alp, 15b/12
tuğud begleri, 78b/12, 78b/14
tuğud oğulları, 74b/13, 80a/09
tuḡhān, 45b/10
tuḡhān beg, 43a/15, 47a/04, 47a/14,
49a/14
tuḡhān beg oğlı ʿömer beg, 69a/11
tuzaq ağa, 3a/14
türk, 6a/01, 15a/01, 22b/13, 23b/09,
24a/14, 26a/09, 32a/09, 69b/08, 70a/01,
71b/06, 85b/11, 91a/12
türkce, *krş.* türkçe, 22b/13
türkçe, *krş.* türkce, 85b/12
türkistān, 58b/08
 t. vilāyeti, 58b/10
türkmen, 33a/02, 33a/05, 71a/01

t. ili, 5b/04

türk rüstem, 26b/08, 26b/09

U

uğurlu aḡmed, 81a/14

ulubad, 15a/10, 18a/11, 43a/09, 43a/09,
43a/13

umūr beg, 43a/06

ungurus, 10a/10, 26a/03, 30b/15,
46a/01, 46a/11, 47a/01, 47b/01, 48a/05,
49b/01, 58b/13, 59b/04, 59b/04, 63b/14,
65a/07, 65b/13, 66a/11, 69b/05, 69b/10,
70a/01, 70a/03, 76b/03, 79a/06, 79a/07,
83a/11, 83b/01, 84a/08, 87a/03, 87a/03,
87a/06, 87a/09, 88a/16, 90b/12

 u. vilāyeti, 45b/07, 46a/08,
58b/04, 69b/07, 69b/14

uyğur, 58b/08

uzun ḡasan, 68a/15, 68b/01, 69a/04,
69a/04, 69a/05, 69a/08, 69a/09, 69a/10,
69a/13, 69a/14, 69b/01, 69b/04, 69b/05

uzun ḡasan oğlı sultān yaʿ k̄ūb, *krş.* uzun
ḡasan oğlı sultān yaʿ k̄ūb beg, 82b/12

uzun ḡasan oğlı sultān yaʿ k̄ūb beg, *krş.*
uzun ḡasan oğlı sultān yaʿ k̄ūb, 81a/12

uzun ḡasan oğlı uğurlu oğlı, 81a/10

uzun ḡasan oğlı zeynel, 69a/06

uzun köpri, 26b/12

Ü

üç oklu, 6a/03, 6a/12

üsküb, 84a/10

üzer, 6a/06, 6b/07, 7a/08, 7a/11, 7a/13,
7b/01, 7b/04, 7b/05

V

vardar şuyı, 90b/04

vardar yenice, 42b/05

varna, 49b/02, 51a/15

varsag, *krş.* varsak, 74b/08

varsak, *krş.* varsag, 6a/05, 6b/13,
74b/13, 78b/11, 78b/13, 80a/09, 84b/11,
92a/07, 93a/02, 93a/06, 93a/09, 93b/01

v. ili, 92a/09, 92b/04

v. vilāyeti, 78b/10, 93b/04

veled-i düdurmezik(?), 49a/15

veled-i miḥāl oğlu ḥamza beg, 49a/14

veliyü'd-dīn oğlu, 64b/10

veliyü'd-dīn oğlu aḥmed pāšā, 65b/08

vılķ, 26b/03

vılķ oğlu, 26b/02, 35a/12, 35a/13,
45a/05, 45a/06, 45a/06, 45a/07, 47b/05,
47b/08

vırat, 70a/02

v. şehri, 70a/05, 70a/07

vilāyet-i 'acem, 4b/09, 14b/14, 41b/06

vilāyet-i arnavud, 95b/12

vilāyet-i baġdād, 4b/06

vilāyet-i bosna, 88a/16

vilāyet-i kıaraman, 4b/11, 92a/07

vilāyet-i rüm, 5a/13, 12a/01, 33b/01,
34a/07, 57a/11, 63b/14

vilayet-i tatar, 36a/01

vilayet-i türkistān, 57a/10

vilayet-i ungurus, 84a/06

vilāyet-i yūnān, 4b/07, 4b/10, 4b/11,
8b/10

vīrānca, 18b/13, 66a/03

vize nāḥiyesi, 79a/03

voyvoda muştafā, 90b/14, 91a/05,
91b/05, 91b/09, 91b/15

Y

yāfeş, 3b/03, 3b/04

yaḥşī oğlu, 79a/07, 79a/08, 79a/15,
79b/02, 79b/04

yahūdī, 73b/10

yaḥya pāšā, 74a/02, 75a/14, 75b/01,
81b/07, 83b/10, 84a/03, 84a/10

ya^ç k̄ub çeledi, 24a/03, 25b/14

ya^ç k̄ub pāšā, 29a/14, 29b/05, 29b/08, 30a/02, 30b/12

yalağ ova, 16b/15

yalavac, 24a/08

yanğo, *krş.* yanğo bin mādyān, 46a/01, 46a/12, 47a/01, 48a/05, 48a/07, 49b/04, 50b/15, 50b/15, 51a/06, 58a/06, 58b/03, 65a/07, 65a/12, 65b/03, 65b/05

yanğo bin mādyān, *krş.* yanğo, 58a/02, 58a/07, 58b/02, 59a/08, 59b/12

yanğo oğlı, 83a/11, 83a/13

yayca hişār, 67a/01, 67a/04

yemen vilāyeti, 85a/02

yeñi cāmi^ç, 45b/04, 80b/05

yeñice, 42b/09

yeñi hişār, 48b/10, 53b/05

yeñi sarāy, 53a/12, 75a/07, 75b/15

yeñi şehir, 15b/05, 27a/09

yezīd, 34a/01, 34a/03

yıldırım, *krş.* bāyezīd (I. Bayezit), 17b/10, 17b/11, 23a/11, 24a/03, 25b/13, 27a/10, 27a/12, 27b/05, 28a/04, 28a/06, 28a/08, 28a/10, 28b/04, 28b/06, 28b/07, 28b/12, 28b/15, 33a/05, 33a/07, 33a/14, 34a/07, 34b/08, 34b/09, 34b/13, 35b/05, 35b/08, 35b/09, 36a/02, 36a/04, 36a/05,

36a/08, 36a/12, 36a/13, 36a/14, 36b/01, 36b/05, 42b/05

yir gök hişārı, 39a/12

yörgüc oğlı hızır beg, 44b/07

yular kısdı, 30a/04, 31a/07

yulğar tağı, 6b/07

yūnān, 57a/12

yūnus emre, 61a/03

yuras, 37a/15

yūsufca beg, *krş.* yūsufça beg, 68b/03, 68b/06, 68b/07, 68b/10

yūsufça beg, *krş.* yūsufca beg, 68b/06

yūsuf-ı şānī, 12a/12, 88a/01, 88a/07

yūşa^ç, 71a/07

y. peygāMBER, 71a/10, 71a/14

yuvan, 67a/12, 84a/15

y. vilāyeti, 67a/08, 84a/12, 84a/14, 84b/01

yüregir, 6a/05, 6a/13, 6a/13, 6b/02

Z

zağnos pāšā, 53b/04, 64b/01, 64b/09, 65a/02, 65b/07

zağra, 22a/04, 23a/08, 41b/04

zahhāk, 52b/06

zihna, 25a/11

SONUÇ

Oruç Beg, eserini yazarken Elvan Çelebi Menakıbı, Aşık Paşazade Tarihi ve Osmanlı takvimlerinden yararlanmış; ancak sadece kaynaklarındaki bilgileri aktarmakla yetinmemiş; bunlara, ravilerle görgü şahitlerinin söylediklerini ve kendi gözlemlerini de ustaca ekleme becerisini göstermiştir. Ve böylece, aşağıda belirtilen özellikleriyle öne çıkan bir eser meydana getirmiştir:

Oruç Kroniği'nin, özellikle çağdaşı olduğu II. Bayezit devri ile ilgili kısmının, haber ve kronoloji bakımından oldukça zengin olduğu konusunda Oruç yazmalarını tanıyan günümüz araştırmacıları görüş birliği içindedirler. Oruç, II. Bayezit'in ikinci payitaht şehri olan Edirne'de günlük olayları bir bir kaydeden, çalışkan ve titiz bir tarihçi izlenimini vermektedir. Bu olayları nakledişinde bazen güvenilir kişilerden, bazen de imparatorluğun genelindeki olaylarla ilgili haberlerden yararlanmıştır. Sınırlardaki askerî faaliyetleri ve ülkelere yapılan seferler hakkındaki bilgileri de aynı kaynaklardan edinmiştir. Daha önce belirtildiği üzere, Oruç Beg, Edirne ve çevresinde olan olayları, büyük bir titizlikle ve kronolojik ayrıntılarıyla kaydetmiştir. Böylece Oruç, o dönemin Osmanlı büyük şehir hayatıyla ilgili mükemmel bir tasvir kaynağı yaratmıştır. II. Bayezit devrinin kronolojisi için Oruç Tarihi önemli bir kaynaktır.

Kemal Paşazade, Hoca Sadeddin, Gelibolulu Mustafa Ali, İbn Kemal gibi alim tarihçilerin Oruç'tan yararlanması, Oruç metninin güvenilirliğini ve değerini göstermesi açısından ayrı bir önem taşımaktadır.

Oruç Beg Tarihi Manisa Nüshası üzerinde yapılan bu çalışmadan hareketle eser hakkında şunlar söylenebilir:

En eski nüsha olarak kabul edilen ve sonu eksik olan Manisa nüshasının sayfaları, kronoloji ve olayların sırası göz önüne alınmadan dağınık olarak düzenlenmiştir. Tarih araştırmacılarının diğer nüshaları da dikkate alarak, bu nüshayı

kronolojiye ve olayların sırasına göre değerlendirmeleri, tasnif etmeleri; eseri karışık ve dağınık olmaktan kurtaracaktır.

İmla:

Çalışmanın imla bölümünde ünlü ve ünsüzlerin başta, ortada ve sonda olmak üzere çeşitli biçimdeki yazılışları belirlenmiştir. Bu belirleme sonucunda, metindeki bazı ünlülerin ve ünsüzlerin yazılışlarında tutarsızlıklar görülmüştür. Eserde aynı sözcüğün farklı imlaları görülebilmektedir. Örneğin kök hecede bazı sözcüklerin ünlüsü; bazen ‘e’, bazen de ‘i’ okumamızı gerektiren imla ile yazılmıştır.

Kök hecedeki bazı ünlülerin medli elif ile yazılmaları, Eski Türkçedeki asli uzun ünlülerin varlığına işaret etse de metindeki uzun ünlüleri Arap ve Uygur imlasının birlikte kullanılmasından dolayı tespit etmek oldukça zordur.

Metnin imlasında Arap yazı dili geleneğinin yanında bazı eklerin birleşik yazılabileceği halde ayrı yazılmaları, Eski Uygur Türkçesi geleneğinin de devam ettiğinin göstergesidir. Bu bakımdan kurallı bir imla sisteminden söz etmek mümkün değildir.

Ses Bilgisi:

Bu bölümde damak uyumu, dudak uyumu, ötümlüleşme, ötümsüzleşme, sızıcılaşma, yutulma, düşme, türeme, nöbetleşme, birleşme, göçüşme, geçişme, ünsüz kaynaşması gibi ses olayları tespit edilmiştir.

Ötümsüzleşme olayı, Eski Anadolu Türkçesinin genel eğilimine aykırı düştüğünden metindeki ötümsüzleşme örnekleri ötümlüleşmeye göre çok azdır.

Biçim Bilgisi:

Bu bölümde isim, fiil, sıfat, zamir, zarf, edat ve fiilimsiler üzerinde durulmuştur. İsimlere gelen ekler; çokluk eki, iyelik ekleri, durum ekleri başlıklar altında incelenmiştir. Fiil çekiminde ise, hemen hemen bütün kiplerin çekimine rastlanmıştır.

Fiilerin olumsuzluk ve soru biçimleri, fiillere gelen iyelik ve zamir kaynaklı kişi ekleri de gösterilmiştir. İsimlerle birlikte kullanılan ek-fiilin geniş zaman, görülen geçmiş zaman, öğrenilen geçmiş zaman ve şart kipi biçiminde dört ayrı çekimi örneklendirilmiştir. İsim-fiil, sıfat-fiil ve zarf fiil ekleri de fiilimsiler başlığı altında incelenmiştir.

Eserde, Eski Anadolu Türkçesi biçim bilgisi özelliklerinin aşağı yukarı bütün örnekleriyle yansıtıldığı görülmüştür. Metnin sıfatlar, zamirler, zarflar, edatlar ve fiilimsiler bakımından da zengin olduğu görülmüş ve bunlar ayrıntılı biçimde örneklendirilmiştir.

Dizin:

Toplam doksan altı varaktan oluşan metnin çeviri yazısı ortaya konulmuş ve yaklaşık olarak 2810 madde başlı söz dizini çıkarılmıştır.

Kişi ve Yer Adları Dizini:

Kişi ve yer adları, dil bilim ile tarihin ortak ilgi alanları arasında yer alır. Bu bölümde öncelikle kişi ve yer adlarının imlalarının ve doğru okunuşlarının saptanması amaçlanmıştır. Bu dizin, Osmanlı tarihinin 15. yüzyıla kadarki dönemini araştıracak olan tarihçilere kaynaklık edecektir.

KAYNAKÇA

- Akalın, Mehmet, Haz. Recep Toparlı, *Dil Yazıları*, TDK Yayınları, Ankara, 2001.
- Aksan, Doğan, *Türkiye Türkçesinin Dünü, Bugünü, Yarını*, Bilge Yayınevi, Ankara, 2001.
- Banguoğlu, Tahsin, *Türkçenin Grameri*, TDK Yayınları, Ankara, 2004.
- Bayat, Fuzuli, *Türk Dili Tarihi (Başlangıçtan Günümüze Kadar Türk Dili)*, KaraM Yayınları, Çorum, 2006.
- Caferoğlu, Ahmet, “Anadolu Ağızlarındaki Metathese Gelişmesi”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1955.
- _____, “Anadolu Ağızlarında Konson Değişmeleri”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1964.
- Çağatay, Saadet, “Türkçede ñ~ğ sesine dair”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1954.
- Duran, Suzan, “Türkçede Cihet ve Mekan Gösteren Ek ve Sözcükler”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1956.
- Eckmann, Janos, “Bolmasa Kelimesine Dair”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1954.
- Ediskun, Haydar, *Sesbilgisi-Biçimbilgisi-Cümlebilgisi Türk Dilbilgisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1999.
- Eker, Süer, *Çağdaş Türk Dili*, Grafiker Yayınları, Ankara, 2003.
- Ercilasun, Ahmet Bican, *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2004.
- Eren, Hasan, “Türk Dillerinde Metathese”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları Ankara, 1953.
- Ergin, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul, 1989.
- Gabain, A. Von, Çev. Mehmet Akalın, *Eski Türkçenin Grameri*, TDK Yayınları, Ankara, 2003.
- Gencan, Tahir Nejat, “Sıfat Birlikleri”, *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1954.
- Gülensoy, Tuncer, *Türkçenin El Kitabı*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2000.
- Gülsevin, Gürer, *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, TDK Yayınları, Ankara, 1997.
- Hacıeminoğlu, Necmettin, *Türk Dilinde Edatlar*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1974.
- _____, *Yapı Bakımından Türk Dilinde Fiiller*, Cönk Yayınları, 1984.
- _____, *Karahanlı Türkçesi Grameri*, TDK Yayınları, Ankara, 2003.

- Kalay, Emin, "Edirne İli Ağızlarında Şimdiki Zaman Çekimleri", *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1999.
- Karahan, Leyla, *Erzurumlu Darîr Kıssa-i Yûsuf (Yûsuf u Züleyhâ) İnceleme-Metin-Dizin*, TDK, Ankara, 1994.
- Kaymaz, Zeki, "Eski Anadolu Türkçesinde Sayı Adları ve Kullanılışları", *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1991.
- Korkmaz, Zeynep, "Eski Anadolu Türkçesinde Asli Ünlü Uzunlukları", *DTCF Dergisi XXVII/1-2*,
_____, "Türkçede -°N Zarf-fiil eki ile -PAN/-PEN Eki ve Türemeleri", *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1984.
_____, *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, TDK Yayınları, Ankara, 2003.
_____, "Eski Osmanlı Kaynaklarının Yayınında Transkripsiyonla İlgili Değerlendirmeler", *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, c. I, TDK Yayınları, Ankara, 2005.
- Özkan, Mustafa, *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1995.
- Şahin, Hatice, Hatiboğlu Ferahname, Dil Özellikleri-Metin-Sözlük, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi), Malatya, 1993.
_____, *Eski Anadolu Türkçesi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2003.
- Tekin, Talat, *Ana Türkçede Asli Uzun Ünlüler*, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1975.
_____, *Orhon Türkçesi Grameri*, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi, İstanbul, 2003.
- Tiken, Kamil, *Eski Türkiye Türkçesinde Edatlar, Bağlaçlar, Ünlemler ve Zarf-Fiiller*, TDK Yayınları, Ankara, 2004.
- Timurtaş, Faruk Kadri, *Küçük Eski Anadolu Türkçesi Grameri*, TM, XVIII 1976.
_____, Haz. Mustafa Özkan, *Makaleler (Dil ve Edebiyat İncelemeleri)*, TDK Yayınları, Ankara, 1997.
_____, *Eski Türkiye Türkçesi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2005.
- Tuna, Osman Nedim, "Köktürk Yazılı Belgelerinde ve Uygurcada Uzun Vokaller", *TDAY Belleten*, TDK Yayınları, Ankara, 1960.

FAYDALANILAN KAYNAKLAR

- Ahmet Vefik Paşa, (Haz. Recep TOPARLI), *Lehce-i Osmânî*, TDK Yayınları, Ankara, 2000.
- Akbayar, Nuri, *Osmanlı Yer Adları Sözlüğü*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2003.
- Arat, Reşit Rahmeti, *Kutadgu Bilig İndeks*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, İstanbul, 1979.
- Ata, Aysu, *Kıyasü'l-Enbiya (Peygamber Kıssaları)*, TDK Yayınları, c. I-II, Ankara, 1997.
- Atsız, Nihal, *Oruç Beğ Tarihi*, Tercüman Gazetesi-1001 Temel Eser Bahaeddin, Mehmet, *Yeni Türkçe Lügat*, Akçağ Yayınları, Ankara, 1997.
- Baştürk, Şükrü, *Tüş Tabirnamesi (İnceleme-Metin-İndeks)*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi), Bursa, 2008.
- Bayat, Fuzuli, *Eski Türkçe Sözlük*, Yalın Yayıncılık, İstanbul, 2008.
- _____, *Orta Türkçe Sözlük*, Yalın Yayıncılık, İstanbul, 2008.
- Baykal, Bekir Sıtkı, *Tarih Terimleri Sözlüğü*, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 2000.
- Caferoğlu, Ahmet, *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*, TDK Yayınları, İstanbul, 1968.
- Clauson, Sır Gerard, *An Etymological Dictionary of Pre-thirteenth-century Turkish*, Oxford University Press, Oxford, 1972.
- Çağbayır, Yaşar, *Ötüken Türkçe Sözlük (5 cilt)*, Ötüken Yayınları, İstanbul, 2007.
- Çan, Şamil, XVI. Yüzyıla Ait Anonim Bir Tevârih-i Âl-i Osman (Gramer İncelemesi-Metin-Sözlük), Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), Kütahya, 2006.
- Devellioğlu, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 1984.
- Dilaçar, Agop, *Kutadgu Bilig İncelemesi*, TDK Yayınları, Ankara, 1988.
- Dilçin, Cem, *Yeni Tarama Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara, 1983.
- Eckmann, Janos, (Yayınlayanlar: Semih Tezcan, Hamza Zülfikar), *Nehcü'l-Feradis*, TDK Yayınları, Ankara, 1995.
- Eyüpoğlu, İsmet Zeki, *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Sosyal Yayınlar, İstanbul, 2004.
- Kanar, Mehmet, *Örnekli Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Derin Yayınları, İstanbul, 2003.
- Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü (2 cilt)*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1992.

- Mutçalı, Serdar, *Arapça-Türkçe Sözlük*, Dağarcık Yayınları, İstanbul, 1995.
- Mütercim Asım Efendi, (Haz. Mürsel ÖZTÜRK, Derya ÖRS), *Burhân-ı Katı*, TDK Yayınları, Ankara 2000.
- Öztürk, Necdet, *Anonim Osmanlı Kroniği (1299-1512)*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 2000.
- _____, *Oruç Beğ Tarihi (Osmanlı Tarihi-1288-1502)*, Çamlıca Yayınları, İstanbul, 2008.
- Pakalın, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, MEB Yayınları, İstanbul 2004.
- Sami, Şemseddin, *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992.
- Steingass, *Persian-English Dictionary*, Printed in Lebanon by Typopress, Beirut, 1988.
- Tietze, Andreas, *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı*, Simurg Yayınları, c. I İstanbul-Wien, 2002.
- Türkçe Sözlük (2 cilt)*, TDK Yayınları, Ankara 1988.

ÖZ GEÇMİŞ

Doğum Yeri ve Yılı	: Çaycuma 11.04.1978		
Öğr. Gördüğü Kurumlar	: Başlama Yılı	Bitirme Yılı	Kurum Adı
Lisans	: 1995	1999	Ondokuz Mayıs Ü. Fen-Ed. Fak. TDE Bölümü
Yüksek Lisans	:		
Doktora	:		
Medeni Durum	: Bekar		
Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi	: İngilizce / ÜDS 62,5		
Çalıştığı Kurum(lar)	: Başlama ve Ayrılma Tarihleri	Kurum Adı	
	2002	-	Işıklar Askeri Hava Lisesi Komutanlığı
Yurtdışı Görevleri	: Askeri İşbirliği ve Koordinasyon Kurul Başkanlığı Türkçe Öğretmeni Tiflis / Gürcistan		
Kullandığı Burslar	:-		
Aldığı Ödüller	:-		
Üye Olduğu Bilimsel ve Mesleki Topluluklar	:-		
Editör veya Yayın Kurulu Üyelikleri	:-		
Yurt İçi ve Yurt Dışında katıldığı Projeler	:-		
Katıldığı Yurt İçi ve Yurt Dışı Bilimsel Toplantılar	:-		
Yayımlanan Çalışmalar	:-		
Diğer	:-		

30/06/2010

Selami KARADUMAN

TIPKIBASIM

Vilayeti Kazası Kitaplığın adı

Kayıt No. 5506/2

Müellifi : Nagiri

Kitabın adı :

Tevrik - i
Ahl - i Osman

İmre b. Adil al-Edis

Mütercimi :

Şârihi :

Nagiri :

Dil	Adedi	Cilt No.	Yazıldığı veya basıldığı yer, tarihi	Hattın nevi ve hattatın adı
Türkçe	'	'		Nesih

Minyatür, şekil, resim, levha, plan, harita, v. s.

Tezhip ve tezhibin nev'i

Ölçüsü	Yaprak	Sahife	Satır
	143-236		15

İldin nevi	Kitabın fiyatı	
	Lira	Kr.

Nereden ve ne suretle geldiği ve geldiği tarih

Tasnif No:

Eski kayıt No:

Mülâhazat

9(496)

1373
2

عزیز البته هر كشييه لازمدر كه كند و نمانند
 اولان پادشاهلري قصه سني كا المقلوب و ذكر انك
 كوكدر تريرا كه **فلا لله في الارض** در امدي **ابو عزيز**
 لوبو فقير حقيقر ضعيف تخيف بهم **مروج بن**
عادل لكاتب الادب نوي كور كه هر فصلر كه هر
 حكايتركه سوي بلشلسر و اولايه تواريخ **العثمان**
قصي تواريخه دكدر **علي المصوم** اهل
 قصه بود **العثمان** قصه سدر حوتير و عي او نر
 يورين **خانم يلرد** **رعالي لرد** **رعز** يولند في نسبيد
 الله دورب غزادن غزامليني جمع ايوب حق
 يولنه و هر جلد **حق يولنه** در مشلرد ر حقن
 يكا كد جلد ر دين يولند غير تلور در دنيايه مغر
 دكلرد **شريت يولني** كوزره د جلد ر شريت
 بحرند **عزق** اولد در **عزق** انتقام

...
 ...
 ...
 ...
 ...

حق طرفي كونه دجلدر حق بوليني دوتجلدر حقتك
امنه مطيع اولجلدر حقتك حقتك سرجلدر حق بولند
طاشه اولان **طاغيلري** قتلجلدر حقتك قهر فيلوب
حقتك كرمه تنجلدر **رشقدين** عمر به عمردين شرفه
اسلام ديني ايجلدر **العثمان** بر صلب قوم در كمر
اغوز تسلندن **وسام** اصلندن در ذلراعتقاد
محكم دين بولنده قوليدر **امدي** **عزير** لرتبه لار
العثمانك ابتداستدن كرتا انتهاسته وارنجه
قصلري واتد كلري **غزالي** ذكر ادوب تاقيامت
دكن اكلقدس حق تعالينك عنايي ورحمتي **ومحمد**
مصطفى نك شفيعي وانبيا الروك واوليا لرك هي
وشرعت بوليني اجمادان مشتهد لرك و عالم لرك
دعايي از لرندن او كسوك اولمايب جد بر جد

بهره منوره قليوبه حق تعالينك رحمتي و حضرت ربا
شفيعي اول **عزير** اول **عزير** اول غازي بلك او سر رند اولسون
كرد نيادرد فچه انلري خيبر د عادن انقيلرا مين يارتب
العالمين **قوات** **سب** **العثمان غازي** ابتدا اولوب
ادنه خطبه او قتلدن هجرتك **سب** الت يوز سكر
يدي يلندن تا هجرتك **سب** طغوز يوز الت سبه
كلجه زمانك پادشاهي سلطان الاسلام والمسلمين
سلطان المجاهدين سلطان **بايزيد** سلطان
محمد بن سلطان مراد بن سلطان محمد بن بايزيد بن محمد
سلطان غازي مراد بن **اورخان** بن عثمان بن ار
طوكو اول بن غازي سليمان شاه ابن قيه الب ابن
قيرك بونغا بن بايزيد تورخان بن ايلتولغ ابن تغار
ابن قيتون ابن باي سغور ابن باي اغا ابن كولا
ابن **اغوز** ابن قره خان ابن قتلوا اغا ابن توز قاغا
ابن قره خان ابن باي سوق ابن تغار ابن سوبخ اغا

این چهار بوغا این قور تلمش انقرم خان ابن عود انقار لو اغله
این سلیمان ابن قره خول این قولغای ابن بای تور ابن طوس
این چین این ماچین این **یافت این نوح پینامبر علیه**
السلام قوق درت نغزدر علی هذا جد بر جد این یافته
چغینه که **قونک او غله** اول نسله در شرق طرفه
قنان انرا سیاب ان وغندن اغوز نسله نیکم عجم ولا
یتنه پادشاه اد لر اغوز اصلا اغوز طایفه کور و اوردی
اعتقاد لوطا یغیدی حضرت **سالتنه اعتقاد لوطی محکم**
و اوردی اعتقاد له ایمان کتور مشلر ایدی ماهان شهره
پادشاه اید لر **ابو المسلم و بی دخی** بو نسلدن قومشدر
دیورلر شول تاریخده که **هجر قوک** **سید** الت یوز یگرم
اکسند که جنکیز خان کم خطای ولا یتدن خر و ج ایدو
یکرم کز یوز بک ارله کلوب بلخ و یای و شهر خ و خرمسان
وغرق اول ولا یتلری خراب ایدو بلخ شهر نکه اجنده نخم
الذین کتلی تمام بلخک اوکنده الت یوز مریدی بله قلجد
چهار بوغا

145
چهار بوغا نندن کجوب سمرقند و لر و سمرقندک اجنده یوز بک
کتلی قلجدن کجور دی دیورلر بو ظله عالی خراب و سروب
بلخ شهر نکه بکینی خرمزمی شاهی ملکدن چیترو سروب اول
حینه جنکیز خان وفات ایدو **فی المناقب السقرا علی**
هدا کو خان و براغلی اکتای خان اکسی نوریب مملکتی
خراب ایدو اب اسلجک طایفه قلجدن کجور مملکت
چیترو و ایدن بغداده کلور **العباسی لری** یوز بوب
اول وقت بغدادک پادشاهی حلیضی مستعصم بالله
ادی **العباس** نسلدن ایدی کلوب مستعصمی قتل ایدو
العباسی لری قلجدن کجور تحت العباسی لردن
الوب مملکتی جنکیز خانیلر و تب عالم قرش
مورش اولش ایدی اول وقت که جنکیز خان بلخ شهر
خراب اندکه جنکیز خان کلردن یدی بل اوکدن بلخ شهر نکه
اجنده کور خرم شاه زمانده سلطان الحار قیت
حضرت مولینا جلولا الذین دغش ایدی جنکیز خان

کلز نالت ای او کز سلطان العار فین با یاسی سلطان
بهار الیزالوب بغداد طرفدن مجازه کیدوب حجازدن
کلوب قونین وطن طوموش اییدی قدرت اولیرده مکان
کسز مشزادی آنک دینی قضی حکایت واردر مناقبنده
ذکر ایرو طرفدن جنکیر خان اوغلی هلو کو خان ملککری
دوترب ولایت و ولایت بغدادی کو مستان ایلستان
و ولایت یونان مبد دغشرایدی عالی قرش مورش
اول وقت سلطان علی الدین دینی یو ملکترک پادشاه
ولایت محمد جنکیر خان غوغاسندن جغوب ولایتی تون
کلوب روم ولایت کلشایدی ولایت یونان پادشاه
اولمشدی یعنی ولایت قرماندر ر ولایت یونان
دمکله مشهور در اول وقت کلوب سیوانی و قونیه
شهرینا اتمش ادی آنک دینی باشنه بر مناقب واردر
عاشق باشا اغلی انواصلی مناقبنده دمشدر معلوم
اتمشوریز کر وال عثمان قصینه کلوم و هم غایب
دوسی

دوسی کو سلیمان شاه روم ولایتنه کلکاسب سب سیدی
اندز و تروسوس و سین میس عرب آندز قالدینی سیدی
و مصرلو بونله نرسیدن حکم اتلردی اول وقت جنکیر
خان کو کلوب عجم ولایتی خرابه و ده که عجم بکری تغزبینه
اولماغین عرب قوم عجم او نر زنه غالب اولب حکم ایرو لدر
عجم بکری دینی عبرت ایرو عرب بینه حکم ایرو اولدی دیو
یونلردی و ایرو سلیمان شاه اول وقت ما هان شهرنه
پادشاهدی قونز کو چرایور کلرایدی واردر یو عجم بکری
اتفاق اتلرد جنکیر خاندن فالمش قونز کو چر تانار اولدی
یولوب جغوب روم ولایتنه و عرب یارنه حواله
اوله لرا **السلجوق والعباس** تغزبینه اولماغین سلیمان
شاه دینی اول الی بک قونز کو چر تانار اولدی ایله ما
هان شهرندن کوچدر ولایت روم کلکه عرب دیان
نیت اتلردو هم اشتدر کو روم ولایتنه غزالور خیر
الوب بدلر بونلر اول اعتقادله اعتقاد لوی بر کلرایدی

عجم ولايتندن كو چوسا ز بخانه كدل لرام ز بخاندن كو چوسا
روم ولايتنه كدل لراما سيبه طرفي كور و ميلرد راول
طرفه طوسه حق غم لرام اندلر روم ولايتندن كو چوسا بليستا
يعني دو القادري اي تركن اي كور و ايلستان ولايتندن كو چوسا
حلب قلعي وكنه كدل لرحلب قلعي نا چيستنه بر قلعه
وارد ركا جمع بر قلعي دير لركلور اوكنه قوندلر بزجاج
كون طرف اذن ديني كو چدل فرات ايرماغي اوكلنه كلري
فرات ايرماغي صوبي كجك استدلر يول اين بلان بوركلر
طايهني بون خلق خاقلين فرات ايرماغنه اغر دلر **سليمان**
شاه ات ديدني فرات ايرماغنه اغر ديني كجك استدي
قضاي اسماي حكوم ربايي اجله قرشوكلان اولماز فرات
ايرماغي پكت ويره ديو **سليمان شاه** فرات ايرماغنه اغر ديني
او كي يارمش سليمان شاه اتيه فرات ايرماغنه
بوغدي شهيدا وليدي جون سليمان شاه مرسوم فرات
ايرماغندن چيقر لرحمير قلعي سنك اوكنه دفن اتلر شدي

اكا صا

۱۴۷
الغازي ترك دير لرحون سليمان شهيدا وليدي كندوبله
بله كلون قونر كو چتر بانارا و لري هر طرفه طاعدلر بوتانار
بكلري اچنه **بون اقلو اوج اقلو ديني دير لرحون** خان و
ردي با چوخان دسر لردني انوك الت اعلي و اردي بريوتك
ادي **بور كير** برينك ادي **فزون** برينك ادي **وارسق**
بريوتك ادي **قرميشي** برنك ادي **وزر** برنك ادي
كندوت برنك ادي **قوش تور** برنك ادي **بو** مذكور
لر كو چلر بله كو چدلر كدل لرحون اير كدل لرحون اير
وارد راول مذكور اولان شهر لراول چوقرا واده دور
وهم قلعلري بو و يلدوتك طاعلرند در ولايت و شهر
مب ارمنيلرد رارمني طايهني دتمشدي شاه و فليبه
نخراچ و ير لردني **بون اقلو اوج** او قلعه در كو من خان
و ناست اشي الواعلي يور كير بوننه باشه وليدي يور
كير كلدي اول مسين قلعيين الادي و اذن اطنه ويخ
ترسوس الدولار ارمنيلردن عهدله پيمانله ارمنيلري

انجمنه لکر و بر لورینده قود لر کند و لر قلعلری الوی
اینه آدم قود لر ملکیتی ضبط اند لر عاقبت **یوز کیر**
وفات اندی براوغلی قالدی **رمضان اولو** بور رمضان
واردی بوالتری بخش ایلدی **قصوتی** آنسره کفی قشله
و کولکده تگور بلنی یا بله ویردی **قره عیسی** پید مللنی
قشله و التقیشی یا بله ویردی **قوش توره** ترستوی
قشله و یلقانز طاغنی یا بله ویردی **اؤز به پای**
بردی واسکندرنی قشله و جوز طاغنی یا بله ویردی
و کوندونه میسی قشله و سیس یا بله ویردی **رمضان**
کند و بی طنائیه تحت ایدنب اوتردی و باقی بود لکر
واردی بوکده تابع اولدر یا زلرین و یا بلرین سیلو دلرو
قشلرین قشله لر برینجیل بونده قالدلر بو ذکر اند کومرا
طایفلر بونده اولدر **اما قصون و وارینق** دید کومرا
یا بلوده اولور کند کولک قلعیمی کند وید طا بدردی کافر
لرین ایرمنیلرین اچسندن چقرمیدی قودی **رمضان**

سیسی

سیسی کند وید طا بدردی اولدخی کافر لرین چقرمیدی بر
لورن رمضان وفات اندی بر فاج اوغلری قالدی ایفا
الواغلی **ابراهیم اولو** برینده قایم مقام اولدی الحاصد کومرا
و مذکور اولان بکر **الله امرنه** واردلر و بونلرک هه
نوک چق اوغلری قالدی اولدی کند و لردن صکره
هر بری بر لورینده برینده باش چکلر باشلور باشنه بکلک
تدلر اولد وقت مصره **سلطان حسن** دیر لردی اولد
مصره سلطان ایدی بر کون اوتور و کد او داد لو اغلی
قرنداش لردن قاچدی حله واردی اولد وقت ملک
مارتی دخی **شیخ حسن** مصر سلطاننه خبر کوندردی
کر سلطان فر اوتور و کد ناوواد لو بر اغلی قاچور طلب
کلدی قرنداش لری ارسندن سوزی بو کور اگر سلطان
بکاممت ادرسه اتام اوتور و کد صیغی ایلی قرنداش کر میز
الوریند بری مصر سلطان **شیخ حسن** دخی طلب
ملک ماره سنه خبر کوندرد کور امر اندی کا عظیم لشکر

6

فوشدر لشکر جمع اولوب داود الله به واسر اولوزرك
ایلی قهناش لرندن الدرا اولوی قی فح ایدوب **داوده**
ویر دل حاصلین مملکتی مصر لوضبط اندلر وار دلمصر
از لوك مملکتی برینچی کشیه بخشندلر بلوک بلوک ایدوب
صوباشلوق صوباشلق بولد لری واوزمک باقی اوغلاری
کواردر راندلره اولشدر دلر اندن صکره کوند زغاللرن
دیجی صوباشلق لری ویر دلر ایدی قمار ایدوب اتر راکت
بونلرک بری قاچدی مصره وار دی ایاس قلعبسی مصر
لوی ویر دی مصر لوی ایاس قلعبسنه اجنه قول بندر
اندی اندن صکره **رمضان لوی** ایدوب ویر دلر رمضان
لودن بری قاچدی ابراهیم دلومصره وار دی
مصر لوی اکا لشکر قوشدی کلوی طایخی ایدی قه شلری
قوی قوی چیق دی سیس قلعبسی مصر لوی ویر دلر
مصر لوی سیس قلعبسنه دیجی آدم قوی قوش تور
اغیلر نسوس مصر لوی وار دی بو مصر لوی دیجی اول
اولکی

اولکی بک اوغلونلری تیز تیز چیقرو ب بر عزله اندلر برینر
ویر دلر رشوتلر بورشوت سیبیه عالمونلر ایدی
بو بکره ب یفتول اولدولر ولایتلری خراب اولدی
یقلیدی اخر لاه کورک صومرا اولدی کورک لاه قول
قودلر بو سببیه مصر لوی بو ولایتلره حکم ایدر اولدولر
شمدیک واردر **العثمانک** دعواسی بودر کور جو بلری
اطانر وترسوس و سیس و میس ولایتلری بوزوم
دد و کورکوز فتح اندی دیر لر بو سببیدن در کور بوقصه
لر کور اول وقت ایدی کور هجرت وقت **۳۳۳** ایدی بیز کور
العثمان قسطنطنیه کلوم اول وقت کور سلیمان
مرحوم قرانت ایر ماغندک شهید اولدی سلیمان
شاه قرانت ایر ماغندن چیقرب دفن ایدوب کتدلر
اما سلیمان شاهولک اوج اوغلی قالدی برینک
ادی سنقوم تکلی برنک ایدی کور دغدی
ریونک ایدی **اد طر کور** ایدی کور عثمان غازیونک

انسيده در قلون قدم اشلي كور كور كر انا لري و قات
اندي انلارد جي كوجد لر كلكلري بوله كود لر فرات
باشندن ياسين او استه كلكلر و ان دن سر ملو چوقه
كلكلر سنقور تكي و كون د غدي بو اكي قه داشلر
كرو عجم ولايتنه كتد لر **اسطوكرول** برنر مان اول
ويوليت لرد ه يوردي عاقبت ايلستان ولايتند
كرو ب قيصر طرفه بر يوب حق غلر لر اندلر شول
وقت ايدي كور سلطان علاء الدين كور اسلامك
نسلندن در دير لر عجم ولايتندن قوپ كلوي
قيصر روم ولايتنه و لايتي يوناندا استفاد يي يا د
شاه اولمشدي انك د جي باشنه بر قضا سي
وار در و كرو بو طرفدن **اسطوكرولك** د جي اوج اوغا
اولدي برنك ادي **كوندن** و برينوك ادي **صاير ويني**
كور اكا صاويي دير لر و برينك ادي **عثمان غاوي**
الچيسي ادي عثمان غازي بونده سو كود چكده دنگ

العثمان قصته كلولوم اول وقت عثمان غازي زما
يندي اسطوكرول اول وقت د جي مياينه ايدي غياث الدين
وقات ايدي مملكت لر تفر قه د جي اولما غين ولايت خالي
اولد قده اسطوكرول قه مانه قصد انسلر لور لر دي ولا
دير لر دي كور بيز اول او چاقه او بايدق اول او چاقه قصد
انك اولتر و هم بزه حق طرفدن الهام اولب در كر غزادن نك
غزادن دنگ اولتر نصيب بزه غزاملند صوندر دي ريو
بو اعتقادي محكم دوتب غزادن دغدلر **في سبيل الله**
غزايولنده در دلر جوق غلر لر اندلر مملكتلر چفه باشلر
كشوكت دنگلر بر كون اسطوكرولك كوكلنه بوكلدي كور
اول دوش كور كور مشدي او اياده اولد شي **شيخ** آده بالي
تعبير اتشدي حق تعالي شيخ آده بالي نك قه زين عثمان
غازيه الوردي عالي دكون ايدي قونيدن رابعه طاهر
الوب كور قونيوك الهابر لري كلني هب بله كتور د لر
رابعه خاتون زهح ايدي عثمان غازي ويرد لر عثمان

غازي مراد و پسر مراد الذي يارندي نيك يكل اكا برا عيان
الويكي انت قوشونر جقدر عثمان غازي دني صبح وقتن
دو بر غنسل ايدو ابدت الوي صبح غازي قلوب رستم وار
اته سوار اولوب دلا و مرلر شير نزلر بهادر لر اب
ارنلر قوشبه ميدانه جقدر ات قشوسني اتلر عادت
اوز رنه اوشكار رشك الم تدر كوردو و تدر جكلري وقت
ناگاه روم طرفدن صحر اوز رنه قوز بلور دي قوزنا چند
بر قاج سوار بلور دي چقه كلدي جيلو جوشنلو جالونر
برسي سچلوب ميدان او نسنده جولان قلوب چاغري كي
اوازلر ايتديكم هج ار كوزده **عثمان** ادلو كسنه و اويد
ديو غازي لر دني **عثمان** كو ستر دلم مكر كافر بكار ندر قسطنطينك
الوينام لرندن ايشده همان ساعت كمر **عثمان** غازي كورد
يكيني اتدن اندي عثمانك آني اباغنه دوشدي **الصلاة**
والتسليم عليك يار سولا الله د دي كلمه يي شهادت
كوترا ايتدكم يا عثمان غازي دشده سيزوك پيغامبري كي

محمد مصطفي عليه السلام كلدي بكا ايتدي يا عبد الله ديو
اسلام ديني تليقن اندي كلمه شهادت دشده اولوك
وهو فاتحه و سورة اخلاص بله اكوندي ايتدي يا عبد الله
دور صباح اته سوار اولو قوز برون بر غازي واردر
انوك ادي عثمان در انبوئيكي كيت در اكا وار **نيسيل**
الله غازي نيت ايدو بر غازي ايدو م اقم اقم انوك
قاتن در ديددي بنوم ادم مخال ادي **محمد مصطفي صلوا**
عليه بنوم اديجي عبد الله قودي ديددي ستي دني عثمانه
غازي ايدو وار سنوك دني نسلوك و ذر تنوك عالمه طوله
ديدي جد بر جد غازي لرايده لر ديدني نا انكر و سر قوسنه
اسلام ديني اطر ديددي اسلام سجاغني اشكاره ايدر
ديدي جون دوشدن او ياندوم يوزمه كوزمه نور
برق او مردي دني كلور كور و **عثمانك** او كنده كلمه شهادت
كوترا مسلمان اولدي شديكم زمانته مخال او غلري كي
وارد رانوك انلورك اصلي و نسيل اولو مخال نسلندن

در بو واقعی که جمیع اولولر کوردلر حقه چوق شکر لردلر
عثمان غازی بولا قینتاسی **شیخ** اده بایر عزیز دخی بله کلسد
جمله اولولر بو امرال کوردلر اعتقاد لری دخی محکم اولدی
الحمد لله دیور صولک دمومزده بود مر تیشدک ددر لردن
کلدر مکالرتن قرار اتلر عیثه ونوشه مشغول اولدلر
ناگاه اجل قردی بیتش ب ارطو کورد بر کون قضا ایلمک
اکادخی اصبوب نکه دخی مستشور خرد بر دار فنادن
دار بقایه رحلت اندی اتالله و اتالیه راجعون **عثمان**
غازی لثاسی بر ندر قایم مقام اولدی عثمان غازی تمام کما
لنه بر بهادر بر دلاور و شیرین قویدی که عالمده رتم
زال یا فرسیا ب یا خوذ نری اندی کجده و کندنده فی
سید الله دیوب غزا ایردی بهادر بقده دلاور
له لکده شول قدر ارجیفر مشیدی که بکیت بکلار سنده
خر منلو و غرتلو قویدی قانم اده سوار اولسه اوزنه
صان سام سوار یا اسفند یار روئی تزیایدی اند

کلان کافر لردن قرشو و ارب کافر لشکر فی قشور
لایب بوی کجه شب خون ایدوب اوج بولک اولوب
وج طرفدن کروب سرخوش کافر لردن غافل ایکن غازی بیلر
طولینار قاقب دون بصغونن ایلدر کافر لره بک
دوشب روم طایقی و لولیه قویب اوج طرفدن
قل قویب کافر لری ایله قزد لردن کیم نهایت کافر
لشکر کی منهنم اولوب قلدن قوت بولون قاجوب
غازی بیلر غایت طویوم اولوب کافر لروک سنج اولدی
الوب برینجه اولوب بکری بله دوشب قیز لری خیر نیلر
جمع ادوب کافر لروک سنج ایله توغیه برینجه اولوب
بکری بله بر باشلره سلطان علا الدین کتدی
سلطان علا الدین خبر و اهر دکر سلطان اولوب کدر
ول غریب لروک همت اند کوز بکنلر کلان کافر
شکر فی قیرو ب هلاک سلطان سنج اولدی ایله
خیر نیسیله کندردی د بیلر سلطان علی الدین فی

کلون سخاقلري و خير نيزي کورب شادا اولدي الحمد لله
حقه حق شکر لرائدي سلطان علاء الدين دنجي بي
کند و خير نسندن توغ و سخاق و علم چقردي جبه
و جوشن الی قطارده و الی قطار قتراسبابه و
مصرون سلطان دن کلمش حضرت رسالتو اک علی
چيقرو بر به کندردی میرالمود منین **عثمانک ادي**
کوبوقيلج مصر سلطان علي الدين کندر مثل يدي
اول قیلج بلنه کور رايدي اول قیلج بلندن چيقرو بر به
کوندردی استقلال اول ولایته پادشاه اولسون
اچا بلد و کور يره دکن احسون مبارک اولشوردي
زیرا سلطان علي الدينک ابلستان طرفدن تاقارله
چنکي واردي ابلستان ولایتی و عجم و یاي چنکيز خانلر
أغر دکن دتمشدي چغاطاي لشکري کلور بلور
سلطان علي الدينه اونر نر کلمشدي سلطان علي الدين
تاقار لشکري ايله جنک انکامشغول ادي عاقبت

اول يولده

11
اول يولده اولدي ولایت روم ابر طوکر وله اصله
ابر طوکر له دنجي اکی غلبيله هر طرفه ريوغ غزل رايدي
لردی ابر طوکر ولا اغلی کور و جوده کلدي کلسته
قدرت نيز کستردي تقدیرده واردي مکر عثمانک
کلمسي ابر طوکر وله اشارت نيدي مکر ابر طوکر له
بریکجه دوش کردی بر عجب واقعه اول واقعدن
اويانق کلدي دوشني فکر ادرك الله ذکر ايديرک
صباح طوبه صبح نمازني قلوب اته سولاروب
لمغزي قونيه کلدي صورت دکشور مکر قونيه
بر معتبر شيخ وارديک نيز شيخ اده بالي د رل رايدي
صاحب کمال لردن ادي کلمسي روع ياي بلوردي
زمانده همان روياعلمده يوسف ثابيدي
کرامت ظاهر اولمشدي دنيا سني و نعمتي بولدي
جمي خلقوک معتقدي درویش کشيدي اول
ويولتنک مشهور ادي سلطان علاء الدين

دخی اما اعتقادی و آردی اس طوکر و لا طغری اول
یشیخه کلدی اول کوردکی دوشی و ایشیخه دیدی
ایتدی یا شیخ دشده کورد م سنوک قوینکد بر
ای حیقه کلور بنوم قوینده کور و کور کور مد
براغاج بنزکه کلکی عالمردی دوتز کولکسنوک الله
طاغرا اولور هر طاغک دبتدن صولر حیقه بو حقا
صولدن کی چروکی باغرا و باغ چلر صور لر و
چشمه اقدار اول ایقودن اویندوم دوشم بود
دیدم دیدی تعبیرین بیبرک دیدی **شیخ اده بال**
ایتدی ای یکت دوشوک تعبیری بود کرسنه
سا اوغلوک اوله ایدی **عثمان اول** و بنوم دخی
بر قزم اوله ایدی رابعه اوله اول قزمی سنک
اوغلوک الا اول قزمدن انوک جوق اغلری اوله
اندن براغلی اوله ایدی و مرخان اوله اوله او خان
دن جدید پادشاه اوله لر مشتلق اولسون
سکا

سکالور و سنوک تسلوله لری پادشاه نور و بریدی
دیدم مبارک اولسون دیدی **اد طوکر** دوشنک
تعبیرین بلوب الله شکر ایدوب کر و کلور برنده
قراراتدی **یوشیخ اده بال** دید کور من عزیزک عمی
یونز بیکرم بیش باشنده ایدی جمیع عمرنه ای خان
الیدی برین یکت لکنه الیدی و برین پیر لکنه
الیدی اولکی خان تون دن اولان قزیر ابعاد لور
عثمان خان دید و پیر لکنه اولان خان تون دن اولان
قزیر تاج الدیز کور قزندن ایدی ایدی تاج الدیز
کورد قزندن اولان قزیر خیر الدیز باشاید و بود
و پیر مشدی **عثمان غازی** خیر الدیز پاشا ایله
با جناق اولمشدی **اکر سکا مشو الا نسلر** بوتوا
یومنا قیلری ندن یلک نردن اداک دیسلر
بین فقیر دخی جوار و پرو ز کور بونک بعض
لا ویسی شهری قسطنطله بر عزیز واریدی

درویش احمد عاشق دیرلرادی جهان دیده سال
خورد یون بایشنده پیرادی سلطان دولت
ایرمشدی بابا الیاس و مخلص باشا و عاشق باشا
والوان چلی بسلندن و مجلزدن ایدی اولدی
روایت اتمشده یومنا قبری انوک راوسی اوغلا
غلام بیوک برامای وارمش اسحاق فقی دیرلر ایش
اسحاق تقنوک بر اوغلا وارمش نخشی فقی دیرلر
ایش اول نخشی فقی دید کومز کشیکم و اسردور
سلطان مرادک باباسی سلطان محمد دورنه
قالمشدی و دخی شیخ اده بالی نک اوغلا اوغلا
قالمشیدی شیخ محمود دیرلرادی اولد دخی سلطان
دورنه قالمشیدی بابا لری شیخ اده بالی بوزیکم
بیش بایشندی شیخ محمود دخی یونز اوغلا
بایشندی سلطان دورنه قالمشدی **بو ال عثمان**
تواتر نظری و منا قبری سلطان محمد بن بایزیدخان

13
دورنه قالمشدی کلجه اتدن نقتلا و لشمشدی
بیز کرو **ال عثمان قصه** سنه کلا لوم عثمان غازی
وجوده کلا که سلطان علاء الدین وفات ایدو
اوغلا سلطان غیاث الدین پادشاه اولمشدی
همه تقوک **سید** مکر سلطان علاء الدین دخی مایه
ایکتر قزه حصاری اکر دوردی ارطوک و دخی
بله کلور المشیدی اول جینه مکر کوجنکیز خاش
اروغندن تا نار لشکری کلور بلستان و لا
یتنی المشیدی اول و لا یتلری تا نار لشکری
د و تمشیدی کلور امر کلور حصاری الو ب خلقین
قیرو ب یغما اتمشیدی بو طرفدن سلطان علاء
الدین خیر اولدی که تا نار لشکری مملکتلری طیار
اندی دیو سلطان الدین دخی بو طرفدن روم
ولایتی امر طوک و له اصیلور شمدید کرو اچر بلکوک
برک کراج سنوک اولسون ددی سلطان علی الدین

و اورب تاتار چنگنه کندي وارو ايلستانه تاتار لشکره
بولشوب عظيم جنک اندر اکی طرفدن چيکاهم هلاک اوتو
عاقبت حق تعالی فرصت سلطان علی الدینیه و دی
تاتار لشکره محموع قلچدن کجور کیمیاق اندر کیر قرن
تاتار لشکره کجاخا پندر فی در سیاه یوز کتور کچله
باشد بر برداجون و کونشد قره نوا سیوان اندر دی شمد کج
دمده اولد یارده اکلور اولد یاره کشت یاز و سی در لر
عاقبت سلطان علوی الدین اول سفردن دندکده و قاتیلیدو
اغلی غیاث الدین بادشاه اولشیدی سلطان غیاث الدین حکم
حکومت اندکده چوق ظلم اتمکد باشلیدی خلقه ظلمی بابه اولدی
خلقی انجمنکا قضا ایدر اولدی کورده کور ایوان و ایو مناع
اغلوندن و عوینر کوکای بیلدی نسینی ظلمه الودری مکر اولد
اولزه مانده بر شیخ و آردی بابا الیاس د بیلردی جنکیز
خان طالع لغندن ولایت محمد کشت ایدی و هم **محمد** بغا
میر علیه السلام اها اشارت انشیدی کور و مده سماعه

مادر لری اتی دورا کافر لری ترک دیر لر او زرنه طائش بیدلر
چور دلر طایر سی بللو اتد لر قحان اولد لرده آت سنچنسه
کتور را و اضلر و ک او زرنه اوج کز طولند و بر لر حق
تعالی عنایتنه شفا اولور اولد ولایت مشهور
بین کور و کلدک اسلام لشکره کافر لری بر لر جنک
ایدو حق تعالی عنایتنه و **محمد** مصطفایک معجزات
بر کاتنه کافر لشکره شکست اولور صنوب ادر نوس
تکوری قاجور بوره تکوری قاجور کستل تکوری
دوشب نوره تکوری قاجور برو صد حصاره کرد
بو طرفدن غازی بیلر طویوم اولوب اندر کلوب الو بادی
الدو تکور بیله صلح اولوب کلوب عثمان غازی بوره
او زرنه حواله اولدی بر حواله پایدور دی کور دکر النمان
کرو فر شو سنه بر حواله دخی بیدر دی قرندیش اغلیق
توری باش قودی غایت بهادر لردن ایدی و کایار
بولد اشلر قوشدی بر حواله دخی طاع طرفه بیدلر

بلیا بحق دیرلر بریرار قیلور ایی قودی ایکی حوالده
بریلده میدلر بور مو اگر ندلر حصار دن طاشره کینر
چقره اولدور ایلی و ولایتی هب لدلر حصار شویله بولور
قالدی او نر زنه حواله اولدور بونلر بونک بو طرفند **عثمان**
غازی یکی شصده کلدی قنر قلدی اطرافک کافر لری
کلدلر غازی طرایله امر تشکر فرست **عثمان غازی**
اولدی عاقبت اولد ولایت لری ضبط اتلر غازی یلر عدل
انصافله اولد ولایت لری معور اتلر غازی یلر مال غنا
غنی اولدور عثمان غازی اوغلی اور خانی بور صده فخر
کندر دی بور صده حصار اتلر اکر ددر کافر لری
عاجز قالمشدر ایچلمدن کوسه مخالف کمر ادی عبدالله
ادی و طومر غنود اکپ بله توشیدی اور خان نوصه
اور زنده عظیم جنک اتدی بور صده تکومر ندر برسوق
در لر ادی صکوره اور خانله صلح اولور حصار یی
ویر دلر عهده بیمانله تکومر یی چقدی استنبولر کینه

او غاسیله

اغلیله قریله برجه بین المدلر اور خان غازی بور صده
فتح اتدی همچونک **۷۲۷** واقع اولدی اور خان غازی
بور صده فتح اتدکن صکوره **عثمان غازی** هنوز میاند
ایدی عثمان غازی بور صده فتح اولدغنده ایایغی اغدی
کلما دی بور صده غزاسنه ایچون کور **اور خان** بتم زمانده
شوکت دستور دیردی عثمان غازی اصل اون طوقن
یل بکک اتدی فلوز زمانه بکک اور خان اصرمشدی
عثمان غازی نولک عمری **۷۲۷** صکوره حق امر ندر وازی
رحمت و ایسجه اوغلی **اور خان غازی** تختنه جلوس
قلدی همچونک **۷۲۷** عثمان غازی وصیت امتشدی
بور صده بی کشر قبتله التمه قونک دیدی بعضلر
سوکوت جکده دفن اتلر در لر هم ایله اتلر اور خانک دفن
ایک اوغلی قالمشیدی برونک ادی **سلیمان پاشا** برونک
ادی **ملر غازی** کور وجوده کلدی همچونک **۷۲۷**
باب بو طرفن کور قو کور لپ و غازی رحمان و

انچه قوم اتفاق اندر هر بری طرفه بود در قوکو راجه
غازی انچه یازی او سنی و قوکو راجه پای و بولو و مدرخی
و ولایت لایله فتح ایده لر کند و لوه مستخر این لر و انچه قوم
دیجی قوم الیخ فتح اتدی قوجه الینه انکون قوجه اولدر
صکره قوکو راجه و انچه قوجه دیجی اخره نقل اندر رحمة
لله علیه رحمة واسعاً **اورخان غازی** دیجی اولدوب
یتلری سخاغیله اغلی **سلیمان پاشا** وزیر اینار و کی
سخاغیله اغلی **مراد غازی** و بریدی مارد غازی کچی
او غلی ایدی اورخان غازی کند و کلور اینر نکومدی فتح
اتدی کلیسارین یقندی مسجد لر و مدر سرانندوردی
شمیدی هونراز نکوتنه مدر سسی واردور قره مرسد
در لر ایدی برار وادی اولکناری کاوریدی و ولایتی
تیمار اولشدر در تیمار اولدی اولکناره کور در لر استنبول
کچی جفته مر اولدر اولکناری بکلا در لر استنبول کچی صقور
اولکناری در میالر و یلق او ای انچه قوم لویه بلوکلر
غازی پاره

غازی لره و بر دلو تیمار اولشدر در لر آرمین بازارین بختی
و بر دلو قنبدیر بازارین ولایت لر فیاق باشدی و بر دلو
بولور و ک نسلندن شمیدی هونرا دیجی وارد در فضل الله
قاصینی کور کلبولیدن تکیا سوار در انچه قوجه نسلندن
و قوجه الینوت و قوکور بانوت و بولو ولایتی بونلر عیشر
ایدی **باب اورخان غازی** کور تمام مملکتک پا
دشاه اولدی قزنداشی علی پاشاکم وارد بر بکلی صلی نزد
ایدور اورخان امیر لری مشایخ بولیدی و تب در ویشرت
طریقته کور مشدی بر کون علی پاشا قزنداشی اورخان
دید کور ای قزنداش شمیدیز کور و لشکر وک زیاده اولدی
اسلام لشکری ارنیدی **محمد** دیجی شوکت دوت کوندن
کوندر ارنیدی امیدی سندیخی عالمده بر نشان قوکور
انوکله کله سیندیدی **اورخان** غازی ایتدی ای
قزنداش سن ندر سکا ایله اولسوریدی علی پاشا
یتدی قزنداش قولشکر ک قیزک بولر کیوسونلر

آن بولت کدی و سکا تعلق قولامروک آت
بورس ندر بودی عالمه بر نشان اولسوزیدی
اورخان عماری بوسوزی قولاید و آدم کنده
آماسیده حاجی بکدش الخراسانیدن اجازت الو
اق بولت کتوریدی اول کند و کیدی اندن صکره
کند و بید تعلق قوللراق بورس کیدی لراق بولت کیمک
اولسز ماندن فالدی اولسز مانده اولان پادشاه لر
و بکتر قد اشتری ایله به اولوی بلجه دانشق ایدر لر دی
بر بر ندر حرمت و عزت ایدر لر دی بر بر فی اولدر ضرر
تایلدر بورخان زمانندک قد اشق قدیشی اولدر مک
یلدر بورخان زمانندک اولدی اول طولیده یا یدر زمان
اورخان زمانندک اولدی بندن صکره **اورخان غازی**
کلور از نیق فتح اندی توابعیه و بر اولو جامع پیدر
و بر عمارت میدی کند و ایله اشق اولسز دردی اول
بو ولایت عمارتی اول بنیاد اندی از نیکی فتح اتدوگ
صکره

صکره کلور این تیکر مدی اغلی سلیمان پاشایه و یردی
طرحی یکجیه و کوبینلوکه و مدر نیه موکله اولسزیدی
الیدی اولی مراد غازی بوسر مه سنجاغی و یردی
و قوجید ایلسن سنجاغی عمیق اوغله کوندوزره و یردی اور
خان غازی به کند و ولایت ناظر ولدی **سلیمان پاشا**
طرحی یکجی و کویسوی و یردی و مدرتی فتح اندی
اول ولایتلرده تقدیر کافر اوی وار دی سلیمان پاشاک
عدلی و دادی انصافی کوردر مجموع مسلمان اولدر
ایل و کون هب اکامطیع اولدر بو طرفدن اورخان
غازی قری و لایستی و بالی کسز و بر غای و ادر میدی
نوا حسیله فتح اتدو صکره کلور الو باری فتح اتدو
گورنی ایچنه قومش لر ایدی صکره خاین اولدی کورنی
فتلا تدو **باب سلیمان** پاشا روم ایله یکجه
یت اندی بر کون سلیمان پاشا ولایتلری سیر
تکه جقدی سیر ایدر کز ایدمخو قده تا سالخه ولدی

تاشا لعي سيرا تي عجيب غريب بنالر كوردی تاشا
اید ویر برن طوز دی خیران اولوب فکوه و آردی هیچ
کسیه بنه دیدی تفکر دیکرنه خیران اینکله هر
در لاری بر بهادر وار و آردی بر غمنازی فاضل بک دیر کرد
بو ایکی غایت اکلور بهادر لاری بهادر لودر الپ اولور
ایدی ایتد لاری خان عجایب فکوه وار د کوز خیر لار
قالدق فکر کوز نیدکی بلما زور دیدلر سلیمان ایتدی
نغم فکروم بودر کور بود کیزی او تهر کچکا فکر ایتدی شویله
کجسک کور اما کافز لری بوز خبری اولسه دیدی اهر بکر
فاضل بک ایتد لری سلطان بر سیر ورسه بیز اکی من کالور
دیدلر سلیمان پاشا ایتدی نیردن کچر سیز اندل ایتد لری
بونده بیلر وار د کور کچک باقتدور سور د لری کلد لری اول
یره کور دنه ویر انجه دیر لری بر حصار وار د کور هر
اشغادر یا کنار دنه جنیک حصار ی در لری بر حصار
اولک مفا بلسنه اهر بک فاضل بک غازی لری ایکی بر
صار

صالدر د لری بند لری کچکه کجایله جنیک قلعه سنک
نوا حسنه چقد لری باغور بوزک ار سنده بر کافز اهر
کوزر د لری بند لری کولور صاله بنوب علی الصباح سلیمان
پاشایه کوزر د لری سلیمان پاشا بو کافز کوردی
خلعت لاری بو کافز ایتدی سیز وک حصار کور مکا
بریر وار مدهر کور کفار دویمین حصار کیروز کویا لری
بو کافز ایتدی بن سیری بر بیر دن الیا کور کسسه
دویمین حصار کیره سیز دیدی هاند م بر قاج صال
در د لری **سلیمان پاشا** بتمش سکسن کیشی ایله برار
کوزر بیه بهادر لری ایله صاله بند لری کجیله اوتنه یقا
کچد لری بو کافز بونلری طغر و جنیک قلعه سنه کوزر دی
حصار قرتشوا یغلمش تر سالت وار دی حصار دن
بو کسک ایدی قلعه نوک اچنه کسسه بو غیدر خیر من
قتیدی حصار حالیدی کجیله اول ترس لکدر
قلعه نوک اچنه کور د لری حصار ی الی لری اما کافز لری

انجمن دلر بلکه کافر لرنه دخی انعاملر اندلر والا اینه
بر قاج پیرا کافر لری اولولری دتلر حصارک لیمونه
کیلر بولدلر اول کیلری ایلر اول کافر لری فی شوطون
لشکره کندر دلر کرو اول لشکر دن اکی بویز مقدا
آدم چور دلر حصاره قز شوکلر **راجه بک** حصارک
آندر دن بندی بولایر باندک اچته لیمون در لرایدی
انده خیل کیلر واریدی اول کیلری و ایما و اوده یقل
کلر کرو حصاره کردلر بوجهنیک قلعتس نوک کیلری
خفظ اندلر طهر مین بر ویقایه آدم لر چور دلر حق لشکر
جمع اندلر روم انده کجا اول بوردی فخر اولندی
اولیرت کافر لری انجمن دلر استمالتلر ویر دلر امن امان
اجنده اولدلر خانون لری او غوللری و قیر لری بغایت
خوش کور بوجهنیک قلعتس نوک کافر لری بو غایر یلر له
متفق اولدلر ایاشلون در لر بر حصار دخی واریدی
اول حصار ی دخی ایلر حصار آلرنه اکی اولدی بونک
خلقبه

خلقبه دخی بر شدلر چون خالی بویله اید بخوند خیل
آدم لور کلر کیلر له کچد لر روم ایلی **اقبه اکبر و نیله**
طولدی غایر یلر **تیمبر و زنی** روم انده طولد ویر لر
بوندن صکره کلبولو طایر سنه سکر ددلر کلبولو کور
قرشو کلوب جنک اندی خیل آدم اکی طرند نه
اولدلر عاقبت تکور صندی قاچدی حصاره کوردی
اندر دنویس تکور طاغنه کلدر اولار اچ فخر ایدوب
صکره کلبولو جیرا قشرا فخر اندلر فخر کلبولو هر کور
سنه کلبولو فخر اولندی غندن صکره **سلیمان**
پاشا خیره بولوی و چور بوی و ولایتی ایتنایدوب
ایدوب قایوب قانوب چالوب چار بوب کور کلبولو
کلور لر دی **اورنوس بک** دیر لردی بر بهادر بیکت
واردی **وچاچی البکی** در لردی اندر دخی دیو تو قیر
سینی و ایل بکی او غلی بر غونر خچالور چار بوب کور کلبولو
کلور لر دی اول حینده **سلیمان پاشا** مرحوم او

اولا کز این ایامی برد لو کاجدی انتبه بله تکر کندي
اولا راده حق امنه و اردي شهيدا اولدي هجر توك
بعضلر دیرلر او سرخان غازي دخی اولدیلده
۷۵۹ وفات اندي سليمان پاشا مرحوم او سرخان
ایک ایلی کز کندي او سرخان بك فرق یل بکک اندي
درلر یوندر صکره دخی او سرخانک عمری ۸۲
مرد غازي بوردده کلور تحت کجدي پادشاه
اولدي او توردی اندر صکره لشکر لوجع اید و قری
ولا بستندن و کند و ولایت ندر روم انده کجا اول
حینه جندر لوقره خلیل دیرلر دیلیک قاضی
و انزینکه دخی قاضی و لشدی وزیر قلیل پاشانک
دیب دد سیدی **مرد غازي** چند رلوظیلی کتوب
قاضی عسکرا یندی بکلر بکسی لاشاهین دیرلر
بله لشکر له کلور کلور لید کلور طغر و بطنونر دیرلر
بر قلعه و اردي اول قلی ادرلر اندن جهر حصارند

وار ولد

وارد لو غایت جنک ادرلر صکره یغایله ادرلر اندر مسین
قلعسی ادرلر تکر کنند و ویردی اندن کچور بر غونره
کلدر کافر لری قاچمش ایدی حصار بوشت فالمش ایدی
غازیلر حصار یی اوده اوده او درلر بو طرفه زحای
ایل بکجه غازي او سرخوس کلدر حاجی ایل بکي مرتج
کنار تنه بر بر غونره واردر این ادرلر شمدی حالده
اکا ایل بکي او غلی بر غونری دیلو حاجی ایل بکي کند و
حصار کور دی کجه اولنخ اطرافک کافر لری راکت
انمان لر دی صکره دیمه توفه تکر ی کلدی که حاجی ایل
یک کجیله اله کتوره حاجی ایل بکي دخی یون چاسوس
لمش ایدی کجیله تکر ی اله کتوره دی دندی دیمه توفه
اونر زده اندي دیمه توفه خلعت له عهد بیمان ایدی
بر سر شهر ی ویرلر یوندر دخی تکر ی قیو ویرلر اعلی
ایله قیزی ایله مالرو اسپایله چقدی اینخزه کتد
حاجی ایل بکي او غلی دیمه توفه فتح اندي هجر توك ۷۶۰

وگرو او را نوس بك كشان يلني فتح اندي ابعلاوي دفي
دكوب پور و روردي بو طرفه **مراد غاني** دفي اسيك
حصار دن كوچدي ادرنه فتحن كلكانيت اندي لا
لاسي سالوگوشاهنه لشكر قوشدي درنيه
كندي لا شاهين ادرنيه كلدي ادرنه تكري
لشكر له فرشولدي اكي لشكر بربر له غايت
عظيم جنك اندر عاقبت ادرنه تكري منهنم اولي
قاچدي كلوب حصاره كودي لا شاهين **مراد غاني**
برنجده باش كوندري كانر لشكري منهنم اولدغيبي
بلدري حاجي ايد بكي او غيلي او نوس بك كلدر
مراد خان غانر بيزك او كنه دوشب طغر و ادرنيه
كتر دلا اولد وقت قتلج صوي طاشقوندي ادرنوس
تكوري كيا بيله بر قاينه بندي اينوزه قاچدي
كندي علي الصباح كلوب قلعي خالي اولد لر شه
قوم قلعه قپوسي اچو قلعي وريد لرا اولد بلا جنده

كوشند

كوشند دوتلوب يلدن لرتام كورندي هجر توك **سنه ۷۶۳**
ادرنه فتح اولندي هجر توك **سنه ۷۶۱** واقع اولدي
اندن ادرنه فتح اولند قند صكره او مرخان **اغلي غانر**
مراد خان لا شاهيني زغريد و قليب طرفه
كندي اقبير و يردني اولد طرفي فتح اندر او نوس
بك دفي ابعلاوي فتح اندي بو بكر هر بري بويونده
اوج بگري اولدر فتح ابعلاوي هجر توك **سنه ۷۶۳** بو
يل اچنده كل كوشند دوتلدي عالو قزولون اولدي
و كورقه رستم در لردي برداشتمند و اري اولد
قرماندن كلشدا يدي چندر لو خليل كمر قاضي عسكر
اولمشدي قره رستم اكا ايدور قاضي عسكره
بو غيبت مالى كور و ادر راقند حقان حلا در
بخون بلك انترسيك بلك مالى بخون ضايع ايدور
قاضي عسكر ايتدي بي بخن ايدوم قره رستم
ايتدي اشبواسير لر كمر غانر يلكر كمر لر تكوري

بكر يلدن و غنده

بيشته بري باد شاهكدر نجن النماز ديدي چندر لو
قاضي عكر قه خليل پاشا بوسوزي واروب
غازي مرادخانه ديدي ياد ايد جو نك تكري بيرد و غي در بجر
النماز تكري بير و غي ميئن و لو كه ديدي حكم اندي وار دلقه
رستي اقبلي او زرنه قود لر مولا ناكري بير و غي ايسه ايت
ديدلر واردي قه رستم كجوليد انقرد ي هراسيرد يكرم
بشراجه لاي بو احداث بو اكي كشيدن اولدي برسي قه
رستم و برسي چندر لوقه خليل قاضي عكره وهم غازي
اورنوس بكه دجي اضفر له لوا صم لدر هر قده چقان اسيرد
يكرم بشراجه الالرد و نراسيري اولانك دجي يكرم بشر
اقچسين الالرد و نرتيب و زرنه وار دلقه او غل و نر ديو بشر
اقتدن چقان اسير و ك بشد ييز دلقه كوي بو غل و نر خان
طولوده تورك قومنه وير دلقه جفت سور و رم ترجه
او كره نرا و ج دوت بلدين صكه كتر قوديه ي كچري ايلدلاق
بورك كيد و ردي كچر نيك اصل بيتيادي بود راولد وقت

برو

برو اديني كچري قود لر صكه **مراد غازي خان** بورصيه و انك
قرار اندي لاله شاهي روم ايلي بطر بكلي و بردي اورنوس
بكا اوج بكلي و بردي كند و كلور كرو **غازي مرادخان** عه
كجوليد قرار ايد و با و توردي چندر لو خليله استقلو
باشاق و بردي چندر لو خليله و مزيرا و لاي اديني خيلانك
باشاق و دلقه سلطان مراد غازي كرو و كجوليد كوجو
بغاظر فنه وار دلقه اندن كوجو كرو برصيه كدلر برقيش
انك قشود دلقه قرار انذر بو طرفه لالا شاهي زغري و
اسيكي فتح اندي اورنوس بك وار و اول طرفه كوجو
فتح اندي هم توك جون ياز اولدي **غازي مرادخان** كلور
بغاير فتح اندي هم توك **س** بويلا چنده او غل يلد ر
بايزيد وجوده كلدي **س** و داغي غازي مرادخان بروصه
قرار ايد و انورش ان خبر كلدي كوسرت لشكري جمع
اولور ملكلري خرايه و بر و ادرينه كلكه اغر لشكول جمع
ايد و ادرينه الماق قصدنه كلوب انج هم كلور خبر مزمنه

قوتب گنده واره معزور اولور طور رکن بو طرفدن لاله شاهین
دخی **غان یل جمع** ایوب لشکرین حاضر قلب الله توکلایدور
خدا صغیر حضرت رسالتک معجزات برکاتنه نیت
غزایوب تکبر کتوب اوج طرفدن چری اوج بخشایدور
یروبر سرف لشکر غافل بیتور لند دخی لاله شاهین
بریکجه دو بصغیرن ایوب طاووسان قاقب اشتم
قراکوسنه لشکر هر طرفدن هجوم ایوب سرف لشکر
جوق لغ چری سه خوش میوتی غافل و لشکرین خبر اولد
کوتزک لشکر کلدی دیوسرف لشکر ای تقو در بلت
لیوس بر بری باصوب قرمغ باشلاد لر آت اور کندسی اولدی
آلری بر بریند طوقنب بوشندی فی الجملة اولیکجه اول کافر
بر بری قرد لر ای تیادک کافر صوب منظم اولد لر قور
تلنری قاهد لر **غان یل غالب** اولور بولور چری کور د لر
ارد لر ندر و سب قود لر غایت طوبوم اولور بو بجه غیبتله
مراد غانیه بر بجه کافر بشلور فی واسیر لر کند لر مراد

غانزی بو فتح اشیدور شاد اولوب الله شکر ایوب کوردنوب
بور صیه کلدی قرا راندي هجر توك **سنه ۶۶۷** اول
یل بور صده اغلو ندر فی بلدی بو بایزدی و یعقوب چلیی دگر
ایدور سنت ایله و بلجوده بر عالی جمعه یا بدی و
بر صده دخی بر عالی جامع و مدرسه دخی بیدی و کومیا
او غلنوک قیزی سلطان بایزند دکنو ایلیو بو یوزدی
اوردی و اذن صکره واروب کونا هتی و حمید و لایه
واق شهر و بک شهر فی وسیدی شهر فی و یلوا چی دخی
و کومیان ایلی فتح اتدی هجر توك **سنه ۸۳** و اذن صکره
مراد غانزی کور و کلور کبلیدر کور مغلیه کلیدی و ارنوس
بکی و لاله شاهین روم ایلی چری ایله واروب تر قوی
فتح اتد لر کلور مراد خان غانزی ایله بولش د لر اندر کور
انجو کوز طرفنه وار د لر **بولونیه** دیر لیر بر حصار وار د ر
تور کلر کا تگری یقندی در لر اولد وایتک خلقی قور
اول حصاره کرد لر صر قلعیدی **مراد غانزی** کلور

غازی پلرله اول حصاره د شدلر برینجه کون چنک اندلر اکر ددلر
الغادی سلطان مراد غازی کورد کو چنگله النماز صبر قلعه
برکزه حصاره اوزرنه نظر ایدی مکر لونی تکری یقنه دیوبره
درده کفن ایدی دعایی و بی نشانه د کشت ایدی همان
بو کشتی ایدی و حصار اوزرنه کون کو چو کندی واردی
دولتلقبا اغاج درلر ایدی بر قواق اغاجی واردی هنوز
شمدی دمه دخی اثری وارد رکوتک اولمشن رکوکاخیلی
بیردتمش ایدی سلطان **مراد خان غازی** حصار ایلایو
کلوب دولتلقبا اغاج امر قاسیم ویر و پیلندی
اوتردی بوتشویشدا یکن بر خطه خیر کلدی کور سلطان
حصار وک بر طرف یقندی دیدلر حق تعالی قدرتیله زیرو
ذیر اولدی دیدلر سلطان **مراد خان** اولد دولتلقبه
اغاج دولتلقه ملوقه اغاج دیواد ویردی اولد اغاج
شمدی شمدی نشانی وارد راما اسکمشن رکوتک اولمش
دور **مراد خان غازی** لاله شاهینی کندی وارو

اول حصار ایدی کور با سیر لوز مبالغه مال لوز جمع ایدو کتوردلر
حصار خلقتی کر و استمانتله عهد میمانله قیو و در اول
قلونک اجتن التون طاسلر بولدلر اولد طاسلری خان یلر
باشلرنه کیو کلدر التون اسکوف کیمک باشلره اولدز مانه
قالدی عادت اولدی کور و **مراد خان** اذن کچور
کروادرنه کلدی وزیر یی **عاصم** وزیر باشای و اوزنوس
یکی کندی وار و لاله لولا یلر فتح ایدوک دیدی **ارو**
بک وارو کور بلخ اوج ایدوز اسکئی و مارلیای فتح
اندى خراجین الیدی و د لوبلبان دیرلر دی سخاق کی دی
سیر و نر اوزرنه واردی سیر و نری حصار اندی و
شاهین لالا دخی واردی قوله و در میه و نر خه
و سیر و نری فتح اندلر اذن قره فر و بییه واردلر
دیخی فتح اندلر و سرخان انده کوجر قونار یوهر کلرو
اردی باشته اولد بر ایلدی اوزری موب کو چور لدر
سیر و نر طرفه کتوردلر و اذن صکره وارو بر مناصت

فتح اندر سلنکوکه دوشب سلنکی المایوی ولایتی قمولدر
واندن کو و واروی قوله ولایتی فتح اندر هجر توک
واندن صکره سلطان **غازی ملرد** لانا اوغلیله جنه
و حیر اتکه بشلادی لانا اغلی کوندور دیدی که البته
انوکله مقابله طور هجر ای دین کلسو دیولانا اعلی
جون خیر بویه کلدی **غازی ملرد** خان دخی چر بیلر
جمع اتکا باشلادی انا طولو و روم ایلی چر بسین جمع ای
انا طولیدن اون بک یایر و روم ایلیدن اون بک عرب
ویایه حاضرید و بیکرم بک افغنی جعفر الی التمش بک
لشکر جمع ای و قوس و اید و وار و چقیدی اتفاتی جمعیت
او قوس و اید و ایدی لانا اغلی دخی سرفدن و لاندن وار
نوددن و هر طایفدن لشکر جمع ای و اولدای قوس
و اید چقیدی **غازی ملرد** خان اوغلی یلدر تم بایزیدی و
یعقوب چلی کسینی بله ایدی جون ای لشکر بر بر لیلش
عظیم جنک اندر عاقبت کافر لری صیور قوه کتدر چر بله

جره الله اقیب و یردی **۷۹۳** و بوندن صکره سلطان
بایزیدخان استنبوله دشدی قسطنطینی حصار ای
بو حالده کن خیر کلدی که سلطان انکر و سقل لکلر
نیکه بولیدن کجور نیکه بوی او زرنه دشدی دیدی لر
سلطان **بایزیدخان** بو خیری اشید و قسطنطین
اون زرنه کو خوب ای برار کند و برار یکتلره بش
اون بک کشیله اکثرید کلو اید و کلو بک بک بوی
ازرنه بولش دن باصغور اید و سر خوش کافر لر
تو کت کلدی دیو بکلدی و دن یار و سنه کافره
بک دش بر بری قرو چو غی دو تلوی بیله توند صوبه
دوشب هلاک اولد قرا کند سی کوجه قور تلوب کتدی
غازیلر کرو غایت طوبوم اولد لر مار و غنایله کرو
ادرنیه کلدر هجر توک **۷۹۵** کرو سلطان بایزید
استنبوله دشدی عاقبت صلاد و بایزید آدم قوید لر
و قراض دکدر طر قی نجسندک حصار لر قی کور بایزید لر

مسجد لری با بوی بوم بر محله اندر مجرتوک **سلطان** ^{۷۴۵}
درنده قرار اید و وقت اغلی قیزی سلطان بایزید ایلو
لرد کور دکوئی کویک اولدی تا وقت قیزی سلطان بایزید
کیلنج صحبت و عشرت نیکین لر دی اول وقت ده
شاه صبحی اولماز دی عثمان و اورخان زمانند
عملر وار دی **العثماندن** بر کنه صادر اوسه
اندرن قجر لر دی باذن شاه قاتنه وار مان لر دی
اشلر اولماز دی تا چند لوقه خلیل و ترک رستم کیلنج
و ترک رستم مولانا رستم دیدلر اولدر اولدی عالی
حلیله طولدر دی صکره چند لو خلیل و قاتندی اوغلی
علی باشا یا باسی بریز و ریر اولدی سلطان بایزید ادرند
اونون کبری باشنده بر عمارت سید و هر دی هم توتک
جون علی باشا وزیر اولدی اولک زمانند دانشمند لر
جون اولدر **العثمان** بر صلب قوم دی قهر رستم واد
نشمند لو کلدرد لر اولر لو فتواید و حلیله بشلدر فتوی
قورلد

بودلر تقوای کتقر دلر و لا بیلره اسکی اچیه صا تو بار
ایکی اندر حد اشر اندر لدر لودر لو یسا قلدن لر اسکی اچیه
صا تو بار اراغیلر و دخی اسکی اچیه غیری مملکتلره کتیه
وزیر علی باشا دخی ذواق کشیدی خلقوک دخی اکثری
ذواق اولدر قاضیلر دخی فساد یزیده اولدی
قاضیلر دخی در لودر لوفساد اشر لیر اولدر سلطان
بایزیدخان اشند کمر قاضیلر در لودر لوفساد اشر لیر
ولدی پادشاه دخی خشم ایدوب حکم کمر تقدیر قاضی وار
سب کتور دی خیل قاضیلر کتور دلر کی شهرده بر
اوده جس **یلدیر بیرخانی حکم ابندی** قاضیلر اولوله
اوده بقولدی یوجهری حکم ابندی و بری علی باشا عاجز متیر
قالدی پادشاه سوز سولک مجالی قالدی زیر **ایله**
خان غایت تیز نفس ایدی کسیر مجالی بوغدی کمر غضبه
کلدوک وقت سوز سیلیا عاجز قلد لکن پادشاه بریزیم مجری
واردی هیشی عمر ایدر علی باش اول مسخره عمر ابندی

بره عمر اگر قاضیلری بادش مکر خشمند قورتر هر رسک سکا
چون نسند انعام ایله دیدی مسخره عمر بهمان دم طور دی
واروب قاضیلری قورتر مکر عمر بر چوک فستنا
کیدیر بر چوک با بوج کیدی بیک وار سور دی با دشا مکر
صحنه کلدی **یلدیریم خان** غایت کوم اکثر ایتدی
بره عمر بکون چوک جعد و لک بیک وار مقصود کتدر
دیددی عمر ایتدی سلطان قورقرین باد شاه ایتدی
قورقریندن نذر رسک دله دیدی مسخره عمر ایتدی سلطان
سندن دکوم بودر کرمی استنبول لاله لیکه کندر سین
باد شاه ایتدی بره عمر استنبوله نیلر سین
عمر ایتدی سلطان استنبول تکورندن کشیشلر
دلیالوم باد شاه ایتدی بره عمر بو کشیشلری
نیلر سین عمر ایتدی سلطان پونداعی قاضیلری هب
قره لوم بو کشیشلری قاضی الیسونلر دیدی بادشاه
ایتدی بره عمر بو کشیشلری قاضی ادبجه کند و قلاوروم
قاضی

قاضی قاضی ایسه کشیشلر قاضی قاضی ادبجه عمر ایتدی
سلطان بو کشیشلر او قشلردر بو قوللر او قش
دکلدر بو کشیشلر چوق او قشلردر بو بجه یلیر
تر حمت چکشلردر **یلدیریم پازینه خان** ایتدی بره
عمر شمردی بو قاضیلر او قشلردر عمر ایتدی
سلطان پیداقیان قاضی اولور دیدی **یلدیریم** اخا
ایتدی بره عمر بجه ایدر لوم عمر ایتدی
باشلر لیلور دیدی **یلدیریم** خان علی باشای قغدی
ایتدی علی بو قاضیلر او قشلردر علی باش ایتدی
سلطان او قدیق کیشی قاضی اولور **یلدیریم** خان ایتدی
یدا او قشلردر بخور او قدیق لردن لور بره مازقلر
ایدر لور علی باش ایتدی سلطان بو نلر وک و نلر
اندر در حضری یقندر دیدی بادشاه ایدر امیدی بونلر
یا بجه ایدر سین علی باش ایتدی سلطان بونلر
بر حمت بوله لوم دیو وار دیو میرانه بر بجه

بكره انچه رسم قودي و كروهه مکتوبه شرعي بازلسه هر
مکتوبه ايكي انچه قودي هر مکتوبه ايكي انچه المت اول
زماندن قالدني بوزم علي باشا قودي خلقوت دلنه
علي باشا نرجي انچه ديد كلري بوندند ريلدر بوم خان بوطوق
غز اتد بيرنه ايكتر **كرو قورمان اغلي علي بك** هجم ايتي
يورد يورد حصيد و لايتني غايت انچه دي كلر بيلدر بوم خان
خير و بولوشك ايتله هماندم بيلدر بوم خان بوطوق كوهي
اينا طوليه بروصيه جعدي اقرن كو چدي تله المنز قهرمان
جعدي هماندم قونيك اوزرنه د سدي علي بك قجدي طاش
اله كردي اله لومدي كروه سلطان **بايزيد** قونيه اوزرنه
دشكده خرمن وقتيدي خرمن چيلر و بيلمشن بيشور
ادي بيلدر بوم خان غايت مستقلوايدي بلسنده بر
جتيه ال و رندي غايت بيساق اعشال بدي هر بونك
اندي ايج قالدني واروي قونيه خلمند زار بده استند لو قونيه
خلقني ايندله حصلا جندنه بخبر اولور **بيلدر بوم خان** بيشور

اولدي كرم بيش باش اون باشا سيرد تدلر اللهك غايتيه
پنجاهم برونك معز ايتيه اسر نلر و كوهنيله سلطان **بايزيد**
ك دولتيا بودني يرغز اولديكم كافرك اول بونلري
بونده صندي يروق اشلري راست كلدي **معجزات**
محمد و روكرو بويد ادرنده و داي رسنده بشالنت
بعمور بعموري غاقت شوال ايتوك **اون بش كون**
ايا روك يعني مايسل ايتوك **اون سكر كوننده** بر
عماقته بلور ب غايت بعمور بعمور شمشك لر
شاقيوب يرق بيد اولوب اوج بره بيلتر بوم اوزب
ادرنده قيقده ده محلسنده اوج كيشي بيلدر بوم اوزب
رين باغنده واكسيني اوند و رندي و ادرنده بيمك لاري
ابد و غي مسجد و كهرمه ردي كني اوروب قدرندن
حدث واقع اولوب **كرو بوطوق دن دستور اعظم**
زيريري يعقوب باشا مكر كمر غرايد نيت ايدوب
ادشاه امير لاه غرايد بيلدر بوم اوزب **رجب ايتوك** ۴ ادر

دند جمعه کونده ادرندن چقوب اینه بنجی طرفه
موره ولایت خروچ ایوب **و کفر و م ایل بکر**
بکی مصطفی پاشا در اولدی بنجی شعبان اینولت
یکرم التسنده جمع کونده ادرندن چقوب
یعقوب پاشا اردنجه کنیدی **و کرو باد شاه** ابدالله
دولته غز انیتته بیل بغلیوب قلع قشلوب
مضان اینولت **سک زنجی کون دوشنبه** کون
چقوب علی پاشا وزیر لری یعقوب پاشا مسیح پاشا
وهرسک اوغلی احمد بک موره طرفه خروچ ایوب
هر طرفه نامه لر کندروب لشکر لرمع ایوب انا گلو
اون بک عرب وروم ایلندن دینی سکر بک عرب
وکر وانا طولودن تاسواست قوسنه بکرم بک کرچی
وروم ایلندن دینی اون ایک بک کورچی جمعاً اونون
ایک بک کورچی وان سکر بک عرب و سکر بک دینی
بجری وقابو خلفندن سلحدار دن و سپاهی اوغلندن
وقایو

وقابو خلفندن کور کیده قویوب حاضر طور مشلردی
سرو غازیان دستمه اعظم وزیر یعقوب پاشا
مکرم یوز ایل پاره کیلده و تبره سنجانی بکی مصطفی
دیبرلر و یولکمر قشیدی کمر غز بلراغابی کور کونریک
در لوبونلر پاشایله بله یوزدی لر قمان کاله پشید
کلدی زیر انوا کسی غایت بویوک کیدی دنداراری
اولدی قالدی کافر کیلر نک اوز لر دن یوز در الله **کبر**
اونیه تکبیر کتوب در یا یوزنی الله اکبر
اوازی ییله طولدروب عنقا سرجه اوز رنه حواله اولدی
بکی زنبور باله اوشد و بکی یا قتر بنجه طارود آسنه
اوشد بکی هر طرفدن یوز در در یا یوزنی کافر لک
کون لر نه طار کست زدر اکی طرفدن در یا اثر دهایی بکی
غز غیروب یکی طرفدن طولد نفکلر زالتوب د کین
یزنی طوب اوزندن کولت کرلدی بکی کور لدیوب در
یا یوزی دو خانله طومان بکی اولوب غازی یوزن طولد

تفکره قلقات یکی کو کس کمر و ب جنک اندی بر کون
یوموب کافرک از زنه یور دلسام بی یکی اسوب
قضا یغوری یکی طوبلر تفکار او قرا تلوب کو کدن
بلدی یور اندی یکی اجلی کلته قارشو کلب شهید اولی
اجلی کلیمان غازی اولوب بو وجهله بر عظیم جنک
اندی لر عاقبت فرست غازی لیر کالوب کافر لروک
یکی اولو کو که سین بر کو کسینی د کیزه یا تو قرب آدمسیه
هلاک اولوب قلون کافر لر بو حواله بلوب یوز قجغه
دندی لر نجب کندی لر بونلردی حی اولایکی کو کنگ آده
میلندن یوز الشمس اوج باش و یوز سکسن دینی
دری کافر لری سنجاق لری لرایله ریسیله در کاه
معلقه کوندر لر یعقوب پاشا بوغزای دینی ایدوب
کیر ویرن واروب قرا اندی **و کور و محرم آیتوک**
اون اجینی کون یکشنبه کون **فاکاه** کور و در یا یوزندن
بشل لوماؤ ندو بارچه کلادی ایچی بر آدم طلوار نودا کور

بو سنه و فرنگ انر غونلری جنک لری کی بیکن زیاده
کیلری نک ایچی بر طلو حصار براغی وانوق یعنی کلوب
حصاره یراق کتوب و هم یاردم ایده لر حصاره بقیر
کلجکری وقت بلیکن لرین اندور یکی اولوب یعنی
بله سونلر دیو یور یب برود لر **بو طرفدن** بزوم کیلری من سم
بصوده اولان غازی یلر غافل اولوب بلایوب شاملو
اغلی سنجاق یکی ویولر قسیدی سنجاق یکی قزوز
بلک بونلردی غافل اولوب عاقبت بونلردی حی طویوب
کافر لر که حیلله اتدکین بلوب بزوم غازی یلر و من دینی
بو ضری تدبیر ایدوب بصودن چفوب کافر لروک
اونر رنر یور دله بو طرفدن پاد شاه بلوب دینی ضشم
ایدوب کیلرده اولان بکاره البته یور که دیوب
بونلردی پاد شاه ضشم اتدکین بلوب یور دکر تدبیر
ایدوب اولانله قایقلا صالدر زیر قایقلا کج کدر کج که
اولان کیلره طوب کت راست کلار منن انله طویبلر

آشرو کدر مش بوقیقلر کلوب کافر کیلر تک چوره بایسته
اوشوب صانکیمبسته اجنده طوکونر کرد و سرنیکه
هر طرفن آکردوب صکره بزوم باقی بیولر کیلر و من
بوئلر دخی بصودن جبقوب تیره سنجانی یکی مصطفی
بلک در لودخی کلوبی قبودان **داود بلک در لود** کونر اچدر
میوب یوم درلر سام یانیکه اسوب ایابیل قوشی
آبر کالشکری اوئر زنه سنک دنزخ بجز و سرنیکی برئلر
دخی طوب و تیفکی و نرنبرکی یا عدوهر ب قضا یعنی
یکی دمشقی یا لیلیدن دمرنی یوکه کوی اقلر ایلوب کونر
اچدر میوب دوشب باوسو یکی باسئوب یولونرکی
دولشدلر بو وجهله کرو بر عظیم جنک اندلر کی
طرفن ضیلی آدم هلاک اولوب دکیزارئلری دکنز
غانر یلری کلینک ایوب تکبیرا و نیله در یا یولونده
کافر لره قلاقلرین صاغر کونر لرین کور ایدی لر کافر لر کور
دلر کمالری بر در لو اولدی جان بازا رجان اجسند

حصار

حصار طرفنه کتاره کلدی لر اولدیش پاره کیبولر بری
اول حای کورب اسر اقدان قاچوب کیدوب و بر کسینی
دخی طوبله د کیره بانور د لر اوج پاره کیس اولماه ندر
چقوب حصاره کتاره دوکلدی لر کیلرین قودلر بزوم
غانر یلر و نر واروب اول کیلری چتوب الوب جنک
ایدرا کن **قدرت حق بر در لود دخی یول کسرتدی** غنایت
حق بر در لود دخی اولوب مکر بو طرفن قلعه متون صفا
کافر لری احوالندن صور رسوز متون حصار ی کافر لری
کور دلر کملون کیلرین نوزک زبون ایوب الوردیو
حصار کت فرودن یانی طرف کیلر نه بر دم آنکه حصار
قیوب د کیره کتاره ندر کدلر ک کیلر نه یارد م ایله لر ●
اعتقا دلری بویدی کمر هر کز بو قلعه الماز دیو
زیر اکشیشلری بقر یقلر قستیسلری رهبا نلری
النمن مکر **سلیمان بیغا صبر در لوب کلوب** دیولرله
هوایونر دن کروب الالرو یا مؤذ لو ط **بیغا صبر ما**

صاعقه پي بي بر صاعقه اوب ذلزله اولوب شغه
بچه دهرلردي تخه بوين كسه المازديو اعتقادلري
يونوك او زرنه يدي كه قلعه لري محكم طوب انقله
زبنك هر يراق اچي بر طلود يوب كندولره مغز و
اولوب **حق تعالي طرفين هچ اكا دلر** پس ايله اولسه
بو طرفدن بروم غانزير و مشردي هچي حصارك بر طرف خيالي
قالدغون بلوب خذايه صفتوب معجزات محمد در
ديوب تكبير كوتوب انا طولوب كلر بكي **امرو دستان**
بك درلر انا طولوب لشكر ايله حاضر اولان عز بلره يودلر
الله الله ديوب كلنك اندي لربكلر بكي سنان بلكر
منادي ايدوب جاغردي كه پادشاه باشجون الله
يولن **حضرت رسالت** عشقنه يغماد يوب
منار ايله هر طرفدن جاغردلر اهل سلام لشكردي دخي
بو استمالت اشيدوب يوردلر و بو طرفدن روم
اي عزمي و بچري دخي و غانزي بكلر و بختلر مشر درلر

كلدي لور صده او توردي هجر توك **سنة مؤلفه**
ملا طيه تور كندن الدي دور كي دخي كور دلره الدي
بهسني دخي بو ترفدي باذ شاه لرد كل ادي ارتند
صكره اولو ولايت بونلر و لك الرنه كرمشرا يدي حكم اشلر
ايدي **بدر خان** اولو ولايت لري الحق اول تركت
بكلري **محمود** و لا بيته وار مشلر ايدي عمر ديانه
اولور لودي قنن كور ايدير **بدر خان** نيمور و **مستند** واقع
اولدي مصر سلطان كروانلره ويردي كور بو ترفير
قوريند وار دلر اول وقتدن برو مصر بو بولره حكم اير
اولدي و اندن صكره طهرت بلك و كرميان اعلي و منتشه
او غلي و ايدير اعلي و زرنه اسفنديار بلكل اچيله
تيمور خان و وار دلر حال لري اعلوم اندر عاقبت تيمور
خاني يردن قور دلر درلودر لو خير لره الله تيمور خان
الحق كوندرد **بدر خان** حور ايشد لره عاقبت
صلح اولما يور تيمور خان عظيم لشكر جمع ايدوب افر

سیاب و آروایت روم خروج ایدوب کلوب سواسد
شهر خراب ایدوب خلقی هلوک ایدوب حصار فی تیو
بکب اذن شامه و آردی مصر سلطان سلطان بر
ملک اشرف مصر چرسی و شام و حلب چرسی اغن
لشکر لوج ایدوب حلب یانکه مجنون طباق یان و سته
اغرشدر مصر چرسی هزیمت اولوب سلطان ملک اشرف
قیدی مصر کندی تیمور خان و آردی جبرله جلجی ایدی
و حوزی ایدی مخصوصه عالی مقبره لر کوردی زینتلو
صوردی یو مقبره لر کورک دیو ایتدیر **حضرت مالت**
صلی الله علیه و سلم اصحاب لرندن خالد بن ولید
و کعب الانبار و بیک عمر ابن اوسیه دردیدلر
تیمور خان و نلر و ک یوزی صوبتد بوشهری آرد
ایلی و الی مالکری ایدی و یرمدی و اذن کبعلیکه
و آردی اخی دخی نیما ایلی و آند صکره شامه و آردی
شاموک حصار بندشدی المندی عاقبت نیما قادی

جبرله ایدی و یزید و ک مقبره سی بولدور دی کورکری
چغیر و آوده او ردی مقبره سنک اچی نیما استله
طولدور دی و فخر یزید لر و آرد جلیله بلدور
قره و ردی شایحی فتح اندکن صکره کلدی عجد قره
بعده او تور دی هج سرت ک **س** و آند
صکره چرسی کور و یکی لانور کور و اغر لشکر لوج ایدوب
ولایتی روم بلدی نیم بایزید اچی کوندیر بر برینک ایدی
کلوب کدوب صلح اولما یوب تیمار تیمور خان
یدی غن لشکر هر تمی یوز بک آرا لوب اولما زنج
دن کجوب نطف و آنکور یوز رنه کلوب لکوری و
سنک قونب قنداق چکدر دایره سنه او تر
یو طر قند دخی سلطان **بایزید** خان اطراف عالمه
ناملر کندیر لشکر جمع اتکه یا بشدی انا طولید
وروم لندن اچی و چر خور دن و افلوق چرسی
ولان و سرف چرسی بله و لان او غلی بله اویدور و

عز بلردی دخی بله جمع ایرو اعراض لشکر لو حاضرین
یور دی و اوغلری امیر سلیمان و سلطان محمد و مصفا
چلی بله الوب و دشت و یلویتند دخی چوقلق
تانا رکلترایدی اق تاو در لرا دی بکری ادر نده اولد
اول تانا چر سیبی دخی الیدی بو بخیر لشکر جمع ایرو
سلطان بایزید دخی یور و دی انکو تریه او اسند
تیجور خانله بولشد لر: **مختشینه** کون صباح تیمور
قوندی و یلدریم خان دخی جمع کون علی الصباح
بولشد لر شو بله کور یلدریم خان دخی تیمور الاین
الای دوزدی اکی طرفه **جنگ** محاربه اولدی بویله
عظیم **جنگ** بر نبرد اولیکه هن کوز و نر کار
کور مشدی اکی بکری تاج دار اکی لشکر ایر دالمایز
عاقبت یلدریم خانک نیز کهنه لشکر **الجیشته**
اولدن کور دلر حال بویله **جنگ** محاربه بویله نه
طرفه **مملکت** بکری یوز دندر دلر صاف لرغلا

الایلر

الایلر در مش در اینه مقابل اولور کوسلر چالینور چن خری
مقابل اینه ناکاه تانا ر لکری خایر اولدی تانا و ک
بکری اوغلی اولد تیمور خان قانتنه اولور مش تیمور
خایر کور دی **تجدی** تیمور خان و اری از نخان
یکی دخی طهر تبرک دخی ارتنه بکولق قنداشی اوغلر
اولد دخی **تجدی** تیمور دندی کر میان لشکری و منشه
لشکری و اییز الی سنجانی و حمید الی سنجانی
هر مملکتک لشکری کور وار در بکری نوحات
قانتنه اولور لرا دی هر برسی بکری کور دندر
تلاون لشکر دخی اولدن **الجنگ** کلری سبب دندر دخی
الایلر **بوز** باغلدر هر طرفه کندلر و انا طولوبلر
طوش طوش دندر و لقاغلی دخی **جنگ** اینه کور دی اولد
دی غایت **جنگ** اندی کور دکر حال بر دلو اولدی و لقا
اغلی دخی بر طرفه کندی هر سنی الیدی یور یور دی
لشکر کور هر طرفه طخلدر کتندر سلطان محمد چلی دخی

روم چرسيله اولدغي بر طرفه مصطفیٰ جلبي ناسند
یرلدي چي چي چند بلسوز اولدر علی باشا دخی و
قلو باشا لر دخی احوال کور امیر خیر سلیمان ارادن
الدر بر طرفه چقدر کتدر سلطان محمد روم چرسيله ا
اماسییه چقدر کتدی و انده قرار ایدی **یلدی خان**
الایسیله یللو کوز قالدی کی چرسيله قیابو خلقیه
عاقبت کور دلر حال بویه اولدی انلر دخی تا چار اولتور
طابدر عاقبت یلدری خانی و وتب سیر ایدی و تیمور
خان کتور دلر تیمور خان یلدرم خان کور استقبال
ایدو قوشو واردی تعظیمه ایدر اندور دی کندو
چادر نه ایدی کسی بر فالجه او نر نه او تور دلر
صحت ایدلر اراده چوق کلمات کیدی قصه چوق
عاقبت تیمور خان هر ملکچی کور واردی یکلو بکینه
ویردی اولشدر دی تیمور خان او مردیم او غلدر
بری کلو ملکچی اکا اصلیه او غلدر کسنگلده
تیمور خان

تور خان دخی ولایت ثانا ر بکلر نه بخشا تکافنه
اعش ایدی بو ائنده تیمور خان یلدری خان اکیبی
کلونر لوشه نده تمامه کردلر اکیبی بر قور نه او تور
تور خان ایتدی هی **یلدی خان** سکا برسو الموم
وارد ر طرفه و سین دیا سین یلدری خان ایتدی
بیورک تیمور خان ایتدی حکمت اللهک دز قدر
شویله یوز کوستردی اگر بو و طیه بند و شم سن
چراد ایدک یلدری خان غایت کولکویدی نیز نفس
ایدی ایتدی هی خان سن بو و طیه سن دو شک
بن سنی بر دمور قفصه قویر دم دیدی تیمور خان
ایتدی هی خان یان سولیک دیو بیور دی هاندم
بر قفص دتر دردی یلدری خان قفصه قویدی
بر دیو یو کندی کاگاه کلور تیمور خان **یلدی خان**
احاطه صور رایدی بروقت کلدی کور دی یلدری
خان غایت قیغولو تیمور خان ایتدی هی خان
نجو ملوک سین ملول اولده حقت قدر نیدور

دیو اسلنور ملو اولماق اولماز **ایندی**
هی خان حقت ایچی بویله اولسه کرک اییدی امیدی
ایشل چون بویله اولدی اما سندن بردلا کوم و
در اگر قبولیدر سکه تیمور خان ایندی هی خان
دلک دلر سکه قبولدر ایدیدیدی **ایندی**
سندن داکوم بودر کوم اجاعی سیندر میاسی
بکونجا ایسه یارین سکه در بنم اجاعوم سو
دلکوم سندن بودر کوم ایدرم دیدیدی تانار لشکر
بو مملکتز الور کیدرین بو مملکتده قومیا سیر
تیمور خان دخی بونک اغلد و غین کومر غایت
اسیر کدی ایندی هی خان کرچک ایدور سیرت بو
کون بن ایدرم یارین دخی بجا ایدر دیدیدی هم
تیمور خان تانار لشکر الور کندی بیه بیه کندی
تیمور خان دلیدی که او غلر دلیه مملکت کور
اندره ویره ایدی کلدر عاقبت تیمور خان قیر سیر
وسوری حصار ی و بک بازارین قرمان اغل

بر کور و چرخ نه کوستر دیو بو طرف **محمد بایزید خان**
بلد کور فرهاد شی موسی به جنگ ایدر سلطان محمد و بایته
یزید پاشاییدی سلطان محمد بایزیده پاشایه ایدور
روم انده کجکه تدبیر ایدر و دیدیدی اول وقت کوشه
ملک استنبول **حقیق** سلطان محمد کلدی
یزید پاشا ایدر کور شاه ملکه او قیه لوم کور لوم
دیدر کور شاه ملکه او قدر کلدی ایندی لوم روم انده
کجکیر پیر استروتر بوندن کچلوم دیدر کور شاه ملک
دیدور استنبول کور نه خبر کوندلوم انو کله بر
شلوم اذن غیری برون کچماز دیدی وار دلر زیرا
کلبولینوک کجدی موسی لنده در موسی نوک اد ملر طیر
کچماز دیدی وار دلر کچی ویزه قاضی فضل الله / شنگله
اهلکه کوندلر فضل الله قاضی تکور له غایت دوست
ایدی کلور تکور له بر شدی **سلطان محمد** دخی بور صد
وجیدی یورسه کلدی استنبول تکوری کیلر کندی

سلطان محمدی روم ایله کچوردر موسی اشدیکم سلطان
محمد کلور موسی درندن کوچدی لزانن وار دی بو طرفه
سلطان محمد انجوزه کلدی اورنوساوغلی علی بک فرسو
کلدی بولشدی محال اوغلی بخشی بک دخی کلدی محال خود
موسی نیک کلر کسیدی اوغلی کند و کند دی الحاصل
سلطان محمد در نیه کلدی جیمی بکر موسین یوز
دندر ویر فاجدر سلطان محمد کلدر موسینک قایتده
همان افغنی قالدی سلطان محمد درندن کوچدی واروی صمغو
موسیله بلسون اغرشدلر اخر سلطان محمد موسی صیدی
موسی فاجدی فاجرنانی جمهوره چوکلدی موسی نولک برقی
واردی در نری صاره و به در لر اییدی موسی نیک ایتی سکین
چالدی موسی اتدن دشدی صاره و جه موسی دندی
سلطان **محمد** کتور دی اولکون اختشیم جادرد
کوردلر قیدین مصلحت نیشه کوردلر اولوسنی الوب
بور صیه ددی یاننده کندر در موسی اوج بو موقعه بیکله

اندی

دی در نده اسکی جامی بنا اید و بنیادی بیوز نه خفتند
لکه کلور سلطان تمام اندور دی کور بو طرفدن محال
کی دندر تو قاتن بدوی چار داقه کوند در جسر اندر
صماون فاضی اوغلی شیخ بدر لایه دخی اوغلی به و قن
به ایز نیک کوز در لر ایید بک افجه علوفه اندر شیخ بدر لایه
خی باشق منافی وارد ر بوند دمک اولماز موسی
لک برقی واردی عمر بیک دیر لر اییدی فاجدی افوغه
کچدی کندی انا طولو و روم ایلی تامت سلطان محمد
نخ اولندی استقلدی تحت کچدی باد شاه اولدی
هجر توتک **۸۶۹** سلطان محمد هر طرفه ناملر کوندن
چیلر ویردی هر طرفدن اچیلر کلدر برشدلر اولتوت
سلطان موسیله قوروش کوز بو طرفدن فرمان اغلامت
بو یور دی سوریه حصاره کلدی سوریه حصارانک
نده اییدی سوریه حصار دن چقدی یقه بوزمه مملکتی
ر صیه کلدی حاجی عواض پاشا برو صد سو باغی ایید

بورسه خلقي کور مستور اندي قرمان اوغلي کلور بو
حصار پراغي کور د لر حصار پراغي کوز حصار کزي
پراغي اوليان کند و قيني کور ديدي او کم خوب بود
ماليله اسپايه پراغي ايله حصار کور قرمان اوغلي
کلدي بروسه شهرني اوده اوردي يا قندي کلوس بکار
باشن لغلر قازدردي بکار باشي صويي اقيد و حصار
لغلر له عوض باشا طويدي حصار دن چندي لغلرني
اوده اوردي خلقي قردی بوندر بوجنکه ايد مويي
الوسي قبلوجر عمارتنه کوز د لر قرمان اوغلي اني کوردي
کرو قرمانز قاجدي کتدي **سلطان محمد** بون اشندي
روم النذن وانا طوليدن چر يل جمع ايد و اسفنديار
اوغلي و حميد اوغلي و کرمان اوغلي له ادي
قرمان اوغلي اونر رنه پوردي ايق شهره واردي کندو
لر ويرد لر قونيبه واردي قرمان اوغلي فر شوادي
قونيه او اسنه بولسون اغر شدر قرمان چري
صندي

صندي قرمان اوغلي محمد بك الکردي و بوبک اوغلي
مصطفی جلبي له کردي عاقبت کرو صلح ايد و بر شدر
ايق شهري و سوري حصار ي ونگده و سيدي شهري
واوقلي و قير شهري و بک شهري بوندر و صلح
اولو بسلطان محمد کور قرمان اوغلي اغر خلعت
کيد و سرو بک کور سنج ايله بيرنه کندردی جمعي ملک کور
بکري عثمانلور بک بولر کور باشد و خيزلر قالدیلر و اند
صکره **سلطان محمد** کور برو صيه کلدي بر قاج کون
طوبه قمر ايد و باندن کور صا در نيه کلدي قلوغ انه
بک کاعزم اندي قرمان اغلندن و اسفنديار اغلندن
ري استدي نلردخي اوغلرني کوندر د لر سلطان محمد
رنه کخار نه کلدي کند و انه طور دي بير کوک حصار ني
بدر دي قنجيلر و يردي وار و اقلوغ انه سکر و
اين طويوم کلدر صکره کي ايله برو صلح اولور خرم
سدر خرم چين کوندر ب اوغلي قوبه کندردی و بويل

ایندہ کو برومہ شہر نہ عظیم زلزله اولوب وروم
ویلوینتہ دخی زلزله اولدن برومہ نوبت ۸۳۰
سلطان محمد کردولتہ روم ایلندن کوچوب اناطولیہ
واروب صامصونی الیدی وعلی سلطان مار دجلہ ماسیدہ
قودی چونک صامصونی الیدی کلوب اسکلیہ اغرنی
چوق تانا راولونی کوردی تیمور خان زماندن
قالمشدی اول تاتا راولونی سومدی روم ایلسہ
چوردی قلیبہ یراسنی وقونش حصاری بومل سینی
اول دایر نیہ طولدر دی اولار ققاری معمول ندی لر
اول تاتا رلانده قالد لر منت اوغلی محمد بک دخی
قونشہ بر عمارت وبر کاروان سرا یید ووردی
اول یر لر معمول ولندی یر لوب قالد لر بز کروب و طرفہ
اول وقت کرم صاوند قاضی غلہ شیخ بدرا لدر قاضی
عسکر ایکن قانتک کتخانیسی وار دی بورک لوجه مصطفی
در لرایدی شیخ ایکن خاص میدی ایدی وهم دخی ظفسیہ
اول بورک اولو

اول بورک لوجه مصطفی قره بور و ندر شیخ اولوب در لودر
فساد اشلره بشلیدی خیل مری لقلرا لیدی ای بی لری
کند و یر دندردی وده هر نوعه تر تبیلر قودی خاشا
و یرینجا مبرم دیو خلقه اعتقاد اند و بر بوطرفه
خی صاوند قاضیسی وعلی شیخ بدرا لدر از نکهده قرار
نش کی بورک لوجه مصطفی اش دجک بورک لوجه
نوقبده در شیطان بوند کولکنه کوب و سولسه
و یروب غلبه ایلی کند و یر صغری مایوب حرکت
ایلیک استدی تقدیرده خود اولاجو ایش و اردی
اسر نلر وک صمائی صفایسی اولسه کولایدی صاوند قاضی
علی شیخ بدرا لدر از نکهده سور در لرقچدی دخی یر لر
معلوم دکلدرو اولاسور نلر مملکتدن چوق کت دیو
شیخ بدرا لدر ای نکهده سور در لرم سوند چقدی ان
وارب اسفندیار اوغلنه وار دی انه دخی در میب
کفردن کچدی ان دن طولشون افلاغ ایلسه چقدی کلده

بو طر فزن بورك لوجه مصطفي بيله دخی اتقایی واردي
در لیر سلطان محمد دخی وزیري بايزيد پاشاي و
اغلی سلطان مراد له روم چر سبيله کنڈر دي قره
بورنک وار د لیر بورك لوجه مصطفي بيله بولشد لر زیر
بورك لوجه مصطفي نك قاتنک خيلي صوفیلر واردي
کی اوج بك مقداری جمع اولمشلرایدی بايزيد پاشا بيله
سلطان مراد لشکر بی جمع ایوب بورك لوجه مصطفي اوزیر
یومر د لیر بولشد لر اراده قیچنک اولدی خيلي آدم هلاک
اولدی قرلای عاقبت بورك لوجه مصطفي صدر کندي
بولوب یار آلدر اول او یان صوفیلری قره لر اولد قوت
ضبط اندلر بك قولترن تیمار اولشد لر بايزيد پاشا
کر و سلطان مراد خان چله بيله معنسا بيله کلدر بر طرف
دخی طور لا هو کال در لر دي ولد دخی واردي صوف
مرید محب او بدي کمالیلر صورتنک باشی طور لاق اکی
بکن زیاد اولدی مرید اینو چنک چغانس بيله لدره

کرار دی

کرار دي اول دخی ضاده باشلدي خيلي صوفیلر ایلی
مخدانه ایدين ایلی طرفنه اکا دخی لشکر گوندر د لیر وار و
ظرافت هو کمالی دخی د تلر اصغر قود لر اولن ساد دخی
دن کندي کر بو طر فزن سلطان محمد دخی سیروز
هنه وار دي سکنک اوزرنه دوشه بو طر فزن
باونر قاضی اغلی شیخ بدر الدین کفردن قره بغدادن
افلوق البینه کلمشدي افلوق النذن کچور سلسردن
اغاج دکرتدن کلای بزقاج صوفیلری کنڈر دي کوه
طرفر پادشاه لقب نوم دیوبکا ویرلای دیدی تخت
بکا مقتره در دیدی سخاق استین کلسو خراج ایلی
دیدي ایدين انده بورك لوجه مصطفي دخی خراج اندی
اول خود بنم خدمتکاری ایلی اصلسون اندي شیخ
ایچ دکرتدن چقدي تبلی آدم لر او بدي خدم و خشم
و بنخت صوفیلر و قاضی عسکر ایک تیمار اولشد لر
تیمار لر دي طور جلر هب قاتن جمع اولدر فکر ایوب

کوردلر بونک اشند خیر یوقدر مجموع طاغدر کتدر
سیروزده **سلطان محمد خیر** اولدی سلطان محمد
قاجوچی باشیله بر اکی یوز آدم قوشدر کتدر و
عاقبت کلور زغزده دتدر سیروزده سلطان محمد
کتوردلر مولانا حیدر درلر ایدی ولود اشمند ایدی
ولایت عجمدن کلش ایدی شیخله خیل جدمال کتدر
سوءال جواب اولدی عاقبت مولانا حیدر سوزی
ایلر وکلدی اول فتوا ویردی قانی هلول مالیر
دیدی شیخ دخی ایله فتوی ویردی اکی تفاتیله
سیروزده بر چارشو باشنده اصهر قودلر بردار
اتدر عاقبت مراری انه قودلر صکره ایکی جامع
سلطان مراد تمام اتدی کتدر دنه جز اوقنور **۸۳۵**
واندن صکره سلطان **محمد** دندی بروصیه کلدی
همرؤک **۸۳۶** انه بر عالی عمارت بنیاد اتدی اکا
برقاج کویلر وقف اتدی وادرنه اسکی جامعی تمام

اتدین اذن صکره سلطان محمد ادر نه وفات اتدی
رحمت واسعا حق امر نه ولریدی وزیر لری حاجی عواض
باشایدی و بایزید باشا و برهیم باشایدی همرتوک
سلطان مراد تحت کچدی هنوز سلطان محمد
وفات اتدیر چاشنکیر باشی لوان بکی ماستیه کنده
در سلطان مرادی ماستیدن کتوردی سلطانوک
عمری **۸۳۷** تحت کچوردی سلطانوک دوز اوغلی
ویدی قزاق لیدی وزیر لر نه وصیت اتش ایدی ک
سلطان مرادی کتورت دیوچاشنکیر باشی لوان بکی
سلطان مراده کتمش ایدی وزیر لر حاجی عواض باشا
و بایزید باشا و ابراهیم باشا بر بره جمع اولوب تدبیر
اتدر بکی چری نا طوییه بر طرفه دیو کتدر در قضه
چق عاقبت سلطان **مراد بروصیه** کلدی میتی
فرق کون صقلادی لر صکره سلطانک میتی
بروصیه ادر کتور لر **سلطان مراد دخی** بروصه

تختن او توردي عالم قرش مورس اولغه باشلدي
ازمير اوغلي ومنتشه اوغلي واپيز و سرخان و حمير
ويوتنوك بگلري باش قلدر دلفنا به و اردي سلطا
مراد برومه اتوردي سلنگدن بردوزمه مصطفى
درلر اول چقدي بدير بربايد خان اوغلي بربايد اولدر
يکچسته کلدي ادرنوس بکوک اوغلي ياننه و ادر
سيرونه و اردي حصار ي و ير دلر اندن کوچدي
ادرنيه کلدي ادرني دخی و ير دلر چي روم ايا ايا
دوندلر و ادر دخی کچک دوردي انا طوليد **مراد** نه
اولدي سلطان مراد بايزيد پاشي کوندردي بايزيد پاش
ادرنيه کلدي و ادر دخی کا دندی دزمه مصطفى کرو
بايزيد پاشاي وزير ايدندي زمير اوغلي جنيد بک
کلدي و ادر دخی کا مصطفى ايه دوندي روم ايلنوك
يا بايستي مسلم اندلر بعضسته الل شراخه خلوت
و ير دلر شهيدکي زمانه دخی چره کيد کشيه الل شراخه
خرچله

خرچلق اندن قالدی و دخی عز بک دیرلر ادری عز چاقچ
عزب دیوشور دلر کونر بومدی درندن چقدي مصطفی
سائر لودر ده قوندي بايزيد پاشا دانه شهيد ايدک
فکري بويدک بروصيه و اهر سلطان **مراد** بوي **اشته**
و ير لري ابراهيم پاشا و عوض پاشاي و تور تاش
بک اوغل لري و امور بک و اور و ج بک و عیلي بک بونلر
تدير اندلر محال اوغلي علی بک تو قاتن جسدن چقر لدر
سلطان **مراد** کتور دلر سلطان مراد و پاشا لرو
صدن کوچدلر الو با د کبر و ستر کلدر سلطان مراد اولدر
کبر سني کسدي کبري باشنک او توردي دزمه مصطفى
دخی کبرنک برو باشنک اتوردي عاقبت محال اوغلي
علی محمد بک کلدي دزمه مصطفى چري سني کجا ايله چاقچ
روم ايا بگلري محال اوغلي کور دلر الو با د کبر سي
صوبني انت يونر و مر دلر کچدلر کجا ايله سلطان **مراد**
قاتنه کلدر دزمه مصطفى اتي کوردي قاچدي طوقن

بك وکوملي اغلي واورنوس بك روم ايلي بکري ميب
سلطان مراده کلدر دز مه مصطفا قجاسق باصمه
کلدي بغاقا نيسنه خيلي فلوري ويردي واردي
کيلويه ادوب کاجوردي دز مه مصطفا کيلوي
اوتوب کيلد ميب قور ويه چکدردي سلطان
دخي کلوب لاب سکوره اوتوردي عاقبت سلم
مراد اجه او اسنده بر بارن کان کسيه کچور
دز مه مصطفي سلطان مراد کچور کلدي بلور بولاير
بولندن قاجوب درنيه کلدي سلطان **مراد** اردي
کلدي دز مه مصطفي قاجدي قزلباغ يکچسند
درينه کتور دلو آدرنه حصار بوير جندن اشغ
برد آراندلر سلطان **مراد** آدرنه تختنه قرار
اندي اوتوردي هجر توتک **مراد** سلطان مراد اول
بر قزلباغ دخي واردي مصطفي اول اول دخي ات
طولیده خيلي اشغر عاقبت سلطان مراد ان
طولويه

طولويه کچوب نر تکده دندني قيدي کوردي لواندي
اناسي يرنه کوندر دلو سلطان مراد کور کلوب درنه
قرار ايدوب صکره افلوق الن سفراندي افلوق کي
در قوکه کافر خيلي ايش اتشدني سلطان واردي
افلوق اقين ايدوب ووردي تالان ايلدي غايت
طويوم کلدر کلوب ادرنه قراراندي هجر توتک
واندن صکره سلطان مراد انا طولويه
مراد کچور زمير اغلي قوتوب ومنتشه ايلي ولي
الني و سرخان النبي و حميد ولايتي فتح اندي هجر توتک
وسلطان مراد سفر ايتوب ادرنه قرار ايدوب استغ
قزلباغ کون ايلدي خوره لره اقين ويردي
هرت وک **مراد** واندن صکره لانر الن سف
اندي لانر ولايتي الو قوجه دسپوختي مکتد خي
وبوطر قه انا طولويه ايسلي قلعه سني فتح اولور وافر
اوغلي جنيد بك واقعه اوغروي هلاک اولدي

هجر توك ۸۲۹ واذن صكره كرو سلطان مراد
سفر تيرب سقر بيلو بير چقدي او ايلدي كندوق
ايدوب لاز ايلو ولايتنه اقبيلرو ويردي لاز ايلو
بور تالان ايلو بى نهايت غنيمتله كلدي هجر توك
۸۳۰ واذن صكره سلطان مراد جان ادا كس
وكو كرنكي الدي ولا ز ايلو ولايتى تمام مستخر
اندي وقلعه ز الوب و بو طرفه انا طولوده بور
كح اغلي حضرتك جنوك ولاستخ فح اندي وزيرى
محمد اغا و صار وجه پاشا و ابراهيم پاشا بدي
هجر توك ۸۳۱ و سلطان مراد كرو ادرندوق
اندي چوكه يا بيلو بير چقدي و خليل پاشا بابا
ابراهيم پاشا و فات اندي هجر توك ۸۳۲
خليل پاشا وزير اولدي و سلطان مراد اغر لشك
جمع ايدوب غزالي اكبور ديو **سلنيك** قلعه
دوشب عظيم جنك ايدوب طولوله چوره يا نوي

بك وزيرلر مذكور لر و لو و سلطان مراد ه سفر تيرب
يا ايدوب كشور لك بيله سته چقوب و باي
اكبر اولب هجر توك ۸۳۸ و كرو سلطان مراد
ادرنده قرار ايدوب وزيرى صار وجه پاشا كندوق
ولوق اغلي قزى كتوب نكاح ايدوب خاتون ايدوب
ولوق اغلي ايله بر شنب و دى ولوق اغلي سمندر پيشاد
اندي هجر توك ۸۳۸ و دى ولوق اغلي اول سمندري
بنا ايدوب اغر ليز صارا وجه پاشا كلوب حصار
بيلد و غيت د ميب صكره صارا وجه هم بكار كي هجر
وزير اكنه عزلا اولوب و او سر نوس بك او غلي كروار
تود و لا ولايتنه اقبيل ايلو بى غلبت طويوم كلدي
هجر توك ۸۳۹ و كرو سلطان مراد قرماندوار و
قرمان او غلي ابراهيم بكه جنك محار بديوب
ابراهيم بك قجب سلطان مراد آق شهري و بك
شهرت الوب صكره ابراهيم بكه صلح ايدوب

برشلق اولوب كلوب روم اينده بو طرفه بور
حصاريني فتح اندي هم توك ^{۸۴۰} وز بيلور
پاشا صاروب پاشا ومهدا غاغرلا اولوب ير
فضلا لله كلدي وكرو سلطان مراد يكي جامعي
ينا ايدوب واركنه كپرو سيني بنا ايدوب ادرند
چقوب جمع كون جمعك كند و ايله بنا سب
برغوب شهر دن چقوب انكرو سد ولايت
ايدوب فلوق يكي دراقوله كافز او كچه قرمان
وانا طولو چرسي وعزني و روم چرسي وعزلي و
بك وطور خان و اورنوس غلي علي بك اوج
خانري بكار غرايه كلشلا اونر فرق بك افچي
هر برنر ميوم شربك افچي لوقوشب بتمش سكند
ادم اولوب و سلطان مرادك قلون لشكري
يكي چري حاضر اولوب سورندن كپور الت پاشا
قلندر الوب نا طولو لوبكي كو كيو قراج رو

تاريخ
۸۴۰

انكرو س لشكري حاضر كلوب نيقواد لوب بر ملعون
ازرنه دو شب مزيد يكي صيب مرحوم مزيد يكي
انه شهيد اولوب اقبين راست كليوب لشكره
شكست واقع اولوب بو حدش كراولدي
هم توك ^{۸۴۰} وكرو سلطان مراد ادرند
قرار ايدوب بكار يكي خادم شهاب الدين پاشا يله
روم الي ميسيه واقچيله و دني اكي بك يكي
چري ايله افلوق الدين كچوب انكرو سد ولايتنه
واروب خادم شهاب الدين پاشا كند و بير مروز
اولوب اقبيلري كپور و غافلين اطرافه طاعلوب خادم
پاشا خلوت قلوب كورا اول انكرو سد لعيت
ينفق بليد مزيد يكي طاغندي يكي علي الغافلين
خادم پاشا اوزرنه يور يوب و يكي چري دني
تاراش دايكت هجوم ايدوب مزيد يكي غافل بولد
يكي خادم پاشا غافل يولوب شهاب الدين پاشا

دخني شكست واقع اولدي هجر توك ^{۸۴۶} ~~سنه~~ وزيك
خليد پاشا فضل الله پاشا قاسم پاشا يدي
و كولو طردن قرمان اوغلي ابراهيم قروج ايدوب
انا طولو وليتني و كولو وليه قوتيب سلطان مراده
كروكلوب قرمان اغلي بورددي كلدي ديوسلطان
مراد دخي روم ايلي لشكريني بونده قوتيب كنده
قابو خلقيته انا طوبيه كجوب و اوغلي سلطان عي
الددين روم جرسيله اما ستيدن كلوب جمع او
لوب قرمان اوغلي او تر رند بوريوب ابراهيم بك
اشيدوب طاش الت قاجوب صكره الجلكوندر
يلور كروسلطان مراد له صلح اولوب بر شتاب
سلطان مراد اذن دنوب كروكلوب ادرنه
قرار ايدوب دور ركن ناكاه سلطان علوي الدين
وقاي قهري كلوب سلطان مراد اشيدوب بوما تم
اجنده ايكن كروبو طردن لان اوغلي دسيوت و

46
وانكروس لشكري وينقو ملعو لشكر لوجع ايدوب
دسيوت او كچه كلوب ايزلا دي در بندنه بولو
لشوب حنك محاريد ايدوب روم ايلي بظر بكسي قاي
پاشا روم ايلي چسبد و طورخان بك انجيه قاسم واروب از
لا دي از رنده كافر چرسيله بوشوب براوج كافر دبو
نلري طاغدوب صكره واروب هر بركوز چفقوز سور
بيدوك ديوب انجيه بو استمالي و يروب انجيني
طروجلر بو خيري تشيدوب وارميوب قاسم پاشا
يكوز قلوب شكست واقع اولوب سلطان مراده
خير اولوب سلطان مراد دخي ادرندن كوجب روم
ايلي چرسي و عرب ويكي چري وقابو خلقي ايله قشيب
تمهري وقتنه ازلا دي در بندنه بوشوب سلطان
مراد بادريتد ياشنده ابروشب كافر ي كروسنه
تدرو ب كافر چرسي و نوب فجوب طورخان بك
ترلق ايدوب لان اغليله ايج آسه خبر اولوب لازاغلي

کرواکروس لشکر فی ساغ واسن الوب پیقوب کیدوب
سلطان **مراد** کینه ادرشیه کلوب قراغش اکیز کوروبو
طه زن فرمان اینی ابراهیم بک کرو هجوم ایدوب اناطو
لو ویلوتینی ولد ولیه قویب سلطان **مراد** خیر اولوب
سلطان **مراد** دخی بو طه زن ولق اعلی دسپوخی ایله
خلید پاشا قنداشی محمود جلی از لادی در بندنده دساق
اولش ایدی اولد دساق اولدی جهندن انزی الاجه
حصاری واندن اکارویسی نوارسه ماب ولق اوغلند
ویروب کرو مملکتی ویرب برشدلر واندن صکره سلطان
مراد کرو اناطو لوی کدی بکی چری وقابو خلعتیه که روم
ایلی چری روم النذ قلوب اناطو چرسیه واروب
قره مان اوغلی برایم بک قاجوب عاقبت افضل
الحکماء والفضلاء حضرت مولانا صار ویقوب
حضرت لری کندروب صلح مصالحه ایدوب کرو سلطان
مراد دنوب کلوب بکی چریه دستور ویروب
وساید

وسایر خلته دخی کند و واروب معساده اتوب
بالکلیه بکلی ترک ایدوب تختی سلطان محمد چلبه
اصمیر لوب خلید پاشا وزیر اولوب مولانا خسر
قاعنی عسکرا لوب هجرت **مراد** و کرو قراک
لعیز وینقوب لید مجوم ایدوب انکروس و صاص
والامان • و بچ • و لاپین • و بوسنه • و بیه چری
وافلوق مجموع • جمع اولوب اتغافی قراک وینقوب لین
یتمش بک مقداری لشکر جمع ایدوب کافر چری و ج
دورت یوز طوب عرس ایله بکلوب طوبلد
وعرب لرب بکلوب و لشکری کومر کوک د مورده غرت
اولوب آهن پوش بولاد اجنده بوزک بکی سقوله
هیبتله بلغراد دن وسورهندن کچوب ما طارا
وشوملو ولایت خرایر ویروب و کلوب نیکه
بوی اونر رند دوشب حصار ایدوب اتغایوب
انزندن کیدوب کچوب نیکه بوی سخاچی بکی

فیروز بک اعلی محمد بک نیکروی چه سیله و حاضر
افجی ایله کافر لشکر بک اردین با صوب بویجه کافر لری
دو توب بو طرفه کتور مکده بو طرفدن سلطان **مراده**
معن ساده خیر اولوب کلیوب صکره علی جیه در لر
بر بنام کیسه پاشا لکن دورب علی جیه واروب
در لودر لو محتلا ایله سلطان **مرادی** یرندن قوبرب
قالد ورب کتورب کلوبیده افرنج لعین اتقانی بله
اولوب کیلر کتوروب کلوبی بو غازی دریا یوزن
دو توب یول ویر میوب بکها یول بولیمیوب عاقبت
غلط دوشنده یکی حصار طرفته بر فرنگ کسیده
روم النده کوب انا طولو جهر سی بله کوب طغ و اوسیه
کلوب درند پوچوق دبدق توب طهر کتور فری و نریله
اعلی محمد بک اول جیلو کافر لری درند سلطان **مراده**
کتورب سلطان **مراد** بوی فر لری کورب بو فال بوم
دو توب اشمو زراستدر دیوب حقوق عنایتی و حق
رسالتک

رسالتک معزات برکاتند دیوب حق تعالی بیره چق
چوق شکر لوقلوب فی سبیل الله نیت غزای دیوب
غزایر بید یعلیوبی درندن چقوب بویجه لشکر لر مع
اولوب روم ایلی بک لشکر لری انا طولو لشکر و قابو
خلقی و یکی چهری و عزب انا طولیدین و روم ایلی
اوتوز بک عزب و چهره خور دن چقوب طرف
عالم لره نفیر عام در دیوب جهاد اکبر در دیوب
اهد اسلام بر یردن خروج ایوب روم بکلر کیسی
شهاب لدین پاشا در لر و انا طولو بکلر کیسی کوبکو
قواجه در لر ایلی سلطان **مراد** اعلی سلطان محمدی
درنده قویب وزیر ی خلیل پاشایله کند و ادرند
چقوب وزیر ی خادم پاشایله هم بکلر کیسی روم
ایلنوله اوج بکلر کیسی بک و اسحاق بک و عمر بک و
طورخان بک عیسی بک و اورونوس بک حضرت لری ولد خال
اغرا خزه بک چاقر جی باشی قاسم پاشا ولد و در فرنگ بویجه

بگر طغ و سلطان **مراد** آکروس لعینک اوزرنه هجوم
ایدوب وارند اوزرنه بولشپ عظیم جنک ایدوب
هر طرفن طوبلو و تمکلر و زنبکر قضا یغوری بکجه یا
عوب بر بر نزلوب یبقولین بر طرفن و قره مخالف
لعین بر طرفن و قراله اوزرنه کو کسده طوب سلطان
مراد اوزرنه یور یوب هجوم ایدوب سلطات
مراد وک صاغ قولنی و صول قلنی کنزب اناطولو و
ایله چری و افجیلر مجموع طاعلوب برکنده اولوب اناطولو
بکر بکچی طای قره جه شهید اولوب رحمت و اسعا
همان سلطان **مراد** کند و یا کوز یا ننده قابو خلقی دینی
طاعلوب بیش یوز کشی مقدری قالیوب سلطان
مراد کورد کور حال بویه اولدی یوز کو کاد و توب حق
تعالی طرفنه نغیر غلوایدوب ایستی الهی سیدی مولا
اسلام دینت سن قوت و نصرت ویر **محمد مصطفی**
توک افضل الصلوات و اکمل الخیات درانک

یوزی

زی نوری برکاتی حقیقون اسلام دینت سنک
یت ایت امتی محمد دیوبوز الی قلدی دعایی
فی نشانه ابر شوب حق تعالی دعاسنی مستجاب
وب **محمد** مصطفاناک معجزات برکاتنه غیب
لر وک متنده و غازی لروک اعتقادی برکاتنه حق
تعالی نصرت ویروب قراک لعین کند و بید مغرور
وب سلطان **مراد** اوزرنه یور یوب مغرور
بدن صبار لغدن صبار لغدن سلطان **مراد** الامینه
ت دبوب یلکوز قلیه دیندی حقا عنایت دور
نرت رسولک معجزاتی دور حق تعالی نک فضل
شوب قراک ملعونک آتی سر جیدی بر عرب و بر
چری حاضر بولون اولاراده قراک لک آتی سکر لیز
لاندن دشور دلر قومیه خضر دلر الب از لردن
پیر بهادر لردن اکلور دلا و لردن اییدی دفعه
آن ایوب قراک باشنی کسوب سلطان **مراد**

کتورب سلطانک همیشه دشمنیوت باشی ایلیانی
التندہ غلطان اولسون دیو سلطانوک اوکنده باشی
یوالدی همیشه دشمن باشی ایله اولسون دیدی
جون سلطان **مراد** اولد باشی کوردی قرال لشکر
ندن برکافر کتورب کوستردلر اولد کافر اولد باشی کور
اغدی قرال کند و در دیدی اندن بلدلر قرال باشدر
سلطان **مراد** یوز کواکادوتب حقه مق چوشکرلر
اید و براتن ایوب یوزنی طیرا غد و روب سجده
واروب یکی رکعت ناز قلوب حقه تضرع
ایدوب باشی سجده دن قالدورب کرو آنته بنوب
قرالت باشی بر جداید صاحبزوب قالدورب منادی
قلدر چاغردلر قرال باشی در دیو لشکر وک اچینی
کزدور دلر مجموع چهره کستر دلر کرد و طاعیلر لشکر
کرو سلطان **مرادوک** قانتنه جمع اولد لر کافر چری
بواوای کور بینقو ملعونہ خبر و بر دلر بینقومان

۱۹۰
۵۰
جمعہ یوز دتدی جون کافر چری منہزم اولوب
نہ باشی یوز اهد اسلام ای کورب هر طرفدن غالب
ب قومغا کند لراهد اسلام کلاور زنه غالب
لناطولو و هر م ایلی چری واقعی لردخی خبردارالب
کلاور دنجہ هجو مایدوب ز بنور باله و شریکی
شکر نر اسدلر بینقو بلیده همان باشی الدی و
ی فور تلدی صفدی کندی همان مقصودی
نک قرال الاله و یروب کند و قرال و ملاق ایکی
ودی اولدی جون کافر لشکر منہزم اولوب
عرب و یک چری مجموع حاضر اولان چریلر کافر
ن از نر واروب غایت خلت عظیم اولوب
یو عرسینی یغیا و تالان ایدوب غازیلر قیمت مای
سلطان **مرادک** قانتنه کلدر بیرام قیلوا اولسون
بیارک اللیز سلطان مرادک الزاویوب بیرام لشد
کون انده بیرام ایدوب دردیچی کون وارنته

ایدیو با ناله و آنا الیه مرا جعفر طیب لله نراه
وجعل الجنة مشواه محرم ایوت اولنده
چهارشنبه کوننده حق امرند و امریدی رحمت
و امیعت هجرت اولت سلطان مراد خان
مرهیم او تو زیل بکاک اتدی رحمت الله علیه
۳۱ اوج ای

سلطان محمد بن سلطان مراد نخته جلوس قلدی
۱۸۵

جون تو سمر اولدی مکی پادشاه • شه مراده اوردی فرمانی آله
تنگه کونیدی کواکاشینا • دادر ویر منی گاندار الفنا
امن وار صخره نوردی ای اولو • کواجل فرخوری وارد در بطلو
بورک اولوم غصه سندن طولدی • ندرتجی اولدی نر چاره دیکم
قاسمی بو مختیله اولد لسه • نار باد و قهار له خاگ اولد
کسره بودرده در مان بولدی • چاره سیر بون کسره بلدی

غز استه غازیلر بو غلریه غز ایله دیلر فرج لغز
ایله منادی لغز ایله کجوب ادرنی کدله و ادرنده
اعرش کجوب اولدی رجب ایوت یکرم طقوزنده
شنبه کوننده هجرت اولت ۸۳۸ و کور و سلطان
مراد ادرنده بر قاج کون دورب مگره بکاکچی
ایدیو سلطان محمد اصرلیوی استقلوی سلطان
محمدی نخته کجور و کندی معنسه و ادر ب
عیش عشرته مشغول اولوب دنیا دن ایست
فارغ البالد اولوب اتر ب بونده سلطان محمد
ادرنده نخته کجور کند و ادرند اچ کس دور قلدی
هجرت اولت ۸۳۸ وزیر لری خلیل پاشا قاسم پاشا
وشهاب الدین پاشا کرو بکلیکی اولدی روم الیه
سلطان محمد پادشاه الوب هم حکومت ایچده
ایکین شهر ادرنده حرق اولوب تمام بیوب بزان
تان ایچده کتخدا خوجه قاسم و بزان استنا باخیلر

۸۳۸

کسین و از من اول عهد به • کورکشایش بولد اشبو عقیده
کشفه کسی اجلدن ای ایچی • قورتریمان کورطوره برکون دخی
اسر یکدم شهلاسه ویرمزان • کورفیدوز اولد کر نریمان
ای ایچی عقیده اولد بولسا ویر • ای ایچی کورکوشه اولد
ای ایچی عقیده کور قیصر بقار • ای ایچی دار اولد دیر
نیخاضا کور اقلد دورر ایوم • بنجه کوروش اقلد دورر زین کور
بنجه و سملری اولد با صد دورر • بنجه بهرام با بنجه با صد دورر
آرد نسیر لاری فلبه ر بوز • اه بوا جل کور انشا آه
نیرده ادی اکلسه با شیار • سوز کسینلوز کسین ویرمزان
قوردا اولد کور امان یلان قوش • تاکه بوند کیمین آلی بوش
جله خلقه دخی ایوب العباد • سن رفیق ایوب امانی اعتقاد
فاعله فاعله فاعله • ویر صلوات الله و تعالی علیه
بویان سوز سوز بنجه قالو • شاه محمد فقستینه کالور
بون سلطان بهرام مرهوم • وفات اندی اغلی سلطان محمد
تخته کجکوز و قور ویر لری خلیل باشا د خاتم باشا صارق
باشایدی

باشایدی اسحاق باشا عزلا اولوب اناطولویه
بکلر یکی اولدی از غولر علی عیسی بک عزلا اولندی چون
خال بویله اولندی چون **سلطان محمد بن سلطان مراد**
محمد ابنوک اون السنده پنج شنبه کوننده تخته جلوس
قلوب قرمان اغلی ابراهیم قرمانه حرکت ایوب سلطان
اشب دوب لشکر جمع ایوب وزیر لری ظیلد
باشا صامرو چه باشا شهاب الدین باشا اناطولو
بکلر یکی قره بک لشکر حاضر اولوب قرمان ولا
یتنه یور یوب قره مان اغلی ابراهیم بکله مندر
محاربه ایوب قره مان اوغلی ابراهیم بمقاومت
ایده میویب صکر صلح اولوب کلوب ادرنده
یکی سرای بنا اندی **محمد نوزک** **۸۵۵** **۸۵۵** **حق تعالی کلام**
قدیمه دخی بیور مشدر کور رحمت زید سلطان محمد
اول ابترک انجد صابنده تخته چشرد دور و کور
سلطان **محمد** شهر قسطنطین یاننده بخانه کسن

حصاري بيمغه قصد ايلدي انا طولو وروم اي
په يرين جمع ايدوب انا طولو بکلر بکبي اسحاق باش
روم ايلي بکلر بکبر قراجه بک وزير لري ظليل باش
وصار وچه باش از غنوس باشاهب باشا لربک
بريره کلور بکي حصاري بيمغه باشا و لربن بادي
تمام کرکي بکي قازد لري بکرم قولاج مقداري ناگاه
اهن ميني تمام قبوسي صفدي بلدر انوک نار بکي
کوندر مانده بايلمش در همان بر تمام قيسيد رکو
دلراد مدن اوکدي ويا مکره بايلمش در اول قبوي
دخي بنياد نک قيزوب قزوب عاقبت حصار
بنیادين او در هر طرف دن سخاق بکلر نه نخشد
اندلر اوج قولالوي هر بيرين برتر وزير لره نخشد
اندلر اوج دورت ايوک اجنه حصاري محکم ياد لره
طایر سندن طوبرل قوردر قره دکيز در اوق دکيز دن
کيلر کچه در ميالر قسطنطينک بغاز ميني کسد لره
قلمدي

قلمدي هجر توك ۸۵۴ وکرو و سلطان محمد قسطنطين
المخد قصد ايلدي طرف عالمه نامد لربرا کند قوز
اناطولودن وروم المندن لشکر لرجع ايدوب بکلر
وسوي اشيلري و تيمار لري انا طولو دن عزيمت
وسروم ايلي عزيمت و دخي اون بکي بکي غلري
اکبر در ايدوب اهدا سلومه هجوم خبر
اولوب تيشلردن و تکیه نشين در ویشلردن
وايدالردن جمله حاضر اولوب قسطنطين
اونارند دوشوب ي نهايت لشکر لرجع اولوب
و دخي ادرنده اثردها بکي بکي طوبرلر دکور
اگر دردن توفکلري و توب لري جکدور
کند و دخي ادرندن چيقوب اولوب طوبرلري جکوب
بو بخج ادرملر چريدن و عزيدن او شوب اولوب
قسطنطين اونارند اولوب طوبرلري قوردر
هر طرف دن اولوب شهر قسطنطينک بور جکدور

ویدن لری یقوب کافر لردن کافر اوچرودن جنگه
ظفر بولما یوب تکوری غیرت ادوب امامت
دخی دیوب اول غیرتله جنک ایوب عاقبت
محمد بن سلطان مراد غیرت دوشوب حق بولنه
فی سید الله دیوب بیجا یوب جبر او قها
هر طرفدن لشکر او شت حصارک ایچنه کروب
حصار ازرنده کافر لری قلجدن کجور عاقبت
شهر وک ایچنه کروب و بیجا و نالان قلدر قز لری
واغلدر لری و عمر تلری اسیر ایوب وصال لری
التو ندن و انجودن و جواهر دن تنگدن و فلولر
واقچدن و متاعدن هر یک بولد لر بیجا بله لدر و
اولری دخی اول حینده دتوز بلادن دتوز شون
کیجاهل اسلام غنیمت مالنه عرفه اولدر قطنین
بناذا اولدن ایک بک اوچ دتوزت یوز ییدن برو
جمع اولان مال هب غاز لیره نصیب اولدی قطنین
فتح

فتح اولدی ربع الاول ایوب کرم برنده سد شنبه کون
واندن سلطان **محمد** قسطنطین فتح ایوب ملیش
ایوب کون بدینده سد شنبه کون الا کون اگر شکر
الا بریحی کون فتح اولدی واندن صکره فالقرا بیصه
کجور و امر و ایونری فتح اندی بویل وار شی ایوب
قلعین فتح اندی هر نوک **آیت قدیمک**
دخی کلش در در لر قسطنطینک التماسنه حق
تعالی کلام قدیمک بیوز مش در واردر
بلده طیبه تاریمک واقع اولمش در واندن
صکره قسطنطین الدخی دمه و وزیر خلیل یا
شای حسن ایوب صکره کلب امرندن قوله برغز
حسن اولوب صکره کلور مرحوم مغفور خلیل
پاشای شهید اندی رحمة واسعة نور الله قبر
و کبر و سلطان **محمد بن سلطان مراد** شهید شهر
قسطنطین فتح اندکن صکره ایا صوفیای کور

وغرب بنالو کورب کلیسا لزو و ز پیرضا مستیلو
غریب عجایب رنگامیز صر مهر لور کورب
نانشانندی مختیر و خیران اولوب قالدی دیکر
اهدرو مدن فرقتکستان ره بانلردن و قسین
بطریق لردن و تواریخ بیللردن قسطنطینک
بناسی کلد بنا اتلر و کور لکلور حکم اتلر کلد یاراش
اولد لری بیلک استدی **تواریخ** بلونلر و م
و فرنگ طایفه سندن بطریق کیشیشلر قیسسه
و ره بانلردن جمله سینی جمع سوال ایتدی کم قسطنطین
کلر بنا ایتلر و کلر حکم اتلر اتلردخی بلد کلر چنکستا
بلرنده یولینا نلردن و تواریخ ایشاد اولد خیر لردن
سلطان **محمد** خیر لرو ویر لرتان **تاریخ** قسطنطین
اضارده شویله کلش در کور او پلر شویله ایت
اتلر کور حق تعالی **سلیمان** پیغامبره پیغامبر
لک ویردی سلیمان پیغامبر خصی ایشیه

وجه

وجه کور اندی دنیا نونک نقد ر باد شاهلری و بکلر
وامر مجموع سلیمان مسخر اولمشل یدی بیج بر قلاد کور بکلر
الحاکم اخیه مکر کور مغرب و لابتنک بر جزیره
واردی اولد جزیرتک بر بادش هر واردی ادرنه
در لردی الویاد شاه ایدی فرنگستان
ینک اذن الویاد شاهدی بوغیدی یوز
ک امره کوچی بیتزیدی ایتجا ر کندن و بکلر کندن
کینسه باشاند قزیدی **سلیمان** پیغامبر علیه
السلام پیغامبر اعین بلوب و شوکت ایشیدو
انسو وجه حکم اتد و کین بلشادی و الا مطیع
اولمشل یدی سلیمان پیغامبر ع سرم دیدلر کور قلو
جزیره باد شاه مطیع اولماز سرکشک ایدر دیدلر
سلیمان پیغامبر علیه السلام دیولری و بیلری
واشن و حتی جمع ادوب اولد جزیرتک واردی
عشکورد کور سلیمان پیغامبر کلور لشکر فی جمع اتدی

سلیمان بیغامیره فرشو وار دی بر بریسه بلوشب
عظیم جنرالدر عاقبت عنکور باصلوب لشکر
نارا ولوب عنکوری جنگده دوتای
بیغامیره کور دلد سلیمان بیغامیره
اسلام عرض اندی عنکور
سلیمان عنکورک باشی کسدلر
اندلر دلد عنکورک مالخر وخرنجر الدلر
سلیمان بیغامیره
مخشل اندی جوانی که ایشی تمام او
برصا ص... فیزی وار دی غایت حسنالر دند
ایدی... غوبلیدی نظیری بوغیدی اولاد
شمسینه دیواد فرمشلر ایدی اول سلیمان بیغامیره کتولر
سلیمان بیغامیره علیه السلام اول قزلی کوردی حسننه
عاشق اولدی اول قزلی کتور کند و بد نکاح اندوردی
اول قیزی غایت سودگندن شویدا ایدی که اولده

مقصودی ولسه **سلیمان** فائنده مقبولدی برسوزی
اولمازیدی شمسینه برکون سلیمان بیغامیره علیه
سلام دیدی که بنوم اجون برسرای بر عالی تقص
... نیاد اید که اولدی که عالی سرای کوشا بر برج عالی
... ولسه دنیا بوزنده کسند نیاد اتمامش اول
سلیمان علیه السلام دخی دیولر
بر پیره ولسه وچنه حکم اندیکم برهوا جو خوب جننت
... یولورک کور اندی بر عالی بنیاد ساوا ایدیه بیز دیدی
یور و پربلر عالی کشت ایتدلر عمر بر وجم هند و سندن
قناری و ختن چین ماچین و ولایت ترکستان در
شرق طرفد کتور دلر حج بر یوروما پور عاقبت و بلوایت
وم کور اکلور یونانلر و مکه مشهور در راق د کین
... برهواس خوب پیر یولدر ایدن حق طایفی دیرلر
یک عصرده دخی وارد در نماشالم کم ایدن خوف در
سل بنیاسی وارد اولد نماشالمی کتور دیولر وارید

اول يري بکندي لر اول بره بنا اتمک مشغول اولدر د پور و
پيرلر انس و جن عالی کشت ايد و بر جها بر لردن و کوه ابد
طاعت و کوه قاذن بلد کلر بولد قلري بر لردن هر صحر
اولان يبر لردن انواع رنگر هر صحر بولور در کلر کسر
کتور دلر بر بره جمع ايد و بر حاضر اندلر شمدي که
صوفیده اولان الت صوفی صر صر کلر که وارد
اتک معدني کوه قانده الور دلر غير بيرده اولان
ورلر و اما مغزيب زميند حبش و لایمي از لختد و
از در دلر و قتها مصره کوبيله کتور لر ایش و اما
بنوک کچ جوهر لر دکلر دلر چون د پور بولد قلري
هر صحر کچ بولور کتور بر عاقل قصر کوشک بنیاد اندلر که
بج دنيا بوزند کس انا مشور چونم قصر کوشک
عام اولدی بیدر شمسید خانوز کلر کوشک بکندي قرار
اندی قالدی بر بجز زمان غاقبت شمسه اولدی و دي جي
بکندي **سلیمان بکندي** دي دي که بني بيت المقدس

ه دي صکره حکمي کوردي و عربز مصر و نوبت
خراب الوردي بر کوز بايقون ماويان ايد بخوق کتند
لایمي بکندي بنا ايد و ک قصر بجده قرار ايد و اولور
پير کون ناکاه اول سر ايد شمسه کدي بولور
ايد کم درو جواهر لردن کس قبسوا بخول لعل باقوله
بدي چون بوني بايقون کتور بوز بر لردن و بردي
پير لري چون اول بولور کور بخر لردن بايقون
بايقون و زير لردن ايد کتور بولور دي نه در بر سين دلر کم
دي عالمده بر آوا شليم ديدي بوم دايي عالمده ادم
ديدي سيز لردن در سيز جالب و بره بپور ديشور ايد
پير عاقل حامل دانان و از بري وار دي ادد
لر قتنوز و بر لردن بيلمان زمانده غلور چکند
دي هم سليمان **بکندي** قطنوز و زير ايد کور ايد
کي مسجد کور شادي قتنوز و زير ايد کور ايد
شاهي عالم شمدي عالمده سندي زمانده سليمان سيز

بوزمانو که شمدی سلیمانین دیدی لوله سندی بر شهر بندر
ایست که عالمده اکلایین دیدی یا نقوش مادیا و اری
بر شهر بنا آنکه قصد اندی یا نقوش اری و مملکتی و
ایدی قیاسه کلزایدی تا حد انکروس ولایتی و قریه
و مغربه • تابع دیارن • تا طربولسه • و مشقه و
و دخی عجم ولایتی • تا سمرقنده و اریج حکم ایدر ایدر
وستان دکرز و اریج • و هر مملکت و هر ولایت کم
و بلخ • و قفق • و بغور • و مغول • و قنا • و تر
کستان • و خطای • و ختن • و چین • و ماچین • و ق
رس • و عراق • و بلخ • و ترکستان و بلایتی و اریج
و شمش و ولایتی بروکم • چاکوز • و قزم در • و
کفر در • و لینه • و قره بغدلیز • اریج • روس • و خروس
و قره بغدلیز • و افلاق • و انکروس • و جیح • و الامان
و اندن اماروسی مستوس در اول دخی بر طایفه در کم
بی نظایت تا حد دکرز و اریج بولدر کم اتن او نه آدم

دیوخی استولش چکوب تفتیش ان عاقبت بوبک
تیموری بکلرن خبر لر کوندری کور پادشاه بنده در
دیو باشته بونک یکی حال کا • و اندن صکره
بلدر کلور • شاه لیر بولدر پادشاهی
دیو پادشاه دخی تو احوالی دیدی وزیر لر
دخی سمعاً و طاعتاً دیوب چون قدرت بویله
کستردی دیدلر وزیر لر بکلر دخی اولیری بکلر
بنیاد او رمغه مشغول اولدر یا نقوش مادیا
هر طرفک و هر مملکت پادشاه لرنه الجیلر کوندری
بها بونک یکی حال واقع اولدی • بر شهر بنیادایت
دیو امدی سیز لر دخی همت ایدوب ویلایت
لر و کوزنه و مملکت و کوزنه اولان بنالردن و غلام
لردن کوندرا سیند و سستلق ایدر سیز دیو
خبر لر کوندردی **هندک** و **سندک** خطای و ختن
چین • و ماچین • و قفق • و قنا • و بلغار • و طایفه

كنانيدن • واشغانيان • وساسان • وسامان •
 وصفاربه • ودني غوربه • وسغوربه • وصفاربه •
 وديلويه • وديشت • ولايجي وارم ريو مكنوك بكلي •
 وپاذ شاهلي • ودني انكروس طاب سندن • انكروسي •
 ووج • والامان • ولاطين • ومسقوس • وقر •
 وولاست مغرب • وهيسد • مده ومدينه • ومصر •
 وشام • ولايت كلنج اولطاف لروك ياد شاهلي •
 وبكلي حالو حالنج • بنا لردن وار غادر دن كوندرد لرد
 كلدر اول بنيادني قزمغه بشلدر جون خذقيت •
 قازمغه را اور دلر طاشني وكرجي وجميع اسبابني
 حاضر تدلريي بد تمامت قيدي كور دگر جون سكرجي
 پيد اولدي يانقوي ماد بيان بو مملكت لردن كلوت
 بنا لري ودي ارا غادرني حاضر اولوب جمع اتدي بود
 بك بتا واكي يوز بك ارا غادر و فرق كز يوز بك آد م
 جمع اولوب كلدر جون قيدي قزمغه بشلدر

پيري

پيري جون قرق ارا شون قاز دلر قرق ارا شون
 بنا قزله قده ناگاه براهن ميني قبه چقدي اول
 قبه نك داي سيني قاز دلر قرق ارا شون مقدار
 قبه نك بوي چقدي عاقبت قورسين بولوب
 اجدلر اچنده ديار رسته يوق اما يدي برده يدي
 بولوب يديشتر كركس شكدار مقناطيسدن دوز
 ارا ناريني الماسيله اور تمشلر قيونك يدي
 ده بلكه بلكه طومار اما لت بلكه كركسلر
 يي بق بر بلكه اولان يدي كركسلر دايغيشي
 نوك باشلري يوق اما اكي كركسوك باشلري وار
 دهر بلكه اولان كركسلر و لك از نك بر سر لوح
 ارا تار تخلري يازيش قازيش طومار اصلو جون
 وح لري كور دلر اولوب نظر تدلر كور دلر ندي تاريخ
 كين بملدر خير لك قالدلر عاقبت اولان مانوك
 كلوكري كاملري فاضلري كور وارم رافلو طون

حکیم شاگرد لرندن اییدی افلاطون دخی کور مشدی
 کور میثی واریدی لوول لوح لرو لک تاریخچه نیلایو
 عقلی شو که ایرکوه دلر کم حق تعالی اولو یاد شاهد
 نه اولینه عقل ریشور و نه اهر نه عقل ایرشور
پیغمبرماندینی مکانه دور بی نشاندر کسینه
 حقوق تالک نه عقل برمان حق تعالی اول بر طایفه
 برمش کرو کند و بلور اول طایفه کلوب بک یلده بر کر
 کس دور و ب اول قبه نوک اجه قور لرا میشتو
 بک ید تمام اول انوک باشنی کسوب کدروب انجی کور
 قور لرا میشت چون اکی بک ید اول بر کر کس دخی قور
 لرا میشت **علیهنا** هر بک یلده بر کر کس قور لرا میشت
 چون یدی بک ییل تمام اول اول مخلوق کور مش
 حق تعالی کور بر مخلوق دخی براد و بر عیث اول مخلوق
 دخی کیده بر صورتک دخی بر مخلوق دخی کلور مش بو
 وجهاله یدنجی بلوک وار انجی کر کس لک باشلری یوق
 هوان

همان بر کر کسوک باشی وار بوندن بلد لک قیاسیه
 کز نه الت طایفه طولدی بدنجی **دم صینی** کلدی
 یونس **مهم** الت کز دنیا طولدی بدنجی دم صینی
 کلدی دیدو کی بو عیش آدموک بر دلماسنه ودخی
 عمرش و کویسی • ولوح و قلم • ویدی کور کلر • ویدی
 یلر • و فرشته لر • انس • و جن • و خوش • و
 طیور • و حیعی بر دلمش کم وارد **حضرت رسالت**
افضل الصلوات اکل التیمات کم انوک کور بد
 یره دلمش دور و بو مجموع بر دلمش کم وارد انوک
 کلستنه سبب اییدی خاتم النبی و حق تعالی نک
 بک بر ادی و کندوی بک انسانه ختم اولدی
 قیامت حشر و نشر انسان حقنده اولمشدر
 جنت و جهنم دخی انسان **انجور در امتنا**
و صدقنا بیز کیر و کلر و کور کس لرفتنه
 سنه که عقده

اولا که کسلا دی **آدم صیفي** د ورنه دک کلخه قرق
سکر کر کین هر برسی بک میل او ناره **۸۰۰۰** **سنه** قرق
سکزیک اولور مش اندن او تاسین بلادر کم دنیا
یراد لای نقد سید و سالتنه دن غیریکسینه بلایو
کاتنیل حضرت رسالت مغزی موجودات
و صلاه صلوات در اولیکجا که حضرت جبریل
السلام حضرتن براق کتوب کتوب حق حضرتنه
اوقیب معراج کجینی معراج عروج اندکه **بیتک** بید
بله سبعة سموات کجوب لوح قلی کورنی کجوب
عرش العظیمه وارد قدده امام فخری رانیدن روایتدن
حضرت رسالت عرشوک بر کوشنده بر الودسریانیکه
ملوئیکه لرنه ایخ ورنه او نرویی ورنه اهری و نرویکه
وارشولاقای نیایدن اوق چفتن کوی بر ننه بقایوب
کروه اولوب کسدر حضرت رسالت یونلری

جبریل بو کوه فرشته لری کور و آرد بو نلرند ر نیردن
کلور لرو نیرید کیدر لرد دی حضرت جبریل
یا محمد حق تعالی بن قلی یراد لای بو نلری بو یله کورم
بو یله کیدر لرن بلنم که قدن کلور لرو قنده کدر لردیدی
حضرت محمد بو نلر لک پیرنر صورت کور نیردن کلور نیر
و نیرید کدر سیز دیو بو نلر وک مع برسی جواب ویرم
حضرت جبریل بو نلر دیدی **حضرت رسالت**
خاتم النبیین جواب ویر سکوزند دیدی بو نلر دن
بری دور دی حضرت محمد ایتدی یا رسول الله
نه سوره رسون حضرت رسول ایتدی ما یا مالک حق
تعالی سنی یراد لای نقد سید کور کدر سین نیردن
کدر کور و نیرید کیدر سیز دیدی اول ملک ایتدی باقی
الله حق سبحانه و تعالی بن قولنی یراد لای دورت
یونلر بک یله بر کوکت بر تمش در دورت یونلر بک کوک
یرنشد و سکر حق تعالی اول قدن بر اول کتار نیر

هنوز بوا را بید سمدی کدوم بلزم که سمدی
کردی ترا بید وار و برین بلزم دیدی و کنیدی **امده**
عزیزی من دنیا نوزک اولی بی و آخری حق تعالی دن
غیری کسند بلزم **لا یعلم الغیب الا الله** الله با قدر
هم آبد و هر هم از لدر هم **اخذت** هم **هم**
در بوملک لری هم بر تسی هم **لوش** میا کا
اساندور حق تعالی دن غیر ی هب فنادور
باقی الله در کواک از وال ایرمن
بر در اول بر لکینه شک یوقدر **کرچه** بکش سیلینلر **چق**
بیز کیر و قسطنطینک بنا سبی قفسینه کلوم
جون بیدی سید طاشنی و کرجنی و کرجنی حاضر **تشنلر**
سکیزنجی بلده فرق کز یوز بک ار و قرق بک
و اکی یوز بک اسر غاد حاضر در مشلرایدی بنیادی
اوره لرایدی **مخملر** قولنج بر ساعت الورش او تون
بلده بر کلورش اول ساعتی کوز لیب و هر لرایدی اول
ساعت

ساعت کلودیو کو پنا سین اوره لرایدی اول شهر
اچنده مناره یکی میثلر بند لدر هر میلک از ننگ جا کله
امدی لرا اول ساعت کلا اول بنا ی اوره لرا **چاکله**
چالدر لشکر بر کزدن حصار که بنیادی بر غلر
اول کوزی کوزی لایوب **سطر** لایله **مخملر** و **مشلر** دی
هنوز اول ساعت کلا مثل ایدی شنبه کون
ساعت **مخملر** قضای آسمانی حکم ربانی شویله جاری
اول مثل ایدی که حق تعالی نک ایشنه کسسه مانع اولان
ادم او غلای نه قدر تدبیر ایدر سه تقدیر لای منع
ایدر ناک آه هوا **آوتند** بر کی لک بر ایلوی **کتور**
کیدر کنیلان جان اجز جو سندن اول **چاکوک**
بیرند و قندی **چاکوک** بریسی و **تجک** اول ساعت
کلیدی دیو مجموع **چاکلری** چالدر اول **ساعت** کلیدی
دیو اول **لشکر** بر اعور اول بنا ی بر قدر هنوز اول
ساعت کلا مثل ایدی **اصد** بنا کلوب پادشا

چاغيرب فياد ايلدي ايلدي قزبايد نيلسون تقديره
اولسه كرك ايلدي يانه شاه غايت ملولا اولدي
بلدر كم اول شهر ي هراب ولامسنه دور صيكي
معمور ولاميسرد ورا چار بتالر بناي برغوب
پماغه باشلدر هاندم قرق كز
وقرق بك بتا اكيونر بك امر غاد قرق
دايره سينغام اندلر قرق كونه قلعه م اولد
كون باشنه بر يرغوز يا يوب وج يوز التمش برغوز
هر بر قوزك ادا الغنخ او تونر بدنلر اندلر و التمش
فا يواندلر هر كون اكي فابودن كرو ب چيقلا ايلدي
بر ايه التمش فابودن لوردي و يوزن كليسا و التمش
بك اولر و بشر يوز كروان سراي و يوز حام
بنا اندي لر چون شهر تمام اولدي كور بلر جمع
عرب و عجم و ويلويت روم و انكروس و قزكلر
هر طائفدن جوق اولر سوردلر و شهر لسوردلر

در قسطنطينك تاريخ **بلده طيبة** حسابجه اولتمش
در سبج الاولك بيكرم بر كونده سه شنبه
كونده فتح اولندي **هارون الرشيدك** تاريخك
۲۵۷ ييلنده ويران قالمشدي صكره كلوب افرخ
لعين الوب حكم اندلر الت يوزيل قزك و موم معور
اندلر غايت معمور بكن **سلطان محمد كلوب** فتح اندي
والله اعلم **لا يعلم الغيب الا الله** فتح اولندي
شهر قسطنطين ظاهر ون ديدلر تاريخك انك افرو
مايسل اينك **۷ اكون** والله اعلم بالصواب هو
جون سلطان محمد بوتار بجلي اشدوب
حقوك قدرته خيرا ن قالوب حتى نعال يدموق
جوق سكر لراندي كند والنده فتح اولندي
وغنه بونجه ياد شاه لرا اول شهر ك التماسنه
صرت كندلر شهري قسطنطين اللاد قلر نه عاقبت
سلطان محمد نصيب اولدي اول وقت وزير لر

خليل پاشا و صار و چه پاشا زغنوس پاشا روم
ايبي بكار بكسي قره چه بك انا طولوبكار بكسي اسحاق پاشا
ديرلردي انلريدي **بين كور و كلك** سلطان محمد
قله قصنه سلطان محمد قسطنطيني فتح انك
صكره لاسر الكنه واردي سوچه حصار ي ان
و جن و مولد حصار ي اذ و جن بلوچ حصار ي فتح

هجر توك ۸۵۸ سن اذن
قرار اندي صار و چه پاشاي مغز و لايد و بيزنم
پاشاي نصبايد و ب زغنوس پاشا حجازت و ب
به كلوب كنه دنب حجازه كندي و ليدنيا و غلب اول وقت
خوجه ايدي و دولتله قرار كوييد كوجوب نو ابري فخته
وارد قده و نيزيرلي نشاخي ابرام پاشا ايدي و
محمود پاشا ايدي فتح و نو ابري حصار ي فتح ايدي
توابعله **هجر توك ۸۵۹** سن كند و نيزيرلي نشاخي ابر
ايرام پاشا ايدي و محمود پاشا ايدي و كرو دولتله

ادردن

امرند خرا لك بازنو ابري فخته قلوب قزاق كوينه
دكتر غنوس پاشا و نو ابري حصار ي فتح اندي
توابعله **هجر توك ۸۵۹** سن دفعه بلغارده واردي
التمادي جوق جنك اولدي طولوبله حصار و ك
بر طرفي يقوب الا جقري وقت بكار بكسي قره
بك مرحوم شهيد اولوب صكره حصار ي بود
اولدي وقت يا نفق ملعون انك روس قره ايدي
دنج لشكر حاضر قلوب نوبت نوبت كند
غاييت جنك اولوب سلطان محمد كندوسي بله
حصار جنك يور ميب اچرودن طاشردن لشكر
يايان اولوب بربرني قروب كافر لشكري
ملعون ندر جوق قلوب يا نفق بليد دنجي بله حصار
چقوب بزم بوك طوي باصوب شولقدر جنك
اولدي كنه مسلمانلردن كافرلردن خيلي ادم
هلاكل اولوب حصار التمايوب سلطان محمد دني

ابن کورب اللھوک امریدی نصیب و لما یدي دلوب
حصار و ستند د و نوب کیدوب اولد حینده
دخی جنگ اچنده یا نقو ملعونہ اوق دو قنوب زخلو
اولوب بلنمایوب یوندر نمره غافلین حصار او نریزید
کدلوب ولد نر محمدن یا نقو ملعونہ هلاک اولوب بو
طرفدن سلطان محمد کلوب قره جد بک مرحومیرین
محمد پاشای هم هم بکلر بکی ایدوب نر غنوس پا
شا ولدیز او غلی احمد پاشا و نر لر ی انا طولوب کلر
بکسی اسحاق پاشای یدی و هم برید اچنده اکی قیرقلو
یدونر دغدی کوک یوزنده بری مغرب و بری مشرق
طرفنده هجر توتک **۸۶۲** دفع سلطان محمد سف
اندیوب و نر دی د کون ایدوب سلطان بایزیدی
ستت ایلدی انکروسه وار نوده ایتیز و بری
بکلر و وزیر لر مذکور هجر توتک **۸۶۱** دفع سلاط
محمد موره ولایتنه واردی کور فون حصار تی

و ولایتی فتح ایدوب وزیر هم بکلر بکی محمود پاشای
روم ایلی جبر سیله لانه کندی کوکر جنکی و
ویرا بخای و دخی ضیلی قلعه فتح اتدی انا طولوب کلر
بکسی بلغراد حوالسین کافر لندن الدی امرنده پت
بازاری و تخت قلعه یا یدی بوید سریدار خزه بکر
وزیر لر ی مذکور هجر توتک **۸۶۲** دفع سلطان محمد
لشکر جمع ایدوب سمنده او نریزید واردی قوجه
دسپوت قومندن بر بنام کافر دنر دارمش مندیری
اولد کافر کندوزی و یردی اولد وقت لانه ایلی سخا غنی
تت او غلی محمد بکه و یردی حسن بک اغلی عیسی بک
انکروی ایتیز و یردی ورنوسا و غلی عیسی بک دخی
ارنود ولایتنه ایتیز و یردی روم ایلی بکلر بکسی محمود
پاشا هم وزیر ایدی انا طولوب بکی سریدار خزه بکر
توتک **۸۶۳** دفع سلطان محمد مورید واردی
موره ولایتی الوب ایندی بخنی حصار تی الدی و اولد

یل در مضان نولک ۸۶۹ کوننده چمن کون کون صباح کون
د تندی وزیر لری مذکور هجر نولک ۸۶۴ سلطان محمد
بوید وجوده کلدی ۸۶۴ دفعه سلطان محمد انا طولی
کوب روم ایلی حرسینه و انا طولی چری بکلر کد و کت
احمد ایدی و لرو و قسطونیه و جنوب شهر خ و دخی
طر بوزخی فتح ایوب قسطون بی اسماعیل بی کتوب قلی
و پروب اغلی و قرینه قلیده قرارید و بر تابوند نانی بکلر
بخیدک و طر بوزان تکون دخی کتوب بر قاج کون دور
عاقبت منکره قیدی کورب روم ایلی بکلر بکی محمود
باشا هم وزیر لری اسحاق باشا
و طر بوزان سوم الربع الثالث و العیشیر ماه ربع الاول
ماه ربع الاول و العیشیر فتح اولوب کلوب ادرنده قرار
اندي هجر نولک ۸۶۵ دفعه سلطان محمد اولو عن
سفر ایوب کوب طر قول اغلی قزقلو ملعونه جنک ایوب
قزقلو و یوده لعین یوزه یوز کلایوب کچیلده و کت

بوسنه و هر سگ و قوجا لری تمام مستر اندي با بجه قضا
الیوب روم ایلی بی محمود باشا وزیر لری اسحاق باشا
انا طولی کدی که احمد ایدی تمام بوسنی فتح ایوب کلر
قسطونینده قرار اندي هجر نولک ۸۶۵ با بجه حصار بی
الیوب منکره کافله کد ازنه و کتوب الیوب کافله شکست واقع
اولوب کندي دفعه سلطان محمد قسطونینده قرار
سفر اندي بکلر وزیر لری مذکور هجر نولک ۸۶۷
دفعه سلطان محمد ادر نوده سفر اندي نوات و لایتی تمام
مستر ایوب کلور اقلده قرار اندي و لید و بای کبر
اولدی قلیده بر فتح کون طور کلور ادرند قرار دانی
اندي کچور قسطونینده قرار اندي هجر نولک ۸۶۲ دفعه
کرو ارنوده سفر اندي یوان اللیز الوب کلدی قطنینه
قرار اندي هجر نولک ۸۶۳ دفعه سلطان محمد قرمان
سفر اندي قرمان و لایتنده واروب کافله حصار بی فتح
ایوب کلور کیدوب کرو اولیل وزیر لری اسحاق باشا

فارس سینه...
چهار سینه و اروپا سبکی واقفای فتح اندر وزیر
اسحاق پاشا روم محمد باجو پاشا کلبر عزلا اولدی
هجرت **۸۷۳** تنوع دفعه سلطان محمد سفا
انایوب قسطنطنیده قمار ایدوب روم محمد پاشا وزیر
قرمانه کندردی واروب **۸۷۳** حصار ای بندری روم
ایلی بکر بکی خاص مراد اناطولو بکر بکی که و ک لعد وزیر
لری اسحاق پاشا روم محمد هجرت **۸۷۳** دفعه
سلطان محمد اغربوسه سفارندی سلطان محمد قود
وبری محمد پاشا کلبر لیدی درت یوز یکرم باهر یکی د کیز
بوزندن محمود اغایدی عزلتی کلبر له اون اون اکی بکر عز
بله اغربوس قلعسنه واروب اوز سانه دوش روم ایلی بکل
یکی چرسی خاص مرادله و اناطولو چرسی که و ک احمدله اغ
بوس قلعسی اوز سانه دوش عظیم جنرال اولوب طوبر قور لوب حصار
برط فی بقور قلع زبون اولوب د کیز بوزندن قزیز کلبر د فر

قرنستان دن یادمه طلوب سلطان محمد کلبر قزیز کلبر
د کیز که اکی طرفند طوبر قور د ور قزیز کلبر کنو و مایه
اغربوس قلعسی بزبون اولوب بوزون لعد مطیع اولما
یوب عاقبت سلطان محمد فی سینه الله دیوب
یعناییزوب غزایا کبر د دیوب بوزیشل دیوب قلعی
جنرال الوب فتح ایدوب محرم ایولک او جنبی کون
کون فتح اغربوس ولایتله نام سحر اندی هجرت **۸۷۳**
اغری بوتک فحنی در سکر د یی تارخ اطا خیر دیان
دفعه سلطان محمد قسطنطنیده قماراندی بکر کلبر
اناطولو بکر بکی که ک احمد وزیر اولدی وار دیر عز با
حصار ای فتح اندر بکر اناطولو بکر بکی با و دیان
روم ایلی بکر بکی خاص مراد هجرت **۸۷۳**
دفع سلطان محمد قسطنطنیده قمار ایدوب وزیر
که و ک احمدی قرمانه کندرب واروب کوله و کوز کوز معا
حصار لری فتح ایدوب کلبر اول بل زون حسن چرسی

کلوریا بیزتره بگردید کلری بکلر کسی اوزن حسنه تجبه رسته
 نوقار شهرین بغا و تالان ایدوب اندیش صکره بو طرفه
 دنی یوسفیم بگردید کلری قرقدر جه سیده فرمان ولایتنه
 وارور سلطان **سلطان محمد اوغلی سلطان مصطفی**
 چلبی فرمان لشکرله انا طولو بکلر کسی داود پاشا انا
 طولو لشکرله وارور یوسفجه بکلر اوزن شمشیر خون ایدوب یوسفجه
 لبرق به زنی جه سین صیور قوروق یوسفجه بکلر اسیر
 اولوب دوتلور قسطنطین سلطان محمد کتولور اینه
 طبقه کینه قلا سندن جنس ولندی بزجه مدت میدقت
 صکره یوسفجه بکلر اغرنجه متدلر نوقار شهرین بکلر کینه اللله
 هجرتوک **سنه** دفعه کرو سلطان **محمد** لشکر جمع
ایدوب روم ایلند انا طولودن واون بکلر عرب واوس
 بلدی کی قیزی و سرف لشکرین یوسنه و محفو اغا عزتلاغا
 سیدی و موره لشکرین و قرمان لشکرین و روم لشکرین
 و قسطنطینی و صنوبر و طربوزون لشکرین واون بکلر

محمد و زبیری محمود پاشا و انا طولو بکلر کسی داود پاشا
 قاون بکلر تدبیر ایدوب انا طولو لشکرین و روم ایدوب لشکرین
 سلطان **محمد** و اوغلی سلطان بایزید و سلطان مصطفی
 طرفه نوزور بکلر اوزن حسن اوزن منجم ایدوب اوزن
 سنسوک کوشه نه عالی طار کوشه و اوزن حسن بر
 نظمت جنک کورب قاپوب کیدوب و اوزن حسن اوغلی
 زینلوک باغی کسلوب تانار لشکرین منجم اولوب بو بجه
 تانار لشکرین قیجی کورب سلطان محمد لشکرین اوزن حسن
 لشکرین اورد بجه قوره کیدوب اوزن حسن ارشماوب
 زون حسنک اورد سنه وارور اردنی بغا تالان
 ایدوب و طورغان بکلر اوغلی عمر بکلر اسیر اولمش بکلر حاجی محمد
 پاش کورری که اعلی بر قایم بکلر اسیر اولوب کدمق تعالی راست
 تور اوزن حسن اورد سنه بولسوب عمر بکلر خلاص
 اولوب اوزن حسن هر نیت اولوب **وینصرک الله نصرا**
عمر ایتوک حساب هر وفده هر وف حسابند تاریخ

واقع اولدی هر نیت ازون حسن بیع الاول ایند ازون
طوقر نده محمد کوننده هجر نولت **۱۷۸** **محمد** پاش
عزلا اولدی **دفعه سلطان محمد** ادر نده قسطنطینده
قرار ایدوب شولیکم سلطان محمد ازون حسن کتکده
انگروس ایلینی کلکش دی اولدی ایلدی الوب کیمشکلیدی ازون
حسن اشیر نام اولدقده ایلدی صفارت ایدوب کندر شلردی
اولدی ایلدی بو طرفده اولماغین انگروس ولایتی امین اولوب
اوتور لودی ایلدی عیون ترکه در دیومغور اولمشلردی
اولد وقت خال اوغیر علی بکر پراچوخه بیخچن پیری
انگروس ایلینی بلغاده کردی کونادی خال اوغیر علی بکر
بکر افغی وروم ایلدی طوبولدی پراچوخه در فی اوج بکر
کافر لرج ایدوب واروب پورته زن حصار ایاو کتکده
کجور خال صوی در لر بر صو وار اولد صوازهنده اولد
یکچر فونب بر نای کون کیدوب انگروس ولایتده ایلدی کون
بوی بر کز ش صوی در لر ایلدی الو صوا وار اولد صوی هر کز

تورک

تورک کلکش دکدر اولدی کور اولدی کور اولدی کور اولدی کور
وار اولد شهره **ولایت** **دلد** اولد شهره در با نر کز شهره
در مالک معظم شهره در انکور کور وارینی در دیب فرنگستانه
بعندن قوماش انده باغفور بندرگاه در خال اوغیر غازی علی بکر
اولدی کور اولدی کور اولدی کور اولدی کور اولدی کور
شهره و کز خبری بوغیکن سکرنجی کوندی بیخچن غازی بکر
ویردی کور **ولایت** شهره فی بیخچن اولد اولدی و ایلینی
کوندی خرابه اولد شهره اولد مالا جعفر لکر صباغی الله بلدی
بیخچن مالدن فلورده انواع قشله دن غیر غازی اسیر لردن
نده کورده یعنی اسکده اوتور ایلدی کور اسیر و کز باجین دلدر
۱۷۹ **وکر سلطان محمد** بویل بکر بکر خادم سلیمان پاش
سکندر ایلدی از ندر کور دی طوبولدی و تفکر و کجور و غزین
روم ایلدی بکر کندرینوک بر طرفی بقوب فرآ ایدوب
اولد حینده سلطان **محمد** قسطنطینده وزیر بکر محمود
پاش مرحوم **شهبه** ایلدی بوی بیع الاول او بیخچن کوننده کیشنه

کون حقانند وارو بر سر قزو اسعته و کور بو طرفند سلیمان
پاشا سکندریه المایو برانند کومور کلور قره **بغدان** سف
ایدور وار قره بغداد از رنده قره بغداد لشکره بولسوی
غایت جنکاید و بر زمهری و قز قیش غایت صوق اولوب
زبون اولمش یوز غون لشکر سکندریه سفرین چکش دور
آخز طرف بولایوب قیش زخمند لشکر مقاومت ایدیه میو شکسته
واقع اولوب سلیمان پاشا کلور یوم الاربع اثنالث ماه رمضان
المبارک و سلطان مصطفی فرمانده در بولوق حصارین فتح ایدور
اول جنده کلور وفات ایدور بادر رحمة و اسعاجم فرمان
تخت سلطان اولدی **۸۷۹** بود قعه سیمان پاشا کلور کور
ادرنده و کور **احمدی** فرمان کندروب وار **سلطان** شیبانی
وا بر منکر حصار لری الوار انا طولو نظر یکسی داود پاشا بدیر مجرتوت
۸۷۴ دفع سلطان **محمد محمد** قصطنطینده قار
ایدور وزیر یکدی و کور احمدی کبیرله دکنز لویانند اون بکر
عزیز و اون بکر یکی چری و کور بوجو لشکر جمع اولوب کفیه
و نور

و تور کندن آخر یا لکر مذهب سوز لر لشکر و ضرورک
نصف مقداری اول طایفه اییدی اندر و ک شرتدن اییدی
لشکر و موزه بونک یکی خاندن اولدی نقتکه
ابراهیم بیغا مبرشر مانند غر و دیکی و بیسی زمانه
قبطیلد یاد شاهی فرعون یکی کور غر و دله فرعونک عاصلی
او جندن بوجنه بوجو لشکر کور سکله ایله کچی مو بله غرق
اولوب هلاک اولدیر تا کور موسی بیغا مبردن صکره بوشع
ما لکه غز اییدی بر وقتده بر غز اید
دیر نیت اندی لریج اشکری است
غ اولدی بوشع بیغا مبرد حق تعالی
بهر اییدی یار تب حکمت نکر ک سنک
امروک ایله غز اید کور بو واقع ندور دیدی حق طرفند
خطاب کلدی لشکر وکی نفیشت ایت زنا ایشک واردر
این بوردیدی بوشع بیغا مبر لشکین حاضر اندی نفیشت
اندلر عاقبت بر کیشی بولدی کور اول لشکر جنده زنا ایشک

اول کشتی بولوب قتل اندي لراندن دشمنه ظفر بولدو امدی
عزیز پر لشکر که اجنده بو بجه فساد اولد غلزار آست کلان
امدی عزیز لر غلزاره کدن کشتی خیر نیتله کتمک کورده در
جون لشکر بو عروسه لعله یوسه در قره بغداد ضو نیت
کرد لر اندر یخی تالایب کیدوب نینه ولایتنه کرد لر
لیه ولایتی قومی دینی تورک کلور دیو اور کدر صراحت بر لره
کندی لر ولایت اسونر قود لر لشکر مزه فی ولایت
اسونر بولد لر اولر فی و کولر فی ولایتی یقوب
اسونر قودی لر بولد قلری اولانجسی الورد
اولانجه اسیری مال قوج اوغلی دینی کوچی بی
الندن الدی جبرله و کدیشد و کلینده دینی بر بهانه
ایدوب ایوانلر بولد قلری الالدرد دینی بجه بونک بک طایند
اندي لر کلینده بولده ادمیلری دسرو ب کونری یکد کلری
ادمیلر کی نولک انن کمینک اسیرن الالد لر اسیری انجی
ویرمه بیلری قتل اندی لر کونری یله کورنر کلر بولوب بونده کلر

بش قولاج و سر کلینی دینی اون قلوچ اجدک دیلر
قلعه سنوک تاریخچی بولوب اغشلر کور مشلر بک یوز اوغ
ایکی سیل ایشد بر لر مکر خلیفه لر نه مانده مغزیب یاد
شاهی کلر بر حصار ایدوب لما یوب هدا قلعه متین
دیواد قومش عرب دل بجه متین دمک محکم دمک اولد
صکره غلط متون دمشدر نیک طایفینی قلعه فتون
دمشدر بو محکم لکله بو صرب لکیله اچی و طایخی بر براق
واچی طاطیلو بر آدم مال و خزینیه نی نهایت بک یوز
اون ایکی یلدن بر و کسه این فتح اعد مش در لر امدی
عزیز لر نتاکم وضطنین سلطان محمد نصیب
اولوب اق کوره و کبی و قلعه متون دینی سلطان
بایزیده نصیب اولدی قلعه **متون** روایت ایله
شونک بکی صرب ایش کور مکر حق تغایط فدر
بر خشم اولو طایغا مبر زمانند دینی بکی برش لر اولد
اشغه کچی بجه جنکله سواشله الخاق قلعه دکولر

در لاله لطفی و کرمی اوله و بیغامبرک معجزات وار
نلر و هتی و مشتملدرک دعای سلطانی **بایزیدک** و کتیب
حق تعالی سان لعله و یردی حقت لطفی و کرمی جوت همیشه
عیسای یلر و کباشی اشخه اوله غازیلر و لقلج استون اوله
ان شاء الله تعالی امدی عزیز لر چون لشکر و موز
قلعه متون قرق قرق بش کون اکر دتد لر **درب**
الحجراتی لولک اخر ندرک قلعه متون طوبله د کولر **مینی**
ماه بجزم ای کوردی غمره سب شنبه پادشاه
الاسلام و المسلمین ابدت دولته واروب متون قلعه
اوز رند فرسوسنده بریکسک دپه اوز رند قونب تنأ
شا ایدوب دور رکن **ناکاه** دریا یوزندن کافر لروک
اون یدی پاره ماؤ نر و بار چه و یکرم اوج کورک و یکرم قایده
جمالتش پاره کیلر پریر اقلو طویلر نکلور زهر کلوا بی
کافر لروک کلب یعنی حصاره کروب یردم ایه لره
بو طرفدن بر قوم غازیلر من داغی بو احوال بلوب انا طولوغتید

حصار کبر طرفین بقوب جوق جنز ایدوب حصاره
یوریش ایدوب جوق ادم هلاک اولوب اضرا الارضه
امیریر النابور کلور کیدوب و بو طرفدن **دغی** وزیر
کدر ک احمد ک احمد داغی دکن یوز نین اولنیا و کیلر
واروب پولیه ادا سنی الوب قلعه سنی فتح ایدوب انا طولو
بکلر بکسی روم محمد و ریم ابلر بکلر بکسی داود پاش
وزیر لر دی محمد جللی و لولمان و اسحاق پاش بدر معجزات
۸۸۵ و کور سلطان محمد مرحوم انا طولو کور قسطنطنیه
ربیع الاول کور و بیچی کوننده بخشنده کوننده مجرک **۸۸۶**
بلنده کور جا برنده اکتد و وقتنده ساعتی تر بخنده مغفور
مرحوم **سعيد شهيد** آخرت نفل ایدوب طیب الله
شاه و بعد ائمتة منواه نور الله قبره سر عتر
و اسعته جرض صور کرم شه محمدی نندت کیم
اجل نور دیکر کلور انیده یوندی
نور قلعه جهاننه کور کتیدر جهان طوبه بو کلر کتیدر

تجیم علی بولق استراساس • نزد آنده قلور نه دانه شتر اس
وزیر لریش شاهی محمد پاشا و در مولانا معینی جلیبی پاشا
شهر قسطنطنیه اولاد بی غزالی • و بر روی عقیده اول بولور بقا
در استور صی مجد اولاد نه • ایما عنه اشیا عنه انساب

اجل خیز اجوب سلطان محمد

فوزی تاریخی عالمده مخور

سلطان محمد سلطان مراد او تور بریل ایکی آبرو ج کون
بکله اتدی • بواش او مراره چون کم و نر روز کار
اگر آد سندن کو کدر یاد کار • چون سلطان محمد
دنیا دن نقد اتدی برکی چو بر کلور قسطنطنیه یهودیلا اولور
یغما و تالان ایوب برکی چو ادنه شهر و کجور بری و بدو
تلدی بو بخچی سعادتلدی قرشور یغما اتدی یغما سمن
اولور و دمانلدی دخی بر یغما ه کندی وزیر و سئلو
اغلی محمد پاشا بی شهید ایوب او بی یغما ایوب و سکره
ربیع الاو کله اون طفرنده شنبه کونند **سلطان بایزید**

ابن سلطان محمد تخنه جلوسن قلوب بر قاج کون طرب روم ایلی
بکلیسی داود پاشا عزلا اولوب بر ندری پاشا اولوب انا طولو بکلر
بکلیسی از بود سنان در لر صوفیه کند و رب واروب صوفیه
طوب رب بو طرفدن قراندا شجوه سلطان قرامان تحتد قرا
انشا کتبر بر قاج معسدر سوزنه او یوب قرمانه کلوب
لشکر له خرمج ایوب بوسه شهانه کلوب
قررا ایوب بوسه صده اولان خرنیندن بولد غنی الوب
ود چی خلقتدن خیی مال الوب سلطان بایزید دخی
لوی اشیدیوب وزیر بری کد ک احمدی پولیه امراسندن کتبر
سلطان بایزید دخی چر بلر جمع ایوب قابو خلقتیه و یکی
چربله قسطنطنییدن کوچوب سلطان جم از نر نر واروب
جم سلطانله برابر طوب جنک محاربه ایوب اراده بو بجه
آدملر هلاک اولوب عاقبت جم سلطاننه شکست واقع او
لوب جم سلطان برو صده خراچوب کرو قرمانه
واروب سلطان بایزید امر د بجه واروب سلطان

جمو فرمان ولایتند حقروب سلطان جم صکره مصر
سلطان واروب اذن مجازه کیدوب سلطان
بایزید کرو کلوب قسطنطینده قرار ایدوب وزیر
کدوک احمد پاشا به لشکر لر قوشب قرمانه قرا
ویلیت کنتر ب انز ندیکن بو طرفه افریح لعین
لشکرین جم ایدوب کلوب بولب طلعی صصا
ایدوب جبرله قلیع الوب بو مجر مسلمانلر اسیر اولوب
بو طرفدن کدوک احمد فرمان ولایتی و اوار سنی فتح ایدوب
کلوب ادرنده و قسطنطینده قرار ایدوب سلطان
بایزیدله هجرتوک **۸۸۶** دفع کرو سلطان **بایزید** رحمه الله
سلطنته لشکر لر جمع ایدوب فرمانده سلا ایدوب
فرانداش جمله بوشمکه واروب سلطان جم نجا نرن
کلوب کرو فرمان ولایتنه و ارسق و طور غودا و عکله
و بوی بوی بکر سلطان جمله اتفاق ایدوب سلطان
بایزید له کرو جنگ محاربه ایدوب عاقبت جم سلا
شکست

شکست واقع اولوب سلطان جم قج دکیز یوزن
فرنگستانه واروب فرنگستان ولایتده فرنگ لعین
اینی حبس ایدوب قتلخی بلنمایوب سلطان بایزید کرو
قسطنطنه کلوب قرار ایدوب رمضان اولنده
ادر نیه کلوب شواله اینوک التخی کوننده **بکش** بکشند
مذکور لیلده **الت** ساعت کچدکده ساعت زخده
فضل ادرنده یکی سلا بید وزیر لری و اکابر لری جم ایدوب
اکابر لری جلعت لیروب بو محله مجلس شریک مهوم
مغفر سعید شهید کدوک احمدی شهید ایلوب
شهادت پسین بولوب تقدیرده خود و ایدی
سلطان بایزید وکالتندن کدوک حکم **الله** رحمه الله
العز الکبر کدوک احمد برینر داود پاشا کلدی
اناطولوبکی ارتود سنان در لرو و **۳** ایلی بکلر کبی
یحی پاشا وزیر لری اسحاق پاشا و داود پاشا هجرتوک
دفع کرو سلطان بایزید عمره نصره صوفیه طرفه

چقوب صوفیده دورب روم ایلی بکلر بکسی بیجی پاش
وانا طولو بکلر بکسی ارنود سنان ایکی بکلر بکسی لشکر ایله
کندورب موهره و ازرنده اولان ایکی حصار لر دی وطایره سی
یایدورب جامزی الاوی نکه اولنده تمام اولوب کلور سلطان
یابزید صوفیدن کچوب قسطنطنده قرار ایوب فریزی
اسحاق پاشا داود پاشا مسیح پاشا و هم بویلا بچده
سلطان عبدالته و قات ایوب انوک بیرنده سلطان
شهنشاه فرمان ولایتنه پادشاه اولدی **۸۸۸**
و قرمان اغلی قاسم بک مرحوم دخی محرم اینک او اسطده و
قات ایوب هجرتوک **۸۸۸** ماه محرم غم یکشنبه
و کروربع الاوت بکرم برکونده شنبه کچد سنه شهر ادرنه تمام
یانوب خرق اولوب سبت بازاری وخت قلعه و چار شولر
ویزستان مجموع خاک بک اولوب و سلطان **یابزید**
قسطنطنده ترچقوب کلور ربیع الاو خروک بکرم التسنه
شنبه کونده ادرنه اولانیکه سله می موکنارنده اولان عمارت

و بیما رخانوک اییله بنیادینا اوروب ادرندن چقوب
فته بغداد و اوروب اغرش کلر جمع ایوب کلی حصاریز
ولایتی الوب فتح ایوب جامزی لاهزوک **۲۷** کونده
چهارشنبه کونده و دینی واروب **اق** **اق** **کر**
قلعه سی فتح ایوب رجب انوک **۲۰** کونده بخشنه
کونده واقع اولوب و دشت ولایتدن جقل تانار
کلدی بکلر نادی مرتضی خان دن سر کل ایله اق کر منر
ارالغنده و طرد و توب ولایت اقیق نو بختر اسپر لر
کتور لر دی براوج درت یل طروب کرویر لوریند
کتدی لر و بوید روم ایلی بکی سکندر پاشا انا طولو
بکلر بکسی ارنود سنان در لر و وزیر لر ی مسیح پاشا
داود پاشا محمد پاشا ولد حضرت بکلر ایاق کر منی فتح ایوب
کلور ادرنده قرار اندی هجرتوک **۸۸۴** ماه محرم
و کرومهر انوک و صفر انوک آزما سکرنجی کو
کونده چهارشنبه کونده اندویله اخشم اوزنا

کون دتلوب اوج بخشوت برنجی فالوب سلطان
بایزید غزه نصره امرندن جقوب چوکیه یزیدیه
انده الور که مصر الجیمی و هندوستان الجیمی کلوب و انکروس
الجیمی کلوب مراد لری نیسه کورلوب کیدوب و کردو
سلطان بایزید غزه نصره و کند و قرار ایدوب بکلر کیم خادم
علی بر روم ایلی چرسیه و قابو خلیفه و اقبیحله و افلا
چرسیه اتوز فرق بک آدم لشکر جمع اولوب
قره بغداد اوز نرواروب قره بغداد بکی قاصوب
لشکر ایلی و ولایتی یغما و تالان ایدوب کلور کیدوب
بکلر وزیر لومذکور رمضان اینو که اخرنده کرولشکر قره
بغدادن کلوب هجرت اولت **۸۴** **ماه مجرم** **۸۴**
و کور سلطان **بایزید** خلد الله سلطنته سعادتله قصفن
طینده قرار ایدوب محالا و علی علی بکر و قرنداشی سکندر
و مالقوج اوغلی بالیک و افلاق چرسیه کور قره
بغدادن واروب قتل ایلویوب کی اوج دفعه الله

منایتده و **محمد** مصطفی نیک معجزات برکاتنده راست
کلور بی نهایت بوخدر اسیر لر و مال غنایله کلوب
و کرو عرب دیارندن مصر سلطان قیتی بک لشکر
جمع ایدوب دیوید اری اوز بک و تمرز بک مصر و شام
و حلب لشکرله کند و بر کلور اطای و ترسوس ناصبند
اول یارده او ترب عرب لشکر لری جمع اولوب
بو طرفدن سلطان **بایزید** اناطولو چرسیه و سنخاق بکی
فرهاد بک و قرکوز بک دید کلری سنخاق بکی بونلرد بی
لشکر لری حاضر ایدوب عرب دیار نرواروب
اطنایله ترسون یاننده عرب لشکر یله بولشوب
اوز بک و تمرز بک عرب قلاس عرب جوغندی فرهاد بک
آدم کندوب جنر و صدرا اکسوکومر دکدر یوب
صالحه ادر لوم دیوب بونلرد بی اول سوزله مغرور
ولوب بر حبلیله بونلری غافل ایدوب علی الخافلیت
صروک و شاموک و حلبوک لشکر لری حاضر اولوب
ونلر غافل کن اوز بکر و تمرز بکر کلور بونلر که اوز لر بونلر

عظیم جدا اولوب کی طرفدن خلی آدم هلاک اولوب
سجاق بی سلطان بایزید و کوبی کوسی فرهاد بک
جنگاره سنده بلور سوز اولوب بیع الاوالت او
لنده لشکر من شکست واقع اولوب کرو سلطان
بایزید کویکوی دخی اناطولی بک بکسی هر سکر اوغلی و روم
لشکر سجاقی کی حضر بک اوغلی محمد بک بویجنه لشکر لر
جمع اولویاروب کروا طنابله ترسوس صورنده مصر
و شام و حلب چرسی کرو حاضر اوز بکر و تمرز بک بونلویا
بولش بونلوی کرو غافل ایدوب بیز جنگه انزوز
سلطان بیزه جنگه انزیدی غافل و لایوب مشد کرو
عرب جمعید سیله کسسه باشه چقشماق اولماز بغداد
عبار لر ی عجم قلا شلری اندر و کخید سندن عاجز قالمشوز
عرب لشکر ی کرو بر قبیلده بونلار که انزلر لنده هجو م
ایدوب قضای آسمانی شو بیلدیوز کوستر دکم کرو قضای
کلسه قضای کلسه کرو کوز ای یار

• اذا جاء القضي عي البصر وار •

تقدیر

بیده کرو اولسه کرک ایدی اگر لشکر بر بر ایله جنگ
کتر کدی بکی هر سکر اوغلی قضای آسمانی اتدن تکر لندی
سکر اوغلی دتوب در ایله اوز بک ایلندر بو طرفدن کرو
کر لره شکست واقع اولوب و قوالا غنی اسحاق بک
نی بیخ بکر بله دولور حقو اهر دیور نتم کر که جو نایش
یل اولدی غنی سلطان **بایزید** بو خبر لوی اسندیوب وز
بی داود پاشای درت بک بکی جری بله و اناطولی
روم ایلدن اون بک عرب روم ایلی لشکر ی
ناطولی لشکر ی بویجنه بک لشکر لر جمع اولوب
لوی عرب لر ی و تفکر و ز نبر کلر چکر ب بویجنه عظیم
عینده واروب روم ایلی بکر بکی خادم علی بک
نظمت لشکر له کلوی لیدر کوب عرب دیار نه کنگله
طرفدن قره بغدادن ایسی کلوب سلطان بایزید له
و مصالحه ایدوب و بو طرفدن داود پاشا عظیم
بیتد بو اعز لشکر له عرب دیار نر واروب

عرب چرسی فر شو کما یوب حلب و نرندن کدوب اوخ
ایله واروب داود پاشا دخی اغر لشکرله وار
میب لشکر اولد یار وک هواسنه دیو میبه
دیوب غایت استی لکدن لشکر من حنا سرت اوله
دیوب کور موسومنده کلوزن دیوب و دو اتقاد
اغلی علی دوله کلوب داود پاشایله بولش
داود پاشا اکا حرمت عزت ایدوب دو اتقاد
اغلی علود دوله دخی داود پاشایله معاون اولوب
لیکی بریده بولش خیل عزت اولوب چون بو طرفه
عرب چرسی کما یوب داود پاشا کرود و بت وار
ولایتنه کروب و ارسق بکلری دونه جبیب
ایدوب کنی اولد و رب کنی صلح قوی و بریوب طرغود
بکلری قاجور صوبری بر طر فز کیدوب صکره و ارسق
بکلری و طور خود بکلری با فنی کمر و ارسه
کلوب داود پاشا بولش عهدیم ایدوب اندلشون صلح

مصالحه

مه مصالحه اولوب داود پاشا اولارادن کلوب چریبه
دستور و بر ب کدر و م ایلی چرسینه کلوب کلوبدن
کلوب روم ایلی صرمن دستور و بر ب کلوب ویزه
تا حیستده سلطان بایزید خانله خلدننه ابدده دولت
ایلیشوب شوالد اینده کروادرتیه کلوب سلطان
ایلیشوب ایدوب شوال ایلی ورتسندده آنروس طرفه
روس ایلیشوب اوغند مکه مشهور در ایلیکل کلوب
سلطان بایزید بخشی اوغلی الهیه خلی خرمت ایدوب
شوکه عادت پادشاهاندر عادت اولدینه
ایلی قنوقلو یوب اخر خلعت کیدوب بونجه مال و یوز
کرو مملکت کوندر و ب ایلی ایدوب جوق
صاع و سیلومت سمنده صنورنده واروب قونوق
استند کده اولد یارده **برغازی** دلاور شیر بز
یتتی غز ایدوب اولدن کدورخ اولدخی سببدن آنری
فی سبیل الله علی الغافلین بخشی اوغلی ایلیکل ایز

ب طاقت کتور مدیوب هنر میت اولو
 قدن ای لشکر دویب کیدوب بربرله
 لایوب خادم علی باشا دخی بوخالی کورب
 ای برکیدوب اولان منزوکاتی حصار
 قویب لشکر بو بلفین بلوب خادم
 کت فکرنه بود وشب هم حصار یا بای
 ن لعی وهم جنک دخی اولدی بونون لعله
 ولروز عرب لشکری و د القادر اغلی
 کری و دخی طور غود اوغولری و وازن
 لری اتفاق ادرک دیو یوز صویله کلوب
 بکدر دیوب بوتدی بری ایوب کلوب کیدوب
 عرب لشکری کلوب اطنان و ترسوس
 رند و شب جنک ایوب النایوب عرب برسنه
 ت واقع اولوب کیدوب دفعه کرو کلوب
 حات پراغله اطنان کت او زرنه و شب جبرله

سأم سوآمر کجی بارستم نریان کی از درها مثالی هجوم
 ایوب او زرنه ات سالوب نجی او غلی الجیم
 تیغ صما صامله بوزنده کوزنده و باشنده ز
 امر کوروب و لشر محمد هلاک اولوب نجی او
 اول غازی دخی اولاراده اول غازی دخی شتو
 اولوب شهادت مرته بسیر
 القعه اینوک او اسطند مع اولدی هر تو
 ۸۹۱ بویل ابراهیم بیل ولد ظنید باشا و ز
 اولدی او اسطربیع الاخر ۸۹۱ قهرم بیلنده ک
 سلطان بایزید خلده سلطنته ادریده سارا
 بر قاج ایی در قدن صکره شعبان اینوک
 بشنده ادرندن چقوب واروب اولوبیر آم
 قسطنطنیله ایلیوب مملک اولوب ذی القعدن او نت
 ادرنده اولان کی عمارتوک قونقلوغی الوب علما و
 و فقرا غنی و فقیر بای بمتسول وارب پاد شاه
 کورب

الوب حصاري يعقوب كدوب وكرو بو طر
ذبي الحيا نوك ٢٢ در دنك شنبه كوتنده آكند
اختر ار الغندة تشين اخرك ٢٥ كوتنده شنبه
قصطنينه اچنده كرو بو نزلله واقع اولوب
بر قاج مناره لر يقيلوب وكي ج
يار لوب واقع اولدي هجر نوك ٨٤٣ ماه محرم
غزه و كود فقه كرو صف نوك ١٣ كون پنجه
كوتنده كانون اخرك بينا بيسوك ١٤ كون
وقت ضيحه قصطنينوك اچنده كرو بر عظيم
صاعقه بلور زلزله واقع اولوب كرو مناره لر
يقلوب غلطة بو بخر يقلوب خراب اولوب كرو
ربيع الاول آيتوك او ايلنده برو صده او دد و شب
يكرم بكرم بش محمد يانوب خراب اولوب و ديخ
چر بلر جمع ايدوب سلطان بايزيد مخالف او غلبه سكند
بكله تخيل قوشب انا طولو چرسي بله اولوب و القاه
اوغلي

و غلبه بير باغي بله قوشب علود و له از سر نه واروب
علي الخاقلين بزوم چري غافل كنر علي دوله كلوب
بنك ايدوب اكي طرف دن خيلي آدم هلاك اولوب
مخاله اعلي سكندر بلوك بر او غلبه دوشب و كند و بر
غلبه ايله جنگده دوقلوب كرفتار اولوب علي
دوله سكندر يكي او غلبه مصر سلطانن كند و
لوحث واقع اولدي جمادي الاول نك اچنده
هجر نوك ٨٤٣ ماه محرم غزه اذنينه دفعه كرو
سلطان بايزيد محرم آيتوك اولنده دكون ايلوب
وج مخصوصه زاولرني برني ازون حسن اعلي
غور لو اغلنه احمد امير نيزير و برني ناورد پاشا
اغلنر و برني رضوح بك در لراطا و بردي و هارون
حسن اعلي سلطان يعقوب بك اولدقه تبريزده
سلطان يعقوب دليكم اغور لو احمدي اولدقده
استدي سلطان احمد اوزن ياشند يكنر سلطان

احمد طويوب ايند خويو سلطان بايزنده كلدي سلطان بايزنده
قره مانده العون انز رنده كلدي سلطان بايزنده خوش كور
برقيز و سرد ي محرم اينده ۸۹۵ و كرو چر بلر جمع اولوب
شعبان اينوك ۱۵ كوتنده و عرب ديار نندن عرب ايلسي
و علي دوله ايلسي طويوب علاوه ايلسته هرمت اولما
يوب كيدوب و بزوم چر بلر و منر دني روم ايلي چري
سييله و عز بله بكار بكي يحي پاشا كبلوليد و اروب
دور و ب انا طولو چرسي انا طولوده جمع الوب روم
ايلي بكار اتفاق ايدوب سفر و قيني دكل در ديوب
پادشاهونز خلد الله سلطنته عز بلره و چر بلره
دستور و يروب پادشاه شهر قسطنطين اينده
اينك شعبان اينوك ۲۲ كوتنده يكشنبه كوتنده
صبح صادقده قسطنطينوك اينده كرو و بر صاعقه
بلور بغير يا غوب يلدن ملر شاقور قضاي سماي
اقتي سماوي بر شوب يلدن برق اوروب كو كور

كليسائوك

كليسائوك اونز رنده بلد يره اينوب اينده اولما كوه
چله دني بيهانه اولوب اول صاعقندن باد صر
صرا وقع اولوب طوقان نوح كي يا هود و لك
صاعقسي كي يا خوند شيب بيغا مبرز مانده
اولن اصحاب اينكي كي اول قور اولده هلاك اولدر
يا خوند حطاه بيغا مبرز مانده اولان حق تعالي
بني اسرائيل قومني كور دو تونله هلاك قلد و غي كي لغون
بالله و يا لوط بيغا مبر صاعقسي كي بر صاعقه
اولوب بلد يره شاقور انوب اول كوه جيله اونز رنده
اول كوه جيله حرار تيله اول كليسائوك زير اولدي
ريزه ريزه اولوب بنوق كي انوب هوا يره و
داير سنده اولن اولر و خان قاهره بر بنجر مقلر
تخميت اوردن و عورتنه واوغلندن حساب سوز
حاك يلك اولوب زلزله بيندا اولوب قيا سائيش
الت بلك ادم هلاك اولدي در لر هلاك اولن ادموك

حسايي بلغا يوب شويلاه افني سماوي اولدي كور اول
زلزله اولان اولري قاد ملري صانكم دونيا به كله
مش كي هج نشاي بلور يوب بو افني سلطان **بايزيد**
حله الله سلطنه كور شعبان ابوتك **۲۳** بخشبه
كوننده قسطنطينيه چوقوب ادرنه طرفنه توجه
ايدوب كلده كرو بو طرفنه عمره ديارندز عرب
هجوم ايدوب كلور لاهرنده بعوب باقوب بر پنج شهره
يغاوتالان ايدوب كيدوب بو حدث واقع اولوب
بو طرفدن كرو سلطان **بايزيد** ذي الحجه ابوتك **۱۳**
كوننده سقرييلو ييد چوقوب اولو لايوب اولدز كلور
ايدرنده جومك كوننده بر تاج كون قرار ايدوب
وازون حسن اغلي سلطان يعقوب واققيه
اغرا يوب زهره هلك اولوب صفرا ابوتك **۱۲** كوننده
وفات ايدوب هجرتك **۸۴۵** وكرو سلطنه
بايزيد محرم ابوتك اولنده كلور كوله طرفته
۸۴۶

كيك

كيك اونه واروب كيك تماشاسيني ايدوب اندن كلور
ايصلو طرفندن ادرنيه كلوب شهاده نده قرار ايدوب
يكي عمارتوك طابن احوالني كورب صدق قرا بالدا ايدوب
اندى كجوب كرو قسطنطينده واروب قرار ايدوب اول
هيته مصر الجسي كلوب حرمت وعزتيله مصر الجيني
اغرا يوب وكند وديني سلطان بايزيد الجي قوب مصير الهيبه
كوندروب صفرا ابوتك واسطنده الجي كيدوب واروب
بار شلق اولوب كرو حصار لري اظنا و نرسوس وتوك
حصار لري ويرلوب اكي طرفدن صلح ومصالحه كوك
ديد كلري بير صينور لوب عالو ره فاهيت بولوب
و كرو وانكروس الجسي كلور يا فتوا غلي قرار وفات ايدوب
او غلي بيرنه قرار اولوب بو طرفنه الجي كلده اول طرفدن
هكركي او غلي كلوب هجوم ايدوب يا فتوا غلي جس
اندي لركند ويرنه قرار اولوب تحته كجوب بو طرفنه
سلطان بايزيد حله سلطنه الجي كوندروب رمضانده

کلوب کیدوب بار شلق اولوب انکرو سایلر و کوروبو
 طرفده شوال آیونک اولنده الوبیرام کنی بختنبه کوننده کرو
 برومیه شهر ندر قوشلوق قنده اوددوشب قضای آسمانی
 اولوب بو حدت واقع اولوب چار شولور و مخلولر
 یانوب هلوک اولوب و کرو سلطان **یابزدیک** خدا الله
 سلطنته مصر ن الجی کلوب کرو مصر سلطان قیسی **بک**
 کرو و غزالی کلوب ذی الحجج اسوک بشنده ویدی
 شهری قسطنطینده کلوب کجی بیرام نازنی بله قلوب بار شلق
 اولوب کتمکده هجر **توالت** ۸۹۶ انا طولوب بکلر کجی هر سک اوغلا
 روم ایلی بکلر کجی پاشا وزیر داوود پاشا ابراهیم
 پاشا سکندر پاشا علی پاشا **ماه** ۸۹۷ **مجرم** کرو سلطان
یابزدیک خدا الله سلطنته دولت سعادتله قسطنطیندن
 چغوب **جمادی الاخره** ۷ بختنبه کوننده ادرینیه کلوب
 اداره قونب کرو **جمادی الاخره** ۲۱ **کوننده** دور
 و کرماب اسوک **۵** کوننده بختنبه کوننده ادریندن

چغوب

چغوب سفر نیتنه بید باغلوب الوغلا وار دیوب
 انا طولوب چرسی و بکلر کجی هر سک اوغلا احمد بک و **۳**
 ایلی چرسینه بکلر کجی پاشا وزیر لری داود پاشا ابراهیم
 شاخادم علی پاشا و سکندر پاشا انا طولوب روم ایلی **۳**
 و قابو خلقی سیا هی اغلو نلری و سلحدار لری و علوفه **۳**
 و باقی اقبیله عظمت لشکر و بو هیبت و بو شوکتله و
 لایت انکروس دیوب غزالی کلوب دور دیوب صوفیه
 چغوب و سفر انکروس تیزی راست کلاب انا طولوب
 چرسی ایله هر سک اوغلا احمد بک صوفیده قویب داود
 پاشا اسکوب طرفه کیدوب روم ایلی چرسی بکلر کجی
 پاشا او کجرا و کدوشب واروب مناصرتده جمله لشکر
 لیرجم اولوب طغزویوان ولایتنه واروب و دیکیز یوزنهن
 دجی کیم کلوب کافوزک دیکیزه فاجعه معنی بر لری باغلوب
 لشکر لر طرف طرف اولوب یوان ولایتی یعنی ارنود
 ویویتی دور یواند مکه مشهور در بر لری باغلوب

لشکر طرف طرف اولوب یوان ولایتی خرابه و پرو
اول ولایتک دخی خلعتی بادشاه کلکینی بلوب صربلق
یرلره جقوب طاغرد پسند ه طرف طرف پخانل اولور
اور ولایتک شوکت کی یوکسک طاغرد یرلری وار کمر
کوه کوند طانی و دکیز اجنده اولان سمارک
اداسی اول پجیلر اولدوغی طاغردک دبالرک قاننده ما
دانه خیناش یکی دور انوک یکی صربلق طاغرد ویر کمر **قوش**
اوجماز قلون یریمز قرغند سکر البیز تلیس دکا فاکیه
چقدغی یرلردر شیطان لعین چار عین یرلردوغی یرلرد
توق نالکن دوغی یرلردور منتشه ایلی و سرخان و
کرمیان و وارسق و جنوک ایلی و افغان ولایتک
طاغردن دخی صرب یرلردور یرلری صرب اده میلر
انغون خون حورلردین دیانت بلزلرا مان ویرضا
ایان بلزلرا یان سوزلور مذهب سوزلور بعضی دیرلر
نود خلعتی عمر بولک فلا حلی ندر انر مشلردر شولر فایم

اصحاب

اصحاب احد و دکی یا اصحاب ایکچی قوی یکی ونخند نصر
یکی طایفکر کمر وارم ز یاد شاه لر ندر خایز اولوب کیمن
ولایتدن و یکی سعید اندر و یکی مغزیب ایندن و یکی
فرکستان ولایتندن کلوب خیانت جهنیه وطن
طوغشلردر صربلق یرلرده اولر نر ماندن بر وار مشل
دور یرلردور صوت یرلردور لومذهب و یرلردور دیل
سویلو مشلردور خاینلردور صربیک لردور مریک
دمک یعنی دوئت اولدر ایند مکر رشوک یکی خایز طایفه
دور اولدن خیانتله کلش بلیدلردور کسیه باش
اندر نرلر خراج مطیع اولمازلر اولایت دخی ضروری
اولور لر فر صتند لربلدو کلوی اشیا شلر لر جون پاتشاه
سلطان بایزید محمد خان عظمت لشکر ایله کلکینی بلوب
صربلق یرلرده جقوب پجیلر اولوب عورتلری و
اغلو تلیری یرلر پجینه ای دور صرب طاغرد بالر
باشنده بول لار نده طور پجینه اغری الوب یعنی

خداص اولاونر ديوپ بر قاج کره بنوک یکی سرکش
لرایوب سنجاع بکلر بنو جیلی اشلر اتمشلد ر مشلو سطا
محمد زمانده سمندر ه یکی شمیدی خادم سلیمان باش
اول مرگ لوق بر لرد ه صیوب انن طونر قلو قری سو قیالو
النون اسکوف لمر له بو بخداد میلری صیوب سو قیالو
الوب خادم سلیمان باشای دوتب جسرا یوب
فرنگستانه کندر مشلدی پولیه توری فی نه ادلو سطا
توند کوندی اسفندیارا غلی محمود بک او غلی بایزید
چلب کوندی بنوک یکی حدث اشلی بوتلو که چوق
اولمش ایدی دخی اول صویقالودن انلر قلوب اول
صویقالری کیوب تور که صورتنده کلوب خیل اشلر
ایر لردی شمیدی دخی کور و چر بلر و موزه تور که بلور
آخرا یا نلر کلوب چوق اشلر اندی لر **حق تعالی** نک غایت
و بیجا مبرک معجزات بر کاتنده غازیلر و منر اکب ارند
قره نره شیر لکر منر غنر افانیله انیورین یوسیلر و مون

مخرا

منزل یولنده جانده باشه قلیبند جان باشتر کنی اوروب
جان باشا و نر بابه قونیلر نرا زدرها طا غا طر مانوب
بقد و غی یکی غانر یلرد بی اول قرغه سکن بر لرد ه چغوب
باو صوبی اول قیالره باپشوب طاغ د پاسنده **مرکب**
ر نود کافر لری دیولری عفریتلری اول ملعون لروک
فجی سماویدن انن قضا یکی طاغ د پسندن اتد قلی طاسلر
و نبتین یلون د لورخر بیلر نه اغاج یا یلر دن اتد اغولمش
او قلدنوک دمر نلر نه فر شو واروب اجلی کلر خود
حق امر دیور کلر اجلی کلیمان غانر یلر دلا و مر لرشیر نلر
سام سوار یکی رستم نریمان یکی لب ار نلر کافر لروک
اونر نره هجوم ای دیوب اول مرتبک دینر دین دشملری
کافر لری چلدر کجورب باقی عوسر تلرخی و اغلن لری و قز
لری اسیر ای دیوب بو خینده سلطان **بایزید** خدا لله
سلطان ه باشا لمر له د پد دین حصار ده قرار ای دیوب
الوبیرام انده ای دیوب و کور بو طر فذن پادشاهوز

ادرسدن کوجدي وقت عز بل سجاق قالدو غند صکره
مکره اهد علم طایفه سندن الشمس وشمس مقداری
طالب علم بنیت غزادیوب غزایستنه بن بخلیوب عقاید
سجاق قالدورب علو منسز فی سبید الله غزادیوب
لشکر له بله کید وب انده ایچ ایله کرد کلری وقت
پنجنر جنکده ارنود مر تلویبی لری آخر بایرالتور اسکون
وامیرا حوزی قافتلرله مسلمانلر صورتده بواهد اسکون
بواهد علم طایفه پی سجاق دلله او اولایوب بونلاری
الدوب بر صرب بیخنده صریق بر لیده واروب
اول معلولر بونلاری اوستایه اوب جمده سین شهید
قلدر حق تعالی نولک علمده انوره شهید لک مرتبسی
اولسه کرک ایدی شهید اولدر اهل جنت اولدر **و کور**
بو طرفه غازیلر پنجنر لری وینما و تالار ایدوب اول
ولایتوک طوشنده دپرسنده طاغیر باشنده و دره لر
دیننده گینک اوین اولدر لری کونیز اسر کلدن وینسین

لشهادت وفات اندی رمضان اینولک اجنده تمام چری
وتوزالت یل اجنده کنیدی **۴۰۰** و دخی شولای اینه
بیروم الهی موترا انکروسه کدوب دهر ردی انکروس
نار دخی بیروم الهی ایله کند و الحسینی کند و رب غز الهی
عرب حتی بیروم الهی به نجه صرمت انکروسه انلر بیروم
دخی مملکتور خلقی دخی انکروس الهی سن ایله فرمت
اندی لر حتی ادرنه خلقی اکافر شو جف فرمت اندی لر
ما کافر ی غز لوق یوقدر بر سر و اینده کور و در پادشاه
مادتی وارد انکروس الحسینی قصطنطنده واروب پادشاه
ولشپ اولکه عادت پادشاهاندر الهی غز لیب اوج نیک
یشدر و کور بویل مصرین مدینه سبتدی کلدی لر
مضان ایچا جنده بر در می زور نیا کتر لر بویل بونلر
قع اولدی هجر نولک **۴۰۰** **ماه محرم** **۴۰۱** و
کور سلطان بایزید خلدا الله سطنه قصطنطندتار
یوب افرا هدن بو خلق اجنده درلودر لور صبر سون

الراجف خبر لرد د کیز یوزندن فرنگ کی مغرب ولایت
فرنج در لریش فرنگستان ولایتوں ادلرین الوب
دیو پاپ ولایتی الیدی در لر کی د کیز یوزندن کی قزوین
در لر د کیز یوزن و لو ولیه قویب بولیه ولایتی دخی
بویب بوغو غا د کیز یوزندن وارد در لر و کرو
بویب د کیز یوزندن کماله پش در لریش کر و بولایت
قوش قره بوزندن اغر بوسده عزب ریشلایش صکره
بوزندن د کیز یوزنده واروب د کیز غزاسی ایوب
برنج در لر فرنگستان ولایتی ولولیه قویب فرنگستان
اده لرنده اولنا اولقدر غز لر اشش کر فی نهایت کیلدی
اده لرده اولان بک او غلج قرقی و قیر لر فی و عورت لر فی
اسیر ایوب جد فرنگستان ولایتی ولولیه قویب شدی
اده لرندن بر فرنگ بکونک بکونک او غلجی کچیله جقوب
حصار جذن جقوب الوب کلور پادشاهه کتوری
شویله روایت ایدر لر کو فرنگستانده وغیری بر لوده آرد

سک

ساگاندن محبوب المیه دیر لر شیلده کر یوسف ثانی
دیر لر د کیز یوزندن کلور اغری بوسه کلور اغر بوسه
قواد آن دخی کماله پش مولود آینه ربيع الاولده کلور لیه
کندوب کلور بوکی عر بوزدستان در لر پادشاهه کویله
کوسد ورا کماله کدی کماله پش دولت اشکه کندری
فرنگستان تخفه لرندن ار مغاندرله اول فرنگی او غلج
یوسف ثانی پادشاهه چکدی پادشاه دخی خوش کویله
کماله پش عر بوزندن ایکی غزای د کیز یوزنده د کیزده و
قزوده اون کی بیکدن زیاده کافر لر فی قلمدن کجور
کیلر فی مال لر فی عورت لر فی او غلج لر فی اسیر اندوم ددی
پادشاهه کر و مت ایوب د کیز یوزندن غزایه کوندری
و کرو بویب قلاق کی باپاز د کفری کافر وفات
دوب فی النار و استغفر اغلج بریند بک اولدی ربيع
آینده و کرو و محال او غلجی سکندر غازی کویله
ولایت بوسنه و انکروس ولیه قره بغداد و قلاق

ولایتی ولولیه قریب جو غمرا ایوب فی سید
حق یولنه بویچہ غمرا لرا تمش کی تاکاه آجد مکارا
دی ال صنت ابر شب اجدی اسوب جد قوردی
اجد از در هاسنک دامند و شب هرخ دی انک
دورب الله رحمتنه واروب هر حد و آسگا
الاولک بدیچی کوننده بکشنبه کجسته وفات اید
مرحومک مینی کتورب شهر ادرنده با یاسی محال
رتنه دفن اندی لرو اور نوس بک اغلی احمد بک
یل نجازه کندی برین هریندار باشی فیرومن اغایندو
شوالا اینوک اون بشنده ادرنده سنجایله جفده
امر نورد ولایتنه کندی و کروچی برآمده شهر قضا
بر حادنه دغی واقع اولدی ات میدانده آت قوشر کر
آر کفده بر ممتاز عه اولوب سلحدار لرو یکی هر بلد
غو غا غلبه ایوب حاد ندر اولدی دولت اشک
دشمن نامناسب هر کنکر اندر حق تعالی صکی خیر
الله تعالی خیر لوسن بزمش اولاد شا همون
اولسون

۹۰۶ و کرو بویل شهر جا سکوب یان دی محرم ایکو
سه شنبه کون چهار شنبه کجسی بنام کشیلردن بزان
ستان حوجلری اون سکر کشتی بله بیدی قلونیز عیبه
و کرو مصر ن اغرا لچی کلدی قنا ذبک در لدر محرم
اینوک **۳۸** ادر نیه کلب کیر دی ذوشنبه کون و
کرو پادشاه ادرنده بر آئی بشار کون در ب
جمادی لا ویل نیک در دیچی الا ویل نیک در دی بختنبه
کون ادرندن کوجوب قسطنطینه کوچدی یوله
سکوت لودره دیر لرا اولد در ده حق حاد ندر اولدی
صوقدن و سیکدن ادملرود و لرو قتر لر صوده هلو
اولدی در لرو و جمادی لا ویل نیک اون ایچی کون اذینه
کون پادشاه قسطنطینه کوردی قمر ران دی **و کرو**
بر غرا بو طرفدن انابوی حصار ی کافر لری اتفاق
ایوب ایلا ورمغه جهمشلر هر طرفه طاغملش کن

بو طرفدن سخاف يكي علي پاشا جاسوس يوب كافر و
او كين ارمين الوب جمع قلچدن كچوردي برغز اد في بوند
واقع اولدي جهادي اول او اينده **و كبر حاد نرد جي** پيد
الآخر اينده كه يولنده بر يه حراميلري كلب ابراهيم خليل
الله بخاوتلان ايدوب خليل الله ولايتي خراب اتلا
و كبر غزاد جي بوسنده جهادي الاولا اينده اولندي
سكندر پاشا فرنگ ولايتي طرفنه واروب سكره وب
غايه طومر اولوب كلدي لر **و كرو جهادي** الاولا اينده
فرنگ طرفندن فرنگ كميلري كلوب **كفليه** اداسته
اوشوب جنك ايدركن بو طرفدن علي پاشا به خير اولوب
علي پاشا غازيلر واروب اول كميلري طغند وب بزجاج
پاره كميلري الوب ادمسيه به برغز اد جي بونده اولدي
و كرو جهاد الاولا اينوكا ولنده فرنگ كميلري كلوب
ادالده **كفليه** اداسته اولان **انور به حصار جي**
اني جبرله لدي **و كرو** برغز اد جي مورد **اولني**
طرفندن

طرفندن بگرم دن زياده فرنگ كميلري كلوب كلشلك
ايدامر لر و هم بزوم كميلر و مزي اود اورب يقلم سخاق
يكي مصطفی پاشا در لر داماد پادشاه اكا خيرا اولوب
اولد جي يوز يوز الي مقداري حادمله حاضر اولوب
جاسوس ليوب كافر لرد كيردن چقوب يايين كلوب
بزوم كميلر مزي اوده اوره لر بزوم كميلر ايچده دجي
حاضر آدم وارمش بو طرفندن مصطفی پاشا كافر لر
كيلردن ايرود شد و كي يكي كافر كميلري و نر نر واروب
بزجاج واروب پاره كميلر الوب كميده اولان كافر لر
كيلردن چقوب و چقوب طشده اولان كافر لره خبر
ايدله لر غازيلر ايرشوب همانم قلع قويد لر قرد لر
اون اكي بللو كافر لري قاپود ايني ايله دوتب قرق قرق
بش كافر لري در لر يوز باش بله كوترد لر در كاه
مغلايه **سلطان يازيد** دولتنده كلن كافر لري قرد لر
همان قاپود انتر الو قود لر اولدر مد لر اولد في باش

قورتمق ایچون انابولی حصارینی الوینز دیود عو
 اندی فودان چسلا تدر بوغز واقع اولدی شعبان
 ای آخرند **وکرو** جمادی لاولی اولدی شهم اسکوب
 برحادثه دخی اولدی واردار صوی دیر لر طاشوب
 شهم اسکوبک اجنده حسابه کلون بشر یوز کیشی اویدر
 صوالرب عرق اولدر **وکرو** بر حادته دخی شعبان
 ای اجنده انا طولودن شهری **کوناهیت** یانیدی رلر
وکرو د معانک اون بشنده یکشنبه کچی برومه شهری
 اوده یانیدی اغاج یا ناری بالقی تازاری تا جامعه کلچر حرق
 اولدی حوزرق جوق املاک یانیدی **بادشاه** ساغ اولسون
 ایش باشی باد شاه ساغلیله دور **وکرو** برغزا دخی هرست
 النده مکرانکروس کافر لوندن بیگ بش یوز کافر لر جیلو
 شتلایلا ورمغه کلشله چوره بیکا طاغلوب تاراش ایدر
 هرست ایلی سنجایی کی یاننده اولدو ووده مصطفی د رلر مشر
 اولدی دخی کی یوز ایلی غازیلریله دلاور لرایله بوند دخی
چته اقی

چته اقی دیو دیری لوب خاضل و لشکر قدر ندن بونله
 الهام خیر اولوب بوند دخی بوخالی بلوب کافر لر بلبله
 برلرنده طروب بر دسربند اجنده دسربند اغزنده خاضل
 طروب اکی برده یونر آدم بصود قوب کافر لر ایله
 بنما و تاراش کندولره معز و اولوب کلور کنه و یوده
 مصطفی سهدا دمله کوز کوز کی اولوب بر او ایرده
 سکویسی الند الوب عنقا کی کافر لکر اوزنرند آت
 صلوب یاننده غازیلر دخی بله آت صلوب کافر لره
 اوزرنه یور یوب کافر لردخی غایت طویوم الوب
 کلوب برابر د بجه کدر کنز کافر لره بونلری کورب واجلرند
 ولوله دو شب جنک ایدر کی یونلر صکره فجر اکی اوب
 کافر لر توتک صندی دیوب اردند دو شب تمام بصو
 برند اکلور کی بک بصودن بوند دخی چقوب غازیلر
 هربری کافر لروک کوزنرند از دسرها کی بصودن بوند
 دخی چقوب غازیلر هربری کورنوب کافر لرا و نرند

همان قلع قويدی لر کافر لری ایله قره لری کوی نهایت بکده زیاده
کافر لری قلیدن کچور دلد و هرت بان وار مشرا کسچی دندلر
اکسی قاچدی اولدی بانی دوتب سبنا غیله توغیله بر
بچه کافر لری دندلر یوز ایلدن زیاده برون قلو ق بله درگاه
معه یر قسطنطین کتور د لر **آرت اول** جنکده و یوده
مصطفی غازی کور وار اولدی کجه دوشینی کور مش ایش
شهید اولد جفن بلور مش اول جنک ارسنده جنک ایدر
مکر بر قاج کافر بصوده یمش بونلر بصودن چقد و یخی یکی
و بوده مصطفی غازی بونلره آت صالحش بر قاج کافر
لری کوندر له بیوت مست دوه کافر لرا یجنده یوز کس
عاقبت اول غازی اولار اده شهید اتدی لر شهیدا
مرثیین بلوب **رحمة واسعة** الله رحمتن اولسوب
صکره اول کافر لرمهنزم اولوب اولد مدده دخی سبناق
یکی پشوب ولا بچه کافر لری انلردی قروب سبناق
یکی اول و بوده مصطفی نکه میتن بلوب مید آیر نده

الوب کلوب اولد و یوده اول طرفده بر نشان گاه
برده دفن ایدوب مقبر سین بلوا یور کلور کندی لر
بوغز ادنی واقع اولدی **شعبان آی اخزنده** حق تعالی
عنایتیله و یخا میر وک مجزاتیله و سلطان بایزید ک
دولتیله همیشه دشمنلر وک باشی اشعه اولسون
پادشاهوز ساع اولسون **و کور بر قصه** دخی بوی مکد
ولایت قرمانده وار ساق اجنده قرمان اوغلندن
مصطفی اولوب کسه خروج اتمش قرمان انیلم دیو کلور
اول وار سقا الله کروب وطاش ایلر الوب ندن کروب
لا رنده یوسرینی یاقوب یعقوب چری الوب جوره
ایلدری اوروب خلطی ولولیه بر قسندی عاقبت سلطان
بایزید خنده دولت پادشاه دخی وزیر **مسیح پاشا**
امرا یوب سلدار لردن بک بش یوز کیشی قوشوب
واوج بک یکی چری بله وانا طولودن دخی اوج بک
وانا طولولشکری و بکلر کیستان بکر پاشا و قرمان

یکی شهنشاه چلی بی پاشای کال پاشا قرمان لشکر له
بله اولوب **میخ پاشا** رمضانک بشنده پختشیه
کونده قرضنطیند حقوب دکیزی کچوب ذکر
اندو کومن لشکر آله قرمان ولایتی وارستق الله
یوردی میخ پاشا اینزیکه واردی اینزیکدن کچوب ازمنی
درسندن عثمان چوقدن قره حصاره واردی الوبیرام
انده ایله قره حصاردن کچوب بشنده بشی کونده
اق شهره واردی لشکراهب انده جمع الوب اند
کیدو بشی قونقده لمر ندیده واردی اندن الحار وبلغار
طاغنه قوندی بولغار طاغنده غایت قیستل ولدی
صوقد غایت زحمت چکدر بلغار طاغندن کچوب
اوقد طاغنه وارد لر انده بر حصار بییدی لر بیکرم بش
کونده حصاری تمام اندی لر حصار کادی **اوقد دیو آد**
وپرد لر شوال آجا خرنده حصار تمام اولوب اند
صکره اوج بلتی چری یله و عرب ایله تکه در سندن

که حدل

کوچدر جان قورتر آن در سنه وارد لر جان قورتر آن
در سنه ده قرمان اوغلی مصطفا بک وارستق بکدر
اق طاش اوغلی دیر لر مش مصطفی بک ااق طاش اوغلی
انده اوتور ر مش بوزلری طویدی لر قاجدی انلو ک برنده
بوزم لشکر قوندی اول حنده تکه در سندن عثمان
بندن اوج یوز مقدار ی وارستق کچوب بر صرب
رده طور ب خنک اندی لر اخر صلحه قایل اولمادر
ماقت بوندر فرصت بلوب یکی چری بر یردن یول
ولب واروب اول وارستق لر قیچدر کچور در لر اکر
بی قیرو ب عورت اوغنون قیز کلز اسیر اندی لر
کی کون مقدار ی حبس ایدوب کران آد اندی لر قون
قرمان اوغلی مصطفی بک قچوب اله کیر مری بعصلدر
ر لر اکر دتغه قصد اتسلرد و ترلردی و الا کرو
لرندن اولدی سبب قچور مسنه در لر هله قدرت
شویله کوستردی اجد یوغندی میکی خیر اوله قون

لشکر و من الت کون اولیاده اونور در چوره یکادن واسق
بکری بر بر کلوب خبر و یردی حاله لای معلوم ایدوب **مسیح پاشا**
دیخی حاله حاله کوره طاعت لیوب کرو و یرو برین کوندری
لر لشکر و من تمام وار سق ولایتینده قرق کون یورد لر اندن
کلوب ساغلق سلو متعلقه کلوب کندی **مسیح پاشا** هم
اینک اون اکسند چهارشنبه کوننده کلوب شهر
قصطنینه کردی قرار ایدی **و کرو بر غلادی** شوال
اینک **۱۱** کوننده جمع کوننده کالریس اونوز پاره
کیسه اشوب نیت غلادیوب کلوب کلوبه صقوب
زیکه کندی و یکی بله میوب کتمشیدی **مکر** و انا و یردی
حصاری و بزم ادی کلوب فرنگ کیله بیله جبرله
المشردی کالریس مکر و دینته کتمشیدی بولده کور کور
فرنگ کیله حوق کالریس دیخی ایونیز ادوب
بر طرف کندی کافر دیخی طویوب بونلر و اردنه شو
اینیز ایوب عاقبت بولایوب کتدر بر طرفه کال

پیش دیخی دیز در یا یوزد ریکش لک در یا یوزنده سیر
ایدر کن بر الو فرنگ کسینه دوش کلور لر بولامرا ند
منک ایدوب جبرله الور لر اندن کلوب کالریس **ناویر**
حصار نه یقین کلوب چی وقت صورت دکشوب فرنگ
صورتنه کرو ب کند ولری تبدیلی ایدی در لر بو طرفه
فرودن علی باشایدی خبر کوندر وب فلوز کون صفا
انزنده بولایوب دیوب علی باشا فرودن یور یوب
بونلر دیزدن یور یوب فرنگ صورتنه کیلی
نشانی فرنگ علومت یکی ایدوب حصاره یقین کلوب
حصار خلیقی کورد کور و جو قلق کی کلور کند ولره برده
کلیدی یو حصار قوسینا خوب قار شو جقدی لر
کند ولره برده **ایچو** هم هم ازوق هم بر اقی کتدر لر
دیوب بو طرفه فرودن دیخی لشکر کتمشیدی خوفلی
دیخی واردی چون حصار خلیقی قار شو کلدر بونلر
بیلدن جقدی لر فرنگ صورتنه قلیجری بار قلی

قفتا نلري السنده كز لو يوئر دلر كلوز كافر له يقنيت
 كلد كلري وقت همان **الله اكبر ديوب تكبير** كوز ب
 كافر له قلع قويدلي كوز اجدسه دلر كافر لرونلري
 بويله كوز قاجمه يوز دتدي لرونلري خي به قاز شو
 قلعونك اكي قابوسي واردي حصارك برقبوسي بايدلر
 غانر يدر قبودن طولاشوسر ماشو حصاره به كردلر
 حصارا چنده حصارا رني قلجدن كچوردلر **بو طر فدن**
دي قزودن علي پاشا سخاق بكي اولد ديخي قزودن
 كلدي رشدي حصاره به كردلر حصارا فتح اتدي لرونلر
 وذي القعدة **اينوك ۲۳** كونده پنخشنبه كجسي دنده
 سرا جلا ياندي **اويت** حصاروك قولد سنده اوج يوزون
 زياده فرنك بازرگانلري واردي اندر چنك اتديلر كلور
 طايدلر بونلردن اول فرنك لري مابيله اسبابيله ازاد
 اتدي لرانلردن چقوب كروفرنكستانه كتدي لر غانر يدر
 كرو غايت طويوم اولوب غني اولدلر پادشاه دولنده

وناوردی

قاوردي حصارا فتح اولندي ذي القعدة
 بونك اونجي كونده جمعه كونده واقع اولدي
كرو بر حادنه ديخي ذي الحجه اينوك بيكرم ديخي
 بجه شنبه كجسي خشمون شهر ادرنيه تمام ياندي
 روم اينوك يعني **ابريلوست** تومن اينوك او مرتزباي
 اينوك اون اوچني كونده اون كروان سراي اكي
 تمام اكي جامع اسكي ويكي اون اكي محله مسجد لري
 قوز استانك دايروسي اولردن غيري يدي بيكيه زياده
 دكانلر ياندي درلر اللهك بر خشميدي يدي كلدي خلقوك
 فعلنه كوره غمير لرونلر دي آزد رهان پادشاه هوز
 ساغ اولسون پادشاهنك صاغلغنده كرو شهره
 معمور اولور نو واقع لر اولدي **هونوك ۴۰۶**
ماه محرم غره شنبه **۴۰۷**
 دفعه سلطان بايزيد خلده سلطنته قسطنطينه
 قل رايدوب طور كز مكر بو طر فدن حادثه دي **مهر ۲**

ا چنده انا طولودن مدرا وین طرفند د کیز کنارند ه
 چشمه جوت دیرلر بر قصبه بر جوکن وارد ر افراخ لعین
 اول طرفه جفوب بر حیلله د کیز کنارند کلوب اول کنار
 خلقی دینی کلبی دیو د کیز کنارند کلوب جنگ ایله کوز افراخ
 لعین بر حیلله ایدوب بر غیري طرفدن غافلین اوج بوز
 مقداری تلوسنی جفاربوب بر غیري طرفدن بونلر وک
 امدینی الوب مسلمانلر وک عثمان و اوغولنر قیز کلنر
 الوب ای بکن مزیا ده اسیر ایدوب کتدر صکره
 اول صنده ایل بیلور امد بخند واروب فراتلوسنه قیلج
 قویدی لر سهد کافر قورتدی درلر دیر یله دتولر کافر
 اول بخسین درگاه معلایه کتدر لر قسطنطنده و
کروبرغزای اکبر دینی ولایت اربودده **در آج**
 دیرلر بر صرب قلعه وار مشا اول کلن بکلردن اول قلعه
 دینی جهد ایدوب فتح اتما مشلا ایش شمدکی حالده
سلطان بایزید دولتنده اول ولایت کرایه بصاندیر

انوک سنجاغی سحاق بک اوغلی عیسی بک اوغلی **محمد بک**
چلبی درلر ا لشهور شهر سکوزی اول سنجاغی اولدیر ایش
 ناکاه بر کون خلوتنده اوتروب تخیر بحرند غرق اولسنر
 حق طرفندن کوکلنه الهام ربانی ولوب **در آج قلمبی**
اوکنه دو شوب قدرت حق بو یولدن یول کوسنر
 قدره دتن اولحق نسته نصیب اولورسه حق ویرسه
 غزای فکری اوکنه کلمه **الله صغوب محمد**
 مصطفی بک معجزات برکاتنده سلطان **بایزید وک**
 نده نیت غمرا دیوب غمرا یدر بل بخلیوب فرنداشی
حسن بک چلبی و مصطفی بک چلبی محمد بک اکر فرندایشله
 اولد ولا یوتوک خلقی بکری وسو با شیلری واقنجینر
 دینی جمع اولوب بئشلت بیکن زیاده اولوب
 ایج اسره اتفاق ایدوب الله اکبر دیوب تکبیر
 کتوب یور دلر بروده تدبیر ایدوب نزد بانلر و نزلر
 بئشلت یوز نزلر دیانلر حاضر ایدوب هر بری کور

کندی لر **باویلر شویله روایت اتدی لر** صاحب
 لشکر محمد چلی بک دخی بندی کوردیم دیدی
 وغیری کشر شهادت اتدی لر که حصاره دخی وامن
 دن اوکدینیش الت کون اوکدین **غیب ارنلری** اوکجه
 یوردلر اخشتمده و صبح وقتنده ظاهر کوردلر دیو
 شهادت اتدی لر **صالحم** کی کوردک اوکجه و آرز
 لرینی اشیدر دک دیدی لر غازیلر بو اعتقادلر یوردلر
محرّم آیزلک بکرم سکرته پنخشته کون یوردلر
 جمعه کجسی اخشتمدن حصاره واروب نرد بانلری
 نرد بانلری اخشم فوقر کوسنده حصاره دیادلر حصار
 دخی علوت ایش **مکر برلو** بنا برلری وارمش یلده بر
 کون حصار دن چغوب برکون برکجه انه اولور لر ایش
 ناکاه اول کون اولدیکجه اولد بنا برلری کوی ایش غازیلر
 دخی اول کون کوزدوب وارمشلر ایش پس کافر لر
 غافلین خنلری یوق غازیلر **صبح** وقتنده حصاره